T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI BİLİM DALI

RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE ESERİ NÜSHALARINDA RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN BÖLÜMÜ

Yüksek Lisans Tezi

MELİKE BEŞER TEK

İstanbul 2015

T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI BİLİM DALI

RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE ESERİ NÜSHALARINDA RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN BÖLÜMÜ

Yüksek Lisans Tezi

DANIŞMAN: DOÇ.DR. AHMET SACİT AÇIKGÖZOĞLU

MELİKE BEŞER TEK

İstanbul 2015

TEZ ONAY BELGESİ

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Anabilim Dalı İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi MELİKE BEŞER TEK'nın RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE ESERİ NÜSHALARINDA RAVZATÜ'L-HATTATÎN BÖLÜMÜ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 07.06.2013 tarih ve 2013/19-09 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği /~~oy çokluğu ile~~ Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 16/06/2015

Öğretim Üyesi Adı Soyadı			**İmzası**
1.	Tez Danışmanı	Doç. Dr. AHMET SACİT AÇIKGÖZOĞLU	
2.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. AZİZ DOĞANAY	
3.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. GÜLGÜN UYAR	

Yazan: Melike BEŞER TEK

Tezin Adı: Riyâz-ı Belde-i Edirne Eseri Nüshalarında Ravzatü'l-Hattâtîn Bölümü

ÖZET

Ahmed Bâdî Efendi'nin 1308 (m. 1891) yılında Ahmed İzzet Paşa'nın teşvikleri neticesinde yazmaya başladığı ve 1315 (m. 1897-98) yılında tamamlamış olduğunu belirttiği *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eseri; Edirne tarihi, kültürü, mimarisi, dönemin önemli bürokratları, aydınları ve devlet adamları hakkında bilgi veren önemli bir eserdir.

Bu çalışmada ele almış olduğumuz konu *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eserin "Ravzatü'l-Hattâtîn" bölümüdür. Tebyîz edilmiş nüshası Beyazıt Kütüphanesi T.Y 10392 numarada ve müsvedde nüshası da Edirne İl Halk Kütüphanesi T.Y 2315 numarada kayıtlıdır. Temize çekilmiş nüsha olan Beyazıt nüshası esas alınarak, yer alan müsvedde nüsha ile karşılaştırılmış, farklılıklar tesbit edilmiştir.

Üç bölümden oluşan bu tezin birinci bölümünde hat sanatına genel bir bakış ve bir Osmanlı'nın ikinci pâyitahtı olan Edirne'nin hat sanatı tarihindeki yeri hakkında bilgi verildi. İkinci bölümde eserin müellifi olan Ahmed Bâdî Efendi'nin hayatı ve eserleri üzerinde duruldu. Üçüncü bölümde ise Ravzatü'l-Hattâtîn metni, farklı nüsha ile karşılaştırılarak (edisyon-kritik) bu çalışmadan çıkan önemli değerlendirmelere yer verildi.

Anahtar Kelimeler: Ahmed Bâdî Efendi, Riyâz-ı Belde-i Edirne, Ravzatü'l-Hattâtîn, Hat Sanatı, Hattatlar, Edirne, Yazma Eserler.

Author: Melike BEŞER TEK

Thesis Name: "Ravzatü'l-Hattâtîn" Chapter in the Manuscripts of "Riyâz-ı Belde-i Edirne"

ABSTRACT

As a result of being encouraged by Ahmed İzzet Pasa, Ahmed Bâdî Efendi began to write his work in the year of 1308 (m. 1891) and, as it is stated in it he completed this work called Riyâz-ı Belde-i Edirne in 1315 (m. 1897-98); a substantial work which gives information about the history, culture, architecture of Edirne, and the significant bureaucrats, intellectuals, statesmen of the relevant period.

The subject we addressed in this study is the chapter called "Ravzatü'l-Hattâtîn" of the work Riyâz-ı Belde-i Edirne. The engrossed copy is in Beyazit Library registered with the number of T.Y 10392 and the copy of the manuscript is in Edirne Province Public Library under the number of T.Y 2315. By resting on the engrossed copy in Beyazit Library the manuscript was compared and differences were observed.

Consisting of three chapters, in the first part of this thesis an overview of islamic calligraphy take place and information about the situation of Edirne, the second capital of Ottoman Empire, in the history of islamic calligraphy was given. In the second part the life and the works of the author Ahmed Badi Efendi was emphasized. Lastly, In the third part by comparing the text of Ravzatü'l-Hattâtîn with the manuscript (critical edition), significant assessments coming out of this study were discussed.

Key words: Ahmed Bâdî Efendi, Riyâz-ı Belde-i Edirne, Ravzatü'l-Hattâtîn, History of Art, İslamic Calligraphy, Calligraphers, Edirne, Manuscripts.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY BELGESİ ..... **I**

ÖZET ..... **II**

ABSTRACT ..... **III**

İÇİNDEKİLER ..... **IV**

ÖNSÖZ ..... **VI**

KISALTMALAR ..... **VIII**

GİRİŞ **1**

1. HAT SANATI VE EDİRNE **6**

1.1 HAT SANATININ TARİHÎ GELİŞİMİ 6

1.2 BİR OSMANLI BAŞKENTİ OLARAK EDİRNE 9

1.3 EDİRNE'NİN HAT SANATI TARİHİNDEKİ YERİ 13

2. AHMED BÂDÎ EFENDİ **17**

2.1 HAYATI 17

2.2 ESERLERİ 19

2.2.1 RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE 19

2.2.2 ARMAĞAN 21

2.2.3 DÎVAN 22

2.2.4 TAVZÎHÜ'L-EBVÂB 'ALÂ TESHÎLİ'L-HİSÂB 22

2.2.5 MESÂDIR-I LİSÂN-I FARİSÎ 22

3. RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE ADLI ESERİN NÜSHALARINDA **24**

HAT VE HATTÂTLAR **24**

3.1 SELİMİYE VE BEYAZIT CİLTLERİNDEKİ RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN BÖLÜMLERİ 24
3.2 RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN'DE YER ALAN HATTÂTLAR 28
3.3 RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN METNİ 65
3.4 NÜSHALARIN KARŞILAŞTIRILMASI 203
3.5 METİNDE GEÇEN KETEBE (İMZA) İFADELERİ 219
3.6 METİNDE TESBİT EDİLEN ESERLER 225
3.7 EDİRNE İCÂZETNÂMELERİ 232
SONUÇ 236
EKLER 1.RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN/ BAYEZİD NÜSHASI 242
2. RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN/ SELİMİYE NÜSHASI 273
İNDEKS 338
KAYNAKÇA 346

ÖNSÖZ

İslâm kültür ve sanat geleneğinde baş köşede yer alan hüsn-i hat, tarihî mîrasımızın ayrılmaz bir parçasıdır. İslâm dininin kutsal kitabı olan Kur'ân-ı Kerim'in Arapça oluşu, bu sanata verilen önem ve değerin en başta gelen sebeplerinden birisidir. Hat sanatı, sadece insanlar arası iletişimi sağlayan sembollerden ibaret olmayıp kadim bir kültürün ne kadar üst düzeyde bir sanat algısına sahip olduğunun da işareti olmuştur.

Osmanlı eğitim geleneğinde yazının öğretilmesine büyük bir önem verilmiştir. Medreselerde Arapça, Farsça, din ilimleri ve fen ilimlerinin yanında, nesih ve sülüs başta olmak üzere en az üç hat nev'inin öğretilmesi bir gelenek haline gelmişti. Bunun dışında her hattâtın etrafında ona meşk usulü ile devam eden öğrencileri vardı. Matbaanın olmadığı dönemlerde aynı zamanda bir meslek olarak karşımıza çıkan hattâtlık, Osmanlı coğrafyasında büyük ustaların elinde, zirve noktasına ulaşmıştır.

Hat sanatı tarihi araştırmacıları için Osmanlı döneminin, günümüzde halen câzip bir alan olduğunu kolaylıkla söyleyebiliriz. Arşiv kayıtları, yazma eserler ve o döneme ait diğer yazılı kaynakların birçoğu günümüz Türkçesine aktarılıp, tarihin bilinmeyen bir dönemini aydınlatmayı beklemektedir.

Ahmed Bâdî Efendi'nin *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eseri, 91 yıl boyunca pâyitaht olmuş Edirne şehrinin tarihi hakkında önemli bilgiler içeren bir kaynak durumundadır. Yazar, Edirne'nin mimarî mîrasını, önemli tarihi olaylarını, devlet yönetiminde görev alan önemli şahısları, padişahları, âlimleri, şeyhleri, şâirleri, kadıları ve daha birçok meslek erbâbını çeşitli kaynaklara, divanlara, tutulan kayıtlara, mezar taşlarına başvurarak kitabında ele almıştır. Bu eserde konu edinilen bir alan da hattâtlardır. Bâdî Efendi, bu sanat alanında eser veren ustalar hakkında bilgi verirken hattâtın tercüme-i hâline, mesleğine, bağlı bulunduğu tasavvufî ekole, okuduğu mektebe, icâzetnâmesine, hangi üstattan ders aldığına, yazdığı hat çeşitlerine, eğer

ulaşabildiyse mezar taşına kadar ayrıntılı bilgiler vermiştir. Eser bu yönüyle, dönemin hattât portresini çıkarmamıza imkân sağlayacak önemli bilgiler içermektedir.

Te'lifin, Edirne'nin hat sanatı tarihi açısından önemini ortaya koyan bir başka yönü de, bölümün sonunda yer alan Edirne hattâtlarının birinci, ikinci ve üçüncü silsilesine dair icâzetnâme sûretleridir.

Osmanlı Devletinde önemli görevler üstlenmiş başarılı bir vazifeli olan Bâdî Efendi, çok yönlü bir kişiliğe sahiptir. Dîvan sahibi bir şâir, Arapça ve Farsça dillerine hâkim bir dil uzmanı, icâzet sahibi bir hattât, titiz çalışmasıyla dikkat çeken bir biyografi yazarı, matematikçi ve bugün kendisinden önemli bilgiler edindiğimiz önemli bir tarihçidir.

Böylesine önemli bir eseri tez konusu olarak çalışmak birçok ismin katkıları ile mümkün olmuştur. Evvelâ danışmanlığı kabul edip, çalışmanın vücuda gelmesi esnasında sorularımı sabırla cevaplayan, son ana kadar titizlikle eksiklikleri düzeltip teşvik ve yardımlarını esirgemeyen Sayın Hocam Doç. Dr. Ahmet Sacit AÇIKGÖZOĞLU'na ve tez jürisinde katkılarda bulunarak beni onurlandıran Sayın Doç. Dr. Aziz DOĞANAY ile Sayın Doç. Dr. Gülgün UYAR hocalarıma şükranlarımı sunarım. Eserin nüshalarının temini ve metin okuma aşamasındaki katkılarından dolayı Sayın Dr. Nevzat KAYA, metin içerisinde geçen şiirlerin tashihinde emeği olan Sayın Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK, metin inceleme ve kaynaklar konusunda desteğini esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Claudia RÖMER hocalarıma, eser hakkında kendisinden bilgi aldığım Sayın Prof. Dr. Süreyya BEYZADEOĞLU ve kendisi ile iletişime geçmemi sağlayan arkadaşım Araş. Gör. Ayşe Nur ÖZDEMİR'e, metindeki arapça bölümlerin tashihinde katkıda bulunan arkadaşım Hamdo RİFAİ'ye hasbî yardımlarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Eğitim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen, her zaman arkamda olan annem Ayşe BEŞER ile babam Mustafa BEŞER'e ve bu tez çalışmam esnasındaki teşvik, destek ve sonsuz sabrından dolayı eşim Tarkan TEK'e şükranlarımla…

İstanbul 2015 Melike BEŞER TEK

KISALTMALAR

a.s.	aleyhi's-selâm
b.	ibn, bin
B.N	Beyazıt Nüshası
bkz	bakınız
c.	cilt
çev.	çeviren
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
ed.	editör
h.	hicrî
IRCICA	İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
İA	İslâm Ansiklopedisi
İKMHS	İslâm Kültür Mirasında Hat Sanatı
İSAR	İslam Tarih Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı
İTO	İstanbul Ticaret Odası
KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
m.	miladî
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MÜİFY	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları
Nr.	numara
nşr.	neşreden
ö.	ölümü
RBE	Riyâz-ı Belde-i Edirne
s.	sayfa
s.a.s	Sallallahu Aleyhi ve Sellem
S.N	Selimiye Nüshası
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü

sy.	sayı
TİBKY	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
TY	Türkçe Yazmalar
Yay.	Yayınları/ Yayınlayan
YKY	Yapı Kredi Yayınları
YL	Yüksek Lisans

GİRİŞ

Arap alfabesindeki harflerin belirli nisbetler ve kurallar dâhilinde estetik bir şekilde kullanılmasıyla oluşan hat sanatı, hem maddî hem de manevî yönüyle coğrafyamızda özel bir öneme sahiptir. Kur'ân-ı Kerim'in Arapça oluşu, bu yazıya tarih içinde yönelen ilginin artmasının en önemli sebebi olmuştur denilebilir. İslâm geleneğinde canlı varlıkların tasvîrine sıcak bakılmaması da Müslüman sanatçıların diğer geleneksel sanatlar yanında ebru, tezhip, minyatür gibi sanatlarla birlikte özellikle hat sanatına yönelmesi sonucunu doğurmuş olduğu söylenebilir.

Her sanatta olduğu gibi bu sanatta da kabiliyetin dışında olması gereken en önemli şart, çok çalışma yani meşktir. Bununla birlikte doğru ve iyi malzeme kullanmak da estetik değere sahip bir yazı için çok önemlidir. Bunun yanında tabii ki yazının kurallarına göre yazılması ve estetik özellikler taşıması yazının değerini ortaya çıkaracak ve arttıracaktır.

Hat sanatının öğretilme yöntemi bugün bildiğimiz anlamda usta-çırak ilişkisiyle benzerlik göstermektedir. Uzun yıllar içerisinde bir hocanın üslup ve ekolü içinde kalarak çalışan öğrenci sonunda hattât olmaya hak kazandığında bunu hocasının verdiği bir icâzetnâme ile belgeler. Bugünkü anlamda diploma diyebileceğimiz bu icâzetnâmeler, usta-çırak formatında üstadlar silsilesini içermesi açısından da ayrı bir öneme hâizdir.

Bugün kütüphanelerde, müzelerde, arşivlerde ve özel koleksiyonlarda mevcut bulunan hat sanatı eserleri hem birinci dereceden kaynak olması açısından, hem de sanatsal niteliği açısından son derece önem taşımaktadır. Bunların dışında meşk albümleri, kıtalar ve murakkaa'lar bu sanatı öğrenmek isteyenler için yol gösterici olmuştur[1]. Orijinallerinden tıpkıbasımları yapılmış olan Muhittin Serin'in hazırladığı *Kazasker Mustafa İzzet Efendi'nin Sülüs ve Nesih Meşk Murakkaı*[2] ve *Mehmed Şevki Efendi'nin Sülüs ve Nesih Meşk*

[1] İrvin Cemil Schick, ''Türkçe Matbu Hüsn-i Hat Literatürüne Toplu Bir Bakış'', **Türkiye Araştırmaları Literarür Dergisi**, c.7, sy. 14, s. 250, İstanbul 2009.
[2] Muhittin Serin**, Kazasker Mustafa İzzet Efendi'nin Sülüs ve Nesih Meşk Murakkaı**, Kubbealtı Yay, İstanbul 1996.

Murakka'ları[3], *Halim Özyazıcı'nın Divanî-Celî, Divanî-Rik'a Meşkleri*[4] bunlar arasında sayılabilir.

Osmanlı hat sanatı tarihini araştırırken başvuracağımız birinci dereceden kaynaklar hat sanatı tarihi, hattât biyografileri ve malzemeler hakkında bilgilere sahiptir. *Menâkıb-ı Hünerverân* adlı eser yazının önemi ve menşei, kalem, kâğıt, mürekkep gibi malzemeler, meşhur hattâtlar ve kitap sanatları hakkında mühim bilgiler içermektedir[5]. Nefes-zâde İbrahim'in kaleme almış olduğu *Gülzâr-ı Savâb* adlı eserde kalemin ve güzel yazının fazileti, hat sanatı tarihi hakkında kısa bir bilgi ile dört halifeden başlayıp Osmanlı dönemine kadar meşhur hattâtların isimleri, silsileleri ve hat sanatında malzemeler hakkında önemli bilgiler yer almaktadır[6]. Fehime Demir tarafından M.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, *Gülzâr-ı Savâb*'ın incelemeli metin çevirisi 2004 yılında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Süleyman Sa'deddin Efendi tarafından 1788'de tamamlanan *Tuhfetü'l-Hattâtîn* adlı eserde yazı ve önemi hakkında kırk hadîse yer verildikten sonra hattâtların biyografik bilgileri alfabetik olarak sıralanmıştır[7]. Bu eser üzerine M.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2004 yılında yine Muhittin Serin'in danışmanlığında bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Ayrıca yine bu eser üzerine 2014 yılında Klasik Yayınları arasında çıkmış bir kitap da bulunmaktadır. Suyolcu-zâde Mehmed Necib Efendi'nin kaleme almış olduğu hattâtların hal tercümelerini içeren bir başka kaynak eser de *Devhatü'l-Küttâb*'dır[8]. Bu eser üzerine M.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsünde Ayşe Peyman Yaman tarafından 2003 yılında *"Hat Sanatı İçin Devhatü'l-Küttâb Kaynak İncelemeli Metin Çevirisi"* isminde bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Mirza Habib el-İsfahanî'nin 1888 yılında yayınlanan *Hat ve Hattâtân* adlı eserinde hat sanatı ve ıstılahları hakkında malumattan sonra Hz. Âdem'den başlayarak hattâtların silsileleri, Osmanlı ve İran'daki sülüs, nesih ve ta'lik hattâtları, katı' sanatıyla ilgilenenler, musavvirler, müzehhibler ve nakkaşların hal tercümelerine yer verilmiştir[9]. Bu eserle ilgili M.Ü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde 2007 yılında Süleyman Kınlı tarafından *"Hat ve Hattâtân'da Osmanlı Hattatları"* isimli bir yüksek

[3] Muhittin Serin**, Şevki Efendi' nin Meşk Murakka'ı**, Kubbealtı Yay, İstanbul 2013.
[4] **M. Halim Özyazıcı'nın Divanî, Celi Divanî, Rık'a Meşkleri**, IRCICA, Istanbul 2003.
[5] Mustafa Âlî, **Menâkıb-ı Hünerverân**, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1926.
[6] Nefeszâde İbrahim**, Gülzâr-ı Savâb**, nşr. Kilisli Mu'allim Rıfat, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul 1938; Hidayet Yavuz Nuhoğlu, "Gülzâr-ı Savâb", **DİA**, c. 14, s. 260.
[7] Müstakımzâde Süleyman Sa'deddin, **Tuhfetü'l-Hattâtîn**, Devlet Matbaası, İstanbul 1928.
[8] Suyolcuzâde Mehmed Necip, **Devhatü'l-Küttab**, Yay. Kilisli Mu'allim Rıfat, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul 1942.
[9] Habib Efendi, **Hat ve Hattâtan**, Matbaa-i Ebu Ziya, İstanbul 1306.

lisans tezi hazırlanmıştır. İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal'ın *Son Hattâtlar* adlı eserinde sülüs, nesih ve celî hattâtları ile talik hattâtları hal tercümelerinin yanında fotoğraf ve yazı örnekleriyle birlikte incelenmiştir[10].

Günümüzde hat sanatıyla alakalı yayınlara bakacak olursak, birçok ismin bu konuda önemli eserler vermiş olduğunu görürüz. Uğur Derman'ın *Türk Hat Sanatı'nın Şaheserleri*[11] adlı eseri ile Osmanlı Dönemi'ni kaleme aldığı ve Nihat Çetin'in de, hat sanatının doğuşu ve gelişmesiyle ilgili bir makalesinin bulunduğu *İslâm Kültür Mirası'nda Hat Sanatı*[12] adlı kitabı başvuru eseri niteliğindedir. Muhittin Serin'in *Hat Sanatı ve Meşhur Hattâtlar*[13] adlı eseri, Ali Alparslan'ın *Osmanlı Hat Sanatı Tarihi*[14], Şevket Rado'nun *Türk Hattâtları*[15] *adlı* eserleri de diğerleri gibi bu alanda önemli bir eksikliği gidermiştir. Mahmud Bedreddin Yazır'ın *Medeniyet Âleminde Yazı ve İslâm Medeniyeti'nde Kalem Güzeli*[16] adlı eserinin üç cildi yayınlanmıştır. Uğur Derman tarafından neşre hazırlanan bu eser hat sanatının tekniği, malzemeleri, tarihçesi, yazı çeşitleri hakkında önemli bilgiler içeren eşsiz bir kaynak durumundadır. Bâlî Fîrûz Efendi'nin 1555 tarihli *Mîzânü'l-Hatt*[17] adlı eseri de Ali Haydar Bayat tarafından yayınlanarak Türk okuyucusuna sunulmuştur. Aynı müellifin M. Uğur Derman tarafından yazılmış bir tanıtım yazısının da yer aldığı *Hüsn-i Hat Bibliyografyası*[18] hat sanatı tarihi ile ilgilenenler için önemli bir kaynak durumundadır. Eserde Türkiye'de ve yabancı ülkelerdeki hüsn-i hat bibliyografyaları ile indeksler okuyucuya sunulmuştur. Muammer Ülker'in *Başlangıcından Günümüze Türk Hat Sanatı*[19] da Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları arasında neşredilmiştir. 2009 yılında Ali Rıza Özcan'ın editörlüğünde Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları arasında çıkan *Hat ve Tezhib Sanatı* adlı eser ise, bu alanda birçok usta ismin yazılarının yer aldığı önemli bir eserdir. Hat sanatıyla alakalı çok sayıda makale,

[10] İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal, **Son Hattâtlar**, Maarif Basımevi, İstanbul 1955.
[11] M. Uğur Derman, **Türk Hat Sanatının Şaheserleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1982.
[12] M. Uğur Derman, **İslam Kültür Mirasında Hat Sanatı**, IRCICA, İstanbul 1992.
[13] Muhittin Serin, **Hat Sanatı ve Meşhur Hattâtlar**, ITO Yay. İstanbul 2010.
[14] Ali Alparslan, **Osmanlı Hat Sanatı Tarihi**, YKY, İstanbul 1999.
[15] Şevket Rado, **Türk Hattâtları**, Yayın Matbaacılık, İstanbul 1992.
[16] M. Bedreddin Yazır, **Medeniyet Âleminde Yazı ve İslam Medeniyetinde Kalem Güzeli I-III**, DIB Yay, Ankara 1972, 1974, 1989.
[17] Fîrûz Bâli Efendi, **Mîzânü'l-Hatt**, ed. Ali Haydar Bayat, ISAR Yay, İstanbul 2007.
[18] Ali Haydar Bayat, **Hüsn-i Hat Bibliyografyası**, KBY, Ankara, 1990.
[19] Muammer Ülker, **Başlangıcından Günümüze Türk Hat Sanatı**, TİBKY, Ankara 1987.

ansiklopedi maddesi, yüksek lisans ve doktora tezleri ile internet üzerinde yayın yapan siteler günümüz okuyucusuna ulaşmaktadır.

Ahmed Bâdî Efendi (ö.1325/1908)'nin kendi el yazısıyla kaleme almış olduğu müsvedde nüshası Edirne Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi'nde T.Y 2315 numarada, tebyîz edilmiş nüshası da Beyazıt Kütüphanesi'nde T.Y 10391 numarada kayıtlı olan 3 ciltlik *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eseri, Edirne'nin tarihi, kültürü, mimarî yapıları, sanat ve siyaset adamları hakkında önemli bilgiler yer almaktadır. Bâdî Efendi, bu eserini hazırlarken ele aldığı konularla ilgili kaynakları da eserin başında bir liste halinde sıralamıştır. Bu tezde çalıştığımız *Ravzatü'l-Hattâtîn* isimli bölümde ise Bâdî Efendi, hattâtlarla ilgili bu kısmı yazarken hat sanatı tarihi ve hattâtlar silsilesi hakkında bilgiler vermiş, vaktiyle Edirne'de yaşamış ve o dönemde hayatta olan hattâtları tanıtmıştır. Bu bölümü yazarken, *Mevzûâtu'l-Ulûm* adlı ilimler tasnifi eserinden faydalandığı gibi hat sanatı tarihi ile ilgili kaynak kitaplardan da yararlanmıştır. Bâdî Efendi'nin faydalanmış olduğu kaynak eserler *Tuhfetü'l-Hattâtîn, Hat ve Hattâtân, Devhatü'l-Küttâb, Menâkıb-ı Hünerverân* ve *Gülzâr-ı Savâb*'dır. Bunların dışında hattâtların icâzetnâmelerine, mezar taşlarına, eserlerine bakarak bunları da kaynak olarak göstermiştir. Bu çalışmada ele aldığımız Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü, daha önce yazılmış olan hattat tezkirelerine benzemektedir. Bu yönü ile eser daha önce incelenmemiş ve hat sanatı tarihi açısından önemi ortaya konmamıştır.

Eser okunurken temize çekilmiş nüsha olan Beyazıt nüshası esas alınmış, Selimiye nüshası ile karşılaştırması (edisyon-kritik) yapılmıştır. Bu farklılıklar dipnotta S.N c.II veya S.N c.III olarak gösterilmiştir. Diğer nüsha ile karşılaştırma yapmanın yanında, eserin diğer bölümlerinde yer alan hattatların hal tercümelerine de yer verilmiştir. Örneğin bahsi geçen hattat aynı zamanda şair ise "Ravzatü'ş-Şuarâ" bölümünde veya kadı ise "Ravzatü'l-Kudât" bölümünde yer alan hal tercümesi yine dipnotta B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ" kısaltmasıyla gösterilerek metnin okunuşu verilmiştir. Böylece eserin kendi içerisindeki bütünlüğü de sağlanmıştır. Ayrıca Bâdî Efendi'nin yine metinde kaynak olarak gösterdiği eserlere de başvurularak, bunlar da dipnotta gösterilmiştir. Bunların dışında metinde geçen ayet ve hadislerin Türkçe karşılıkları dipnotta gösterilmiştir.

Eser günümüz harflerine aktarılırken tam transkripsiyon kullanılmamış, isim ve sıfat tamlamaları, Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun vokalller â, û, î şeklinde belirtilmiştir. Ayın ve hemze harflerinin kolayca ayırt edilebilmesini sağlamak için apostroflara yer verilmiş, eserin yazma nüshasındaki sayfaları ise (s. 340), (s. 400) şeklinde gösterilmiştir. Metinde geçen Arapça ve Farsça şiir, kıt'a ve beyitlerin sadece okunuşlarına yer verilmiştir. Eserin yazıldığı dönemin dil özelliklerini gösteren bazı kelimeler *idügi/ olduğu, ânın/ onun, iden/ eden* şeklinde okunmuştur.

Çalışma üç bölümde ele alınmış olup birinci bölümde hat sanatı ve Edirne'nin hat sanatı tarihindeki yeri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde Ahmed Bâdî Efendi'nin hayatı ve eserlerine yer verildikten sonra üçüncü bölümde Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünün metin incelemesine geçilmiştir. Bu bölümde metinde yer alan hattatlar ayrıntılı bir tablo ile okuyucunun istifadesine sunulmuş, metnin nüsha karşılaştırmalı okunuşuna yer verilmiş ve son olarak metinde tesbit edilen önemli hususlar yer almıştır. Ekler bölümünde ise temize çekilmiş ve müsvedde nüshanın asılları yer almıştır.

1. HAT SANATI VE EDİRNE

1.1 HAT SANATININ TARİHÎ GELİŞİMİ

Sözlükte "yazı, çizgi, çığır, yol" anlamlarına gelen "hat" Arapça bir kelime olup "yazmak, çizmek, kazmak, alamet koymak" manasındaki "hatt" mastarından türemiştir. Kelimenin çoğulu "hutut" ve "ahtât" tır. Terim anlamı ise hüsn-i hat yani; Arap yazısını estetik ölçülerle güzellik kaygısı taşıyarak yazmaktır. Hat sanatıyla alakalı bilgi veren kaynaklarda "cismânî aletlerle meydana getirilen rûhânî bir hendesedir" denerek hat sanatının belli ölçülere bağlı kalarak yazıldığı ve manevî bir boyutunun olduğu anlatılmak istenmiştir [20].

Arap Yazısı, tarihi itibariyle dünya üzerindeki en eski yazılardan birisidir. Yeryüzünde yayılması bakımından ise Latin yazısından sonra gelmektedir[21]. Meşhur Alman müsteşriki Helmutt Ritter Arap yazısı için bir makalesinde "Yazıların kraliçesi olan Arap yazısı" (die arabische Schrift, Könıgin der Schriften) ifadesini kullanmıştır[22].

Arap yazısının ilk şekli ve aslî özelliği hakkında önceleri kaynaklar "kûfî" yazıdan gelmiş olduğu bilgisini vermekteydi. Fakat 1980'li yıllardan itibaren araştırmacıların eline geçmiş olan papirüs üzerine yazılı metinler, Arap yazısının ilk dönemlerinde de harflerin bugünkü "nesih" yazısına benzer yuvarlak şekilde olduğunu göstermektedir[23].

Arap yazısının menşeine dair görüşleri sınıflandırmak gerekirse, bunları üç grupta toplamak mümkün olacaktır. Birinci görüş "tevkifi"dir. Bu görüş nâsların yardımı ile yazıyı ilahî bir kaynağa bağlamaya çalışır. Bu görüşe göre bütün yazıları ortaya koyan kişi Hz. Âdem (a.s)' dir. Tufandan sonra bu yazılar bulunup, her kavim kendi yazısını öğrenmiştir. Bu görüşe

[20] M. Uğur Derman, "Hat", **DİA**, İstanbul 1997, c. XVI, s. 427.
[21] B. Moritz, "Arabistan: Yazı", **İA**, İstanbul, 1978, c. I, s. 498.
[22] Muhammed Hamidullah, **Hz. Peygamberin Altı Orijinal Diplomatik Mektubu**, Beyan Yayınları, İstanbul 1990, s. 20.
[23] Moritz, s. 498.

göre, arap yazısını ilk öğrenen Hz. İsmâil'dir[24]. İkinci görüşe göre ise Arap yazısı "cenûbî Arap yazısı" ve "himyerî" diye de bilinen "müsned"den ortaya çıkmıştır. Bu yazı ticari ilişkiler vasıtasıyla Yemenlilerle, Suriye ve Irak'ta yaşayan Araplar arasında yayılmış, daha sonra da Hicaz'a intikal etmiştir. Üçüncü görüş ise, Arap yazısının bitişik Nabat yazısından zuhur ettiğini ortaya koymaktadır. Nabat yazısından Arap yazısına geçişin safhalarını izlememize imkân veren bir takım kitabeler bulunmaktadır. Bu kitabelerin en eskisi dili de, yazısı da Nabati olan Ümmü'l-Cimal (m. 250) ve en-Nemare (m. 328) kitabeleridir. Üç dilde (Yunanca, Süryanice ve Arapça) yazılmış olan Zebed Kitabesi (m. 512) bu yazının Araplarca benimsendiğini, bununla beraber Arapçanın yazı dili olarak kendini kabul ettirdiğini gösterir[25].

İslâmiyetin doğuşuyla birlikte, Arap Yazısı önemli bir safhaya girmiş oldu. Yazının kullanım alanı arttı ve genişledi. Hicreti takip eden yarım asır içerisinde, daha önceki üç asrı geride bırakan büyük gelişmeler yaşandı[26]. Arap yazısının başlangıçta nokta ve hareke olmadan kullanılması Kur'ân-ı Kerim'in Arap olmayanlar tarafından okunması sürecinde problemlere yol açmış ve bu sahada ilk ve en önemli çalışmayı Ebu'l-Esved ed-Düelî (ö. 69/688-9) yapmıştır. Halil b. Ahmed (ö. 175/791) bugün bildiğimiz sistemi geliştirerek Kur'an'ın harekelenmesi ve noktalanması işine son şeklini vermiştir. Hicri VI. Asıra gelindiğinde ise Muhammed b.Tayfur es-Secavendî (ö. 560/1165) tarafından Kur'an'a, manasına göre geliştirilen ve "secavend" adı verilen bir takım işaretler konulmuştur[27]. Bu safhadaki çalışmalar, yazı sisteminin ıslahını sağlamıştır.

Meşhur hattat ve Abbasi veziri olan İbn Mukle (ö. 328/949) ve kardeşi Ebû Abdullah el-Hasan b. Ali (ö. 338/ 949) ile hat sanatında yeni bir devir açılmış mevzûn hatların yerini mensûb hatlar (nisbetli) almıştır. Böylece aklâm-ı sitte denen yazı sistemi teşekkül etmeye başlamıştır. İbn Mukle mevzun hatları sınıflandırarak, yazı kaidelerini ortaya koymuştur. Böylece aklâm-ı sittenin belirlenmesinde ilk önemli yeniliği yapmıştır. İbnü'l-Bevvâb (ö. 413/1022) ise İbn Mukle'nin ortaya koyduğu kaideleri daha ince bir üslûpla güzelleştirmiş, estetik bir boyut getirmiştir. Yâkût el-Musta'sımî (ö. 698/1299) hat sanatını meşhur mûsikîşinâs Safiyyüddin Abdü'lmü'min el-Urmevî (ö. 693/1294)'den daha sonra da, İbn

[24] Nihad M. Çetin, "İslâm Hat San'atının Doğuşu ve Gelişmesi", **İslam Kültür Mirasında Hat San'atı,** IRCICA, İstanbul 1992, s. 14.
[25] Çetin, "İslâm Hat San'atının Doğuşu ve Gelişmesi", s. 14.
[26] Çetin, , "İslâm Hat San'atının Doğuşu ve Gelişmesi", s. 15.
[27] Muhsin Demirci, **Tefsir Usulü ve Tarihi**, MÜİFY, İstanbul 1998, s. 69-72.

Habib'den öğrenmiştir. Daha sonra İbn Mukle ve Ali b. Hilal'in yazıları üzerinde çalışmalar yapmıştır. Kalem ağzını meyilli kesmesi hat sanatında önemli bir gelişmedir ve yazıya letâfet kazandırmıştır. Yâkût üslûbunun özelliği muhakkak ve reyhânî yazılarında görülmektedir[28].

XIV. yüzyıldan sonra Osmanlılar'ın İslâm dünyasındaki konumuyla İstanbul fetihten sonra Doğu ve Batı dünyasının ilim ve sanat merkezi haline gelmiştir[29]. Bu dönemde hat sanatında Şeyh Hamdullah (ö. 926/1520) Yâkût üslûbunun en önemli temsilcilerinden birisiydi [30.] Yâkût üslûbunu kendi sanat anlayışıyla sentezleyerek "Şeyh Üslûbu" diye adlandırılan bir yazı şekli ortaya koydu. Böylece Osmanlı-Türk sanatında Yâkût devri nihayete ermiş oldu[31]. Aynı dönemlerde İstanbul'da meşhûr bir hattat olan Ahmed Karahisârî (ö. 963/1556) Yâkût tarzındaki yazının yeniden ortaya çıkmasında Osmanlı coğrafyasında etkili olmuştur. Bir nesil sonra Karahisârî'nin talebesi olan Hasan Çelebi (ö. 1002/1594) dahi nesih hattında Şeyh üslûbuna dönmüştür. Bu iki üstad arasında karşılaştırma yapmak gerekirse; Şeyh'in harf ve hat konusundaki mükemmelliğine karşılık Karahisârî'nin satır düzeni ve celî yazıdaki terkipleri takdire şâyandır[32].

XVII. asrın son çeyreğinde aklâm-ı sitte'de Hâfız Osman (ö. 1110/1698) adıyla yeni bir hat üstadı Şeyh Hamdullah'ın eserleri üzerinde çalıştı. Bu çalışma neticesinde yeni bir sentez ortaya çıkararak aklâm-ı sittenin gelişmesine katkıda bulundu. Böylece Hâfız Osman'la birlikte Şeyh dönemine bir nokta konuldu[33]. XVII. asrın sonlarında, celî sülüsün Osmanlı coğrafyasında zirveye ulaştığını söylemek mümkündür. Sülüs yazı nev'i umumiyetle satır halinde yazılırken celî sülüsün kompozisyon halinde yazılması zorunludur. Celî sülüs Osmanlı coğrafyasında Şeyh Hamdullah, Ahmed Karahisârî ve Hâfız Osman gibi büyük hattatların eserleriyle kemâl mertebeye erişmiştir[34]. XVII. yüzyılın ikinci yarısında Hâfız Osman (ö.1110/1698), Şeyh Hamdullah'ın üslûbunu kendi bakış açısıyla sentezleyerek yeni bir tarz oluşturmuştur. Hâfız Osman, bu manada hat sanatında yeni bir döneme imza atmıştır. İsmâil Zühdî (ö. 1221/1806) ve kardeşi Mustafa Râkım (ö. 1241/1826) onun yolundan giderek bu sanatı icra etmişler ve

[28] Muhittin Serin, **Hat Sanatı ve Meşhur Hattatlar**, ITO Yay, İstanbul 2010, s. 56-63.
[29] Serin, *Hat Sanatı ve Meşhur Hattatlar*, s. 85.
[30] Serin, *Hat Sanatı ve Meşhur Hattatlar*, s. 90.
[31] Derman, "Hat", s. 429.
[32] M. Uğur Derman, "Hat Sanatında Osmanlı Devri", **İslâm Kültür Mirasında Hat Sanatı**, IRCICA Yay, İstanbul 1992, s. 33.
[33] Derman, "Hat Sanatında Osmanlı Devri", s. 34.
[34] Ali Alparslan, **Osmanlı Hat Sanatı Tarihi**, YKY, İstanbul, 1999, s. 105-109.

eserler ortaya koymuşlardır. Mustafa Râkım bu alanda zirve isimlerden olmuştur. Özellikle padişah tuğralarının yazımında çığır açmıştır. Celî sülüs ve tuğra bu nedenle Rakım öncesi ve sonrası olarak ikiye ayrılmıştır[35]. Râkım'dan sonraki üstad Sâmi Efendi (ö. 1838/1912) İsmâil Zühdî'nin sülüs harflerini celîye uygulamıştır. Böylece kendi üslûbunu oluşturarak istifte kullanılan hareke ve yardımcı işaretleri en güzel şekilde tasnif etmiştir. Çarşambalı Arif Bey (ö.1892), Mehmed Nazif Bey (1846/1913), Ömer Vasfi (1880/1928) ve kardeşi Mehmed Emin Yazıcı (ö. 1300/1883), İsmail Hakkı Altunbezer (1873/1946), Macit Ayral (1891/1961), Mustafa Halim Özyazıcı (1898/1964), Hâmid Aytaç (1891/1982) gibi üstadlar hep bu ekolün devamı olarak bu sanatı icra etmişlerdir[36].

Hat sanatının zaman içerisindeki tekâmülüne bakıldığında İslâm âleminde lider durumda olan devletlerin ve hükümdarların ilgisiyle yükselişini sürdürdüğünü görmekteyiz. Emeviler, Abbasiler, Fâtımîler, Eyyübîler, Memlükler, Selçuklular, İlhanlılar, Timurlular, Safevîler, Akkoyunlular ve Osmanlılar bu sanatın seyrinde başrol oynayan önemli devletlerdir. İstanbul hat sanatının tekâmülünde belki de en önemli şehirdir denilebilir. ″Kur'ân-ı Kerim Hicâz'da nâzil oldu, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı″ ifadesi bunu doğrular niteliktedir[37].

1.2 BİR OSMANLI BAŞKENTİ OLARAK EDİRNE

Kaynaklarda Edirne şehrinin tarihte Edirnos, Edrune, Edirnebolu gibi değişik isimlerle yer aldığı hakkında bilgiye rastlamaktayız. Trak kabilelerinden biri tarafından Arda ve Tunca nehirlerinin Meriç nehri ile birleştiği noktada kurulan Edirne şehri Türk döneminde Dârü'n-nasr ve'l-meymene, Dârü's-saltana, Dârü'l-mülk, Dârü'l-feth, Mahmiye-i Edirne, Mahrûse-i Edirne, Tahtgâh-ı Edirne gibi isimlerle de anılmıştır. 1361 yılında I. Murad tarafından fethedilen Edirne'de kalenin yönetimi padişah tarafından Lala Şahin Paşa'ya bırakıldı. Yıldırım Bayezid döneminde (1389-1402) daha da önem kazanan Edirne'ye Ankara Savaşı sonrası Bursa'dan gelen saray halkı ve hazine de taşındı. II. Murad devrinde askerî bir üs olarak kullanılan Edirne, İstanbul'un fethinden sonra payitaht kalmasa da, yine de değerini kaybetmedi[38]. 1368-1455 tarihleri arasında Osmanlı İmparatoluğu'nun başkenti olan Edirne, İstanbul'un fethinden sonra da Sultan III. Ahmed, IV. Mehmed ve Sultan Mustafa gibi

[35] Ali Alparslan, *Osmanlı Hat Sanatı Tarihi*, s. 109.
[36] Derman, "Hat", s. 429-430.
[37] Derman, "Hat", s. 430-431.
[38] Sedat Bayrakal, **Edirne'deki Tek Kubbeli Câmiler**, KBY, Ankara 2001, s. 4-6.

padişahlar tarafından merkez olarak kullanılmıştır. Edirne'nin fethi sadece bir şehrin fethi anlamına gelmeyip Avrupa topraklarından İstanbul'a, oradan da Anadolu'ya açılan önemli jeopolitik konuma sahip bir bölgenin Osmanlı topraklarına dâhil olmasıdır. Aynı zamanda üç büyük nehrin beslediği verimli topraklar padişahların da ikametgâhı olmuştur[39].

II. Murad'ın 1444 yılında Bursa'ya çekilerek tahtı oğlu Mehmed'e bırakmasından sonra cereyan eden Varna Savaşı ve Kosova Ovası'nda yapılan savaşların başarı ile kazanılması Osmanlı'nın Balkanlar'daki varlığını güçlendirdi. İstanbul'un fethinden sonra payitaht yer değiştirirken Edirne hâlâ önemini ve değerini korumaktaydı. 16. y.y boyunca sultanlar Edirne'de ikamet etmeye devam etmekteydiler. 17. y.y'dan sonra ise I. Ahmed, II. Osman, IV. Murad Edirne ve Dimetoka'da av gezileri düzenlemiş, Edirne bir cezbe haline gelmiştir. IV. Mehmed Edirne'den Venedik ve Leh seferlerine çıkmıştır. Elçiler burada kabul edilmiştir. 19.yy'da Ruslar, Bulgarlar ve Yunanlılar tarafından işgal edilen Edirne şehir ve kültürel-mimarî mirasımız yönünden çok büyük tahribata uğramıştır [40].

Edirne'nin fethiyle beraber idarî ve resmî işlerin yürütülmesi için burada bir saray kuruldu. Edirne'de ilk mimarî eser budur[41]. Edirne'de ilk saray Eski Saray olarak bilinen I. Murad tarafından 1365-1368 yılları arasında yaptırılan saraydır. Daha sonra Tunca nehri kenarında 1450 yılında Saray-ı Cedid yani Yeni Saray yaptırılmaya başlandı. Fatih devrinde yapımı tamamlanan bu sarayın en önemli birimi Arz Odası idi. Yapının duvarları tamamen çini ile kaplıydı. Kum Kasrı ise şehzadelerin eğitim gördükleri yerdi. Bugün bu saray ayakta değildir. Ruslar 1829 harbinde Edirne'ye girdikleri sırada sarayı işgal edip çevresini de tahrip etmişlerdir. Saray Sultan Mustafa zamanında 1758'de ve 1767'de, birinci Sultan Abdülhamit zamanında 1787'de, üçüncü Sultan Selim zamanında 1808'de ve ikinci Sultan Mahmut zamanında 1828'de tamir edilmiştir. Son olarak 1874'te Sultan Abdülaziz'in Avrupa seyahati dönüşü Edirne Sarayı'nda konaklama ihtimali üzerine Hacı İzzet Paşa'nın valiliği döneminde tamir edilmiştir. Bu sarayda 119 oda, 21 divanhane, 22 hamam, 13 câmi, 16 büyük yapı, 13

[39] Süheyl Ünver, **Edirne Sarayı**, TTK Basımevi, Ankara 1989, s. 4.
[40] Bayrakal, a.g.e, s. 6-7.
[41] A. Süheyl Ünver, "Edirne Medeniyetimiz ve Tezyini Misalleri", **Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı**, TTK Yay, Ankara 1993, s. 236.

koğuş, 4 kiler, 5 matbah ve 14 kasır bulunmaktaydı. Avcı Sultan Mehmed döneminde sarayda altıbinyediyüz kişi için yemek pişirilmekteydi[42].

Edirne Sarayı dışında şehrin îmar ve inşa faaliyetleri devam etmiş, birçok şaheser günümüze kadar ulaşmıştır. Yıldırım Bayezid zamanından kalan 1400 yılına tarihlenen Yıldırım Câmii, Çelebi Sultan Mehmed tarafından 1414'te yapımı tamamlanan Eski Câmi, ikinci Sultan Mehmed tarafından 1438-1447 tarihleri arasında inşa edilen Üç Şerefeli Câmii ve Muhteşem Sinan'ın sanat eseri olan, yapımı 1569-1575 yıllarına tarihlenen Selimiye Câmii Edirne'nin siluetini oluşturan önemli eserlerdir. Edirne'deki diğer önemli yapılardan bir tanesi de Osmanlı Devrinin en büyük sosyal komplekslerinden birisi olan Mimar Hayreddin tarafından 1484-1488 tarihleri arasında inşa edilen İkinci Sultan Bayezid Câmii ve Külliyesidir. Külliyede bir câmi, bir tıp medresesi, bir imaret, bir darüşşifa, hamam, matbah, erzak depoları ve diğer yapılarla birlikte geniş bir alana yayılmakta ve Tunca nehrine olan kıyısıyla da muazzam bir manzaraya sahip bulunmaktadır. Külliyenin içinde yer alan Darüşşifanın baştabip, ikinci ve üçüncü tabipler, iki göz hekimi, iki cerrah, bir eczacı, bir süpürgeci, bir gassal, bir aşçı ve bir kâtipten oluşan kadrosu bulunmaktaydı. Bu Darüşşifâ'nın özelliği musiki ile tedavi hizmetinin verilmesiydi. Üç hânende, bir neyzen, bir kanûnî, bir çengî, bir çengi santûrî ve bir ûdî gelip haftada üç gün musikî ziyâfeti vermekteydi[43].

1752'de meydana gelen deprem sebebiyle birçok yapı tahribata uğramıştır. Üç Şerefeli Câmi'nin minareleri şerefenin üst kısmından itibaren yıkılmış, yapılan tamirat ise eserin eski ihtişamını aratır derecede olmuştur. Edirne'nin maruz kaldığı istîla ve savaşlar, mimarînin bir bir yıkılıp yok olmasına sebep olmuştur. Edirne'nin o dönemki sivil mimarîsine baktığımızda ise evlerin bahçeli ve diğer evlerden ve dışarıdan görülmeyecek şekilde korunaklı yapıldığını görürüz[44].

Edirne'nin kültür ve sanat veçhesine baktığımızda birçok alanda önemli eserlerin verildiğini ve üstadların burada yetiştiğini görürüz. Edebiyat, musikî, hat sanatı, çini, nakış, Edirnekârî gibi alanlarda önemli bir merkez olduğunu görmekteyiz. Edirne'de kültür ve sanatın gelişmesinde hükümdarların sanatı ve sanatçıyı desteklemesinin, haftanın birkaç günü bilim,

[42] Oktay Aslanapa, **Edirnede Osmanlı Devri Âbideleri**, Üçler Basımevi, İstanbul 1949, s. 144-147.
[43] Aslanapa, *Edirne'de Osmanlı Devri Âbideleri*, s. 76-80.
[44] Ünver, "Edirne Medeniyetimiz ve Temsili Misalleri", s. 241-242.

sanat ve kültür erbabını saraya davet edip onlarla mütalaalarda bulunmalarını ve sonuç olarak da ilim ve sanat erbabının Edirne'ye gelip buraya yerleşmesi ve burada bir kültür-sanat ortamı oluşturmalarını sebep olarak [45] gösterebiliriz. II. Murad zamanı Osmanlı Devleti'nin birçok alanda ilerlediği bir dönem olmakla birlikte sanat alanında da ilerleme dönemi başlamıştır. Dönemin sanatkârları Edirne'ye gelerek çalışmalarını burada devam ettirmişler, II. Murad'ın da desteğiyle mimarî alanda ve kitap sanatlarında eserler vermişlerdir. Üç Şerefeli Câmi'nin özgün kalem işi tezyinatı bu dönemin ürünlerine örnek olarak gösterilebilir. Osmanlı ilim ve sanat hayatının gözle görülür bir ilerleme kaydettiği bu dönemde birçok ulema da buraya getirilmiştir. Kitap tercüme ve telifi faaliyetlerinin de bu dönemde arttığını, bizzat sultanın emriyle eserler kaleme alındığı gibi, müellifler tarafından da yazılıp kendisine hediye edilen eserler olduğunu görmekteyiz [46].

Edirne'de XV. yüzyıl tezhip örneklerine II. Murad Devri'nde rastlamaktayız. Fatih Sultan Mehmed devrinde başkentin İstanbul'a taşınmasından sonra Edirne'de yaşayan sanatçıların bu yeni başkente gönderildiklerini bilmekteyiz[47].

Edirne'de XV. yüzyıl çini örneklerine Üç Şerefeli Câmii'nin şadırvan avlusunda arka giriş kapısının sağ ve solunda pencere üstünde levhada görülmektedir. Çini konusunda diğer önemli eser de Murâdiye Câmii'dir. Bursa'daki Yeşil Câmi ve türbesinin çinileriyle benzerlikler gösteren eserler aynı ekolün Edirne'deki devamı niteliğindedir. Cihannüma Kasrı'nda ise altı köşeli ve nakışlı çini örneklerine rastlamaktayız. Şah Melek Câmii'nde de bordür çiniler ve altı köşeli firuze düz çiniler mevcuttur. XVI. yüzyıl çini örneklerini Selimiye Câmii'nde görebiliriz. Yine bu devre ait çini vazolara Edirne Sarayı'nda Kum Kasrı'nda rastlarız. Aynı eserin Topkapı Sarayı'nda da mevcut olduğunu düşünürsek bunların seri halinde yapılıp Edirne'ye de gönderildiği sonucuna varabiliriz. Bulunduğu yere nisbetle Edirnekârî eserler meydana getiren pek çok sanatçı vardır. Bunlardan en meşhurları eserleri 1757'ye tarihlenen Seyyid Mustafa, eserlerinde 1792 tarihine rastlanan Mustafa Nakşî ve yine 1692 tarihli çalışmasıyla Seyyid Hafız'dır. Bilhassa Edirne'ye has defter, mecmua ve bazı yazma kitap kaplarında çok güzel el işçiliğine rastlanır. Edirne'de yapılan çiçek ve buketler diğer

[45] Hilal Kazan, **XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Sarayının Sanatı Himayesi**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul 2007, s. 8.
[46] Kazan, *XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Sarayının Sanatı Himayesi*, s. 60-61.
[47] Kazan, *XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Sarayının Sanatı Himayesi*, s. 62.

yerlerde yapılanlardan ayrı özelliklere sahiptir. Edirne'deki çalışmalar İstanbul'dakilere nazaran biraz daha kabaca görülüp değerlendirilseler de, kendine özgü bir terkip ve renk anlayışı göze çarpmaktadır. XVII ve XVIII. asırda daha çok dinî ve tasavvufî eserlerin başında ve sonunda çiçek ve buket desenlerinin uygulandığı görülmektedir[48].

Edirne'de yetişen şâirlerden bazıları şunlardır: Ahmed Paşa İbn-i Molla Veliyyüddin, Ahmed Bey, Azeri, Emri Çelebi, Bahşi, Bülendî, Bedi'i, Beyani, Tabii, Celilî, Cevrî, Hüsamî, Hüseyin Çelebi, Dai, Derviş Çelebi, Rıf'atî, Rumi Çelebi, Zamani, Sıhrî, Saidî, Sehi Bey, Şuaî, Lahıkî, Mestî, Muinî, Neşatî, Nüvisî Edirne'de meşhur olan bazıları divan sahibi şâirlerdir[49].

Edirne'nin fethiyle beraber birçok sûfî buraya gelmiş kendi adlarıyla anılan mahalleler kurmuşlardır. Bunlardan bazıları Kıyak Baba, Şeyh Şuca, Müeyyed-zâde, Sefer Şah, Hoca Sinan, Şeyh Salih ve Baba Haydardır. XVIII. ve XIX. yüzyılda Edirne'de birçok tarikat faaliyet göstermiştir. Kadiriyye Tarikatı Edirne'de İsmail Rûmî (ö. 1643) tarafından yayılmıştır. Bezirgân Şeyh Mehmed Rûmî Efendi (ö. 1646), Börekçi-zâde Fâiz (ö. 1717) ve Edirne'ye 1855 tarihinde gelen Şeyh Sünnari Baba (ö. 1859) Kadirî tarîkatı şeyhleridir. Rifâiyye ise, 1737'de Basra'dan Edirne'ye gelen Şeyh Ali Şeyba tarafından getirilmiştir. Birçok tasavvufî ekole ev sahipliği yapan Edirne'deki tekkelerin çoğu çeşitli sebeplerle günümüze ulaşamamıştır[50].

1.3 EDİRNE'NİN HAT SANATI TARİHİNDEKİ YERİ

İstanbul'un fethine kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan Edirne, Orhan Gazi'nin oğlu I. Murad ve Lala Şahin tarafından ele geçirilmiştir. II. Murad burada tahta çıkmış ve burada yaşamıştır. Vefatı üzerine yine Edirne'de toprağa verilmiştir. Babasının vefatından sonra II. Mehmed Manisa'dan Edirne'ye gelmiş ve tahta çıkmıştır. Hatta İstanbul'un fethi için çalışmalarını da 1452 kışında burada yapmıştır. İstanbul'un fethinden sonra da önemini yitirmeyen Edirne'de birçok padişah yaşamaya devam etmiştir. Edirne'nin meşhur hattâtlarına baktığımızda ilk ismin Fatih Sultan Mehmed dönemi hattâtlarından, celî sülüs ve müsenna alanında eserler vermiş olan Yahya es-Sûfî ve oğlu Ali b. Yahya es-Sûfî'dir.[51] Ali es-Sûfî

[48] Ünver, "Edirne Medeniyetimiz ve Tezyini Misalleri", s. 244-248.

[49] Abdurrahman Hibrî, **Enîsü'l-Müsâmirîn**, çev. Ratip Kazancıgil, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, Edirne 1996, s. 120-152.

[50] Selami Şimşek, "Edirneli Kabûlî Mustafa Hayatı ve Eserleri", **I. Edirne Kültür Araşırmaları Sempozyumu Bildirileri (23-25 Ekim 2003)**, Edirne Valiliği, Edirne 2003.

[51] Oral Onur, **Edirne Hatt San'atı "Çizgi Saltanatı"**, Dilek Matbaası, Edirne 1985, s. 15.

aklâm-ı sitteyi babası Yahya Efendi'den öğrenmiştir. Osmanlı celî sülüs ekolünün temelini atan Ali b. Yahya'nın eserleri XVIII. asrın sonuna kadar örnek teşkil etmiştir. Topkapı Sarayı Bâb-ı Hümayun kapı kemeri aynasındaki müsennâ besmele ve "*inne'l-müttekîne...*" âyet-i celîlesi, inşa kitabeleri ile *"nasrun minallah..."* âyet-i kerimesi ve Fatih Câmii inşa kitabeleri bu zâtın eseridir [52]. Yahya es-Sûfi'nin talebelerinden olan Edirne'li hattâtlar arasında Kadıasker Necmeddin (ö. 871/ 1467) ve Yakup Paşa b. İshak (ö. 890/1485) sayılmalıdır[53].

Meşhur hattât Şeyh Hamdullah'la birlikte hat sanatı önemli bir merhale katetmiştir. Şeyh Hamdullah'ın talebelerinden II. Bâyezid devrinde divan kâtipliği yapan Şâir Ahdî ve Mahmut Çelebi (ö. 987/1579) Edirne'li iki hattâttır. 997/1589 tarihli Kur'ân-ı Kerim'i yazmış olan Mustafa b. Süleyman el-Edirnevî de meşhur hattâtlardan birisidir. Şeyh Hamdullah'tan sonra hat sanatına önemli katkılarda bulunmuş olan Hâfız Osman'ın da hayatının bir kısmını Edirne'de geçirerek hattâtlar yetiştirmiş olduğu kaynaklarda geçmektedir. Hâfız Osman'ın Edirne'de talebe yetiştiren öğrencilerinin isimlerini şöyle sıralayabiliriz: Yedikuleli Seyyid Abdullah, Yusuf Rûmî, Kevkeb Mehmed Efendi, Darpzâde Mustafa, Rodosîzâde Abdullah b. İbrahim. [54]

Hâfız Osman vasıtasıyla Şeyh Hamdullah'a bağlanan hattâtların silsilesi şu şekildedir:

Şeyh Hamdullah: (833- 926/ 1429-1519).

↓

Şükrullah Halife (XV.- XVI. Asır).

↓

Pîr Mehmed b. Şükrullah (ö. 988/1580)

↓

Hasan-ı Üsküdârî (ö. 1023/1614)

↓

[52] Serin, *Hat Sanatı ve Meşhur Hattatlar*, s. 90; Habib, *Hat ve Hattâtân*, s. 126; Nefeszâde İbrahim, **Gülzârı Savab**, nşr. Kilisli Mu'allim Rifat, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul 1938, s.47.

[53] Derman, "Edirne Hattâtları ve Edirne'nin Yazı Sanatımızdaki Yeri", **Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı**, T.T.K. Basımevi, Ankara 1965, s. 312- 314.

[54] Derman, "Edirne Hattâtları ve Edirne'nin Yazı Sanatımızdaki Yeri", s. 312.

Halid-i Erzurumî (ö. 1040/1631?)

↓

Derviş Ali (ö. 1084/1673)

↓

Suyolcu-zâde Mustafa Eyyubî (1028-1079/ 1619-1668)

↓

Hâfız Osman (1052-1110/ 1642-1698)

XIX. yüzyılda Edirne'de meşhur olan hattâtlardan bazılarını ise şunlardır: Mehmed Saîd et-Tab'î (ö. 1259/1843), Hasan Vasfî (ö. 1273/1856), Mustafa Medhî (ö. 1273/1856), Ali Remzi, Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Rasim (ö. 1237/1820), Mustafa İzzet (ö. 1281/1864), Şeyhü'l-Hattâtîn Şerif Hulûsî (ö. 1319/1901), Nakîbü'l-Eşraf Şerif Fıtrî (1286/ 1869). Bu devirde Edirne'de meşhur olan kadın hattâtların da isimleri zikredilmelidir: Zahide Züleyha (ö. 1279/1862) ve Zübeyde Hanım. Sülüs ve nesih hatlarının yanında ta'lik hattında da Edirne'de çok sayıda hattât muhtelif eserler vermiştir. Durmuş-zâde Ahmed Efendi (ö. 1150/1737) ve talebeleri Canbaz-zâde Ali ve Mustafa Şehdî. Esirci-zâde Ahmed (ö. 1151/1738) önemli ta'lik hattâtlarındandır[55].

Edirne'de yazıları bulunan hattâtlar Sultan Abdülmecid (1823-1861), Abdülfettah Efendi (1814-1896), Abdullah Zühdî Efendi (ö.1879), Ali Vasfî Efendi, Esad Muhlis Paşa, Hakkı Efendi, Halim Efendi, Hasan Salim, Hüseyin Ragıp, Sultan Mahmud (1785-1839), Mehmed Şeref, Mustafa İzzet, Rıza Efendi (1849-1920), Saime Hanım, Ubeydullah Efendi, Ömer Efendi (1880-1928), Veysel Paşa, Pertev Paşa (1785- 1837) şeklinde sayılabilir[56].

Edirne'de verilen hattât icâzetnâmeleri İstanbul'dakilerden farklılık göstermektedir. İstanbul'daki icâzetnâmelerde birkaç hattâtın adının geçtiği bir jüriye mukabil Edirne'de otuz veya daha fazla hattâtın adının geçtiği icâzetnâmeler görülmüştür. Çoğunlukla sırtsız bir kitap cildi gibi ortadan ikiye katlanmış veya arkası bez ile takviye edilmiş bir şekilde olan icâzetnâmeler tezhiplidir. Karşılıklı gelen iki sayfadan birisinde öğrencinin sülüs-nesih yazısı,

[55] Derman, "Edirne Hattâtları ve Edirne'nin Yazı Sanatımızdaki Yeri", s. 314-317.
[56] Oral Onur, **Edirne Hat Sanatı**, Dilek Matbaası, İstanbul 1985, s. 107-135.

diğerinde icâzetnâmenin metni yer almaktadır [57]. Bazı icâzetnâmelerde ise, izin veren hattât Şeyh Hamdullah'tan bazen de Yakut el-Musta'sımî'den başlayarak kendine kadar gelen hattâtların silsilesine de yer vermektedir [58].

[57] Derman, "Edirne Hattâtları ve Edirne'nin Yazı Sanatımızdaki Yeri", s. 318, İcazetnâme örneği için bkz. Ahmed Bâdî Efendi, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, "Ravzatü'l-Hattâtîn", c.II, s. 403- 408.

[58] Derman, "Edirne Hattâtları ve Edirne'nin Yazı Sanatımızdaki Yeri", s. 319.

2. AHMED BÂDÎ EFENDİ

2.1 HAYATI

12 Recep 1255 (21 Eylül 1839)'te Edirne'de Kirişhane Semti'nde Kunduk Osman Mahallesi'nde doğan Ahmed Bâdî Efendi; Osmanlı devlet adamlarından hattât, tarih yazarı bir zâttır. Aynı zamanda şâir olan Bâdî Efendi, şiirlerinde *"Bâdî"* [59] mahlasını kullanmıştır[60]. Bunların dışında diğer bir önemli yönü de biyografi yazarı bir kişi oluşudur[61].

Babası Edirneli Yeğen Hacı Ahmet Paşa'nın beşli ağalarından İbrâilli[62] Mehmed Ağa,[63] dedesi İbrâil tacirlerinden Müstecapoğlu Osman Çelebidir[64]. Annesi, Halil Kızı Ayşe Sıdıka Hanım'dır[65]. Romanya'da Etniki Eterya komitecileriyle olan muharebede[66] Yeğen Ahmet Paşa ile bulunan babasının gösterdiği hizmetler ve o sıralarda özellikle emredilen cirit oyununda bir askerin atının kaltağını[67] cirit ile kırması sonucunda "Kaltakkıran" lakabı aileye verilmiştir[68].

İlköğrenimini Kirişhâne'deki Taş Mektep'te tamamlamıştır[69]. Sülüs ve nesih hatlarında Taş Mektep mu'allim-i sânîsi Mevlana Mustafa Medhî Efendi'den 1267/1850 tarihinde icâzet almıştır. Daha sonra 1269/1859 tarihinde Hasan Vasfî Efendi'den eksiklerini tamamlayarak bir icâzet daha almıştır. Rik'a hattında ise Hüdavendigâr (Bursa) Vilayet-i

[59] 1. Sebep olan şey, sebep; 2. İlk, evvel, başlangıç; 3. Çölde oturan, bedevî.
[60] Ali Rıza Karabulut, **Mu'cemu'l-Mahtûtâti'l-Mevcûde fî Mektebâti İstanbul ve Anadolu,** Kayseri, 2005, c. I, s. 262.
[61] Ahmed Bâdî, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, çev. Ratip Kazancıgil, Edirne Valiliği Yayınları, İstanbul, 2000, c.I, s. XX.
[62] Bugünkü Romanya'da Aşağı Tuna'nın sol kısmında yer alan bir liman şehri.
[63] Ahmed Bâdî Efendi, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, Beyazıt Devlet Ktb. T. Y, Nr. 10392, c. II, s. 596.
[64] Osman Nuri Peremeci, **Edirne Tarihi**, Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu, İstanbul 1940, s. 169.
[65] Kazancıgil, a.g.e, s. XVII.
[66] Peremeci, *Edirne Tarihi,* s. 169.
[67] Kuskunsuz eyer, çıplak eyer.
[68] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne,* c. II, s. 103.
[69] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne,* s. 596.

Defter-i Hâkânî müdürü Hacı Sırrı Efendi'ye devam etmiş ve icâzet almıştır[70]. Daha sonra Selimiye Câmii'nde[71] Arapça ve Farsça dersleri almıştır[72].

On altı yaşını bitirdiği sıralarda babası vefat eden Bâdî Efendi, ailesini geçindirme vazifesini üstlenmek zorunda kalmış, bunun için bir yandan tahsîline devam ederken bir yandan da hattâtlık, sıvacılık, nakkaşlık gibi işlerde çalışmaya başlamıştır[73]. 1279/1862'dan itibaren çeşitli memuriyetlerde görev alan Bâdî Efendi; Filibe ve Edirne sancaklarında seyyar arazi kâtibi olarak çalışmaya başlamıştır. Daha sonra 1282/1865-1866'de Vize ve Lüleburgaz kazalarında görev yapmış; aynı yılın Zilhicce (Nisan/Mayıs 1866) ayında Edirne'de üçüncü sınıf emlâk muharriri olarak görevine devam etmiştir. 1284/1867-1868'te emlâk komisyonu kâtipliğine, 1286/ 1869-1870'da ise başkâtipliğine getirilen Bâdî Efendi, 1289/1872-1873 yılında becayîşle Yanya vilayetinde görevlendirilmiş, 1295/1878'te görev yaptığı Bosna vilayetinden istila sebebiyle ayrılarak, 1296/1878-1879'da Kastamonu vilayeti tahrir mümeyyizliğine, 1297/1879-1880'de de aynı görevle Trabzon vilayetine getirilmiştir. 1298/1880-1881'de vergi müdürü olan Bâdî Efendi, 1300/1882-1883'de Diyarbakır'da aynı vazifeyi yapmış, sonrasında ise Trabzon vilayetine vergi müdürü olmuştur. 1314/1896-1897 te becayîş suretiyle Konya vergi müdürlüğüne 1321/1903-1904'de aynı şekilde Hüdavendigar (Bursa) vilayeti vergi müdürlüğüne getirilmiştir. Riyâz-ı Belde-i Edirne adlı eserindeki ifadesine göre "hizmet-i âcizâne"sine mükâfâten 1292/1875-1876'de 2. rütbe, 1295/1878'te Mecîdî nişanı, 1300/1882-1883'de 2. Sınıf 2. Rütbe, 1319/1901-1902'da 1. Sınıf 2. Rütbe kendisine ihsan edilmiştir [74].

1324/1906 senesinde kendi isteğiyle emekli olan Bâdî Efendi, hastalığı üzerine tedavi olmak amacıyla geldiği İstanbul'da vefat etti[75]. Ölüm tarihini Babinger 1326/1908,[76] Peremeci

[70] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, c. II, s. 400-401.
[71] Süreyya Ali Beyzadeoğlu, Müberra Gürgendereli, Fatih Günay, Edirneli Ahmed Bâdî Efendi **Armağan** (Divan Şiirinde Atasözleri ve Deyimler), Harvard Üniversitesi Yakındoğu ve Medeniyetleri Bölümü, 2004, s. XVII.
[72] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, c. II, s. 596.
[73] Peremeci, Edirne Tarihi, s. 169, Erkut Güngör "Ahmed Bâdî Efendi", **DİA**, c. II, s. 46, İstanbul 1989.
[74] Bâdî Efendi, *Riyaz-ı Belde-i Edirne*, c. II, s. 596-597.
[75] Peremeci, *Edirne Tarihi*, s. 170.
[76] Franz Babinger, **Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, s. 422.

1320/1907,[77] Dr. Rifat Osman 1326/1910,[78] Karabulut 1326/1908,[79] Güngör 1910,[80] Mehmed Tahir 1326/1908,[81] Beyzadeoğlu ise Edirne Nüfus Müdürlüğü'nde yaptığı incelemede ölüm tarihini 1325/1908 olarak vermiştir[82].

Mezarı ise birçok kaynakta Eyüp Merdivenli kabristanı olarak geçmektedir[83].

2.2 ESERLERİ

Ahmed Bâdî Efendi'nin Edirne Tarihi hakkında önemli bilgiler verdiği üç ciltlik eseri *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, manzûm ve mensûr atasözlerini ele aldığı *Armağan*, bir matematik kitabı olan *Tavzîhü'l-Ebvâb 'Ala Teshîli'l-Hisâb*, Farsça grameri hakkında bilgiler veren *Mesâdır-ı Lisân-ı Fârisî* şeklinde sıralayabileceğimiz eserlerinin dışında bir de *Divân*'ı vardır.

2.2.1 RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE

Müsvedde nüshası 3 cilt olup Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi'nde T.Y 2315 numarada kayıtlıdır. 1. c. 562, 2. c. 600 ve 3. c. 708 sayfadır. Temize çekilmiş nüshası ise Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde T.Y 10391 numarada kayıtlıdır. Bu nüshanın da 1. c. 598, 2. c. 600 ve 3. c. 278 sayfadan müteşekkildir.[84] Ahmed Bâdî Efendi bu eseri yazarken birçok kaynağa başvurmuştur. Bunlardan ilki ve en önemlisi Abdurrahman Hibrî'nin 1359-1633 yılları arasındaki Edirne'nin tarihini yazdığı *Enîsü'l-Müsâmirîn* adlı eseridir.[85]

Bu eserde Edirne'nin zaptı, saraylar, sokaklar, meydanlar, câmiler, medreseler, tekkeler, darü'l-fukaralar, zaviyeler, kervansaraylar, hanlar, ırmaklar, bahçeler, şadırvanlar, köprüler, kaynaklar, Edirne'nin çevresi ve yakınlardaki köyler gibi mimarî eserlerin ve Edirne'nin şehir yapısının tanıtıldığı bilgilerin yanında Edirne'de medfûn bulunan büyük bilginler, saltanat sürmüş olan sultanlar, Edirne kadıları ve şâirleri hakkında da bilgiler

---

[77] Peremeci, *Edirne Tarihi*, s. 170.

[78] Tosyavizade Dr. Rifat Osman, **Edirne Rehnümaası**, yay. Dr. Ratip Kazancıgil, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, Edirne 1994, s. 95.

[79] Karabulut, Mu'cemu'l-Mahtûtâti'l-Mevcûde fî Mektebâti İstanbul ve Anadolu, s. 262.

[80] Güngör, "*Ahmed Bâdî Efendi"*, DİA, c.II, s. 46.

[81] Bursalı Mehmed Tahir, **Osmanlı Müellifleri**, İstanbul 1333, c.3, s. 31.

[82] Beyzadeoğlu vd, *Armağan*, s. XVIII.

[83] Peremeci, *Edirne Tarihi*, s. 170, Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, s. 31, Rifat Osman, *Edirne Rehnümâsı*, s. 95, Güngör, "*Ahmed Bâdî Efendi"*, s. 46.

[84] Cemil Cahit Can, Ender Bilar, **Edirne Bibliyografyası**, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü, Edirne 2009, s. 45.

[85] Bâdî Efendi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, c.I, s. 20-23. *"Bu kitaba me'haz olan ve esnâ-yı cem' ve te'lîfde mürâca'at olunan kütüb ve resâilin esâmîsidir."* şeklinde bir başlıkla birlikte sıra numarası, kitabın ismi ve müellifin ismi bu sayfalarda listelenmiştir.

verilmiştir. Ayrıca 1018-1609 yılları arasındaki Edirne tarihi ve Edirne'de yaşanmış olan ilginç olaylar da bu kitabın konuları arasındadır[86]. Bâdî Efendi'nin bu eseri, *Enisü'l-Müsâmirîn*'in 3 katı kalınlığındadır[87]. Bu kitap dışında Örfi Mahmut Ağa'nın, İbrahim Nazîrâ Efendi'nin, Beşir Çelebi'nin *Edirne Tarihi, Tâcü't-Tevârih, Naimâ Tarihi, Râşit Tarihi, Asım Tarihi*; *Künhü'l-Ahbar, Lugat-ı Tarihiyye ve Coğrafiyye, Hadîkatü'l-Cevâmî', Keşfü'z- Zünûn, Sâlim Tezkiresi, Sefâyî Tezkiresi, Menâkıb-ı Hünerverân, Tuhfetü'l-Hattâtîn* ve *Teşrifât-ı Kadime* gibi birçok eserden faydalanmıştır[88]. Bu adı geçen eserlerin dışında şâirler için divanlarına, hattâtlar için icâzetnâmelere, câmi, mescit, tekke ve benzerleri için bulundukları yere, bazı olaylar için gazetelere, Edirne'de medfun bulunan vezirler, emirler, kadılar, ulema ve şeyhlerden bulunabilinenlerin mezar taşlarına ait bilgileri doğrulamak amacıyla mümkün mertebe bu türden kaynaklara müracaat ettiğini belirtmiştir[89].

Mukaddime kısmında, eseri yazma sebebi hakkında Ahmed Bâdî Efendi şöyle bilgi vermektedir:

> *"Ebnâ-yı beşer ki, şân-ı insâniyyetini muhafâza için ilm ü ma'rifetle tezyîn-i zât etmeye mecbûrdur. Hamiyyet ve gayret-i milliyye ve muhabbet-i vataniyye ile me'mûrdur. İşte fakîr câmiû'l-hurûf Ahmed Bâdî ibn Kaltakkıran İbrâilli Mehmed Ağa ibn Osman Çelebi eş-şehîr bi-Müstecab-zâde dahî bu emr-i kudsî ile me'mûriyetimi nazar-ı i'tibâra alarak ittisafıyla müftehir ve mübâhî bulunduğum insanlık ve buna izâfetle Osmanlılık nâm-ı celâlet-i insânîye bi-hakkın müstehak olmak için vatan ve ebnâ-yı vatana hiç olmazsa ufak bir hizmet edebilmek fursatına çâr-çeşmle nigehbân ve maskat-ı re'sim olan Edirne şehri Osmanlılığın mehd-i sânîsi olduğu halde kābil-i istifâde bir târîh-i husûsî bulunmamasından dolayı kalben giryân ve eslâf ve muâsırînin şu himmetsizliklerine cidden teessüf-hân idim"*[90].

Memuriyeti sebebiyle 20 yıl Edirne'den ayrı kaldığını ifade eden Bâdî Efendi, Edirne'ye döndükten sonra ″Şeyhü'l-vüzerâ ve fahrü'l-üdebâ″ Ahmed İzzet Paşa ile görüşmeleri esnasında kendisine böyle bir Edirne tarihini yazmasını teklif ettiğini anlatır. On altı yıl boyunca ″leyâl-i tenâhîde″ zorlu çalışmaları sonucu meydana getirdiği üç ciltlik eserinin birinci cildinin müsveddesinin Hicri 1309 senesinde tamamlandığını ve bu cilde *"Armağan-ı*

---

86 Babinger, *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, s. 234.
87 Babinger, *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, s. 235.
88 Bâdî Efendi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, c.I, s. 20- 23.
89 Bâdî Efendi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, s. 23.
90 Bâdî Efendi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, Mukaddime, c. I, s. I.

Bâdî" adını verdiğini aktarır. Bu birinci ciltte câmiler, mescitler, tekkeler, medreseler, ribâtlar, hamamlar ve diğer eserler mevcuttur. Daha sonra valiler, kadılar, vezirler, emirler, âlimler, şeyhler, şeyhü'l-kurrâlar, hattâtlar ve şâirlerin hal tercümelerinin bulunduğu ikinci cildin müsveddesi ile meşgul olduğu sırada Hacı İzzet Paşa'nın vefâtı etmesi üzerine eseri yarım bırakmayı düşündüyse de rahmete vesîle olur düşüncesiyle ikinci cildi de Hicri 1312 yılında tamamlamış ve *"Riyâz-ı Belde-i Edirne"* adını vermiştir. 1313 senesinde memûriyeti Konya'ya alındığından üçüncü cildi yazmaya burada devam eder. Hicri 1315'te tamamladığı ve *"Devâyih-i Mülhakât-ı Edirne"* adını verdiği bu üçüncü ciltte kasabalar ve bu kasabalarda mevcut âlimlerin, şeyhlerin ve şâirlerin hal tercümeleri özet olarak yer alır. Bu üç cilde verilen isimler her birinin sonuna tarih düşürülmek suretiyle verildiyse de son olarak birinci ve ikinciye *Riyâz-ı Belde-i Edirne* üçüncü cilde ise *Devâyih-i Mülhakât-ı Edirne* adı verilmiştir. Bu bilgilerden sonra Hacı İzzet Paşa'ya, Taş Mektep mu'allim-i evveli Hâfız Ali Remzi Efendi'ye, Kirişhane'li Tatar Mehmed Rüşdî Efendi'ye yardım ve desteklerinden dolayı teşekkür eder. Sultan II. Abdülhamid devrinde böyle bir eseri vücuda getirdiğinden dolayı müftehir ve padişaha duacı olduğunu aktarır. Eseri okuyan kişilerden görecekleri hataları itiraf eder, acizliğine ve yetersizliğine vererek hayır dua ile anmalarını istirham ederek mukaddimesinin sonuna şu tarihi düşer: *Vâsıl-ı hadd ü hitâm olduğu dem ey Bâdî/ Okuyanlar dedi tarihini a'lâ târîh 1322*[91].

Mukaddimeden sonra gelen *İhtar* kısmında, son düzeltmelerden sonra bazı konularda ilaveler ve bazı konularda da düzeltmeler yapması gerektiğinden bahsedip bu işlemin ciltleri müsvedde haline getireceği düşüncesiyle ″Muâvene″ adıyla dördüncü bir cilt meydana getirdiğini ve ilave edilecek düzeltmelerin bu cilde eklendiğini açıklar[92]. Maalesef ki bu dördüncü cilt kayıtlarda mevcut değildir.

2.2.2 ARMAĞAN

Manzûm ve mensûr atasözlerini içerir[93]. Edirne İl Halk Kütüphanesi'nde T.Y 2304 numarada kayıtlı olan eser, 5675 mensur ve 5106 manzum atasözü ve deyim ihtiva etmekte

---

[91] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, Mukaddime, s. II, III.

[92] Ahmed Bâdî, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*, İhtar, s. III.

[93] ″Bâdî Ahmed″, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1977, c. I, s. 282; ″Ahmet Bâdî Efendi″, **Türk Ansiklopedisi**, MEB Basımevi, İstanbul 1968, c. I, s. 249; Güngör, ″Ahmed Bâdî Efendi″, s. 47; Atilla Özkırımlı, ″Ahmet Badi Efendi″, **Türk Edebiyatı Ansiklopedisi**, Cem Yayınevi, İstanbul 1984, c. 1, s. 53; Peremeci, *Edirne Tarihi*, s. 170.

olup alanındaki eserlerin en hacimlisidir. Eserin ölçüleri 280x175, 220x1250 mm, 297 sayfa ve 27 satır olup; sırtı meşin, üzeri bez kaplı, âdi ciltli, müellif hattıyla müsveddedir. Hat nev'i ise rik'adır[94]. Bu eserde Bâdî Efendi, atasözleri ve deyimleri ve bunların Divan şiirinde mevcut örneklerini tespit ederek alfabetik sırayla yazmıştır. Eserde 1291/1874'te başlayıp 1292/1875'te bitirdiğini belirtmiştir. Bu nüshanın dışında eserin bir de Cem Dilçin nüshası vardır[95]. Bu eser hakkında Süreyya Beyzadeoğlu'nun danışmanlığında hazırlanan iki adet yüksek lisans tezi bulunmaktadır[96].

2.2.3 DÎVAN

Edirne İl Halk Kütüphanesi'nde T.Y 2302 numarada kayıtlı bulunan eser 260 x 180-170 x 110 mm ölçülerindedir. Yazı çeşidi rik'a olup, 65 varak, 21 satırdır. Bu eser de müsvedde nüsha olup, eserin başta ve sonda 15 sayfası boştur[97]. Bu eser hakkında da Süreyya Beyzadeoğlu danışmanlığında bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır[98].

2.2.4 TAVZÎHÜ'L-EBVÂB 'ALÂ TESHÎLİ'L-HİSÂB

Edirne İl Halk Kütüphanesi T.Y 2309 numarada kayıtlıdır. Eserin ölçüleri ise 260x 170, 200x 145 mm dir. 186 varak, 22 satırdır. Yazı çeşidi rik'a olup eser bir matematik kitabıdır. Rakamlardan başlayarak dört işlemi anlattığı eserinde, problemlerin çözümlerini yapmıştır[99].

2.2.5 MESÂDIR-I LİSÂN-I FARİSÎ

Türkçe'den Farsça'ya, Farsça'dan Türkçe'ye mastarları gösteren bir gramer kitabıdır. Kaynakların birçoğunda bu eserden bahsedilmekle birlikte,[100] hangi kütüphanede kayıtlı olduğuna dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

---

[94] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. XXI.

[95] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. XXII.

[96] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. IX; Ayrıca tezler için bkz. Müberra Gürgendereli, **Ahmed Bâdî'nin Armağanı'nın 98 - 157. Sahifelerinin Transkripsiyonu**, , Trakya Üniversitesi SBE, YL Tezi, Edirne, 1994; Fatih Günay, **Ahmed Bâdî'nin Armağanı'nın 158-206. Sahifelerinin Transkripsiyonu**, , Trakya Üniversitesi SBE, YL Tezi, Edirne, 1994.

[97] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. XXIII.

[98] Özgür Okmak, **Ahmed Bâdî Dîvânı (Metin-İnceleme)**, Trakya Üniversitesi SBE YL Tezi, Edirne 2008.

[99] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. XXIV.

[100] Beyzadeoğlu vd, *Armağan,* s. XXIV; ″Bâdî Ahmed″, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, s. 282; ″Ahmet Bâdî Efendi″, *Türk Ansiklopedisi*, s. 249; Özkırımlı, ″Ahmet Badi Efendi″, s. 53; Peremeci, *Edirne Tarihi*, s. 170; Rifat Osman, a.g.e, s. 95.

Bunların dışında Devâyih-i Mülhakât-ı Vilayet-i Edirne adlı eseri, daha önce de belirttiğimiz gibi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne*'nin üçüncü cildi olup, Bâdî Efendi daha sonra bu ismi değiştirmiştir[101].

[101] Beyzadeoğlu vd. *Armağan,* s. XXI.

3. RİYÂZ-I BELDE-İ EDİRNE ADLI ESERİN NÜSHALARINDA HAT VE HATTÂTLAR

Eserin müsvedde nüshası 3 cilt olup *Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi*'nde T.Y 2315 numarada kayıtlıdır. İlk cilt 562, ikinci cilt 600 ve son cilt 708 sayfadır. Dış ebat 20.5x34 cm, iç ebat 10x31 cm'dir. Beyaz bez ciltli olup, yazı türü rik'adır. Başlıklar kırmızı ve mavi renklidir.

Tebyiz edilmiş nüsha ise *Beyazıt Devlet Kütüphanesi*'nde T.Y 10391 numarada kayıtlıdır. Bu nüshanın da ilk cildi 598, ikinci cildi 600 ve son cildi ise 278 sayfadan müteşekkildir[102]. Bu nüshanın ölçüleri 340x222, 228x150 mm olup 31 satırdır. Cilt kahverengi meşin olup, yazı çeşidi rik'adır. Başlıklar kırmızı renklidir. Eserin aynı zamanda hattatı da olan Ahmed Bâdî, yalnızca 1. cildin 477-526, 2. cildin 341-408. sayfalarını Çırpanlı Necip Efendi'ye yazdırarak karşılaştırmasını yapmıştır[103].

3.1 SELİMİYE VE BEYAZIT CİLTLERİNDEKİ RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN BÖLÜMLERİ

Müsvedde Nüsha olan Selimiye Nüshası'nın II. cildinde 82 ile 114. sayfaları arasında yer alan Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde başlıklar kırmızı mürekkep ile metin siyah mürekkep ile yazılmıştır. Derkenarda yer alan haşiyelerde ise çoğunlukla mavi mürekkep kullanılmıştır. Bu bölümde toplam 239 hattat hakkında bilgi yer almaktadır. Yine Selimiye Nüshası'nın III. cildinde yer alan Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü ise 545 ile 624. sayfalar arasındadır. Bu bölümde

[102] Can, Bilar, *Edirne Bibliyografyası*, s. 45.
[103] Beyzadeoğlu vd. *Armağan,* s. XX.

de aynı şekilde başlıklar kırmızı mürekkeple metin kısmı siyah mürekkeple yazılmış, derkenarda da aynı şekilde başlıklar kırmızı metin siyah mürekkep ile yazılmıştır. Bu bölümde ise toplam 401 hattatın ismi geçmektedir. Tebyîz edilmiş nüsha olan Beyazıt Nüshası'nda 342 ile 410. Sayfalar arasında yer alan Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde de başlıklar kırmızı metin siyah mürekkep ile yazılmıştır. Bu bölümde üç nüshanın da başlıkları verilerek, metin içerisindeki farklılıkların tesbit edilmesi amaçlanmıştır. Beyazıt Nüshası c.2 s. 342-410'da, aşağıdaki sayfa numaraları ile şu bölümler yer almıştır:

s. 342 Ravzatü'l-Hattâtîn

s. 342 "Mevzû'âtu'l-Ulûm" nâm eserde ulûm-i hattîyye beyânında bir mukaddime ve iki şu'be derc etmiş, buraya yalnız mukaddimesinin derci tensîb edilmiştir.

s.346 Konya Gazetesi'nin 9 Teşrin-i sânî sene 1315 tarihli ve 1438 numerolu nüshasında hat ve kitâbetin lüzûm-i te'allüm ve ehemmiyeti hakkındaki makalenin fıkra-i ahîresi bi'l-münâsebe bu mecelleye derc ve tenmîk edildi.

s.348 Kıyâmu'l-hikmeti bi'l-kalem

s.348 Islahat-ı hat üzere Kubûri-zâde (Rahmî-tahallusun) Türkî bir gazeli ile onun cevâbının burada zikri münasib görülmekle tahrîr edilmiştir.

s. 349 Münîri Efendi'nin Kubûri-zâde (Rahmî) gazeline söylediği cevap

s. 349 El-hattu nısfu'l-ilm

s. 349 Silsiletü'l-Hattâtîn

s. 351 Silsile-i Kıbletü'l-Küttab Şeyh Hamdullah

s. 351 Hâfız Osman Efendi merhumun Edirne'ye ta'alluk eden şâgirdânı

s. 351 Birinci Silsile

s. 352 İkinci Silsile

s. 352 Üçüncü Silsile

s. 352 Dördüncü Silsile

s. 352 Mülûk-i Âl-i Osmandan zuhûr eden hattâtîn

s. 353 Edirne şehrinde zuhûr edip terceme-i hallerine veya âsârına dest-res olunabilen veyâhud icâzetnâmelerle seng-i mezarlarından ahvâline vukûf hâsıl edilen hattâtîn hurûf-i tehcî üzere ber vech-i âtî zikr olunur

s. 396 Tuhfetü'l-Hattâtînden me'hûz ta'lîk hattâtları

s.396 İcazetnamelerde Ketebe ve İmzaları Görülüp Terceme-i Hâllerine Dest-i res olunamayan Hattâtînin Esâmîsi Dahî Ber Vech-i âtî Teberrüken Zabt ve Kayd Edildi.

s. 400 Edirne'de ve haricde el-yevm ber hayat bulunan Edirne'li Hattâtîn

s.404 Edirne Hattâtları'nın Birinci Silsilesi'nin İcâzetnâmesi Sûretidir

s.405 Edirne Hattâtları'nın İkinci Silsilesi'nin İcâzetnâmesi Sûretidir

s.406 İkinci Silsile'nin Diğer İcâzetnâmesi Sûretidir

s.407 Edirne Hattâtları'nın Üçüncü Silsilesi'nin İcâzet-nâmesi Sûretidir

s. 408 İş bu İcâzetnâmeler 1242 ta'rîhi'nden sonra ihtisâr edilmiş olduğundan bir nüshasının sûreti teberrüken derc edildi

s. 408 1267 (1850/1851) tarihinde ahzına muvaffak olduğum ketebe-i âcizânemin sûretidir.

s. 409 Sehi Bey

Selimiye Nüshası'nın 2. Cildinde sayfa 82 ile 114 arasında yer alan Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde ise şu başlıkların yer aldığını görmekteyiz:

s.82 Ravzatü'l-Hattâtîn

s. 82 Silsiletü'l-Hattâtîn

s. 83 Silsiletü Kıbletü'l-Küttab Şeyh Hamdullah

s. 83 Hafız Osman Şâkirdânı

s. 83 Birinci Silsile, İkinci Silsile, Üçüncü Silsile

s.83 Pâdişâh-ı Âl-i Osmandan zuhûr eden hattâtîn

s.85 Hurûf-u Tehci Üzere Edirne'de Zuhûr Eden Hattâtîn

s. 109 İş bu Mecellede Münderic 109 nefer hattatın silsilelerinin

s. 109 Edirne'de el-yevm ber-hayat bulunan hattâtîn

Yine Selimiye Nüshası'nın 3. cildinde 545-624 sayfaları arasında Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü şu başlıklar altında yer almaktadır:

s. 545 İlâ enişteket kademâhu'd-durra min veramin (Sülüs Hat)

s.545 Islahat-ı Hat Üzre Kubûri-zâde (Rahmi tahallusun) Türkî bir gazeli ile onun cevâbının burada zikri münasib görülmekle tahrîr edilmiştir

s. 545 Münîri Efendi'nin Kubûri-zâde (Rahmî) gazeline söylediği cevap

(El-hattu nısfu'l-ilm)

s. 546 Ravzatü'l-Hattâtîn

s. 546 Silsiletü'l-Hattâtîn

s. 547 Silsile-i Kıbletü'l-Küttab Şeyh Hamdullah

s. 548 Hafız Osman Efendi merhumun Edirne'ye ta'alluk eden şakirdanı

s. 548 Birinci Silsile, İkinci Silsile, Üçüncü Silsile, Dördüncü Silsile

s. 549 Mülûk-i Âl-I Osman'dan Zuhûr Eden Hattâtîn

s. 550 Edirne Şehrinde zuhûr edip terceme-i hallerine veya âsârına dest-res olunabilen veyâhud icâzetnâmelerle seng-i mezarlarından ahvâline vukûf hâsıl edilen hattâtîn hurûf-i tehcî üzere ber vech-i âtî zikr olunur

s. 551-555 *** 267/1, 267/2 Arapça metinlerin yer aldığı iki varak

s. 603 Tuhfetü'l-Hattatîn'den me'hûz ta'lîk hattatları

s. 607 Edirne'de ve Haricde el-yevm ber-hayat bulunan Edirneli Hattâtîn

s. 613 Edirne Hatttatlarının Birinci Silsilesinin İcazetnamesi Suretidir

s. 614 Edirne Hattatlarının İkinci Silsilesinin İcazetnamesi Suretidir

s. 615 İkinci Silsilenin Diğer İcazetnamesi Suretidir

s. 616 Edirne Hattatlarının Üçüncü Silsilesinin İcazetnamesi Suretidir

s. 617 İş bu İcâzet-nâmeler 1242 ta'rîhi'nden sonra ihtisâr edilmiş olduğundan bir nüshasının sûreti teberrüken derc edildi

s. 617 1267 (1850/1851) tarihinde ahzına muvaffak olduğum ketebe-i âcizânemin sûretidir.

s. 618 Konya Gazetesi'nin 9 Teşrin-i sânî sene 1315 tarihli ve 1438 numerolu nüshasında hat ve kitâbetin lüzûm-i te'allüm ve ehemmiyeti hakkındaki makalenin fıkra-i ahîresi bi'l-münâsebe bu mecelleye derc ve tenmîk edildi.

s. 620 Mevzû'âtu'l-Ulûm" nâm eserde ulûm-i hattîyye beyânında bir mukaddime ve iki şu'be derc etmiş, buraya yalnız mukaddimesinin derci tensîb edilmiştir

3.2 RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN'DE YER ALAN HATTÂTLAR

Bâdî Efendi'nin *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eserinin *Ravzatü'l-Hattâtîn* adlı bölümünde zikredilen hattâtlar, eserde olduğu gibi Osmanlıca alfabetik sistem içinde sıralanmıştır. Hattâtların adı (varsa lâkabı), mesleği veya görevi, yazdığı hat çeşitleri, hat üstadı

veya üstadları, icâzet aldığı tarih, vefat ettiği tarih, hattâtın kabrinin bulunduğu yer ile Bâdî Efendi'nin bu hal tercümesini yazarken yararlanmış olduğu kaynaklar sırasıyla bir tablo halinde sunulmuştur. Buradaki amaç metin halinde sunulan bilgilerin, belirli bir yöntem dâhilinde incelenerek işlevselleşmesini sağlamaktır.

HARFÜ'L-ELİF

Adı	Mesleği/ Görevi	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
İbrahim b. Ahmed		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1149	1161		
İbrahim b. Mehmed (Eş-Şeyh)	Cuma Vaizi, İmam, Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1115	1169	Bademlik Kabristanı	
İbrahim b. Ali Yazıcı (Eş-Şeyh)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1132	1192	Rufai Dergâhı cephesindeki türbe-i mahsusa	**RBE (**Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l- Aliyye, s. 308- 309.)
İbrahim (Şerbetçi-zâde)		Sülüs ve Nesih			940		
İbrahim Vâhid b. Yunus							
İbrahim (Şehremini)		Sülüs ve Nesih	İbrahim Zühdî Efendi				**RBE (**Ravzatü'l-Vüzerâ ve Ümerâ, c. II, s. 108.)
İbrahim (Tataroğlu)		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi		1249		
İbrahim Edhem es-Sırrî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih			1288	Vize Çelebi Mescidi önünde Küçük Mezarlıkta	
İbrahim Hulûsi	Mu'allim/ İmam-Hatip	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım		1279	Kasab Abdülaziz Câmii Haziresi	
İbrahim Nâmıkî			HâfızMehmed Zühdî				
İbrahim Nâmıkî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi				
Ahmed	Zümre-i Rumâtdan				1086		

Ahmed (Haffâf)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1128			
Ahmed Efendi (Eş-Şeyh, Çadırcı-zâde)		Gubar					.
Ahmed (Çavuş-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1130			
Ahmed (Kıyık İmamı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi	1158			
Ahmed		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1130			
Ahmed (Berber-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Mehmed Efendi	1143	1194	Zindanaltında Orta Mezarlıkta Han yakınında	.
Ahmed (Kazanlıklı)		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi	1160			
Ahmed (Canbaz-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Mehmed Efendi	1165			**RBE (**Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 256.)
Ahmed b. Hacı Hasan (Kettâni-zâde)		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede	1138	1210	Murad Baba Kabristanı	
Ahmed	Muhasebe Kâtibi	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1183	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Ahmed		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde Hâfız Mehmed Emin Efendi	1171			
Ahmed (Hafız)	İmam				1231	Uzun Mezarlık	
Ahmed (Yanık Hafız)	Hafız	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi	1212	1214	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Ahmed (Hafızu'l-Kur'an)	Saatçi	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1283	Vize Çelebi Mescid önündeki Orta Mezarlıkta	

Seyyid Ahmed Hilmi bin Seyyid Hüseyin Çelebi	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde HâfızMehmed Emin Efendi		1236	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Ahmed Hamdi	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi				
Ahmed Hamdi (Çökeli)					1263	Dimetoka	
Ahmed Zihnî	Şeyhü'l-Kurrâ	Sülüs ve Nesih	HâfızAbdullah Rüşdî Efendi				**RBE (**Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 279.)
Ahmed Rüşdî	Şeyhü'l-Kurrâ, Şâir	Sülüs ve Nesih					**RBE (**Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 479- 480.)
Ahmed Rüşdî	Eski Ceride Nâzırı	Sülüs ve Nesih Ta'lik	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi/ Mevlana Şerif Efendi		1284	Uzun Mezarlığın bakkalı bitişiğindeki kabristan	**RBE (**Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 480.)
Ahmed Rüşdî (Dede Hafız)		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızM.		1295	Tepe Mezarlığı	
Ahmed Rızâî Sandukî-zâde)	İmam, Mu'allim	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi			1294	Mevlana Fıtri Efendi kabri yakınında	
Ahmed Rızâî (Derin Hafız)		Sülüs ve Nesih	HâfızHasan Hüsnî Efendi		1313		
Ahmed Sâdık bin Süleyman Paşa		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				
Ahmed Sûfî	Cuma Vaizi, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	HâfızMahmud el-Hamîd Efendi	1225	1291	Hazinedar Sinan Bey Mektebi Sahasında	
Ahmed İlmî		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Ahmed Nûrî (Hacı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed	1171			
İskender		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi		1309		
İsmail b. Ahmed (Yesârî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1139	1179		

Seyyid İsmâil Efendi							
İsmail (Kadı İsmail)					1274	Tepe Mezarlığı	
İsmail Hakkı	Hafız	Sülüs ve Nesih	Baba Hâfız Şerif		1103	Beylerbeyi Câmii önündeki Kabristanda	
İsmâil Reşad	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1283	Yeni İmaret Sarıbayır Kabristanı	
Emin (Mehmed)	Kadı	Talik			1275	Neboysa Başındaki Küçük Kabristanda	
Emin (Mehmed)					1292	Deliler Kabristanı	

HARFÜ'L-BÂ

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Bekir Reşad	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi				

HARFU'T-TÂ

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Tâib Mehmed İbn. Mustafa		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 448, 449.)
Tâbi'î		Sülüs, Nesih ve Ta'lik					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, s.449.)

HARFU'L-CÎM

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynağı
Celal Bey (Mehmed)		Sülüs ve Nesih	Yahya Şükrî Efendi		1311	Buçuk Tepe Kabristanı	

HARFU'L-HÂ

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça

Hüsâmî Derviş Hasan		Ta'lîk	Derviş Abdi-i Mevlevî Buhârî		1085	Muradiye Câmii Şerifi Haziresi	**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 459.)
Hasan İbn Ahmed					1001-1002		
Hasan			Yesâri-zâde İsmâil Efendi	1165			
Hasan	Cuma Vâizi						
Hasan Hüsnî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi	1233			
Hasan Hüsnî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi		1287	Buçuk Tepede Fıtrî Efendi Kabristanı	
Hasan Hüsnî Bey		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hamdi Efendi	1242	1281		
Hasan Hattî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Hasan Rızâî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi		1194	Merkezefendi Dergâh-ı Şerifi sâhasında	
Hasan Vahid Bey İbnü'l-Hâc Muhsin Bey		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hamdi Efendi		1291	Zindanaltında Eskici-zâdenin kabri yakınında	
Hasan Vasfî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi	1237	1273	Uzun Kaldırımda Vize Çelebi Mescidi önündeki Küçük Mezarlıkta	
Hasan Vasfî (Bezistânî)		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi		1274	Uzun Mezarlıkta	
Hüseyin İbn Ahmed (Haffâf-zâde)	Hatip	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mustafa Efendi	1120	1195	Kıyık'ta Orta Mezarlıkta	**RBE** (Ravza-i Urefâ-i Edvar, Musiki, c. II, s. 585.)
Hüseyin (Hâcı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Yesâri-zâde İsmail Efendi	1169			
Hüseyin		Sülüs ve Nesih	Çelebi İmam Efendi	1113			
Hüseyin		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1168			.
Hüseyin		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1167			

Hüseyin (Eş-Şeyh)	Rufâi Şeyhi				1293		
Hüseyin Hâmid		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızSaid Efendi		1286	Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri yakınında Tabya Semtinde	
Hüseyin Hüsnî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi		1198	Baba Timurtaş Mescidi Sahasında	**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 460).
Hüseyin Şerif el-Hıfzî	İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı Ali Remzi Efendi		1302	Zindanaltında Eskici-zâde Mevlana Hacı Ali Efendi Kabri yakınında	**RBE** (Ravzatü'l-Ulema, c. II, s. 337- 338).
Hüseyin Sûfî		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1168			
Hüseyin 'Âtıf	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi		1287	Şeyh Şuca' Câmii Haziresi	
Hüseyin 'Âkif	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1269		

HARFU'L-HĀ

Adı	**Mesleği**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Halil		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153			
Halil Seyyid		Sülüs ve Nesih	Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed	1167			
Halil Hilmî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1270	Buçuk Tepe Kabristanında Tabya Civarında	
Halil Niyâzî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1252	Uzunkaldırımda Vize Çelebi Mescidi önündeki Küçük Mezarlığın Vasatında	
Hayri	Mu'allim, İmam	Sülüs ve Nesih	El-Hâc Ahmed Sûfi Efendi		1318	Kıyık Kabristanı	

Hayri (Mehmed)	Mu'allim, Matbaacı	Sülüs ve Nesih	Nâibü'l-Hâc Şerif el-Fıtrî Efendi		1318	Buçuk Tepede Tabya Civarında	

HARFU'D-DÂL

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynağı
Dâî Mehmed							**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 473).
Derviş Ali		Ta'lik	Mustafa Kabûlî Efendi				

HARFU'R-RÂ

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Râsim	Mu'allim, İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi		1315	Buçuk Tepede Tabya	
Receb bin Şa'ban Ağa		Ta'lik					
Rıza (Şekerci-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız İzzet Efendi		1321	Buçuk Tepede Tabya Civarında	

HARFU'Z-ZÂ

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Zahide Zeliha		Sülüs ve Nesih	Hâfız İbrahim Hakkı Efendi	1274	1279	Buçuk Tepede Mevlana İbrahim Fıtri Efendi	
Zübeyde		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				

HARFU'S-SİN

Adı	Mesleği	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Sıhrî	Mahkeme Kâtibi	Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 489).

Sırâcüddin Mehmed bin Ömer Çelebi							
Sa'dullah		Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi		1172		
Sükûtî (Mehmed)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Mehmed Saîd et-Tabiî		1317	Kıyık'ta Mevlâna Fıtrî Efendi'nin kabri yakınında	
Selim		Sülüs ve Nesih	Şefik Bey		1319	İstanbul Yolunda	
Süleyman (Serpuşî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa Efendi	1310			
Seyyid Süleyman		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede		1155		
Süleyman (Kazanlıklı)		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1160			
Süleyman Sabrî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1295	Buçuktepe	
Seyfüddin bin İsmâil		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1169			**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c.II, s. 497).
Sâlim Bey		Sülüs ve Nesih	Hâfız Şerif Hulûsi Efendi				

HARFU'Ş-ŞIN

Adı	**Mesleği**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Şerif Hulûsî	Hüsn-ü Hat Mu'allimi	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said		1319	Buçuk Tepe Kabristanı	
Şerif Remzi	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa İzzet Efendi		1269	Zindanaltın da Tuz Han arkasında	
Şerif Fıtrî		Hutût-u Mütenevvia	Dirlikçi-zâde Mehmed Said, Mevlana Mehmed Şeref Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 530, Ravzatü'l-Ulema vü Meşâyıh, c. II, s. 280).
Şuğlî Ahmed Dede İbn. Mehmed Emin		Sülüs ve Nesih	Kevkeb HâfızMehmed Efendi	1090	1040?		, **RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 449).

Şit					1158	Uzunkaldırımda Küçük Mezarlıkta	

HARFU'S-SÂD

Adı	Mesleği/ Görevi	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Sâdık		Sülüs ve Nesih					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 501).
Sâlih İbn Eyüb			Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi		1179		
Salih bin Hasan bin Salih	Kethüda	Sülüs ve Nesih	Yesâri-zâde İsmail Efendi	Yirmi Yaşında			
Subhî						Büyüncükçü Câmi-i Şerifi Haziresi	**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 505).

HARFU'T-TÂ

Adı	Mesleği/ Görevi	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Tıflî	Mahkeme Başkâtibi						
Turhan Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi		1279	Buçuk Tepe	

HARFU'L-AYN

Adı	Mesleği/ Görevi	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Abdülcelil b. Mustafa Râsim b. Eş-Şeyh		Sülüs ve Nesih	Mustafa Râsim Efendi		1213	Zindanaltında Eskici-zâde Kabri yakınında	
Abdullah b. İbrahim (Rodosî-zâde)	Kadı	Sülüs ve Nesih	Hâfız Osman				
Abdullah		Sülüs ve Nesih/Ta'lîk	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1176	İstanbul Yolunda Nazır Çeşmesi arkasında	

Seyyid Abdullah		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1182	Üsküdar	
Şeyh Abdullah Enis	Mısır'da Mevlevî Şeyhi	Sülüs ve Nesih	Mısrî Mehmed Nuri Efendi		1159		**RBE** (Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l-Aliyye, c. II, s. 307, Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 441)
Abdullah Reşad İbn Mehmed İbn Hasan	Sultan Selim-i Sâni evkâfının kâtibi	Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1169			
Abdullah Rüşdî					1244	Buçuk Tepe	
Abdullah Vefâî		Sülüs ve Nesih	Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi		1141		
Abdullah Efendi			Eğrikapılı Râsim Efendi		1187		
Abdüllatif	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi		1304	Buçuk Tepe Tabya Civarında	**RBE** (Ravzatü'l-Kurrâ, c.II, s. 337).
Abdü'l-Vâsi' bin Mehmed							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 321).
Abdü'l-Vehhâb (Hâc-zâde)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Rakım Efendi	1212			
Abdü'l-Vehhâb			Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Osman b. Ahmed Dede		Sülüs ve Nesih			1281	Muradiye Câmii Şerifi sâhasında	
Osman bin Hâfız er-Rızâî		Sülüs ve Nesih	Hâfız Ahmed Rızâî Efendi		1296		
Osman (Canbaz-zâde)							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 336).
Osman Nebâtî bin Musa Çelebi		Sülüs ve Nesih	Hâfız Şerif Hulûsi Efendi		1309	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
İzzet (Mehmed)	Memur	Sülüs ve Nesih	Hâfız Sükûtî Efendi		1310		
Ali bin Osman	Müderris, Şâir	Ta'lîk	Durmuş-zâde Ahmed Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 523).

Şeyh Seyyid Ali Efendi	Riyâset-i Kübra Vekili						
Şeyh Ali bin Ahmed bin Halil		Ta'lîk	Canbaz-zâde Ali Efendi		1165		
Ali		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi				
Ali Reşid (Cim Ali)		Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi				
Ali Remzi	Mu'allim				1248	İstanbul Yolunda Seyyid Celâli Karşısındaki Kabristanda	
Seyyid Ali Şükri bin İbrahim Tahtasakal Serçavuş Osman Ağa		Sülüs ve Nesih	Ya'kub Râşid Efendi		1264	Seyyid Celâlî Türbesi yakınında	
Ali Sıdkî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1305	Buçuk Tepe Tabya Civarında	
Ali Medhî (Eskici- zâde Mevlana Hacı Ali Efendi)							
Seyyid Ömer bin Ahmed					1234	Buçuk Tepe Tabya Civarında	
'Ömer Râkım bin Râsim		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1245	Zindanaltında Tuz Han arkasında	
Ahdî	Divan Katibi	Sülüs ve Nesih	Şeyh Hamdullah Ağa				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 523).

HARFU'L-FÂ

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Fütûhî	Şâir						**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 528).
Feyzullah (Seyyid)	Şeyhü'l-İslâm		Suyolcu-zâde Mustafa Necib Efendi				
Feyzullah			İmam-zâde Seyyid Mustafa Efendi				
Feyzî							

Feyzî	Müderris	Sülüs ve Nesih					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 526, Ravzatü'l-Ulemâ vü Meşâyıh, c. II, s. 258- 259).

HARFU'L-KĀF

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Kâsım Şükrî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1292	Evliya Kâsım Paşa Kabristanı	
Kabûlî Mustafa	Rufâî Şeyhi		Rufâi Dergâhı Şeyhi İbrahim Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 532).

HARFU'L-KÂF

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Kâmil		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	Hâfız Sükûtî Efendi/ Mehmed Şevkî Efendi		1295	Sarıyâr	
Kâmî Mehmed Efendi İbn Gülşenî eş-Şeyh İbrahim Efendi							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 263- 265, Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 535).

HARFU'L-LÂM

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Lâhıkî		Nesta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 574).

HARFU'L-MÎM

Adı	**Mesleği / Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynak**
Mecidüddin	Kazasker		Yahya es-Sûfî		1871		

Mehmed	Hatib, Şeyhü'l-Kurrâ		Hâfız Osman	1090	1122	Mevlâna İbrahim Fıtrî Efendinin Kabri yakınında	
Mehmed (Sipâhî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1149			
Mehmed (Şeyh-zâde)		Sülüs ve Nesih	İmam- zâde Seyyid Mehmed Efendi	1165			.
Mehmed			Mehmed Emin Füsûhî Ali Baba- zâde	1161			
Seyyid Mehmed (Hatib-zâde)	Hatib	Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1164			
Seyyid Mehmed (Kurşuncu-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1146	1147-1148		
Seyyid Mehmed		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1260	Uzun Mezarlıkta Huysuzlar Türbesi önünde	
Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali	İmam	Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede		1173	Kıyık'ta Bürüncekci Câmii sâhasında	
Seyyid Mehmed					1011	Köprübaşında Balaban Paşa Sahasında	
Şeyh Mehmed		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				
Şeyh Mehmed İbn Şeyh Ali		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi				
Mehmed	İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi				
Mehmed (Bıçakçı- zâde)	Dârü'l-Kurrâ Şeyhi	Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi		1188		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuyûhu'l-Kurra, c.II, s. 336).
Mehmed	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi		1202	.....	
Mehmed	Hâfızu'l-Kur'ân	Sülüs ve Nesih	Kadı-zâde Hacı Mehmed Efendi		1305	Muradiye Câmii Haziresi	
Mehmed Edîb		Sülüs ve Nesih	Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Mehmed Edîb	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ Hâfız Mehmed Tâhir Efendi		1307	Çarşı Câmii Şerifi Kabristanı	
Mehmed Edib bin 'Ali	Hafızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Mehmed Rüşdî Efendi	1215	1234	Bademlik Kabristanı	

Mehmed Es'ad Ağa							
Mehmed Emin Paşa İbn Yağlıkçı Yusuf Ağa							
Mehmed Emin			Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1154			
Mehmed Emin Belgradî	Müzehhib	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi	1212			
Mehmed Emin		Sülüs ve Nesih	Buhûrî-zâde Abdullah Efendi				
Mehmed Emin bin Ahmed			Şuğlî Ahmed Dede				
Mehmed Emin bin Ahmed		Sülüs ve Nesih	Babası		1167	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Mehmed Emin bin Halil		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	On üç yaşında			
Mehmed Emin (Hâc- zâde)		Sülüs ve Nesih	Taşlık Medresesi Hafızı Safiyyüddin Efendi				
Mehmed Emin Sa'di		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi				
Mehmed Emin bin 'Osman		Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi	1169			
Mehmed bin Hacı Ahmed					1255	Uzun Mezarlığın Boyacı Baba Türbesi yönünde	
Mehmed bin el- Hâc Mustafa Efendi	İmam				1154	Zindan altında Tuz Han arkasında	
Mehmed Emin Fakîhî		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153	1158		
Mehmed bin Hâfız İbrahim	İmam	Sülüs ve Nesih			1214	Muradiye Câmi-i Şerifi Haziresinde	RBE, Ravzatü'l-Hattâtîn, s. 405, İcazetnâme Sureti
Mehmed bin 'Osman		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1158	1172	Zindanaltında Tatar Han kabristanında	
Mehmed bin İbrahim	Hâfızu'l-Kur'an, İmam	Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi	1114			
Mehmed bin Hasan		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				

Mehmed		Sülüs ve Nesih	Yesârî- zâde İsmail Efendi	1164			
Mehmed bin Hacı Hasan		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede	1137			
Mehmed (Kasab-zâde)			Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Efendi		1171		
Mehmed bin Ali		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153	1156	Şadırvanlı Tekyede Dizdar Ahmed Efendi Türbesinde	**RBE** (Ravzatü'l-Ulema, c.II, s. 241-242).
Mehmed bin Mehmedü'l-Emîn		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi		1238	Buçuk Tepede Mevlâna Fıtrî Efendi kabri yakınında	
Mehmed bin Mahmud		Sülüs ve Nesih	Mustafa İzzet Efendi		1292	Buçuk Tepede Tabya yakınında	**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 281).
Mehmed bin Ferâmurz							**RBE** (Edirne Kadıları, c. II, s. 122- 123),
Mehmed bin Mustafa			Şeyh-zâde Şeyh İbrahim Efendi				
Mehmed Refî'i			Yesârî-zâde İsmail Efendi	1163			
Mehmed Mühürdar		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi	1153	1171		
Mehmed (Serpuşî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmail Efendi	1173			
Mehmed Hicâbî	Hafızu'l-Kur'an, Şeyhü'l-Kurrâ, İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi		1287	Şah Melek Paşa Câmii Haziresi	
Mehmed Hicâbî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1289	Alemdar Mektebi Haziresi	
Mehmed Hilmi		Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi	1258			
Mehmed Dede							
Mehmed Râşid İbn Mustafa Efendi		Sülüs ve Nesih			1231	Şeyhî Çelebi Câmi-i Şerifi karşısında	
Mehmed Râkım		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1217		
Mehmed Rahmî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Efendi	1220			
Mehmed Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-kurrâ İbrahim Efendi				

Mehmed Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi	1196			
Mehmed Refi'		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi	1163			
Mehmed Zühdî	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mehmed Âsım Efendi		1253	Buçuk Tepede Tabya yakınında	
Mehmed Zühdî (Hoca-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Mehmed Sâlim İbn Mehmed Râkım	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi		1288	Buçuk Tepe Kabristanında Tabya civarında	
Şeyh Mehmed Sa'di		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi				
Mehmed Saîd et-Tabi'î (Dirlikçi-zâde)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi		1259	Gazi Mihal Bey Câmii sâhasında	
Mehmed Saîd el-Ferîd İbn Tahrir el-Müderrisî		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hilmi Efendi		1202	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Mehmed Şerif	Hâfızu'l-Kur'an		Hâfız Şerif el-Hıfzî Efendi		1298	Tepe Kabristanı	
Mehmed sâdık (Kadı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi				
Mehmed Sâdık es-Sıdkî	Hatib, Müftü	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Tâhir Efendi		1319	Buçuk Tepede	
Mehmed Sabri		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmail Efendi				
Mehmed		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153			
Seyyid Mehmed Tahir el-Hulûsî bin Hacı Mustafa		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1228	Köprüce Bayırı bitişiğindeki kabristanın ortasında	
Mehmed Tâhir	Hâfızu'l-Kurân, Şeyhü'l-Kurrâ, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız İbrahim Efendi		1288	Kıyık'ta Orta Mezarlığın ortasında	
Seyyid Mehmed 'Arif bin Mustafa Râsim bin eş-Şeyh Abdurrahman	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Babasından		1213	Zindanaltında Eskici-zâde Efendinin kabri civarında	
Mehmed 'Asım	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Seyfüddin Efendi		1247	İstanbul yolunda Seyyid Celâlî	

						türbesi karşısındaki kabristanda	
Mehmed Ferid	Hâfızu'l-Kur'ân	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1247	Baba Timur Taş Mescid-i Şerifi sâhasında	
Seyyid Mehmed Kâşifî	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Derviş Mehmed Kevkeb	Hâfızu'l-Kur'an	Ekâlîm-i Seb'a	Hâfız Osman Efendi		1129		
Mehmed Muhib		Ta'lîk	El- Hâc Ahmed Rüşdi Efendi		1266	Kuşcu Tufan Câmii Haziresi	
Mehmed Medhî	Dersîâm, Şeyhü'l-Kurrâ, Hatib.	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1298	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
Mehmed Mu'tî	Mu'allim				1252	Evliya Kasım Paşa Câmii önünde	
Mehmed Necâtî İbn Ahmed	Hâfızu'l-Kur'ân, Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Biteklili Mehmed Mûtî, Hasan Vasfî Efendi		1302	Evliya Kasım Paşa Câmi-i Şerifi Kabristanı	
Mehmed (Na'lbur-zâde)		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde HâfızMehmed Efendi	1172			
Seyyid Mehmed Vehbî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Abdullah Efendi				
Mahmud Çelebi İbn Murad		Sülüs ve Nesih	Şeyh Hamdullah		987?		
Mahmud	Diyarbekir defterdarı		Şerif Abdullah Agâh				
Mahmud (Hacı Mekkî-zâde)			Yesârî-zâde İsmail Efendi	1167			
Mahmud							
Mahmud el-Hâmid bin Mehmed Emin el-Müezzin	Hâfızu'l-Kur'ân, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi	1183	1241	Alemdar Mektebi sâhasında	
Mahmud 'Örfî	Kethüda		Kevkeb HâfızMehmed, Şuğlî Ahmed Dede				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 513).
Mehmed Nuri	Mu'allim, Şeyhü'l-Kurrâ	Sülüs ve Nesih	Hacı Ali Remzi, Hâfız Mehmed Said Efendi		1276	Zindanaltında Eskici- zâde Ali Efendi kabri yakınında	
Muhyiddin Mehmed bin Mehmed	Müderris				928		

Müsellem			Haffâf-zâde Hüseyin Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 549).
Mustafa (Darb-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hâfız Osman Efendi		1146		
Mustafa (Hatib-zâde)			İsmail Zühdî Efendi, Derviş İbrahim Efendi				**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 267).
Mustafa (İmam-zâde)							
Mustafa	İmam, Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Yusuf Rûmî		1130		
Mustafa İbn Süleyman			Konevî Kâtib Muslih				
Şeyh Mustafa Dede İbn Mehmed Kethüda		Sülüs ve Nesih	Enis Abdi Dede		1171		
Mustafa İbn Mehmed	İmam	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1131			
Eş-Şeyh Mustafa			Hâfız Mehmed Kevkeb				
Mustafa (Küçük Hoca)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1176		
Mustafa		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1170			
Mustafa (Attar-zâde)			Hacı Hâfız Mustafa Efendi	1125	1134		
Mustafa (Sıraç-zâde Hacı Mustafa)			Seyyid Mehmed Nûrî-i Mısrî	1156			
Seyyid Mustafa (Kolaycı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Mustafa Tevfik (Hacı Hattât)		Sülüs ve Nesih	Hüseyin Hâmid, Tosyalı Deli Osman Efendi		1228	Buçuk Tepede Mevlana Fıtrî Efendi kabri yakınında	
Mustafa Râsim bin Abdurrahman en-Nessâh bi- Şeyh-zâde (Şeyhü'l-Hattâtîn)	Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Kettânî-zâde Ahmed Efendi		1237	Zindanaltında Eskici-zâde Efendi'nin kabri yakınında	
Mustafa Râsımî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1272	Buçuk tepede Tabya civarında	
Mustafa Subhî İbn Ali	Kadı, Şâir		Şuğlî Ahmed Dede		1142		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, s. 535).
Mustafa Safai	Nakîbü'l - Eşraf, Mahkeme- i Şeriyye Kâtibi		Hâfız Mehmed Efendi		1229	Muradiye Câmi-i Şerifi Haziresinde	

Mustafa İzzetî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Said Efendi		1281	Zindanaltında Tuz Han arkasında	
Mustafa Kesbî		Sülüs ve Nesih	Buhûrî-zâde Abdullah Efendi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, s. 538).
Mustafa Keşfî (Kuloğlu)		Sülüs ve Nesih	Hacı-zâde Mehmed Emin Efendi		1250	Deliler Kabristanı	
Mustafa Medhî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1272	Uzunkaldırımda Vize Çelebi Mescidi önünde	
Mustafa Himmetî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Halil Hilmi Efendi		1295	Kıyık Kabristanı	
Mustafa (Hacı HâfızMustafa Şevki Efendi)	Mu'allim , Hatib	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Said Efendi			Mekke-i Mükerreme	
Muinî							**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 550).
Muhsin Mehmed	Hafızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi		1228	Zindanaltında biraderi Eskici-zâde kabri yakınında	
Münîbî		Nesta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 551).

HARFU'N-NÛN

Adı	Mesleği/ Görevi	Hat Çeşidi	Hocası	İcazet Tarihi	Vefat Tarihi	Mezarı	Kaynakça
Neşâtî Ahmed Dede		Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'l-Meşâyıh, c. II, s. 299- 300, Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 556).
Nasûh		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1293		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuara, c. II, s. 562- 564).
Nu'man Enis bin Mehmed El-Hanefî el-Edirnevî eş-Şehîr bi-Hâcegân	Reîsü'l-Küttab	Sülüs ve Nesih	Yedikuleli Seyyid Abdullah Efendi				**RBE** (Edirne'li olan vüzerâ ve ümerâ, c. II, s. 109).

Nu'mân			Yesârî-zâde İsmail Efendi				
Nakşî.... Mustafa	Müzehhib				1224	Kıyık'ta Orta Kabristanında	
Nüvisî (Yunus Çelebi)		Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 567).

HARFU'L VÂV

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Veysi Hoca	Mu'allim				1196	İstanbul Yolunda Seyyid Celâlî türbesi önünde	

HARFU'L-YÂ

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Yahya eş-Şükrî	İmam, Mu'allim				1266	Beylerbeyi Câmii önündeki Büyük Kabristanda	
Yahya es-Sûfî							
Abdullah					742		
Yakup Paşa İbn İshak			Yahya es-Sûfî		890		
Yakub Râşid	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi				
Yusuf Rûmî	Râmî	Sülüs ve Nesih	Hâfız Osman		1121		
Yusuf Efendi	Sahhaf	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa Efendi				

EDİRNE'DE VE EDİRNE DIŞINDA YAŞAYAN EDİRNE'Lİ HATTÂTLAR

Adı	**Mesleği/ Görevi**	**Hat Çeşidi**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Kaynak**
Ahmed Rıf'atî (Ahmed Bâdî)	Vergi Müdürü, Şâir	Sülüs ve Nesih	Mevlana Mustafa Medhi Efendi/ Hasan Vasfî Efendi	1267/ 1269	**RBE** (Ravza-i Müdîr-i Tahrir ve Vergi, c. II, s. 596- 597, Ravzatü'ş-Şuâra, c. II, s. 442).

Hüseyin Recâî		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	İbrahim Edhem Sırrî Efendi/ Mehmed Şevki Efendi		
Şâkir	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Edhem Sırrî Efendi		
Şevki		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	Şerif el-Hıfzî Efendi/Ahmed Rüşdî Efendi		
Arif	Hâfızu'l-Kur'an, Şeyhü'l-Kurra	Sülüs ve Nesih	Keçeci-zâde Hacı Mehmed Cemâlî Efendi		
Ali Remzi	Hâfızu'l-Kur'an, Şeyhü'l-Kurrâ, İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Babası (Hasan Vasfî Efendi)		
Mehmed Reşid		Sülüs ve Nesih	Babası (Mustafa Medhî Efendi)		
Mehmed Kâmil	Müderris, Yazıcı	Sülüs ve Nesih	Mustafa Medhî Efendi		
Mustafa Râsim		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mustafa Himmetî Efendi		
Mustafa Fevzî		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk			
Mustafa		Sülüs ve Nesih	Hâfız Abdullatif Efendi		
Mustafa bin el-Hâc Hasan			Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		
İsmail bin Ahmed Yesârî-zâde		Ta'lîk/ Dîvânî			
Mustafa Ataullah Bey İbn Râsim Ebubekir Paşa Edirnevî	Reîsü'l- Küttab	Dîvânî/ Rik'a			2. c. s. 108-109.

Bir sonraki tablo da yukarıdaki tabloyla işleve sahip olup, A'dan Z'ye alfabetik olarak hazırlanmıştır. İkinci bir tabloya ihtiyaç duyulmasının sebebi günümüz okuyucusuna daha pratik bir şekilde hitap edecek olmasıdır. Sözgelimi *Osman Necâtî bin Musa Çelebi* ilk tabloda 'ayın harfinde yer alırken, bu tabloda okuyucu O harfinden bu hattatla ilgili bilgilere ulaşabilecektir.

Adı (Lakabı)	**Mesleği/ Görevi**	**Yazdığı Hatlar**	**Hocası**	**İcazet Tarihi**	**Vefat Tarihi**	**Mezarı**	**Kaynakça**
Abdullah		Sülüs ve Nesih/Ta'lîk	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1176	İstanbul Yolunda Nazır Çeşmesi arkasında	

Abdullah b. İbrahim (Rodosî-zâde)	Kadı	Sülüs ve Nesih	Hâfız Osman				
Abdullah Efendi			Eğrikapılı Râsim Efendi		1187		
Abdullah Reşad b. Mehmed b. Hasan	Sultan Selim-i Sâni evkâfının kâtibi	Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1169			
Abdullah Rüşdî					1244	Buçuk Tepe	
Abdullah Vefâî		Sülüs ve Nesih	Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi		1141		
Abdü'l-Vehhâb			Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Abdü'l-Vâsi' b. Mehmed							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 321).
Abdü'l-Vehhâb (Hâc-zâde)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Rakım Efendi	1212			
Abdülcelil b. Mustafa Râsim b. Eş-Şeyh		Sülüs ve Nesih	Mustafa Râsim Efendi		1213	Zindanaltında Eskici-zâde kabri yakınında	
Abdüllatif	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi		1304	Buçuk Tepe Tabya Civarında	**RBE** (Ravzatü'l-Kurrâ, c.II, s. 337).
Ahdî	Divan Kâtibi	Sülüs ve Nesih	Şeyh Hamdullah Ağa				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 523).
Ahmed (Kîm-zâde)	Zümre-i Rumâtdan (okçu)				1086		
Ahmed	Muhasebe Kâtibi	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1183	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Ahmed		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde Hâfız Mehmed Emin Efendi	1171			
Ahmed (Berber-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Mehmed Efendi	1143	1194	Zindanaltında Orta Mezarlıkta Han yakınında	
Ahmed (Canbaz-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Mehmed Efendi	1165			**RBE (**Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 256.)
Ahmed (Çavuş-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1130			
Ahmed (Haffâf)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1128			
Ahmed (Hafız)	İmam				1231	Uzun Mezarlık	
Ahmed (Hafızu'l-Kur'an)	Saatçi	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1283	Vize Çelebi Mescid önündeki Orta Mezarlıkta	
Ahmed (Kazanlıklı)		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi	1160			

Ahmed (Kıyık İmamı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l Kurrâ İbrahim Efendi	1158			
Ahmed (Yanık Hafız)	Hafız	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi	1212	1214	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Ahmed b. Hacı Hasan (Kettâni-zâde)		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede	1138	1210	Murad Baba Kabristanı	
Ahmed Efendi (Eş-Şeyh, Çadırcı-zâde)		Gubar					
Ahmed Hamdi	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi				
Ahmed Hamdi (Çökeli)					1263	Dimetoka	
Ahmed İlmî		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Ahmed Nûrî (Hacı- zâde)		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi	1171			
Ahmed Rıf'atî (Ahmed Bâdî)	Vergi Müdürü, Şâir	Sülüs ve Nesih	Mevlana Mustafa Medhi Efendi/ Hasan Vasfî Efendi	1267/ 1269			**RBE** (Ravza-i Müdîr-i Tahrir ve Vergi, c. II, s. 596- 597, Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 442).
Ahmed Rızâî (Derin Hafız)		Sülüs ve Nesih	HâfızHasan Hüsnî Efendi		1313		
Ahmed Rızâî (Sandukî-zâde)	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi		1294	Mevlana Fıtri Efendi kabri yakınında	
Ahmed Rüşdî	Şeyhü'l-Kurrâ, Şâir	Sülüs ve Nesih					**RBE (**Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 479-480.)
Ahmed Rüşdî	Eski Ceride Nâzırı	Sülüs ve Nesih Ta'lik	Dirlikci-zâde HâfızMehmed Said Efendi/ Mevlana Şerif Efendi		1284	Uzun Mezarlığın bakkalı bitişiğindeki kabristan	**RBE (**Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 480.)
Ahmed Rüşdî (Dede Hafız)		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızM.		1295	Tepe Mezarlığı	
Ahmed Sâdık b. Süleyman Paşa		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				
Ahmed Sûfî	Cuma Vaizi, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	HâfızMahmud el- Hamîd Efendi	1225	1291	Hazinedar Sinan Bey Mektebi Sahasında	
Ahmed Zihnî	Şeyhü'l-Kurrâ	Sülüs ve Nesih	HâfızAbdullah Rüşdî Efendi				**RBE (**Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 279.)
Ali		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi				
Ali Reşid (Cim Ali)		Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi				
Ali b. Osman	Müderris, Şâir	Ta'lîk	Durmuş-zâde Ahmed Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 523).
Ali Medhî (Eskici-zâde							

Mevlana Hacı Ali Efendi)							
Ali Remzi	Mu'allim				1248	İstanbul Yolunda Seyyid Celâli Karşısındaki Kabristanda	
Ali Remzi (Hâfızu'l-Kur'an)	Şeyhü'l-Kurrâ, İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Pederi (Hasan Vasfî Efendi)				
Ali Sıdkî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1305	Buçuk Tepe Tabya Civarında	
Arif	Hâfızu'l-Kur'an, Şeyhü'l-Kurra	Sülüs ve Nesih	Keçeci-zâde Hacı Mehmed Cemâlî Efendi				
Bekir Reşad	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Muradiye İmamı HâfızMehmed Efendi				
Celal Bey (Mehmed)		Sülüs ve Nesih	Yahya Şükrî Efendi		1311	Buçuk Tepe Kabristanı	
Dâî Mehmed							**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 473).
Derviş Ali		Ta'lik	Mustafa Kabûlî Efendi				
Derviş Mehmed Kevkeb	Hâfızu'l-Kur'an	Ekâlîm-i Seb'a	HâfızOsman Efendi		1129		
Emin (Mehmed)	Kadı	Ta'lîk			1275	Neboysa Başındaki Küçük Kabristanda	
Emin (Mehmed)					1292	Deliler Kabristanı	
Eş-Şeyh Mustafa			HâfızMehmed Kevkeb				
Feyzî	Müderris	Sülüs ve Nesih					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 526, Ravzatü'l-Ulemâ vü Meşâyıh, c. II, s. 258-259).
Feyzullah			İmam-zâde Seyyid Mustafa Efendi				
Feyzullah (Seyyid)	Şeyhü'l-İslâm		Suyolcu-zâde Mustafa Necib Efendi				
Fütûhî	Şâir						**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 528).
Halil		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153			
Halil Hilmî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	HâfızMehmed Efendi		1270	Buçuk Tepe Kabristanında Tabya Civarında	
Halil Niyâzî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1252	Uzunkaldırımda Vize Çelebi Mescidi önündeki Küçük Mezarlığın ortasında	
Halil Seyyid		Sülüs ve Nesih	Bıçakçı-zâde HâfızMehmed	1167			.

Hasan			Yesâri-zâde İsmâil Efendi	1165			
Hasan	Cuma Vâizi						
Hasan B. Ahmed					1001- 1002		
Hasan Hattî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Hasan Hüsnî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi	1233			
Hasan Hüsnî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Saîd Efendi		1287	Buçuk Tepede Fıtrî Efendi Kabristanı	
Hasan Hüsnî Bey		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hamdi Efendi	1242	1281		
Hasan Rızâî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi		1194	Merkez Efendi Dergâh-ı Şerifi sâhasında	
Hasan Vahid Bey ibnü'l-Hâc Muhsin Bey		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hamdi Efendi		1291	Zindanaltında Eskici-zâdenin kabri yakınında	
Hasan Vasfî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Saîd Efendi	1237	1273	Uzun Kaldırımda Vize Çelebi Mescidi önündeki Küçük Mezarlıkta	
Hasan Vasfî (Bezistânî)		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi		1274	Uzun Mezarlıkta	
Hayri	Mu'allim, İmam	Sülüs ve Nesih	El-Hâc Ahmed Sûfi Efendi		1318	Kıyık Kabristanı	
Hayri (Mehmed)	Mu'allim, Matbaacı	Sülüs Ve Nesih	Nâibü'l-Hâc Şerif el-Fıtrî Efendi		11318	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
Hüsâmî Derviş Hasan		Ta'lîk	Derviş Abdi-i Mevlevî Buhârî		1085	Muradiye Câmii Şerifi Haziresi	**RBE (**Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 459.)
Hüseyin		Sülüs ve Nesih	Çelebi İmam Efendi	1113			
Hüseyin (Aydınlı)		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1168			.
Hüseyin (Edirneli)		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1167			
Hüseyin (Eş-Şeyh)	Rufâi Şeyhi				1293		
Hüseyin (Hâc-zâde)		Sülüs ve Nesih	Yesâri-zâde İsmail Efendi	1169			
Hüseyin 'Âkif	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1269		
Hüseyin 'Âtıf	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi		1287	Şeyh Şuca' Câmii Haziresi	
Hüseyin b. Ahmed (Haffâf-zâde)	Hatip	Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMustafa Efendi	1120	1195	Kıyak'ta Orta Mezarlıkta	**RBE** (Ravza-i Urefâ-i Edvar, Musiki, c. II, s. 585.)

							T
Hüseyin Hâmid		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Said Efendi		1286	Buçuk Tepe'de Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri yakınında Tabya Semtinde	
Hüseyin Hüsnî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi		1198	Baba Timurtaş Mescidi Sahasında	**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 460).
Hüseyin Recâî		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	İbrahim Edhem Sırrî Efendi/ Mehmed Şevki Efendi				
Hüseyin Sûfî		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1168			
Hüseyin Şerif el-Hıfzî	İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı Ali Remzi Efendi		1302	Zindanaltında Eskici-zâde Mevlana Hacı Ali Efendi Kabri yakınında	**RBE** (Ravzatü'l-Ulema, c. II, s. 337-338).
İbrahim (Şehremini)		Sülüs ve Nesih	İbrahim Zühdî Efendi				**RBE (**Ravzatü'l-Vüzerâ ve Ümerâ, c. II, s. 108.)
İbrahim (Şerbetçi-zâde)		Sülüs ve Nesih			940		
İbrahim (Tataroğlu)		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi		1249		
İbrahim b. Ahmed		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1149	1161		
İbrahim b. Ali Yazıcı (Eş-Şeyh)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1132	1192	Rufai Dergâhı cephesindeki türbe-i mahsusa	**RBE (**Ravzatü'l-Meşâyıhı't Turuku'l-Aliyye, s. 308- 309.)
İbrahim b. Mehmed (Eş-Şeyh)	Cuma Vaizi, İmam, Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1115	1169	Bademlik Kabristanı	
İbrahim Edhem es-Sırrî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih			1288	Vize Çelebi Mescidi önünde Küçük Mezarlıkta	
İbrahim Hulûsi	Mu'allim/ İmam-Hatip	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım		1279	Kasab Abdülaziz Câmii Haziresi	
İbrahim Nâmıkî			Hâfız Mehmed Zühdî				
İbrahim Nâmıkî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi				
İbrahim Vâhid b. Yunus							
İskender		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi		1309		
İsmail (Kadı İsmail)					1274	Tepe Mezarlığı	

İsmail b. Ahmed (Yesârî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1139	1179		
İsmail b. Ahmed Yesârî-zâde		Ta'lîk/ Dîvânî					
İsmail Hakkı	Hafız	Sülüs ve Nesih	Baba Hâfız Şerif		1103	Beylerbeyi Câmii önündeki Kabristanda	
İsmâil Reşad	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1283	Yeni İmaret Sarı ..... Kabristanı	
İzzet (Mehmed)	Memur	Sülüs ve Nesih	Hâfız Sükûtî Efendi		1310		
Kabûlî Mustafa	Rufâî Şeyhi		Rufâi Dergâhı Şeyhi İbrahim Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 532).
Kâmî Mehmed Efendi b. Gülşenî eş-Şeyh İbrahim Efendi							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c. II, s. 263-265, Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 535).
Kâmil		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	HâfızSükûtî Efendi/ Mehmed Şevkî Efendi		1295	Sarıyâr	
Kâsım Şükrî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1292	Evliya Kâsım Paşa Kabristanı	
Lâhıkî		Nesta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 574).
Mahmud	Diyarbekir defterdarı		Şerif Abdullah Agâh				
Mahmud							
Mahmud (Hacı Mekkî-zâde)			Yesârî-zâde İsmail Efendi	1167			
Mahmud 'Örfî	Kethüda		Kevkeb Hâfız Mehmed, Şuğlî Ahmed Dede				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 513).
Mahmud Çelebi b. Murad		Sülüs ve Nesih	Şeyh Hamdullah		987?		
Mahmud el-Hâmid b. Mehmed Emin el-Müezzin	Hâfızu'l-Kur'ân, Mu'allim.	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi	1183	1241	Alemdar Mektebi sâhasında	
Mecidüddin	Kazasker		Yahya es-Sûfî		1871		
Mehmed	Hatib, Şeyhü'l-Kurrâ		Hâfız Osman	1090	1122	Mevlâna İbrahim Fıtrî Efendinin Kabri yakınında	
Mehmed			Mehmed Emin Füsûhî Ali Baba- zâde	1161			.
Mehmed	İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Mehmed (Bıçakçı-zâde)	Dârü'l-Kurrâ Şeyhi	Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde HâfızİbrahimEfendi		1188		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuyûhu'l-Kurra, c.II, s. 336).

Mehmed	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi		1202	.....	
Mehmed	Hâfızu'l-Kur'ân	Sülüs ve Nesih	Kadı-zâde Hacı Mehmed Efendi		1305	Muradiye Câmii Haziresi	
Mehmed		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmail Efendi	1164			
Mehmed		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153			
Mehmed (Kasab-zâde)			Bıçakçı-zâde HâfızMehmed Efendi		1171		
Mehmed (Na'lbur-zâde)		Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde HâfızMehmed Efendi	1172			
Mehmed (Serpuşî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmail Efendi	1173			
Mehmed (Sipâhî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1149			
Mehmed (Şeyh-zâde)		Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi	1165			
Mehmed 'Asım	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	HâfızMehmed Seyfüddin Efendi		1247	İstanbul yolunda Seyyid Celâlî türbesi karşısındaki kabristanda	
Mehmed b. 'Osman		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1158	1172	Zindanaltında Tatar Han kabristanında	
Mehmed b. Ali		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153	1156	Şadırvanlı Tekyede Dizdar Ahmed Efendi Türbesinde	**RBE** (Ravzatü'l-Ulema, c.II, s. 241-242).
Mehmed b. el-Hâc Mustafa Efendi	İmam				1154	Zindan altında Tuz Han arkasında	
Mehmed b. Ferâmerz							**RBE** (Edirne Kadıları, c. II, s. 122-123).
Mehmed b. Hacı Ahmed					1255	Uzun Mezarlığın Boyacı Baba Türbesi tarafında	
Mehmed b. Hacı Hasan		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede	1137			
Mehmed b. Hâfız İbrahim	İmam	Sülüs ve Nesih			1214	Muradiye Câmi-i Şerifi Haziresinde	İcazetnâme Sureti s. 405
Mehmed b. Hasan		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				
Mehmed b. İbrahim	Hâfızu'l-Kur'an, İmam	Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid	1114			

			Mehmed Efendi				
Mehmed b. Mahmud		Sülüs ve Nesih	Mustafa İzzet Efendi		1292	Buçuk Tepede Tabya yakınında	**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 281).
Mehmed b. Mehmedü'l-Emîn		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi		1238	Buçuk Tepede Mevlâna Fıtrî Efendi kabri yakınında	
Mehmed b. Mustafa			Şeyh-zâde Şeyh İbrahim Efendi				
Mehmed Dede							
Mehmed Edîb		Sülüs ve Nesih	Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Mehmed Edîb	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-Kurrâ HâfızMehmed Tâhir Efendi		1307	Çarşı Câmii Şerifi Kabristanı	
Mehmed Edib b. 'Ali	Hafızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Mehmed Rüşdî Efendi	1215	1234	Bademlik Kabristanı	
Mehmed Emin			Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1154			
Mehmed Emin		Sülüs ve Nesih	Buhûrî-zâde Abdullah Efendi				
Mehmed Emin (Hâc-zâde)		Sülüs ve Nesih	Taşlık Medresesi Hafızı Safiyyüddin Efendi				
Mehmed Emin b. 'Osman		Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi	1169			
Mehmed Emin b. Ahmed			Şuğlî Ahmed Dede				
Mehmed Emin b. Ahmed		Sülüs ve Nesih	Pederi		1167	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	
Mehmed Emin b. Halil		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	On üç yaşında			
Mehmed Emin Belgradî	Müzehhib	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi	1212			
Mehmed Emin Fakîhî		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1153	1158		
Mehmed Emin Paşa b. Yağlıkçı Yusuf Ağa							
Mehmed Emin Sa'di		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi				
Mehmed Es'ad Ağa							
Mehmed Ferid	Hâfızu'l-Kur'ân	Sülüs ve Nesih	HâfızMehmed Efendi		1247	Baba Timur Taş Mescid-i Şerifi sâhasında	
Mehmed Hicâbî	Hafızu'l-Kur'an,	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi		1287	Şah Melek Paşa Câmii Haziresi	

	Şeyhü'l-Kurrâ, İmam, Mu'allim						
Mehmed Hicâbî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1289	Alemdar Mektebi Haziresi	
Mehmed Hilmi		Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa İzzet Efendi	1258			
Mehmed Kâmil	Müderris, Yazıcı	Sülüs ve Nesih	Mustafa Medhî Efendi				
Mehmed Medhî	Dersîâm, Şeyhü'l-Kurrâ, Hatib.	Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1298	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
Mehmed Mu'tî	Mu'allim				1252	Evliya Kasım Paşa Câmii önünde	
Mehmed Muhib		Ta'lîk	El- Hâc Ahmed Rüşdi Efendi		1266	Kuşcu Tufan Câmii Haziresi	
Mehmed Mühürdar		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l Kurrâ İbrahim Efendi	1153	1171		
Mehmed Necâtî b. Ahmed	Hâfızu'l-Kur'ân, Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Biteklili Mehmed Mûtî, Hasan Vasfî Efendi		1302	Evliya Kasım Paşa Câmi-i Şerifi Kabristanı	
Mehmed Nuri	Mu'allim, Şeyhü'l-Kurrâ	Sülüs ve Nesih	Hacı Ali Remzi, Hâfız Mehmed Said Efendi		1276	Zindanaltında Eskici-zâde Ali Efendi kabri yakınında	
Mehmed Rahmî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Efendi	1220			
Mehmed Râkım		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1217		
Mehmed Râşid b. Mustafa Efendi		Sülüs ve Nesih			1231	Şeyhî Çelebi Câmi-i Şerifi karşısında	
Mehmed Refi'		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi	1163			
Mehmed Refî'i			Yesârî-zâde İsmail Efendi	1163			
Mehmed Reşid		Sülüs ve Nesih	Pederi (Mustafa Medhî Efendi)				
Mehmed Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Şeyhü'l-kurrâ İbrahim Efendi				
Mehmed Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi	1196			
Mehmed Sabri		Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmail Efendi				
Mehmed sâdık (Kadı-zâde)		Sülüs ve Nesih	HâfızMehmed Efendi				
Mehmed Sâdık es- Sıdkî	Hatib, Müftü	Sülüs ve Nesih	HâfızMehmed Tâhir Efendi		1319	Buçuk Tepede	
Mehmed Saîd el- Ferîd b. Tahrir el-Müderrisî		Sülüs ve Nesih	Ahmed Hilmi Efendi		1202	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	

Mehmed Saîd et- Tabi'î (Dirlikçi-zâde)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa Tevfik Efendi		1259	Gazi Mihal Bey Câmii sâhasında	
Mehmed Sâlim b. Mehmed Râkım	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi		1288	Buçuk Tepe Kabristanında Tabya civarında	
Mehmed Şerif	Hâfızu'l-Kur'an		Hâfız Şerif el-Hıfzî Efendi		1298	Tepe Kabristanı	
Mehmed Tâhir	Hâfızu'l-Kurân, Şeyhü'l-Kurrâ, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	HâfızİbrahimEfendi		1288	Kıylk'ta Orta Mezarlığın Vasatında	
Mehmed Zühdî	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mehmed Âsım Efendi		1253	Buçuk Tepede Tabya yakınında	
Mehmed Zühdî (Hoca-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızMehmed Efendi				
Muhsin Mehmed	Hafızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi		1228	Zindanaltında biraderi Eskici-zâde kabri yakınında	
Muhyiddin Mehmed b. Mehmed	Müderris				928		
Muinî							**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 550).
Mustafa	İmam, Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Yusuf Rûmî		1130		
Mustafa		Sülüs ve Nesih	Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1170			
Mustafa		Sülüs ve Nesih	Hâfız Abdullatif Efendi				
Mustafa (Attar-zâde)			Hacı Hâfız Mustafa Efendi	1125	1134		
Mustafa (Darb-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hâfız Osman Efendi		1146		
Mustafa (Hacı HâfızMustafa Şevki Efendi)	Mu'allim, Hatib	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Said Efendi			Mekke-i Mükerreme	
Mustafa (Hatib-zâde)			İsmail Zühdî Efendi, Derviş İbrahim Efendi				**RBE** (Ravzatü'l-ulemâ, c. II, s. 267).
Mustafa (İmam-zâde)							
Mustafa (Küçük Hoca)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1176		.
Mustafa (Sıraç-zâde Hacı Mustafa)			Seyyid Mehmed Nûrî-i Mısrî	1156			
Mustafa Ataullah Bey b. Râsim Ebubekir Paşa Edirnevî	Reîsü'l-Küttab	Dîvânî/ Rik'a					

Mustafa b. el-Hâc Hasan			Haffâf-zâde Hüseyin Efendi				
Mustafa b. Mehmed	İmam	Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1131			
Mustafa B. Süleyman			Konevî Kâtib Muslih				
Mustafa Fevzî		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk					
Mustafa Himmetî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Halil Hilmi Efendi		1295	Kıyak Kabristanı	
Mustafa İzzetî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Said Efendi		1281	Zindanaltında Tuz Han arkasında	
Mustafa Kesbî		Sülüs ve Nesih	Buhûrî-zâde Abdullah Efendi, Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, s. 538).
Mustafa Keşfî (Kuloğlu)		Sülüs ve Nesih	Hacı-zâde Mehmed Emin Efendi		1250	Deliler Kabristanı	
Mustafa Medhî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1272	Uzunkaldırımda Vize Çelebi Mescidi önünde	
Mustafa Râsımî	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi		1272	Buçuk tepede Tabya civarında	
Mustafa Râsim		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mustafa Himmetî Efendi				
Mustafa Râsim b. Abdurrahman en-Nessâh bi-Şeyh-zâde (Şeyhü'l-Hattâtîn)	Hatib, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Kettânî-zâde Ahmed Efendi		1237	Zindanaltında Eskici-zâde Efendi'nin kabri yakınında	
Mustafa Safai	Nakîbü'l-Eşraf, Mahkeme- i Şeriyye Kâtibi		Hâfız Mehmed Efendi		1229	Muradiye Câmi-i Şerifi Haziresinde	
Mustafa Subhî B. Ali	Kadı, Şâir		Şuğlî Ahmed Dede		1142		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, s. 535).
Mustafa Tevfik (Hacı Hattât)		Sülüs ve Nesih	Hüseyin Hâmid, Tosyalı Deli Osman Efendi		1228	Buçuk Tepede Mevlana Fıtrî Efendi kabri yakınında	
Münîbî		Nesta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 551
Müsellem			Haffâf-zâde Hüseyin Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 549).
Nakşî Molla Mustafa	Müzehhib				1224	Kıyık'ta Orta Kabristanında	

Nasûh		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1293		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 562-564).
Neşâtî Ahmed Dede		Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'l-Meşâyıh, c. II, s. 299-300, Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 556).
Nu'mân			Yesârî- zâde İsmail Efendi				
Nu'man Enis b. Mehmed El-Hanefî el-Edirnevî eş-Şehîr bi-Hâcegân	Reîsü'l-Küttab	Sülüs ve Nesih	Yedikuleli Seyyid Abdullah Efendi				**RBE** ("Edirne'li olan vüzerâ ve ümerâ", c. II, s. 109).
Nüvisî (Yunus Çelebi)		Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 567).
Osman (Canbaz-zâde)							**RBE** (Ravzatü'l-Ulemâ, c.II, s. 336).
Osman b. Ahmed Dede		Sülüs ve Nesih			1281	Muradiye Câmii Şerifi sâhasında	
Osman b. Hâfız er-Rızâî		Sülüs ve Nesih	Hâfız Ahmed Rızâî Efendi		1296		
Osman Nebâtî b. Musa Çelebi		Sülüs ve Nesih	Hâfız Şerif Hulûsi Efendi		1309	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
Ömer Râkım b. Râsim		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1245	Zindanaltında Tuz Han arkasında	
Râsim	Mu'allim, İmam	Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi		1315	Buçuk Tepede Tabya	
Receb b. Şa'ban Ağa		Ta'lik					
Rıza (Şekerci-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı HâfızİIzzet Efendi		1321	Buçuk Tepede Tabya Civarında	
Sa'dullah		Sülüs ve Nesih	İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi		1172		
Sâdık		Sülüs ve Nesih					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 501).
Sâlih b. Eyüb			Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi		1179		
Salih b. Hasan b. Salih	Kethüda	Sülüs ve Nesih	Yesâri-zâde İsmail Efendi	Yirmi Yaşında			
Sâlim Bey		Sülüs ve Nesih	Hâfız Şerif Hulûsi Efendi				
Selim		Sülüs ve Nesih	Şefik Bey		1319	İstanbul Yolunda	
Seyfüddin b. İsmâil		Sülüs ve Nesih	Berber- zâde el-Hâc Ahmed Efendi	1169			**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 497).
Seyyid Abdullah		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi		1182	Üsküdar	
Seyyid Ahmed Hilmi b. Seyyid Hüseyin Çelebi	İmam, Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Bıçakcı-zâde HâfızMehmed Emin Efendi		1236	Zindanaltında Orta Mezarlıkta	

Seyyid Ali Şükri b. İbrahim Tahtasakal Serçavuş Osman Ağa		Sülüs ve Nesih	Ya'kub Râşid Efendi		1264	Seyyid Celâlî Türbesi yakınında	
Seyyid İsmâil Efendi							
Seyyid Mehmed (Hatib- zâde)	Hatib	Sülüs ve Nesih	Yesârî-zâde İsmâil Efendi	1164			
Seyyid Mehmed (Kurşuncu-zâde)		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi	1146	1147-1148		
Seyyid Mehmed		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1260	Uzun Mezarlıkta Huysuzlar Türbesi önünde	
Seyyid Mehmed					1011	Köprübaşında Balaban Paşa Sahasında	
Seyyid Mehmed 'Arif b. Mustafa Râsim b. eş- Şeyh Abdurrahman	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Babası		1213	Zindanaltında Eskici-zâde Efendinin kabri civarında	
Seyyid Mehmed b. Seyyid Ali	İmam	Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede		1173	Kıylk'ta Büründekci Câmii sâhasında	
Seyyid Mehmed Kâşifî	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Seyyid Mehmed Tahir el- Hulûsî b. Hacı Mustafa		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi		1228	Köprüce Bayırı bitişiğindeki kabristanın ortasında	
Seyyid Mehmed Vehbî		Sülüs ve Nesih	Seyyid Abdullah Efendi				
Seyyid Mustafa (Kolaycı-zâde)		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				
Seyyid Ömer b. Ahmed					1234	Buçuk Tepe Tabya Civarında	
Seyyid Süleyman		Sülüs ve Nesih	Şuğlî Ahmed Dede		1155		
Sıhrî	Mahkeme Kâtibi	Ta'lîk					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 489).
Sırâcüddin Mehmed b. Ömer Çelebi							
Subhî						Büründekçü Câmi-i Şerifi Haziresi	**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 505).
Sükûtî (Mehmed)	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Mehmed Saîd et-Tabiî		1317	Kıyık'ta Mevlâna Fıtrî Efendi'nin kabri yakınında	
Süleyman (Kazanlıklı)		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde İbrahim Efendi	1160			
Süleyman (Serpuşî-zâde)		Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa Efendi	1310			

Süleyman Sabrî		Sülüs ve Nesih	Hasan Vasfî Efendi		1295	Buçuktepe	
Şâkir	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Edhem Sırrî Efendi				
Şerif Fıtrî		Hutût-u Mütenevvia	Dirlikçi-zâde Mehmed Said, Mevlana Mehmed Şeref Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 530, Ravzatü'l-Ulema vü Meşâyıh, c. II, s. 280).
Şerif Hulûsî	Hüsn-ü Hat Mu'allimi	Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said		1319	Buçuk Tepe Kabristanı	
Şerif Remzi	Mu'allim	Sülüs ve Nesih	Mustafa İzzet Efendi		1269	Zindanaltında Tuz Han arkasında	
Şevki		Sülüs ve Nesih/ Ta'lîk	Şerif el- Hıfzî Efendi/ Ahmed Rüşdî Efendi				
Şeyh Abdullah Enis	Mısır'da Mevlevî Şeyhi	Sülüs ve Nesih	Mısrî Mehmed Nuri Efendi		1159		**RBE** (Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l-Aliyye, c. II, s. 307, Ravzatü'ş- Şuarâ, c. II, s. 441), Tuhfetü'l-Hattâtîn, s. 291.
Şeyh Ali b. Ahmed b. Halil		Ta'lîk	Canbaz-zâde Ali Efendi		1165		
Şeyh Mehmed		Sülüs ve Nesih	Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi				
Şeyh Mehmed b. Şeyh Ali		Sülüs ve Nesih	Hacı Hâfız Mehmed Efendi				
Şeyh Mehmed Sa'di		Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi				
Şeyh Mustafa Dede b. Mehmed Kethüda		Sülüs ve Nesih	Enis Abdi Dede		1171		
Şeyh Seyyid Ali Efendi	Riyâset-i Kübra Vekili						
Şit					1158	Uzunkaldırımda Küçük Mezarlıkta	
Şuğlî Ahmed Dede b. Mehmed Emin		Sülüs ve Nesih	Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi	1090	1040?		**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 449).
Tâbi'î		Sülüs, Nesih ve Ta'lik					**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, s. 449.)
Tâib Mehmed b. Mustafa		Sülüs ve Nesih	Haffâf-zâde Hüseyin Efendi				**RBE** (Ravzatü'ş-Şuarâ, c. II, s. 448, 449.)
Tıflî	Mahkeme Başkâtibi						
Turhan Rüşdî		Sülüs ve Nesih	Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi		1279	Buçuk Tepe	

Veysi Hoca	Mu'allim				1196	İstanbul Yolunda Seyyid Celâlî türbesi önünde	
Yahya es-Sûfî							
Yahya eş-Şükrî	İmam, Mu'allim				1266	Beylerbeyi Câmii önündeki Büyük Kabristanda	
Yakub Râşid	Hâfızu'l-Kur'an	Sülüs ve Nesih	Hâfız Mehmed Efendi				
Yakup Paşa b. İshak			Yahya es-Sûfî		890		
Yusuf Efendi	Sahhaf	Sülüs ve Nesih	Hacı Mustafa Efendi				
Yusuf Rûmî	Râmî	Sülüs ve Nesih	HâfızOsman		1121		
Zahide Zeliha		Sülüs ve Nesih	HâfızİbrahimHakkı Efendi	1274	1279	Buçuk Tepede Mevlana İbrahim Fıtri Efendi	
Zübeyde		Sülüs ve Nesih	Seyyid Ahmed Hilmi Efendi				

3.3 RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN METNİ

(s.342) "*Mevzû'âtu'l-Ulûm*"[104] nâm eserde ulûm-i hattîyye beyânında bir mukaddime ve iki şu'be derc etmiş, buraya yalnız mukaddimesinin derci tensîb edilmiştir.[105]

Hattın fazîleti ve ona ihtiyacı ve keyfiyet-i vaz'ı beyânındadır. [106] Fazileti nakl cihetinden Hak Teâla'nın kavlidir ki[107], *(İkrâ` ve Rabbüke'l-Ekram. Ellezî alleme bi'l-kalem. 'Alleme'l-insâne mâ lem ya'lem)*[108] buyurup, ta'lîm-i hattı nefsine muzâf ve mensûb ve onu ibadı hakkında olan minen-i lâ yuhsanın a'zâmından mahsûb eyledi. İlm-i hatta bu şeref kâfî ve isbât-ı müdde'âda delîl-i vâfîdir. Ve dahî Hazret-i Hâlık-ı bî-çûn Kitâb-ı Meknûn'unda *(Nûn ve'l-kalemi ve mâ yesturûn)*[109] buyurmuştur ki, ol Hazret-i Bârî-i nesem, halkın satr u kitâbet ettiklerine kasem etmiştir. Bir nesneye ki kasem oluna, elbette ol emr-i muazzam olur.

Ve Hazret-i İbn-i Abbas'dan (Radıyallâhu Teâlâ anhümâ) mervîdir ki, Hak Teâla'nın *(Ev esâratin min ilm*[110]*)* kavlinden maksad hattır. Ve dahî rivâyet olunur ki, Hazret-i Süleyman (alâ Nebiyyinâ ve aleyhi salavâtü'r-rahmân) bir ifrîte kelâmdan sual eylediler. Ol dahî "Bir rîh-ı gayr-ı bâkîdir" dedi. Hazret-i Süleyman dahî: "Ya onun kaydı ve bendi nedir?" deyüb, cevâbında "kitabettir" dedi. Ve dahî Abdullah bin Abbas radıyallahu anhâ buyurmuştur ki: "Hat lisân-ı yeddir." Ve dahî Ca'fer bin Yahya demiştir ki: "Hat ve kitâbet rişte-i dürer-i hikmettir ki, onunla mensûru manzûm ve şüzûru mufassal ve ma'lûm olur." İbrahim bin Mehmed eş-Şeybânî demiştir ki: "Hat lisân-ı yed ve behcet-ü zînet-i fikr ve zamîr-i sefîr-i ukûl ve vâsi-i fikr ü silâh u ma'rifet ve zamân-ı firkatte üns-i ihvan ve bu'd-i mesâfede âlet-i musâhebet-i yârân ve gencîne-i sırr-ı nihân ve umûr u ahvâl-i câmi-i divândır."

Emmâ akl cihetinden fazileti oldur ki; eğer hatta bir şeref olmasa illa Hak Teâlâ onu Hazret-i Âdem'e, ya Hud'a (aleyhime's-selâm) inzâl ve i'lâm eyleyip ve cemî'-i suhufu

---

[104] Taşköprüzâde Ahmed Efendi, terc. Kemâleddin Mehmed Efendi, **Mevzû'âtu'l-Ulûm**, İkdam Matbaası, İstanbul, 1313, c. I, s. 119-127.

[105] "*Mevzû'âtu'l-Ulûm*" nâm eserde ulûm-i hattîyye beyânında bir mukaddime ve iki şu'be derc etmiş, buraya yalnız mukaddimesinin derci tensîb edilmiştir 1/119, Bâdî Efendi, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, Selimiye nüshası, c. III, s. 620.

[106] Mukaddime. Hattın fazîleti ve ona ihtiyacı ve keyfiyet-i vaz'ı beyânındadır.

[107] Emmâ fazileti nakl cihetinden Hak Teâla'nın kavlidir ki, Bâdi Efendi, a.g.e, c. III, s. 620.

[108] Alak Sûresi 96/3-5, "Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. O, kalemle yazmayı öğretendir, insana bilmediğini öğretendir".

[109] Kalem Sûresi 68/1, "Nun. Kaleme ve (kalem tutanların) yazdıklarına andolsun ki".

[110] Ahkaf Sûresi 46/4, "yahut bir bilgi kalıntısı".

enbiyâya mestûreten ve elvâhı Hazret-i Musa aleyhi's-selama mektûbeten inzal eylediği olsa, ona fazilette ol kifayet eder. Ve dahî umûr-i zî-şân ve hatır ve mütesavverât-ı ukûl ve fikr ve müdrikât-ı fehm ve mütehayyelât ve hem mahsûsât-ı havasdan her şey ki 'âmme-i nâs bunları zikr ve takrîrinde kâsır ola, elbette kitâbet âna müekkil ve müdebbir ve ândan münfasih ve mua'bberdir. Ol cihettendir ki, andan bazı fırka ve ümmet istiğna ve bazı iktifâ etmek olmayıp belki âmme-i enâm ona ihtiyâçta müsteviyetü'l-ikdâmdırlar. Ândan ma'adâ enva'-ı insâniyyetin hâssası [ya'ni ka'biliyyet-i 'ilm ve san'at-ı ve kitâbet], kuvvetten fi'le zuhûr edip ve ulûm-u mede'l-âsâr ve'd-duhûr hıfz etmekte sâir hayvanattan mümtâz ve meşhûr olması ve bir zamandan bir zamana nakl u ahbâr ve bir mekândan bir mekâna haml-i esrâr cümleten maû'net-i hat ve kitâbet ile olduğu zâhir u âşikârdır. Ve dahî hıfz-ı hukûk ve men'-i temerrüd-i erbâb-ı ukûk, kitâbet-i şehâdât ve sebt-i sicillât ile hâsıl ve beyne'n-nâs mesâfât-ı ba'îdeden nice mesâlih u umûr ki, ne mûsel-i mektûb tahsîline kādir ve ne ashâbı bir yere cem' u hâzır olur. Kâtibi her ne mertebe hüsn-i edâ ve belâgatta mâhir olsa, yine ol maksada vasıta-i kitâbet ile vâsıl olur. Ol sebebdendir ki; ekser-i ulemâ hattı lâfizdan tafdîl ve vechini bu tarîkle tafsîl eylemişlerdir ki; lafzı fehm eden ancak hâzır ve hattın fehmi hâzır ve gāibe şâmil olduğu zâhirdir. Vasf-ı kalemde bir şâir-i mâhir şirîn-edâ bu nazm-ı abdârı inşad eylemiştir. Fe lillahi derrühû. [111]

Nazm

وَ اَخْرَسَ يَنْطِقُ بِالْمُحْكَمَاتِ
وَ جِثْمَانُهُ صَامَتُ اَجْوَف

بِمَكَّةَ يَنْطِقُ فِى خِفْيَة
وبِالشَام مَنْطِقَهُ يَعْرِف

Tercemesi

Bi-zebân u cevfi irfândan tehî/
Yine bast eyler hükmden çok kelâm.

Mekke'de ger söylese ihfâ ile/

[111] Nefes-zâde İbrahim, *Gülzâr-ı Savâb*, s. 30-31.

Fehm eder ânın kelâmın ehl-i Şâm.

(s. 343) Nesr: Fezâil-i kalemden biri dahî oldur ki, evvel-i mahlûkâtdır. Nitekim Ubâde bin Sâmit'den (radıyallahu Teâla anhu) mervîdir ki; Nebî aleyhi's-selâm buyurmuştur ki: „Hak Teâlâ'nın evvel-i mahlûku kalemdir ki, halk edip ona kitâbet ile emr eyledi. Kalem dahi ilâ yevmi'l-kıyâme olacak umûru yazdı." Bu kavl-i muhtarı İbn Abbas ve hüsn ü atâ mücahid ve âmme-i ulemâ-i ahyârdır. Ve dahî İbn Abbas (radıyallahu anha) buyurmuştur ki; "Vaktâ ki Hak Teâla kalemi halk edip, ona ilâ yevmi'l-kıyâme olacak eşya ile cereyân eyle, diye emr eyledi; kalem dahî levh-i mahfûz üzere vech-i mezbûr ile cârî oldu." Hazret-i İbn Abbas'tan bir rivâyet dahî vârid olmuştur ki; "Kalem Hak Teâlâyı tesbîh ve tahmîd eyledi. Mukadderâtı kitâbet etmezden bin yıl mukaddem." Ve dahî demiştir ki; "Kalem bir zümürrüde-i hadrâdır ki, tûli bir yıllık mesîredir. Ve nur ile şak olunmuştur. Vaktâ ki Hak Teâla ona nazar eyledi, heybet-i nazar-ı Hüdâ'dan iki nısf olup biri birinden cüdâ oldu."

Eğer sual olunursa ki: "Yâ ol kalem mükellef midir, yahud değil midir?" Cevap verilir ki: "Eşyâ-i mahsûsa ile mükelleftir ki, kitâbet ve cereyandır. Lâkin insan onun hilâfınadır ki mutlaka mükelleftir." Eğer yine sual olunursa ki: "Hak Teâla kaleme kasem edip *(Nûn ve'l-kalemi ve mâ yesturûn)*[112] buyurmuştur. Ya kat'-ı katt ne tarikle ona musallat olur?" Cevap verilir ki: "Ol kalem kat'an muhtac-ı katt olmamıştır. Belki ona muhtaç olan bir kalemdir ki, zevâid ve çirkini izâle ile kitâbetde def'-i elem oluna. Nitekim hayât-ı şem'-i gerdenini kat' ile olur."

İbnü'l-Muknî'den rivayet olunur. Demiştir ki: "Aklâm matıyye-i ukalâ ve Rasûl-i Kirâm ve beyân-ı benân ve enâmil-i enâmdır. Ve cemi'-i umûrun kavvâmı ve mülkün devamı iki şey iledir ki kalem ve seyfdir. Emmâ kalem ile seyfden efdal ve berterdir." Ve bu ma'nada inşâd olunmuştur ki:

Nazm

ان يَخْدِم الْقَلَم السيف الذى خَضَعَتْ
لَهُ الرقَابُ وكلت دُونَهُ الْلاَّ مَم

كَذَا قَضَىاللهُ لْلاَقْلاَمُ مُدْبَرِئَتْ
ان السُيُوف لها مَذَارٌهَفْت خُدَمْ

[112] Kalem Sûresi 68/1, "Nun. Kaleme ve (kalem tutanların) yazdıklarına andolsun ki".

Tercemesi

Kalem kim cümleten âlem anın emrine râm oldu
Aceb mi seyf ânın hükmüne olsa bende-i fermân.

Budur hükm-i İlâhî kim kalem halk olduğu demden
Ana hizmetde kâimdir dem-â-dem tîğ olup berrân.

Nesir: Ebû Temâm-ı Tâî demiştir ki:

Nazm

و لضربته من كاتب ببنانه
امضى وابلغ من دقيق حسام

قوم اذا عزموا عداوة حاسد
سفك الدما با سنة الاقلام

Tercemesi

Kâtibin engüşti darbı ol kadar te'sîr eder
Kim yetişmez ana darb-tîz teber-i hûn-feşân.

Şöyledir anlar ki kasd-i katl-i a'dâ etseler
Nîze-i aklâmı verir tîğ-i bürrândan nişân.

Nesr: Bazıları demişlerdir ki, Ebû Temmâm'dan bu kelam *"es-seyfu esdaku enbâ'in mine'l-kütübi"*[113] dediği kavline münâkız ve ahadühüma âhara muârızdır. Zirâ bu kelâm seyfi kalemden tercîh iktiza eylediği mâ lâ kelâmdır. Sahib-i kitab idir: Ben cevap veririm ki, kavleyn meyânında adem-i tenakuz cây-ı reybü meyn değildir. Zira Ebû Temmâm'ın kütübden murâdı mutlak olmayıp, ancak kütüb-i nücûm olduğu mevrid-i kelâm-ı mezbûr olan vakıanın şehâdetiyle ma'lûmdur. Ve kalemin faziletini isbat için inşad olanlarda ahsen-i ebyât budur:

Nazm

قَوْمٌ اِذَا اخذُوا الْاَقْلاَمَ مِنْ غَضَب

[113] "Kılıç, haber verme konusunda yazıdan daha sadıktır, doğrudur…"

ثُم اسْتَمَدوا بِهَا مَاءِ الْمَنِيات

(s. 344)

نَالُوا بِهَا مِنْ اَعَادِيهِمْ وَاِنْ كَثُرُوا
مَا لاَ يَنَالُ بِحَدِ الْمشْرَفِيَاتِ.

Tercemesi

Gazab vaktinde destine kalem aldıkça erbâbı
Midâd-ı imdâd ile su verip tiğ-ı sinânına.

Adûya darb edecek şöyle te'sîri olur anın
Ki seyf-i müşerrefi yaklaşmaz hiddette yanına.

Nesr: Emmâ hatta ihtiyacın beyânı: İmdi ma'lûm ola ki, vaktâ ki ifâde ve istifade-i ulûmda muhâtebe ve muhâverenin nef'i tâlibine elbette elfâz ile ma'lûm olduysa, pes. Zabt-ı ahvâl-i elfâz ı ulemâ-i âmilîn ve fudalâ-i kâmilîn şânında i'tina ve tahrîkü'l-hâtır eyledikleri umurdan olup, ol sebebden elfâza müte'allika ulûm-i istihrâc ve takdîm ve envâını on iki kısma taksim eyleyip, ulûm-i edebiyye ile tesmiye eylemişlerdir. Edeb-i nefs ve ders ona mevkûf olduğu cihetten, yine ulûm-ı arabiyye ile tesmiye eylemişlerdir. Bahisleri ancak elfâz-ı arabiyyeden olduğu cihetten. Zira bizim şeriatımız ki, cem'-i şerayi'in efdal ve a'lâsı ve ahsen ve evlasıdır. Zevk ve vicdan belki yakîn ve bürhan cihetinden efdal-i lügât ve ekmel-i elsine ve ibârât üzerine vaki' olmuştur ki, ol lügat-ı arab u urebâdır ki, onlar cemî-i ümem içinde evsat ve ekrem ve her biri belâgata muhtas ve hatem-i siyâkatına mânend-i fass olmuşlardır. Ondan sonra meyân-ı ümemden erbâb-ı himem, vaktâ ki bu ni'meti işâat emrinde muhâvere ve muhâtebe ile ki nef'i ancak hâzırîne mahsustur. Kanaat etmediler. Uluvv-i rütbeleri ve sümüvv-i himmetleri iktizâ eyledi ki, istinbat eyledikleri ulûm u meârif ve tahsîl ü tedvîninde itâb-ı nüfûs ettikleri dekāik ve letâife, her taife gerek hâzırîn gerek gâibîn ve gerek ba'dehüm zuhûr edecek tâlibîn dahî muttalî ve ânınla cemî-i edvarda olan ulemâ-i aktâr müntefi' olup, tâ ki telâhuk-ı efkâr ve kesret tekrar ile her ulûmda dahî ale'l-infırâd kesret ve izdiyâd hâsıl ola.

Lâ-cerem ulemâ-i ümem ahvâl-i kitâbetten dahî bahs eylediler ki, cemî-i ezmânda nukûş-i sâbite ve menâfî-i âmme ve şâmile ola. Ve dahi hurûfun harekâtından ve sekenâtından ve nukat ve zevâbıtından ve şeddât ü meddâtından ve terkîb ü tastîrinden bahs eylediler. Tâ ki

nâzır olanlar kitâbetten elfâz ve hurûfa intikāl ve onlardan ezhânda hâsıl olan meânîye istidlâl edeler. Ve dâhî kitâbeti elfâz arasında vaz' edip a'yanda olan eşyâ arasında vaz' eylemediler. Mesela cevher için bir nakş ve araz için nakş-ı âhar vaz' eylemediler. Tâ ki kitâbetten elfâz fehm olunmak lazım gelmesin için. Zîra medlûle delâletden devâline delalet lazım gelmez. (devâlden maksad elfaz ve medlûlden maksad meânîdir). Emmâ ezâ'-i elfâzda vaz' olunsa bunun hilâfınadır. Zira dâlle delâletten, medlûlune delâlet lazım gelir. Ve dahî kitâbeti ol emirden ezhânda olan eşya için vaz' eylemediler. Zira kuvvet-i müfekkire mu'tad olmuştur ki, meânîyi tasavvur ettikde ona delalet eder. Elfâzı dahî tahayyül ve tefekkür eder. Hattâ keennehû müfekkir olan kimse meânîyi tefekkür ettiği demde, kendi nefsinden âna delâlet eder. Elfâzın tahayyülünü dahi reca eder. Ve dahi kitâbetten meânîye intikal olunsa ol takdîrce andan elfâza intikal asîr olur. Zira medlûlden dâlle intikāl 'aksinden es'ab olduğu câ-yı kīl ü kāl değildir. Görmez misin ki nefiste olan meânî mukabelesinde inşa-i elfâz nefis katında elfâzdan meânî fehm etmekten es'abdır.

Emmâ hattın keyfiyet-i vaz'ı. İmdi demişlerdir ki evvel-i vâzı''-ı hat olan Hazret-i Ebû'l-beşer Âdem-i Sâfî'dir. Alâ Nebiyyinâ ve aleyhi's- salâtü ve's-selâm ki, hattı bir tîn üzere yazıp tabh eylediler. Andan ba'de't-tûfan her kavim kitâbet ve hatlarına isabet eylediler. Bazılar demiştir ki evvel-i vâzı' Uhtuh, yani İdristir (aleyhi's-selâm). Bazıları Hûd Aleyhi's-selâmdır demişlerdir. Bazıları dahî demiştir ki, Hazreti Âdem Aleyhi's-selâma yirmi bir sahîfe ile hurûf-i mukatâa' inzâl olunmuştur. [Kitâbü'l-hamsîn fî ahvâl-i nefsî nefisde bu rivayeti nakledip zikreder ki Hazret-i Âdemin te'allüm-i esmâ ettiği kitap ol (**s. 345)** kitabdır. Ve'l-ilmü indallahi'l-Meliki'l-Vehhâb. Esahh budur ki, kitâbetin cümlesi veyahud bazı Cenâb-ı Rabb-i Raûf'dan ta'lîme mevkûfdur. Ve bu zikr olunan akvâl beyninde tebâyün dahî yoktur. Zirâ câiz ki, her birine nüzûl-i hat vaki' olmuş ola.

Ve dahî Hazret-i İbn-i Abbasdan (radıyallahu anha) mervîdir ki, hatt-ı arabîyi evvel vaz' edenler üç kimsedir. Bevlân'dan ki, Bevlân, Tayy'den bir kabiledir ki, Enbar medinesine nüzûl eylemişlerdir. Ol üç kimsenin evvel murarıdır ki, suver-i hurûfı vaz' eyledi. İkincisi Eslem'dir ki, hurûfı fasl ve vasl eyledi. Üçüncüsü Âmirdir ki, nukat ve i'câmı vaz' eyledi. Ondan sonra bu ilim Mekke'ye nakl olunup te'allüm edenler edip, meyân-ı halkda şayi' ve kesîr ve mütedâvil ve şehîr oldu. Cevheri dahî Şeref bin el-Kattamîden nakl eyledi ki, evvel vaz'-ı hurûf ve eşkâl Tay kabîlesinden birkaç ricâldir ki, birisi Mirâre bin Murredir. Bazılar dahî

demişler ki, hattı evvel ihtıra' edenler altı şahısdır. Kabile-i Tasim'den Adnân bin Uded katında nüzûl etmişlerdi. Ve onların esâmîsi *Ebced* ve *Hevvez* ve *Huttî* ve *Kelemen* ve *Sa'fes* ve *Karaşet* idi. Kitâbeti dahî kendilerin esâmîsi üzere vaz' eylediler. Kendilerin esâmîsinden şâz ve hâric olan hurufu onlara ilhak ve revâdif ile tesmiye üzere ittifak eylediler ki, onlar Sehaz ve dazağ'dır. Ve bazı rivayette mezkûrdur ki, ol kelimât-ı esmâ mülûk-i Medyen'dir. Ve Kelemen Hazreti Şuayb (aleyhi's-selâm) zamanında idi. Ondan sonra hat Medine-i Enbâra intikal, ba'dehû ehl-i Hire'ye ittisâl eyledi. Ba'dehû meyân-ı Arabda iştihâr ve ba'de'l-ba's intişâr buldu. Ve dahî demişlerdir ki, enbâ-i Hazreti İsmailden Nufeys ve Nadr Teymâ ve Devme bir kitab vaz' edip cümlesini bir satır eylediler ki, hurûfu cümleten mevsûl ve gayr-ı müteferrik idi. Ondan sonra ânı Nebt ve Hemyesa' ve Kayzâr tefrîk edip ve *Eşbâh ve Nezâir* dahî ziyade eylediler.

Ve dahî Hişam bin Mehmed vâlidleri Mehmed'den rivayet eder ki, demiştir ki: ″ Ulema-i Mısır'dan bir kavmi bana haber verdiler ki, hatt-ı Arabîyi evvel kitâbet eden bir kimsedir. Beni'n-Nadr bin Kinâne'den. Ve *Sîret-i İbn-i Hişam*'da mezkûrdur ki, hatt-ı Arabîyi evvel kitâbet eyleyen Himyer b. Sebe'dir. Menâm'da ta'lim olunmuştur. ″ İmam Süheyli *Kitabü't-Ta'rîf ve'l-A'lâm*'da demiştir ki, esahh-ı akvâl Ömer b. Abdülberr tarîkinden rivayet ettiğimizdir ki, Nebî aleyhi's-salâtü ve's-selâm hazretine ref' eder ki, Hazret buyurmuştur: "Lisân-ı Arabî üzere evvel kitâbet eyleyen Hazret-i İsmâildir aleyhi's-selâm".

Ve dahî İbn Abbas (r.a) sual eylediler ki, hece ve kitâbet ve şekli kande ta'lîm ettiniz? Cevap verdiler ki: "Bize Harb b. Emin ta'lim eylemiştir." Dediler ki: "Harb b. Emin kimden ta'lîm eyledi?" Cevap verdiler ki: "Cânib-i Yemenden füc'eten bir kimse gelip ta'lîm eyledi". Dediler ki: "Ol kimse ne vecihle taa'llüm eyledi?" Dediler ki: "Hazret-i Hud aleyhi's-selâma vahy ile olmuş idi". Ebu Amr b. Ed-Dânî, *Kitabu't-Tenbîh ala'n-Nakti ve'ş-Şekl*'de zikr eylemiştir ki, bazıları demiştir ki, evvel zuhuru Yemen'de Ebu Süfyan b. Harîr'in ammi Ebû Süfyan b. Ümmiye kablinden, ana dahî ehl-i Hîre'den bir kimse kablinden olmuştur. Ehl-i Hîre dahî demiştir ki; "Biz ehl-i Enbârdan ahz etmişizdir." Ve Ebî Süfyan b. Harb'den zeynü'l-eshâb Hazret-i Ömer b. El-Hattâb dahî (r.a) ve Kureyş'ten bir cemaat dahî te'allüm eylemişlerdir. Ve Muâviye b. Ebî Süfyân dahî ammi Süfyan'dan te'allüm eyledi. Emmâ Evs ve Hazrec kabileleri bir Yahûdîden te'allüm eylediler. Ba'dehû zuhûr-i dîn-i İslâm ba'sü Hazret-i Seyyidü'l-enâm oldukda, ondan ziyadece kimse içlerinde mevcud idi. Sa'îd Zürâre ve Münzir bin 'Amr ve

Übeyy bin Ka'b ve Zeyd bin Sâbit gibi (radıyallahü anhüm). Onlar Arabiyye ve İbraniyyeyi dahî kitâbet ederler idi. Ve dahî onlardan idi Râfi' b. Mâlik ve Seyyid b. Hazîr ve Mu'in bin 'Adâ ve Ebû 'Abs bin Kesîr ve Evs bin Havlî ve Beşîr bin Sa'd. Ve dahî ma'lûm ola ki, sükkân-ı şark ve garp ve tâife-i acem ve arab ve gayrıdan cemî'-i ümem içinde olan kitâbet ve kalem on iki kitâbetdir. Arabîyye ve Himyeriyye ve Yunaniyye ve Fârisiyye ve Süryâniyye ve İbrâniyye ve Rûmiyye ve Kıptiyye ve Berberiyye, Endülüsiyye ve Hindiyye ve Sîniyye. Bunlardan beş nev'i bi'l-külliye muzmahill ehlinden âlem-i hālî âtıldır ki, onlar Himyeriyye ve Yûnaniyye ve Kıptiyye ve Berberiyye ve Endülüsiyye üçü dahî bilâdında isti'mâl-i bâkî (**s. 346)** ve ma'lûm, lâkin bilâd-ı İslâm'da ehl-i ma'dûmdur ki, onlar: Rumiyye ve Hindiyye ve Sîniyyedir. Bâkî oldur ki onlar, buldân-ı İslâmda müsta'mele-i aklâmdır ki, Arabiyye ve Farisiyye ve Süryâniyye ve İbrâniyyedir. *Kitâbü'l-Ebhâsi'l-Cemîle fî Şerhi'l-Akîle* sahibi demiştir ki: Hatt-ı Arabiyye'den merâm, el'ân Kûfî diye şöhret bulandır. Ve hala müsta'mel olan aklâm ondan istinbât olunmuştur. Ve Kûfîden nakl olunmak evâhir-i devlet (Benî Ümeyye) ve evâili (Abbasiyye)de olmuştur. Ve hatt-ı bedî'-i mensûbu evvel kitâbet eyleyen Ebû Ali Mehmed b. Ali b. Hasan b. Mukleti'l-Vezîrdir. Sene-i semânin ve ışrîn ve sülüsü-mie'de vefat eylemiştir. Ba'dehû sene-i selâse aşrate ve erbea mie'de, sâhibü'l-hatti'l-bedîi'l-mensûb Ali b. Hilâli'l-Bevvâbi'l-Bağdâdî zuhûr eylemiştir. Buna İbn Setrî dahî derler. Pederi Bevvâb ve Bevvâb olan mülâzım-ı sırr-ı bâb olduğu cihetten. Ve onun kitâbette şeyhi İbn Esed Kâtip idi ki ol Ebû Abdullah Mehmed b. Esed Ali b. Saîdi'l-kārî el-Bezzâzi'l-Bağdâdî'dir. İbn Bevvâb'ın vefatı sene-i selâse ve ışrîn yahud aşratü ve erbeumiede Bağdat'ta vâki' olmuştur ve İmam Ahmed b. Hanbel civarında medfundur. Rahmetullahi Teâla. Ve İbn Bevvâbın mersiyesinde bu şiiri inşad eylemiştir.

Şi'r

استشعر الكتاب فقدك سابقاً
ففقت بصحة ذالك الايام

ولذاك سودت الدوات كاءبة
اسفاً عليك و شقت اللاقلام

Tercemesi

Gûya duymuşdu küttâb evvelâ fakdın senin
Sıhhatine sonra hükm etti kazâdan rûzgâr.

Ol sebebdendir siyeh-pûş oldu hüznüne devât
Ceybini şakk edip aklâm erdi ana inkisâr.

Nesr: Ba'dehû Ebu'd-dür Yakut bin Abdullâh el-Musulî Emînüddin el-Mekkî zuhûr eyledi. Ve sene-i semânin aşratu ve sittemie'de vefat eyledi. Ba'dehû Şehâbeddin Ebu'd-Dür Yakut bin Abdurrûmî el-Hamevî zuhûr eyledi. Vefatı sene-i seb'a ve sittîn ve sittemie'de vâki oldu. Ba'dehû Ebu'd-Dür Yakut er-Rûmî el-Musta'sımî zuhûr eyledi. Ve onun ismi âlemin şark ve garbında mezkûr ve zikri bilâd ve emsârda mânend-u emtâr-ı cârî ve meşhûr olup, mecmû'-i küttab sanatını kabul edip türbesine vusûl değil, belki karib olmaya adem-i kudretlerine i'tiraf ve hıyâz-ı devâtından carî olan zülâl-i midâdinden istimdâd ve i'tiraf etmiştir. Zîrâ fenn-i kitâbetde bir sihr eylemiştir ki, âna Sâmirî görse sihr-i halâldir deyip âciz ve lâl kalırdı. Vefatı sene-i semânin ve tıs'în ve sittemie'dedir. Bu nükte ve tafsîl ile bast-ı kelâm ve tatvîl olunmakdan merâm oldur ki, ekser-i nâs katında iltibas olmuştur ki, hatt-ı bedî-i mensûbun esâtize-i kitâbdan intisâbı kimedir (intehâ). Şu'beleri için *Mevzûâtü'l-Ulûm*'a müracaât buyurula[114].

Konya Gazetesi'nin 9 Teşrin-i sânî sene 1315 tarihli *(21 Kasım 1899)* ve 1438 numerolu nüshasında hat ve kitâbetin lüzûm-i te'allüm ve ehemmiyeti hakkındaki makalenin fıkra-i ahîresi bi'l-münâsebe bu mecelleye derc ve tenmîk edildi[115].

Nev'-i beşer bidâyet-i hilkatinde hatta tekellümden mahrûm denecek derecede hâl-i vahşet ve behîmiyette müte'ayyiş oldukları cihetle aralarında bi't-tab' ihtilât ve ünsiyet hâsıl ve yekdiğeriyle mükāleme ve muhâbere kâbil olamaz idi.

Gide gide terakkî ve tekemmül eden kuvve-i ma'neviyye ve dimağiyyeleri ve zamân mürûruyla tezâyüd ve teşeddüd eden ihtiyâcât-ı zâtiyyeleri, cemiyyetle onları mecbûr etmiş ve bu aralık lisanları intizama girmeye başlamış idi. Daha sonraları birbirlerinden ayrılmaya ve ayrıldıkları ve bulundukları yerlerden yekdiğeriyle muharebeye mecbûriyyet hissettiklerinden

[114] S.N, c.III, s. 624.
[115] S.N, c.III, s. 618.

henüz bir kaide altına alınmayan lisânlarının muâvenetine mazhar olmayarak, bir takım eşkâl ve tesâvîr ihtıra' ve îcâdıyla bunları taş ve kemik ve biraz (**s. 347)** sonra ağaç yaprakları ve hayvanat derileri üzerlerine nakş ve tersîm ve bu minvâl üzere merâmlarını gıyâben birbirlerine tefhîm eylemişler idi. Bir halde kalamamak şanından olan insanlar, kuvve-yı akliye ve ma'neviyyelerine inbisat ve tekâmül geldikçe, birçok îcâdât ve ihtıraâta muvaffak olmuşlar ve netîce çok geçmeksizin usûl-i hat ve kitâbeti meydana koyarak medeniyete o kapıdan girmişlerdir.

Demek oluyor ki nev'-i beşer daha hâl-i vahşette iken, hat ve kitâbetin lüzûmunu hissetmiş ve edvâr-ı müteâkıbede bu nokta-i nazardan gösterilen ta'kibât üzerine hat ve kitâbet bu hal-i mükemmeliyete iktirân etmiştir.

Bu lüzûmu his ve idrâk bir kuvve-i mücbire-i hayatiyye neticesinden başka bir şey olamaz. Çünkü insan muhatabına lisan ile ifhâm-ı merâm eyler ise de, gāibe-i atiyye, ne ile arz-ı mâ -fi'l-bâl edecektir.

Eğer hat ve kitâbet olmasaydı, insanlar bu menzile-i terakkîye nasıl suûd edebiliyorlar idi?

Medeniyet-i hâzıranın şu tarz-ı tekmîl ve teâlîsini mûcib olan âsâr-ı eslâf eğer hat ve kitâbet olmasaydı ahlâfa intikāl edebilir miydi?

Ulemâ-yı İslâmiyye ve hukemâ-yı dîniyyenin mücelledât ve müellefâtını bizlere yadigâr bırakan şüphesiz hat ve kitâbetdir. Hat ve kitâbet olmasaydı, biz insanların zîr-i hāk-i ademden tebâh olan vücudlarından istifade edebilir miydik? Kitâbete âşinâ olmayan bir müderrisin tedrîsâtındaki menfaat, ancak ya halka-i istifadesine müdavemet eden beş on talebenin, yahud ifâdâtını istimâ' ile hafızasında zabta mecbur olan muhibbân ve ihvânının zâtına ait kalır, cemiyet-i beşeriyeye, âtîye intikāl etmez. Hâlbuki kâtip bir mu'allim mütehazzırât-ı fikriyye ve ma'lûmât-ı zâtiyyesini bir anda dünyanın müntehâsına kadar îsâl ve o ma'lûmâtı ahlâfdan ahlâfa ve nihayet hayât-ı kâinâta kadar intikal eder. Bildiğini kâğıt üzerine tersîm edemeyen bir âlimin, istediğini söyleyemeyen bir sabîden ne farkı olabilir?

Uzatmayalım hat ve kitâbetin fevâidi hakkında ne söylesek yine hakkıyla ifade etmiş olamayız. Biraz da hattın tarîh-i arabiyyesinden bahs edelim:

Kelbî der ki: Hattı Merâmir b. Mürre b. Zürve ve Eslem b. Sidre ve Âmir b. Cüdre (Cedre) nâmında cahiliyyeden üç zât vaz' eylemiştir. Bunlardan Merâmir şekli îcad, Eslem fasl ve vasl eylediği gibi, Âmir dahî münasebetini izhâr eyledi. Bazıları der ki: *Tâ Sîn Mîm* kavminden *ebced hevvez ...ilâ âhırihî* nâm zevât kendi isimleri üzerine vaz' edip muahhiren *sehaz* ve *zazığ* gibi hurûfu elde etmekle onlara revâdif tesmiye ettiler.

Halbuki yazıyı evvelen Hazret-i İdris aleyhisselamın yazdığı mervîdir.

Buraların tatvîlinden sarf-ı nazar. Araplar derler ki:

1. Hat yedin lisânıdır ki: Bu da tılsım-ı ekberdir.
2. İlim ağaç, hat da meyvesidir.
3. Bazıları hattı lafza tafdîl ve tercîh ederek derler ki: Hat yakın ve uzak içindir; lafız ise yalnız yakın içindir.
4. Calinus aralarındaki farkı manidar bir cümle ile irâe ederek der ki:Lâfız kelâm-ı hayy, hat ise kelâm-ı meyyittir.

Peygamber-i Zîşân Efendimiz hattın lüzûm-i te'allümünü fermân buyuruyorlar. Hüsn-i hattaki hâssa-i sâhirânenin te'sîrât-ı garîbesindendir ki:(**s.348)** Nazar, ilk hamlede meclûb-i ma'na olmaktan ziyade mağlub-i temâşa olur. Kitâbet-i hattın vaz' ve te'sîsi, akibette husûle gelmiş olmasına nazaran ânın mürâdif ve tev'emi i'tibar olunur.

Kitâbet hissiyâtın fotoğrafıdır. İnsan istediği zaman ânınla tasavvurât ve hissiyatının şekil ve sûretini alır.

Binâenaleyh bütün ma'lûmât-ı beşeriyyye ve tekemmülât-ı insâniyyenin masdarı ve havârık-ı hayâtiyyenin meşheridir.

Birçok âyât-ı kerîmede kitâbetin fezâili zikr ve beyân buyurulmuştur. Hülâsa talebe-i ulûm efendiler hat ve kitâbeti te'allümde gayret ve bunda, ihrâz-ı muvaffakiyyet ederler ise, hem ulûm-i sâireyi ve hem de kendi ma'lûmât-ı ilmiyelerinden umûmun istifadesini te'min etmiş olacakları gibi, farazan diyanet-i İslâmiyye aleyhine ashâb-ı ağrâz taraflarından yazılan, makalât-ı bâtıle ve âtıleye mükemmel müdafaanâmelerle mukabelede bulunarak ve ulviyyet-i İslâmiyye hakkında kitaplar yazarak mesûbât-ı dünyeviyye ve uhreviyyeye mazhar olurlar (İntehâ).

Kıyâmu'l-hikmeti bi'l-kalem[116]

Büniye'l-kitâbetü alâ hamsin: Kuvveti'l-ahmâs ve haddetü'l-elmâs ve cevdetü'l-kırtâs ve lemeâni'l-enkāsi ve habsü'l-enfâs ve kāle: *"El-hattu hendesetün rûhaniyyetün, zaherat bi âletin cismâniyyetin; tukvâ bi'l-meşkı ve'l-idmân ve tad'ufu bi't-terk."* Ve kāle Yâkûtü'l-Musta'samî aleyhi rahmetü'l-Bârî: "El-hattu tâbi'un li'l-kalemi, in cevvedte kalemeke cevvedte hatteke. Ve in ehmelte kalemeke ehmelte hattuke ve lâ yetimmü hüsnü'l-hattı illâ bi-itmâmi'l-kalemi. Temme'l-kelâm bi 'avni'llahi'l-Meliki'l-'Allâm."

Ve min 'ulûmike ilme'l-levhı ve'l-kalem

Meşekatâni lâ sâlise lehâ meşku'l-aklâmi ve meşku'l-ikdâm.

Islahat-ı hat üzere Kubûri-zâde (Rahmî-tahallusun) Türkî bir gazeli ile onun cevâbının burada zikri münasib görülmekle tahrîr edilmiştir[117].

Debîr-i sun'ı kim tevki' ebrûsın ezel yazdı
Berât-ı hüsnünün dîvânı ser-i satrın güzel yazdı.

Zuhûr-ı hatt-ı reyhânî'ye ta'lîkında vuslat-i yâr
Cevâb-ı rik'asın ehl-i niyâzın muhtemel yazdı.

Muhakkak nesh edip mihr ü vefâ meşkını ol zîrâ

Gönül levhasına çok müsvedde-i tûl-i emel yazdı.

Derûnum kırmadan şâhım sakın defter-nüvîs-i 'ışk
Yerine Kays u Ferhâd'ın beni "ni'me'l-bedel" yazdı.

Leb-i Yâkût'ı taraf-ı nüsha-i hatt-ı celîsinde
Gubârın hattla gâyet muhayyel bir mahal yazdı.

Sülüs hattla 'Utârid resmin etsin tâk-ı gerdûna

[116] S.N, c. III, s. 624.
[117] S.N, c.III, s. 545, Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 26.

Ki kilk-i şîve-i zâr **Rahmî** şöyle bir gazel yazdı.

(s. 349) Münîri Efendi'nin Kubûri-zâde (Rahmî) gazeline söylediği cevap [118]

Ruh-ı dil-dâra hatt-ı kâtib-i kudret güzel yazdı
Berât-ı hüsne gûyâ sülüs ü nesh'i bî-bedel yazdı

Dil-i gîsû-yı reyhân'ı şemîme eyleyen ta'lîk
Sutûr-ı rik'a-i endîşeye tûl-i emel yazdı

Velî hatt-ı mushaf-ı mu'ciz-rukûm-ı hüsn-i dil-dâre
Debîr-i sun'-ı Mevlâ kıl kalemle bir mahal yazdı

O tıfl-ı mektebi âğâz-ı meşkında celî hatt'la
Beni Mecnûn kendin zât-ı Leylâ'ya bedel yazdı

Kazılmaz güzellik tedbîr ile dîvân-ı kudretden
Hurûf-ı 'ışkı levh-i hâtıra kilk-i ezel yazdı

Beyâz-ı defter-i cisminde cümle eyleyip terkîm
Hisâb-ı nakd-i 'ışk-ı râkım-ı gamm mâ-hasal yazdı

Yine levh-i zuhûra kâtib-i hôş-hatt-ı endîşem
Münîrî himmet-i **Rahmî** ile bir nev-gazel yazdı.

Şeyh Mehmed Vahyînindir / Kıt'a [119]
Bir kalem kaşlı mürekkeb saçlı kâtib dilberi

[118] S.N, c.III, s. 545; Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 26.
[119] S.N, c. III, s. 545'te derkenarda yazılmıştır, Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 27.

Halkı Mecnûn ideyazdı sahn-ı Kâğıd-hâne'de
Nakş-ı vaslı hakk olunmaz safha-i endîşede

Açsa bin şık gizlemek hicrân-ı dil-i dîvânede.

Müstakîm-zâdenindir/Kıt'a [120]

Ey sülüs hattın neshu rikâ'u ta'lîk

Reyhân'ına hayran kalem hoş-tenmîk

Mir'ât-i dili muğberr edeyazdın

Tevkî'in ile kıl meded anı ta'vîk

El-hattu nısfu'l-ilm

Kāle Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem: *"El-ilmü saydun ve'l-kitâbetü kaydun"*. Sadaka Rasulullah. Kıyâmu'l-hikmete bi'l-kalem. [121]

Silsiletü'l-Hattâtîn[122]

Târîh-i Vefât

40 *(660-661)* **Hazret-i Ali** Kerremallahu vechehû (Radıyallahu Anhu).

110 *(728-729)* **Hasanü'l-Basrî** Tarîh-i vefâtı *Lügât-ı Târîhiyye ve Coğrafiyye*'de[123] 120 *(737/738)* ve *Nişancı Paşa Tarihi*yle *Esmârü't-Tevârih*de 106 *(724/725)* olmak üzere mazbutdur.

... Şeyh Seyyid Kasım

328 *(939-940)* **İbn-ü Mukletü'l-Vezîr** İsmi Mehmed bin Ali bin Hasan bin Mukle'dir.[124] *Eşraku't-Tevârîh*'de hatt-ı kûfîyi sülüs ve nesih kalıbına ifrağ eden[125] ve Gülzâr-ı Savâb nâm

[120] S.N, c. 3, s. 545, derkenarda yazılmıştır, Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 27.
[121] S.N, c. III, s. 545, derkenarda nesih hat ile yazılmış olan bu bölüme; *Muâhharan görülmekle bu mahalle işaret edildi* şeklinde bir haşiye eklenmiştir.
[122] S.N, c.III, s. 546-547, S.N. c.II, s. 82.
[123] S.N. c. II, s. 82, Tarîh-i vefâtı *Lügât-ı Târîhiyye ve Coğrafiyye*'de muharrerdir.
[124] S.N, c.II, s.82, Ismi Mehmed bin Ali bin Mukle'dir.
[125] S.N, c.II, s.82, etmiştir.

eserde işbu Ali bin Mehmed bin Ali bin Hasan İbn-i Mukletü'l-Vezîr hatt-ı bedî-i mensûbî evvel kitâbet eyleyendir demiştir.[126]

413[127] *(1022/1023)* **Şeyh Ali bin Hilal** el-Ma'rûf bi İbni'l-Bevvâb. Hatt-ı muhakkak ile hatt-ı reyhânın vâzı'ı'dır. Bağdat'ta İmam Ahmed bin Hanbel civarında medfûn olduğu *Eşraku't-Tevârih*'de mezkûr ve sâhib-i hatt-ı mensûb olup 413 tarihinde vefat ettiği *Gülzâr-ı Savâb*'da mestûrdur. İbn-i Bevvâb İbn-i Sırrî dahî derler. Keza fî *Mevzûâtü'l-Ulûm*. Üstadları Abdullah bin Mehmed Esed bin Ali bin Saîdü'l-kâdirî'l-Bezzâri'l-Bağdâdî olduğu *Devhatü'l-Küttab*da mezkûrdur.[128]

(s**. 350) ... Şeyh İshak**

340 *(951/952)* **Şeyh Aliyyü'l- Bağdâdî** Târîh-i vefatını 410 (1019/1020) zabt edenler de vardır.[129]

Şeyh Üveys

Şeyh Talha bin Âmir

Şeyh Ali bin Zeyd

Şeyh Zeyne'l-âbidîn

618 *(1221/1222)* **Şeyh Ebu'z-Zer Ya'kut bin Abdullah el-Musulî** Emînü'd-dîn el-Mâlikiyyü'l-Hamedî. Kezâ fî *Gülzâr-ı Savâb*, *Devhatü'l-Küttab*.

667 *(1268/1269)* **Şeyh Şihâbü'd-dîn Ebu'z-Zer Yakut bin Abdu'r-Rûmî el-Hamevî.** Kezâ fî *Mevzûâti'l-Ulûm* ve *Devhatü'l-Küttâb*.

597 *(1200/1201)* **Şeyh Cemâlüddîn**

[126] S.N. c.II, s.82, *Gülzâr-ı Savâb* Yerebatan'da Esad Efendi Kütübhanesi'nde, derkenarda mavi mürekkeple tahşiye edilmiştir.
[127] S.N, c.III, s. 546, Cemaziyelevvel'de Bağdad, S.N, c.II, s.82, tarih-i vefatı 423, Cemaziyelevvel.
[128] S.N. c.II, s.82, S.N, C.III, s. 546, *Üstadları Abdullah bin Mehmed Esed bin Ali bin Saîdü'l-kâdirî'l-Bezzâri'l-Bağdâdî olduğu Devhatü'l-Küttabda mezkûrdur."* cümlesi derkenara eklenmiştir.
[129] S.N. c.II, s.82, Vefatının 410 tarihinde olduğu dahî mervîdir.

698 *(1298/1299)* **Şeyh Yakut el-Musta'sımî** Binbir aded Mushaf-ı şerîf yazdığı mervîdir. *Gülzâr-ı Savâb* ve *Devhatü'l-Küttab*'da ismi Ebû Zer Yakut bin Abdullah er-Rûmî el-Musta'sımî'dir. Nâmı Kıbletü'l-Küttabdır. Üstadları Safiyyüddîn Abdülmü'min nâm-kâtibdir. Devhatü'l-Küttabda nâmları Ebu'z-Zer Cemâlüddîn Yakut bin Abdullah er-Rûmî el-Musta'sımî'dir.

... Şeyh Yahya Kâtib-i Sülüs

... Şeyh Ahmed es-Sühreverdî Otuz üç aded Mushaf-ı şerîf yazdığı mervîdir. Nâmık-ı rik'adır. Zuhûru 697'dir.

... Şeyh Mehmed Vefa

742 *(1341/1342)* **Şeyh Abdullah es-Sayrafî** Otuz altı aded Mushaf-ı şerîf yazdığı mervîdir. Râsim-i nesihdir.

876 *(1471/1472)* **Şeyh Mehmed Hayreddin el-Merâşî**

936 *(1529/1530)* **Şeyh Hamdullah** el-Ma'rûf İbnü'ş-Şeyh el-Mustafa el-Amâsî. Kırk yedi mushaf yazdığı[130] mervîdir. Bu da Kıbletü'l-Küttab lakabıyla mülakkabdır. Karacaahmedde medfundur.

950 *(1543/1544)* **Damad Şükrullah Halife** Bu zat Edirne silsilesinde dahîl değildir. Karacaahmette medfundur.

946 *(1539/1540)* **Mustafa Dede** İbnü'ş-Şeyh Hamdullah. Karacaahmedde medfundur.

1001 *(1592/1593)* **Mehmed Dede** İbn-i Mustafa Dede. Karacaahmedde medfundur.

977 *(1569/1570)* **Pir Mehmed Dede** İbn Şükrullah. Karacaahmedde medfundur.

1023 *(1614/1615)* **Hasan el-Üsküdârî** bin Hamza. Dersaadetde Karacaahmetde medfundur.

[130] S.N. c.II, s. 82, yazmış.

1040 (1630/1631) **Halid Dede** Erzurûmî İsmail Efendi'nin hafîdidir. Üsküdar'da medfundur. *Sicill-i Osmânî*'de târîh-i vefâtı 1050 *(1640/1641)*'dir.

(s. 351) 1084 *(1673/1674)* Derviş Ali, Topkapı'da medfundur.

1097 *(1685/1686)* Mustafa Necib İbn Ömer Eyyübî eş-Şehîr bi-Suyolcu-zâde. Sâhib-i *Ravzatü'l-Küttab*.

Vefatına Edirneli Rüşdînin tarihidir

Biri geldi ziyâret etdi dedi fevtine ta'rîh:

"Makâmın Hakk ide Suyolcu-zâde cennetü'l-a'lâ"

Vefatı 1097 senesindedir. Bu zât dahî Edirne silsilesinde dahîl değildir. Eyüpte Kazasker Arif Efendi Medresesi mukabilinde vakı' Sikke Nâfize'nin bâlâ-yı mezârında medfûndur.

1110 *(1698/1699)* Hâfız Osman el-Ma'rûf. Der-saadetde Koca Mustafa Paşa Hangâhı Kabristanı'nda medfundur.

Silsile-i Kıbletü'l-Küttab Şeyh Hamdullah[131]

Tilke aşratün kâmiletün[132]

Nazm

Şeyh Hamdullah ve Şükrullah damâd-ı güzîn
Sâlisi Oğlu Mehmed Üsküdarîdir Hasan.

Erzurumî Halid oldu hâmis-i ehl-i hattın
Sadisi Derviş Ali, sabi'i Suyolcu Pâk-i Fahr.

[131] Bakara Suresi, II, 196; S.N. c.II, s. 83, derkenarda tahşiye edilmiştir.
[132] 2/196; S.N, mavi mürekkeple yazılmıştır.

Hâfız Osman Numan semân-ı işrâb ider hem rütbesin

Seyyid Abdullah İmam Zümre-i hatt-ı Hasan.

Hoca Rasim zü'l-cenâheyn idi kim ceffü'l-kalem

Şeş kalemde vahid ke'l-elif idi. Kâmil-i beden.

Böyledir bu silsile kim on aded tekmîl ider

Cümlenin şâd ide ervâhın Hüda-yı zü'l-minen.

Nesr [133]: Memâlik-i Osmâniyyenin sülüs ve nesih hattâtlarının her birisi bu on nefer hattâttan birisine ya bi'z-zât veya bi'l-vasıta mensub olmalıdır.[134]

Hâfız Osman Efendi merhumun Edirne'ye ta'alluk eden şâgirdânı[135]

Târih-i Vefât

1144 *(1731/1732)* Seyyid Abdullah bin Seyyid Hasan Haşimî Yedikuleli.

1121 *(1709/1710)* Yusuf Rûmî

1129 *(1716/1717)* Hâfız Mehmed Kevkeb[136]

1146 *(1733/1734)* Darb-zâde Mustafa Efendi

1116 (1704/1705) **Abdullah bin İbrahim Rodosî-zade**. Tercümesi ikinci cildde 184 ve üçüncü cildde 571 sahifede.

[133] S.N, c.II, s.83, hattatân-ı sülüs ve nesih.
[134] S.N, c.II, s.83, Suyolcu-zâde Mustafa Efendi'nin Edirne'de şâkirdi yoktur.
[135] S.N, c.III, s. 548; SN, c.II, s.83,Hafız Osman şâkirdânı.
[136] S.N. c.II, s.83, Bu üç isimden sonra,*''Edirne üstadları bunlardan üç silsileye inkısam etmiştir''* ifadesi tahşiye edilmiştir.

Birinci Silsile

1144 (1731/1732) **Seyyid Abdullah bin Seyyid Hasan Haşimî Yedikuleli.** Dersaadetde Bahariye'de medfundur.

1169 (1755/1756) **Hoca Mehmed Râsim İbn Yusuf Eğrikapılı**. Dersaadetde Eğrikapı mukabilinde medfundur.

1179 (1765/1766) **el-Hâc İbrahim Hanif Bey**. Şârih-i şifa.[137] Dersaadetde Şeyh Vahyî kabri mukabilinde Dâye Hatun Türbesi'nde medfundur.

1210 (1795/1796) **Deli Osman Efendi Damad Afîf İbrahim Efendi** Dersaadetde Karacaahmedde Şeyh Hamdullah kabrinde medfundur.

1228 (1813) **el-Hâc Mustafa bi-Tevfîkî eş-Şehîr bi-Hacı Hattât**. Tercümesi âtîde 393 sahîfededir.[138] Edirne Hattâtlarının bir silsilesi bundan teşa'aüb etmiştir.

(s. 352) 1259 (1843/1844) **Hâfız Mehmed Saîd et-Tab'î eş-Şehîr bi-Dirlikçi-zâde**. Tercümesi âtîde 385[139] sahifededir.

İkinci Silsile

1121 (1709/1710) **Yusuf Rûmî** Küfrî Ahmed Efendi'nin âzâd-kerdesidir. Tercümesi âtîde 395[140] sahîfededir. Edirne Hattâtlarının bir silsilesi bundan teşa'üb etmiştir.

1113 (1701/1702) **Hacı Hâfız Mustafa Efendi eş-şehîr bi Çelebi İmam**. Tercümesi âtîde 390[141] sahîfededir.

1154 (1741/1742) **Haffaf-zâde Hüseyin Efendi:** Tercemesi âtîde 363. sahifededir.

---

[137] S.N, c.II, s. 83, Sülüs ve neshi evvelen İsmail-zâde Abdullah Efendi'den, ba'dehû Câbi-zâde Abdî Ağa'dan ve ba'dehu Râsim Efendi'den ve hatt-ı ta'lîki Kâtib-zâde'den te'allüm eylemiştir. Fî *Hatt-ı Hattatân*.

[138] S.N, c.III, s. 548, Tercümesi âtîde (591) sahifededir, yazıyorsa da s. 597-598'de hattâtın hal tercümesi yer almaktadır.

[139] S.N, c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 589 sahîfededir.

[140] S.N, c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 602. sahîfededir.

[141] S.N, c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 596. sahîfededir.

Üçüncü Silsile

1149 (1736/1737) **Hâfız Mehmed Efendi eş-Şehîr bi-Kevkeb** Edirne hattâtlarının bir silsilesi bundan teşa'ü'b etmiştir.

1140 (1727/1728) **Şuğlî Ahmed Dede İbn Mehmed Emin** Tercemesi âtîde 369[142] sahifededir.

1173 (1759/1760) **es-Seyyid Hâfız Mehmed eş-Şehîr İmam-zâde**. Tercümesi âtîde 377[143] sahifededir.

Dördüncü Silsile

1146 (1733/1734) **Darb-zade Mustafa Efendi**. Tercemesi âtîde 390[144] sahifededir.

1192 (1778/1779) **Mahdumu Hacı Naib Mehmed el-Mevlevî.** Tercemesi âtîde 361[145] sahifededir.

Mülûk-i[146] Âl-i Osmandan zuhûr eden hattâtîn

Sultan Murad Hân-ı Sânî: Rümh-i hattîsine hüsn-i hattı zam olan sâhib-i seyf ve kalem Sultan-ı zî-şan'dır. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân*[147].

Sultan Bayezid Hân-ı Velî: Amasya'da mîrlivâ bulunduğu halde Mevlana Şeyh Hamdullah'dan ta'lîm ile üstadı vâdîsine tekarrüb etmiştir. Keza fî *Hatt-ı Hattâtân*[148].

Sultan Süleyman Muhibbî: Hüsn-i hatt-ı ta'lîkde üstaddır. *Hatt-ı Hattâtân*[149].

Sultan Murad Hân-ı Sâlis: Sülüs ve nesih ta'likde hattı kâmil olup Âlî Efendi Hünerverânı bunun nâmıyla müveşşah eylemiştir. Numûne-i maârifleri olmak üzere tasdîr

[142] S.N, , c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 569.sahîfededir.
[143] S.N, , c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 579. sahîfededir.
[144] S.N, , c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 595. sahîfededir.
[145] S.N, , c.III, s. 548, Tercümesi âtîde 560. sahîfededir.
[146] S.N, c.II, s. 83, Pâdişâh-ı.
[147] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s.153.
[148] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân,* s. 103.
[149] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 23.

buyurdukları kelimeteyn-i şehâdeteyn âyetün min âyâtullah ve alâmet-i ümmet tarihi dahî mezbûr levhalarda mersûmdur. Keza fî *Hatt-ı Hattâtân*[150].

Sultan Murad Hân-ı Râbi': Fatih-i Bağdad fenn-i hatta yegâne-i zaman hatta Nefes-zâde Seyyid İbrahim Efendi Gülzâr-ı Savâb nâm eserlerini[151] bunların azmâyiş-i kalemleri vesilesiyle cem' edip nâm-ı nâmîleriyle dibace eylemiştir. Nef'î vesâir şu'arâ senâkârı olup Nergisî-zâde onun medhiyesinde bu iki beyti ile iktifa kılındı.

Nazm

Cenâb-ı Hazret-i Sultan Murad-ı a'zâm kim

Bu kevne gelmedi her giz anın gibi hünkâr.

Huzûr-ı ulemâ- perver ve suhan perdâz

Dilîr u şâir u hattât u nâzım-ı eş'ar

Kezâ fî hatt-ı hattâtân[152].

Sultan Süleyman Hân-ı Sânî: Sülüs ve neshi Tokadî Ahmed Efendi'den yazıp letafet-i hatlarına söz yoktur. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân*[153].

Sultan Mustafa Hân-ı Sânî: Hüsn-i hattı Hoca-zâde Mehmed Efendi'den tahsîl ve Hâfız Osman'dan tekmîl eylemiştir. Cevâmi-i Selâtîn'in **(s. 353)** her birinde olan âvîzeleri hünerlerine şahiddir. Hatta Ayasofya-i kebîrde olan levhanın biri tevki' besmele olup yek kalem yazıldığı levhanın üzerinde ta'lik olunan kalemden ma'lum idi. Veled-i emcedi Mehmed Duhan Câmi-i Şerif'i tamir eder iken, ol kalem zâyi' olmuştur. Hâfız Osman Efendi'ye nice kere huzurunda ihram vaz' edip hokkalarını ahz ve tahrirlerini ziyaret buyurmuştur. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân*[154]. (Edirne'de dahî bazı levhalar mevcuddur.)

Sultan Mustafa Hân-ı Sâlis: Hüsn-ü hattı Bosnalı el-Hâc Osman Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ettiği Sicill-i Osmânî'de mezkûrdur. 3/431[155].

---

[150] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 153.
[151] S.N. c.II, s. 84, fenn-i hatta olan Gülzâr-ı Savâb nâm eserlerini.
[152] S.N, 245.
[153] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 111.
[154] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 153.
[155] B.N, s. 352 a.

Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis: Nice üstâd-ı kiram ez-cümle Hâfız Osman'dan temeşşuk edip ta'lîm görmeye tenezzül etmiştir. Ve Emir Efendi ve Hoca Rasim gibi nice ehl-i kemâl ve fazile eyledikleri ifdal ve in'âm-ı meşhûd-i havâs u avâmdır. Hatta bir gün meclis-i âlî akd buyurup üstâdân-ı zamanı da'vet ve iltifat ve kendi hüsn-ü hatları ile bir murakka' ol meclise irsâl ve temâşâsına emir buyurdu. Ol meclisde Emir Efendi ve Rasim Efendi ve sahib-i Devha Suyolcu-zâde Mustafa Efendi ve Sultan Mehmed Câmii İmamı Süleyman Efendi ve Burusalı Mehmed Efendi ve Şekerci-zâde Seyyid Mehmed Efendi ve Câbî-zâde Abdî Ağa ve Vefâî Abdî Ağa mevcud bulunup mûmâ ileyh Rasim Efendi ve Kazım Efendi ve Necip Efendi murakka-i hümâyun sitayiş-nameler dediler. Kitâbet eylediği Mesâhif-i Şerîf'den birini ikramen Koca Mustafa Paşa Hangâhı şeyhine hediye ve bir Mushaf-ı Şerif dahî Hâfız Paşa Câmii İmamı Veliyyüddin Efendi'ye bahş ve 'atiyye edip câmi-i mezkûrda kitab dolabına vaz'olunmuştur. Hatt-ı Hümâyunlarıyla iki Mushaf-ı Şerif Ravza-i Mutahharaya irsâl edip ekser cevâmi-i selâtinde mahalle münâsib birer satır celî tenmîk ve Kâtib es-Sırrî Tuzkondurmaz terbiye ve tezhîbiyle âvîze ta'lîk olunmuştur. Ez-cümle Ayasofya'da *(Ra'su'l-hikmeti Mehâfetullah)* Üsküdar'da Valideleri Gülnûş Rabia Sultan Câmii'nde *(el-Cennetü tahte ekdâmi'l-ümmehât)* bâb-ı Hümayûn pîş-gâhında ve Üsküdar İskelesi'ndeki çeşmelerin tarihlerini yazmışlardır. Hatt-ı Ta'lîk'de dahî Şeyhü'l-İslâm Veliyüddin Efendi'den bir mikdar te'allüm ile derece-i kemâle erişmişlerdir. Kezâ fî H*att-ı Hattâtân*[156].

Sultan Mahmûd Hân-ı Sânî: Sülüs ve nesihde bî-nazîrdir. Edirne'de Sultan Selim Câmi-i Şerîfinde bir besmele-i şerife ve Trabzon'da Ortahisar Câmii-i Şerifinde *(... Ve men yutı'ıllâhe ve Rasûlehû fekad fâze fevzen azîmen)*[157] ve Hatuniye Câmi-i Şerîfinde *(el-Cennetü tahte akdâmi'l-ümmehât)*[158] elvâhı mevcuddur. Rahimehumullahu Teâla. Türbe-i Hazret-i Mevlâna'da dahî bir levhası vardır.

[156] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 94.
[157] el-Ahzab 33/71; S.N, c. II, s. 85, nass-ı celîlini ve şehr-i mezkûrda
[158] S.N, c. II, s. 85, nass-ı celîlini hâvî levhaları vardır.

Edirne Şehrinde zuhûr edip terceme-i hallerine veya âsârına dest-res olunabilen veyâhud icâzetnâmelerle seng-i mezarlarından ahvâline vukûf hâsıl edilen hattâtîn hurûf-i tehcî üzere ber vech-i âtî zikr olunur[159].

Harfü'l-Elif

İbrahim bin Ahmed: Edirne'de Medrese-i Ali Bey mahallesinde sâkin ve Yesârizâde İsmâil Efendi'nin birader-gihteridir. 1123 (1711/1712) tarihinde kademnihade-i âlem-i vücûd olup Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den sülüs ve nesihde ba'de't-telemmuz biraderinin izninden on sene sonra 1149 (1736/1737) tarihinde me'zun olmuş ve on aded mushaf-ı şerif ve ol kadar delâil-i münif ve sâir eser-i latîf kitâbetine muvaffak olduktan sonra 1161 (1748) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ eylemiştir. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*[160].

Eş-Şeyh İbrahim bin Mehmed: Edirnelidir. Pederleri Gazi Mihal Bey Câmii'nde İmam ve kendileri Şeyh-zâde ve Sarı İmam-zâde demekle şöhretdâde Şeyhü'l-kurrâ ve Dârü'l-Hadîs Câmii'nin Cum'a vaizi ve Sultan Selim Câmii'nin imamı ve Sultan Bayezid Câmii'nin hatibi ve Nazar Baba mektebinin mu'allimidir. Mûmâ ileyh 1111 (1699/1700) tarihinde pânihâde-i âlem-i vücûd olup mukaddime-i tahsîl-i ulûm ve kemâl olan hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile beyne'l-akrân serfirâz 15 yaşına vusûlünde **(s. 354)** izin ve icâzetleriyle mümtâz olmuştur. Ders ve devr ile me'lûf ve ta'lîm-i hat ve Kur'an ile mevsufdur. Bir Mushaf-ı şerif ve üç en'am ve on üç delâil ve sâir âsar-ı kesîre kitâbet ve ibkâsına mazhar olmuş bir Şeyh-i âlî-cenabdır. 1169 (1755/1756) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmekle Bademlik Kabristanı'nda defn olunmuştur.[161] Rıhletine (Şeyh İbrahim) lafızları aded-i hurûf izâfiyetle târih-i vakı' olmak garâibdendir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[162] Mûmâ-ileyh elsine-i nâsda Hacı Hâfız İbrahim Efendi denmekle mezkûr olup hâl-i hayatında çok san'ata hizmet etdim hattâtlık gibi güç san'at görmedim der imiş. Müşarun ileyh Dârü'l-Hadîs Câmii hatibi Müsevvid Hâfız Râşid Efendinin ceddidir. Sicill-i Osmanî'de müşarun ileyhin Yedikuleli Râsim Efendi şakirdânından olup târîh-i vefâtı 1175[163] (1761/1762)

---

159 S.N, c.III, s. 550, S.N, c.II, s. 85, (Hurûf-i Tehcî Üzere), [Edirne'de zuhûr eden hattâtîn]

160 Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 27.

161 S.N,c.II, s. 85, 1150 tarihinde vefat etmekle Bademlik Kabristanı'nda defn olunmuştur.

162 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 40-41.

163 S.N, olduğu ve 1175 tarihinde vefat eylediği mazbuttur.

ve *Nazîra Mecmuâsı*nda târîh-i vefâtı 1160 Ramazanının on üçüdür (18 Eylül 1747) ki, sahihi de budur.

Eş-Şeyh İbrahim bin Ali Yazıcı:[164] Edirne'de Muradiye kurbünde sâkin idi. Mûmâ ileyh 1115 (1703/1704) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olup Haffâf-zâde Hüseyin Efendi hemşiresini tezvîc etmekle andan bî tekellüf hatt-ı sülüs ve neshi te'allüm ve temeşşuk edip 1132 (1719/1720) tarihinde icâzet almıştır. Tarîk-i Rufâîye intisâb ve hilâfetle kâmyâb olmuş ve ibka-yı âsâr-ı hattıyeye ikdam eden esâtize-i kirâmdan bulunmuştur. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[165] 1192 (1778/1779) tarihinde vefat etmiş ve tercümesi[166] Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l-'Aliyyededir 73. Hattât Şeyh Hâfız Hüseyin bunun hafîdi olsa gerektir.

İbrahim: Edirnelidir. Bazıları Burusalı demiştir. Şerbetçi-zâde demekle ma'rûf olup Sultan Murad Hân-ı Sâlis asrı ricalinden sülüs ve nesih hattâtıdır. Kezâ fî *Menâkıb-ı Hünerverân-ı Âlî*. Sicilde 940 (1533/1534)'dan sonra vefat etti. Şeyh Hamdullah muâsırı denilmiştir.

İbrahim Vahîd bin Yunus: Hatt-ı desti olarak elde edilen *Eşrâku't-Tevârîh* nâm-eserde *Harrarahu'l-fakîr İbrahim bin Yunus el-med'uvv bi-vahîdi'l-Edirnevî sene-i tis'a ve erbaîn ve miete ve elf* sûretiyle vaz-ı ketebe ettiği görülmekle kayd edildi[167].

İbrahim: [168] Edirne'lidir. Şehir emini demekle meşhurdur. Hatt-ı sülüs ve neshi İsmail Zühdî Efendi'den temeşşuk etmiştir. Tercemesi yukarıda vüzarâ ve ümerâ sırasındadır

---

[164] B.N, "Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l-Aliyye", c. II, s. 308-309; ***Eş-Şeyh İbrahim bin Ali Yazıcı:*** *Edirne'de Muradiye Mahallesinde Tekye sokağında (3) numarada vâki' Rufâi Dergâh-ı Şerifi'nin bânîsi ve şeyhidir. Edirne'nin 1310 (1892/1893) senesi sâlnâmesinde sâhib-i terceme vasfında diyor ki; Şeyh İbrahim el-Ecel Hazretleri 1150 (1737/1738) tarihinde Basra Vilayeti'nden Edirne'ye gelen tarikat-ı aliyye-i rufâiyyeye mensub Şeyh Aliyyü'ş-Şeybâ Hazretleri'nden ahz-ı nisbet etmiş ve Sezayi Hazretleri'nin şeref-i sohbetleriyle müşerref olmuşlardır. Me'hazlarımızda bu kayda tesâdüf olunamadı. Yalnız Tuhfetü'l-Hattâtîn'de mûmâileyh Edirne'de Muradiye kurbünde sâkin idi. 1115 (1703/1704) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olup, Hattât Haffâf-zâde Hüseyin Efendi hemşiresini tezevvüc etmekle ondan bî-tekellüf hatt-ı sülüs ve neshi te'allüm ve temeşşuk edip 1132 (1719/1720) tarihinde icâzet almıştır. Tarîk-i Rufâî'ye intisab ve hilâfetle kâm-yâb olmuş ve ibkâ-yı âsâr-ı hattiyyeye ikdâm eden esâtize-i kirâmdan bulunmuş denilmiştir. Şeyh İbrahim ismiyle tercemesi Ravzatü'l-Hattâtîn'de mezkûrdur. 1192 (1778/1779) tarihinde ecel-i mev'ûdiyle irtihâl etmekle dergâh-ı mezkûr cephesinde vâki' türbe-i mahsûsada medfundur.*

[165] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 36-37.

[166] S.N, Ulemâ-i müteahhirîn sırasında münderic bulunmuştur. 2/70.

[167] S.N. c. II, s. 85 , derkenarda: Kimin tilmîzi olduğuna dâir ma'lûmat olunamamış ise de, 1149 tarihinde eliyle kitâbet olunup yed-i âcizâneme resîde olan Mevlâna ..... Kara Yakub'un Eşraku't-Tevârih nâm eser-i ma'nevîsine [Harrarahu'l-fakîr İbrahim b. Yunus el-med'uvv bi-vahîdi'l-Edirnevî] imzasını vaz' etmiş ve ketebesinde Edirneli bir hattat olduğu anlaşılmış olmakla teberrüken ve tenmîken kaydedildi.

[168] B.N, "Ravzatü'l-Vüzerâ ve Ümerâ", c. II, s. 108; ***İbrahim Efendi:*** *Edirne'lidir. Şehir emini demekle meşhurdur. Mukaddime-i ulûmu tahsîlden sonra 1207 (1792/1793) hilâlinde zîk-ı maâş sebebiyle Edirne'den Dersaâdete* hicret *ve*

müracaât buyurula. İsmail Zühdî Seyyid Abdullah'tan, Hoca Rasim'den, Derviş Ali'den yazmıştır. Sahife 108.

İbrahim: Karabulut hocası demekle meşhûr Hacı Hâfız İbrahim Efendi'dir. Tataroğlu dahî derler. Hatt-ı sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ederek mezun olmuştur.[169] 1249 (1833/1834) tarihinde cânib-i Hicaz'a azîmetle orada irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiştir[170].

İbrahim Edhem es-Sırrî: Hasan Vasfî Efendi'nin ferzend-i mihteri Edhem Efendi'dir.[171] 1203 (1788/1789) tarihinde Süle Çelebi Mahallesi'nde tevellüd etmiştir. Ulûm-u arabiyyede Küçük Hacı İbrahim Efendi demekle meşhur İbrahim Nâmık Efendi'den[172] icâzet almış ve hatt-ı sülüs ve neshi pederinden temeşşuk ile[173] mezun olmuştur. Kirişhane'de Sarı Şeyh Mektebi'nde pederleri makamında mu'allim oldukları halde, 1288 (1871/1872) tarihinde irtihâl etmekle Vize Çelebi Mescidi pîşgâhında vaki' küçük mezarlıkta pederleri yanında defn olunmuştur. Mûmâileyh birkaç aded mushaf yazmış ise de ekser evkâtını ta'lim-i sıbyân ile geçirmiştir.

İbrahim Hulûsi: Baklavaya fart-ı muhabbetine mebni Baklavacı Hâfız İbrahim Efendi demekle şöhretşiâr olmuş idi.[174] Küçük Arasteda vaki' Ahi Çelebi Mektebi mu'allimi ve Kasap Abdülaziz Câmi-i Şerifinin imam ve hatibidir. Sülüs ve nesih hatlarında Boşnak-zâde Mehmed Rakım Efendi'den mütelemmizdir. 1279 (1862/1863) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle[175], câmi-i mezkûr haziresinde defn olunmuştur.

---

mukaddemâ fenn-i tahrîre cüzîce sa'y ve gayret eylemiş olduğundan hüsn-ü hat ve kitâbette tahsîl-i mahârete niyetle zamanının şeyhü'l-hattâtîni olup, Seyyid Abdullah ve Suyolcu-zâde Mustafa ve Hoca Râsim ve Derviş Ali'den (Başka Derviş Ali olacaktır) telemmüz ederek mertebe-i taklîdi derece-i a'lâya îsâl eden İsmâil Zühdî Efendi merhûmdan sülüs ve neshe muvâzebet ettiği sırada Şehir Emini Câvid Ahmed Bey'e münâsebet peydâ ederek bazı ebniye inşaatı umûrunda bi'l- istihdâm hizmeti takdîr olunup o münâsebetle Sultan Mahmud Hân-ı Sânî Hazretlerine tahsîl-i inşâyla cülûs-u hümâyunları akabinde baş muhâsebeciliğe ve ba'dehû şehir emânetine nâiliyetle orada müddet-i medîde imrâr-ı subh ve mesâ eyledikte olduğu halde 5 Cemâziyelâhir 1228 (5 Haziran 1813)irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle yerine Hayrullah Efendi Şehremini oldu. S.N. c.II, s. 85, derkenar'da mavi mürekkeple yazılmıştır. Buradan anlaşıldığına göre tebyiz edilmiş nüshada, terceme-i hal bu bölüme alınmıştır.

[169] S.N, c.II, s. 85, Âti'z-zikr Murâdiye İmamı Hacı Hafız Mehmed Efendi telamizindendir.

[170] S.N, c.II, s. 85,1249 tarihinde Hicaz'da vefat etmiştir.

[171] S.N, c.II, s. 85, Âti'z-zikr Hasan Vasfi Efendi'nin fazilet-mendi Edhem Efendi'dir.

[172] S.N, c.II, s. 85, Âtîde mezkûru't-terceme İbrahim Nâmık Efendi'den.

[173] S.N, c.II, s. 85, ahz-ı icâzetle.

[174] S.N, c.II, s. 86, Baklavacı Hafız İbrahim denmekle meşhurdur.

[175] S.N, c.II, s. 86, vefat edip.

(s. 355) İbrahim Nâmıkî: Edirnelidir. 1231 (1815/1816) tarihinde tarafından verilmiş bir icâzetnâmeye Büyük Araste Mektebi Mu'allimi Hâfız Mehmed Zühdi Efendi'den mütelemmiz olduğunu[176] îzâh etmiş olmakla kayd edilmiştir.

İbrahim Nâmıkî: Azmak boyundan Dobruca Karyesi'nden gelerek Edirne'de tevattun etmiş ve hatt-ı sülüs ve neshi Kirişhane'de Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk edüp icâzet almıştır. Tercemesi ulemâ-i müteahhirîn sırasındadır. [177]

Ahmed: Hem hattât ve hem de zümre-i rumatdandır. Abdullah Efendi *Tezkire-i Rumât* nâm-eserinde der ki; mûmâ ileyh Hattât Ahmed Efendi Edirneli Kim-zâde demekle ma'rûf olup Kim-zâde kadar yay çeker kimesne istima' olunmadı. Edirne'de saray meydanında yeksuvar menzilinin baş taşı bunlarındır. Hacı İsmail nâm diğer Uşşâkî-zâde Hamza Çelebi menzilinde mevkûfâtı Mehmed Efendi'den sonra mûmâ- ileyh Ahmed Efendi elli kez aşırı atmakla taş dikti. (inteha) 1086 (1675/1676) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Kuşçu Doğan Câmii-i Şerifi Haziresi'nde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı bu tarih mevzûndur.

Ta'rîh

Sânî-i kâtib bercis-i felek/

Sâhib-i şaste u gümân şöhret.

Hazret-i Ahmed Efendi hattât/

Olıcak cânib-i Hakka da'vet

Eyledi perde-i zâta pür- tâb/

Menzili ola fezâ-yı cennet.

Bezm-i cennetde müebbed yâ Râb/

[176] S.N, c.II, s. 86, Mütelemmiz olduğunu beyan etmiş.

[177] S.N, c.II, s. 86 tercemesi müderrisîn-i müteahhirîn sırasında mesbuktur, S.N, c.III, s. 552,sırasında 2/75.

Hûr u gılmânla itsün sohbet.

Bin du'a birle dîdim târihîn/

Rûhuna Ahmed Efendi rahmet.

1086. [178]

Ahmed: Edirne'de Hazinedar Sinan Bey Mahallesi sekenesinden Haffâf Ahmed Efendi'dir. Hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ederek 1128 (1715/1716) tarihinde icâzet almış ve yirmi Mushaf-ı şerif ve on aded en'am ve ol kadar delâil yadigâr bırakmıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.

Eş-şeyh Ahmed Efendi[179]: Edirne'lidir. Çadırcı-zâde denmekle meşhûr Meşâyıh-ı Tarikat-ı Kadiriyye'den bir pîr-i rûşen zamîrdir. Gubar hattıyla mesâhif-i şerîfe ve âsâr-ı sâire-i münîfesi vardır. Bir pirinç danesine sure-i İhlası ve Fatiha-i Şerife kitâbet ederler idi. Dört sahifede bir kelâm-ı kadim kitâbet edip aynek yani hurde beyt ile güç kıraat edilir idi. 'Ahd-i Sultan Mahmud Han-ı evvel de gubar kitâbet edenlerin a'lasıdır. Bu tercüme *Devhatü'l-Küttab*dan me'hûzdur[180].

Ahmed: Edirne'de Çavuş-zâde demekle meşhur olup Kıyık semtinde mütevettındır. Hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk edip 1130 (1717/1718) tarihinde icâzet almıştır. Âsâr-ı kalemiyyeleri vardır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[181].

Ahmed: Edirne'de Mahmud Ağa Mahallesi'nde 1115 (1703/1704) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olup mukaddime-i ulûm olan hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ederek 1137 (1724/1725) tarihinde icâzet almış ve sekiz aded Mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*[182].

---

178 S.N, Bu şiirin yanında derkenarda, latin harfleriyle el yazısıyla "Ebced hesabına nazaran ölüm tarihi 1086 değil 1085 olacak" şeklinde not düşülmüş ve imzalanmıştır.

179 S.N, Haşiye kısmında yazılmış.

180 Suyolcu-zâde Mehmed Necib, *Devhatü'l-Küttab*, s. 69.

181 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 107.

182 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 107-108.

Ahmed[183]**:** Edirne'de Kıyık'da vaki' câmi-i şerifin imamı Mehmed Efendi'nin veled-i emcedi Kıyık İmamı-zâde demekle şöhret-dâdedir. 1128 (1715/1716) tarihinde âlem-i nâsûte kadem basmış ve hatt-ı sülüs ve neshi otuz yaşında iken Şeyh-zâde Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi'den temeşşuk ederek me'zûn lafza-i ketebe olmuştur. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de mûmâileyhin otuz yaşında iken hattan mezun olduğu mezkûr ise de Mevlana Mehmed Kâmii Edirnevînin mûmâ ileyh tarafından tahrîr olunmuş *Mehâmmu'l-Fukahâ*[184] nâm-ı tabakatü'l-fukehâsına (**s.356)** (fî yevmi'l-hâmis aşer min recebi'l-ğurrede li sene-i ihda ve erbein ve mietü ve elf an yedi'l- fakîr Ahmed bin Mehmed İmam-zâde el-Edirnevî 'afa 'anhüma) sûretiyle vaz'ı ketebe[185] etmiş olduğuna nazaran mûmâ ileyhin bu kitabı on üç yaşında iken kable'l-icâzet yazdığı anlaşılmış[186] ve 25 Safer 1156 (20 Nisan 1743)da kitâbet ettiği bir de *Enîsü'l-Müsâmirîn* görülmüştür. [187]

Ahmed: Berber-zâde demekle meşhûr[188] olup Edirne'nin Göl mahallesinde [Edirne İslam mahallâtında Göl mahallesi nâmıyla mahalle olmayıp maksad Şerbetdâr Hamza bin Hoca Bâlî Hacı merhumun mahallâtından biri olacaktır.] Pâ-nihâde-i âlem-i nâsût olmuştur. Nâmı Hacı Ahmed Efendi'dir. Viladeti bin yüz yirmi üç tarihindedir. Hatt-ı sülüs ve neshi İmam-zâde denmekle şehîr Balaban Paşa İmamı Seyyid Mehmed Efendi'den temeşşuk edip[189] 1143 (1730/1731) tarihinde icâzet alarak Müstakim-zâde'nin tahkîkine göre[190] iki Mushaf-ı şerif ve on delâil ve sâir âsâr ve resâil ibkâsına muvaffak olmuş ve Mehmed Seyfüddin ve Hacı-zâde Mehmed Emin Efendiler gibi pek çok şâgird yetiştirmiştir. 1194 (1780) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmekle Zindanaltında orta mezarlıkta han kurbünde medfun[191] ve seng-i mezarı (Merhûm ve mağfûrun leh es-Seyyid Hattât Ahmed Efendi) ibaresiyle menkuştur. Pederi Berber-zâde Mevlana İbrahim Ravzatü'l-ulema'da 258. sahifededir[192].

---

183 S.N, c.II, s. 86.

184 Bkz. Edirnevî Kâmil Mehmed Efendi, Mehâmmu'l-Fukahâ fî Tabakāti'l-Hanefiyye, Süleymaniye Kütüphanesi, Aşir Efendi, nr. 422, Kayseri Râşid Efendi Ktp, nr. 972.

185 S.N, İmza.

186 S.N, Anlaşılmıştır.

187 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 108.

188 S.N, c.II, s. 87, Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi demekle meşhurdur.

189 S.N, c.II, s. 87 bin yüz yetmiş üç tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā eden İmam-zâde âti'z-zikr Seyyid Mehmed Efendi telâmizindendir. Asr-ı Abdülhamit Hân-ı Evvel ricâlinden ise de târih-i vefât(ıyla medfeni) tahkîk olunamadı.

190 Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 108.

191 S.N, c.II, s. 87, Tepe Mezarlığı'nda Senâyi Efendi Dergâh-ı Şerif'i semtinde medfûn olduğu ahîran tahkîk kılındı, ifadesi derkenara yazılmış, üzeri çizilmiştir.

192 S.N, Birinci cildde (515) sahifededir.

Ahmed: Kazanlıklıdır. Edirne'ye hicret ve tahsîl-i ma'rifet arzusuyla Şeyhü'l-kurrâ Şeyh-zâde İbrahim Efendi'den hüsn-ü hattı meşk ile sülüs ve nesihde yirmi üç yaşında iken 1160 (1747/1748) tarihinde vaz'-ı ketebeye me'zun oldu. *Tuhfetü'l-Hattâtîn.* [193]

Ahmed:[194] Edirne'de Canbaz-zâde demekle meşhurdur. 1148 (1735/1736) tarihinde pâzâr-ı âleme vaz'-ı kadem etmiş ve hatt-ı sülüs ve neshi sa'y u kûşişle on yedi yaşında iken 1165 (1751/1752) senesinde Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'den me'zun olmuştur. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[195] Tercemesi Ravzatü'l-ulemâda Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis asrında dahî mezkûrdur[196].

Ahmed bin Hacı Hasan: Edirnelidir. Kettânî-zâde demekle meşhurdur. 1123 (1711/1712) senesinde Karaca Bevvab Mahallesi'nde kadem-nihâde-i âlem-i nâsut olup birâder-i kihteri Mehmed Efendi ile beraber Şuğli Ahmed Dede'den hatt-ı sülüs ve neshe ba'de't-temeşşuk 1138 (1725/1726) tarihinde zeyl-i icâzetleri ta'lik eylemişti.[197] 1210 (1795/1796) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle İstanbul yolunda Murad Baba kabristanında Cadde boyunda pederleri kurbünde medfundur. Zamân-ı icâzetnâmelerinin kâffesinde imzâsı ve Sarıca Paşa Câmi-i Şerifi'nde 1172 (1758/1759) tarihinde kitâbet olunmuş[198] bir hilye-i saadeti[199] vardır. İki Mushaf ve bir Buhârî ve Delâil yazdığı *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de mezkûrdur.[200] Pederleri Kettâncı esnafındandır.

Ahmed: Darb-zâde Mustafa Efendi'nin mahdûm-ı mihteri ve Tâib Hacı Mehmed Efendi'nin biraderi muhasebe kâtibi demekle şehîr Ahmed Efendi'dir. Hatt-ı sülüs ve neshi

---

193 Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 108.

194 B.N, c. II, s. 256; ***Mevlana es-Seyyid Ahmed bin el-Hâc Mehmed eş-Şehîr bi- Canbaz-zade:*** *Edirne'de zümre-i tüccardan Canbaz-zâde Mehmed Halebînin ferzend-i gihteridir. Ulemâ-ı kirâmın birinden mülâzım ve râh-ı tedrîse âzim olup tayy-ı merâhil-i tarîk ederek kırk akçe medreseden ma'zûl iken 1113 Rebîu'l-âhirinde (Eylül/Ekim 1701) Gilâbî Ahmed Efendi yerine maskıt-ı ra'si olan Edirne'de Abdü'l-vâsi Medresesi'ne hâric ile âric olup 1118 Şevval (Ocak/Şubat 1707)inde Abdü'l-fettah Efendi yerine Edirne'de İbrahim Paşa Medresesi'ne 1123 Muharrem (Şubat/Mart 1711)inde Hammâmî Mehmed Efendi yerine Şeyhî Çelebi Medresesi'ne nâil oldu. 1125 Ramazan (Eylül/Ekim 1713)'ında Mar'aş Kazâsı tevcih olunmuş iken mâh-ı mezbûrun evâhirinde vefat etmekle mansıb-ı mahlûl iki ay miktarı evlâdına ibkâ olunup ba'dehû Cuy-zâde Atâullah Efendi'ye arpalık ta'yîn oldundu.*

195 Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 108.

196 S.N, Tercemesi Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis ulemâsı sırasındadır.

197 S.N, c.II, s. 85, On beş yaşında iken birâder-i mihteri Mehmed Efendi ile Şuğlî Ahmed Dede'den icâzet aldığı ve iki mushaf ve bir Buhari ve delâil yazdığı Tuhfetü'l-Hattâtîn'de mezkûrdur.

198 S.N, c.II, s. 86, hatt-ı destiyle yazılmış olan.

199 S.N, c.II, s. 86, Hilye-i Saâdete [sevverahu Ahmed el-ma'rûf bi-Kettâni-zâde min telâmîzi Şuğli Efendi] diye imza atmış, hatt-ı nesihde yegâne-i asırdır.

200 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 109.

evvelen pederlerinden ve ba'dehû Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk edip icâzet almış ve 1183 (1769/1770) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında orta mezarlıkta arpacılara nâzır köşede biraderi Hattât Tâib Efendi'nin kabri kurbünde medfûn olup seng-i mezarı çargûşe kutb veya nokta taşıdır.

Ahmed: Edirne'de 1155 (1742/1743) tarihinde tevellüd edip mukaddime-i ulûm-u kemâl olan hatt-ı sülüs ve neshi kemâl-i sa'y u kûşişle Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Emin Efendi'den temeşşuk ile on altı yaşında olduğu halde 1171 (1757/1758) tarihinde me'zun olmuş ve iki aded Mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[201]

Ahmed: Abdurrahman Mescid-i şerifi İmamı Hâfız Ahmed Efendi'dir.[202] Ömrü hadd-ü hitâma vâsıl oluncaya değin kedd-i yemîni ile ta'ayyüş iden zümre-i hattâtîndendir. 1231 (1815/1816) tarihinde vefat etmekle Uzun mezarlıkta Hacı Receb fırını **(s. 357)** karşısında vasatta medfundur.

Ahmed: Câmi-i Atikte Şeyhü'l-kurra yanık hâfız demekle ma'rûfdur.[203] Sadası be-gayet hûb ve hazin olduğu için bu nâm ile şöhret-şiar olmuştur. Sülüs ve nesihde üstadı Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'dir.[204] Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi tarafından 1212 (1797/1798) tarihinde verilmiş[205] olan icâzetnâmeye (ve ene'l-fakîr Seyyid Ahmed el-Kurra bi Câmi-i Atik bi Hâfız Yanık) vaz'-ı ketebe[206] ettiği görülmüştür. 1214 (1799/1800) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Orta mezarlıkta Köprübaşı cihetindeki büyük çeşmenin zahrında Zindanaltına giden cadde boyunda medfundur. Seng-i mezarı 1294 (1877/1878) istilasında zayi' olmuştur.

Ahmed[207]: Hâfızu'l-Kur'an. Hançerli-zâde Râşid Ağanın sulbünden 1244 (1828/1829) tarihinde Vize Çelebi mahallesinde kadem-nihâde-i sâha-ivücûd olup hatt-ı sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk ile me'zûn olmuş ve çend aded kelâm-ı kadim yadigâr bırakmıştır. Son günlerinde saatçilik sanatıyla me'lûf idi.

---

[201] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 109.

[202] S.N, c.II, s. 86, Hâfızu'l-Kur'an ve Mevlana Kadı Abdurrahman Mescid-i Şerif'i imamıdır.

[203] S.N, c.II, s. 86, Câmi-i Atik kurralarından yanık hafız demekle meşhûr Seyyid Ahmed Efendi'dir.

[204] S.N, c.II, s. 86, Murâdiye İmamı Hacı Hafız Mehmed Efendi'den mütelemmiz olduğu bir icâzetnâmeye vaz' ettiği imzadan müstebân olmuştur.

[205] S.N, c.II, s. 86, 1212 tarihinde Seyyid Abdülvehhab Efendi'ye verilmiş.

[206] S.N, imza.

[207] S.N, c.II, s. 86, Ahmed b. Râşid Ağa.

1283 (1866/1867) tarihinde vefat etmekle Vize Çelebi Mescidi pîşgâhındaki Küçük mezarlıkta yol boyunda medfundur. Hâl-i hayatında hocası sâhib-i tercemeye hitaben: "Hâfız Ahmed maşallah sen hatta bizden de ileriye vardın" buyurmuştur.[208]

Seyyid Ahmed Hilmi bin Seyyid Hüseyin Çelebi: Kavaklı Mahallesi Mescidi İmamı ve Saraçlar Mektebi mu'allimidir ki o mektebin yerine 1285 (1868/1869) senesinde el-yevm mevcut olan havz inşa edilmiştir. Mûmâ-ileyh hatt-ı sülüs ve neshi Bıçakçı-zâde Hacı Hâfız Mehmed Emin Efendi'den temeşşukla me'zun olmuştur.[209] Kendisi hüsn-ü hatta pek çok şakird yetiştirmiş ve meyânelerinde müellifînden Eskici-zâde Mevlana el-Hâc Ali Efendi gibi zât-ı âlî kadîr dahî bulunmuştur. Zamân-ı icâzetnâmelerinin hemen kâffesinde imzası vardır. 1236 (1820/1821) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmekle[210] Zindanaltında Orta Mezarlıkta vasata vaki' Büyük Kara Ağacın altında medfundur. Seng-i mezarında Kadiri Tacı gibi bir kavuk vardır.

Ahmed Hamdi: Süleymaniye Küçükpazarında vâki' Sezayi Dergâhı pîşgâhında el-yevm bir minaresi kalmış olan Sarraf Câmi-i şerifinin imamı ve mektebinin mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi hacı hattât demekle meşhur Mustafa Tevfik Efendi'den temeşşuk ederek me'zun olmuş ve 1242 (1826/1827) tarihinde sadr-ı esbak Çelebi Mustafa Paşa hafîdi Hüsnü Bey'e hüsn-ü hattan icâzet vermiştir. Zaman-ı icâzetnâmelerinin ekserîsinde imzası müşahede olunmaktadır.[211]

Ahmed Hamdi: Çökeli Hacı Ahmed Efendi demekle ma'rufdur. 1263 (1846/1847) tarihinde Dimetoka kasabasında vefat etmekle orada defn olunmuştur. Dimetokalı Kıllı Oğlu Ali bin Hasan Bey hüsn-ü hattı bu zatdan temeşşuk ederek ahz-ı icâzet etmiştir.[212]

---

[208] S.N, c.II, s. 87, dediği istima' olunmuştur.

[209] S.N, c.II, s. 87, Sâhib-i terceme Bıçakçı-zâde Hacı Hafız Mehmed Efendi'den, onlar dahi sâbıku'z-zikr Şeyh-zâde Hafız İbrahim Efendi'den, onlar da Haffaf-zâde Hüseyin Efendi'den mütelemmizdir.

[210] S.N, c.II, s. 87, vefat.

[211] S.N, c.II, s. 85, ekser icâzetnâmelere de vaz'ı imza eylemiştir.

[212] S.N, c.II, s. 88, icâzetnâmelerde Ahmed Hamdi nâmıyla imzası vardır.

Ahmed Zihnî:[213] Ulemâ-i müteahhirîn sırasında mesbuku't-terceme Şeyhü'l-kurra Sarıca Paşalı Mevlana Hâfız Ahmed Zihni Efendidir. Hatt-ı sülüs ve nesihde Konyalı Mekteb mu'allimi Hâfız Abdullah Rüşdî Efendi'den temeşşuk ile ahz-ı icâzet buyurmuşlardır.[214]

Ahmed Rüşdî:[215] Şeyhü'l-kurra. Ammeci Çelebi demekle meşhur olup hatt-ı sülüs ve nesihde sâhib-i ketebe olduğu Safâyî tezkiresinde mezkûrdur. Rüşdî mahlasıyla tercemesi şuara sırasındadır. Salim tezkiresinde nâmı Mehmed Rüşdî'dir.

Ahmed Rüşdî:[216] Tercemesi şuarâ sırasında mestur eski ceride nazırı Hacı Ahmed Efendi'dir. Mûmâileyh hutût-u mütenevviadan vâyedâr olup sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den temeşşuk ile mazhar sâpâş erbâb-ı **(s.358)** isti'dad ve hatt-ı ta'liki Şeyhü'l-İslam Salih-zâde Mevlana Esad Efendi hafîdi Mevlana Şerif Efendi'nin Edirne'de kadı

---

[213] B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c. II, s. 279; ***Mevlana Hâfız Ahmed ez-Zihnî bin Ömer el-İsakçevî:*** *Müşarun ileyh Hazretleri İsakçı kasabasında 1216* (1801/1802) *senesinde matla-ı vücuddan bedîdâr ve serâperde-i ademden pîşgâh-ı şühûde nümâyende-i dîdâr olup tekmîl-i merâtib-i isti'dâd ve levâzı'm-ı tarîki i'dâd ile 1224* (1809/1810) *tarihinde Edirne'ye hicret ve Dârussiyâde Mahallesi'nde Ebe Sokağı'nda Fatihâhâna meşrûtâ vakıf-hânede ikâmet ve Konyalı mektebine müdâvemetle mu'allimi Konevî-zâde Hâfız Abdullah er-Rüşdî Efendi'den mukaddime-i ulûmu tahsîle ve hıfz-ı Kur'an'a sa'y ve gayretle 1231* (1815/1816) *senesinde hâfiz olduktan ve ba'dehû mu'allim-i mûmâileyhden hatt-ı sülüs ve neshi dahî te'allüm ve temeşşuk ile iştigâl eylediği esnâda Eskici-zâde Mevlana el-Hâc Hâfız Ali el-Medhî Efendi Hazretleri'nin halka-i tedrîsine hazır olmuş ise de müşârunileyhin 1243* (1827/1828) *tarihinde irtihâline mebnî şürekâsıyla berâber Karslı Mevlana el-Hâc Halil Efendi'den dersine devâm ve tekmîl-i nüshaya ikdâm-ı tâm ve o sırada ilm-i kıraati dahî Koca Kara demekle şehîr eş-Şeyh Hâfız Ahmed Efendi'den te'allüme sa'y ü ihtimâm ile evvelen hüsn-ü hattan ve sâniyen ilm-i kıraatten ve 1249* (1833/1834) *tarihinde ulûm-u arabiyyeden nâil-i nimet-i icâzet olduktan sonra Sarıca Paşa Medresesi müderrisliğiyle kâm-revâ ve muahharan Sultan Selim Dârü'l-kurrâsına Şeyhü'l- kurrâ olmuş ve 1250* (1834/1835) *tarihinde Sultan Selim Câmi-i Şerifi'nde emr-i tedrîse mübâşeretle 268* (1851/1852) *'de bir ve 284* (1867/1868) *bir ki halka-i tedrîsinde hazır bulunanlara iki defa ulûm-u arabiyyeden ve birkaç defalar da ilm-i kırâatten icâzet i'tâ eylemişti. 1285 Şevvalinin on yedinci sebt günü* (31 Ocak 1869) *dersî devrî tamam ederek âzim-i dârü's-selâm olmakla Sarıca Paşa Câmi-i Şerifi sahasında defn olunmuştur. Müşârun ileyh cemî-i evkâtını SarıcaPaşa Medresesi'nde tecerrüd âleminde mütâlaa ile geçirmiş fünûn-ı şettâya mâlik mütedeyyin, müteşerri', müteverri', âbid, zâhit, adîmü'l-emsâl bir zât-ı âlü'l-âli idi. Valideleri Hatîce Hatun Ebe sokağı cephesindeki kabristandadır.*

[214] S.N, c.II, s. 88, Hâfızu'l-Kur'an, şeyhü'l-kurra, müderrisîn-i müteahhirîn sırasında mesbûku't-terceme Sultan Selim Dârü'l-kurrası müderrisi hazretleridir.

[215] S.N, c.II, s. 88, derkenarda mavi mürekkeple yazılmıştır; B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c.II, s. 479-480; *Nâmı Ahmed'dir. Ammeci Çelebi demekle meşhurdur. Edirne'de Kazasker Câmi-i Şerifinin hatîbidir. Evâil-i hâlinde tahsîl-i ma'ârif-i kesîreden sonra Edirne'de eimme silkine sâlik olup hitâbet-i mezkûre ile kan'aat eylemişti. Şiirde üstadları Edirne Mevlevihânesi Şeyhi Neşâtî Ahmed Dede Efendi'dir. 1108* (1696/1697) *tarihinde vefat eyledi. Asrın şuârasından şâir-i bâlâ- rütbe hatt-ı sülüs ve nesihde sâhib-i ketebe ve hamele-i Kur'an-ı azîmü'ş- şân seb'a vü aşere kırâatine kâdir ve hüsn-i savtı zâhir bir şâir-i mâhirdir. Sâlim Tezkiresi'nde Nâzım-ı mûmâileyhin mahlası Reşid olduğu halde Safâyî Tezkiresi bilâ tahkik Rüşdî zabt ettiğinden bahisle itiraz olunmuş ise de elde bulunan müretteb divânında dahî Rüşdî olduğuna nazaran Sâlim Tezkiresi'nin bu bâbdaki ifadesinin sehven sâlim olmadığı tahakkuk etmiştir. Vakâyiu'l-fuzalâ'da dahî Reşîd olmak üzere mazbut olduğundan o da yanlıştır.*

[216] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 480; ***Rüşdî:*** *El-hâc Ahmed Efendi'dir. Edirne'nin Kıncı Firuz Mahallesi'nde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olmuştur. Bir müddet nüfus nezâretinde bulunduğu cihetle eski cerîde nâzırı demekle meşhur olmuş idi. Hatt-ı ta'lîkte üstad ü pesendîde-i rûh-ı imâddır. Tahsîl-i kemâlât-ı ilmiyye ettikten sonra zümre-i kuzata dahîl olduğundan uhdesine Eyüp Mollalığı tevcih buyurulmuş iken zabt etmeksizin bin iki yüz seksen dört tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Uzun Kaldırım'da Uzun Mezarlık'ta sâbıku't- terceme Dânişî merhûmun kabri civârında medfundur. Esnâ-yı istilada seng-i mezarı zayi' olduğundan muahharen rekz olunan taşta tarîh-i vefâtı sehven bin iki yüz seksen bir yazılmıştır.*

bulunduğu hengâmda andan te'allüm ile icâzet alarak[217] pesendîde-i rûh-i imâd olmuştur. Bat pazarındaki sebilin tarihi bu zâtın hatt-ı destidir. Ol bâbda Râzî merhum demiştir.

Beyt-i makta-ı târih

Kilk-i Rüşdî ile ta'rîhi yazıldı Râzî / Nev-sebîl itdi yine lutfunı Es'ad Paşa.

Nesr: 1284 (1867/1868) tarihinde irtihal etmekle Uzun mezarlığın Milo bakkalı ittisâlindeki kabristana muhâzî olan vasat cihetinde medfundur.

Ahmed Rüşdî: Dede Hâfız Ahmed demekle şöhretşiar[218] olmuştur. Hatt-ı sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve hattı mertebe-i kemâle îsâl etmiştir. Bir Mushaf-ı şerif ve Mevlid-i Nebevî gibi ba'zı âsâr yadigâr bırakıp 1295 (1878) tarihinde vefat etmekle Mezid Bey Mescid-i şerifi kurbünde Tepe mezarlığında defn olunmuştur.

Ahmed Rızâî:[219]Sandukî-zâde Hâfız Ahmed Efendi demekle meşhurdur. Has Furunda vaki' Mehmed Ağa Câmi-i şerifinin imamı ve sakfında kâin olup muahharan harab olan mektebin mu'allimi ve Lârî Câmi-i şerifinin hatip vekili idi. Hatt-ı sülüs ve neshi evvelen Küçük Araste'da vâki' Ahi Çelebi Mektebi mu'allimi Hacı Hâfız Ali Zemrî Efendi'den temeşşuk edip onun vefatından sonra Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi'den te'allümle ahz-ı icâzet eylemiş idi. 1294 (1877/1878) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Mevlana Fıtrî Efendi kabri kurbünde defn olunmuştur. Mûmâ ileyh meşâhir-i hattâtînden Şeyh Hamdullah ve Hâfız Osman ve İsmail Zühdî ve emsali birçok zevât-ı kirâmın güzide âsârından lâ yuadd hutût-u nefîse ve murakkaât ve şuâra-yı be-nâmın[220] divanlarından bir haylisini cem' edip bunlarla birkaç sandık ve dolap doldurmuş ve bunların küllü yevm ziyaret ve mütalaa ve tedkikini kendisine bir vazife addetmiş idi. Ziyaretine varanlardan haz ettiği zevâta bunlardan bazılarını ziyaret ettirir idi. Edirne'de zuhûr eden meşâhir-i hattâtînin kısm-ı a'zâmını ve kabirlerini ve tarih-i vefatlarını ve kabir taşları kimlerin hattı olduğunu bilir ve söyler idi. Heyhat ki vefatı istila telaşına müsadif olduğu cihetle ol bâbda te'lif olunmuş bir eseri var ise de dest-i res

[217] S.N, c.II, s. 88, Edirne kâdisi Mevlâna Şeref Efemdi'den ahz-ı icâzetle
[218] S.N, c.II, s. 88,meşhûr.
[219] S.N, c.II, s. 88, Hâfizu'l-Kur'ân.
[220] S.N, c.II, s. 88, birçok hutût-i nefise ve şu'arâ-yı be-nâmın

olunamadı. Mûmâ ileyhin su içmek mu'tadı olmayıp bir sene zarfında ancak bir iki defa içtiği meşhurdur.

Ahmed Rızâî: Direk Hâfız Ahmed demekle meşhurdur. Bostancı-zâde Hasan Ağa'nın sulbünden Noktacı-zâde mahallesinde 1237 (1821/1822) senesi hilalinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup şerh-i akâide kadar ulûm-u arabiyyeyi Edirne Müftüsü Tırnovalı Hüseyin Efendi'den tederrüs ve sülüs ve neshi Karabulut mektebi mu'allimi Hâfız Hasan Hüsni Efendi'den temeşşuk etmiş ve hattan ahz-ı icâzet eylemiştir. Otuz dokuz mushaf ve yedi delâil ve yirmisekiz mevlüd-ü nebevî ve bir aded şifâ-i şerif yazmış ve Hasan Vasfî Efendi'den ba'de'l-vefata kalmış olan nısf Mushaf-ı şerif ile hattâtîn-i sâirenin noksânî-i âsârı olan nısf ve rubu' birkaç mushafın daha itmâmına muvaffak olup, âhir ömründe gözlerine âmâ târi olmakla ol sûretle imrâr-ı evkât eylemekte olduğu halde 1313 senesi Şaban-ı şerifinin yirmi üçüncü Perşembe günü (8 Şubat 1896) yetmiş altı yaşında vefat etmekle Buçuk Tepede Tabya civarında defn olunmuştur.

Ahmed Sadık bin ibn-i[221] Süleyman Paşa:[222] Hacı Sadık Bey demekle ma'rufdur. Hatt-ı sülüs ve neshi Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi'den temeşşuk ile me'zun olmuştur. 1193 (1779/1780) tarihinde Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi tarafından (**s. 359)** Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilen icâzetnâmede ketebesi[223] ve Bezirci Hatun Câmi-i Şerifi'nde (Allahümme innî eselüke'l-âfiyete fi'd-dünya ve'l-âhira) ve Sivasî Abdül'aziz Efendi Dergâhı'nda yadigâr olarak birer levhası vardır. Mîr mûmâileyh Bağdad'da yirmi üç sene valilik eden Büyük Süleyman Paşa'nın küçük mahdumu olması muhtemeldir. [224]

Ahmed Sûfî: Hacı Sûfî Efendi demekle ma'rûfdur. Gazi Mihal Bey Câmi-i Şerifi'nin Cuma vaizi ve Hazinedar Sinan Bey Mahallesi Mektebinin mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Alemdar Mektebi mu'allimi Hâfız Mahmûd el-Hamîd Efendi'den temeşşuk ile 1225 (1810/1811)'te icâzet almış ve 1291 (1874/1875) senesinde vefat etmekle mektebi sahasında defn olunmuştur.

---

[221] S.N, el-Hâc.
[222] S.N, c.II, s. 89, Zâir-i Beytullahu'l-Haram'dır.
[223] S.N, imzası.
[224] S.N, c.II, s. 89 vefatıyla medfeni tahkîk olunamadı, S.N, c.III, s. 557, sicil 3/91.

Ahmed İlmî: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi Bıçakçı-zâde Hacı Hâfız Mehmed Emin Efendi'den temeşşuk ile me'zun olmuştur. Bezirci Hatun Câmi-i Şerifinde mahsûl-i desti olarak 1191 (1777/1778) tarihinde kitâbet olunmuş bir aded hilye-i saadetleri [225]vardır.

Ahmed Nuri: Edirne'de Rakkasî Ali Bey mahallesi sekenesindendir. 1151 (1738/1739) tarihinde mahalle-i mezkûrede pâ nihâde-i âlem-i nâsut olup sinni ondokuza vâsıl ve derûnunde hüsn-ü hatta meyl ve rağbet hâsıl oldukta 1171 (1757/1758) tarihinde hatt-ı sülüs ve neshi Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi'den temeşşuk ederek nâil-i icâzet olmuştur. Hacı-zâde demekle ma'rûftur.[226]

İskender: Yaya Timurtaş Mahallesi'nden Hâfız İskender demekle ma'rûfdur. Hatt-ı sülüs ve neshi Makaralı nam-ı diğerle Taş Mektep mu'allimi Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk ile ahz-ı icâzet etmiş ve hatt-ı ta'lîki sa'y-ı hod ile götürmüştür. Birçok Kur'ân-ı Kerim ve en'am ve sâire kitâbet edip sür'at- kalemi münasebetiyle bir mâhda bir kelam-ı kadim yazdığı kerrâren[227] vaki' olmuş bir de *Enîsü'l-Müsâmirîn* nâm Edirne tarihini istinsah eylemiştir. Zamanındaki makbere taşlarının hemen kısm-ı a'zâmı[228] bunun hatt-ı destidir. Sinni altmışa yetmiş iken illet-i felce mübtelâ olmağla 1309 senesi Teşrîn-i sânîsinin beşinci günü (17 Kasım 1893) irtihal[229] etmiştir.

İsmail bin Ahmed: Edirne'de Sultan Selim Câmii kurbünde Taş Odalar Mahallesi sekenesinden Yesâri-zâde demekle arîfdir. Pederi Yesârî Ahmed Efendi Edirne mahkemesinde bâb-ı kitâbetden idi. Tuhfetü'l-Hattâtîn müellifi Süleyman Sadeddin Efendi'nin ceddi Mehmed Mustakîm Efendi 1122 (1710/1711) tarihinde mevleviyyetle Edirne'ye mutasarrıf oldukta hizmet-i vekâyîde istihdam eylemiş idi. Kendileri 1120 (1708/1709) tarihinde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olup hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile 1139 (1726/1727) tarihinde icâzet almıştır. On sekiz Mushaf ve otuz kadar enam ve iki yüz kadar delâil ve sâir nüsah ve resâil yazmıştır. İşbu kıt'a onun şanında söylenmiştir.

---

[225] S.N, c.II, s. 89, 1191 tarihinde yazılmış olan bir Hilye-i Saadet'e *Ketebehû el-fakîr es-Seyyid Ahmed el-İlmî min telâmîzi el-Hâc Mehmed el-ma'rûf bi-Bıçakçı-zâde* diye vaz'ı imza etmiş olmasıyla müstebân olmuştur. Medfeni tahkîk olunamadı.

[226] Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 109.

[227] S.N, c.II, s. 89, çok defalar.

[228] S.N, c.II, s. 89, hutût ekseriyet üzre.

[229] S.N, c.II, s. 89, irtihâl-i dâr-ı bekā

Kıt'a

Cenâb-ı şeyhi gördüm düşde nakl etdim safâlandım

Yesârî-zâdeye lütfünü fenn-i hatda Bârî'nin

Kemâl-i hoş-hattât dehri ettim bir bir istifsar

Yemin etdi ki şimdi misli yok İbn-i Yesârînin[230]

Nesr: 1179 (1765/1766) tarihinde cânib-i Hicaz'a azîmetle cebel-i tûrda salât-ı asrı ba'de'l-edâ rıhlet-i dâr-ı bekâ etmiştir.[231] Mûmâ ileyhin 1165 (1751/1752) tarihinde yazmış olduğu bir Kaside-i Bürde ile şerhi Sultan Selim Kütüphanesi'nde mahfuzdur. Üç Şerefeli Câmi-i Şerifinde minberin sağ cihetinde celî hat ile 1178 (1764/1765) tarihinde duvara yazılmış olan *Kāle'n-nebiyyü aleyhi's-selâm şefaatî li ehli'l-kebâiri min ümmetî*[232] bunların olup zeyline bi-tevfîk el-Hâdî Yesârî-zâde nâmıyla vaz'-ı ketebe[233] ederek Hicaz'a azîmet edeceği sırada yadigâr bırakmıştır. Ta'lik ve dîvânî ve çep (**s. 360)** nüvîsândan olduğu dahî *Hat ve Hattâtân*da mezkûrdur.[234] Câmi-i atîkde mihrabın yeminindeki[235] pencere duvarına mevzu' hacer rükn-i yemânîye söylemiş olan işbu kıta

Kıt'a

Hacer-i rükn-i Yemânî inâyet-makarrdan /

Kaffesi fizza-i mergûbe olundu merhûn.

Dahî mahbûb-ı Hüdâ lücce-i pür-nûrdur/

Oldu bir mûy-ı şeref-bû-yı şefâat-meknûn.

[230] S.N, c.II, s. 89, derkenarda tahşiye edildi: Yesâri-zâde hakkında söylenmiş olan kıt'a Zağra-i Atik'de kâdi iken vefat eden Yenişehirli Mehmed Emin Beliğ Efendi'nin olduğundan divanından ihrac edildi: *Ammadı âlem-i ma'nâda gördüm zevk-yâb etmiş/Yesârî'ye bu fenn-i hatda olan lutf-i Bârî'nin./ Kemâl-i nev-'asr hatdan hep bir bir suâl etdim/Yemin etdi ki yokdur misli dünyada Yesârî'nin.* Bu kıt'anın tab'ı hengâmda tâbi' Mehmed Nâil tarafından Yesâri-zâde namına tashîh edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

[231] S.N, c.II, s. 89, hac ederken Cebel-i Tûr'da vefat etmiştir. Kezâ fî Hatt-ı Hattâtan

[232] S.N, c.II, s. 89, Hadis-i Şerifi zeylindeki.

[233] S.N, c.II, s. 89 imzasına nazaran hatt-ı mezkûr bu zâtın mahsul-i desti olduğu tezâhür etmiştir, S.N, imza

[234] Habib Efendi, Hat ve Hattâtân, s. 99.

[235] S.N, c.II, s. 89, sağ tarafındaki.

Nesr: Bu zâtın hatt-ı desti olup[236] levha şeklinde idi. Tamirde Taraklı Baba Türbesi'ne kaldırıldı. [237]

Seyyid İsmâil Efendi[238]: *Devhatü'l-Küttâb*da müşârun ileyhin tercemesi ber vech-i âtîdir.[239] Mahrûse-i Edirne'de revnümâ ve ricâl-i devletin ekrem ü ekmeli âtîde mezkûru't-terceme Seyyid Ali Efendi'nin akrabasından ve küttâb-ı dîvâniyyenin dânâsından şeref mahlas zat-ı melek-sîret-i bî-hem-tâ ve her hutût-u sanduk hıfzında mazbut olup meyân-ı ketebede sâhib-i unvan-ı ketebe olmuşlardır. Husûsan hatt-ı dîvânîde müşârun ileyhin tertipleriyle bir menzile resîde olmuşlardır ki, kalem-i merkûmde bâlâ pervâz hümâ-yı asumân-ı irfân geçinenleri dîdesine saldırmayıp bu safha-i felekde sîmurga sinek demez zâtlarındandır. Fi'l-hakîka vakt-i şebâblarındaki hatları pîrân hatt-ı nüvîsânı hayran eylediği müstağnin ani'l-beyândır. Ve küttâb-ı dîvân-ı Hâkâniyyenin müşarun bi'l-benânlarında olduğu âsâr-ı bülend itibârlarından rûşen ve 'ıyândır.

İsmail: İsabeyli karyesinden Kâdî İsmail Efendi demekle ma'rûfdur. Eski telgrafhanenin kapısı bâlâsındaki hat bunlarındır.[240] 1274 (1857/1858) tarihinde vefat etmekle Tepe mezarlığında defn olunmuştur.

İsmail Hakkı: Hâfızu'l-Kur'ân. Hatt-ı sülüs ve neshi Üç Şerefeli Mektebi mu'allimi Baba Hâfız Şerif'den temeşşuk ile icâzet almış[241] ve âhir ömrüne değin mushaf-ı şerif kitâbetiyle[242] istihsâl-i emr-i maîşet eylemekte bulunmuş idi. Bin üç yüz senesinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Beylerbeyi Câmi-i Şerifi pîşgâhındaki kabristanda türbe kurbünde defn olunmuştur.

İsmail Reşad: Hacı İsmail Efendi demekle ma'rûfdur. Yeni imâretde Alaca Câmi demekle meşhûr olan Bedevî Ahmed Bey Mescidi'nin İmamı ve Dağdeviren Mektebinin mu'allimi idi. Sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den temeşşuk edip

---

[236] S.N, c.II, s. 89, vaz'ı imza etmiştir.

[237] S.N, c.II, s. 89 Yesâri-zâde hakkında söylenmiş olan kıt'a Zağra-i Atik'de kâdi iken vefat eden Yenişehirli Mehmed Emin Beliğ Efendi'nin olduğundan Divanından ihrac edildi. Ammâdı âlem-i ma'nâda gördüm zevk-yâb imiş/Yesârîye bu fenn-i hatda olan lutf-i Bârî'nin/Kemâl-i nev-'asr heb bir bir suâl îtdîm/Yemîn îtdi ki yokdur misli dünyada Yesârî'nin. [Bu kıt'anın divanın tab'ı hengâmda tâbi' Mehmed Nâil tarafından Yesârî nâmına tashîh edilmiş olduğu anlaşılmıştır.]

[238] S.N, haşiye kısmında yazılıdır.

[239] Suyolcu-zâde, *Devhatü'l-Küttâb*, s. 66.

[240] S.N, c.II, s. 89, Tekye kapıda İkinci Mekteb-i Rüşdiye'deki Küçük Arasta'da vâkidir. Kapısındaki hat bunlarındır.

[241] S.N, c.II, s. 89 Baba Hafız Şerif demekle ma'rûf olan Hafız Şerif er-Remzi Efendi telâmizindendir.

[242] S.N, c.II, s. 89, Kelâm-ı Kadim tahririyle.

icâzet almıştır. 1283 (1866/1867) tarihinde vefat etmekle Yeni İmaretden Sarıbayır Kabristanı'nda defn olunmuştur.[243]

Emin: Nâmı Mehmeddir. Şerbetdâr Hamza Bey Mahallesi sekenesinden Kadı Emin Efendi demekle ma'rûfdur. Mûmâ ileyh Edirne'de kâdîleri[244] tarafından nevâhî niyâbetlerinde istihdâm olunur idi. Hatt-ı ta'lîkde mâhir ve mâhâreti âsârıyla zâhir idi. Pek çok musanna' levhalar tanzîm edip ahbâb ve erbâbına ihdâ eylerdi. 1275 (1858/1859) tarihinde vefât etmekle, Neboysa başındaki Küçük Kabristanda Mevlana Osman Vahdetî Efendi Hazretlerinin kabri kurbünde defn olunmuştur.

Emin: Nâmı Mehmed'dir. Kalender meşreb ve perîşân-ı hal bir zat esef-i iştihal idi. Yazıcılar sokağında küşad etmiş olduğu dükkânda külle yevm birer cüzden şehrî birer mushaf yazarak yüz elli iki yüz kuruş hediye ile taliplerine ihda edip onunla ta'ayyüş eylemekte idi. Bu sûretle yüz elli adedi mütecâviz Mushaf-ı şerif kitâbet etmiş ve 1292 (1875/1876) tarihinde vefat eylemekle yalnız Kör köprüsünde vaki' delilere mahsus kabristanda[245] defn olunmuştur, gürûh-i ayyâşînden idi.

Harfü'l-Bâ

Bekir Reşad: Saraçhane başındaki çeşme kurbünde el-yevm vücûdu olmayan mektebin mu'allimidir. Sülüs ve neshi Murâdiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk edüp me'zun olmuşdur. 1238 (1822/1823) tarihli bir icâzetnâmeye ketebe[246] vaz' etmiş ve 244 (1828/1829) senesi (**s. 361)** Receb-i şerifinin on beşinde de Duhânî-zâde Mehmed Efendi'ye icâzet vermiştir.[247]

---

[243] S.N, c.II, s. 89, medfûndur.

[244] S.N, c.II, s. 89, nâibleri.

[245] S.N, c.II, s. 89, Deliler Mezarlığı'nda

[246] S.N, imza.

[247] S.N, c.II, s. 90, Kimlerden temeşşuk ve isticaze eylediği ve tarih-i vefatıyla medfeni tahkîk kılınamamış ise de, 1231 tarihli bir icazetnâmeye vaz'ı imza ettiği görülmüş olduğuna nazaran Sultan Mahmud Han-ı Sânî asrı ricâlinden olduğu anlaşılmıştır.

Harfu't-Tâ

Tâib Mehmed İbn Mustafa[248]:[249]Darb-zâde demekle şöhretdâdedir.[250] Nâmı Mevlevî Hattât el-Hâc Mehmed Efendi'dir. Hatt-ı nesih ve sülüs ve ta'lîki evvelen pederinden ba'dehû Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk edip ahz-ı icâzet etmiştir. Sıraçlar çarşısında vâki' Hacı Alemüddin Câmi-i Şerifinde kıt'aları vardır.[251] Sezayi Dergâhının semağhane ve türbe kapılarındaki tuğralar bunun hatt-ı destidir. Eş'arı şuarâ sırasındadır.[252]

Tâbii:[253] Edirnelidir. Nâmı Ali'dir. Kâh Feyzî kâh Tâbii' tahallus ettiği *Enîsü'l-Müsâmirîn*'de mezkûr ve sülüs ve nesih ve ta'likde hoş-nüvîs ve fenn-i kitâbetde mâhir bir vücûd-u nefis olduğu *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de mesturdur.[254]Şu halden istidlâl olunduğuna göre mûma-ileyhin asr-ı Selim Han ricalinden ve şuarâdan olduğu ve hatt-ı desti olarak ziyaret olunan bir *Ahlâk-ı Alaî* nüshasına (İttefeka'l-ferağu min kitâbeti hâzihi'n-nüshati'ş-şerîfeti fî leyleti nısf-ı şa'bân[255] fî sene-i ihdâ ve semânîn ve tis'u mie (Kasım/Aralık 1573) 'alâ yed-i ed'afu Abdullah el-Kavî Feyzî-i Edirnevî)[256] sûretiyle vaz'-ı imza etmiş olduğuna nazaran dahî hatda Feyzi şiirde Tabiî mahlas isti'mâl eylediği tezahür etmiştir. Eş'arı şuarâ sırasındadır.[257]

---

[248] S.N, c.II, s. 90 Mehmed Tâib.

[249] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", s. 448, 449; *Tarikat-ı âliyye-i Mevleviyye müntesiplerinden olup Hattât-zâde demekle şehîr-i şâir ve hattât el-hâc Mehmed Tâib Efendi'dir ki Harb-zâde Hattât Mustafa Efendi'nin ferzend-i hüner-mendidir. Bin yüz doksan iki senesi Cemâdiye'l-âhiresinin on beşinci günü vefat etmekle Zindanaltında Orta Mezarlık'ta Arpacılar'a karşı köşede defn olunmuştur. Seng-i mezârında bir Mevlevî sikkesi vardır. Âsâr-ı ilmiyyelerinden bin yüz yetmiş tarihinde te'lîf olunmuş Cevâhiru'l-Kavâ'id ünvanlı bir kavâ'id-i fârisiyyesi vardır ki pek mükemmeldir. Hattâtlar sırasında da Tâib nâmıyla mezkûrdur.*

[250] S.N, c.II, s. 90 âti'z-zikr Darb-zâde Mustafa Efendi'nin ferzend-i hünermendidir.

[251] S.N, c.II, s. 90 hatt-ı destiyle 1150 tarihinde sülüs ve nesihde yazılmış üç kıta levha vardır.

[252] S.N, c.II, s. 90, şu'arâ sırasında mesbûku't-terceme.

[253] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 449; *Nâmı Ali mahlası kâh Feyzi kâh Tâbi'i idi. Sanat-ı kitâbette mahâret-i tâmmesi olduğundan ağaz-ı zeâmetine mutasarrıf idi. Hüsn-ü hattı ve güzel kitâbeti olduğu ve 969* (1561/1562)*'da vefat eden Cenâbî Paşa tevâbi'inden olduğu Kamûsu'l-A'lâm'da mezkûrdur. Latîfî Tezkiresi mûmâ ileyhi İstanbullu demiş ise de Enîsü'l-Müsâmirîn'de ve Kamûsu'l-A'lâm'da Edirne'li olduğu musarrahtır. Mesîhî'nin Edirne hakkındaki şehrengizine nazîre demiştir, nâmı hattâtlarda dahî vardır.*

[254] Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 146.

[255] S.N, şa'bân ümmetün meyâminetün bi-mezîdi'l-fazli ve'l-ihsân fî

[256] S.N, c.II, s. 58/2, *ğafarallahu velivâlideyhi ve ahsin ileyha vasalallahu 'alâ seyyidinâ Mehmed ve 'alihi ecma'în (intehâ)*

[257] S.N, c.II, s. 48/2 Kimden temeşşuk ettiği ma'lûm değil ise de, Edirne hattatlarından olduğu ve Sultan Selim-i Sânî asrı ricâlinden olduğu Avlonyalı Mustafa Paşa-zâde Konya valisi Mehmed Ferid Beyefendi'de mûmâileyh tarafından ta'lîk hat ile bir tarz-ı nefîsde kitâbet olunmuş Ahlâk-ı Alaî nâm nüsha-i şerifeye vaz' etmiş olduğu imzadan anlaşılmakla teberrüken bu mahalle terkîm kılındı.

Harfü'l-Cim

Celal Bey: Nâmı Mehmed'dir. Ahıshalı İbrahim Paşa'nın sulbünden Edirne'de kadem-nihâde-i âlem-i nâsût olmuştur. Sânîyye rütbesi ve Dördüncü Mecîdi Nişânı vâr idi.[258] Sülüs ve neshi Yahyâ Şükrî Efendi'den temeşşuk edip icâzet almış[259] ve beş aded Mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır.[260] Bazı mu'tenâ memuriyetlerde bulunup Hayrabolu kazası kâimmakamlığından mütekaid olduğu halde bin üç yüz on bir senesi Receb-i Şerifinin yirmi birinci günü irtihal etmekle Buçuk Tepe Kabristanı'nda defn edilmiştir. [261]

Harfü'l-Hâ

Hüsâmî Derviş Hasan:[262] Ammad Hüseyni telâmizinden olan Derviş Abdi-i Mevlevi Buharîden te'allüm ve temeşşuk ile ahz-ı icâzet ettiği hatt-ı ta'likde üstad ve pesendîde-i ruh-ı imâddır. 1085 (1674/1675) tarihinde vefat etmekle Mesudiye Câmi-i Şerifi haziresinde medfûn ve nakş-ı seng-i mezârı şu'arâ sırasında tercümesi mezkûr Ali Güftî Efendi'den söylediği bu tarih mevzûndur.

Târih

Gitti sânî-i 'imâdî rûmun

Eyleyüb azm-ı bekâ terk-i cihân.

Kabrini nur ile memlû kıla Hak

Cilvegâhı olâ arş-ı Rahmân.

---

[258] S.N, c.II, s. 90, Eşref-bendeden ve rütbe-i sâniye sınıf-ı sânîsi ashâbından ve dördüncü rütbe Mecidi nişan-ı zîşânını hâiz idi.

[259] S.N, c.II, s. 90, sülüs ve nesihde âtîde mezkûru't-terceme Yahya Şükrî Efendi telâmizindendir.

[260] S.N, c.II, s. 90, kelâm-ı kadîm tahrîrine muvaffak olmuştur.

[261] S.N, c.II, s. 90, 639 numaralı Edirne Gazetesi'nde mûmâileyh Osman Paşa nâmıyla yazılmış ise de, Osman Paşa mûmâileyhin o ki pederi olup, kendileri İbrahim Paşa olduğu mahdûmu İbrahim Bey'den tashîh olunmuştur. (Derkenarda mevcut olan terceme-i hâle mavi mürekkeple eklenmiştir.)

[262] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 459; Adıgüzel, a.g.e, s. 131; ***Hüsâmî-i Diger:*** *Takye-dûzî Gülşenî Derviş Hasan'dır. Hatt-ı ta'lîkte de üstad ü pesendîde-i rûh-ı 'imâddır. 1185* (1771/1772) *tarihinde vefat edip Yeni İmarette Mesudiye Câmi-i Şerifi haziresinde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı Güftî Âli Efendi'nin söylediği bu tarih mevzûndur.*

Fevtine düşdi bir a'lâ târih

Kabr-i dervîş hüsn ola cinân.

Nesr: Eş'arı şuarâ sırasındadır. Kabri taşına Hüsâmî lafzı muharrer değildir.

Hasan İbn Ahmed: Çerkes Hasan Çelebi'dir. Ahmed Karahisari'nin bende-i direm-harîdesi ve ba'de'l-ıtk veled-i ma'nevîsidir. Edirne'de Sultan Selim Câmi-i Şerifi'nin bi'l-cümle hutûtu işbu Hasan Çelebi'nin olduğu ve bin tarihinden bir iki sene sonra vefat eylediği *Hat ve Hattâtan'*da mezkûrdur. [263]

Hasan: Edirne'lidir. Kûsec Balaban Mahallesi sekenesinden Ya'kûb nâm-zâtın sulbünden 1133 (1720/1721) tarihinde pâ-nihâde-i **(s. 362)** âlem-i nâsut olup hüsn-ü hattı Yesârî-zâde İsmâil Efendi'den telemmüz ile 1165 (1751/1752) tarihinde nâil-i icâzet olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[264]

Hasan: Eski Câmi-i şerifin Cuma vaizi ve ulûm-u arabiyyede Eskici-zâde Mevlana Hacı Ali Efendi'nin hocası eş-Şeyh Hâfız Hasan Efendi'dir. Hüsn-ü hatda üstadı tahkîk olunamamış ise de zaman-ı icâzetnâmelerinin hemen kâffesinde imzası vardır. Tercemesi ulemâ-i müteahhirîn sırasındadır.[265]

Hasan Hüsnî [266]: Kavaklı İmamı ve Saraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'nin ferzend-i hünermendidir. Hatt-ı sülüs ve nesihde pederlerinden mütelemmizdir. 1233 (1817/1818) tarihinde pederi tarafından[267] Hüseyin Rüşdî nâm zatla verilmiş olan icâzetnâmeye (ve ene'l-fakîru'l-abbâdu'l-mu'ciza'l-müznibi es-Seyyid Hasan el-Hüsnî bin es-Seyyid Ahmed el-Hilmî Efendi) sûretiyle vaz'-ı ketebe etmiştir.

---

[263] S.N, c.II, s. 90, Kimlerden temeşşuk ve isticâze eylediği tahkîk kılınamamış ve icâzetnâmelerde pek çok imzası görülmüştür; Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 106-107; Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn* , s. 155.

[264] S.N, Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 164.

[265] S.N, 2/71.

[266] S.N, c.II, s. 90, derkenarda; **Hasan Hüsnî bin Ahmed Hilmi:** Sâbıku'z-zikr Kavaklar İmamı Ahmed Hilmi Efendi'nin ferzend-i hünermendi olduğu pederi tarafından 1233 tarihinde Hafız Hüseyin Rüşdi Efendi nâmında bir zâta i'tâ kılınmış olan icâzetnâmeye (ve ene'l-fakîru'l-abbâdu'l-mu'ciza'l-müznibi es-Seyyid Hasan el-Hüsnî bin es-Seyyid Ahmed el-Hilmî Efendi) nâmıyla vaz'-ı imza etmiş olunmasına müstebân olmakla kayd edilmiş ve pederinden ahz-ı icâzet eylemiş olduğu dahî tabi'i bulunmuştur.

[267] S.N, ?.

Hasan Hüsnî: Edirnelidir. Sülüs ve nesihte Dirlikçi-zâde HâfızMehmed Said Efendi'den mütelemmiz Karabulut Mektebi mu'allimi Hâfız Hasan Efendi'dir. 1287 tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Fıtrî Efendi Kabristanında medfundur.

Hasan Hüsnî Bey: Sadr-ı esbak Çelebi Mustafa Paşa'nın hafîdi ve Edirne kâdîleri sırasında mesbuku'z-zikr Ali el-Hüsâmî Bey'in mahdûm-u mihteridir. Hatt-ı sülüs ve neshi Sarraf Câmi-i şerifi İmamı ve mektebi mu'allimi Ahmed Hamdi Efendi'den temeşşuk ederek 1242 (1826/1827) tarihinde icâzet almış ve 281 (1864/1865) tarihinde[268] cânib-i Hicaz'a azimetle orada irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiştir[269].

Hasan Hattî: Edirne'lidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile me'zun olmuş ve birçok icâzetnâmelerde imzası görüldüğü gibi 1238 (1822/1823) tarihinde tarafından kitâbet olunmuş bir de mushafı görülmüştür.[270]

Hasan Rızâî: Nakşî tarîkinde Şeyh Davud Efendi'den me'zûn olup Noktacı Kasım Efendi Câmi-i şerifinde hatm-i hoca etmekle beraber ittisâlinde vâki Sinan Paşa Mektebi'nin dahî mu'allimi idi. Hatt-ı sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den temeşşuk ederek icâzet almış ve hatt-ı ta'lîki sa'y-ı hod ile götürmüştür. 1194 (1780) tarihinde Edirne'yi Rusyalı istila eylediği sırada Dersâadete hicret ve sene-i mezkûrede orada dârü'l-karara rıhlet etmekle Merkezefendi Dergâh-ı Şerifi sahasında defn olunmuştur. Üç şerefeli Câmii'nde minberin sağ cihetindeki köşedeki *Ra'sü'l-hikmeti Mehâfetullah*[271] bunların mahsûl-i destidir.

Hasan Vâhid Bin İbnü'l-Hâc Muhsin Bey: Edirne Eşraf-zâdelerindendir. Hatt-ı sülüs ve neshi Sarraf Câmii İmamı Ahmed Hamdi Efendi'den temeşşuk ederek icâzet almış ve birkaç mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır. Sinni altmışı mütecâviz olduğu halde 1291 (1874/1875) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Eskici-zâdenin kabri kurbünde defn olunmuştur.

---

[268] S.N, c.II, s. 91, senesinde.

[269] S.N, c.II, s. 91, vefat etmiştir.

[270] S.N, c.II, s. 91, derkenarda; Mesbûku'z-zikr Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den mütelemmizdir. 3 Cemâde'l-ûlâ sene 1231 tarihinde İbrahim en-Nâmıkî Efendi tarafından verilmiş bir icâzetnâme tomarında imzası ve 1238 tarihinde hatt-ı destiyle kitâbet olunmuş Edirne Evkaf Kalemi ketebesinden müteveffâ Hacı Dursunbey-zâde Tevfik Bey'de bir kıt'a mushaf-ı şerifi görülmüştür.

[271] Hikmetin başı Allah korkusudur.

Hasan Vasfî: Kirişhâne'de vâkî Sarı Şeyh Mehmed Efendi Mektebi nâm-ı diğerle Taş Mektebin Mu'allim-i Evveli ve ulemâ-i müteahhirîn sırasında mesbûku'z-zikr Hacı Mehmed Sâdık Efendi'nin damadı ve Hattât Mustafa Medhî Efendi'nin birader-mihteridir. Maskıt-i ra'sleri Kırcaali Kazası'nda Akça Kıran karyesidir. Sinn-i rüşde vâsıl ve tahsîl-i kemâlâta derûnunde bir muhabbet hâsıl olmakla Edirne'ye gelerek Mirmîrân Medresesi'nde temekkün ile mukaddime-i ilm ve fazl olan hatt-ı sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd et-Tabiî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ederek 1237 (1821/1822) tarihinde ketebe almış ve ulûm-u arabiyyeyi Karslı Mevlana el-Hâc Halil Efendi'den[272] tederrüs ile bundan dahî ahz-ı icâzet eylemiş[273] ve sarfdan[274] bed' ile ahz-ı icâzet edinceye değin okumuş olduğu kütüb-ü arabiyyeyi eli ile yazmış ve'l-yevm kâffesi ferzend-i fazlimendi âti'z-zikr Hacı Hâfız Ali Remzi **(s. 363)** Efendi nezdinde mahfûz bulunmuştur. Şifâ-i Şerif ve Delâilü'l-Hayrât ve Hizbü'l-A'zâm ve Ahter-i Kebîr ve emsâli pek çok âsâr-ı celîle kitâbetine muvaffak olduğu gibi Mushaf-ı Şerifden otuz adedinin itmâm-ı tahrîri müyesser olup otuz birincide on dördüncü rubbemâ cüzünde *Fe iza cae ecelühüm lâ yesta'hırûne sâ'aten ve lâ yestakdimûn*[275] ayât-ı Şerîfesi cümle-i celîlesine kadar yazabilip 1273 (1856/1857) senesinde terk-i hayat-ı müsteâr ile âzim-i dârü'l-karar olmakla[276] Uzunkaldırımda Vîze Çelebi Mescidi pîşgâhında vaki' küçük mezarlıkta defn olunmuştur. Seng-i mezarı şurekâsından Hâfız Şerif el-Hulûsî Efendi'nin hattıdır.[277] Mûmâ-ileyh hüsn-ü hatda pek çok şakird yetiştirmiştir. Fakîr câmiu'l-hurûf dahi sarfdan bed' ile izhârın vasatına değin ulûm-u arabiyyeyi ve sülüs ve neshin nevâkısını bu zâtdan tahsîl ve tekmîl eylemiştim.

Hikaye:[278] Edirne valileri sırasında tercemesi mezkûr Ayaş Müftisi-zâde Es'ad Muhlis Paşa me'muren Edirne'ye geldiği esnâda mûmâ-ileyhin hüsn-ü hatta mâlik bir zât olduğunu tahkîk ederek bir Mushaf-ı şerif[279] yazdırmak için mûmâ ileyhi nezdine da'vetle[280] bir Mushaf-ı şerif yazmasını ve fakat evvelce nümune olarak bir mushaf yazıp götürmesini emreder. Hoca

[272] S.N, c.II, s. 91, müderrisîn-i müteahhirîn sırasında mesbûku'z-zikr Karslı Mevlâna el-Hâc Halil Efendi'den

[273] S.N,c.III, s. 562, ikisinden de icâzet almış.

[274] S.N, c.III, s. 562, sarfdan icâzeti 1237 tarihinde.

[275] Nahl/65 "Ecelleri geldiği zaman ise ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler."; S.N, c.II, s. 91, kelâm-ı kadîmin on üç cüzünü ba'de'l-ikmâl yazdığı nüshada on dördüncü rubbema cüzünün on ikinci sahifesinin on birinci satırı vasatında nihayet bulan este'îzu billah *[fe iza cae ecelühüm lâ yesta'hırûne sâ'aten ve lâ yestakdimûn]*.

[276] S.N, c.II, s. 91, olmuş ve.

[277] S.N, c.II, s. 91, tarafından tahrîr edilmiştir.

[278] S.N, c.II, s. 91, derkenarda mavi mürekkeple tahşiye edilmiştir.

[279] S.N, c.II, s. 91,kelâm-ı kadîm

[280] S.N, c.II, s. 91, çağırıp.

Efendi ferdâsı günü nümûneyi götürüp arz etmesiyle derhal bir mushaflık Hind abâdîsi kâğıt i'tâsıyla Mushaf-ı şerifin tahrîrini[281] irade eyler. Ba'de bu'din Hoca Efendi mushafı bi'l-ikmâl[282] götürüp paşaya teslîm ettiği sırada mahfûz bulunan nemûzec ile tatbikinde mushafın yazısı daha muntazam zuhûr edince Paşa Hoca Efendiye hitaben mushafı başkasına mı yazdırdınız? der. Hoca Efendi nümuneyi gece mum ışığında tahrir etmiştim cevabını vermesiyle Paşa fevka'l-had mahzûz olup hediyesine derhal üç bin kuruş gönderir. Tezhibini de mücellid Mustafa nâm-zât ile bin beş yüz kuruşa pâzâr eder. Hoca Efendi âhara yazdığı mushafların be her nüshasına bin beş yüz kuruş hediye aldığından Paşadan gelen[283] üç bin kuruşun nısfını ahz nısf-ı diğerini iade eyler. Paşayı müşarun ileyh meblağ-ı mezbûru Hoca Efendi'ye ihsân ettiğini der-meyân ile tekrar gönderir. Hoca Efendi cevâbında ben ehl-i sanatım yazdığım mushafın hediyesini aldım bana bilâ-sebep ihsân verilmek israftır. O dahî haramdır. O ihsanın erbâbına i'tâsını tavsiye ile akçeyi tekrar iâde eder. Paşa-yı müşârun ileyh meblağ-ı mahzûrun Hoca Efendi tarafından tensîb buyurulacak fukaraya tasadduk ve tevzi' olunmasını beyân ile tekrar gönderince Hoca Efendi cevâbında [Ben Paşanın sadaka müvezzi'i değilim. Beni beyhude meşgul ediyor kâğıdının esmanını alsın, mushafı iade etsin] deyip parayı geri gönderir. Bunun üzerine paşa-yı müşarun ileyh mücellidi çağırıp ücretinin tezhîbiyyeye meblağ-ı mezbûru zam ile[284] mushafı üç bin kuruşa tezhib ettirir. (Rahmetullahi aleyhima)

Hasan Vasfî: Bezistânî Hasan Efendi demekle meşhûr ve ma'rûftur. Maskıt-i Re'si Faracak dâhilinde Vakf-ı Kebîr Karyesi'dir. Hatt-ı sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den temeşşuk ve ulûm-u Arabiyyeyi Karslı Mevlana Hacı Halil Efendi'den tederrüs ile icâzet almıştır. 1274 (1857/1858) tarihinde irtihal etmekle[285] Uzunmezarlıkta Karaağaç Çeşmesi caddesinde Viran Câmii sokağıyla Saksağan Sokağı beynindeki meşk-hâne sokak pîşgâhında defn olunmuştur. Fakîr mûmâ-ileyhden subha-i sıbyan okudum.

Hüseyin İbn Ahmed:[286] Edirnelidir. Haffâf-zâde demekle şöhretdâdedir. Muradiye Mahallesinde sâkin olup Derunhisarda Halebiyye Câmiine hatib olmuştu. Çelebi İmam

---

[281] S.N, c.II, s. 91, yazılmasını.
[282] S.N, c.II, s. 91, tekmîl ederek.
[283] S.N, c.II, s. 91, bu mushaf için gelen.
[284] S.N, c.II, s. 91, daha bin beş yüz kuruş zamla.
[285] S.N, c.II, s. 90, vefat.
[286] B.N, "Ravza-i Urefâ-i Edvâr. Mûsıkî", c. II, s. 585; ***Hüseyin Efendi:*** *Haffâf-zâde demekle şöhretdâdedir. Meşâhîr-i esâtize-i hattâtînden olup tercemesi Ravzatü'l-Hattâtînde dahî mezkûrdur. Mûsikîde vakt-i şöhreti devr-i Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis*

demekle şehîr Hacı Hâfız Mustafa Efendi'den sülüs ve neshi temeşşuk ve te'allüm[287] ile 1120 (1708/1709) tarihinde icâzetle tes'îd olundu. Hüsn-ü hatda istikmâl-i dekâyık ve mûsikî ve sâire meârifte (**s. 364)** dahî cem-i hakâyık eyledi. Tarîk-i Gülşenî'ye intisâbı olduğu cihetle ba'zı ketebelerinde eş'ar eder idi. Bin doksan beş tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i fenâ olup[288] elli dokuz yaşına vusûlünde âzim-i meşkhâne-i bekâ eyledikte Kıyık'ta Orta Mezarlıkta Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri semtinde vâkî köşede medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı Şeyh Ahmed Müsellem Efendi'nin[289] söylediği bu tarih mevzûndur.

Târîh

İbn-i haffaf o hattât-ı füsûs olsun kim/

Safha-i meşk-i fena oldu âna levh-i mezâr.

Musikide yaraşır hocayı eylerse gulâm/

Çekdirîr perdesine reşkle gûş-ı şeştâr.

Şeyhi kürside koyup hafızı hasr eyler idi/

Hüsn-i hattında görülseydi eğer satr-ı gubârı.

Rast etmişti nevâ-evce olup mâye-i şevk/

İder uşşâkını zîr-efkend vâdî-i hisar.

Dûde-i reşkde cây oldu zevâyâ-yı adem/

Sülüs kıldı vasiyet ânı etti muhtâr.

Hazretleridir. Tarîk-i Gülşenî müntesiblerinden olduğu cihetle vefatlarına Gülşenî Şeyhi Ahmed Müsellem Efendi'nin söylemiş olduğu tarihin bazı ebyâtında hattâtlığını bazısında mûsikîliğini tizkâr eylemiş olduğundan mûsikiliğine dâir ebyâtı bunlardır.

[287]S.N, c.II, s. 92, te'allüm ve istikmâl etmiş ve kendisi de pek çok şâkird yetiştirmiştir.

[288]S.N, c.II, s. 92, 1154 tarihinde vefat etmekle.

[289] S.N, c.II, s. 92, Pîr-i Gülşenî Hasan Sezâyi Hazretleri'nin damâdları ârif billah eş-Şeyh Ahmed Müsellem Efendi'nin.

Yaka yırtardı göreydi hatdan aklâm-ı selef/

Yüzün ağ eylemezdi rakam-ı Karahisâr.

Ravza-i hattına zerrîn-i kalem eylerdi nigâr/

Lale reyhân edip âb-ruh Yâkûtî kenâr.

Nice mushaf yazıp ermişti bekâ hattına hem/

Birinin dahî tamamında iken leyl ü nehâr.

İrciî'ye gelip oldu rakm-ı ömrü şikest/

Fevtine etti müsellem iki tarih-i şumâr.

Cân-ı hattât olup levh u kalem vakfe-i tayy 1154/

Evc-i mevlâ da Hüseyn ide makâm üzre karar 1154. (1741/1742)

Nesr: Mûmâ-ileyh yirmi üç aded Mushaf-ı şerif ve yüz aded Delâil-i Şerife ve otuz kadar En'am ve iki Hizb-i A'zam ve kıt'aât ve murakkâat kitâbetine muvaffak olduğu *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de mezkûrdur.[290] Musikiler sırasında zikri sabk etmiştir.[291] *Devhatü'l-Küttâb*da müşârun ileyhin tercemesinde[292] sülüs ve nesih ve rik'a ile âraste oldukları muhakkaktır, demiştir. [293]

Hüseyin: Edirne'de Hâc-zâde demekle ma'rûftur. Zağra-i Atîk kazasına tabi' Karapınar Karyesi'nden gelerek Sultan Selim Medresesi'nde hücre nişîn olmuştur. Hatt-ı sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmâil Efendi'nin berekât-ı yemininde istifâde-i temeşşuk[294] ve tahsîl-i

[290] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 170.
[291] S.N, c.II, s. 92, ilm-i mûsıkıde dahî mahâreti bulunduğu *Hat ve Hattâtân*da mezkûrdur.
[292] Suyolcu-zâde, *Devhatü'l-Küttâb,* s. 46.
[293] S.N, c.III, s. 565.
[294] S.N, temeşşuk.

hüsn-ü hat ta'aşşuk edip[295] 1169 (1755/1756) tarihinde ahz-ı icâzetle akranına tefevvuk eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[296]

Hüseyin: Edirne'de Şihâbüddin Paşa mahallesinde 1111 (1699/1700) tarihinde pânihâde-i âlem-i nâsut olmuştur. Hatt-ı sülüs ve neshi Çelebi İmam Efendi'den temeşşuk ile on iki yaşında ahz-ı icâzetle tefevvuk eylemiştir. Müteaddid Mushaf ve delâil âsâr hüsnetü'l-vesâil yazmıştır. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[297]

Hüseyin: Edirne'ye Aydın cihetinden gelip hıfz-ı tahsîl ve hatt-ı sülüs ve neshi Şeyhzâde İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1168 (1754/1755) tarihinde otuz beş yaşında iken icâzetle tebcîl olundu. Fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[298]

Hüseyin: Edirne'lidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile Muradiye'de elli yaşında iken vaz'-ı ketebeye icâzetle 1167 (1753/1754) tarihinde ber-murâd olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-hattâtîn*.[299]

Eş-Şeyh Hüseyin: Muradiye mahallesinde mezbûku'z-zikr Rufâi şeyhi Hattât İbrahim Efendi'nin tekyesi Şeyhi[300] Kılıççı Hâfız Hüseyin Efendi'dir. Mûmâ-ileyh salâh-ı hâl eshâbından olup Mushaf-ı şerif kitâbetiyle istihsâl-i emr-i maîşet ve şeyhi olduğu Rufâî dergâh-ı şerifinde penç-şenbe günlerinde icrâ-yı âyin-i şerifde bezl-i himmet eyler idi. 1293 (1876/1877) tarihinde vefat etmekle dergâh-ı mezkûr türbesinde defn olunmuştur. Birçok Mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır.[301]

(s. 365) Hüseyin Hâmid: Edirnelidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Saîd Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.[302] Karabulut Mektebi'nde mütemâdiyen Mushaf-ı şerif[303] kitâbetiyle istihsâl-i emr-i maîşet eylemekte olduğu halde bin iki yüz seksen altı tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri kurbünde Tabya semtinde defn

[295] S.N, c.III, s. 565; ve tahsil ve tahsil-i hüsn-ü hattı taaşşuk edip.
[296] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 184.
[297] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 184.
[298] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 185.
[299] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 185.
[300] S.N, c.II, s. 92, Murâdiye Mahallesi'nde Şeyh İbrahim el-Ecel Hazretleri nâmına mensûb olan Rufâi Dergâh-ı Şerif'i şeyhidir.
[301] S.N, c.II, s. 92, Kelâm-ı kadîm kitâbetiyle istihsâl-i emr-i maîşet eyler idi.
[302] S.N, c.II, s. 92, telâmizindendir.
[303] S.N, c.II, s. 92, kelâm-ı kadîm.

olunmuştur. Kırk sekiz aded Mushaf-ı şerif ve birçok delâil-i şerife[304] ve Mevlid-i Nebevî yâdigâr bırakmıştır.

Hüseyin Hüsnî:[305] Tercemesi şuarâ meyânında mezkûr ikinci Rüşdiye mektebi mu'allim-i sânîsidir. Sülüs ve nesihte Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den mütelemmizdir. Yüz adedi mütecâviz kelâm-ı kadim tahrîr ettiği mervîdir.

Hüseyin Şerif el-Hıfzî:[306] Hâfızu'l-Kur'an. Reîsü'l-kurra. Câmi-i Atikin imam-ı sânîsi ve kurbündeki[307] mektebin mu'allimi el-Hâc Hafız-ı Şerif Efendi'dir. Elsine-i nâsda Hacı İmam Efendi demekle şöhretdâr olmuştur. Hatt-ı sülüs ve neshi Küçük Araste'da Ahi Çelebi Mektebi mu'allimi Hacı Ali Remzi Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almış[308] ve pek çok hâfız[309] yetiştirmeye muvaffak olmuştur. 1302 senesi Rabîulevvelinin on beşinci gününde (2 Ocak 1885) vefat etmekle Zindanaltında Eskici-zâde Mevlana Hacı Ali Efendi merhûmun kabri kurbünde defn olunmuştur.

Hüseyin Sûfî: Edirne'ye Kayseriyye'den sâkin olmuş ve hatt-ı sülüs ve neshi Şeyh-zâde İbrahim Efendi'den telemmüz ile 1168 (1754/1755) tarihinde otuz iki yaşında iken telemmüz eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[310]

Hüseyin 'Âtıf: Hâfızu'l-Kur'an. Keçeciler Kapısında vâkî Hacı Burnaz Mektebi mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Makaralı Mektep mu'allimi Hacı Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış[311] 1287 (1870/1871) tarihinde vefat etmekle Şeyh Şuca' Câmi-i Şerifi Haziresi'nde defn olunmuştur. Mûmâ-ileyh otuz üç aded Mushaf-ı Şerif[312] kitâbet edip yadigâr bırakmıştır.

---

[304] S.N, c.II, s. 91, Delâil

[305] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 460; Adıgüzel, a.g.e, s. 133; *Edirne'de ikinci mekteb-i rüşdî-i mülkî mu'allim-i sânîsi Hüsnî Efendi'dir ki Sıkca Murad Mahallesi ahâlîsindendir. Bin yüz doksan sekiz Rabîulâhirinde* (Şubat/Mart 1784) *vefat etmekle Baba Timurtaş Mescid-i Şerifi sâhasında defn olunmuştur.*

[306] B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c. II, s. 337-338; ***Eş-Şeyh el-Hâc Hâfız Hüseyin Şerif el-Hıfzî:*** *Eski Câmi-i Şerifin imam-ı sânîsi ve mektebinin mu'allimidir. Hacı İmam demekle meşhurdur. İlm-i kıraatte Şeyh Hâfız Ahmed Zihni Efendi'den icâzet almıştır. Tercemesi Ravzatü'l-Hattâtîn'de mezkûrdur.*

[307] S.N, c.II, s. 92, pîşgâhındaki.

[308] S.N, c.II, s. 92, mütelemmizdir.

[309] S.N, c.II, s. 92, huffâz.

[310] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 184.

[311] S.N, c.II, s. 92, mütelemmizdir.

[312] S.N, c.II, s. 92, kelâm-ı kadîm.

Hüseyin 'Âkif: 'Asr-ı Süleyman Hân-ı Kanunî uleması sırasında tercemesi mesbûk Mevlâna esbâk Kasımın Yıldırım Bayezid Han Câmi-i şerifi kurbünde binâ[313] ve ihyâ kerdesi olan mektebin mu'allimi ve Hattât Şeyh Hasan Rızâî Efendi'nin birâder-i kihteridir. Sülüs ve nesihte Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den mütelemmizdir. 1269 (1852/1853) tarihinde vefat etmekle, mekteb-i mezkûr sâhasında defn olunmuştur.

Harfü'l-Hâ

Halîl: Edirne'de Kıyık nâm mahalde Na'lceci-zâde demekle arîfdir. Hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk edip 1153 (1740/1741) hilâlinde yirmi yaşında iken icâzet ile pür-meserret olmuştur. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[314]

Halil Seyyid: 1138 (1725/1726) tarihinde Dimetoka kasabasında kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup sinn-i rüşde vusûlüyle beraber Edirne'ye gelip hüsn-i hat tedârüküne himmet ve Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile 1167 (1753/1754) tarihinde yirmi dokuz yaşında iken icâzet almıştır. On beş aded Mushaf-ı şerif ve sâir eser-i latîf yazmıştır. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[315]

Halil Hilmî: Hâfızu'l-Kur'an. Çiçekli Mektep mu'allimidir. Sülüs ve neshi Murâdiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk edip icâzet almış ve doksan sene kadar mu'ammer olup pek çok şâgird yetiştirmiş olduğu gibi zamân-ı icâzetnâmelerinin hemen kâffesine ketebe vaz' etmiştir. 1270 (1853/1854) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepe kabristanında Tabya civarında defn olunmuştur.

(s. 366) Halil Niyâzî: Süle Çelebi mahallesinde Tarlakapı nâm mahalde vâki' Şah Kadın Dergâh-ı şerifi şeyhidir. Sülüs ve nesihte Hasan Vasfî Efendi'den mütelemmizdir. 1252 (1836/1837) tarihinde mat'ûnen vefat edip Uzunkaldırım'da Vize Çelebi Mescid-i şerifi pîşgâhındaki küçük mezarlığın vasatında medfundur.

Hayri: Hazinedar Sinan Bey Mektebi mu'allimi Hattât el-Hâc Ahmed Sûfî Efendi'nin ortanca mahdûmu ve Üç Şerefeli Câmi-i şerifinin imam-ı sânîsi Hâfız Mehmed Efendi'dir.

---

313 S.N, c.II, s. 93, eylemiş olduğu.
314 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 199.
315 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 199.

Hatt-ı sülüs ve neshi pederinden te'allüm ve temeşşuk ve ulûm-ı Arabiyyeyi Hasköylü Hacı Deli Hacı Osman Efendi'den tederrüs ederek ikisinden de icâzet almıştır. 1318 Zilhiccesinin sekizinci gününde (29 Mart 1901) vefat etmekle Kıyık[316] Kabristanı'nda defn olunmuştur.

Hayrî[317]: Nâmı Mehmed'dir. Kebeyayıcı (el-yevm Kaderiyye) Mektebi demekle ma'rûf olan mektebin mu'allimi Boşnak-zâde Hacı Sâlim Efendi'nin sulbünden 1254 (1838/1839) tarihinde medrese-i Ali bey mahallesinde tevellüd etmiştir. Matbaacı ve ayağının biri kazazede olduğu cihetle Topal Hacı Hayri demekle şöhretşiâr olmuştur. Sülüs ve neshi evvelen Hâfız Mehmed Şerif el-Hulusi Efendi'den[318] te'allüm ve sâniyen ta'lîk ile beraber Mevlana Nâibü'l- Hâc Şerif el-Fıtrî Efendi'den temeşşuk ile ahz-ı icâzet ve bu sırada bi hasebi'l-isti'dad kûfî ve dîvânî gibi hutûtun tahsîline de bezl-i mukadderet etmiş ve ulûm-i Arabiyyeyi de Eski Câmi-i Şerif Medresesi müderrisi Ankaravî Mevlana Salih Efendi'nin halka-i tedrîsine hazır olarak tekmîl-i nüsha ile isticâze eylemiştir. Mûmâ-ileyh Mushaf-ı Şerif ve Delâil-i Şerif ve emsâli âsâr-ı celîle kitâbeti cihetlerine sâlik olmayıp âti'z-zikr[319] Nakşî Molla Mustafa'nın eserine iktifa ile hatt-ı celî tahrîrine sarf-ı himmetle o hususta yed-i tûlâ sahibi olmuş ve zamanında Eski Câmi-i Şerif ve Sultan Selim ve Bayezid-i Sânî ve Süleymaniye ve Yeşilce ve Timur Taş karyesinde Sefer Çelebi ve Sitti Sultan Cevâmi-i Şerifeleriyle daha birçok cevâmi' ve tekâyâ ve sâirede müceddiden celî hatlar tahrîr ederek vaz'-ı imza eylemiş ve ba'zan da hutût-ı eslafı ta'mir sûretiyle güzel güzel eserler bırakmış ve el'an bırakmakta bulunmuştur. Bununla beraber kâğıt üzerine de pek çok levhalar tahrîrine muvaffak olmuştur. Mûmâ-ileyh bu bâbda zamanında adîmü'l-emsâldir. Vilayet matbaasında mürettiblikle birçok zamanlar istihdâm olunarak o sırada matbaacılık sanatını dahî sûret-i mükemmelede tahsîl eylemiştir. Şu kadar ki **Mısra'** sevdiğim mangır kuşudur akçedir maksûdu hep

Nesr: mısrâı medlûlünce paraya meyl ü rağbeti ve ol bâbdaki hırsı ve tama'ı derece-i gâyede[320] olup, sebeb-i vücudu olan vâlidesinin i'âşesi husûsunda kasr-ı himmet eylediği cihetle mûmâ ileyhâ tarafından hakkında cânib-i hükümet-i seniyyeye bâ-arzuhal vaki' olan

[316] S.N, c.II, s. 93, Kıyak.
[317] S.N, c.III, s. 608'de *Edirne'de haricde el-yevm ber-hayat olan hattâtîn* sırasında ismi geçmektedir; S.N, âtîde (608) sahifede alınacaktır.
[318] S.N, c.II, s. 110, âtîde mezkûru't-terceme.
[319] S.N, c.II, s. 110, sâbıku'z-zikr.
[320] S.N, c.II, s. 110, fevka'l-gāye.

şikâyet üzerine olunan tenbîhâtı ısga etmediğinden 1308 (1890/1891) tarihinde doksan bir gün hapishanede tevkîf-i irtikab ile âcize validesini cüzî mikdar bir meblağ i'tâsıyla iaşeye muvafakat etmemesi kendisinin haline vâkıf olanlarca[321] mûcib-i nefret olmuştur. Eslahallahu Teâlâ. Bin üç yüz on sekiz (1900/1901) senesi vefat etmekle Buçuk tepede Tabya civarında defn olunmuştur.

Harfü'd-Dâl

Dâî Mehmed: [322]Tercemesi şuarâ sırasında mezkûr Sufî-zâde attât Mehmed Efendi'dir.

Derviş Ali: Ta'lik Hattâtıdır. Rufai Şeyhi Mustafa Kabûli Efendi'den mütelemmizdir. Ömer Semâhat Efendi tekyesinde Kabûlî Efendi bendelerinden Derviş Ali imzalı 1241 (1825/1826) tarihinde kitâbet olunmuş bir levhası görülmüştür.

Harfü'r-Ra

(s. 367) Râsim: Nâmı Mehmed olup Hâfız Râsim demekle ma'rûf idi. Hattât Baba Hâfız Şerif Efendi'nin sulbünden 1257 (1841/1842) tarihinde Kuşçu Doğan Mahallesi'nde kadem nihâde-i âlem-i vücûd olup hatt-ı sülüs ve neshi ammîsi Makaralı Mektep Mu'allimi Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış[323] ve ba'dehû pederi makamına Üç Şerefeli Mektebine mu'allim ve Kuşçu Doğan Câmi-i Şerifine imam olmuş idi. On beş adedi mütecâviz mushaf-ı şerif[324] kitâbet edip âhir ömründe illet-i felce mübtelâ olarak 1315 (1897/1898) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Tabya civarında medfundur[325].

---

[321] S.N, c.II, s. 111, bilenlerce.

[322] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 473; *Sûfî-zâde demekle şöhret-şi'âr olan Mehmed Efendi'dir. İlm-i ferasette mâhir ve ulûm-ı sâireyi kemâliyle istihrâca kâdir olduğundan uhdesine Taşlık Câmi-i Şerifi hitâbetiyle Edirne Saray-ı Sultanî hâceliği cihetleri tevcih olunarak tatyîb-i hâtır edilmiş bir pîr-i rûşen-zamîr idi. Bin yirmi dört tarihinde terk-i 'âlem-i fenâ etmekle Edirneli Sâlikî bu tarihi demiştir. Sür'at-i kitâbete mâlik olduğu cihetle kütüb-ü mu'tebereden nesh-i kesire yazmış ve Şeyh Mehmed Cezvî'nin 'ilm-i tecvidde olan 'Mukaddime'sini ve 'Avâmil-i bahr-ı hafîfte Türkî'ye nazm etmiştir. Edirne'de Sultan Selim Câmi-i Şerifinin dergâh kapısı bâlâsındaki arabiyyü'l-ibâre tarih bunlarındır ki mahalinde mezkûrdur.*

[323] S.N, c.II, s. 93, te'allüm ile isticâze etmiş.

[324] Kelâm-ı kadîm

[325] S.N, c.II, s. 93, defn olunmuştur.

Receb Bin Şa'ban Ağa[326]**:** Hatt-ı ta'likde üstad ve pesendîde-i rûh-ı imad olduğu ve Sultan Mustafa Hân-ı Sâlis asrı ricâlinden[327] olduğu âsârından müstebân olmuş ise de hüviyeti tahkîk olunamadı.

Rıza[328]**:** Şekerci esnafından ve Zen Sarıca Paşa Mescid-i Şerifi İmamı Hâfız Mehmed Efendi nâm zâtın sulbünden mahalle-i mezkûrede 1256 (1840/1841) tarihinde[329] kadem-nihâde-i âlem-i vücud olduğu cihetle Şekerci-zâde Hâfız Rıza Efendi demekle şöhretşiâr olmuştur. Mûmâ ileyh dahî pederi gibi mescid-i mezkûrde imamet vazifesini îfâ ile mescid-i mezkûre muttasıl imam-ı meşrûta hânesinde tecrid âleminde sâkin ve her olur olmaz ile ihtilat etmeyip pederi eserine iktifa ile bu zât dahî Ramazan-ı şeriflerde mescid-i mezkûrde on sekiz sene kadar hatm-i şerif ile terâvîh kıldırmıştır. Mazanne-i kirâmdan bir zâttır. Sülüs ve neshi Makaralı mektep mu'allimi Hacı Hâfız İzzet Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile me'zûn olmuş[330] ve ulûm-u arabiyyeyi Berber-zâde Mevlâna Mehmed Efendi'nin halka-i tedrîsinde tekmîl ederek icâzet almıştır.[331] Hıfzı be-gâyet metindir. 1321 senesi Şa'ban-ı şerifinin ikinci Cuma (Ekim/Kasım 1903) gecesi irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Buçuk Tepede Tabya civarında defn olunmuştur.

Harfü'z-Zâ

Zahide Zeliha[332]**:** Yıldırımda Güzel Mescid Mahallesi ahalisinden ve Debbağ esnafından el-Hâc Ali Ağa'nın kerime-i muhteremesi ve Şihabüddin Paşa kurbü Araste mahallesinden Hammâmî Müteveffâ Hacı Hasib Efendi'nin zevcesidir. Hâl-i sabâvetinde sülüs ve neshi Yıldırım'da Aşık Kasım Mektebi mu'allimi Hâfız İbrahim Hakkı Efendi'den te'allüm ile 1274 (1857/1858) tarihinde icâzet almıştır. Pederleri merhum validem merhume tarafından ammun fakir câmiu'l-hurûf olup 1279 (1862/1863) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Mevlana İbrahim Fıtrî Efendi'nin kabri civarında defn olunmuştur.

---

326 S.N, c.II, s.46-a (Esere eklenmiş bir sayfadır)

327 S.N, c.II, s. 46-a, hattatlarından olduğu tahkîk kılınmıştır.

328 S.N, c.III, s.609, Edirne'de ve haricde el-yevm ber-hayat bulunan Edirne'li hattâtîn sırasında ismi geçmiştir, âtîde (609) sahîfeden alınacaktır.

329 hilâlinde

330 S.N, c.II, s. 111, temeşşuk etmiş.

331 İkisinden de icâzet almıştır.

332 S.N, haşiye kısmında yazılmıştır.

Zübeyde[333]**:** Sülüs ve neshi Kavaklı Mahallesi İmamı ve Saraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzete naile olduğu tahkik kılınmış ve hoca mûmâ ileyh tarafından Seyyid Hasan Rüşdî Efendiye bin iki yüz yirmi iki (1807/1808) tarihinde verilmiş olan icâzetnâmeye hattâtîn-i sâire sırasında vaz'-i ketebe[334] olduğu[335] müşâhede olunmuş ise de hüviyyeti tahkik edilemedi.

Harfu's-Sin

Sihrî:[336] Dîvdest-zâde Mehmed Efendi'dir. Ta'lîk hattâtıdır.[337] Tercemesi Şuarâ meyânındadır.

Sirâcüddin Mehmed bin Ömer Çelebi: Mûmâ ileyhin[338] tercemesi iş bu mecellenin birinci cildinde Fatih Sultan Mehmed Han asrı ulemâsı sırasındadır. Mûmâ- ileyh sür'ât-i kitâbetde yed-i beyzâ sahibi olup birçok kütüb-ü nefîse tahrîrine muvaffak olduğu *Terceme-i Şakâyık'*[339]da mezkûrdur.[340]

Sa'dullah: Edirnelidir. Yelliburgaz nâm-mahalde sâkin olmakla müsâade-i rûzgâr ile hüsn-ü hatda biraderi Feyzullah ile me'an Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'ye iktidâ ve sülüs ve neshi ândan temeşşuk ile (**s. 368)** sûrethâ olup me'zûn olmuş ve 1172 (1758/1759) tarihinde irtihâl-i dârü'l-cinân eylemiştir. *Tuhfetü'l-Hattâtîn***.**[341]

Sükûtî: Nâmı Mehmed'dir. Hâfız Sükûtî demekle meşhurdur. Tahmis Mektebi mu'allimi idi. Hatt-ı sülüs ve neshi Gazi Mihal Bey Mektebi mu'allimi Dirlikçi-zâde Mehmed Said et-Tabiî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet aldıktan sonra mezkûr Tahmis

---

333 S.N, c.II, s. 93, Zübeyde Hanım.

334 S.N, imza.

335 S.N, c.II, s. 93, Kavaklı Mahallesi İmamı ve Saraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi tarafından Seyyid Hasan Rüşdi Efendi'ye bi'l-i'tâ Dimetoka Kazası'na tâbî Karaca Halil Karyesi Câmi-i Şerif'inde ta'lîk edilmiş olan 1226 tarihli bir icâzetnâmeye hattâtîn sırasında imza koymuş olduğu müşahade olunmakla işbu mahalle tahrîr kılındı.

336 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c.II, s. 489, *Dîvdest-zâde Mustafa Efendi'dir. Pederlerine kemâl-i mertebe sür'at-i kitâbetinden kinâyetle dîv-dest derler imiş. Kemâl Paşa merhûm Edirne kadısı iken mahkeme kitâbetine ta'yin buyurulup onlardan sonra gelen kuzât zamânlarında da kitâbet-i mezkûrede istihdâm olunarak âhir-i 'ömrüne degin kedd-i yemîn ile te'ayyüş eylemiştir. Ta'lîk hattâtı olduğundan nâmı hattâtlar sırasında da mezkûr ve Sicill-i 'Osmânî'de Sultan Süleyman Evvel ricâlinden idügi mestûrdur.*

337 S.N, c.II, s. 93, ta'lîk nevîsdir.

338 S.N, c.II, s. 93, derkenarda tahşiye edilmiştir.

339 S.N, c.II, s. 93; 1/178, Sicill-i Osmânî'de 2/9'da mezkûrdur.

340 S.N, 1/ 187.

341 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 207.

Mektebinde hâfız ve hattât gibi pek çok şâgird yetiştirmiş ve birçok Mushaf-ı şerif ve Delâil-i Şerif ve emsali âsâr-ı celîle kitâbet eylemiştir. Zamanındaki icâzetnâmelerin kâffesinde ketebesi[342] vardır. Hüsn-ü hatta mâlik bir zât[343] idi. Ahir ömründe gözlerine âmâ' târi' olmakla Fil yokuşunda vaki' hânesinde bir müddet imrâr-ı rûz ve leyâl ile 1317 senesi Zi'l-hiccesinin beşinci hamîs günü (Nisan 1900) irtihâl etmekle Kıyık[344]'ta muhaddisînden Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri kurbünde defn olunmuştur.

Selim[345]: Sınıf-ı celîl-i askerîden yüz başı rütbesini hâiz Selim Efendi'dir. Sülüs ve neshi Dersaâdet ahâlîsinden Hattât Şehîr Şefik Bey merhûmdan te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almış idi. 1319 (1901/1902) senesi Ağustos (Rabiulahir/Cemazeyilevvel) evâsıtında Edirne'de irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle İstanbul yolunda Nâzır Çeşmesi pîşgâhından Tarlakapıya gider iken cânib-i yesârda Sultan selim Câmi-i şerifi hutebâsından bazılarının medfûn olduğu kabristanda defn olunmuştur. Nâm-ı nâmiî Hazret-i Pâdişâhî ile muanven bulunan Hamidiye Köprüsü'nün mensûr tarihi bu zâtın hatt-ı destidir.

Süleyman: Edirne'de Serpûşî-zâde demekle ma'rûf ve Sultan Selim Câmii dairesinde sâkin idi. Çelebi İmam demekle şehîr Hacı Mustafa Efendi'den sülüs ve neshi te'allüm ve temeşşuk edip 1130 (1717/1718) tarihinde henüz bâliğ olduğu sene derece-i ketebeye resîde ve bâliğ olmuştur. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[346] Mahdumları Mehmed 383. sahifededir[347].

Seyyid Süleyman: Edirne'lidir. Hatt-ı sülüs ve nesihte Şuğlî Ahmed Dede'den on sekiz yaşında ba'de'l-izin bi'l-icâze İstanbul'a gidip 1155 (1742/1743) tarihinde Türâb'da elli yaşında iken hufte oldu. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*. [348]

Süleyman: Kazanlıklıdır. 1137 (1724/1725) tarihinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup sinn-i rüşde ba'de'l-vusûl Edirne'de Sultan Selim Medresesinin bir hücreye hicret ve sülüs

[342] S.N, imzası.
[343] S.N, c.II, s. 93; zât-ı memdûhu's-safât idi.
[344] S.N, c.II, s. 93, Kıyâk.
[345] S.N, c.III, s.556, derkenarda.
[346] Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 221.
[347] S.N, mevcut değildir.
[348] Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 222.

ve neshi Şeyh-zâde Şeyh İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuka bezl-i himmet ve gayretle 1160 (1747/1748) tarihinde icâzet almıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[349]

Süleyman Sabrî: Maskıt-ı re'si Uzunca Abad Hasköy kasabası olup Edirne'ye gelerek Câmi-i Atîk Medresesi'nde bir hücrede ikāmetle hatt-ı sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi Mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve birkaç Mushaf-ı şerif ve âsâr-ı sâire kitâbetine muvaffak olmuş idi.[350] Edirne'de teehhül ederek imrâr-ı subh ve mesâ eylemekte olduğu halde 1295 (1878) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepe kabristanında defn olunmuştur.

Seyfüddin bin İsmâil[351]: [352]Hâfızu'l-Kur'ân nâmı Mehmed'dir. Alemdar mahallesinde muktedâ-yı enâm ve Şeyh-zâde demekle be-nâmdır. Sülüs ve nesihte Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi'den telemmüz[353] ve izniyle 1169 (1755/1756) tarihinde telezzüz etmiştir. Hatt-ı ta'lîkte dahî üstad ve pesendîde-i rûh-ı imâddır.[354] Hatt-ı destiyle elde bir hilye-i saadet vardır. Tercemesi şuarâ meyânındadır.

Sâlim Bey[355]: Kara Mehmed Paşa-zâde Salim Paşa'nın hafîdi ve Hâzır Ağa mahallesinden Çolak Mehmed Beyin semere-i şâh vücûdudur. Cihet-i askeriyede Kol Ağası rütbesini hâizdir. Sülüs ve neshi âti'z-zikr Hâfız-ı Şerif Hulusi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. Hüsn-ü hatta mâliktir.

Harfü'ş-Şın

(s. 369) Şerif Hulûsî[356]: Nâmı Mehmed'dir. Hâfız Şerif Efendi demekle ma'rûf Şeyhü'l-hattâtîn olup medrese-i Ali Bey Mahallesi sekenesindendir. Sülüs ve neshi Gazi Mihal Bey

---

349 Müstakim-zâde, a.g.e, s. 222.

350 S.N, c.II, s. 93, Câmi-i Atik'in dergâh kapısından derûna girildikde birinci kubbenin cenâhlarında müdevver dâirelere yazılmış olan Esmâ-i Hüsnâ bu zâtın hatt-ı destidir. Tamîr-i ahirde Câmi-i Atik'de yazılarını Hacı Hayri mahvetmiştir.

351 S.N, c.II, s. 103,Mehmed Seyfüddin,

352 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 497; Adıgüzel, a.g.e, s. 209; ***Seyfî:*** *Veli Dede Dergâhı post-nişînlerinden şuâra sırasında tercemesi mezkûr Gülşenî Müsellim Efendi-zâde Şeyh Mehmed Vefâ Efendi'nin dâmâdı ve Taşlık Medresesi müderris-i esbakı hattât Hâfız Mehmed Seyfüddin bin İsmail Efendi'dir. Bin iki yüz otuz üç senesi şevvalinin on dokuzuncu günü (22 Ağustos 1818) irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Lârî Câmii kurbünde Veli Dede Türbesi'nde medfundur. Bu arabî ebyât mahsûl-i hatt-ı dürerbârları olup bin yüz seksen altı tarihinde hatt-ı destiyle yazılmış olan levhadan istinsah edilmiştir. Türkî eşârına dest-res olunamadı.*

353 S.N, c.II, s. 103, telâmizindendir.

354 S.N, c.II, s. 103, Hatt-ı ta'lîkde dahî mahâret-i kâmile ashâbındandır.

355 S.N, c.III, s. 609; Edirne'de ve haricde ber-hayat bulunan Edirne'li hattâtîn sırasında ismi geçmektedir.

356 S.N, âtîde (609) sahîfeden alınacaktır.

Mektebi mu'allimi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said et-Tab'î Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet aldıktan[357] bir müddet sonra yani 1264 (1847/1848) hilalinde küşâd olunan Mekteb-i İ'dâdi-i Askerî'ye hüsn-ü hat mu'allimi ta'yin buyurulup hocası gibi bu zâtın dahî müddet-i ömrünü şâgirdâne ta'lim ile geçirmekte idi. Hüsn-ü hattı sahabet ile şöhretşiâr olan mûmâ-ileyhin sinn-i şerifleri mie-i kâmileye vâsıl olduğu halde gözlük isti'mâl etmeyerek îfâ-yı emr-i kitâbet eylemekte idi. Zamanında vuku' bulan icâzetnâmelerin kâffesinde ketebesi vardır. 1319 Cemâziye'l-evvelîsi evâhirinde (1847/1848) vefat etmekle Buçuk Tepe kabristanında medfundur.

Şerif Remzi: Baba hâfız-ı şerif demekle ma'rûftur. Üç Şerefeli Mektebi mu'allimidir. Makaralı Mektep mu'allimi Hattât el-Hâc Ömer Râkım Efendi'nin mahdumudur.[358] Hatt-ı sülüs ve neshi evvelen pederinden ve ba'dehû vefata mekteb-i mezkûrde mu'allim olan el-Hâc Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk etmiştir. 1269 (1852/1853) tarihinde vefat edip Zindanaltında Tatar Han Kabristanı'nda Tuz Han zahrında pederleri kurbünde medfundur.

Şerif Fıtrî:[359] Müderrisîn-i müteahhirîn sırasında mesbuku't-terceme Hoca-zâde Hacı Hâfız Mehmed Şerfi el-Fıtrî Efendi[360]'dir. Hutût-u mütenevviada üstâd-ı kâmil ve pesendîde-i esâtiz ve efâzildir. Hatt-ı sülüs ve neshi evvelen Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said et-Tab'î ve ba'dehû İstanbullu İbrahim Sükûtî Efendiler'den ve hatt-ı ta'lîki Şeyhü'l-İslâm Salih-zâde hafîdi Edirne kâdîsi Mevlana Mehmed Şeref Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet

---

[357] S.N, c.II, s. 111, ahz-ı icâzet eyledikten.

[358] S.N, c.II, s. 94, ferzend-i hünermendi olup.

[359] B.N, "Ravzatü'l-Ulema vü Meşâyıh", c. II, s. 280, Adıgüzel, a.g.e, s. 283. *Mevlâna müşârun ileyh bin iki yüz on altı* (1801/1802) *tarihinde Edirne'de zîb-efzâ-yı mehd-i şühûd olup tahsîl-i meleke-i isti'dâd ve Hızır Ağa Mektebi mu'allimi İbrahim Efendi'den mukaddime-i ulûmu i'dâd ve hutût-u mütenevviadan sülüs ve neshi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den ve ta'lîki Edirne kadısı Mevlana Şeref Efendi'den temeşşuk ederek ahz-ı icâzetle ber murâd olduktan sonra Eskici-zâde Mevlâna el-Hâc Hâfız Ali Efendi'nin dersine devâm ve bir müddet sonra müşârun ileyh vefat etmekle şürekâ-i sâiresiyle Karslı Mevlana el-Hâc Halil Efendi merhûmun halka-i tedrîsine nakl ile nevâkıs-ı ulûm ü fünûnu onlardan itmâma ikdâm-ı tâm ederek 1249 (1833/1834)'da ihrâz-ı şeref-i icâzetle nâil-i merâm olmuş idi. O sene uhdesine nakîbu'l-eşrâf kâim-makamlığı tevcîh ve bir müddet sonra Edirne Nüfus Nezaretiyle terfî olunmuş ise de nezâret-i mezkûreden ba'de'l-infisâl 1251* (1835/1836)*'de Hicaz'a azîmet ve Mekke-i Mükerreme'de tarîk-i Şâzelî şeyhi Mehmed Atûşî Efendi'den ahz-ı yed-i inâbet ve me'zûn-i bi'l-irşâd olarak avdetle 1252* (1836/1837)*'de Edirne mahkemesi niyâbet-i şer'iyyesine devâm ederek uhdesine Darü'l-hilâfetü'l-aliyye müderrisliği rütbesi tevcîhiyle bekâm buyurulup 272 (1855/1856) tarihinde mahkeme-i mezkûre bâb-ı ser-kitâbet-i şer'iyyesi dahî inzimâm ederek otuz üç sene bilâ infisal güzârende-i eyyâm u leyâl eylemekte oldukları halde 1285 (1868/1869)'te mübtela oldukları maraz-ı felcden rehâyâb olamayıp 1286 Rabîu'l-evvelinin on dördüncü günü* (24 Haziran 1869) *irtihâl etmekle Buçuk Tepede Tabya civarında medfûndur.*

[360] S.N, c.II, s. 94, Tâib Hacı Hafız Şerif Efendi'dir.

almıştır. Paşakapısının bâb-ı dâhilîsi bâlâsında[361] Hayri Efendi tarafından inşa edilmiş olan tarih bu zatın hatt-ı destidir. Fıtrî mahlasıyla eş'arı şuâra meyânındadır.[362]

Şuğlî Ahmed Dede İbn Mehmed Emin[363]: Edirne'de Dârü'l-Hadîs Câmii kurbünde mütemekkin olup tarîk-i Bektaşîye müntesib idi. Fi'l-asl debbağ esnafından iken sinn-i kühûleti dahî tecâvüzden sonra bir illete mübtela ve yek dest ü yek pâ olmuştu. Bu hal üzere[364] ârzû-yı tahsîl-i kemâl ve Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ü sa'y-ı bî-hemâl ile sülüs ve nesihte 1090 (1679/1680) tarihinde icâzet almıştır. Ekseriya ketebelerini mukaffâ elfâzla yazıp mesela hakîr gamzede derd-mend Şuğlî Dede deyip hedm-i nefes ederdi. Sinni yetmişe yetmiş iken 1040 (1630/1631) tarihinde dest ü pâ-keş-i Şuğlî dünyâ vü âzim-i asâyiş-gâh-ı bekâ oldu. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[365] Hâdim Timur Taş Mescidiyle Sarıca Paşa Câmiinde birer hilye-i saadeti ve elde (elimde) ba'zı ehâdîs-i şerîfeyi şâmil *ketebehû Derviş Ahmed bin Mehmed el-Emin el-müttehâzü'l-ma'rûf bi-Şuğlî Dede min telâmîz Mehmed Hâfızu'l-Kur'an 1136* (1723/1724) imzalı bir sahifesi vardır.[366] Şuğlî mahlasıyla eş'arı şuarâ meyânındadır.[367]

Şit: Hüsn-ü hatta mâlik bir zât ise de üstadı tahkîk olunamadı. 1148 (1735/1736) tarihinde vefat etmekle Uzun Kaldırımda nebûse başında küçük mezarlıkta *Şârih-i Mültekâ* Mevlâna Osman Vahdetî Efendi[368]'nin kabri kurbünde medfun ve nakş-ı seng-i mezarı Azmî'nin dediği bu tarih mevzûndur.[369]

---

[361] S.N, c.II, s. 94, kapısındaki.

[362] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 530; Adıgüzel, a.g.e, s. 283; ***Fıtrî:*** *Edirne mahkeme-i şer'iyyesi nâibi Hızır Ağa mahalleli el-Hâc Şerîf Efendi'dir. Tercemesi ulemâ vü meşâyih ravzasında devr-i Abdülaziz Han ulemâsı sırasındadır. Ravzatü'l-Hattâtîn'de dahî mezkûrdur. Eş'arı tarihten ibaret olup Muradiye Küçük Pazarı'ndaki Sarı Câmi'in son tarihiyle bu tarih bunlarındır.*

[363] S.N, c.II, s. 94, Şuğlî Dede.

[364] S.N, üzre bâ tâziyâne-i 'alâyık mecâzâne arzû- yı tahsîl-i kemâl...

[365] Müstakim-zâde, a.g.e, s. 84.

[366] S.N, c.II, s. 94, Mûmâ ileyhin terceme-i hâline destires olunamamış ise de, bazı kabir taşlarında muntazam tarihleri ve imzası altında mahsûl-i desti olan bir takım levhalar müşahade edildiğine ve Edirne icazetnâmelerinde *Ve ene'l-mucîzu ed'afu'l-'ibâdi'l-hâc el-Hâfız el-Mevlevî el-ma'rûf bi-İmam-zâde el-imam bi-câmi-i Murâdiye ve kad ecâzenî es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-İmam-zâde ve kemâ ecâzehû Şuğlî Dede ve kemâ ecâzehû Hafız Mehmed el-ma'rûf bi-Kevkeb ve kemâ ecâzehû Hafız Osman el-ma'rûf* 'ibârâtına ve makbere taşlarındaki manzum tarihlerin icazetnâmelere vaz' edilmiş olan tevârîhe mutâbık zuhûr ettiğine nazaran kendisinin Edirne hattatlarından olduğu, şi'ri dahî olduğu dahî tahkîk edilmekle, eş'arı şu'ârâ sırasında zikrolunmuştur. Edirne hattatlarının bir silsilesi bundan teş'a'üb etmiştir. *Muhtâcu'ş-Şefa'a Şuğli bin Mehmed* imzalı ve 22 Muharrem 1113 tarihli bir levhası Yakub Gilâri Mescidi'nde ve *Ketebehû Ahmed bin Mehmed Şuğlî* imzalı bir hilye-i sa'adeti de Hâdim Timurtaş Mescidi'nde ziyaret edilmiştir.

[367] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 449.

[368] Vahdetî Osman b. Abdullah Celvetî Edirnevî (ö. 1130/1718), Mühtedi'l-enhûr ilâ Mülteka'l-Ebhûr, bkz: Şükrü Selim Has, "Mülteka'l-Ebhur", **DİA**, c. 31, s. 551, 2006.

[369] S.N, c.II, s. 94-95; Kimlerden temeşşuk ettiğine ve hutût-i mütenevvi'adan hangilerinde mahâreti olduğuna dâir ma'lûmat alınamadı. Kendisi hüsn-i hatta mâlik bir zât olup, 1148 tarihinde vefat etmekle Uzun Kaldırım'da Nebuse başında Şârih-i

Tarih

Şehrimizden yine bir zübde-i a'lâ gitti/

Dedi ahbâbı teessüfle dirîğa hayfâ.

(s. 370)

Kâtibân eyler idi âna pesend ü gıbtâ./

Hüsn-i hat ile kaçan etse kitâbet ferdâ.

Elde yok çare hemen hayır duâ lâzımdır/

Emr-i haktır bu cihân kimseye olmaz ibkâ.

Böyledir hükm-i ezel levh-i kaderde mersûm/

Çâr-a'dâd-ı anâsırla bulur cümle fenâ.

Bir iki tarhla azmi dîdi çün târihin/

Şit Efendiye mekânı ola cinân-ı bâlâ.

Harfu's-Sâd

Sâdık[370]:[371] Edirne'lidir. Sâdık mahlasıyla eşarı şu'arâ sırasındadır. Mûmâ ileyhin hatt-ı sülüs ve nesihte kâmil ve mecmualara kendi eşarını yazmaya mail olduğu *Enîsü'l-Müsâmirîn* ile *Kınalı-zâde Tezkiresi*ne atfen *Tuhfetü'l-Hattâtîn*'de[372] ve pek çok kitaplar tahrîr ve istinsâh eylediği de *Kâmûsu'l-A'lâm*[373]'da mezkûrdur.

Mültekâ Mevlana Osman Vahdetî Efendi'nin kabri kurbünde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı şu'arâ-yı asriyyeden Azmî Efendi'nin dediği bu tarih mevzundur.

[370] S.N, c.II, s. 95, Sâdık Bey.

[371] B.N, "Ravzatü'ş-Şuârâ", s. 501; Adıgüzel, a.g.e, s. 219; *Fâiz-i merhûm Zübdetü'l-Eş'âr'ında merhum Sâdık Bey'in eş'âr-ı kesîreyi müştemil yedi aded divanı görüldü. Ve Ahdî Tezkiresi'nde mûmâileyhi sevmeyenler kendisine sirkat-i ma'nâ isnât edip dest-resi oldukları gazellerinden sâdık lafzının sâd u dâl harflerini hakk u tagyir ile sarık şekline korlar idi. Ammâ hilâf-ı vâki idi demişlerdir. Ve'l-asl mîr-i mûmâileyhin hattı hûb ve şi'ri merğub bir şâir-i mâhir olduğu ve re's-i elf hudûdunda vefat eylediği Enîsü'l-Müsâmirîn'de dokuz yüz doksan yedi (1588/1589) tarihinde irtihal eylediği Riyazi Tezkiresi'nde mesturdur.*

[372] Müstakim-zâde, a.g.e, s. 235.

[373] S.N, c.II, s. 95; 4/2912.

Sâlih İbn Eyüb: Edirne'lidir. Pederi kurena kâtibi idi. Kendi dahî hatt-ı sülüs ve neshe ta'aşşuk ve Edirne üstadlarından Şeyhü'l-Kurrâ İbrahim Efendi'den temeşşuk ve kalem-i ta'lîkte dahî zeyl-i tahsîle ta'alluk eylemişti. İmam sultanı Arab-zâde Abdurrahman Efendi'nin Kazaskerliklerinde hizmet-i mektûbî ve kitâbetlerinde bulunmuştu. Rumeli kalemi kudatının eşrafındandır. 1179 (1765/1766) tarihinde rıhlet eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[374]

Salih bin Hasan bin Salih: Edirne'de Kasım Paşa mahallesi sekenesindendir. Pederleri Hakîmbaşı Nuh Efendi-zâde Evliya Yusuf Efendi'nin kethüdalıkları hizmetleriyle şöhretyâb idi. Her vâdîde ünsiyete salih bir zâtdır. Mûmâ ileyh dahî pederleri gibi Rumeli kalemi kudatından olup sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi'den temeşşuk ve hüsn-ü hat ta'aşşuk edip ahz-ı icâzete yirmi yaşında iken nâil olmuştur. Âsâr-ı kalemiyyesi çoktur. Kezâ fî T*uhfeti'l-Hattâtîn*.[375]

Subhî:[376] Hüsn-ü hat ile meşhur olduğu Sâlim tezkiresinde mestur ve Subhî mahlasıyla eş'arı şuâra sırasında mezkûrdur[377].

Harfü't-Tâ

Tıflî: Edirne'lidir. Dersaadet'te Mahmûd Paşa Mahkemesi Başkâtibi olup bin yüz doksan dokuz Şevvâlinde (Ağustos/Eylül 1785) vefât eyledi. Âlim, hâfız, hattât, sâhib-i ma'rifet idi. *Sicill-i Osmanî*[378].

Turhan Rüşdî[379]**:** Kozcu Ali Bey mahallesi sekenesinden Hacı Turhan Efendi demekle ma'rûftur. Sülüs ve nesihte Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Saîd Efendi telâmizindendir. 1279 (1862/1863) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede defn olunmuştur[380].

---

374 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 229.

375 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 230.

376 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 505; Adıgüzel, a.g.e, s. 226-227; *Nâmı Ahmed'dir. İstanbullu'dur. Hezâr-pâre Ahmed Paşa merhûmun kerimesinin hafîdidir. Müddet-i medîde Şehr-emini Rûznamçeciliği hizmetinde evkat-güzâr olup kendisine bazı menâsıb teveccüh ettikçe maraz-ı nikrize ibtilâlarından bahisle kabulden rûy-ı imtinâ gösterip aza kanaatla her şeyden ferâgat eylemişler idi. Şi'rü inşası ma'mûr ve hatt-ı nezâketle meşhûr ekser evkâtını kırâat-ı tefsîr ü hadîs ile geçirir bir vücûd-ı fâiku'l-akrân idi. Köprülü-zâde Mustafa Paşa merhûm ile ülfet-i dirîneleri olmakla bin yüz bir senesinde kendisi Edirne'ye davet olunarak hemen icâbetle Edirne'de ikâmet üzere iken sene-i mezkûrede irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle Kıyık Câmii yani Büründükçü Câmi-i Şerifi Hazîresi'nde defn olunmuştur.*

377 S.N, c.II, s. 95; 2/172.

378 S.N, 3/252.

379 S.N, c.II, s. 95, Hacı Durhan Efendi demekle ma'rûfdur.

380 S.N, c.III, s. 571, Alay müftüsü Feyzullah Efendi'de kırk dördüncü mushaf-ı şerîfi görülmüştür.

Harfü'l-Ayn

'Abdülcelil bin Mustafa Rasim bin eş-Şeyh Abdurrahman: Âtîde harfü'l-mîmde tercemesi mesbûk olan Muradiye Mektebi mu'allimi Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Râsim Efendi'nin ferzend-i hünermendi Hâfız Abdülcelil Efendi'dir. Sülüs ve neshi pederlerinden temeşşuk ile icâzet almış ve 1213 (1798/1799) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Eskici-zâde Efendi'nin kabri kurbünde medfundur.[381]

'Abdullah bin İbrahim: Edirne'lidir. Rodosi-zâde demekle meşhûr ve tercemesi Edirne kadıları sırasında 180[382] numarada mesturdur. Sülüs ve nesihte Hâfız Osman Edirne'de bulunduğu eyyâmda andan telemmüz ve tahsil ile götürüp bu sebepten âsâr-ı kesîreyi şeyh merhûme mâlik ve ziyâret-i tâliplerine seyr için mütehâlik idi. Hatt-ı ta'likte yek çeşm Süleyman Efendi merhûmun şâgirdânından nasb aynî ve fi'l-hakîka hoşnüvîsânın pir zîb-i zeyni ve kemâl-i hüsnle hattâtların (**s.371)** meyânında Nergis-zâdenin aynî ve ihvânının kurretü'l-aynı idi. Fâzıl ve eban 'an ceddi kâmil bir zât-ı şerif idi. Hâfız Muharrem Ahmed Efendi'ye bir mushaf yazıp kendi ketebelerini vaz' eylemişler idi. Lakin ikrâmında kusur etmekle bu madde beyne'l-esâtize meşhur olmuştu. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[383]

'Abdullah: [384]Edirnelidir. Buhûrî-zâde demekle meşhurdur. Sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. Ta'likte üstadı tahkîk olunamadı. Abdî mahlasıyla eş'arı şuara meyânındadır. 1176 (1762/1763) tarihinde vefat etmekle İstanbul yolunda Nâzır Çeşmesi zahrında medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı şâgirdânından Mustafa Kesbî Efendi'nin söylediği bu târih mevzûndur.

Ta'rîh

Nâdir-i akran erbâb-ı kemâl ü marifet/

Şâir-i mu'ciz- beyân ve nâil-i feyz-i Hüdâ.

---

[381] S.N, c.II, s. 95, Hâfizu'-Kur'ândır. Pederinden mütelemmizdir.

[382] S.N, S.N, c.II, s. 95, kudât sırasında 178.

[383] S.N, c.II, s. 95, Kezâ fî Hatt-ı Hattatân 1/239; Müstakim-zâde, a.g.e, s. 267.

[384] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 510; Adıgüzel, a.g.e, s. 238; ***Abdî:*** *Buhûrî-zâde demekle meşhûr Hattât Abdullah Efendi'dir. Şi'rde Abdî tahallus ederdi. Hattâtlar sırasında tercemesi mezkûr Kahveci-zâde Hâfız Mehmed ibn-i Osman'ın seng-i mezârında tarih bu zâtındır.* ***Târih*** *Geldi bâ lutf-ı Hudâ mankût-ı Abdiyâ/ Eylesin Hâfız Mehemmed sahn-ı me'vâyı mekân.*

Mahlası Abdî Buhûrî-zâde ol meşhûr-i asr/

Eyledi ömrün kitâbetle güzer subh u mesâ.

Hâce-i ta'lîm-i meşk idi enâma nice sâl/

Her hattı ta'lîk tahrîr eylemişti Hak anâ.

Hâme-i ömr-i azîzin âkıbet etdi şikest/

Eyleyip dest-i ecel mecmûâ-i cismin hebâ.

Geldi bir şâgirdi gibi dedi fevti târîhin/

Gülşen-i cennâtı Abdullah Efendi îde câ.

Seyyid 'Abdullah: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ve hüsn-ü hattı ta'aşşuk edip İstanbul'a kâdim ve nâmdaşları olan Yedikuleli Emîr demekle ma'rûf Seyyid Abdullah Efendi'den mezâyâ-yı hüsn-ü hattı te'allüm ve izn ve icâzetleriyle dahî tağm edip Enderûn-u hümayun dâhil ve has odaya dahî vâsıl olup şâgirdân-ı sâhib-i bida'aya üstâd olmuştur. Nâil olduğu tersâne kitâbetini zeâmete tebdîl eylemiş iken 1182 senesi Cemâziye'l-evvelîsi evâsıtında (Eylül/Ekim 1768) irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmekle Üsküdar'da defn olundu. Kezâ fî *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.

Şeyh 'Abdullah Enis[385]:[386] Edirne'lidir. Mısır'da Mevlevî Şeyhi olmuştur. Sülüs ve neshi Mısrî Mehmed Nurî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile nâil-i icâzet olmuştur. 1138 (1725/1726) tarihinde yazmış olduğu bir *Delâil-i Şerife* elde edilmiştir.[387] Bu beyit nâhmûvâr vefatlarına tarihtir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[388]

---

385 S.N, c.II, s. 95, Abdullah Enis Efendi.

386 B.N, "Ravzatü'l-Meşâyıhı't-Turuku'l-Aliyye", c. II, s. 307, ***Eş-Şeyh Enis Dede:*** *Nâm-ı nâmîleri Mustafa olup Edirne'lidir. Mısır Mevlevîhânesi meşâyıhındandır. Tercemesi Enîs mahlasıyla Ravzatü'ş- Şuarâ'dadır.*

387 S.N, c.II, s. 95, Elde 1138 tarihinde kitâbet olunmuş bir Delâilü'l-Hayrâtıyla sülüs ve neshi şâmil bir de kıt'ası vardır.

388 Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 291.

Beyit

Yazar bâbâ-yı kalem levh-i kabre ta'rîhin
Enîs dedem ide bâkîde hüsn-i hattı celîsi.

Nesr: Târîh-i vefâtı 1159 (1746/1747)'dur. Târîh-i mısra'ı 1156 (1743/1744) adedini şâmildir. Kâil-i mısra'-ı evveldeki bâbâyı ta'miyesiyle üç aded zamm edip tarih çıkarıyor. Mûmâ ileyhin tercümesi bu ikinci cildin 307[389] sahifesindedir.[390]

'Abdullah Reşad İbn Mehmed İbn Hasan: Edirne'de pederleri Sultan selim-i Sânî evkâfının kâtibi olduğundan Kâtib-zâde demekle şöhretşiâr olmuş idi. Mûmâ-ileyh 1150 (1737/1738) tarihinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmâil Efendi'den temeşşuk ile on dokuz yaşında iken 1169 (1755/1756) tarihinde icâzetle şerefyâb olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*. Edirne'de Defterdâr Câmi-i Şerifi'nde müşahade ettiğim bir hilye-i saadete *Ketebehu'l-fakîru Abdullah el-med'uvv bi-Kâtib-zâde min telâmîz Yesârî-zâde* sûretiyle vaz'-ı imzâ etmiş idi.

'Abdullah Rüşdî: Konyalı-zâde demekle meşhûr olup Hasan Paşa mahallesinde vaki' Konyalı Mektebinin mu'allimi Hacı (**s.372)** Hâfız Abdullah Efendi'dir. 1237 saferinin yedinci gününde (3 Kasım 1821) Cerrah Ahmed Ağa-zâde İbrahim Edhem Efendi'ye vermiş olduğu icâzet-nâmeye *Ve min efkarı'l-'abîdı'l-küttâb es-Seyyidü'l-Hâfız Abdullah er-Rüşdiyyü'l-arîf bi Konevî-zâde* sûretiyle vaz'-ı imzâ etmiştir. Sarıca Paşalı Mevlana Hâfız Ahmed Zühdî Efendi dahî bu zâtın şâgirdânı 'idâdında dâhildir. 1244 (1828/1829) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Fıtrî Efendi'nin kabrinin Buçuk Tepe cihetinde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı bu tarih mevzûn[391]dur.

---

389 S.N, c.II, s.95, ikinci cildin (68).

390 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c.II, s. 441; Adıgüzel, a.g.e, s. 91; ***Enis Dede:*** *Nâmı Mustafa'dır. Edirne'de tenevvüre bend-i hangâh-ı vücûd olup sâbıku't-terceme Şeyh Enis Efendi'ye intisâb ile tarikat-ı aliyye-*i *Mevleviyyede nâil-i merâtib-i âliye ve bi'l-âhare Mısır Kahire'de kâin mevlevîhânede mürşid-i vâla pây olduğu halde bin yüz kırk tarihinde dâr-ı ukbâya rıhlet eylediği ve mûmâileyh keşf ü kerâmeti zâhir bir şâir-i mâhir ise de âtide muharrer olan beytinden başka eş'ârı görülemediği Fatin Efendi Tezkiresi'nde mezkûrdur.* ***Beyit*** *Nâlesini ney serini âna kudûm eylemeyen/ Ne bilür dâire-i Hazreti Mevlâna'yı.*

391 S.N, c.II, s. 95, olup makta' beyti budur.

Tarih

Düşdi bir mısra' anın ta'rîh-i fevti bi'n-nukat
Kıla Hacı Hâfız Abdullah Firdevs'i mekân.

'Abdullah Vefâî: Edirne'de Muradiye semtinde sâkin iken Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi'nin ta'lîmiyle hatt-ı sülüs ve neshi murad üzere yazıp hoş-nüvîsân meyânında şöhretşiâr-ı hünerverân oldukda saray-ı âmire hizmet kitâbetiyle bekâm olmuştu. Huzûr-ı hümâyunda resm-i sikkeye cesaret ve hutût-u eslâfa adem-i rağbet ve diğer nîst vâdilerinde hareket ve sülüs ve nesih ve divani gibi ve kendi hattını temaşa ile ahbâbını cebre ihtibâr-ı ayağıyla ve dest-i şimâliyle, meşk-i hat ve hurûfun ibtidâ ve intihasında nev-zuhûr zülfeler emsâl-i hilaf âdâb-ı üstadân-ı hatt-ı reftâr ve güftar eylemiş, bâis-i şetâmet ve nazar-ı isâbet eylemekle sinîn-i sinne vâsıl erba'în olmadığın mîzâcına illet-i târî ve tebdîl-i hevâ için Burûsaya azimet 1141 (1728/1729) senesi[392] sene-i evâilinde bu dehr-i bî vefât rıhlet eyledi. **(Mısra)** Her câ ki aşk-ı hest-i cefâ ve vefa ve yek îst. **Nesr:** Âsâr-ı kalemiyyesinden Medine-i Ebi Eyüb el-Ensârî'den yazılı medrese ta'bir olunan İsmihân Sultan Medresesi'nin de tafsîl-i ketebesiyle dershane duvarına bir vav harfi resm etmiş ve Edirne'de Eski Câmi'de dahî bir ism-i Celâl ve bir vâv yazmıştır.[393] Tafsîl-i hali *Devha-i Necîbâ*'da ifade olunmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[394] *Devhatü'l-Küttâb*da müşârun ileyhin necm-i rahşende-i vücûdu Edirne'de zuhûr u bürûz edip sülüs ve neshi Kevkeb Mehmed Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 'asr-ı Sultan Ahmet Hân-ı Sâlis'te hattât be-nâm olmuştur diye mezkûrdur.

'**Abdullah Efendi:** Edirne'li hattât-ı şehîrdir. Eğrikapılı Râsim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk etmiştir. 1187 (1773/1774) hilâlinde irtihâl eylemiştir. *Sicil-i Osmânî*[395]. Mûmâ ileyhin bazı icâzetnâmelerde imzası da görüldü.

'Abdüllatif:[396] Kadı Bedreddin Câmi-i şerifi sahasında binâ ve ihdâs olunup 294 (1877/1878) senesi istilasında münhedim olan mektebin mu'allimi Hacı Hâfız Abdüllatif

[392] S.N, c.II, s. 95, 1141 tarihinde Bursa'da vefat etmiştir.

[393] S.N, c.II, s. 95, Edirne Eski Cami'de mihrabın sağ cihetindeki büyük vav ile ism-i celâlin kâtibi bu zat olduğu *Hat ve Hattatân*da mezkûrdur.

[394] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 291, 292.

[395] S.N, c.III, s. 573, 3/ 285.

[396] B.N, "Ravzatü Şuyûhu'l-Kurrâ", c.II, s. 337; ***Eş-Şeyh el-Hâc Hâfız Mahmud en-Nûrî:*** *Konyalı Mektebi mu'allimidir. İlm-i kıraatte koca kurradan ahz-ı icâzet etmiştir. Tercemesi Ravzatü'l-Hattâtînde mezkûrdur.*

Efendi'dir. Sülüs ve neshi Konyalı Mektebi mu'allimi Hacı Hâfız Mehmed Nuri Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve otuz beş aded Mushaf-ı şerif kitâbet edip otuz altıncısında Sûre-i Nâziât'a geldikde *ve'n-nâşitâti neştâ*[397] sırrına mazhariyetle 1304 senesi (1886/1887)'nde irtihâl etmekle Buçuk Tepe kabristanında Tabya civârında defn olunmuştur. Ve noksanını Hattât Hâfız İskender Efendi ikmâl etmiştir. Mûmâ ileyh Şeyhü'l-kurra olduğundan zikri kurra meyânında mesbuktur. [398]

'Abdü'l-vâsi' bin Mehmed:[399] Şeyhü'l-İslâm Ebu's-Suûd Efendi'nin hafîdidir. Edirne'de medfûn olduğu cihetle tercemesi birinci cildde ulema sırasında (231)[400] sahîfededir. Hüsn-ü hatla hâme gibi müşârun bi'l-benân olduğu *Hadâyıku'l-Hakâyık'*da mısra' olduğundan teberrüken buraya da derc ve imla' edildi[401].

'Abdü'l-vehhâb: Hâc-zâde demekle ma'rûf olup Süleymâniye Küçük Pazarı'nda Sarraf Hacı Mustafa Efendi Mektebi mu'allimidir. Sülüs ve neshi Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi hocadan temeşşuk ile 1212 (1797/1798)'de icâzet almıştır. *Nemekahû es-Seyyid Hasan* ***(s. 373)*** *el-vehhâb mu'allim-i sıbyan fî mekteb-i sarraf* imzalı 1223 (1808/1809) tarihinde kitâbet olunmuş elde bir hizbü'l-a'zâmı vardır.[402]

'Abdü'l-vehhâb:[403] Muradiye İmamı İmam-zâde Hacı Hâfız Mehmed Efendi telâmizinden olup 1212 Recebi (Aralık/Ocak 1797/1798) evâsıtında Hüseyin Vehbî Efendi nâm-zâta vermiş olduğu icâzetnâme manzûr-ı fakîrânem olmuştur.[404]

---

[397] En-Nâziat 79/2.

[398] S.N, c.II, s. 95-96, Hâfızu'l-Kur'an ve zâir-i Beytullahu'l-Harâm'dır. İlm-i kıra'atde de Aydınlı Hafız Efendi'den icâzet almıştır.

[399] B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c.II, s. 231; ***Mevlâna Abdülvâsi' bin Mehmed:*** *Şeyhü'l-İslâm Ebu's-Suûd Efendi'nin hafîdidir. Tekmîl-i tahsilden sonra devr-i medâris ederek 989 Rebîu'l-evvelinde (Nisan/Mayıs 1581), Edirne Selimiye'sine nakl olunup 990 Rebîu'l-evvelinde (Mart/Nisan 1582) vefat etmekle Üç Şerefeli'de Peykler Medresesi sâhasında medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı bu tarih mevzûndur.* ***Tarih*** *Yine aynu'l-mevlâ müftî-zâde/Çün oldu ircîî emriyle me'mûr. Yeri cennet ola mevlâ rahîmî/Şefîi fahr-i âlem mûnisi hûr. Dua idüb görenler anâ tarîh/ Dîdiler merkadîn hak ide pür nûr.*
Hüsn-ü hatla hâme gibi müşârun bi'l-benân olduğu hadâyıku'l- hakâyıkta mısra' olduğundan nâmı Ravzatü'l-Hattâtîn'de mezkûrdur.

[400] S.N, 329.

[401] S.N, 2/ 266.

[402] S.N, c.II, s. 96, Murâdiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilmiş olan icazetnâmeye Ve ene'l-fakîru's-seyyid Abdülvehhâb el-ma'rûf bi-Hâc-zâde diye vaz'ı imza etmiştir.

[403] S.N, c.II, s.96, c.III, s. 574, derkenara yazılmıştır.

[404] S.N, 'Abdî: Şu'ârâ sırasında mesbûku't- terceme Güftî (?) merhûmun Tezkiretü'ş-Şuarâsında Hüsâmî Derviş Hasanın zikrindeki işbu âtî Derviş 'Abdi-i üstâd eylemiş semt-i hatta reşk-i 'İmâd beyt müfâdına nazaran mûmâ ileyh hatt-ı ta'lîkde

‘Osman bin Ahmed Dede: Edirne Mevlevihanesi Şeyh-i esbakı Ahmed Dede’nin mahdumu Şeyh sâbık Osman Dede’dir. Mûmâ ileyhin âdâb-ı târîkat-ı aliyyeye mugâyir ve harekâtını ta’dâd ile Konya’da Seccâde-nişîn Dergâh-ı Mevlâna olan Çelebi Efendi Hazretlerine Edirne turuk-u aliyyesi meşâyıhı tarafından vaki’ olan şikâyet üzerine 1276 (1859/1860) tarihinde azl edilmiş idi. Sülüs ve neshi Dersaadetde te’allüm ve temeşşuk ile me’zun olmuştur. Eski Câmi-i şerifin Çömlekçiler Kapısı dahîlindeki maksûrenin önünde *Eûzu bi kelimâti’t-tâmmâti min şerri mâ halak* ibâresini şâmil tuğra bunların eseridir. Fildişinden ya’ni sûmdan gayet musanna’ kalemtraş sapı ve makta’ ve tesbih dâne ve imâmesi gibi ba’zı nefîs şeyler i’mâl ve ihdâ eyler idi. 1281 (1864/1865) tarihinde vefat edip Muradiye Câmi-i Şerifi sahasında minare cihetinde defn olunmuştur.

‘Osman bin Hâfız Ahmed er-Rızâî: Mehmed Ağa Mahallesi’nden Sandûkî Hâfız Ahmed Rızâî Efendi’nin mahdumu Hâfız ‘Osman Efendi’dir. Sülüs ve nesihte pederlerinden mütelemmizdir. Pederinin tercemesinde zikr olduğu üzere meşâhir-i hattâtînden pek çok zevâtın sandıklar dolusu âsâr-ı kıymetdârını pederinin vefâtını müteakib vuku’ bulan istîla zamanında İstanbul’a götürüp mürekkepçilerde bir dükkân küşadıyla yok pahasına satıp harçlık ederek ağırlıktan kurtulmuş ba’dehû Edirne’ye gelerek 1296 (1878/1879) tarihinde vefat etmiştir. Fakir bu zâtdan kavâid-i Farisiyye okudum.

‘Osman[405]:[406] Canbaz-zâde demekle meşhûr olup Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis asrı ulemâsı sırasında mesbûkut-terceme müderris Ahmed Efendi’nin birâderidir. Asr-ı mezkûr ‘ulemâsı meyânında bu zâtın dahî tercemesi mezkûrdur. Saraçhane Köprüsü tarihini 1113

Hüsâmî Derviş Hasan’ın üstadı olduğu ve Derviş ‘Abdî demekle şöhretşiâr olduğu anlaşılmış ise de hüviyyeti tahkîk olunamayıp yalnız mezkûr tezkire ifâdesince buraya kayd edildi.

[405] S.N, c.II, s. 48/1; Osman b. Mehmed.

[406] B.N, “Ravzatü’l-Ulemâ”, c. II, s. 269, ***Mevlâna es-Seyyid Osman bin el-Hâc Mehmed eş-Şehîr bi-Canbaz-zâde:*** *Edirne’de tüccardan Canbaz-zâde Mehmed Çelebi’nin ferzend-i mihteri ve sâbıku’t-terceme Canbaz-zâde Ahmed Efendi’nin biraderidir. Edirne’den zuhûr ve istifâza-i nûr-i şuûr edip ba’de tahsîlü’l-isti’dâd ulemâ-i kirâmın birinden mülâzemetle ber-murâd olup bi-hasbi’l-âde devr-i medâris-i mu’tâde ile kırk akçe medreseden ma’zûl iken 1109 (1697/1698)’da maskıt-i re’si olan Edirne’de Abdü’l-vâsi medresesine ve 1111 Cemâziye’l-âhiresinin on dokuzuncu günü (12 Aralık 1699) Şah Melek Medresesi’ne ve 1113 Rebîulevvelinin yirmibeşinde (30 Ağustos 1701) Alemüddin Medresesi’ne müderris olup 1115 Şabanının yirmi dördünde (2 Ocak 1704) ma’zûl ve yerine Kebeci-zâde Mehmed Emin Efendi mevsûl oldu. Ba’dehu daha bazı medârise müderris ve 1142 (1729/1730)’de Eyüp Monlası olup ba’dehû vefat eyledi. Edirne’de Saraçhâne Köprüsünün tarihi bu zatın hatt-ı destidir. Nâmı Ravzatü’l-Hattâtîn’de dahî mezkûrdur.*

(1701/1702) tarihinde bu zat yazıp vaz'-ı ketebe[407] etmiştir. Hüsn-ü hatda derece-i kemâli ondan ma'lûmdur. [408]

'Osman Necâti bin Musa Çelebi:[409] Gümülcine sancağı dâhilinde Eğridere kazasına tâbi Sütkesiği Karyesinin Topallar mahallesinde takriben 1239 (1823/1824) veya 40 (1824/1825) seneleri hilâlinde kadem- nihâde-i sâha-i vücûd olup sinn-i rüşde vâsıl ve derûnunde tahsîl-i 'ilme gereği gibi muhabbet hâsıl olduktan sonra 1258 (1842/1843) tarihinde Edirne'ye gelerek Sultan Selim Hân-ı Sânî Hazretlerinin Câmi-i Şerifleri haziresindeki Dârü'l-kurrâ medresesinde tahsîle mübâşeret ettiği evânda Hâfız Şerif Hulûsi Efendi'den hatt-ı sülüs ve neshi ta'lîme mübâderetle mûmâ ileyhden icâzet almış ve mezkûr medresede tecerrüd âleminde imrâr-ı rûz ve leyâl ile yetmiş yaşını tecâvüz ettiği halde 1309 (1891/1892) senesinde irtihâl etmekle Buçuk Tepede Tabya civârında defn olunmuştur.

'İzzet:[410] Nâmı Mehmed'dir. Kasîru'l-kâme olduğu cihetle Mıkıtık İzzet demekle meşhûr olmuş idi. Hacı Abdü'l-Ganiy nâm-zâtın sulbünden Kancı Feyruz mahallesinde 1256 (1840/1841) tarihinde tevellüd edip Hacı Ganiy-zâde dahî derler idi. Sülüs ve neshi Tahmîs Mektebi mu'allimi Hâfız Sükûtî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Târik-i kitâbete sülûk ederek Edirne'de bazı küçük me'mûriyetlerde bulunup 1284 (1867/1868) hilâlinde teşekkül eden livâ merkezi evrâk müdüriyetine ta'yin olunmuş idi. Livânın lağvından bir müddet sonra İstanbul'a azîmetle bazı kitâbet hizmetlerine bi'l-istihdâm Halep Vilayeti merkez-i âşâr müdüriyetiyle bikâm olup muahharen Trablusgarp Vilâyeti âşâr müdiriyetine tahvîl-i me'mûriyetle imrâr-ı eyyâm eylemekte iken 1310 (1892/1893) tarihinde cânib-i Hicaza 'azîmetle ba'de edâi'l-hac 'avdetde Cidde'de vefat etmiştir.

Üç Mushaf-ı şerif ve celî hat ile birçok (**s. 374)** levha yadigâr bırakmıştır.

---

[407] S.N, imzâ.

[408] S.N, c.II, s. 48/1, Canbaz-zâde Mevlâna Seyyid Ahmed Efendi'nin birâder-i kihteridir. Asr-ı mezkûr ulemâsından Kilâbî Ahmed ve Kebeci-zâde Mevlâna Mehmed Efendi'nin tercemeleri zikrinde mûmâ-ileyhin Abdü'l-vâsi' ve Şah Melek Paşa ve İlmüddin Medreseleri'ne müderris ~~olduğu mezkûr ise de, evâil ve evâhir ahvâlinden ahz-ı ma'lûmât edilememiştir.~~ Ve Sicill-i Osmânî'de 1142'de Eyüp Monlası olduğu ..... Saraçhâne Köprüsü'nün 1113 tarihinde ta'lîk hat ile ~~yazılıp mahalline vaz'~~ yazılmış olan tarihi Ketebehû Osman bi-Canbaz-zâde imzasıyla bu zâtın hatt-ı destidir. ~~Pederleri Bahariye'den Mehmed Çelebi'dir.~~

[409] S.N, c.III, s. 574, derkenarda.

[410] S.N, c.III, s. 574, derkenarda.

‘Ali İbn-i Osman:[411] Canbaz-zâde Osman Efendi’nin mahdumu bir resen-bâz-ı sâha-i irfan pehlivandır. Pederi mevâlîden ve kendi Edirne’de müderrisînden bulunup Durmuş-zâde Ahmed Efendi 1128 (1715/1716) tarihinde Edirne kadısı bulunduğu eyyâmda hatt-ı ta’lîki andan temeşşuk ile tahsîl eylemiştir.

Beyt

Kalem güfta ki men şâh-ı cihânem
Be kâtib-i âkıbet-i devlet-resânem.

Nesir: Neşîdesince bir ma’rifetli şâir, hattât ve ismini mahlası ittihaz eden edîb-i sâhib-i irtibatdır. Kezâ fî *Tezkire-i Sâlim* ve *Tuhfetü’l-Hattâtîn*. *Devhatü’l-Küttâb*da ta’lîk şinâsân ü şikest nüvîsânın zât-ı âlî-şânlarındandır, diye mezkûrdur.

Şeyh Seyyid Ali Efendi: Müşârun ileyhin tercemesi *Devhatü’l-Küttâb*da ber vech-i âtî mezkûrdur.[412] Hilâl-i vücudları burc-u irfân olan mahrûse-i Edirne’den nümâyân olup zikri Câî Hâşimî Efendi Hazretlerinin birâder-i kihteri sa’d-ı ahterleridir. (Mezkûr Devhatü’l-küttabda Haşimi Efendi nâmında bir zâtın tercemesi bulunamadı). Bi’d-defaât Devlet-i Aliyye-i Osmânî ve divan-bülend eyvân-ı Hâkânî’de Tezkire-i evvel ve sânî olup asr-ı Mahmud Han-ı evvelde riyâset-i kübrâ vekāleti ile dahî devlet-i aliyyede rikâbda kalmışlardır. Kâbiran an kâbir zât-ı nâdire’l-muâsırları sâhib-i haysiyyet ehl-i ma’rifet müsteşâr-ı devlet hasîb ve nasîb-i zübde-i münşiyân ve edîb-i vücûd-u şerîf ve mekârim-i redîf kemâl ve hüner-enîs nâdi-i mükerremleri ve her kalem ziver-i dest-i mükerremleridir. Lakin hatt-ı dîvânîde olan cevâhir-i hurûf girân kıymetleri, zîver-tâc istihsân küttâb olup ve erbâb-ı hatt-ı dîvânî raşha-i hâme-i ğubar câmelerin, dîde-i rağbetlerine kehl-u tûtiyâ mesâbesinde olduğu hüveydâ ve eser-i berâat yerâalarını tâc görmüş olsa, dem-beste ve hayranı olacak rütbelerde âsâr-ı bi- meydânîleri hayra sâz ‘uyûn pîr-ü bernâdır. Müşârun ileyh Hazretleri taraf-ı devlet-i aliyyeden ba’zı umûr-ı mühimme ru’yeti için Kahire-i Mısra ‘azîmet buyurmuşlar idi. Hakkâ ki misli nâ-yâb zât-ı sütûde cenâbdır.

---

411 B.N, “Ravzatü’ş-Şuarâ”, c. II, s. 523; Adıgüzel, *Edirne’li Ahmed Bâdî’nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s.267; ***Ali Bahtî:*** *Mevâli-i kiramdan Ravzatü’l-Hattâtîn’de mesbûku’z-zikr Canbaz-zâde Osman Efendi’nin ferzend-i hünermendidir. Ta’lik Hattâtı olduğundan bunun nâmı dahî Ravzatü’l-Hattâtîn’de mezkûrdur. Sâlim Efendi Tezkiresi’nde ‘zurafâ-yı vaktımızdan ta’lik hatt u imla ve müsveddesi bî-nazîr ma’rifetli bir şâir-i pâkize ta’birdir’ denmiştir. Bu güftar cümle-i âsârındandır.*

412 Suyolcu-zâde, *Devhatü’l-Küttâb,* s. 63.

Şeyh ‘Ali İbn Ahmed bin Halil: Edirne sâkinlerinden ceddi Arap Halil Efendi’dir. Kendileri Kâdirî Şeyhi Kasab-zâde Şeyh Mehmed Efendi’den müstahlef, Arab-zâde Kâdirî demekle arîfdir. Ve Nakşibendiye’den olan Arab-zâde Hoca Mehmed Alemi İbn Halil Efendi’nin birâder-zâdesidir. Hüsn-ü hatt-ı ta’lîki Canbaz-zâde Ali Efendi’den temeşşuk ve bi’l-hâssa kalem-i celîde tefevvuk eylemiştir. Edirne’de 1165 (1751/1752) tarihinde bu mezra’-i fenâdan nâkil-i menzil-i ma’nevî oldu. Kezâ fî *Tuhfetü’l-Hattâtîn*.

‘Ali: Edirne’ye Zağra-i Atîkden gelip sülüs ve neshi Şeyhü’l-kurra İbrâhim Efendi’den temeşşuk ile icâzet almış ve Edirne’de iskân etmiştir. Kezâ fî *Tuhfetü’l-Hattâtîn*.[413]

‘Ali Reşid: Sebeb-i tesmiyesi ma’lûm değil ise de Cîm Ali demekle meşhûrdur. Sülüs ve neshi Hacı hattât demekle şehîr Mustafa Tevfik Efendi’den temeşşuk edip icâzet almıştır.[414] *Ketebehû fakîru’l-muhtâc ilâ rahmeti rabbehi’l-ğafûru el-müştehîr bi’r-reşîdi’l-mütelemmiz mine’l-hâc hattâtu’l-müştehir bi’t-tevfîk li-sene-i seb’a ve ışrîn ve mieteyn ba’de elf* imzâ ve tarihli bir Mushaf-ı şerifi ziyâret olundu.

Ali Remzi: Küçük Araste’da kâîn Ahi Çelebi Mektebi mu’allimi Hacı Hâfız Ali Remzi Efendi’dir.[415] Zamân-ı icâzetnâmelerinin kâffesinde imzâsı vardır.[416] Üstadı tahkîk olunamadı. 1248 (1832/1833) tarihinde vefât etmekle İstanbul (**s. 375)** yolunda Seyyid Celâlî karşısındaki kabristanda Hattât Mehmed Asım Efendi’nin kabri kurbünde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı *Câmi-i atik vaizi ve mu’allimi’s-sıbyâni’l-hâc Ali Efendi İbn Hasan Ağa* ibâresiyle mahtûmdur.

Seyyid Ali Şükri bin İbrahim bin Tahtasakal Serçavuş Osman Ağa: Tahta Sakâl-zâde demekle meşhûrdur. Sülüs ve neshi hâfız Ya’kub Raşid Efendi’den temeşşuk ederek almış[417] ve 1264 (1847/1848) tarihinde irtihâl etmekle İstanbul yolunda Seyyid Celâlî türbesi kurbünde defn olunmuştur.

Ali Sıdkî: Koca hoca demekle meşhurdur. Sülüs ve nesihte Sarı Şeyh Mektebi Mu’allimi Hasan Vasfî Efendi’den ve ulûm-u arabiyyede Etmekci köylü Medresesi müderrisi Mevlâna Hâfız Süleyman Efendi’den icâzet almıştır. Mûmâ-ileyh doksan sene kadar muammer

[413] Müstakimzade, *Tuhfetü’l-Hattâtîn*, s. 342.
[414] S.N, c.II, s. 96, te’allüm etmiştir.
[415] S.N, c.II, s. 96, Hâfiz-ı kelâm ve zâir-i Beytullahu’l-Haram’dır.
[416] S.N, c.II, s. 96, 1244 tarihine kadar olan icâzetnâmelerde imzası görülmüş ise de, üstadı tahkîk olunamadı.
[417] S.N, c.II, s. 96, te’allüm ederek icâzet almış ve mahdumları Sezâyi Efendi’de icâzetnâmeleri görülmüştür.

olup gençliğinde bir Mushaf-ı Şerif tahrîrine mübâşeret etmiş ve hitâmına birkaç cüz kalarak 1305 (1887/1888) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Tabya civârında defn olunmuştur.[418]

Ali Medhî: Ulemâ-i müteahhirîn sırasında mesbûku'z-zikr meşâhir-i müellifînden Eskici-zâde Mevlâna Hacı Ali Efendi'dir. Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. Zamân-ı icâzetnâmelerinin kâffesinde imzâsı vardır.

Seyyid 'Ömer bin Ahmed: Meskıt-ı re'si Dimetoka kazasında[419] Şerehmetler karyesidir. Üstadı tahkîk olunamadı.[420] 1234 (1818/1819) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepe'de Tabya cihetinde medfûndur. Seng-i mezârında Hattât Ömer Efendi ibaresi mahkûk bulunmakla oradan ahz olunmuştur.

'Ömer Râkım bin Râsim: Makaralı nâm-diğerle Taş Mektebin mu'allimi ve Hattât Baba Hâfız-ı Şerifin pederi Hacı Hâfız Ömer Efendi'dir. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.[421] 1245 (1829/1830) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Tatar Han Kabristanı'nda Tuz Han zahrında medfundur.

'Ahdî:[422] Edirne'lidir. Sultan Bâyezid-i Veli Hazretleri'nin ahd-ı saltanatlarında kâtib-i dîvan olmuş idi. Sülüs ve neshi bi'z-zât Şeyh Hamdullah Âgâh'tan temeşşuk edenlerdendir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[423] Eş'arı şuarâ sırasındadır.

Sehi Bey tezkiresi'nde Kâtib-zâde şakirdlerinden denilmiştir[424].

---

[418] S.N, c.II, s. 97, Mûmâileyh gençliğinde bir kelâm-ı kadim tahrîrine bed' etmiş, hitâmına birkaç cüz kalarak vefat etmiştir. (Derkenarda mavi mürekkeple yazıldı.)

[419] S.N, c.II, s. 97, kazası dâhilinde.

[420] S.N, c.II, s. 97, Kimlerden temeşşuk ve isticâze ettiğine dâir ma'lûmat alınamayıp

[421] S.N, c.II, s. 97, sülüs ve nesihde kimlerden mücâz oldukları tahkîk edilemedi.

[422] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 523; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı,* s. 268; *Asr-ı Bâyezid Hânî'de dîvân kâtibi imiş. Şâir ve hüsn-ü hat ile ma'ruf ekâbir-i a'yandan olduğu Hasan Çelebi Tezkiresi'nde mezkûrdur.*

[423] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 353.

[424] S.N, c.II, s. 97, Divan kâtibidir. S.N, c.III, s. 574, Şu'arâ sırasında mesbûku't-terceme Güfti merhûm *Tezkiretü'ş-Şu'arâ*sında Hüsâmi Derviş Hasan'ın zikrindeki işbu anı Derviş Abdi üstad eylemiş, bahs-i hatda .... imâd beyt-i müfîdine nazaran mûmaileyhin hatt-ı ta'lîkde Hüsâmi Derviş Hasan'ın üstadı olduğu anlaşılmış ise de, hüviyeti tahkîk olunamayıp yalnız mezkûr tezkirede ifadesince teyemmünen buraya kayd edildi.

Harfü'l- Fâ

Fütuhî:[425] Edirne'lidir. Nâmı Abdü'l-azîzdir. Hüsn-ü hatta mâlik olduğu *Seyyid Rıza Tezkiresi'*nde mezkûr[426]dur. Fütûhî mahlasıyla eş'arı şuâra sırasındadır.

Seyyid Feyzullah: Şeyhü'l-İslâm. Tercemesi Meşâyıh-ı İslâmiyye meyânında Suyolcu-zâde Mustafa Necib Efendi'den hüsn-i hattı ta'lîm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. [427]

Feyzullah: Edirne sekenesindendir. Birâderi Sa'dullah ile Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'den temeşşuk ve izn-i icâzete dahî taalluk eylemiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[428]

Feyzi: Harfü'l- tâ'da (Tabii) kelimesine müracaat buyurula.

Feyzi[429]**:**[430] Edirneli Börekçi-zâde müderrisi Fâiz Mustafa Çelebi'dir. Hatt-ı sülüs ve nesihte kemâl-i mertebe ketebe sahibi olduğu *Üskübî Niyâzi Tezkiresi*'nde mezkûr[431]dur. Mûmâ ileyhin hüsn-ü hatda Feyzî ve şiirde Fâiz tahallus ettiği anlaşıldı. Faiz mahlasıyla eş'arı şuâra sırasında ve tercemesi 'ulema sırasında[432]dır [433].

---

[425] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 528; Adıgüzel, a.g.e, s. 279; *Abdü'l-aziz Efendi'dir. Tarîk-i kazaya sâlik ve hüsn-i hatta mâlik ve türkî nazma kādir bir şâir-i mâhirdir. Henüz nevres-i nihâl iken tahsîl-i maârif eylemiş idi. Enîsü'l-Müsâmirîn zabtınca bin elli bir ramazanının yirmisinde Edirne'de vefat eyledi. Vakâyiu'l-Fuzâla ile Safâyî Tezkiresi'nde tarih-i vefâtı bin elli dört (1644/1645) yazılmıştır.*

[426] S.N, c.II, s. 97,mezkûr ise de asârı görülmemiştir.

[427] S.N, c.II, s. 94,Tercemesi Edirne'de medfûn bulunan Meşâyıh-ı İslâmiye sırasında sebk etmiştir. 2/47.

[428] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 362.

[429] S.N, c.II, s. 97, Fâiz Mustafa.

[430] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 526; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı,* s. 274; ***Fâiz:*** *Ulemâ vü meşâyıh ravzasında asr-ı Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis ulemâsı sırasında tercemesi mesbuk Börekçi-zâde Mustafa Fâiz Efendi'dir. Vakâyiu'l-Fuzalâ'da ve seng-i mezarında Fâiz mahlasıyla ve Niyâzî Tezkiresi'nde Börekçi-zâde Edirne'li Mustafa Feyzî Çelebi nâmıyla mazbut olup ilm-i arabîde ve hatt-ı nesihte kemâl mertebe ketebe sahibi idi diye mezkûrdur. Ancak bazı mecmuâlarda dahî Feyzî mahlasıyla eş'arı görüldüğüne nazaran iki mahlası isti'mâl ettiği anlaşılmıştır.*

[431] S.N, c.II, s. 97, muharrer ise de, üstadından ma'lûmat alınamamış ve asârı görülememiştir.

[432] S.N, c.II, s. 97, 3/221 numarada.

[433] B.N, "Ravzatü'l-Ulema vü Meşâyıh", c.II, s. 258-259; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı,*275. *Kelk-i vücûdu hâk-i pâk-i Edirne'den zuhûr ve Börekçi-zâde Fâiz Efendi demekle meşhûr olmuş idi. Ba'de tahsîli'l-isti'dâd ulemâ-i kirâmın birinden mülâzemetle ber murâd olup devr-i merâtib ve ahz-ı revâtib ederek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûl iken 1100 Recebinde* (Nisan/Mayıs 1689) *meskıt-ı re'sleri olan mahmiye-i Edirne'de ibtidâ ihdâs olunan Abdü'l-vâsi Medresesi hârcıyla kâm-revâ ve evvel-i müderris-i ders-i bahâ olup 1105 Cemâziye'l-evvelîsinde* (Aralık/Ocak 1693/1694) *Şeyh Halil-zâde Ahmed Efendi yerine bugün Bîduhan Medresesi zamîmesiyle yerlerinde hareket-i mislîye itibâr olunup 1107 Recebinde (Şubat/Mart 1696) Cafer-zâde Mehmed Emin Efendi yerine Kadı Abdî Medresesi verildi. 1108 Ramazanında* (Mart/Nisan 1697) *Lutfi-zâde Mehmed Emin Efendi yerine Şeyhî Çelebi Medresesi'ne tahrîk olundu. 1111 Saferinde* (Temmuz/Ağustos 1699) *Lutfî-zâde Mehmed Emin Efendi yerine Edirne İbrahim Paşa Medresesi sezâ görüldü. 1113 Rebîul-evvelinde* (Ağustos/Eylül 1701) *Çukacı-zâde Hacı Medresesi'ne gelip 1115 Şa'bânında* (Aralık/Ocak 1703/1704) *Mîr-i Mîrân Medresesi ihdâs olundu. Bu iki rütbede selefleri İbrahim Efendi'yi takip*

(s. 376) Harfü'l- Kāf

Kâsım Şükrî: Evliyâ Kâsım Paşa mahallesi sekenesinden Kâsım Hoca demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Sarı Şeyh, nâm-diğerle Taş Mektep mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve emr-i ma'îşetini Mushaf-ı Şerif kitâbetiyle istihsâle hasreylemiş idi. Pek çok eserler tahrîrine muvaffak olduğu der-kâr ise de miktarı anlaşılamadı. Evâhir-i hâlinde Konyalı mektebine mu'allim olmuş idi. 1292 (1875/1876) tarihinde vefat etmekle[434], Evliya Kâsım Paşa kabristanında, Kâsım Paşa'nın nezdinde defn olunmuştur.

Kabûlî Mustafa:[435] Nâmına mensûb Rufâî Dergâhı'nın şeyhidir. Hüsn-i hattı Muradiye mahallesinde Rufâî Dergâhı Şeyhi İbrâhim Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve sağir ve kebîr iki yüz yetmiş üç cild kitap yazıp bunların meyânında *Rûhu'l-Beyân Tefsîr-i Şerifi* gibi bir eser-i cesîm dahî bulunmuştur. Tercemesiyle eş'arı, Şuarâ meyânındadır. [436]

Harfü'l-Kâf

Kâmil: Nâmı Mehmed'dir. Kopuzcu Ali Bey mahallesinde Levhacı Hacı Receb nâmında bir zâtın sulbünden 1260 (1844/1845) tarihinde pâ-nihâde-i sâha-i vücûd olup sülüs ve neshi Hâfız Sükûtî Efendi'den ve hatt-ı ta'lîki Mehmed Şevki Efendi'den temeşşuk ederek icâzet almış ve Edirne'den 294 (1877/1878) senesi istilasında[437] Dersaâdet'e hicret ederek 1295

---

ettiler. 1120 Cemâziyel-evvelîsinde (Temmuz/Ağustos 1708) *Dimetokalı Ahmed Efendi mahlûlunden Sirâciye Medresesi'ne irtikâ eyleyip 1124 Zi'l-hiccesinde* (Aralık/Ocak 1712/1713) *Hasan Efendi yerine evvelâ Üç Şerefeli Medresesi'ne mevsûl ve o sene Cemâziye'l-evvelîsinde* (Haziran/Temmuz 1712) *Dâmad-zâde Mustafa Efendi yerine Edirne Dârü'l-hadîsi ile nâilü'l-me'mûl ve 1128 Muharreminde* (Aralık/Ocak 1715/1716) *selefleri Dâmad-zâde Efendi yerine Edirne Bâyezîdiyyesiyle kadr-ı menziletleri mezîd oldu. Bu hal üzere 1130 Cemâziye'l-evvelîsinde* (Nisan/Mayıs 1718) *vefât edip İstanbul yolu mezâristanında medfun ve nakş-ı seng-i mezarı Kâmî Mehmed Efendi'nin dediği tarih-i mevzûndur.*

[434] S.N, c.II, s. 97, dâr-ı 'ukbâya irtihâl etmekle.

[435] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c.II, s. 532; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı,* 288; ***Kabûlî:*** *Hazinedar Sinan Bey Mahallesi'nden Rufâî Şeyhi Mustafa Efendi'dir. Müddet-i medîde Edirne mahkemesi baş kitâbeti hizmetinde istihdâm ve tarîkat-ı aliyye-i Rufâiyye meşâyıhından ulemâ vü meşâyıh ravzasında Sultan Abdülhamit Hân-ı Evvel devri meşâyıhından şeyh İbrahimü'l-ecel bin Ali Yazıcı nâm zattan ahz-ı yed-i inâbetle nâ'il-i merâm olduktan sonra şeyh müşârun ileyhin irtihâline mebnî cisr-i Ergene kasabasında halîfe-i ekmelleri olan Müftî-zâde Sa'deddin Efendi'den tekmîl-i tarikatla nâil-i rütbe-i icâzet almış ve Edirne süknâsına mahsus olan hanesine bir semahane ilave ve inşa ile hangâha tahvil ederek icrâ-yı âyin-i Rufâî eylemekte olduğu halde bin iki yüz kırk dört tarihinde âzim-i hângâh-ı ukbâ olmakla mezkûr hângâh sâhasında medfun ve nakş-ı seng-i mezarı Sıdkî Efendi'nin dediği bu tarihi mevzûndur. Âsar-ı ilmiyelerinden Müşiletü'l-Hidâye ve Kenzü'l-Esrâr nâmlı risâleleri ve Müşkil-güşâ unvanlı bir farisî lugatı ve mürettep dîvan-ı eş'arı vardır. Müşârun ileyh mücerret hatt-ı desti olmak üzere sagîr ü kebir iki yüz yetmiş üç cilt kütüb-ü nefîse tahrir edip hângâhında bir kütüphâne ihdâs etmiş ve bu kitaplar adâdında ârif billah İsmail Hakkı Hazretlerinin dört cilde müretteb Rûhu'l-Beyân unvanlı tefsîr-i şerifi dahî dahîl bulunmuş ise de bin iki yüz doksan beş senesi istilasında yalnız bir tefsir-i şerif muhafaza edilebilip kütüb-ü mütebâkıye kâmilen zâyi' olmuştur.*

[436] S.N, c.II, s. 97, ta'lîk hattatıdır.

[437] S.N, c.II, s. 97, Rusya'nın Edirne'yi isti'lâsı hengâmda.

(1878) tarihinde Sarıyâr'da vefât edip orada defn olunmuştur. Mûmâ ileyh hakkaklık sanatıyla te'ayyuş eylemekte idi.

Kâmî Mehmed Efendi İbn-i Gülşenî eş-Şeyh İbrâhim Efendi: Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis ulemâsı sırasında[438] ve Kâmî mahlasıyla şu'arâ meyânında[439] tercemesi mesbûktur.

---

[438] B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c.II, s. 263-265; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s. 295-297; *Asr-ı Sultan Süleymân Hân-ı Sânî meşâyıhı sırasında mesbûku't-terceme Edirne'li Şeyh İbrahim Gülşenî Hazretlerinin mahdûm-ı mihteridir. Elsine-i cumhûrda Edirne'li Çelebi demekle meşhûr idi. Gülbün-i şâdân-ı vücûdu gülsitân-ı Edirne'den 1059* (1649/1650) *tarihinde nümâyân ve zülâl-i feyz-i irfân ile ulemâ-i i'lâm-ı mecâlis ifadelerinde serv-i sâbit gibi kıyâm u nazar-ı inâyetlerinden tahsîl-i kâm ettikten sonra 1098 Muharreminde* (Kasım/Aralık 1686) *müftiyü'l-enâm Ankaravî Mehmed Efendi'den mülâzemetle nâil-i merâm olmuşlar idi. Alâ hasebi'l-âde tayy-ı merâhil-i mu'tâde ederek kırk akçe medreseden ma'zûl ve muntazır-ı neyl-i me'mûr iken 4 Zilhicce 1102* (29 Ağustos 1691) *tarihinde Ömer Efendi yerine ibtidâ hâric itibâriyle İvaz Efendi Medresesi'ne ve 8 Cemâziye'l-evvel 1103* (27 Ocak 1692)*de Nişancı Paşâ-yı Atik Medresesi'ne ve 23 Rebîu'l-evvel 1107* (1 Kasım 1695)*de dâhil itibâriyle Mehrâmiye Medresesi'ne 22 Zilhicce 1108 (12 Temmuz 1697)'de Topkapı dahîlinde Ahmet Paşa Medresesi'ne 1110 Ramazanın* (24 Mart 1699)*'da İbrahim Paşa-yı Atik Medresesi'ne 29 Cemâziye'l-evvel 1112 (11 Kasım 1700)'de sahn-ı semâniyenin birine ve sene-i mezkûre Zi'l-hiccesinin on dördüncü günü* (22 Mayıs 1701) *Rüstem Paşa Medresesi'ne ve 14 Cemâziye'l-evvel 1114* (6 Ekim 1702)*'te Kâsım Paşa Medresesi'ne müderris ve 20 Rebîu'l-evvel 1116* (23 Temmuz 1704) *o sene recebi gurresiyle* (Ekim/Kasım 1704) *Bağdat kazası hükümeti tevzîf olunup, ğurre Cemâziye'l-evvel 1118* (Ağustos/Eylül 1706) *de ma'zûl ve 2 Zilka'de 1119* (25 Ocak 1708) *da Ebe-zâde Abdullah Efendi sadr-ı fetevâ-yı teşrif buyurduklarında Kastamonî Mehmed Efendi yerine hidmet-i emânet-i fetvâ bunlara alık görüldü. 22 Rabîu'l-evvel 1120* (11 Haziran 1708)*'de sâbıkan Mekke-i Mükerreme pâyesiyle Üsküdar kazasından münfasıl Şirâni-zâde Abdül-vehhab Efendi mahlûlunden Arpalığı olan cihan kazası Şâm-şeref-câm pâyesi zamîmesiyle bunlara ihsân olundu. 19 Cemâziye'l-evvel 1120 (6 Ağustos 1708)'de Paşmakçı-zâde Seyyid Ali Efendi Şeyhü'l-İslâm oldukta hidmet-i emânet-i fetvâ sâniyen selefleri Kastamonî Mehmed Efendi'ye sezâ görülüp bunlar arpalıkları ile ibkâ olundu. O sene Cemâziye'l-âhiresinde* (Ağustos/Eylül 1708) *Receb ğurresi tevkîtiyle Siyâhî Mehmed Efendi yerine Filibe kazası tevcih olundukta, kabulden ibâ etmeleriyle sarf-ı nazar olunup altmış hareketi itibariyle Zal Paşa Medresesi Müderrisi olan Hâce-zâde Seyyid Ömer Efendi'ye o sene şa'ban-ı şerifi gurresi verildi. Gurre-i Zi'l-ka'de 1124* (Kasım/Aralık 1712)*de Bursa pâyesi zamîmesiyle Müfettiş İbrahim Efendi birader-zâdesi Abdullah Efendi yerine Galata kazası rıza-dâdeleri oldukta arpalıkları mûsile-i Süleymâniye itibâriyle Sûfî Emir Efendi demekle şehîr Mehmed Efendi'ye şâyân görülmüş idi. 1125 Zi'l-ka'desinde* (Kasım/Aralık 1713) *munfasıl ve yerlerine sâbıkan Diyarbekir kazasından ma'zûl Mu'îd Ahmed Efendi vâsıl oldu. Rebîu'l-evvel 1128* (Şubat/Mart 1716) *de sâbıkan Edirne kazasından munfasıl-ı evkâf-ı selâtin-i izâm müfettişi olan Sun'ullah Efendi ordû-yı hümâyun kadısı oldukta bunlar müfettiş-i evkâf tayin olundular. O sene Zi'l-ka'desinde* (Ekim/Kasım 1716) *Şeyhü'l-İslâm sâbık Mirza Mustafa Efendi üzerlerinden Vize kazası arpalık tayin olunup 1130 Cemâziye'l-âhiresinde* (Mayıs 1718), *Ebû Said-zâde Feyzullah Efendi birâder-zâdesi Mustafa Efendi yerine mısr-ı zâtü'l-ihrâm kazası hükümetiyle ikram olundular. Arpalıkları sâbık-ı reîsü'l-etıbbâ Nuh Efendi mahdûmu olup Edirne pâyesiyle Selânik kazasından ma'zûl olan Ebubekir Efendi'ye inâm olundu. 1131 Cemâdiye'l-âhiresinde ma'zul ve yerlerine Edirne pâyesiyle Yenişehir'den ma'zûl Beyazi-zâde Hâmit Efendi vâsıl oldu. gurre Receb 1132* (Mayıs/Haziran 1720)*'de İstanbul kazasından munfasıl Tosyevî Mustafa Efendi üzerlerinden Edrenos kazası bunlara arpalık ta'yin olundu. 20 Rabîu'l-âhir 1133* (18 Şubat 1721) *Edirne kazasından ma'zûl iken, sene-i âtiye muharremi gurresi tevkîtiyle Mekke-i Mükerreme kazası tevcih olunan Kebîri-zâde Abdurrahman Efendi üzerinden İslimye kazasına tebdîl ve Edrenos kazasıyla selef-i sâlifleri ve Edirne kazasından ma'zûl Ebûbekir Efendi tebcîl olundu. 1135* (1722/1723)*'te Anadolu sadâreti pâyesiyle İstanbul kazasından munfasıl Salih Efendi zamîme-i revâtibleri kılındı. Bunlara Edirne kazasından ma'zûl iken sene-i âtiye muharremi tevkîtiyle beledü'l-haram kazası ihsan olunan Erzincânî Ali Efendi mahdumu Zeyne'l-Âbidîn Efendi üzerlerinden Edremit kazası verilip 5 Şevval 1136 (27 Haziran 1724)'da sene-i âtiye muharramü'l-harâmı gurresi tevkitiyle Mekke-i Mükerreme kazası inâyet olunan Mektubî Osman Efendi'nin Şâm-ı cennet-meşâmda vefatı sebebiyle Mekke-i Mükerreme'ye nöbet kendilerine gelmiş iken itiyarlıkları beyânıyla meşakk-ı seferiyeye adem-i tahammüllerinden nâşî nöbetleri Bursa'dan müfâsıl Hasan Efendi'ye tevcîh ve Mevlâna müşârun ileyh Mekke-i Mükerreme pâyesiyle bedelleri olan Zülâlî Hasan Efendi'nin Harmancık kazası arpalığı zamîme-i revâtibleri kılınmakla tatyîb olunmuşlar idi. Bu hal üzere Rumeli Hisarı'nda vâki' Ma'anoğlu Yalısı'nda sâkin iken 10 Zi'l-ka'de 1136* (31 Temmuz 1724) *tarihinde isneyn günü vakt-i sabahta dâr-ı fenâdan rıhlet ve âlem-i bâkiye azîmet ettiklerinde na'şları Hisar Câmi-i Şerifine izhar olunup ba'de'z-zuhr salâtları edâsından sonra Üsküdar'da Karacaahmet Sultan civarında defn olundu.*

[439] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c.II, s. 535; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s. 295; ***Kâmî:*** *İbn-i Gülşenî Şeyh İbrahim. Hacı Hallaç Mahallesi'ndendir. Ravzatü'l-ulemâ vü meşâyıh'ta Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis asrı ulemâsı sırasında tercemesi mezkûrdur. Bu eş'ar mahsul-ı tab-ı dürerbârlarıdır.*

Üstadı tahkîk olunamamış ise de, hüsn-i hatta mahâreti vardır. Otuz beş adet mushafı ve ilm-i fıkıhtan beş adet risâle vesâire kitâbet etmiş[440] olduğu bir eserinde kendisi hikâye etmiştir.[441]

Harfü'l-Lâm

Lâhıkî:[442] *Ahdî Tezkiresi* beyânınca nesta'lîk hattâtıdır. Lâhikî mahlasıyla şiiri şuâra meyânındadır.[443] Hatt-ı nesta'lik hatt-ı ta'lîk demektir. *Hat ve hattâtân.*

Harfü'l-Mîm

Mecidüddin: Edirne'den zuhûr ve tahsîl-i ulûm ve meârifle mesrûr ve Yahya es-Sûfî'den temeşşuk ile hüsn-ü hattı Yâkûtâneye mâlik ve tarîk-i tedrise sâlik olup şakâyıkta tasrîhkerde-i Ebu'l-Hayr olduğu üzere sekiz yüz almış iki tarihinde Molla Gürani azlinde devlet-i aliyyede Kazasker dahî olmuşlardır. Müstakîm-zâdenin silsile-i nesilleri bu zata müntehîdir. 871 (1466/1467) hududunda Edirne'de rıhlet-i cennet eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[444].

Mehmed: İstanbullu'dur. Edirne'ye hicret ve hıfz-ı Kur'ân-ı Kerime vücûhle sa'y ve sarf-ı miknetle tahsil etmiş ve hüsn-ü hattı dahî Hâfız Osman Efendi'den temeşşuk ile 1090 tarihinde icâzetle tebcîl olunmuştu. Câmi-i Atik'de hatib ve Sultan Selim-i Sânî Dârü'l-Kurrâsına şeyhü'l-kurra oldu. Elli beş yaşında iken bin yüz yirmi iki tarihinde (1710/1711) intikal etmekle muhaddisînden Mevlâna İbrâhim Fıtrî Efendi'nin kabri kurbünde defn olundu. Ulemâ-i müteahhirîn sırasında dahî mezkûrdur.[445]

Mehmed: Edirne'lidir. Sipâhî-zâde demekle arîfdir. Zen İbrahim Paşa mahallesinde 1128 (1715/1716) tarihinde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olmuş ve hüsn-i hattı ta'aşşuk ve Haffâf-

---

[440] S.N, etmiştir.

[441] S.N, c.II, s. 97, Kimden temeşşuk ettiğine dâir ma'lûmat alınamamış ise de, 35 aded kelâm-ı kadîm ve 'ilm-i fıkıhtan 5 aded risâle yazdığı müşârun ileyh **Tuhfetü'z-Zevrâ** nâm manzûmesinde beyân etmiş ve bu manzûme Dersaadet'de Bayezid'de Kütübhâne-i Umûmî'de mevcut bulunmuştur. 2/197.

[442] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 574; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s. 379; Ahdî Tezkiresi beyânınca Edirne'lidir. Evân-ı civânîde ilme iştigal gösterip dânişmend olmuşlar idi. Şi'irde mahâretleri vardır. Muhâsebât-ı dîvân-ı Sultânî arasında sâhib-i erkâm ve kırma yazı yazmakla defâtir-i pâdişâhîde benâmdır. Hatt-ı nesta'liki ve tabi'at-ı şi'riyyesi merğubtur.

[443] S.N. c.II, s. 97, Şi'ri dahî olduğundan tercemesi şu'ârâ sırasındadır. Müracaât buyrula. 2/216.

[444] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 371.

[445] S.N, 2/65.

zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk edip 1149 (1736/1737) tarihinde yirmi bir yaşında **(s. 377)** iken hatt-ı sülüs ve nesihte me'zûn olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[446]

Mehmed: Edirne'de Atik Ali Paşa Tekyesinde hücre-nişîn olup Şeyh-zâde demekle arîfdir. Hatt-ı sülüs ve neshi Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'den temeşşuk edip otuz altı yaşında olduğu halde 1165 (1751/1752) tarihinde icâzet almıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[447]

Mehmed: Edirne'de İbrahim Paşa Câmii kurbünde sâkin olduğu eyyâmda nâmdaşı Mehmed Emin Fakîhî Ali Baba-zâdeden meşk alıp gûş-ı ihtimâm ve hüsn-i hatla tedârik eyleyip 1161 (1748) tarihinde otuz yaşında olduğu halde nâil-i icâzet olmuş ve ibkâ-yı âsâre himmet eylemiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[448]

Seyyid Mehmed: Anadolu'dan Edirne'ye nüzûl ve muhabbet-i hüsn-ü hat cüzdân-ı derûnune duhûl edip sülüs ve neshi Şeyh-zâde İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk 1167 (1753/1754) tarihinde yirmi yedi yaşında olduğu halde icâzet almış ve bu sevâd-ı cihânda müsveddât-ı hüsn-ü hattı sa'y-ı beliğ etmiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[449]

Seyyid Mehmed: Hatib-zâde demekle ma'rûftur. Pederlerinin vefâtından sonra kendileri dahî Taşlık Câmi-i Şerifi'ne hatib olmuştur.[450] Mûmâ-ileyh 1139 tarihinde (1726/1727) kadem-nihâde-i sâha-ivücûd olup sinn-i rüşde ba'de'l-vusûl sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmâil Efendi'den temeşşuk ve sa'y-ı beliğa ta'alluk edip 1164 tarihinde (1750/1751) yirmi beş yaşında olduğu halde bi'l-istihkak ahz-ı icâzet eylemiştir. Hatib-zâde Mehmed imzâsıyla 1180 Muharremi (Haziran/Temmuz 1766)`nde kitâbet olunmuş elde sülüs hat ile bir kasîde-i bür'esi ve yine o imza ile Taraklı Baba Türbesi'nde *Ene celîsu men zekeranî* bir

---

446 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 497.

447 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 497.

448 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 501.

449 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 498.

450 S.N, c.II, s. 100; Pederinin vefatıdan sonra câmi-i mezkûra hatib olmuştur ve 1214 tarihinde Seyyid Ahmed Hilmi Efendi tarafından Mustafa Sezâyi Efendi'ye verilen icâzetnâmeye Taşlık Hatibi nâmıyla vaz'ı imza etmiştir. (Derkenarda mavi mürekkeple tahşiye olundu).

levhası[451] ve Süle Çelebi Câmii'nde bir icâzetnâmede ketebesi[452] ve 1214 (1799/1800) tarihli bir icâzetnâmeye de Taşlık hatibi nâmıyla vaz'-ı ketebe etmiştir. Bu tercemenin ahz-ı icâzete kadar olan mahalli *Tuhfetü'l-Hattâtîn*'den me'hûzdur.[453]

Seyyid Mehmed: Edirne'de Üsküfçü Hızır mahallesinde Kirişci-zâde demekle şöhretdâdedir. Sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile 1146 (1733/1734) tarihinde me'zun olmuş ve ba'de'l-izn ba'zı âsâr bırakmış ise de kable'l-izn kesret-i kitâbeti vardır. İcâzetten bir iki sene mürûrunda irtihâl eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[454]

Seyyid Mehmed: Uzunca Hasköydendir.[455] Sülüs ve neshi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. 1260 (1844/1845) tarihinde vefat etmekle Uzun Mezarlıkta Huysuzlar Türbesi pîşgâhında medfûn olup seng-i mezarında (Seyyid Hasköylü Hattât Mehmed Efendi) ibâre-i gayr-ı muntazaması mestûrdur.

Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali: Edirne'lidir. İmam-zâde demekle ma'rûftur. Pederleri Kıyık Câmii'ne ve kendileri Balaban Paşa Câmi-i şerifine İmam ve muktedâ-yı enâm olmuştur. Mûmâ-ileyh 1088 (1677/1678) tarihinde cennet-mekân Sultan Mahmûd Hân-ı evvel ile bir sâl-i ferhunde-fâlde âlem-i vücûda kadem basıp sülüs ve neshi Hattât-ı şehîr Şuğlî Ahmed Dede'den temeşşuk ile[456] icâzet almış ve birçok âsâr bırakmış, hayli şâgird yetiştirmiştir. 1173 (1759/1760) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmekle[457] Kıyık[458]'ta Bürüncekçi Câmi-i şerifi sahasında medfûn ve nakş-ı seng-i mezârı Mustafa Kesbî Efendi'nin dediği tarih mevzûndur.

---

[451] S.N, c.II, s. 100; Eski Cami-i Şerif'in Çömlekçiler Kapısı pîşgâhındaki Taraklı Baba Türbesi'nde mu'allak hatt-ı destiyle kitâbet olunmuş bir levhaya ki muhteviyâtı *Ene celîsu men zekeranî'*dir, vaz' etmiş olduğu *Harrarahu'l-fakîr el-'ibâd es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde min telâmîzi İsmail Efendi*, imzasına nazaran sâbıku'z-zikr Yesâri-zâde İsmail Efendi'den mütelemmiz olduğu tahkîk etmiştir.

[452] S.N, c.II, s. 100, Süle Çelebi Câmi-i Şerif'i derûnunda ta'lîk olunmuş 1188 tarihli bir tomara Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde, diye vaz'ı imza etmiş ve sülüs hatla yazıp elde edilen müzehheb bir Kaside-i Bürde'den *Ketebehû men la kadre lehû ve lâ kıdre ve lâ nahle bi-vâdihi ve lâ sidrehû ed'afu'l-küttâb Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde sene-i semânîn ve miete ve elf fî gurre-i Muharremi'l-Haram nüvişteşüd fî mahmiye-i Edirne* imzasını vaz' eylemiştir. Sivâsi Dergahı'nda bir levhası vardır.

[453] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 498.

[454] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 498.

[455] S.N, c.II, s. 99, Hasköy ahalisindendir. Üstadı Hasan Vasfi Efendi'dir.

[456] S.N, c.II, s. 98, Şuğli Ahmed Efendi'den mütelemmizdir.

[457] S.N, c.II, s. 98, irtihâl etmekle.

[458] S.N, c.II, s. 98, Kıyak'da.

Tarih

Menba'-ı 'ilm ü meârif zübde-i sâhib-kemâl/
Ya'ni kim Kıyık İmamî-zâde ol ömr-i kûtâh.

s. 378

Hilmle mevsûf bir merd-i ferîd-i asr idi/

Tab'ına âlem pesend eyler iken bî-iştibâh.

Terk edip hüzn ile ahbâb-ı sadd-ı iftikârını/
İhtitâm edib cihândan göçdü bâ emr-i Allah.

Harf-i cevherle dîdim târîh-i fevtin kesbiyâ/
Kasr-ı 'adnı eyleye Hâfız Mehmed câygâh.

Nesir: Taraklı Baba Türbesi'nde *(Fenâdethu'l-melâiketu)* ayet-i celîlesini şâmil 1160 tarihinde kitâbet olunmuş bir levhası vardır. Bu tercüme kısmen *Tuhfetü'l-Hattâtîn*'den me'hûzdur. Mûmâ ileyhin Kıyık İmamı-zâde demekle de şöhreti vardır[459].

Seyyid Mehmed: Terceme-i hâline dest-i res olunamadı.[460] Bin on bir tarihinde irtihâl edip Köprübaşında Balaban Paşa Câmi-i Şerifi sahasında defn edilmiş seng-i mezarında [Hattât Seyyid Mehmed Efendi] ibaresi menkûş görülmüş olmakla kayd edildi.

Şeyh Mehmed: Edirne'de Hızır Ağa mahallesi ricâlinden olup meşâyıhtan Leblebici-zâde demekle ma'rûf bir şahs-ı âzâdedir. 1125 (1713/1714) tarihinde süllem-i vücuda kadem basarak Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi'den sülüs ve neshi temeşşuk ile **(Mısra)** Kimse diş koyuramaz âna demir leblebidir, diyerek zeyl-i icâzete dahî ta'alluk eylemiştir. Saî'-i ibka-i âsâr idi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[461]

Şeyh Mehmed İbn Şeyh Ali: Tarîkat-ı aliyye-i Sa'diyye meşâyıhındandır. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve 1207

[459] S.N, c.II, s. 98, Nâm-ı digerle Kıyak İmamı-zâde Hacı Hafız Mehmed Efendi dahî derler, S.N, mahdumu İmam-zâde Ahmed Efendi'nin tercemesi yukarıda sebk etmiştir.
[460] S.N, c.II, s. 97, Kimden temeşşuk ettiğine dâir ma'lûmat edilemeyip,..
[461] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 499.

tarihinde Nazif efendi nâmında birine verilmiş olduğu icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakîru Şeyh Mehmed İbnü'ş-Şeyh Ali bi-tarîk-i Sa'deddin el-Cibâvî kemâ icâzeti bi-zâlike üstâzi Hâfız Mehmed el-İmâm bi-câmi-i Sultan Murâd Han* sûretiyle vaz'-ı imza etmiştir.

Mehmed: Sultan Selim Câmi-i Şerifi'nin imamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'dir. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den telemmüz etmiş[462] ve bin yüz doksan üç senesinden (1779/1780) iki yüz on iki senesine (1797/1798) değin icâzetnâmelerde ketebesi[463] görülmüştür. Ve pek çok şâgird yetiştirmiştir.

Mehmed:[464] Bıçakçı-zâde demekle meşhur Hacı Hâfız Mehmed Efendi'dir.[465] Sülüs ve neshi Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Sicill-i Osmânî'de (Bıçakçı-zâde Kara Mehmed Efendi Yedikuleli kolundan meşhur bir hattât idi) demiş ise de Edirne silsilenâmelerinde mûmâileyhin Yusuf Rûmî kolundan olduğu mazbuttur.[466] Pek çok şakird yetiştirip 1188 (1774/1775) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekâ etmiştir. Küçük Dârü'l-kurrâ şeyhidir. Tercemesi kurrâlar meyanında mezkûrdur.

Mehmed: Kadı-zâde demekle ma'rûf Tahmis Mektebi mu'allimi Hacı Mehmed Efendi'dir. Hatt-ı sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.[467] 1252 (1836/1837) tarihinde vefat etmekle Edirne'ye iki saat bu'du mesafede vaki' Âhur karyesinde câmi-i şerif sâhesinde defn olunmuştur. Mûmâ ileyh mâlik olduğu kütüb-i nefîseyi hâl-i hayâtında Edirne'de Sultan Selim Kütübhânesine vakf ve vaz' eylediği mervîdir.

Mehmed: Hâfızu'l-Kur'an. Tütün gümrüğü kâtibi nâmında bir zâtın ferzende-i ercümendidir. Sülüs ve nesihte Tahmis Mektebi Mu'allimi Kadı-zâde Hacı Mehmed

---

462 S.N, te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almış.

463 S.N, bin iki yüzden iki yüz on dört senesine kadar olan icâzetnâmelerde imzası.

464 B.N, "Ravzatü'ş-Şuyûhu'l-Kurrâ", c.II, s. 336; ***Eş-Şeyh Hâfız Mehmed:*** *Eş-şehîr Mehmed el-kurrâ Bıçakçı- zâde. Şeyh-zâde Şeyh İbrahim Efendi şâgirdlerindendir. Küçük Dârü'l-kurrâda şeyh olup müderris olduğu cihetle Câmi-i Atik'te îfâ-yı emr-i tedrrüs eyler idi.*

465 S.N, c.II, s. 99, Hâfızu'l-Kur'an ve zâir-i Beytullahu'l-Harâm Câmi-i Atik kurralarından Bıçakçı-zâde Hacı Hafız Emin Efendi demekle ma'rûfdur. Sâbıku'z-zikr Şeyh-zâde Hafız İbrahim Efendi'den sülüs ve neshi te'allüm etmiştir. Asr-ı Sultan Mustafa Hân-ı Sâlis asrı ricâlindendir. Sicill-i Osmânî'de mûmâileyh Bıçakçı-zâde Kara Mehmed Efendi nâmıyla mukayyed olup Yedikuleli kolundan meşhur bir hattat idi. 1188'de fevt oldu diye muharrerdir. 4/256.

466 S.N, c.II, s. 99, Ancak âti'z-zikr Mahmûd el-Hamîd Efendi tarafından 1206 tarihinde Halil el-Yüsra nâmında bir zâta verilmiş olan icazetnâmede Hz.Ali kerremallahu vechuhu r.a'den bed' ile silsile-i hattâtîni ta'dâd ettiği sırada Ve minhu ilâ Derviş Ali ve minhu ilâ Hafız Osman Efendi ve minhu ilâ Yusuf er- Rûmî ve minhu ilâ Çelebi İmam Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an İbrahim Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an Mehmed el-kurra el-ma'rûf Bıçakçı-zâde Efendi ravvahallahu ervâhahu diye mezkûr olduğuna göre mûma-ileyhin Yedikuleli kolundan olmayıp Yusuf Rûmi kolundan olduğu tahakkuk etmiştir.

467 S.N, c.II, s. 99, Üstadı tahkîk olunamadı.

Efendi'den mütelemmizdir.[468] 1305 (1887/1888) tarihinde irtihâl etmekle Muradiye Câmii haziresine defn olunmuştur.

(s. 379) Mehmed Edîb: Kâtib-i beledî demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve mahsûl-i desti olarak Sivâsî Abdü'l-aziz Dergâh-ı Şerifinde bir Hilye-i Saâdeti de 1205 (1790/1791) tarihli bir icâzetnâmede dahî ketebesi müşâhede olunmuştur.

Mehmed Edîb: Medrese-i Ali Bey Mahallesi ahâlîsindendir. Sülüs ve neshi Karabulut Mektebi mu'allimi Şeyhü'l-kurrâ Hâfız Mehmed Tâhir Efendi'den temeşşuk ederek icâzet almış[469] ve hatt-ı ta'lîki isti'dâd-ı zâtiyyesiyle eline götürmüştür. Dimetoka Mekteb-i Rüşdiyesi mu'allim-i sânîliğinden İskeçe Mekteb-i Rüşdiyesi mu'allim-i sânîliğine tahvîl-i me'muriyyet edip oraya[470] ba'de'l-vusûl çend mâh mürûrunda 1307 (1889/1890) senesinde orada vefat etmekle Çarşı Câmi-i Şerifi kabristanında hükümet konağına muhâzî olan mahalde defn olunmuştur. Birkaç Mushaf-ı şerif ve sâire yâdigâr bırakmış ve Leylî Sürûrî merhumun *Bahru'l-Ma'ârif* nâm eser-i mu'teberiyle[471] *Masâdır-ı Lisân-ı Osmânî* nâm eser-i fakîrânem bu zâtın hatt-ı desti olarak nezdimde mahfuzdur.

Mehmed Edib bin 'Ali: Hâfızu'l-Kur'an. Sultan Bâyezid-i Sânî Câmi-i şerifinin imam-ı sânîsidir. Sülüs ve neshi Çırpanlı demekle arîf Mehmed Rüşdî Efendi'den 1215 (1800/1801) tarihinde mezun olmuş ve ulûm-u arabiyyeyi Eskici-zâde Mevlâna el-Hâc Ali Efendi'den tederrüs ile icâzet almıştır. 1234 senesi Ramazanının yirmi yedinci günü (20 Temmuz 1819) irtihâl etmekle Bademlik Kabristanı'nda defn olunmuştur. Mûmâ ileyh Edirne Fetvâhânesi müsevvidi ve Dârü'l-hadîs Câmii Hatibi Hâfız Raşid Efendi'nin ceddidir.

Mehmed Es'ad Ağa: Koru Ağası Âstâneli Seyyid Mustafa Ağa'nın ferzendi olup Edirne'de doğmuş ve büyümüştür. Zamân-ı Sultan Mahmud Hân-ı Evvelde şikest-nüvîsân-ı ta'lîkin bihterini ve kütüb-ü sahiha-i bisyâr kitâbeti ile meşâhir-i serîü'l-aklâmın pesendîde-i güzîni şi'r-i esnâ ve meclis-i ârâ vücud müstesnziâdır. Kezâ fî *Ravzati'l-Küttâb.*[472]

---

[468] S.N, c.II, s. 99, telâmizindendir.
[469] S.N, c.II, s. 100, te'allüm ve temeşşuk etmiş.
[470] S.N, c.II, s. 100, İskeçe'ye.
[471] S.N, c.II, s. 100, nâm eserin bir nüshasıyla.
[472] Suyolcu-zâde, *Devhatü'l-Küttâb,* s. 125.

Mehmed Emin Paşa İbn Yağlıkçı Yusuf Ağa: Edirne'de medfûn bulunân vüzerâ sırasında mesbûku't-terceme sadr-ı esbak Yağlıkçı-zâde Mehmed Emin Paşadır. Cevdet-i hat ile meşhûr olduğu *Sicill-i Osmânî*'de mezkûr olmakla kayd edildi.[473]

Mehmed Emin: Edirne'de Yağlıkçı-zâde demekle şöhret-dâdedir. 1132 tarihinde (1719/1720) kadem-nihâde-i sâha-ivücûd olup sinn-i rüşde vâsıl oldukta

Beyit

Bûy-ı gül taktîr olunmuş nâzük işlenmiş ucu
Biri olmuş hûy birisi dest-mâl olmuş sana.

Nesr: Meali hasbihâli İken Yesâri-zâde İsmâil Efendi'nin dest-i yemîn pir yemîn ta'lîminden örnek alıp sa'y-ı beliğ eyledikte 1154 (1741/1742) tarihi evâhirinde yirmi iki yaşında iken ahz-ı icâzet ve İstanbul'a hicret eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[474] Bu zâtın Mehmed Emin Paşa olması maznûndur. [475]

Mehmed Emin Belgradî: Bu nâm ile şöhret bulmuştur. Sülüs ve neshi Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1212 (1797/1798) tarihinde icâzet almış ve ekser icâzetnâmelere de vaz'-ı imzâ eylemiştir. Mûmâ ileyhin müzehhiblik hakkında mahâreti akrânına fâik derecededir [476].

Mehmed Emin: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi Buhûrî-zâde Abdullah Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. 1181 (1767/1768) tarihinde tarafından kitâbet olunmuş Hacı Burnaz Câmiinde bir hilye-i saâdeti vardır.

Mehmed Emin bin Ahmed: Edirne'lidir. Sadr-ı esbak Teberdâr Mehmed Paşa'ya pederi kethüdâ olmuştur. Hüsn-i hattı Şuğlî Ahmed Dede'den temeşşuk ile me'zûn olup Hazînedâr-ı Şehriyârî Ömer Ağa'nın hizmet-i kitâbetinde iken Ömer Ağa Mısır'a (**s. 380)** iclâ ve bunlar dahî teberdârân ocağından ref' ve imhâ olunmakla ricâl-i devletden Emin Ağa-zâde Sâdık Ağa dairesinde hangîdir.

---

[473] S.N, c.II, s. 100, Sicill-i Osmânî'de müşârun ileyhin tercemesinde musarrih olunmakla kaydedilmiştir, 1/409.
[474] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 499, 500.
[475] S.N, Cild-i sânîye müracaât 2/ 16.
[476] S.N, c.II, s.100, mahâret-i kâmilesi vardır. Târih-i vefâtıyla medfeni tahkîk olunamadı.

Mehmed Emin bin Ahmed: Harb-zâde Mustafa Efendi'nin hafîdi ve Tâib Mehmed Efendi'nin birâder-zâdesidir. Sülüs ve neshi pederlerinden te'allüm ile me'zûn olmuştur. 1167 (1753/1754) tarihinde irtihâl etmekle Zindanaltında Orta Mezarlıkta Arpacılar pîşgâhındaki köşede ammi Hacı Mehmed Tâib Efendi'nin kabri kurbünde medfûn ve nakş-ı seng-i mezârı mûmâ-ileyh Tâib Efendi'nin söylediği bu tarih mevzûndur.

Tarih

Semiyy-i Hazret-i fahr-i Rusûl cevân reşîd
Edip meârif-i aliyye kesb o pâk sirişt.

Pesend-i tab'ına olmadı dilfirîb-i cihân
Sarây-ı kabri sezâdır olursa zerrîn-hişt.

Nesebde- zâde-i hattât cedd-be-ced hattât
Rakm-ı keşîde-i ta'lîk u sülüs ve nesih nüvişt.

Dîdi vefâtına târih âmmî Tâib-zâde
Ola Mehmed Eminin makamı cây-ı behişt.

Mehmed Emin bin Halil: Edirne'lidir. Mevâlîden Mehmed Rûhî Efendi'nin akrabasındandır. Hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile on üç yaşında iken ahz-ı icâzet[477] eylediği senede İbrahim Nazîr Efendi bu tarihi demiştir.

Tarih

Nazîrâ bir ziyâde oldu hattât
Zehî hatt-ı dilârâ Bârekâllah 1155. (1742/1743)

Nesir: İstanbul'a vusûl ve Gümrükçü Seyyid İshak Ağa himmetiyle teberdârân ocağına duhûl eyledi. Ebu'l-vukûf nâzır Dârü's-saâde Şehir Ahmed Ağa'ya kahveci olmuşken sergi nezâretiyle tarîk-i hâcegâna sülûk eylemiştir. Celî hatta[478] heveskâr olup Beykoz çeşmesi ve Hünkâr iskelesi ve Kireçburnu nâm mahallerinde olan celîler evâil-i vaktinin eseri olup Arap Câmii'nde mahkeme tarafında *(Selamun aleyküm bimâ sabertüm)*[479] ayet-i kerimesi ve

[477] S.N, c.II, s.100, vaz'-ı lafz-ı ketebe için ahz-ı icâzet eyledi.
[478] S.N, c.II, s.100, hat resmine.
[479] Ra'd Sûresi 13/ 24, "Sabretmenize karşılık selâm sizlere".

Edirne'de vâki' saray-ı hümâyunun binâsına me'mûr olan ser- levhâ-i hâcegân Yusuf Efendi maiyetinde bulunmakla bi'l-cümle celîleri bunların eser-i kalemleridir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[480]

Mehmed Emin: Hâc-zâde demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Taşlık Müderrisi Hafızı Seyfüddin Efendi'den telemmüz ile icâzet almıştır. Hazinedâr Sinan Bey mektebinde bir levhası ve 1200 (1785/1786) tarihinden sonra olan icâzetnâmelerde ketebesi vardır.[481]

Mehmed Emin Sa'dî: Nakkaş-zâde demekle ma'rûftur. Sülüs ve nesihte Yesârî-zâde İsmail Efendi'den telemmüz ile icâzet almıştır. Eski câmiin Çömlekçiler Kapısındaki köşede vaki' sebilin bâlâsındaki *İnnâ hedeynahu's-sebîl*[482] ayet-i şerifesi 1195 (1780/1781) tarihinde bu zat tarafından yazılmış ve ketebesi[483] vaz' edilmiştir. Ve 1192 (1778/1779) tarihinde *(Şefaat Yâ Rasulallah)* cümle-i celîlesini şâmil tarafından kitâbet olunmuş Sultan Bâyezid Câmiinde bir levha ve *İzâ edâgat bike'd-dünya* ebyâtını hâvî 1190 (1776/1777) tarihinde yazılmış Hazinedar Sinan Bey Câmi-i Şerifinde diğer bir levha mevcuttur. [484]

Mehmed Emin bin Osman: Edirne'de sâkin olup pederi Ağa-zâde demekle arîftir. Sülüs ve neshi Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1169 (1755/1756) tarihinde me'zûn olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*

(s. 381) Mehmed bin Hacı Ahmed: Tarîk-i Nakşibendîye mensub Kunduk Osman mahallesi sekenesinden Mir'atî demekle şehîr Mehmed Efendi'dir.[485] Mûmâ ileyh terbiye-kerdesi olan Mir'âtî Şakir Ağa nâmında bir şahs-ı ecmelde pek çok âsâr-ı ber güzîdesi müşâhede olunmuş idiyse de hâl-i sabâvetim olmak mülâbesesiyle üstadı anlaşılamadı. Terbiye kerdeden maksad dahî besleme demektir. Âsâr-ı mezbûre bu ecmelin mahdumu tarafından mahv edilmiştir.

---

480 Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 409; S.N, c.II, s.100, 1198'de Edirne Kapısı'nda medfûn oldu. Kezâ fî Hatt-ı Hattatân.

481 S.N, c.II, s.101; 1200 tarihli icâzetnâmelerde imzâları görülmüştür.

482 İnsan Sûresi 76/3, "Şüphesiz biz onu (ömür boyu yürüyeceği) yola koyduk."

483 S.N, imza.

484 S.N, c.II, s.101, Üstadına ve târih-i vefâtıyla medfenine dâir ma'lûmât bu kadar ve 1193 tarihinde Murâdiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilmiş olan icâzetnâmede imzası görülmüştür.

485 S.N, c.II, s.99, Nakşibendi Şeyhidir. Mir'atî Mehmed Efendi demekle ma'rûfdur. Üstadı tahkîk edilemedi.

Mûmâ ileyh 1255 tarihinde vefat[486] etmekle Uzun Mezarlığın Boyacı Baba Türbesi cihetindeki[487] köşede medfûndur.

Mehmed bin el-Hâc Mustafa Efendi: Edirne'de Süleymaniye Câmi-i şerifinin İmamı Taşçı-zâde Mehmed Efendi demekle ma'rûftur. Hattât olduğu seng-i mezârında muharrerdir. 1154 (1839/1840) tarihinde vefat etmekle Zindan altında Tatar Han Kabristanı'nda Tuz Han zahrında medfundur[488].

Mehmed Emin Fakihî: Ali Baba-zâde demekle ma'rûftur. Edirne'de Sultan Selim kurbünde sâkindir. Mûmâ ileyhin sarf-ı vücudu 1133 (1720/1721) tarihinde safha zîb-i cihân olup sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile 1153 (1740/1741) tarihinde[489] yirmi bir yaşında olduğu halde icâzet almış ve ba'de'l-icâze beş sene mu'ammer olup 1158 (1745/1746) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ etmiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*. Aişe Hatun Câmii'nde *Allahümme inneke afuvvun tuhibbu'l-afve fa'fu annî*[490] ibâresini şâmil 1153 (1740/1741) tarihinde kitâbet olunmakla[491] bir levhası ve *Yâ hafiyye'l-eltâf neccinâ mimmâ nehâf*[492] ibaresiyle 1152 (1739/1740)'de kitâbet olunmakla Kabûli Dergâhı'nda diğer bir levhası müşahede olunmuştur. Ketebelerinde[493] Fakîhî lafzı olmayıp Mehmed Emin el-Ma'rûf bi Alî Baba-zâde demiştir. Lafzı mezkûr *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de muharrerdir[494].

Mehmed bin Hâfız İbrahim[495]: Tarikat-ı aliyye-i Mevleviyye müntesiblerinden Muradiye Câmi-i Şerifi İmamı İmam-zâde demekle şehîr el-Hâc Hâfız Mehmed Efendi'dir. Sülüs ve neshi Kıyık İmamı-zâde Balaban Paşa İmamı Seyyid Mehmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış[496] ve pek çok şâgird yetiştirmiştir. Zamân-ı icâzetnamelerinin kâffesinde

---

[486] S.N, c.II, s.99, irtihâl.

[487] S.N, c.II, s.99, pîşgâhındaki.

[488] S.N, c.II, s.99, defn olunmuştur.

[489] B.N Bu satırın yanında haşiye kısmında "Bu sahîfede sâhib-i câmiu İbrâhim Paşa'nın hüviyeti tahkîk ve tashîh olunamadı. Enîsü'l-Müsâmirîn'den tatbik olunacaktır." yazılı bir not bulunmaktadır.

[490] Allahım sen çok affedicisin, affi seversin, beni de affet.

[491] S.N, c.II, s.98, bir levhaya Sevvedehû ed'afu'l-'ibâd Mehmed Emin el-ma'rûf bi-Alibaba-zâde min telâmîzi Hüseyin el-ma'rûf bi-Haffaf-zâde diye imza etmiş olmasıyla tahakkuk etmiş ve tarih-i vefatıyla medfeni tahkîk olunamamıştır. Âti'z-zikr Ali-zâde hattat Mustafa'nın bunun birâderi olması maznundur.

[492] Ey gizli lütufların sahibi! Bizi korktuklarımızdan emin eyle.

[493] S.N, imzalarında.

[494] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 434, 435.

[495] S.N, c.II, s.99, Mehmed b. İbrahim el-Mevlevî.

[496] S.N, c.II, s.98, Sülüs ve nesihte sâbıku't-terceme Kıyak İmamı-zâde Seyyid Hacı Hafız Mehmed Efendi'den mütelemmiz olduğu sâhib-i terceme tarafından 1193 tarihinde Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi'ye i'tâ kılınmış olan icâzetnâmede

ketebesi vardır. 1214 (1799/1800) tarihinden sonra vefat etmekle Muradiye Câmi-i Şerifi haziresinde defn olunmuştur.[497] Mûmâ-ileyh 1193 (1779/1780) tarihinde Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi'ye[498] vermiş olduğu icâzetnameye ber vech-i âtî vaz'-ı ketebe[499] etmiştir. *Ve ene'l-mu'cizu ed'afu'l-'ibad el-hâc el-Hâfız Mehmed el-Mevleviyye'l-Ma'rûf bi-İmam-zâde el-İmam bi-Câmi-i Muradiye ve kad ecazet es-Seyyid Mehmed el-Ma'rûf bi-İmam-zâde ve kemâ ecazehu Şuğlî Dede* sûretiyle[500] vaz'-ı imzâ etmiş ve mezkûr icâzetnâme sûreti âtîde (405)[501] sahifede aynen münderic bulunmuştur.

Mehmed bin Osman: Edirne'de Tahmis kurbünde sâkin Kahveci-zâde demekle şöhretdâde bir hâfız-ı kâmkârdır. Mûmâileyh 1142 (1729/1730) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücud olup sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi'den te'allüm ile on altı yaşında iken 1158 (1745/1746)'de icâzet almış ve on dört sene mürûrunda 1172 (1758/1759) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Tatar Han Kabristanı'nda Dârü'l-Hadîse giden cadde boyunda Uşşaki Şeyhi Sâdık Efendi'nin kabri civârında medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı Buhûrî-zâde Abdi Efendi'nin[502] söylediği bu târih-i mevzûndur.

Tarih

Ol semiyy-i fahr-i âlem ibn Osman bâ u bâ/
Ya'ni kîm Kahveci- zâde gitti âh o nahl-i şân.

Hâfız-ı Kur'an ü hattât ve hem hatîb idi dîrîğ/
Savt-ı hûbu öyle kim bahş eyler idi halka cân.

(s. 382) Geldi bâ-lutf-i Hudâ târîh-i menkût Abdiyâ

Eylesin HâfızMehmed sahn-ı me'vâ-yı mekân 1172.

Ketebehû el-fakîr el-Hâc Mehmed bi-hâfızı'l-Kur'ân bin Hafız İbrahim el-Mevlevî el-müştehîr bi-imam-ı câmi-i Murâdiye imzalı ve 1208 tarihli bir de Kelâm-ı Kadîmi görülmüştür.

497 S.N, c.II, s.99, Mûmaileyh 1214 tarihli bir icâzetnâmede imzası görülmüştür. Bu tarihten sonra vefat etmiş ise de, tarih-i vefatı sahîh-i tahkîk edilemeyip, Murâdiye Camii Haziresi'nde medfûn olduğu tahkîk kılındı.

498 S.N, devamı haşiye kısmında yazılmıştır.

499 S.N, imza.

500 S.N, c.II, s.98, muharrer olmasından münfehim olmuş.

501 S.N, 614.

502 S.N, c.II, s.98, hattâtîn ve şu'arâ sırasında mesbûku't-terceme Buhûri-zâde Abdi Efendi

Nesr: Bu tercemenin bir kısmı *Tuhfetü'l-Hattâtîn*den me'hûzdur[503]. Kabûlî Dergâhı'nda kelime-i şehâdeti[504] şâmil *Ketebehu ed'afu'l-'iBâdî Kahveci-zâde min telâmiz Mehmed el-âsım bi-Hoca-zâde* imzalı bir levha görülmüş ise de isim ve tarihi olmadığı cihetle bir şey anlaşılamadı.

Mehmed bin İbrahim: Hâfızu'l-Kur'andır. Kendisi Hafız-zâde demekle ma'ruftur. Kıyık'ta Noktacı-zâde mahallesinde imam ve muktedâ-yı enâm idi. 1094 (1682/1683) tarihinde nokta-i vücûdu zâhir ve sülüs ve neshi Balaban Paşa İmamı İmam-zâde Seyyid Mehmed Efendi'den temeşşuk ve te'allüm ile ilm-i hatta mâhir olup 1114 senesi Rabîu'l-âhirinde (Ağustos/Eylül 1702) yirmi yaşında iken ahz-ı icâzete kādir olmuştur. Mesâhif-i şerife ve delâil ve sâir âsâr-ı münîfe yâdigâr bırakmıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[505]

Mehmed bin Hasan: Edirne'de Yeni İmaret semtinden olup huruf-u zerâfet-i zurûf, vücûd-u iltifât-ı erbe'ada yani 1111 (1699/1700) senesinde zîb-i ârâ-yı sersatr-ı şühûd olup hatt-ı sülüs ve neshi Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi'den temeşşuk ve pîrâne-i ser-zeyl-i icâzete dahî taalluk eylemiştir. Âsâr-ı kalemiyyeleri vardır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[506]

Mehmed: Edirne'de Atik Ali Paşa mahallesinde Hoca-zâde derler idi. 1140 (1727/1728) tarihinde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olup sinn-i rüşde ba'de'l-vusûl sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1164 (1750/1751) tarihinde yirmi dört yaşında olduğu halde icâzet almıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[507]

Mehmed bin Hacı Hasan: Karaca Bevvab Mahallesi'nde Kettânî-zâde demekle ma'rûf olup Kettânî-zâde Hattât Ahmet Efendi'nin birâder-i mihteridir. 1118 (1706/1707) tarihinde tevellüd edip sülüs ve neshi Şuğlî Ahmed Dede'den temeşşuk ile 1138 (1725/1726) tarihinde icâzetle kadr u itibârî terfi' olundu. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn.*[508]

Mehmed: Kasab Abdülaziz mahallesinde sâkin olup Kasab-zâde demekle şöhret-dâdedir. Hüsn-ü hatta münâsebet-i ma'neviyye ile Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Efendi'den

[503] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 499.
[504] S.N, c.II, s.98, Lâ ilahe illallah Muhammedü'r-Rasulullah ibaresini şâmil
[505] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 378.
[506] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 403.
[507] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 501.
[508] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 501.

temeşşuk edip ba'de'l-izn nice âsâra muvaffak olmuş ve 1171 (1757/1758) tarihinde vefat etmiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[509]

Mehmed bin Ali: Sultan Mehmed Hân-ı Rabi' asrı uleması sırasında mesbûku't-terceme[510] Çukacı-zâde Edirneli Mevlâna Mehmed Efendi'dir. Mûmâileyhin hoş-nüvîs olduğu *Vekâyi'ül-Fudala*da mezkûrdur.[511]

Mehmed bin Ali: Hekîm-zâde demekle ma'rûf olup Edirne'de 1130 (1717/1718) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olarak sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk ile[512] 1153 (1740/1741) senesinde 23 yaşında olduğu halde icâzet almış ve 1156 (1743/1744) tarihinde vefat etmekle Şadırvanlı Tekyede Dizdar-zâde Ahmed Efendi türbesinde defn olunmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[513] Mûmâileyh Hattât Şevki Efendi'nin ceddidir.

Mehmed bin Mehmed el-Emin: Elsine-i nâsda bi Tüfekci-zâde demekle meşhurdur. 1194 (1780) tarihinde kitâbet eylemiş olduğu bir Mushaf-ı şerife Mehmedü'l-Emin bi Hâfızu'l-Kur'an bi Tabancacı-zâde ve 1192 (1778/1779) tarihli bir icâzetnameye ve *ene'l-fakîru Mehmedü'l-Emin* ve 1238 (1822/1823) tarihli dğer bir icâzetnameye de *ve min efgaru'l-'ibâdu'l-hâfiz Mehmedü'l-müştehir bi Derviş-zâde* sûretiyle vaz'-ı ketebe[514] etmiştir[515]. Mûmaileyh sülüs ve neshi Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve sehv ve hatâdan ârî olmak şartıyla beşyüzü mütecâviz Mushaf-ı şerif[516] ve müteaddid Delâilü'l-Hayrât, Şerh-i Kara Davud ve Muhammediye kitâbet eylediği mervîdir. (**s. 383)** Mûmâileyh

---

509 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 501.

510 B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c.II, s. 241-242; ***Mevlana Mehmed bin Ali eş-Şehîr bi-Çukacı-zâde:*** *Mahrûse-i Edirne'den zuhûr ve Çukacı-zâde Efendi demekle meşhûr olmuştu. 'İnân-ı 'azîmeti vâdî-i tahsîle ma'tûf ve nakd u vakt azîzini cins-i ilm ü irfâna masrûf kılıp Rahmetullah Efendi'nin Edirne Selimiyesi Medresesi'nde hizmet-i iâdeleriyle mu'îd ve ders-i tahkîkinden müstefid olmakla Cemaziye'l-evvel 1050* (Ağustos/Eylül 1640) *senesinde kemterinden mülâzım ve tarîk-i tedrîse âzim olup ba'de tekmîli'l-medâris kırk akçe medreseden ma'zûl iken Cemaziye'l-evvel 1068* (Şubat/Mart 1658)*de Hacı Yahya-zâde Ahmed Efendi yerine meskıt-i re'si olan Edirne'de Yakut Paşa Medresesi hariciyle kâm- revâ olup 1069 Muharrem* (Eylül/Ekim 1658) *Arnavut Hüseyin Efendi yerine Emîniyye medresesiyle nâil-i Emîniyye olmuşlar idi. O sene Recebinde derse adem-i müdâvemet töhmetiyle 'azl olunup medreseleri Murtaza Efendi'ye ve yerleri Receb 1078* (Aralık/Ocak 1667/1668) *Selefi Ali Efendi yerine Edirne Darü'l-Hadîsine ve o sene ramazanında yine Selefi Ali Efendi mahlûlünden Edirne Bâyezidiyyesine ve Cemaziye'l-evvel 1080* (Eylül/Ekim 1669) *Selef-i Sâlifi Mustafa Efendi yerine Edirne Sultan Selim medresesi'ne müderris ve Safer 1083* (Mayıs/Haziran 1672)*'de sene-i âtiye Muharremi tevkîfiyle Hâfız Abdurrahman Efendi yerine Medine-i Münevvere'ye kadı olup Ramazan 1084* (Aralık/Ocak 1673/1674) *vefat eyledi. Mevlâna-yı mûmâileyh hüsn-ü hulk, hacı, hoş-nüvîs ve erbâb-ı meârifle celîs idi. Nâmı Ravzatü'l-Hattâtîn'de dahî mezkûrdur.*

511 S.N. c. II, s. 98, Kimden temeşşuk ettiğine dâir ma'lûmat alınamamış ise de, hoş-nüvis olduğu

512 S.N. c.II, s. 98, telâmizindendir.

513 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 435.

514 S.N, İmza.

515 S.N. c.II, s. 99, Hâfızu'l-Kur'ân, Derviş-zâde, Tüfekci-zâde, Tabancacı-zâde denmekle müştehir ve asârına vaz' ettiği imzaların ekserîsinde şu üç suretten biri muharrerdir.

516 S.N. c.II, s. 99, Beşyüzyirmi adedi mütecâviz Kelâm-ı Kadîm.

yazdığı mesâhif-i şerif sahâyifinin bir baş satırında bir vasatında bir nihâyetinde olmak üzere beher sahifede üçer aded boru kef yazmak mu'tadı imiş ve ol vechile de müşâhede olunmuştur. 1238 tarihinden sonra vefât etmekle Buçuk Tepede muhaddisînden Mevlâna Fıtrî Efendi'nin kabri kurbünde defn olunmuştur.[517]

Mehmed bin Mahmud: Ulemâ-i müteahhirîn sırasında zikri mesbûk[518] Berber Mehmed Efendi'dir. Sülüs ve neshi Makaralı Mektep Mu'allimi el-Hâc Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.

Mehmed bin Ferâmurz:[519] Tuhfetü'l-Hattâtînde Edirne'dendir demiştir. Müşârun ileyh sâhib-i dürer ve aziz Şeyhü'l-İslâm Mevlâna Hüsrev hazretleri olup terceme-i hâlleri Edirne kâdîleri sırasında (2) numaradadır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn* beyânınca[520] hüsn-ü hattı Yâkûtâneye mâlik olmakla hatt-ı latifleri ile kütüb-ü mu'tebere terk eylemiştir[521].

---

[517] S.N. c.II, s. 99, 1194 tarihinde kitâbet olunmuş bir kıta, Kelam-ı Kadim'i görüldü. *Ketebehû el-fakîru'l-mu'cîz bi't-taksîr Mehmed el-Emin bi-hâfızı'l-Kur'ân bi-Tabancacı-zâde min telâmîzi Berber-zâde gafarallahu lehum mağfiraten kâmile,* suretiyle vaz'ı imza etmiştir. S.N, c.III, s. 586, "Yüz altmış dokuzuncu kelâm-ı kadîmi görülmüş ve 1220 tarihinde kitâbet etmiştir" ifadesi derkenardadır.

[518] B.N, "Ravzatü'l-Ulema", c. II, s. 281, ***Mevlana Mehmed bin Mahmud:*** *Edirne'de zuhûr ve Berber-zâde demekle meşhûr olup, Beylerbeyli Mevlana el-Hâc Şerif Efendi'nin dersine müdâvemet ve icâzet aldıktan ve ahîran kendisi icâzet verdikten sonra 1292 de vefat edip Buçuktepede Tabya kurbünde medfundur.*

[519] Bkz: Ferhat Koca, "Molla Hüsrev", **DiA**, c.30, s. 252-254, 2005.

[520] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 439.

[521] B.N, "Edirne Kadıları", c. II, s. 122-123; ***Mevlâna Hüsrev bin Mehmed bin Ferâmurz:*** *Pederleri Ferâmurz umerâ-yı Efrencden olduğu halde şeref-i İslâm ile müşerref olmuş ve sulbünden Mevlâna-yı müşârun ileyh ile bir de kerîmesi gelerek kerimesini umerâ-yı Osmâniye'den Hüsrev nâmında bir mîr nâmdâra tezevvüc ettikten sonra vefat etmekle sinn-i suğrada kalan oğlu Mevlâna Mehmed enîştesinin şöhretiyle emir Hüsrev ve kaynı demekle meşhûr olmuş iken tedrîcen kaynı lafzı terhîm olunup yalnız Hüsrev denilmiş olduğu* ***Terceme-i Şakâyık****'ta muharrer ise de haşiyesinde Mevlâna Hüsrev'in babası Ferâmurz Sivâs ile Tokat arasında ve ..... kerdelerine mahsus olan bir karyede bir zaviye binâ ederek orada tevattun ve temekkün etmiş ve* ***Dürer-i Gurer*** *nâm kitabın hâtimesinde (Ene'l-fakîru Mehmed bin Ferâmurz bin Ali âmiluhümullah bi-lutfi'l-hafî ve'l-cülus) ibâresini yazmış olduğuna nazaran Mevlâna-yı müşârun ileyhin büyük pederinin ismi dahî Ali olup pederinin Efrencliği hakkındaki rivâyetin za'fiyeti tahakkuk etmiştir. Mevlâna-yı müşârun ileyh cümle-i fünûni ona bir ulemâ-yı mütekaddimînden bilâd-ı rûmiyede müftü olan Burhaneddin Haydar Hirevî Hazretlerinden ahz ederek muhibbe-i Edirne'de Şah Melek Medresesi'ne müderris olup, Sa'deddin Taftazânî'nin* ***Mutavval*** *nâm kitâbına bu medresede bir haşiye yazdı. Ve ba'dehû vefat eden karındaşı yerine uhdesine Edirne'de Halebî Medresesi müderrisliği tefvîz olunup daha sonraları Edirne'ye kadı oldu.* ***Gül-deste-i Riyâz-ı 'İrfân*** *nâm Burusa tarihinde Mevlâna Hüsrevin tercemesinde 848* (1444/1445) *senesinde Ahmed bin Hazer yerine Edirne kadısı olup 855* (1451/1452) *ma'zûl ve yerine Veliyyüddin-zâde Ahmed Paşa mevsul oldu denilmiş ise de sâir me'hazlarımızda bu kayda tesâdüf edilemedi. Mevlâna-yı müşârun ileyhin Edirne kadılığı ünvanıyla pek çok temessükât-ı şer'iyyesi görülüp cümleden biri (Sahha mâ tezammenehû 'indî. Harrara-hû Mehmed bin Ferâmerzi'l-Kâzî bi-Edirneti'l-Mahmiyyeti) tevkî'iyle müvekka' bir hucceti görüldü.* ***Tezâ'îf-i Hucceti****de (Selâsetü âlâfin der-semm-i Sultân Murâdî) sözü mestûr ve hâtime-i kitapta (Cerâ hâza fî evâili Şevvâli'l- mübâraki li-sene-i selas ve semânimie) tarihi merkûm olduğu ve 851 tarihiyle müverreh bir hucceti daha görüldüğü* ***Hadâyıku'ş-Şakâyık****'ta mezkûr ve Sultan Murad Hân-ı Sânî Hazretleri saltanatından feragatla Fâtih Hazretleri'nin birinci defa olarak 847* (1443/1444) *tarihinde taht-ı saltanatı teşriflerinde Monla Hüsrevi Kazasker nasb edip garîk-ı lücce-i 'âtıfet buyurmuş ve Monla Hüsrev cân u dilden muhabbet peydâ eylemiş olduğundan asâkir-i İslâmiyye'nin ibrâm ve'l-hâmî üzerine Murâd Hân-ı sânînin 849* (1445/1446) *tarihinde mağniyâdan gelip ikinci defa olarak Edirne'de taht-ı saltanatına cüluslarında Hazret-i Fâtih'in Mağnisâ'ya iğrâm-ı esnâda sâir erkân-ı devlet ve a'yân-ı saltanatından hiç birisi kendisine pey-rev olmamış ve Hazret-i Fatih tarafından Mevlâna-yı müşârun ileyh mansıbından olmayıp sâirleri gibi Edirne'de kalmış ibrâm olunmuş iken Cenâb-ı Şerifini zamân-ı azlde terk eylemek hudud dâir mürvetinden hariçtir diyerek kendüsinden ayrılmayup berâberce gitmiştir. Mevlâna-yı müşarun ileyhin bu harekât-ı*

Mehmed bin Mustafa: Edirne'de Yeni İmaret Mahallesi'nde 1139 (1726/1727) tarihinde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olmuş ve kemâl-i sa'y ve gûştle hüsn-ü hatda Şeyh-zâde Şeyh İbrahim Efendi'den icâzet almıştır. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[522]

Mehmed Refî'i: Edirne'de Mahmud Ağa mahallesinde sâkin ve Haffâf-zâde künyesiyle mezkûru'l-emâkin olup 1145 (1732/1733) tarihinde dünyaya gelmiştir. Yesârî-zâde İsmail Efendi'nin dest-i pir yemîn-i ta'liminden hüsn-ü hattı temeşşuk ve 1163 (1749/1750) tarihinde on sekiz yaşında iken icâzet almıştır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de[523] mûmâileyh Haffâf-zâde Mehmed nâmıyla mukayyed ise de mahlasının Refî'i olduğu ahiren Câmi-i Atik Medresesinde manzûr-ı fakîrânem olan iş bu *Subhane rabbiye'l-a'lâ* ibâresini şâmil hatt-ı desti olan levhaya *Ketebehu Mehmed er-refîkî el-ma'rûf bi-Haffâf-zâde 1161* (1748) imzasını vaz' etmiş olmakla tashîh edildi. [524]

Mehmed Mühürdâr: Edirne Bostancıbaşısı Kız Ali Ağa'nın hafîdi ve kezâlik Edirne Bostancıbaşısı iken vezâretle bi-kâm ve şeref sıhriyetle nâil-merâm olup ba'dehû irtihâl-i dâr-ı bekâ eden Süleyman Paşa'nın hemşire-zâdesidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Şeyhü'l-kurrâ İbrahim Efendi'den temeşşuk ederek ahz-ı icâzetle sâhib-i nâm olmuş idi. Mûmâ ileyh 1126 (1714/1715) tarihinde dünyaya gelip 1153 (1740/1741) [525]te hüsn ü hatdan icâzet almış ve on sekiz sene mürûrunda 1171 (1757/1758) tarihinde intikāl etmiş ve bir mushaf ile âsâr-ı sâire yâdigâr bırakmıştır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[526]

---

sadâkatkârânesi Hazret-i Fatih'i fevka'l-had memnun eylediğinden ikinci defa taht-ı saltanatına cülus buyurup Kostantiniyyeyi feth eyledikten sonra kendilerini cemî-i tevâbi'iyle Galata, Eyüp, Üsküdar kazalarıyla Ayasofya Medresesi'nin ilhâkıyla İstanbul kadılığına nasb buyurup kaderlerini a'lâ buyurdukları dahî Hadayıku'ş-Şakâyık'ta mesturdur. 4/28 üzere Hazreti Fatihin Mağnisa'ya a'zâmı 847 (1443/1444) *ve tekrar taht-ı saltanata avdeti 855* (1451/1452) *tarihleri olup görüldüğü beyân olunan sohbetlerin birisi 851* (1447/1448) *diğeri 852* (1448/1449) *tarihleriyle müverreh olunduğuna göre Mevlâna-yı müşarun ileyhin Hazreti Fatihi Mağnisa'da bırakıp tekrar mahall-i me'muriyetlerine avdet eylemiş olması zannolunmaktadır. 885 senesi Şa'banında* (Ekim/Kasım 1480) *bir Cuma günü İstanbul'da vefat etmekle cedd-i şerifleri Burusa'ya nakl olunarak orada Zeyniler Câmi-i Şerifinin mihrabı cihetinde bina eylemiş oldukları medreselerinde defn olunmuşlardır.*

[522] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 461.

[523] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 500.

[524] S.N. c.II, s. 102, 1210 tarihinde Hâc-zâde Mehmed Emin Efendi tarafından Hac-zâde Mehmed el-Emin er-Rıfkı Efendi'ye verilmiş olan icazetnâmede imzası.

[525] S.N, 53.

[526] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 500.

Mehmed: Serpûşî-zâde demekle arîfdir. Ali Bey Medresesi'nde ârâm eylediği eyyâmda sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1173 (1759/1760) tarihinde mûcâz ve me'zûn olmuştur. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[527]

Mehmed Hicâbî: Hâfızu'l-Kur'an ve Şeyhü'l-Kurrâ ve Şah Melek Paşa Câmiinin imamı ve Hüsam Bey Mektebi'nin mu'allimi idi. Bütkakan'ın Hâfız Latîf denmekle şöhret-şi'âr olmuş idi. Sülüs ve neshi Makaralı Mektep Mu'allimi Hacı Mustafa İzzet Efendi'den temeşşuk[528] ve ulûm-u Arabiyyeyi Edirne müftüsü Hâfız Mestan Efendi'den tederrüs ederek icâzet almıştır. On kadar Mushaf-ı şerif[529] ve Mevlüd-i Nebevî ve sâire yazmış hüsn-ü hatta mâlik bir zât idi. 1287 (1870/1871) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ[530] etmekle câmi-i mezkûr haziresinde defn olunmuştur.[531]

Mehmed Hicâbî: Keçeci Hacı Mehmed Efendi demekle ma'rûf olup Alemdar Mektebi mu'allimi idi.[532] Hatt-ı sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve pek çok hattât ve pek çok hâfız yetiştirmiştir. 1289 (1872/1873) tarihinde irtihâl etmekle mekteb-i mezkûr haziresinde defn olunmuştur.

(**s. 384) Mehmed Hilmi:** Derviş Mehmed'dir. Sülüs ve neshi Makaralı Mektep mu'allimi Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi'den telemmüz ile 1258 (1842/1843) tarihinde icâzet almıştır. Hacı Burnaz Câmii"nde bazı levhaları vardır. [533]

Mehmed Dede: Edirne'de Muradiye semtinde iken Kevkeb Hâfız Mehmed Efendi'den zu'munca izn-i Ketebe ile Kevkebî Ali olup

Beyt

Pîr-i bûdî vü reh-nidâ nestehî
Tû ne-pîrî ki tıfl-i küttâbî.

---

[527] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 500.
[528] S.N. c.II, s. 101, te'allüm
[529] S.N. c.II, s. 101, Kelâm-ı Kadim
[530] S.N. c.II, s. 101, vefat.
[531] S.N. c.II, s. 101, medfündur.
[532] S.N. c.II, s. 101, Köprübaşı'nda Alemdar Mektebi muallimi idi.
[533] S.N. c.II, s. 101, Makaralı Mektep muallimi âti'z-zikr Hacı Hafız Mustafa İzzet Efendi'den mütelemmiz olduğu, Hacı Burnaz Cami-i Şerif'inde görülen bazı elvaha vaz' etmiş olduğu *Ketebehû el-fakîr Derviş Mehmed hilmi min telâmîzi Hâfızı'l-Kur'an Mustafa el-İzzetî Efendi 1258* ibâresiyle mütedellildir.

Nesir: Meâlince isminden gayrı hüsniyyâtından bir şey'i olmayıp İstanbul'a geldikde kelle-pûş bir cerrâr-ı hîç be-dûş herze-kâr, yâve-güftâr, cerîde-i 'adem-âbâdde vâkı' mukâta'a-i nâ-bûdiyye-i emânetini kendine te'yîd-i ihtiyâr edip dest-i yârî-i kaltabânî ve ayyârî ve ser-mâye-i kallâşî ve cerrârî ile vardığı yerde bast-ı hasîr-pâre-i sıklet **Mısra':** "Cihân-dîde bisyâr gûyed dürûğ" vezni üzre sergüzeştimdir diyerek nice ekâzîb-i arkûbâne hikâyet eder. Onların biri de meclis-i icâzetidir. Şerî'at'den dûr ve tarîkatden mehcûr bir der-be-der-i menfûrdur. Hallasallahü Te'âlâ. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[534].

Mehmed Râşid İbn Mustafa Efendi: el-Hâc Râşid Efendi demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile me'zûn olmuştur. 1231 (1815/1816) tarihinde vefat etmekle Köprücü Bayırı Kabristanı'nda Şeyhî Çelebi Câmi-i Şerifi mukâbilinde cadde boyunda medfundur. 1210 (1795/1796) tarihinde kitâbet olunmuş elde bir levhası vardır. [535]

Mehmed Râkım: Boşnak-zâde demekle ma'rûftur. Sülüs ve nesihte Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den mütelemmiz olduğunu 1212 (1797/1798) tarihinde Mehmed Emin Belgradî'ye vermiş olduğu icâzetnâmede beyân etmiştir.[536] 1217 (1802/1803) tarihinde Hicaz'a[537] azimetle orada irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiştir. Mûmâileyh Matbaacı Hacı Hayri Efendi'nin büyük pederidir. Hâzinedâr Sinan Bey Mektebinde de bir levhası vardır. [538]

Mehmed Rahmî: Kavaklı İmamı Hattât Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'nin semere-i şâh-ı vücududur.[539] Hatt-ı sülüs ve neshi pederlerinden te'allüm ve temeşşuk ile icâzet aldığı 1220 (1805/1806) tarihinde pederi tarafından verilmiş bir icâzetnâmeye vaz' etmiş olduğu *Hâfız Mehmed er-Rahmî bin Seyyid Ahmed el-Hilmî* ketebesinden[540] müstebân olmuştur.

---

[534] Mustakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 502.

[535] S.N. c.II, s. 101, Üstadına ve terceme-i ahvâline dâir ahz-ı ma'lûmât edilemeyip, Seyyid Ahmed Hilmi Efendi tarafından 1305 tarihinde Çavuş-zâde Seyyid Mehmed Efendi'ye verilmiş bir icâzetnâmeye vaz'ı imza etmiş ve sülüs ve nesih hatlarını şâmil 1210 tarihinde kitâbet olunmuş elde bir kıt'ası vardır.

[536] S.N. c.II, s. 101, 1212 tarihli bir icâzetnâmede mezkûrdur ki, bu icâzetnâme tarafından Mehmed Emin Belgradî'ye i'tâ kılınmıştır.

[537] S.N. c.II, s. 101, Hicaz-ı mağfiret-tiraza.

[538] S.N. c.II, s. 101, mûmâ-ileyh imzâ-yı mezkûr ile Hazinedar Sinan Bey Mektebi'nde 1200 tarihinde yazılmış bir levhası vardır.

[539] S.N. c.II, s. 101, ferzend-i dil-pesendidir.

[540] S.N, imzasından.

Mehmed Rüşdî: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi Nazar Baba Mektebi mu'allimi Şeyhü'l-kurra İbrahim Efendi'den temeşşuk ve te'allüm ile icâzet almıştır. Çakır Ağa Mescid-i şerifinde[541] bir hilye-i saâdeti vardır. [542]

Mehmed Rüşdî: Hâfızu'l-Kur'ân, Çırpânî demekle meşhûrdur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Sene-i icâzeti 1196 (1781/1782) senesidir. Edirne'de şâgirdleri vardır.

Mehmed Refi': Taşçıbaşı-zâde derler. Hazinedar Sinan Bey Mahallelidir. 1138 (1725/1726) tarihinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup sinn-i rüşde vusûlden sonra hüsn-ü hattı ta'aşşuk ve Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi'den sülüs ve neshi temeşşuk ile 1163 (1749/1750) tarihinde yirmibeş yaşında olduğu halde icâzet almıştır. Rumeli valisi Hakkı Paşa-zâde Mehmed Muhyiddin Bey'in kabrine mübeyyen Üç Şerefeli Kabristanı duvarında[543] 1216 (1801/1802) tarihinde kitâbet olunmuş levha ile Hacılar Ezânı Çeşmesi'nde ta'lîk hat ile târihi bunların mahsûl-i destidir. Bu terceme kısmen *Tuhfetü'l-Hattâtîn*dendir.[544]

Mehmed Zühdî: Hâfızu'l-Kur'ân. Câmi-i Atik İmamı ve Büyük Araste Mektebi mu'allimi idi. Patlıcan Hâfız demekle meşhurdur. Sülüs ve neshi Ahi Çelebi mektebi mu'allimi Mehmed Asım Efendi'den temeşşuk ile mezun olmuştur. Ve Mushaf-ı şerif **(s.385)** ve Delâil-i Şerife gibi âsâr dahî bırakmıştır. 1253 (1837/1838) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Tabya kurbünde maktûlen vefat eden Sultan Selim İmamı Hâfız Mustafa Efendi'nin kabri civarında medfundur. Bir mushafi Fenerci Hacı Ahmed Efendide görülmüştü.

Mehmed Zühdî: Hoca-zâde demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den te'allüm ile ahz-ı icâzet etmiştir. Zaman-ı icâzetnâmelerinin kâffesinde imzası vardır. 1213 Recebinin dokuzuncu günü (17 Aralık 1798) hitâm bulup Mehmed Emin Belgradî yediyle tezhib olunmuş Sultan Selim Câmi-i Şerifi hatibi Ma'cûnî-zâde Hâşim Efendide bir mushaf-ı şerifi vardır.[545]

---

[541] S.N. c.II, s. 102, imzası altında bi-lâ tarih

[542] S.N. c.II, s. 102, tarih-i vefatıyla medfenine dâir ma'lûmat alınamadı.

[543] S.N. c.II, s. 102, Taşcılar'a nâzır duvarında.

[544] Mustakimzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 500.

[545] S.N. c.II, s. 102, Hoca-zâde imzasıyla 1237 tarihli bir icazetnâmede ve daha bazı icazetnâmelerde imzası görülmüş ise de, terceme-i hâlinden ma'lûmat alınamadı.

Mehmed Sâlim İbn Mehmed Râkım[546]: Kebeyayıcı mektebinin mu'allimi ve matbaacı Hattât Hacı Hayri Efendi'nin pederi Hacı Sâlim Efendi'dir. Sülüs ve neshi pederi Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi'den temeşşuk ile me'zun olmuştur. 1288 (1871/1872) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle[547] Buçuktepe Kabristanında Tabya civarında defn olunmuştur.

Şeyh Mehmed Sa'dî: Edirne'lidir. Sülüs ve nesihte Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den mütelemmizdir. Bin yüz doksan (1776/1777) tarihinden sonraki icâzetnamelerin ekserisinde imzası vardır.[548]

Mehmed Saîd et-Tabi'î: Hâfızu'l-Kur'an. Dirlikçi-zâde demekle meşhurdur. Kara Sarıklı damadı dahî derler. Gazi Mihal Bey Mektebi mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Hacı Hattât demekle şöhretşiâr olan Mustafa Tevfik Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Mezkûr mektebde yevmiyye yüz yirmi kadar talebeye yazı ta'lim ettiği mütevâtirdir. 1259 (1843/1844) tarihinde tarîk-i âlem-i fenâ ve âzim-i meşkhâne-i bekā olmakla Gazi Mihal Bey Câmi-i Şerifi sâhesinde defn olunmuştur. Yalnız bir mushaf-ı şerif kitâbet edebilmiştir.

Mehmed Saîd el-Ferîd İbn Tâhîr el-Müderrisî: Nakîbü'l-Eşrafdır. 1223 (1808/1809) tarihinde vefât eden müderrisî Tahir Efendi'nin mahdumudur. Hatt-ı sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almış ve 1252 (1836/1837) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle Zindanaltında Orta mezarlıkta Arpacılar karşısında, pederi yanında defn olunmuştur. Vefatı senesinde yazmış olduğu sağîru'l-kıt'a bir hilye-i saadet Hazinedar Sinan Bey Mektebi'nde mahfuzdur.[549]

Mehmed Şerif: Hâfızu'l-Kur'an. Bezistâni Hacı Efendi-zâde demekle ma'rufdur. Mûmâ-ileyh 1253 (1837/1838) tarihinde Derun Hisarda Kuru Çeşme Mahallesi'nde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olup, hâl-i sabâvetinde müdâvimi bulunduğu Câmi-i Atik mektebi mu'allimi Hacı İmam demekle şehîr, Şeyhü'l-Kurra Hâfız Şerif el-Hıfzî Efendi'den temeşşuk ile mezun olduktan ve ulûm-u arabiyyeyi Küçük Hacı İbrahim Efendi'den bi't-tederrüs icâzet

---

[546] S.N. c.II, s. 102, Mehmed Sâlim: Haccu'l-Haremeyn. Sâbıku'z-zikr Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi'nin ferzendidir.

[547] S.N. c.II, s. 102, vefat edip.

[548] S.N. c.II, s. 102, medfeniyle tarih-i vefatı tahkîk olunamadı ise de, 1190 tarihinden bed' ile sonralara doğru müşahede olunan icâzetnâmelerde imzaları görülmüştür.

[549] S.N. c.II, s. 103, Mûma-ileyhin tarih-i vefatı olan 1252 tarihinde kitâbet olunmuş Hazinedar Sinan Bey Mektebi'nde sağîru'l-kıt'a bir aded Hilye-i Saadet ziyaret olunmuştur. 11 Kanunıevvel 1310/ 24 Cemaziye'l-evvel 1312 Pazar.

aldıktan sonra Derun Hisar'da vâki' İhmal Paşa Câmi-i Şerifi hitabetiyle Topkapı'da Yakut Abdullah Paşa Medresesi Müderrisliğine nâil olmuştur. 1298 (1880/1881) tarihinde vefat etmekle Buçuktepe Kabristanı'nda defn olunmuştur.

Mehmed Sâdık: Edirne'lidir. Kadı-zâde demekle ma'rûfdur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. 1193 (1779/1780) tarihli bir icâzetnâmede imzası görülmüş ve Sezâyî Dergâhında ta'lîk hattı ile *Men Sabera Zafera*[550] cümle-i celîlesini şâmil 1210 (1795/1796) tarihinde kitâbet olunmuş levha bu zâtın mahsûl-i desti **(s.386)** olup *el-fakîr Mehmed Sâdık en-Nâibu Çardak mahrûse-i Edirne* sûretiyle ketebe[551] koyduğu müşâhede kılınmıştır. İşbu çardak denilen mahal Câmi-i Atikin muslukları karşısında vaki' mahal olup[552] kable't-Tanzimat o mahalle, Çardak mahkemesi denilir ve orada bir nâib ikāmet ederek umûr ve husûs îbâd rû'yet olunur imiş.[553]

Mehmed Sâdık es-Sıdkî[554]: Kıyık'ta Karabulut Mahallesi'nde na'l-bend esnafından Hasan Ağa'nın sulbünden 1260 (1844/1845) hilâlinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olmuştur. Hakîm Sultanî Lârî Abdülhamid Çelebi Câmi-i Şerifinin hatibi ve Edirne Emlâk-ı Hümâyun komisyon-u âliyyesine merbût kurrâ-yı senniyye mekâtib-i ibtidaîsi müftüsü idi.[555] Sülüs ve neshi Karabulut Mektebi mu'allimi Şeyhü'l-kurra Hâfız Mehmed Tahir Efendi'nin te'allüm ve temeşşuk ve ulûm-u arabiyyeyi Çubukçu-zâde Mahmud Efendi'den halka-i tedrîsine müdâvemetle tekmîl-i nüsha ile liyakati tahakkuk ederek ikisinden de icâzet almıştır. On aded Mushaf-ı şerif yâdigâr bırakmıştır. Edirne matbaasında litografya destgâhında tab' ve neşr olunan Enis Dede Divanı bu zâtın mahsûl-i destidir.[556] 1319 (1901/1902) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle Buçuktepede medfundur. [557]

---

[550] Sabreden kişi zafere ulaşır.

[551] S.N, imza.

[552] S.N. c.II, s. 103, Eski Cami-i Şerif pîşgâhında Es'ad Muhlis Paşa'nın muvakkithanesi karşısında vâki' Emin Efendi'nin Bakkal dükkânı ittisalinde vâki' mahal olup

[553] " S.N. c.II, s. 103, Şimdiki belediye dâiresi gibi demek olacak; B.N. c.II, s. 384, *Kadı-zâde Mehmed Sâdık Efendi'nin 1205 tarihinde kitâbet olunmuş bir de mushafı görülmüştür."* Derkenarda kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

[554] S.N. c.II, s. 112, Sâdık Sıdkî, nâmı Mehmed'dir.

[555] S.N. c.II, s. 112, el-yevm Emlâk-ı Seniyye Mekâtib Müfettişliği'nde müstahdemdir.

[556] S.N. c.II, s. 112, 1307 tarihinde Edirne Matbaası'nda litografya derstgâhında matbu' ârif billah Enis Dede Divanı bu zâtın hatt-ı destidir.

[557] S.N. c.II, s. 112, 1319 senesi Cemade'l-evvelisinin on altıncı gününe müsâdif 1317 Ağustos'unun on beşinci Pençşenbe günü vefat etmekle...

Mehmed Sabrî: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi[558]'den telemmüz ile me'zun olmuştur. Edirne'de Sultan Bâyezid Câmi-i Şerifi'nde muallak levhada 1195 (1780/1781) tarihinde kitâbet olunmuş *Küllema dehale* [559] nass-ı celîli[560] bu zâtın mahsûl-i destidir.

Mehmed: Sofya'dan Edirne'ye gelip hatt-ı sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den telemmüz ve 1153 (1740/1741) tarihinde icâzetle telezzüz edenlerdendir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[561]

Seyyid Mehmed Tahir el-Hulusi bin Hacı Mustafa: Berber-zâde demekle ma'rûfdur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den telemmüz ile icâzet almış ve 1228 (1813) tarihinde vefat etmekle Köprüce Bayırı[562] ittisalindeki kabristanın vasatında defn olunmuştur. 1227 Zi'l-hiccesinin yirmi beşinde (30 Aralık 1812) kitâbet olunmuş[563] Ya'kub Gilârî Mescidinde bir levhası ve Horozlu'da vâkı' Yeni Tekyede, türbe derununde bir kıt'ası vardır.

Mehmed Tâhir: Hâfızu'l-Kur'an ve Şeyhü'l-kurra ve Karabulut Mektebi mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Tatar Hoca demekle ma'ruf Hâfız İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ve ulûm-u arabiyyeyi Sarıca Paşalı Mevlâna Hâfız Ahmed Zihnî Efendi'den tederrüs ile icâzet almıştır. Mûmâileyh birkaç aded mushaf-ı şerif kitâbet etmiş ve ilm-i kırâ'atden gereği gibi huffaz yetiştirmiştir. 1288 (1871/1872) tarihinde vefat etmekle Kıyık'da Orta Mezarlığın vasatında defn olunmuştur.

Seyyid Mehmed 'Ârif bin Mustafa Rasim bin eş-Şeyh 'Abdurrahman: Muradiye Mektebi mu'allimi Mustafa Râsim Efendi'nin semere-i şâh-ı vücûdudur[564]. Sülüs ve neshi pederinden temeşşuk ile icâzet almıştır. 1213 (1798/1799) tarihinde vefat etmekle zindan altında Eskici-zâde Efendi'nin kabri civarında pederleri kurbünde medfundur.

---

[558] S.N. c.II, s. 103, telâmizinden olduğu.

[559] Al-i İmran 3/37, "Mabede her girişinde…"

[560] S.N. c.II, s. 103, nass-ı celîlini hâvî ve Mehmed Sabri min telâmîzi İsmâil el- ma'rûf bi-Yesâri-zâde imzalı ve 1195 tarihli levha münderacâtına müstebân olmuş, terceme-i hâlinden ma'lûmat alınamamıştır.

[561] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 502.

[562] S.N. c.II, s. 103, Şeyhî Çelebi Mahallesi'nin Köprüce Bayırı

[563] S.N. c.II, s. 104, *Sevvedehu'l-müznibu Mehmed Tâhir el-Hulûsi ğafarallahu zunûbehu ve li câmi-i'l-mü'minîn Emin* imzalı

[564] S.N. c.II, s. 104, ferzend-i hünermendidir.

Mehmed 'Âsım: Tatar hoca demekle ma'ruftur. Hattât Veysi Hoca'nın semere-i şâh-ı vücûdu ve küçük Araste başında vâki' Ahi Çelebi Mektebi'nin mu'allimidir. Seksen sene kadar mu'ammer olduğu mervîdir. Sülüs ve neshi Taşlık Müderrisi Hâfız Mehmed Seyfüddin Efendi'den te'allüm ile icâzet almış ve 1247 (1831/1832) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā[565] etmekle İstanbul yolunda Seyyid Celalî türbesi karşısındaki kabristanda pederi kurbünde medfûndur.

Mehmed Ferid: Hâfızu'l-Kur'an. Zikri mesbuk hattât ve Şeyhü'l-Kurra Yanık Hâfız Ahmed sâhib-i tercemenin enişte**si (s. 387)** olmak münasebetiyle Yanığın kaynı demekle şöhretşiâr olmuştur. Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.[566] Mûmâileyh birçok Mushaf-ı Şerif[567] kitâbet etmiş olduğu gibi pek çok zamanlar önüne nüsha koymaksızın ezber olarak yazdığı ve Baba Timur Taş Mescid-i şerifinde kırk sene-i kâmile ale't-tevâlî hatm-i şerif ile terâvih namazı kıldırdığı Tokat'tan mervîdir. 1247 (1831/1832) tarihinde vefat etmekle mescid-i mezkûr sahasında mihrabın sağ cihetinde medfûn ve nakş-ı seng-i mezârı kal'a-i Sultaniyye karantina müdürü sâbık Edirne'li Halil Feyzi Efendi'nin söylediği tarih-i mevzûndur.

Tarih

Hayf sad hayf ferid-i zümre-i hattât-ı 'asr/
Hâfızu'l-Kur'an zâtı halk içinde sevgili.

Terk idûb bu milket-i dehr-i fenâ-yı nâgihân/
Âteş-i hasretle yandı cümlenin cân u dili.

Küllü nefsin zâikatun mısdâkı üzere âkıbet/
Pîr ü bernâ şerbet-i mevti içerler hâsılı.

Feyziyâ hâtif dîdi târîh-i fevtin bâ-nikat/
Eyledi Hâfız Mehmed kasr-ı Firdevs menzili 1247

[565] S.N. c.II, s. 104, vefat.
[566] S.N. c.II, s. 104, mütelemmizdir.
[567] S.N. c.II, s. 104, kelâm-ı kadîm.

Nesr: Mesâhif-i Şerifesinden 224 (1809/1810) tarihinde yazmış olduğu bir nüshası fakîrde[568] biri Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hacı Hâfız Ali Efendi'de biri Mesud Hâfız Râşid Efendi'de biri Nazmi Beyde iki nüshası kerd Mustafa Vasfî Beyde biri Mumcu Hacı Haşim damadındaki yedi nüshası Edirne'de mevcud[569] ve bir adedi de Dersaadetde Ayasofya kütüphanesi hâfız-ı kütübündedir.[570]

Seyyid Mehmed Kâşif: Hâfızu'l-Kur'an. Edirnelidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Kavaklı İmamı ve Saraçlar mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi[571]'den te'allüm ve temeşşuk ile ahz-ı icâzet eylemiştir.

Derviş Mehmed Kevkeb: Hâfızu'l-Kur'an Devhatü'l-Küttâbda[572] necm-i rahşende-i vücûdu burc-ı meh-i tâbândan nişân olan İstanbul'da leme'ân edip ... diye mezkûr ise de mûmâileyhin tercemesi *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de ber vech-i âtîdir[573] şöyle ki mûmâileyh Edirne'ye Anadolu'dan gelip tevattun eyledi. Kevkeb diye mülakkab olmasına vesile eğerçe *elkâb tenezzelü mine's-semâ* îmâsıyla uluvv-i şân ve pertev şa'şaa-dâr-ı zemânî-i müsellemdir. Lâkin vech-i âdî budur ki ba'zı nâsda rev-nümâ olduğu üzere beşeresinde dîde ve gûş meyânında bir halkı irti'âş ve ihtilâc dâimi var idi. Nâgâh kevkeb redif bir kadîse de hareket-i mezbûre dâir mazmunu vaki' olmakla mecliste keyfe mâ ittifak inşâd olunur iken beyt-i mezbûre ehl-i meclisin ziyâdece inbisâtlarına bunlar izhâr-ı infiâl ile munkabız olduğu ecelden Kevkeb lafz-ı ma'hûd ona lakab olmuştur. Ketebelerinde îrâd eylemezdi. Seb'a-i seyyare-i vücûhât-ı Kur'aniyyeyi bi-kemâlihâ görüp ve şâgirdlerinden Yoğurtçular Şeyhi Mustafa Efendi'den tarikat-ı halvetiyyede ahz-ı dest-i bîat ve bî- kâm hilâfet dahî olmuş idi. Hüsn- ü hattı şeş kalemi dahî ekâlîm-i seb'ada şöhret-nümûn ve üstad rub'u meskûn nâmdaş Câmiu'l-Kur'ân Hâfız Osman Efendi'den İstanbul'da temeşşuk ve icâzetyâb-ı tefevvuk olmuştur.

---

568 S.N. c.II, s. 104, Müşârun ileyhin kitâbet ettiği kelâm-ı kadîmlerden 1224 tarihinde yazmış olduğu bir kıt'asına fakîr nâil oldum. Merhûm ibtidâ ettiği kalemle intehâsına vâsıl olmuş, hakîkaten nefîsü'l-enfesdir.

569 S.N, mevcuttur.

570 S.N, bu cümle yazılmamıştır.

571 S.N. c.II, s. 104, telâmizinden olduğu 1205 tarihli bir icâzetnâmede manzûr-i fakîranem olan imzasından anlaşılmış ise de, terceme-i hâline dâir ahz-ı ma'lûmat edilemedi.

572 Suyolcu-zâde, *Devhatü'l-Küttâb*, s. 110.

573 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 484.

Beyit

Hatt-pezîrâ-yı sohbet-est sevâd-ı şeb-i mâ
Çün sevîd-est nihân der-dil-i şeb kevkeb-i mâ

Nesir: Zâhirî üzre bî-çâre, pûşîde-i sehâb-ı gaflet bulunup hukûk-u üstadına 'adem-i riâyet ve belki ilâve-i ukûk-u dünya ve ahiret olur umûra tesaddi edip ez-cümle devlet-i aliye-i Edirne'de bulunduğu zamanlarda üstadı mezbur efendiye ricâl-i devletden biri ale'l-hesâb bir kese akçe irsâl edip bir Mushaf-ı şerif kitâbetini niyaz merhûm ve merkûm **(s. 388)** dahî şuru' eylediği mushafın sülüsü yazılmış iken Kevkeb, Edirne'de bulunmakla ben hoşnüvîsim ve tîzkârım Osman Efendi alîl olmakla pîrâne yazar diye kendine kitâbet-i mushafı tahvîl ve meblağ-ı mezbûru bir teng vakitte istirdâd ve tahsîl eylemelerine sebep olmuştu. Bu rahne onun ameli olduğuna mushaf-ı sânî cüzleri İstanbul'da tezhîbe gelip ba'de zaman mücellid dükkânında gördükte muttali' olup, eğerçe ve *Yemhullahu mâ yeşâ ve yüsbitu ve indehû ümmü'l-kitab*[574] diye izhâr-ı infiâl eylemedi, diye nakl olunur. Lakin mushaf-ı sânî henüz sülüs miktarı olmadan kalemtraş ile kazaen kitâbet eylediği iki parmaklarını birden kat' edip ve zahm süresi bir sene iltiyâm kabûl eyleyip ve'l-hâsıl mezbûr mushafı itmâma müyesser olmayıp ve bu maddeden sonra yıldızı düşüp kevkeb dilhâhı üzere tenvîr-i âsumân kitâbet eylemek mukadder olmamıştır.

Mısrâ': Ger hatt-keşî be-âlem-i hatt-ı emân babî

Nesir: Mefhumu üzere 1129 (1716/1717) tarihinde Edirne'de rütbe-i hayattan inhitât buldu. Ve kevkebü enkâzu's-sâ'a miseline mevrid oldu. (İntehâ) Hat ve hattâtanda[575] mûmâ ileyhin târîh-i vefâtı 1149 (1736/1737) senesi olmak üzere mazbut ise de yanlış olup sahîhi *Tuhfetü'l-Hattâtîn* beyânınca telef-i hattât tarihi olan 1129 (1716/1717)'dur. Kabri bulunamadı. Edirne üstadlarının bir silsilesi bundan teşa'üb etmiştir.

Mehmed Muhib: Yanbolulu Ahmed nâm-zâtın semere-i şâh-ı vücûdu (nâm zatdan semere-i şâh-ı vücud olup) olup Kuşçu Doğan mahallesinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olmuştur. Tarikat-ı aliyye-i Nakşibendiye müntesiblerindendir. Hatt-ı ta'lîkde Eski Ceride Nâzırı demekle arîf el-Hâc Ahmed Rüşdî Efendi'den mütelemmizdir. Edirne eyaleti nüfûs kaleminde mukayyed-i sânî idi. Hakkâklık sanatında mahâret-i kâmilesi olduğundan mühr

[574] Rad Suresi 13/39, "Allah, dilediğini siler, dilediğini de sabit kılıp bırakır. Ana kitap (Levh-i Mahfuz) O'nun yanındadır."
[575] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 150.

hakkı için kendisine ba'zen dersaadetten dahî müracaat vuku' bulduğu mervîdir. Muhibbî mahlasıyla eş'arı şuâra meyânındadır. 1266 tarihinde vefat etmekle Kuşçu Doğan Câmii Haziresi'nde defn olunmuştur.

Mehmed Medhî: Dersîâm ve Şeyhü'l-kurrâ ve Eski Câmi-i Şerif'in hatibidir. Kurrâ Hâfız Mehmed Efendi demekle ma'rûftur. Avâm nâsı bu kurra lafzını tahrif ederek Kuru Hâfız Mehmed Efendi derler idi. Sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den temeşşuk[576] ve ulûm-u arabiyyeyi Mirmîrân Medresesi Müderrisi Hacı Şerif Efendi[577]'den tederrüs ile icâzet almıştır. 1298 (1880/1881) tarihinde vefat etmekle Buçuk Tepede Tabya civârında defn olunmuştur.

Mehmed Mu'tî: Meskıt-ı re'si Bitekli karyesi olduğu için Biteklili Hoca demekle şöhretşiâr olmuştur[578]. Kirişhânede Yeşilce Mektebi mu'allimi idi. 1250 (1834/1835) tarihinde hüsn-ü hattan Postalcı-zâde Seyyid Mustafa Efendiye vermiş olduğu icâzetnâme manzûr-ı fakîrânem olmuştur. 1252 (1836/1837) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle[579] Evliya Kasım Paşa Câmi-i Şerifi pîşgâhındaki kabristanda Büyük Karaağaç kurbünde Tunca Nehri kenarında medfundur.

Mehmed Necâti İbn Ahmed: Hâfızu'l-Kur'an, Evliya kâsım Paşa Câmi-i şerifinin hatibi ve Yeşilce Mektebi mu'allimidir. Tâ'ife-i zürrâ'dan Ahmed Ağa nâmında bir adamın oğludur. Sülüs ve neshi Biteklili Mehmed Mûtî ve sâniyen Sarı Şeyh Mektebi Mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almış[580] ve 1265 (1848/1849) tarihinde de Mehmed el-Kâdir eş-Şükrî nâmında bir zâta verdiği icâzetnâme manzûr-ı fakîrânem olmuştur. 1302 (1884/1885) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle Evliya Kasım Paşa Câmi-i Şerifi Kabristanı'nda defn olunmuştur.

Mehmed: Edirne'de Kıyık semtinde Na'lbur-zâde demekle meşhurdur. 1154 (1741/1742) tarihinde tengnây-ı ademden ıydgâh-ı vücuda kadem-nihâde olup mukaddime-i ulûm ve fünûn olan sülüs ve neshi Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Efendi'den te'allüm ve

[576] S.N. c.II, s. 105, te'allüm ve temeşşuk ederek
[577] S.N. c.II, s. 105, Mevlâna Beylerbeyli Hacı Şerif Efendi'den
[578] S.N. c.II, s. 105, şöhret bulmuştur.
[579] S.N. c.II, s. 105, vefat edip.
[580] S.N. c.II, s. 105, te'allüm etmiştir.

temeşşuk (**s. 389)** ile on sekiz yaşında olduğu halde 1172 (1758/17599 tarihinde icâzet almıştı. Hadîdu'z-zihn bir hattât idi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn* [581].

Seyyid Mehmed Vehbi: Edirne Yeni İmarette Sıraç-zâde demekle şöhretdâdedir. Sülüs ve neshi üstad heft ekâlîm Yedikuleli Emir demekle arîf, Seyyid Abdullah Efendi'den talim edip ba'dehû Şemsi Efendi'den mezûn olan Ali Konevî Edirne'ye geldikte hilâl-i esâ istifâde-i envâr-ı temeşşuk ederek icâzetleriyle dahî bedr-i kâmil olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[582].

Mahmud Çelebi İbn Murad: Edirne'lidir. Şeyh Hamdullahın şâkirdlerinden olup meşhur hattât idi. 987 hilalinde vefat eylediği ve Piyale Paşa Câmi-i Şerifinde bir mushafı mevcud olduğu *Sicill-i Osmânî*'de[583] ve sülüs ve nesih hattâtı olduğu da Âli merhûmun *Menâkıb-ı Hünerverân*ında mesturdur.

Mahmud: Edirnelidir. Hünerverân-ı eslaftan olup hüsn-ü hattı Şerif Abdullah 'Âgah'tan temeşşuk ile vâdi-i kalemin mecmû'unda üstad-ı sâhib-i reşâd olmuştur. 1004 (1595/1596) tarihinde Diyarbekir defterdârı ve sâir hidematda dahî âb-ı hayat-ı kalemi cârî olduğu, Dizdar-zâde Şeyh Ahmed Lârendî merhumun tercemesinde tahkikkerde-i atâyadır[584]. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[585] Şerif Abdullah Şeyh Hamdullah'ın damadı Şükrullah Halife'nin şâkirdidir. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân*.[586]

Mahmud: Edirne'de Câmi-i Atik kurbünde Hacı Mekkî-zâde derler idi. Hüsn-ü hattı Yesârî-zâde İsmail Efendi'den temeşşukle milk-i yemin edip 1167 (1753/1754) tarihinde icâzetle rütbe-i meârife terfi' olundu. Beyt-i ta'limi mûtâf-ı üstâd erbâb-ı irfân olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[587].[588]

Mahmud: Edirne'de saray-ı sultanîye dehalet ve orada İmam Âgah Seyyid 'Abdullah Efendi'den hüsn-ü hatda icâzetle tahsîl-i dilhâh edip evâhir-i saltanat Mahmud Hanı da ser-

[581] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 502.
[582] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 497.
[583] S.N, c.II, s. 105; 4/313.
[584] S.N, 1/675.
[585] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 511.
[586] S.N, c.III, s. 594; 1/121.
[587] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 513.
[588] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 497.

kitâbetten bir nânpâre ile çerağ olunarak Edirne'de iskân eyledi. Kadıköylü Mehmed Ağa'nın hemşîre-zâdesidir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*[589].

Mahmud el-Hâmid bin Mehmed Emin el-Müezzin: Hâfızu'l-Kur'an Alemdar Mektebi mu'allimidir. Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1183 (1769/1770)'te icâzet almıştır.[590] 1241 (1825/1826) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle mekteb-i mezkûr sahasında defn olunmuştur. Seng-i mezarında namı yalnız Hafız Mahmud Efendi ise de 1225 (1810/1811) tarihinde Hacı Sufi Efendi'ye vermiş olduğu icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakīru Mahmud el-hamid bi-hafız kelâmu'l-mecid bin Mehmedü'l-Eminü'l-Müezzin* sûretiyle ketebe[591] koymuş olduğu manzur-ı fakîrânem olmuştur.

Mahmud 'Örfî: Edirne'de Bevvâb Sinan mahallesindendir. Pederi Suhte Hacı Ali Ağa, Bostancı Başı ve kendisi Bostancı Ocağında kethüda olmuştur. Hüsn-ü hattı ibtida Kevkeb Hâfız Mehmedden verziş-i temeşşuk ve ânın fevkinde Şuğlî Ahmed Dede dahî bir zaman kûşiş-i tahakkuk edip ve sûrî ve ma'nevî hüsn-ü hattı ta'aşşuk eylemekle dâmen-i icâzete dahî ta'lîk eyledi. Beldesinde emr-i Şer'î ve kâr-ı örfî ru'yetine tevcîh-i zihn ve sarf-ı dimağ üzere idi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[592] Örfî mahlasıya eşarı şuâra meyanındadır[593].

Mehmed Nuri: Edirne'lidir. Konyalı Mektebi Mu'allimi Hacı Hâfız Mahmud Efendidir. Sülüs ve neshi Ahi Çelebi Mektebi Mu'allimi Hacı Ali Remzi ve Gazi Mihal Bey Mektebi mu'allimi Hâfız Mehmed Said Efendilerden[594] temeşşuk ile icâzet almıştır. Ve pek çok hâfız[595] yetiştirmiştir. 1276 (1859/1860) tarihinde irtihâl etmekle zindan altında Eskici-zâde (**s. 390)** Hacı Ali Efendi merhumun kabri kurbünde defn olunmuştur. Ve Şeyhü'l-Kurradır.

---

589 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 513.

590 S.N. c.II, s. 105, Sülüs ve neshi Bıçakçı-zâde şâkirdânından sâbıku'z-zikr Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den te'allüm etmiştir.

591 S.N. c.II, s. 105, diye imza eylemiş olduğuna nazaran sâir kıt'aâtın ve icâzetnâmelere muharrer olan Mahmûd el-Hamîd bu zâtın olduğu tahakkuk etmiştir.

592 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 513.

593 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 513; Adıgüzel, a.g.e, s. 244; ***Örfî****: Mahmud Ağa'dır. Edirne bostancıbaşılarından Sûhte Hacı Ali Ağa'nın ferzend-i hünermendi Bostâniyân Ocağı kethüdası olup Edirne'de Bevvâb Sinan Mahallesi'nde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olmuştur. Binyüzseksenaltı tarihinden sonra vefat edip İstanbul yolunda Nâzır Çeşmesi Kabristanı'ndan Buçuktepe'ye giden yol boyunda pederi yanında defn olunmuştur. Müretteb divanı ve dört yüz on iki beyti şâmil Mahabbet-nâme-i Örfî ünvanlı bir manzumesi ve Edirne'ye dâir bazı vakâyi'i hâki bâ tanzim 1172 (1758/1759) tarihinde Edirne pâyitahtını teşrif buyurmuş olan Üçüncü Mustafa Han Hazretleri nâm-ı nâmîleriyle ser-levhasını tezyin ederek huzûr-u hümâyunlarına 'arz u takdîm ettiği muhtasar bir tarihçesi vardır. Hattâtlarda dahî zikri mesbuktur. Eş'arı pek çok ise de sâdedir.*

594 S.N. c.II, s. 105, Ulûm-i arabiyyede Mevlana Karslı Hacı Halil Efendi'den ahz-ı icâzet etmiştir.

595 S.N. c.II, s. 105, birkaç yüz hafız.

Muhyiddin Mehmed bin Mehmed Berde'î: *Terceme-i Şakâyık'*da mûmâ ileyhin tercemesinde hüsn-ü hatta mâlik olup, bî-nazîr kitâbete kâdir idi. Hutût-ı huzûz- âmizî nesh-i rika'-ı yakut edip tahrîr ettiği misallere misal bulunmaya mecâl-i muhal idi. Kümeyt-i hâme-i mu'ciz-beyânı gayet seri' olup tarfetü'l-ayn içinde meydân-ı sahayifde tayy-ı mekân ederdi diye muharrerdir. Üç Şerefeli Medresesi'nde müderris iken 928 (1521/1522) tarihinde vefat ettiğinden muhtasar tercemesi müderrisîn sırasındadır. [596]

Müsellem: Nâmı Ahmeddir. Hüsn-ü hatta mâlikdir.[597] Tarîk-i Gülşeniyye'den Veli Dede Dergâh-ı Şerifinin şeyhidir. Dergâh-ı mezkûr pîşgâhında 1157 (1744/1745) tarihinde binâ-kerdesi olan çeşmenin vasatındaki mermerde ta'lik hattı ile *Ve mine'l-mâi külle şeyin hayy* bu zâtın mahsûl-i desti olup *Harrarahu'l-bânî es-sânîi'l-hakîr eş-Şeyh müsellem el-fakîr* sûretiyle vaz'-ı ketebe etmiştir. Eş'arı Müsellem mahlasıyla şuara meyânındadır.[598] Hüsn-ü hatda Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den mütelemmiz olması muhtemeldir[599].

Mustafa: Darb-zâde demekle meşhûr ve sülüs ve nesihde bi'z-zât Hâfız Osman Efendi'den[600] me'zundur. Hâfız Osman Edirne'de oldukça 'acâlete'l-vakt iktiza eden celîlerden bazılarını bunlara tahmîl ve kendisi tashîh eylediği ma'rûfdur. Kutup taşı ve nokta taşı ta'bir olunan murabba'ış-şekl ve çâr etrafı müsâvî resm üzere olan nevi'den bir taş seng-i mezarı olup ismi anda mesturdur. Vefatı 1146 (1733/1734) tarihindedir. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân*.[601] Hattât Tâib Mehmed Efendi'nin pederidir. Bu zat Tâib Efendi'nin kabri kurbünde Zindanaltı cihetindeki hattât Monla Mustafa olması muhtemeldir. Seng-i mezarında târih-i vefatı 1166 (1752/1753)'dır ki *Hat ve Hattâtân*'daki tarihe de müşâhebeti vardır. Allahu a'lem.

---

[596] S.N. c.II, s. 105, müderrisîn sırasında 417 sahifede 53 numaradadır, S.N, 1/413.

[597] S.N. c.II, s. 105, ta'lîk hattatıdır.

[598] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 549; Adıgüzel, a.g.e, s. 325, 326; *Ulemâ vü meşâyıh ravzasında Sultan Mustafa Hân-ı Sânî devri ulemâsı sırasında tercemesi mezkûr Gülşenî Şeyhi Ali Efendi'nin ferzend-i fazilet-mendi eş-Şeyh Ahmed Müsellem Efendi'dir. Mûmâileyh bin yüz beş senesi hilâlinde Edirne'de gehvâre- zîb-i âlem-i vücud olup tahsîl-i mebâdî-i ulûm ü tekmîl-i âdâb-ı rüsûm eyledikten sonra Gülşenî Şeyhi ârif-i billah Hasan Sezâi Efendi hazretlerinin zîr-i terbiyelerine dehâlet ederek ahz-ı yed-i inâbet ve iktisâb-ı âdâb-ı tarîkata bezl-i himmetle icâzete ve müteâkaben müşârun ileyhe damatlık şerefine ve Lârî Câmi-i Şerifi kurbunda vâki' Veli Dede Dergâh-ı Şerifi seccâde-nişînliğine nâiliyetle mümtâz u akrân u emâsil olmuş idi. Bu hal üzere imrâr u leyl ü nehâr eylemekte iken binyüzaltmışaltı tarihinde şeref-sâdır olan irciî hitâb-ı izzetine arz-ı teslimiyetle âzim-i gülşen-râ-yı ukbâ olmuş ve irtihallerine Lafzî Ahmed Efendi tarih demiştir. Âsâr-ı ilmiyelerinden kâin-i pederleri Sezâyî Hazretleri'nin etvâr-ı tarîkat beyânında olan kasîdelerini muhakkikâne şerh edip* ***'Şumû'-i lâmî' fî beyân-ı etvâr-ı sâbi'*** *tesmiye edildiği risâle 1314 (1896/1897) senesinde 74 sahîfeye bi't- tertib tab' olunmuştur ve mürettep dîvançelerinin yazma nüshası Dersaadette Âşir Efendi Kütüphânesi'nde mevcûd u mahfuzdur.*

[599] S.N. c.II, s. 105; Şuğlî Dede'den temeşşuk etmesi muhtemeldir.

[600] S.N, Hâfiz Osman'dan.

[601] Habib Efendi, Hat ve Hattâtân, s. 157.

Mustafa: Ravzatü'l-ulemâ'da[602] Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis asrı ulemâsı sırasında mesbûku't-terceme[603] Hatib-zâde Mustafa Efendi'dir. Mûmâ ileyh hüsn-ü hattı evvelen İsmâil Zühdî Efendi'den ve ba'dehû Eğrikapılı Hoca Râsim Efendi şâgirdânından Rodosî İbrahim Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Mûmâileyh 377[604] sahîfede Hatib-zâde Seyyid Mehmed'in mahdumu olması zannolunur [605].

Mustafa: İmam-zâde. Dersaâdetde sahaflar kethüdasının dükkânında 1319 senesi Nisanı (Nisan/Mayıs 1903) evâhirinde müşâhede olunan Yahya Bey'in bir *Gencîne-i Râz*ına *Veka'a'l-ferâğ min tahrîri hâzihi'n-nüshati'ş-şerifeti'l-latîfeti 'alâ yedi'l-abdi'z-za'îfi fevka'l-'âde Mustafâ eş-Şehîr bi-İmâm-zâde el-Edirnevî fî tis'i ve 'ışrîn şehri Cemâzi'l-ûlâ min şuhûri sene-i semâniyete ve 'ışrîn ve elf* sûretiyle mevzu' ketebeye[606] nazaran mûmâ ileyhin diğer bir İmam-zâde olduğu anlaşılmakla kayd edilmiştir.

Mustafa: Edirne'de Noktacı-zâde Mahallesi İmamı, Çelebi İmam demekle be-nâm Hacı Hâfız Mustafa Efendi'dir. Hatt-ı sülüs ve neshi Yusuf Rûmî'den temeşşuk ve tahsîl ve izn ve icâzetiyle tebcîl olunmuştur.[607] *Tuhfetü'l-Hattâtîn* beyanınca[608] mûmâileyh bin altmış hilâlinde dünyaya gelmiş ve ba'de'l-icâzet elliye karîb Mushaf-ı şerif ve bî şümâr eser-i latîf yâdigâr bıraktıktan sonra 1130 (1717/1718) tarihinde sinni yetmişe yetmiş olduğu halde enîn-i sâmi'a-hırâş rıhleti, tanîn-endâz-ı sımâh-ı cihân olmuştur. Hâfızu'l-Kur'ân, hâdimu'l-furkan olup mahbûbu'l-kulûb bir vücûd-u meslûbu'l-uyûb idi. Câmi-i atik medresesinde 1226

---

602 S.N. c.II, s. 106, Birinci cildde.

603 B.N, "Ravzatü'l-Ulemâ", c. II, s. 267; ***Mevlana Mustafa eş-Şehîr bi-Hatib-zâde:*** *Edirne'den zuhûr ve Hatip-zâde demekle meşhur olmuştur. Ba'de tahsîli'l-isti'dâd ulemâ-i a'zâmın birinden mülâzemetle ber-murâd olup alâ hasebi'l-âde devr-i medâris mu'tâde ile kırk akçe medreseye mevsûl ve ondan dahî ma'zûl iken 17 Şevval 1118* (22 Ocak 1707) *meskıt-i re'si olan Edirne'de ibtidâ ihdâs olunan Mesûdiye Medresesi haricinde âric ve Gurre Zi'l-ka'de 1124* (Kasım/Aralık 1712) *de İbrahim Efendi yerine Edirne'de Abdü'l-Vâsi' Medresesi'ne hareketle minhâc olup 10 Rebîu'l-âhir 1127* (15 Nisan 1715)*'de ibtida dâhil i'tibâriyle Hacı Mustafa Efendi yerine İlmüddin Medresesi verildi.(10 Muharrem 1127)de yine dahîl itibâriyle Oruç Paşa Medresesi'ne geldi. O sene Şabanı ğurresinde dâhil-i hareket misliyesi itibariyle Çukacı Hacı Medresesi'ne vusûl buldu. (9 Cemadelâher 1134)de mûsile-i sahn itibariyle Yakut Paşa Medresesi'ne irtikâ eyledi. Bu altı medresede selef-i sâlifleri İbrahim Efendi'yi ta'kib etmişler idi. (7 Zi'l-ka'de 1134)de yine mûsile-i sahn itibariyle selefleri Hacı Mustafa Efendi yerine Emniye medresesi i'tâ ve (17 Cemâzilevvel 1136)da mûsile-i sahn itibariyle selefleri İbrahim Efendi yerine Taşlık Medresesine i'tila eyledi. (4 Safer 1140)da sahn itibariyle Seyyid Halil Efendi yerine Halebiyye Medresesi verilip o sene Rebîu'l-âhirinde vefat eyledi.*

604 S.N, 3/578.

605 S.N, Seyyid Mehmed'e bak.

606 S.N, İmzaya.

607 S.N. c.II, s. 106, Hatta Yusuf Rûmî'den mucâz idi.

608 Derkenarda, Mustakîmzâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* s. 550. **Mustafa el-Hâfız:** Edirne'de Noktacı-zâde mahallesi imamı olmakla Çelebi imam demekle be-nâmdır. Hüsn-ü hattı, sülüs ve neshi Yusuf Rûmî'den temeşşuk ve tahsîl ve izn-i icâzetiyle tebcîl olunmuştur. Elliye karîb Mushaf-ı Şerif ve bî-şumâr eser-i latîf ibkâ eylemiştir. Yetmiş yaşına yetmiş iken (Figan 1131) tarihinde enîn sâmia hırâş rıhleti tanîn- endaz sımah cihân oldu. Hâfızu'l- Kur'an, hâdimu'l-Furkan olup mahbûbu'l-kulûb bir vücûd-u meslûbu'l-uyûb idi.

(1811/1812)[609] tarihinde kitâbet olunmuş *Allahümme inneke afüvvün tuhibbu'l-afve fa'fu annî* ibâresini şâmil[610] bir kebîr levhası vardır. Sultan Mustafa Hân-ı Sânî ve Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis Hazerâtının sûr-i hitânları keyfiyetini hâkî Dâru's-saade Ağası kâtibi Abdi Efendi tarafından kaleme alınmış olan hususi bir tarihçede yevm-i sâlis makalesinde mûmâileyh Sultan Selim İmamı olmak üzere mazbuttur. Evâhir Sultan Ahmed Hân-ı Sâlisde vefat ettiği *Devhatü'l-Küttab*da[611] mezkûrdur.

(s. 391) Mustafa İbn Süleyman: Edirnelidir. Dersaadette Bayezidde vâki' kütübhâne-i umumîde Sultan Abdülhamid Han Hazretlerinin valideleri Bezm-i âlem Sultan Evkafından olan ketebe-i nefîse meyânında ziyâret olunan kebîrü'l-kıt'a müzehheb bir Kelâm-ı Kadîm'e *Meşşakahu'l-fakiru'l-muhtac ilâ Rahmeti'llâhi'l-kebîr Mustafâ İbn Süleymân El-Edirnevî min telâmîzi Kâtib Muslihu'l-Konevî gafera'llâhu zünûbe-hümâ. El-vâkı' fî evâili şehri Muharramu'l-Harâm min şuhûri sene-i seb'a ve tis'îne ve tis'ı-mi'eti min hicreti'n-nebeviyye* (Kasım/Aralık 1588) sûretiyle mevzu' ketebeden[612] müşârun ileyhin Edirneli olduğu ve Konevî Kâtib Muslih telâmizinden olduğu anlaşılmakla teberrüken ve teyemmünen kayd edildi. Hüviyeti tahkîk olunamadı.

Şeyh Mustafa Dede İbn Mehmed Kethüdâ: Edirnelidir. Pederi kibâr-ı devlet hizmetinde olmakla Mehmed Kethüda demekle şöhret-nümâ idi. Ve kendi Mısır Mevlevihane Şeyhi olan Enis Abdi Dede Efendi'nin birâder-zâdesi olmakla onların hizmetinde tarikat-ı Mevleviyyeyi ahz ve hatt-ı sülüs ve neshi dahî mûmâileyh Enis Abdi Dede'den temeşşuk ile sâir-i reh-revân-ı tarikatinde tefevvuk edip şeyhleri Enis Dede intikāl eyledikte bunlar câ-nişîn meşihat olmuştu. 1171 (1757/1758) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[613]

Mustafa İbn Mehmed: Edirne'de Sultan Selim Câmi-i Şerifinin imamıdır. 1115 (1703/1704) senesinde mihrab-ı dehre kadem-nihâde-i ikâmet ve sülüs ve neshi Haffâf-zâde

---

609 S.N, 1126

610 S.N. c.II, s. 106, ibâresini hâvî ve Ketebehu'l-'abdu'l-fakîr el-Hâc Mustafa bi-Hâfızı'l-Kur'an el-ma'rûf bi-Çelebi İmam gafarallahu ve li vâlideyhi ve limen nazara fîhi imzalı ve 1226 tarihli bir kıta levhası ve Yakub Gilârî Mescid-i Şerif'inde Meşşekahu'l-fakîr Mustafa bi-Çelebi İmam imzalı 1223 tarihli diğer bir levhası vardır.

611 Suyolcu-zâde, Devhatü'l-Küttâb, s. 31.

612 S.N, İmzadan.

613 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 540.

Hüseyin Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1131 (1718/1719) tarihinde on altı yaşında iken ahz-ı icâzet etmiştir. Ashâb-ı âsârdandır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[614]

Eş-Şeyh Mustafa: Tarikat-ı Halvetiyye ricâlinden Yoğurtçular şeyhi demekle ma'rûf ve meşhurdur. Hüsn-ü hattı Hâfız Mehmed Kevkeb'den te'allüm ve temeşşuk ettiği ve mensub olduğu Halvetiyye tarikatinde de üstadına icâzet verdiği *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de Hâfız Mehmed Kevkeb'in tercemesinde[615] mezkûr olmakla birlikte bu mahalle sebt edildi.

Mustafa: Edirnelidir. Küçük Hoca demekle arîfdir. Sultan Selim civârında sâkindir. Sülüs ve neshi Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşukla kemâl-i sinni olup on altı yaşında icâzetinden sonra ibkâ-yı âsâra sa'y etmiş ve 1176 (1762/1763) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā eylemiştir. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[616]

Mustafa: Edirne'lidir. Rakkasî Ali Bey mahallesinde sâkin Hattât Ahmed Nuri Efendi'nin birâder-i kihteridir. 1170 (1756/1757) tarihinde hüsn-ü hatta heveskâr ve birâderi ile beraber sülüs ve neshi Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi'den temeşşuka ibtidâ, birâderinden iki sene sonra ahz-ı icâzete muvaffak olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[617]

Mustafa: Edirne'de Kasab Abdülaziz mahallesinden Kadı-zâde demekle arîfdir. 1141 (1728/1729) tarihinde âlem-i vücûde kadem basarak sinn-i rüşde vâsıl ve hüsn-ü hatta derûnunde muhabbet hâsıl olduktan sonra sülüs ve neshi Yesârî-zâde İsmail Efendi'den temeşşuk ederek icâzet ve ketebe ile nâil-i âl-i mertebe olduğu ve icâzeti 1161 (1748) tarihinde vuku'bulup kendisi yirmi yaşında olduğu ve bâb-ı kemâlleri rafî'-i 'atiyye olduğu *Tuhfetü'l-Hattâtîn*de mezkûrdur.[618]

Mustafa: Edirne'de Kıyık'da Attar-zâde demekle ma'rûftur. Hüsn-ü hattı nâmdaşları Çelebi İmam demekle şehîr Hacı HâfızMustafa Efendi'den telemmüz ve icâzetinden telezzüz eyleyip 1125 (1713/1714) tarihinde mezun oldu. Ba'dehû dokuz sene hizmet-i kitâbeti îfâ ve 1134 (1721/1722) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekâ eyledi. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*.[619]

---

614 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 543.
615 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 484.
616 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 559.
617 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 560.
618 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 560.
619 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 560.

Mustafa: Edirne'de Yeni İmaretde Sıraç-zâde Hacı Mustafa Efendi'dir. 1120 (1708/1709) tarihinde tengnâ-yı ademden sâhe-i **(s. 392)** vücuda kadem-nihâde olup vâsıl-ı sermenzil isti'dâd ve bâliğ mübâliğ-i aklı müstefâd olduklarında hüsn-ü hatta sa'y ile Seyyid Mehmed Nûri-i Mısrî'den 1156 (1743/1744) tarihinde otuz altı yaşında oldukları halde tenmîk-i kitâbetde ketebe icâzetiyle sahîb-i debdebe-i ale'l-mertebe olmuşlardır. *Tuhfetü'l-Hattâtîn.*[620]

Seyyid Mustafa: Edirnelidir. Kolaycı-zâde demekle ma'ruftur. Hatt-ı sülüs ve neshi Kavaklı İmamı ve Sıraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır.[621]

Mustafa Tevfik: Cumalıdır. Hacı Hattât Efendi demekle şöhretşiâr olmuştur.[622] Sülüs ve neshi evvelen Hüseyin Hâmid ve sâniyen Afîf damadı demekle arîf Tosyalı Deli Osman Efendi'den te'allüm ve temeşşuk[623] ile icâzet aldıktan sonra Edirne'ye gelmiş ve Edirne üstadlarının bir silsilesi bu zatdan teşa''ub etmiştir. 1228 (1715/1716) tarihinde irtihâl-i meşk-hâne-i bekā etmekle Buçuk Tepede, muhaddisînden Mevlana Fıtrî Efendi'nin kabri kurbünde Buçuk Tepe cihetinde defn olunmuş ve seng-i mezarında (Zübdetü'l- hattâtîn Cumalı el-Hâc Mustafa el-ma'rûf bi-tevfîkî) ibâresi mahkûk bulunmuştur. (Belega'l-'Ulâ) nazm-ı celîlini şâmil mahsûl-i desti olan bir levhaya[624] (Ketebehu ed'afu'l-küttâb es-Seyyid Mustafâ el-Hâc ibnü'ş-Şeyh el-müştehir bi-tevfîkî el-mütelemmiz min Hüseyn Hâmid ve ba'dehû es-Seyyid Osmân el-ma'rûf bi-Dâmad İbrahim Afîf 1226) sûretiyle vaz'-ı ketebe[625] eylemiştir. Câmi-i atik dahîlinde cenâze penceresi bâlâsında *Ve bihi'l-avnü aleyhi netevekkel* hatt-ı celîsi bu zâtın olmak üzere mervîdir. Edirne'de Mûytâb Hacı Arif Ağa-zâde Hâfız Mehmed Efendi'de bir mushafı vardır. Sadr-ı esbak Çelebi Mustafa Paşa merhûmun Edirne'de Sultan Selim Hân-ı Sânî kütübhânesine vakf ve vaz' etmiş olduğu kütüb-i nefîsenin vakfiyesi bu zâtın hatt-ı destidir.[626]

---

620 S.N, Sahife 560, Mustakim-zâde, a.g.e, s. 560.

621 S.N. c.II, s. 106, mütelemmiz ise de, târîh-i vefatıyla medfeni tahkîk edilemedi.

622 S.N. c.II, s. 106, meşhurdur.

623 S.N. c.II, s. 106, te'allüm ve temeşşuk ettiği anlaşılmıştır.

624 S.N. c.II, s. 106, Hoca-zâde Mehmed Efendi'nin Paşakapısı Caddesi'nde vâki Helvacı dükkânında Belega'l-ulâ bi-kemâlihi/Keşefe'd-dücâ bi-cemâlihî nazm-ı âlîsisini hâvi müşarun ileyhin mahsûl-i desti olan bir levhadır.

625 S.N. c.II, s. 106 suretiyle vaz'-ı imzâ etmiş olduğuna nazaran müşârun ileyhin evvelen Hüseyin Hâmid ve sâniyen 'Afif damadı demekle arîf Tosyalı Deli Osman Efendi'den temeşşuk etmiş olduğu anlaşışmıştır.

626 Selimiye c.III, s. 597-598.

Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Râsim bin Abdurrahman en-Nessâh bi-Şeyh-zâde[627]: Yukarıda ulemâ ravzasında[628] mezbûku'z-zikr Üç Şerefeli Câmi-i Şerifinin Cuma Vâizi eş-Şeyh Abdurrahman Efendi'nin semere-i şâh-ı vücûdudur[629]. Edirne'de Dârü'l-Hadîs Câmi-i Şerifi'nin hatibi ve Muradiye Mektebinin mu'allimidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Kettânî-zâde Ahmed Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır.[630] 1237 (1821/1822) tarihinde vefât etmekle Zindanaltında Eskici-zâde Efendi'nin kabri civârında defn olunmuştur.[631] Câmi-i atik dahîlinde Cennet deresi nâmıyla meşhûr olan mahallin vasfına dâir mahdumları Akif Efendi'nin nutuklarını şâmil orada muallak levha bu zâtın hatt-ı desti olup[632] "Ketebehu Mustafa er-Râsim bi-Şeyh-zâde Ebu'l-'Âkif min telâmîzi Kettânî-zâde" sûretiyle vaz'-ı imzâ etmiştir. Ve Taraklı Baba Türbesi'ne mahfuz bir hilye-i saadete "Harrarahû Mustafa 'an Abdurrahmân en-Nessâh bi-Şeyh-zâde min telâmîzi bi-Kettânî-zâde 1170 (1756/1757) " sûretiyle ketebe[633] koymuştur.

Mustafa Râsimî: Eski Tophane Mektebi mu'allimidir. Sülüs ve nesihte Gazi Mihal Bey mektebi mu'allimi Dirlikçi-zâde Hâfız Mehmed Said Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır.[634] 1272 (1855/1856) tarihinde irtihâl etmekle Buçuk Tepede Tabya[635] civarında defn olunmuştur. Bezir isi mürekkebin a'lâsını bu zât i'mal eder idi.

Mustafa Subhi İbn Ali: Edirne silsilesine dâhil Ali-zâde demekle ma'rûftur. Şuğlî Ahmed Dede'den istifâde-i hüsn-i nazar ve hüsn-i hat edip ba'de'l-izin ibkā-yı âsâra sa'y üzere iken münâsıb devriyeden biri ile bî-kâm cülûs-i Sultan Mahmud Hân-ı evvel tarihi olan 1142 (1729/1730) senesinde altmış yaşında Mağnîsâ kadısı iken orada irtihâl **(s. 393)** eyledi. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[636] Edirne'de Sivâsî Abdülaziz Dergâh-ı Şerifi'nde "Ketebehu Mustafa Ali-

---

627 S.N. c.II, s. 106 Mustafa b. Abdurrahman en-Nessâh bi-Şeyh-zâde; S.N. c.II, s.46-a, Şeyhü'l-Hattâtîn Râsim Mustafa b. Eş-Şeyh Abdurrahman

628 S.N. c.II, s. 106, Ulemâ-i müteahhirîn sırasında.

629 S.N. c.II, s. 106, mahdûmudur, S.N. c.II, s. 46-a, ferzend-i hünermendidir.

630 S.N. c.II, s. 106, ahz-ı icâzet eylemiştir, S.N. c.II, s. 46-a, te'allüm etmiştir.

631 S.N. c.II, s. 106, tarih-i vefatıyla medfeni tahkîk olunamadı, S.N. c.II, s. 46-a, medfûndur.

632 S.N. c.II, s. 46-a, Eski Câmi-i Şerif dâhilinde minber ittisâlindeki beyne'l-'avâm Cennet deresi nâmıyla müştehîr olan mahall-i mübâreğin evsâfını hâvî tanzîm ve ta'lîk edilmiş olan levha, bu zâtın hatt-ı desti ve muhteviyâtı olan ebyât dahî mahdûmları şu'arâ sırasında mesbûku'z-zikr Akif Efendi'nin eser-i latîfidir. Makta' beyti budur: **Âkifâ gel bû makāmda sen de et dâim niyâz/ Hâk Te'âlâ îde makbûl cümle hâcâtın tamam.** Nesr: Sâhib-i tercemenin levhâ-i mezkûredeki *Ketebehû Mustafa er- Râsim bi-Şeyh-zâde Ebû'l-âkif min telâmîzi Kettâni-zâde'dir.* Âtîde 106. sahîfeye müraca'atla tashîh-i madde edilecektir.

633 S.N, İmza.

634 S.N. c.II, s. 107, mütelemmizdir.

635 S.N. c.II, s. 107, kabristanı'nda.

636 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 535.

zâde" imzalı ve bi-lâ târih bir hilye-i saadeti vardır.[637] Nefîsü'l-enfestir. Subhî mahlasıyla eş'arı *Ravzatü'ş-Şuâra*'dadır.

Mustafa Safâî: Nakîbü'l-eşraf ve Edirne mahkeme-i şer'iyye[638] kâtibi[639] idi. Hüsn-ü hattı Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den telemmüz ile icâzet almış idi.[640] 1229 (1813/1814)[641] tarihinde vefat etmekle Muradiye Câmi-i Şerifi haziresinde medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı Rufai Şeyhi Mustafa Kabûlî Efendi'nin söylediği[642] tarih-i mevzûndur.

Tarih

Nakîb-i seyyidü's-sâdât Safâyî Mustafa Efendi
Azîzü'l-vakt idi zâtı sehâvetle cihân içre.

Kitâbet-i hizmetle geçti ömrü şer'-i garrâda
Kirâmen kâtibîn olsun refîki küll-i ân içre.

Nidâ-yı irci'î haktan erince gûşuna ol dem
Pür açûb eyledi pervâz hümâveş âsumân içre.

Ecel câmın içip çekdi fenâdan destini çünkim
Bırakdı âl ü evlâdın gam ü âh ve figân içre.

Gelip seyyâre tebşîre Kabûlî dîdi târîhîn
'Aden'dir lâne-i rûhu Safâyînin cinân içre.

Nesr: Târih-i beytinde gelip seyyâreden murad seb'a-i seyyâredir ki, yedi adeddir. Vaz'ı hisâb olundukta târih tamam zuhûr eder.

Mustafa İzzetî: Makaralı nâm-diğerle Taş Mektep mu'allimi Hacı Hâfız Mustafa İzzet Efendi'dir. Sülüs ve nesihte Gazi Mihâl Bey Mektebi mu'allimi Hâfız Mehmed Saîd Efendi'den temeşşuk ve telemmüz ile icâzet almıştır.[643] Ve pek çok şâgird yetiştirmiştir. 1281

[637] S.N. c.II, s. 106, Sivâsî Abdü'l-aziz Efendi Dergâhı'nda fevka'l-âde hüsn-i hatla kitâbet olunmuş takrîben ikiyüz senelik bir Hilye-i Saadet'de Ketebehû Mustafa Ali-zâde Edirnevî imzası müşahede olunmakla Edirne hattatlarından olduğu anlaşılarak teberrüken burada zikrolundu.

[638] S.N, Baş.

[639] S.N. c.II, s. 107, Başkâtibi.

[640] S.N. c.II, s. 107, Sülüs ve nesihteki mahâreti icâzetnâmelerdeki imzasından ve ta'lîkden behresi seng-i mezarından anlaşılmakta ise de, üstadı tahkîk olunamadı.

[641] S.N, 1129.

[642] S.N. c.II, s. 107, söylemiş olduğu.

[643] S.N. c.II, s. 107, mütelemmizdir.

(1864/1865) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında Tatar Han Kabristanı'nda Tuz Han zahrında medfundur.

Mustafa Kesbî:[644] Edirne'lidir. Yelliburgaz semtindendir. Sülüs ve neshi evvelen Buhûrî-zâde Abdullah Efendi'den te'allüm ve sâniyen Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. Kesbî mahlasıyla eş'arı şuarâ sırasındadır[645].

Mustafa Keşfî: Kuloğlu demekle ma'rûftur. Sülüs ve neshi Hacı-zâde Mehmed Emin Efendi'den temeşşuk ile icâzet almıştır. 1240 (1824/1825) tarihinde kitâbet etmiş olduğu bir Tebarake cüzü elde mevcuddur.[646] Müzehhiblik sanatında mahâret-i kâmilesi vardır. 1250[647] (1834/1835) hilalinde vefat etmekle Yalnızgöz Köprüsü ile Sultan Bâyezid Köprüsü meyânında vaki' Deliler Kabristanı'nda defn olunmuştur.

Mustafa Medhî: Meskıt-ı re'sî Kırcaali kazasında Akça Kıran karyesidir. Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'nin[648] birâder-i kihteridir. Sülüs ve neshi biraderlerinden temeşşuk ile icâzet almıştır.[649] 1272 (1855/1856) tarihinde irtihâl-i dâr-ı bekā etmekle Uzunkaldırım'da Vîze Çelebi Mescidi pîşgâhında vâki' küçük mezarlığın vasatında medfundur.[650] Fakîr, mukaddime-i ulûm ve bidâyeten sülüs ve neshi bu zâttan temeşşuk ile ahz-ı icâzet eyledim.

Mustafa Himmetî: Çiçekli Mektep mu'allimidir. Sülüs ve neshi selefi Hâfız Halil Hilmi Efendi'den telemmüz ile me'zûn olmuştur.[651] 1295 (1878) tarihinde vefât etmekle Kıyık Kabristanı'nda defn olunmuştur.

---

644 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 538; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s. 303-304; ***Kesbî-i Diger:*** *Nâmı Mustafa'dır. Asr-ı Sultan Mustafa Hân-ı Sâlis'te gelen şuâradandır. Zikri Ravzatü'l-Hattâtîn'de dahî mesbuktur. Bu eş'ar âsâr-ı güftârındandır. Yalnızgöz Köprüsü caddesindeki sebilin tarihi bunlarındır. Bu tarihe nazaran kendisinin bin iki yüz on iki* (1797/1798) *tarihinde irtihâl ettiği anlaşılmıştır.*

645 S.N. c.II, s. 107, Kesbî mahlasıyla eş'arı dahî olduğundan şu'arâ sırasında dahî zikrolunmuştur.

646 S.N. c.II, s. 107, üstadı Hâc-zâde Mehmed Emin Efendi olduğu hatt-ı destiyle ahîran manzûr-i âcizi olan bir Tebâreke cüz'üne 1240 tarihinde vaz' etmiş olduğu imzadan müstebân olmuştur.

647 S.N. c.II, s. 107, metinde tarih boş bırakılmıştır.

648 S.N. c.II, s. 107, Kirişhâne'de Sarı Şeyh Mektebi muallimi ve nâm-diğerle Taş Mektep muallim-i sânîsi ve sâbıku't-terceme Hasan Vasfi Efendi'nin birâder-i kihteridir.

649 S.N. c.II, s. 107, mütelemmizdir.

650 S.N. c.II, s. 107, defn olunmuştur.

651 S.N. c.II, s. 108, mekteb-i mezkûrde kendisinden mukaddem muallim olan Hafız Halil Hilmi Efendi'den mütelemmizdir.

Mustafa: Kolancı-zâde demekle ma'rûf Hacı Hâfız Mustafa Şevkî Efendi'dir. Kıyık'da Büründekçi Câmi-i şerifinin hatibi ve kurbündeki[652] mektebin mu'allimidir. Sülüs ve neshi Gazi Mihal Bey Mektebi mu'allimi Hâfız Mehmed Said Efendi'den temeşşuk **(s. 394)** ve telemmüz ile icâzet almış[653] ve mahsûl-i desti olarak yirmi adedi mütecâviz mushaf-ı şerif yadigâr bırakmıştır.[654] 1289 (1872/1873) tarihinde Hicaz'a azîmet edip Mekke-i Mükerremede irtihâl-i dâr-ı bekā etmiştir[655].

Muinî:[656] Hoşnüvîs olduğu *Seyyid Rıza Tezkiresi*'nde mezkûrdur. Mu'ini mahlasıyla eş'arı şuâra sırasındadır[657].

Muhsin Mehmed: Hâfızu'l-Kur'an. Eskici-zâde Mevlâna Hacı Hâfız Ali Medhî Efendi'nin birâder-i kihteri Hâfız Muhsin Efendi'dir. Hacı Hallac Mahallesi ahâlîsindendir. Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den telemmüz ile me'zun olmuştur. 1228 (1813) tarihinde vefat etmekle Zindanaltında biraderi kurbünde medfundur.

Münîbî:[658] *Ahdî Tezkiresi* beyânınca nesta'lik hattâtıdır. Münîbî mahlasıyla eş'arı şuâra meyânındadır[659].

---

652 S.N. c.II, s. 106, ittisâlindeki.

653 S.N. c.II, s. 106, nesihde kemâle erişmiş ~~ise de kimden temeşşuk ettiği tahkîk edilemedi~~. Ve Dirlikçi-zâde Hafız Sa'id Efendi'den ahz-ı icazet etmiş.

654 S.N. c.II, s. 106, ve yirmi adedi mütecâviz kelâm-ı kadim tahrîr eylemiştir.

655 S.N. c.II, s. 106, 1289 tarihinde edâ-i farîza-i Hac etmek üzere Hicaz'a gidip, Mekke-i Mükerreme'de vefat eyledi.

656 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 550; Adıgüzel, a.g.e, s.329; *Asr-ı Süleyman Hân-ı Sânî şuarâsındandır. Hattı hub şi'ri merğub bir şâirdir.*

657 S.N. c.II, s. 108, Eş'arı dahî olduğundan tercemesi şu'arâ sırasındadır.2/201.

658 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 551; Adıgüzel, a.g.e, s. 331; *Edirne'li danişmenttir. Gece vü gündüz tahsîl-i ilme iştigal ve bu cihetle fâiku'l-akrân ve emsâldir. Hatt-ı nesta'liki hûb ve kitâbeti merğubtur. Asr-ı Süleyman Han Kanûnî şu'arâsındandır. Eş'âr-ı âşıkâne vâki' olup nezâketten hâli değildir.*

659 S.N. c.II, s. 108, Nesta'lik hattatıdır. Şi'ri dahî olduğundan tercemesi şu'arâ sırasındadır. Müracaat buyurula 2/202.

Harfu'n-Nûn

Neşâtî Ahmed Dede:[660] Ta'lik hattâtıdır.[661] Tercemesi Sultan Mehmed Hân-ı Râbi' uleması sırasında ve Neşati mahlasıyla eş'arı şuâra meyanındadır[662].

Nasûh: Abdurrahman Mahallesi'nde 1252 (1836/1837) tarihinde pâ-nihâde-i âlem-i nâsut olmuştur. Sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den telemmüz ile icâzet almış ve bir aded Mushaf-ı şerif yazmıştır. Ba'dehû tarîk-i kitâbete sülûk ile Kırk Kilise Kasabası'nda vergi kâtibi iken 1293 (1876/1877) tarihinde orada irtihâl eylemiştir.

Nazira:[663] Ta'lik hattâtı olduğu Kabûli Dergâh-ı Şerifi'nde şu

Beyit

Gevher eyler hâkî himmetle velî/
Şüphe etme öyledir kavl-i 'Alî.

---

660 B.N, "Ravzatü'l-Meşâyıh", c.II, s. 299-300; Adıgüzel, *Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*, s. 341-343; *Gelîn-i vücûdu hâk-i pâk-i Edirne'den zâhir ü Neşatî mahlasıyla mecma'ı mazâir olup tahsîl-i maârif-i ilmiye ve tekmîl-i âdâb-ı resmiye eyledikte küberâyı mevleviyeden Gelibolu Mevlevihânesi'nde seccâde- nişîn-i irşâd olan Ağa-zâde Şeyh Mehmed Efendi hidmetlerine vâsıl ve şeref-i bîatlerine nâil olup bir müddet hidmetlerinde kıyâma âgâz ettikten sonra irşâd-ı erbâb-ı isti'dâda mücâz olmuşlar idi.* ***Safâyî Tezkiresi*** *beyânınca birçok zaman seyahatten sonra 1081* (1670/1671) *tarihinde Osman Dede mahlûlünden meskıt-ı re'sleri olan mahrûse-i Edirne Mevlevîhânesi'nde seccâde-nişîn ü şeyh-i güzin olduklarından ehibbâlarından 'Ammeci Rüşdi Ahmed Efendi bu tarihi demiştir. Gûş idüp erbâb-ı dil böyle dîdi tarîhini/Oldu yümnile Neşâtî Mevlevîye rehber. (1085)'te âzim-i âlem-i ervâh ve tarîk-i memleket-i eşbâh olup zaviyeleri kurbünde Muradiye Câmi-i Şerifi kabristanında medfûn ve nakş-ı seng-i mezarı mûmâ ileyh Rüşdi Efendi ile İmam Derviş İbrahim Vehbî Çelebi'nin söylemiş oldukları âtî sûretleri murakkam iki tarihi mevzûndur. Âsâr-ı ilmiyelerinden* ***Kavâid-i Dürriye*** *nâm lügatleri ve manzum* ***Hilye-i Enbiyâl****arı ve* ***Kavâid-i ilmü'l-Fars*** *nâm risaleleri ve* ***Örfî-i Fahhar****'ın kasâidine münakkah bir şerh-i latifleri vardır.*

661 S.N. c.II, s. 108, Edirne Mevlevîhânesi şeyhidir. Eş'arı dahî olduğundan tercemesi şu'arâ sırasındadır. 2/205.

662 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 556; Adıgüzel, a.g.e, s. 341; *Tarîk-i aliyye meşâyıhı ravzasında Sultan Mehmed Hân-ı Râbi' asrı meşâyıhı sırasında tercemesi mezkûr Edirne Mevlevihânesi Şeyhi Ahmed Neşâtî Efendi'dir.* ***Seyyit Rıza Tezkiresi*** *beyanınca evâil-i hâlinde Semendî tahallus eder imiş. Mükemmel divanı vardır. İmâmu'ş-şuâra Nâzim-i pâkize-edâ mûmâileyh şeyh Neşâtî Efendi vasfında bu ebyâtı demiştir.*

663 B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 562-564, Adıgüzel, a.g.e, s. 354-357; *Şeyh İbrahim Efendi'dir. Ulemâ vü meşâyıh ravzasında tercemesi mezkûr Emîniye Müderrisi Hacı Mustafa Efendi ibn-i Gülşenî şeyh İbrahim Efendi'nin ferzend-i kihteri ve şuâradan sâbıku't-terceme Lebîb Ahmed Efendi'nin birâderidir. Bin yüz beş senesinde Edirne'de Hacı Hallaç Mahallesi'nde zînet-efzâ-yı sâha-i vücûd olup tahsîl-i kemâlât-ı ilmiye ile ulemânın birinden ihrâz-ı şeref-i mülâzemetle* ***Sâlim Tezkiresi*** *beyânınca bir müddet Edirne mahkemesinde hidmet-i kitâbetle evkât-ı güzâr olduktan sonra silk-i kazaya dahîl ve Edirne muzâfâtından Bâbâ-yı Atîk ve Tekfur Dağı 1161* (1748)*'de Kesriyye niyâbetlerine nâil ü ba'dehû Mısır'a ve Zagra-i Atik'e kadı olup ba'de'l-infisâl Zagra-i Atik'e karîb bir mahalde bir hângâh binâ ederek sübha-şümâr-ı eyyâm ü leyâl olmuş ve* ***Hadîkatü'l-Cevâmi'*** *sahibinin* ***'Mecmûatü'l-Letâif Sandûkatü'l-Maârif'*** *nâm vefeyâtnâmesi zabtınca bin yüz seksen sekiz tarihinde Edirne'de irtihâl-i dâr-ı bekâ etmekle 'Nâzirâ-yı edîb' tarih-i irtihâlleridir. İsmi Ravzatü'l-Hattâtîn'de dahî mezkûrdur. Sâlim Efendi Tezkiresi mûmâileyhin mahlasını Nazîr olmak üzere zabt etmiş ise de vefâtı tarihinde Örfî'nin şu* **Beyit** *Nazîre söylemek mümkün midür tarz-ı Nazîrâda/ Nazîrâ nazmı ey Örfî aceb rengin edâdur hep, beyti müfâdına nazaran mûmâileyhin mahlasının Nazîrâ olduğu tahakkuk etmiştir. Âsâr-ı ilmiyelerinden; İmam Fazıl Celâleddin'in* ***Câmiu'l-Hikâyât'ını Farisî'den Türkî'ye tercemesi***, ***Behcetü'l-Ebrâr ve Lem'âtü'l-Esrâr***, ***Risâletü'l-Fürûk***, ***Dîvân-ı İlâhiyât***, ***Mecmuâ-i Mu'cizât-ı Nebeviyye***, ***Manzum Nasihatnâme***, ***Tuhfetü'l-Letâif fi'n-Nevâdiru'l-Emsâlü'l-Garâib***, ***Muhtasar Târîh-i Osmânî***, ***Muhtasar Edirne Tarihçesi****, bir kıt'a, müretteb divan-ı eş'arı vardır.*

Nesr: Beytini bir levhaya yazıp Meşşekahu Nazîr Gülşenî sûretiyle imza koymuş olduğu bi'l-müşahade kayd edildi.[664] Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den temeşşuk etmiş olması muhtemeldir. Hatt-ı destiyle yazdığı Buhari-i Şerifin iki cildi eldedir. [665]

Nu'man Enîs bin Mehmed el-Hanefî el-Edirnevî eş-Şehîr bi-Hâcegân:[666] Reîsü'l-küttâb. Hatt-ı sülüs ve neshi İstanbul'da üstad-ı ma'mûr İmam-ı Câmi-i Mîrahor Yedikuleli Seyyid Abdullah Efendi merhûmdan, temeşşuk ile tahsîl ve izn ve icâzetiyle tebcîl olunmuştur.[667] Aklâm-ı sâirede dahî bi-nâmdır. Tercemesi bu cildde (109)[668] sahifededir.

Nu'man: Edirne'de Çifte Çeşme kurbünde olup hüsn-i hattı ammîleri Hâfız Mehmed Efendi himmetiyle Yesârî-zâde İsmail Efendi'den el alıp nice zaman sa'y ile tahsîl eyledi. 1140 (1727/1728) tarihinde viladet ve hadd ü bülûğda icâzet ve 1170 (1756/1757) tarihinde otuz yaşında iken Şakayıku'n-Nu'man hayatı berbâd-kerde-i tond bâd-ı merg ü memât oldu. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[669] *Devhatü'l-Küttâb*'da İmam-ı Câmi-i Mirâhur Seyyid Abdullah Efendi'den aklâm-ı sitteden olan dekâyıkı görüp ondan me'zûn olmuşlardır demiştir.

Nakşi Molla Mustafa: Üsküfçü Hızır Mahallesi ahâlisindendir. Hüsn-ü hatta üstadı olmayıp hod be-hod tahsil ettiği mervîdir. Hatt-ı celîde mahâret-i tâmmesi vardır. Eski Câmi-i

---

[664] S.N. c.II, s. 109 (54/1), nâmıyla vaz'ı imza etmiş olmasından anlaşılmıştır. Ve mezkûr levhayı 1181 tarihinde yazmıştır. Bu zâtın şi'irde mahlası Nazîra hatda Nazîr'dir. Meşhuru Nazîra olacaktır ki Örfî bir gazelinde beytini söylemiştir: ***Beyit*** *Nazîre söylemek mümkün midür tarz-ı Nazîrâda/ Nazîrâ nazmı ey Örfî aceb rengin edâdur hep.*

[665] S.N. c.II, s. 109 (54/1), Şu'arâ sırasında mesbûku't-terceme İbrahim Nazîrâ Efendi'dir.

[666] B.N, "Edirne'li olan vüzerâ ve ümerâ zikrindedir.", c. II, s. 109, ***Nu'man Enis bin Mehmed el-Hanefî el-Edirnevî eş-Şehîr bi-Hâcegân:*** *Reisü'l-küttabdır. Mukaddime-i ulûmu tahsilden sonra Dersaadete nakl ve hicretle sülüs ve nesih hatlarını üstad eş-Şehir Yedikuleli Abdullah Efendi'den ve daha hutût-u mütenevviayı esâtize-i sâireden alâ vechi'l-ittikân ta'lîm ve tahsîl ederek hutûtun envâında kesb-i maharet eylemişti. Ba'dehû tarîk-i kitâbete bi's-sülûk dîvân-ı hümâyun kalemine dehâletle orada iktisâb şân u şöhret ederek tezkireci-i sânî ve oradan Yeniçeri Ocağı kâtibi oldu. Oradan uhdesine reîsü'l-küttablık tevcihiyle kadr u i'tibârı terfî' edildi. Me'mûriyet-i mezkûreye müdavim bulunduğu halde 10 Şevval 1180* (11 Mart 1767) *Salı günü vefat eyledi. Bu makale Muradi-i Dımeşkî'nin* ***Silkü'd-Dürer*** *nâm eserinden mütercem ve me'huzdur.* ***Sefinetü'r-Ruesâ****'da mûmâileyhin pederi Mehmed el-Hanefî ile Edirne ahalisinden olduğu zikr olunmayıp, devr-i Mahmûd Hân'de çok zaman tezkire-i sâni ba'dehû cizye muhâsebeciliği ve defter emânetiyle mübeccel olmuş iken Ragıp Paşa'nın evâhir sadâretinde umûr-u dîvâniyyeye vukûfu olmak ser-rişte*siyle yine büyük tezkireciliğe tenzil ve *1176* (1762/1763)*'da Recâi Mahmud Emin Efendi yerine riyâset-i küttab ile tebcîl olunup bir seneye karîb riyâsette bulunduktan sonra 1177* (1763/1764) *evâsıtında nişancılıkla kâm-bîn ve ba'de'l-azl 1178* (1764/1765) *senesi evâhirinde tekrar nişancılığa ta'yin kılındı. Birkaç mâh mürûrunda Yeniçeri kitâbetine menkûl ve senesi hitâmında ma'zûl oldu. 1180'de iyd-ı fıtrın onuncu günü* (11 Mart 1767) *vefat etmekle Mevlevihane Kapısı haricinde defn olundu. Bu beyit vefatına tarihtir ki Tuhfetü'l-Hattâtîn'den me'hûzdur.*
Tarih *Okur cevher şinâsân-ı ziyaret rûhuna tarih/Cenâb-ı hak ide Nu'mâni sâbit câh-ı me'vâda.*
Mûmâileyhin mektûbî sadr-ı a'lâ odasından neş'et ile İran Seferi'nde mükâleme hidmetleriyle bulunduğu bazı âsârda mestûr ve İzzî tarihinde nüzûl-i kalyonu tarîh-i selîsi ve ebdârını inşâ eylediğini sebt-i sutûr eylemiş ve tarihi dahî derc edip sülüs ve neshi ve dîvâni ve rık'a hatlarında mahâretini tezkâr eylemiştir. Bu mecellede eş'ara dâir olan mezkûr tarihi Enis mahlasıyla Ravzatü'ş-Şuarâ'da ve hatta dâir olan evsâfı Nu'man Enis nâmıyla Ravzatü'l-Hattâttadır.

[667] S.N. c.II, s. 108, hutûtun enva'ınâ mâlik olup, sülüs ve nesihde Yedikuleli Abdullah Efendi telâmizindendir.

[668] S.N. c.II, s. 108, tercemesi bu cildin 56. sahifesindedir.

[669] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 571.

Şerifin menkuş yazıları bu zâtın mahsûl-i destidir. Müezzin mahfeli mukabilindeki kemerde[670] *el-Ulemâu verasetü'l-enbiya* ve dergâh kapısında câmi'e duhûlde sağ taraftaki sütun bâlâsında *Eşrafu ümmetî hameletü'l-Kur'an* levhalarını[671] 1209 (1794/1795) tarihinde yazmış ve bu ikisine ketebesini koymuştur. Ve Sultan Selim Câmi-i Şerifinin kubbesinde müdevver yazdığı sûre-i **(s.395)** ihlasa dahî ketebe vaz' eylemiştir. Sultan Selim ve Muradiye ve Gazi Mihal Bey Câmilerinde ve daha birçok cevâmî-i şerifede yazıları vardır. Üç Şerefelide Hünkâr Mahfili ittisâlinde pencere nezdinde *Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-âlemîn*[672] nass-ı celîlini şâmil ta'lik olunmuş bir kebir münakkaş levhası ve eyâdî-i nâsda musanna' ve münakkaş levhaları lâ yuâd ve lâ yuhsâdır. Müzehhiblik sanatında da yed-i tûlası vardır. 1224 (1809/1810) tarihinde vefat etmekle Kıyık'da Orta Kabristanı'nda Arpacılar meydânındaki çeşme zahrında defn olunmuştur.

Nüvîsî:[673] Ta'lik-nüvîsândan Yunus Çelebidir. Nüvîsî Mahlasıyla eş'arı şuâra meyanındadır.

Harfü'l-Vâv

Veysi Hoca: Kırımlıdır. Edirne'de Küçük Araste'da vaki' Ahi Çelebi Mektebi mu'allimidir. Hüsn-ü hatta mâliktir. 1196 (1781/1782) tarihinde irtihâl etmekle İstanbul yolunda Seyyid celâli Türbesi pîşgâhında[674] defn olunmuş ve seng-i mezârında hattât yerine (Yazıcı Veysi Hoca) ibâresi mahkûk bulunmuştur.[675]

Harfü'l-Yâ

Yahya eş-Şükrî: Beyce Câmi-i şerifi İmamı ve Noktacı Kâsım Efendi Câmii[676] ittisâlindeki[677] Sinan Paşa Mektebi mu'allimidir. Hüsn-ü hatta mâlik bir zâtdır. 1266

[670] S.N. c.II, s. 108, Hünkâr mahfeli ile müezzin mahfeli mübâninde vâki sütun vasatında müezzin mahfeline nâzır cihette.
[671] S.N. c.II, s. 108, ehâdîs-i nebeviyyelerini.
[672] el- Enbiya 21/107.
[673] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 567, Adıgüzel, a.g.e, s. 364; *Yunus Çelebi'dir. Tarîk-i saâdet-refik-i ilme şedd-i rahle-i azimetle birçok seneler Edirne mahkemesinde îfâ-yı hidmet kitâbet etmiş ve bin kırk altı hudûdunda İstanbul'a nakl eylemiştir.*
[674] S.N. c.II, s. 108, pîşgâhındaki kabristanda.
[675] S.N. c.II, s. 108, ta'bîr edilmiştir.
[676] S.N. c.II, s. 108,Câmi-i Şerifi
[677] S.N. c.II, s. 108, ittisâlinde vâki'

(1811/1812) tarihinde vefat etmekle Beylerbeyi Câmi-i Şerifi pîşgâhındaki Büyük Kabristan'da Çeşme zahrında defn olunmuştur.[678]

Yahya es-Sûfî: Edirne'lidir. Abdullah es-Sayrafî'den temeşşuk edip[679] Hüdâvendigâr esbak ni'me'l emir muhakkak Ebu'l-Feth Mehmed Hân-ı Gazi'nin İstanbul'da binâ eylediği câmi-i kebirin şadırvanı haricinde pencereler üzerinde olan sure-i Fatiha hattı bunlarındır. Ve dâhilinde bâb-ı câmiin haricinde Akdeniz tarafında iki pencere üzerinde ketebesini yazmıştır. 882 (1477/1478)tarihinde rıhlet edip türbe-i sağire beraber sola nâzır pencere dâhilinde vaki' merkad bunların olmak üzere ma'rûftur. 1179 (1765/1766) tarihinde vaki' zelzele-i kübrâda câmi-i şerif harab oldukta ol pencerelerin kitabeleri dahî münkesir olmakla eseri mahv olmuştur. Kezâ fî *Tuhfeti'l-Hattâtîn*.[680] Abdullah es-Sayrafî'nin târih-i vefâtı 742 (1341/1342) ve Edirne'nin fethi 763 (1361/1362) olduğuna göre Yahya Sufi'nin Edirneli olması ve Abdullah es-Sayrafî'den temeşşuk etmesi mûsteb'addır.

Yakup Paşa İbn İshak: Fi'l-asl Yahudi iken Edirne'de devlet-i aliyyeye vuslat ve fenn-i tabâbet vesîle-i nisbeti olup Yahya es-Sûfî'den tahsîl-i hüsn-ü hat etmekle Ebu'l-Feth Sultan Mehmed Han bir seferde şakk-ı evvel defterdârı eyledi. Ba'dehû şeref-i İslâmla müşerref oldukta üç tuğ ile ikrâm olundu. Sonra Sadra'zam arzuyla defterdârı tekâ'üd eyledi. 890 (1485/1486) tarihinde tâhûn devrânında sürülüp dâne-i vücûdu harca sürülüp bekâya hırâmân oldu.

Yakub Râşid: Hâfızu'l-Kur'an. Edirne'lidir. Hatt-ı sülüs ve neshi Muradiye İmamı İmam-zâde Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ettiğini ve isticaze eylediğini 1200 (1785/1786) tarihli bir icâzetnâmede tahrîr ve tasrîh eylediği[681], manzûr-ı fakîranem olmuştur.

Yusuf Rûmî: 1101 (1689/1690) tarihinde Üç Şerefeli Câmi-i Şerifi pîşgâhında[682] i'dâm[683] olunan Küfrî Ahmed Efendi'nin âzâd-kerdesidir [Küfrî Ahmed Efendi Malkara'da vefat eden sadrazam Tekfurdağlı Mustafa Paşa'nın müteallikâtından olduğu *Râşid Tarihi*nde

678 S.N. c.II, s. 108, üstadı tahkîk olunamadı.
679 S.N. c.II, s. 109, meşk edip.
680 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn,* c. II, s. 583.
681 S.N. c.II, s. 109, icâzetnâme ile daha bazı icâzetnâmelerde tahrîr edilmiş ise de, kendisinin kimlerden olduğu ve târih-i vefatıyla medfeni tahkîk edilememiştir.
682 S.N. c.II, s. 109, önünde.
683 S.N. c.II, s. 109, katl ve i'dâm

mezkûrdur.][684] Sülüs ve neshi bi'z-zât Hâfız Osman'dan me'zundur. Edirne **(s.396)** üstadlarının bir silsilesi bunlardan teşa'üb etmiştir. Sâl-i vefatı 1121 (1709/1710)'dir. Kezâ fî *Hatt-ı Hattâtân.*[685] *Devhatü'l-Küttâb*da târih-i vefâtı 1120 (1708/1709) mazbutdur.[686] Abdullah Efendi'nin *Tezkire-i Rumât* nâm risalesinde ber vech-i âtî muharrerdir. Yusuf Rûmî râmîlerden olup Dersaâdetde Kâğıthane yolunda top yerlerinde Hasan Çelebi'den sonra doksan kez âşûrî atmış ise de, taş dikmeksizin vefat etmekle Pehlivanlar ittifakıyla taş dikmişler idi. İkinci taş onundur. Merhum bazı yerlere atıp taş dikmemek mu'tadı imiş. Şam'da, Halep'te, Ankara'da, Tokat'ta yerleri vardır. Sultan Süleyman Hân-ı Sânî Belgrad seferine giderken Sofya menzilini atıp sipahilik ihsân olunmuştur. (inteha)

Yusuf Efendi: Edirne'lidir. Sülüs ve neshi sâbıku'z-zikr Çelebi İmam demekle şehîr Hacı Mustafa Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile ketebe aldıktan sonra Dersaadet'e gidip sahhaflık sanatına sülûk ile orada üstâdân-ı zaman hizmetlerinden devr olmayıp her bâr sohbetlerinden hissedâr ve tarz ve vâdî-i reftârlarına sâlik ve eslafdan Şeyh Hamdullah ve sâir zevât-ı a'zâmın birçok âsârına mâlik olmakla beraber vâfir kütüb-ü nefîse ve Delâilü'l-Hayrât ve emsâli âsâr-ı celîle kitâbetine muvaffak olmuş ve tabh-ı âhâr ve terbiye-i evrak-ı müsellem dest-i ma'rifet-peyvestî bulunmuştur. Kezâ fî *Devhati'l-Küttâb*[687].

Tuhfetü'l-Hattâtînden me'hûz ta'lîk hattâtları

Hüseyin Rızâî: Edirne'dendir. Hüsn-ü hattı ta'liki Ömer Efendi'den tahsil ve nice kıt'a-i hûb ve terbiye-i şâgirdân ile lâzime-i kemâl-i tekmil eylemiştir. Üstadından sonra rıhlet eyledi[688].

Salih: Edirne'de neşe'yâb ve Kazasker İmam Sultanı Abdurrahman Efendi'ye intisab ve mektublarıyla kâm-yâb ve tarîk-i kuzâta mâlik nisab olanlardandır. Hatt-ı ta'lîkde Edirne'de kâmrân-ı hüsn ve kemâl oldu. Îmân ile hatm olmak niyetiyle Mehmediye yazmaya ibtida ve

[684] S.N. c.III, s. 602; Derkenarda tahşiye olunmuştur: 2/ 101.
[685] Habib Efendi, *Hat ve Hattâtân*, s. 161
[686] S.N, haşiye kısmına yazılmıştır. Suyolcuzâde, *Devhatü'l-Küttab*, s. 144.
[687] Suyolcuzâde, *Devhatü'l-Küttâb*, s. 145.
[688] Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 660.

hatmi esnasında ömrü dahî hüsn-i hitâm bulduğu garaib-i ittifâkiyyedendir. 1181 Ramazanı (Ocak/Şubat 1768) evâsıtında rıhlet ve Topkapı hâricinde 'azm-i cennet eyledi[689].

Mehmed Şehdî: Edirnelidir. Hatt-ı ta'lîki Durmuş-zâde Ahmed Efendi Edirne'de hâkim oldukta bir senede tahsil eylemişti. 1128 (1715/1716) tarihindedir. Rumeli kudatı eşrafından iken rıhlet eyledi[690].

Mehmed Hayri İbn Mustafa: Şehrîdir. Devlet-i aliye-i Edirne'de bulunduğu eyyâmda Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den icâzet almışlardır. Bir müddet ser-hûnkâr divan sadrazamı kâtibi idi. Muahharan şakk-ı sânî defterdârı oldu. Hulûk ve vakûr bir zât pür nûrdur. Edirne'den icâzet almakla kayd edildi. 1187 Zilka'desinde (Ocak/Şubat 1774) vefat etmekle Dersaadetde Üsküdar'da medfundur.

İcazetnamelerde Ketebe ve İmzaları Görülüp Terceme-i Hâllerine Dest-i res Olunamayan Hattâtînin Esâmîsi Dahî Ber Vech-i âtî Teberrüken Zabt ve Kayd Edildi.

İbrahim Edhem İbn Cerrah Ahmed Ağa: Sülüs ve neshi Konevî-zâde Seyyid Abdullah Efendi'den temeşşuk edip 1238 (1822/1823) tarihinde ahz-ı icâzetle bikâm olmuştur.

İbrahim Hakkı:[691] Hâfızu'l-Kur'an. Mûmâ ileyh Yıldırım'da Mevlânâ Işık Kâsım'ın mektebine Hüseyin Akif Efendi'nin irtihâlinden sonra mu'allim olmuş ve âtîde sûreti muharrer ketebe-i âcizâneme vaz'-ı imzâ eylemiş ve Ammi-zâdem Zahide Zeliha Hanım ibnetû **(s.397)** el-Hâc Ali Ağaya 1274 (1857/1858) tarihinde hüsn-ü hatdan icâzet vermiş ise de üstadı ve târih-i vefâtı ve medfeni tahkik olunamadı.

İbrahim Hilmi: Hammâmi-zâde demekle şehîr olup 1188 (1774/1775) tarihli bir icâzetnâmede imzası görülmüştür.

İbrahim Hilmi: Hâfızu'l-Kur'an 1242 (1826/1827) ve 1250 (1834/1835) tarihli bir icâzetnâmede imzası vardır.

İbrahim Râsimî: 1252 (1836/1837) tarihli bir icâzetnâmede imzası görüldü.

---

689 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 667.
690 Müstakim-zâde, *Tuhfetü'l-Hattâtîn*, s. 734.
691 S.N. c.III, s. 603, derkenarda tahşiye olunmuştur.

İbrahim Faikî: 1242 (1826/1827) tarihli bir icâzetnâmede imzası görüldü.

Ahmed: Akhisarî demekle ma'rufdur. Bu nâm ile 1200 (1785/1786) ve 1220 (1805/1806) tarihli icâzetnâmelerle daha sâir icâzetnâmelerde imzâsı müşâhede olundu. Hüsn-ü hatta mâliktir.

Ahmed: Bakkal-zâde demekle ma'ruftur. Bu nâm ile 1193 (1779/1780) tarihli icâzetnâme ile daha bazılarında imzaları görüldü. Hattı şâyân-ı takdirdir.

Ahmed: Şeyh-zâde demekle meşhurdur. 1200 (1785/1786) ve 1205 (1790/1791) ve 1206 (1791/1792) ve 1214 (1799/1800) tarihli icâzetnâmelerde nâm-ı mezkûr ile imzası müşâhede olmuş. Ve hattı şâyân-ı nazar bulunmuştur.

Ahmed Hamdi: Leblebici-zâde Şeyh Ahmed Efendi nâmıyla 1183 (1769/1770) tarihli bir icâzetnamede imzası vardır. Hatt-ı ta'like de müntesibdir[692].

Ahmed Seyfi: Hâfızu'l-Kur'an nâmıyla 1257 (1841/1842) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.

Ahmed Necib: 1200 (1785/1786) tarihli bir ketebede imzası müşahede olundu.

Ahmed Nuri: Hacı-zâde bu unvan ile 1183 (1769/1770) ve 1212 (1797/1798) ve 1242 (1826/1827) tarihli ketebelerde imzası vardır. Ve hüsn-ü hatta mâliktir.

Ahmed Vehbi: 1231 (1815/1816) tarihli icâzetnâmede imzası vardır.

İsmail Recâi: Sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allimi Hasan Vasfî Efendi'den telemmüz ile 1257 (1841/1842) tarihinde ahzına muvaffak olduğu icâzetnâme görülmüştür.

Emin ez-Zeki: 1238 (1822/1823) tarihli bir icâzetnâmede imzası vardır.

Hasan Hayri: 1220 (1805/1806) tarihli bir icâzetnâmede imzası vardır.

Hüseyin Rüşdî: 1192 (1778/1779) tarihli bir icâzetnâmede imzası vardır.

---

[692] S.N. c.II, s. 87, Leblebici-zâde demekle ma'rûf ise de, târih-i vefatıyla medfeni tahkîk olunamamış, ancak 1183 tarihli bir tomarda imzası görülmüştür.

Hüseyin Rüşdî: Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı ve Sıraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den telemmüz ile 1233 (1817/1818) tarihinde aldığı icâzetnâme görülmüştür.

Hakkı: Hâfızu'l-Kur'an icâzetnâme-i fakîrânemde imzası var ise de hüviyeti bilinemedi.

Halil: Gazzaz-zâde bu nâm ile 1188 (1774/1775) tarihli bir icâzetnamede imzası vardır.

Halil Lütfi: Sülüs ve neshi Alemdar Mektebi mu'allimi HâfızMahmud el-Hâmid Efendi'den telemmüz ile icâzet aldığını 1206 (1791/1792) tarihinde vaz'-ı ketebe ettiği bir icâzetnâmede beyan eylemiştir.

Halil Yüsrî: Hüsn-i hattı Alemdar Mektebi mu'allimi Hâfız Mahmud el-Hâmid Efendi'den temeşşuk ile me'zun olduğu 1206 (1791/1792) tarihli bir icâzetnâmede imzasıyla ifade etmiştir.

Hayrullah es-Sürûrî: Hâfızu'l-Kur'an nâmıyla 1233 (1817/1818) tarihli bir ketebede imzası vardır.

(s.398) Süleyman Hasib: Damad-zâde nâmıyla 1193 (1779/1780) tarihli bir ketebede imzasıvardır.

Süleyman Sırrî: Sülüs ve neshi Muradiye İmamı Hacı Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ve te'allüm ile 1193 (1779/1780) tarihinde aldığı icâzetnâme görülmüş ve kendisi Attar-zâde demekle ma'rûf bulunmuştur.

Süleyman Şükrî: 1220 (1805/1806) tarihli bir ketebede imzası vardır.

Şükrî eş- Şevkî: 1238 (1822/1823) tarihli bir ketebede imzası vardır.

Salih: Hâfızu'l-Kur'an 1212 (1797/1798) tarihli bir ketebede imzası vardır.

Salih Şükrî İbn Abdullah: 1233 (1817/1818) tarihli bir ketebede imzası müşahede olundu.

Tâhir et- Tevfîki: 1238 (1822/1823) tarihli bir ketebede iması müşahede olundu.

Seyyid Salih Medhî: 1252 (1836/1837) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.

Abdülkâdir eş-Şükrî: Mûmâ ileyhin hüviyeti tahkîk olunamamış ise de bazı icâzetnâmelere ketebe vaz' etmiş ve âti'z-zikr Ali Hamdi Efendi'ye hüsn-ü hatdan icâzet vermiş olmakla bu mahalle sebt edildi.

Abdi es-Senâyî: 1214 (1799/1800) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.

Osman Zeki: 1231 (1815/1816) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.

Seyyid Osman Necati: 1205 (1790/1791). Bu ketebede kendisinin Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi telâmizinden olduğunu yazmıştır.

Osman Vehbi: 1233 (1817/1818) ve 1242[693] (1826/1827) ketebede imzaları müşahade olundu.

Ataullah: 864 Rabiulâhiri (Ocak/Şubat 1460) selhinde Edirne'de hatt-ı nesih ile kitâbet etmiş olduğu manzum bir İskendernâme Konyada Mevlana Celaleddin Rumi Hazretlerinin dergâh-ı şerifi kütübhânesinde manzûr-ı fakîrânem olmakla kayd edildi. İskendernâme dahî şâir-i meşhûr Ahmedî tarafından Edirne'de taht-ı saltanata cülûs eden Emir Süleyman'ın ism-i şeriflerine te'lif edilip cevâiz-i seniyye ihsân buyurulduğu *Sahâyıfu'l-Ahbar*da mezkûrdur.[694]

Ali Hamdi: Abdülkâdir Şükri Efendi telâmizinden olduğunu 1242 (1826/1827) tarihli bir ketebeye koymuş olduğu imzasıyla ifade etmiştir.

Ali Hamid: 1244 (1828/1829) tarihli icâzetnâme ketebesi vardır.

Ali Sabri: Mûmâileyhin 1252 (1836/1837) tarihinde Seyyid Mustafa Râsim Efendi'ye vermiş olduğu icâzetnâme elde mevcuttur.

693 S.N, c.III, tarihli ketebede.
694 S.N, 3/ 322.

Ali Mâhir et- Tevfîki: Hâfızu'l-Kur'an 1231 (1815/1816) tarihli ketebede bu sûretle imzası vardır.

Ömer Hâmid: 1231 (1815/1816) tarihli ketebede bu sûretle imzası vardır.

Ömer Yesârî: 1231 (1815/1816) tarihli ketebede bu sûretle imzası vardır.

İsa Fâik: 1231 (1815/1816) tarihli kitabede bu sûretle imzası vardır.

Kâsım Hattî: Edirne Mekteb-i İ'dâdî-i Askerîsi, sarf ve nahiv mu'allimi idi. 1257 (1841/1842) tarihli ve daha sonraki icâzetnâmelerde imzası vardır.

Seyyid Mehmed: Hâfızu'l-Kur'an. 1183 (1769/1770) ve daha sonraki icâzetnâmelerde imzası vardır.

Seyyid Mehmed: Çavuş-zâde demekle ma'rûfdur. Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı ve Saraçlar mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den **(s.399)** temeşşuk ile 1205 (1790/1791) tarihinde icâzet almıştır.

Mehmed Emin Rıfkî: Hacı-zâde demekle ma'rûf olup sülüs ve neshi Hacı-zâde Mehmed Emin Efendi'den telemmüz ile icâzet almış ve bilâ tarih icâzetnâmesi görülmüştür.

Mehmed: Duhâni-zâdedir. Sülüs ve neshi Saraçhane Baş Mektebi mu'allimi Bekir Reşad Efendi'den telemmüz ile 1244 (1828/1829) tarihinde aldığı icâzetnâme manzûr-ı fakirânem olmuştur.

Mehmed: Duâcı-zâde nâmıyla 1212 (1797/1798) tarihli bir ketebeye imza koymuştur.

Mehmed: Kirişçi-zâde demekle şöhret-dâdedir.[695] Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den telemmüz ile icâzet aldığını[696] 1205 (1790/1791) ve 1214 (1799/1800) tarihli icâzetnâmelere koymuş olduğu imzalarıyla ifade etmiştir[697].

[695] S.N. c.II, s. 99, Kirişci-zâde Hacı Mehmed Efendi'dir.

[696] S.N. c.II, s. 99, Seyyid Ahmed Hilmi Efendi telâmizindendir.

[697] S.N. c.II, s. 100, tarih-i vefatıyla medfeni tahkîk olunamamış ise de, 1214 tarihli icazetnâmelerde vaz'ı imza etmiş olması Sultan Selim-i Sâlis asrı ricâlinden olduğunu göstermiştir.

Mehmed Hilmi: 1220 (1805/1806) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.

Mehmed Hayri: Hâfızu'l-Kur'an 1238 (1822/1823) tarihli bir ketebede imzası müşahade edildi.

Mehmed Rıf'atî: Hâfızu'l-Kur'an 1252 (1836/1837) tarihli bir ketebede imzası müşahade edildi.

Mehmed Remzi: 1257 (1841/1842) tarihli bir ketebede imzası müşahade edildi.

Mehmed Saîd er-Reşîd: Debbağ-zâde demekle arîfdir. 1250 (1834/1835) tarihli bir ketebede imzası müşahade olundu.[698]

Mehmed Saîd er-Rıfatî: Sülüs ve neshi Karabulut Mektebi mu'allimi Hasan Hüsnî Efendi'den telemmüz ile 1252 (1836/1837) tarihinde nâil-i şeref-i icâzet olmuştur.

Mehmed Saîd el-Fazlî: 1231 (1815/1816) tarihli icâzetnâmede imzası meşhuddur.

Mehmed Şâkir: Haffâf-zâdedir. 1210 (1795/1796) tarihli ve daha sonraki icâzetnâmelerde imzaları görüldü. Hüsn-ü hatta mâliktir.

Mehmed Şâkir eş-Şükrî: Alemdar mektebi mu'allimi Hâfız Mahmud el-Hâmid Efendi'den hüsn-ü hattı temeşşuk ve te'allüm ile icâzet aldığını 1206 (1791/1792) tarihli bir ketebeye koyduğu imza ile işaret etmiştir.

Mehmed Şükrî: 1200 (1785/1786) tarihli bir ketebede imzası görüldü.

Mehmed Şerif: 1192 (1778/1779) ve 1200 (1785/1786) ve 1207 (1792/1793) tarihli icâzetnâmelerde imzası ve muahhiran Şeyhü'l-Kurra Bıçakçı-zâde Hâfız Mehmed Efendi'den 1188 (1774/1775) tarihinde ahz etmiş olduğu icâzetnâmesi dahî görüldü.

Mehmed Sâdık el-Attâr: Bu nâm ile 1212 (1797/1798) tarihli icâzetnâmede imzası görüldü.

---

[698] S.N. c.II, s. 102, Debbağ-zâde demekle müştehir olduğu Mehmed el-Mu'tî Efendi tarafından 1250 tarihinde Postalcı-zâde Seyyid Mustafa Efendi'ye verilmiş olan bir icâzetnâmeye vaz'ı imza etmiş olduğu imzadan anlaşılmış ise de, terceme-i hâlinden ma'lûmât alınamadı.

Mehmed Tâhir et-Tevfîkî: Bu nâm ile 1238 (1822/1823) tarihli icâzetnâmede imzâsı görüldü.

Mehmed Kâdir eş-Şükrî: Sülüs ve neshi Yeşilce Mektebi mu'allimi Hâfız Mehmed Necati Efendi'den te'allüm ile 1265 (1848/1849) tarihinde aldığı icâzetnâmesi görülmüştür.

Mehmed el- Kâdir eş-Şehîr bi-Ahî Baba[699]: Dersiâm ve Şeyhü'l-kurra ve tarikat-ı aliyye-i Kâdiriyye müntesiblerinden olup Kebeyayıcı mahallesinde vâkî Hacı Muhyî Dergâh-ı Şerifi Şeyhi Hacı Mehmed Ahi Efendi'dir. Bu ünvân ile 1212 (1797/1798) tarihli ve daha sonraki ketebelerde imzaları görülmüştür. Dergâh-ı mezkûr haziresinde medfun olduğu muhakkak ise de 1294 (1877/1878) istilasında seng-i mezârı mahv ve nâbud olmakla târîh-i vefâtı anlaşılamadı.[700]

Mehmed Kâmil el-Edîb: Bu nâm ile 1220 (1805/1806) tarihli bir ketebeye imzâ koymuştur.

Mehmed Necib[701]: Hâfızu'l-Kur'an. Sülüs ve neshi Sinan Paşa Mektebi mu'allimi Yahya Şükrî Efendi'den temeşşuk ettiği 1286 (1869/1870) tarihinde kitâbet etmiş olduğu bir Mushaf-ı şerîfe mevzu' ketebesineden müstebân olmuştur.

(s.400) Mehmed Nazif: Sülüs ve neshi Sa'dî Şeyhi Mehmed Efendi'den telemmüz ile 1207 (1792/1793) tarihinde almış olduğu icâzetnâme manzûr-ı fakîrânem olmuştur.

Mehmed Nakşî: 1183 (1769/1770) ve 1192 (1778/1779) tarihli ketebelerde bu nâm ile imzâsı görüldü.

Mehmed Vehbî: 1231 (1815/1816) tarihli ketebelerde bu nâm ile imzası görüldü.

Mehmed Yesrî[702]: 1242 (1826/1827) tarihli ketebelerde bu nâm ile imzası görüldü.

---

699 S.N. c.II, s. 100, el-Hâc Mehmed Ahî

700 S.N. c.II, s. 100, Dersiâm ve Şeyhü'l-Kurra' olduğu ve ba'de'l-vefât Hacı Muhyi Tekkesi'nde medfûn bulunduğu tahkîk kılınmış ise de, lede'l-mu'âyene kabrinden eser görülememiş ve 1210 tarihli icazetnâmede imzası görülerek Sultan Selim-i Sâlis asrı ricâlinden olduğu tahakkuk etmiştir.

701 S.N. c.III, s. 606, derkenarda.

702 S.N. c.III, s. 606, derkenarda.

Mahmud Râsim: 1231 (1815/1816) tarihli ketebelerde bu nâm ile imzası görüldü.

Mustafa bin Hâşim bin Hâşimî el-Edirnevî[703]: 1156 senesi Zi'l-ka'desinin on dördüncü günü (30 Aralık 1743) hitâm bulmuş olan bir *Rûhî-i Bağdâdî Divanı*na *„Alâ yedi ed'afu'l- ibâd Seyyidü'l-Hâc Mustafa bin Hancı Haşim bin Hâşimî el-Edirnevî"* nâmıyla ketebe vaz' ettiği görülmekle bu mahalle kayd ve tahrîr edildi.

Seyyid Mustafa: Postalcı-zâdedir. Sülüs ve neshi Yeşilce Mektebi mu'allimi Mehmed Mu'tî Efendi'den telemmüz ile 1250 (1834/1835) tarihinde ahz-ı şerefine nâil olduğu ketebe görülmüştür.

Mustafa: Saatçi-zâdedir. 1192 (1778/1779) ve 1183 (1769/1770) tarihli ketebelerde bu nâm ile imzâsı görülmüştür.

Mustafa: Hâfızu'l-Kur'an. Kaptan-zâde 1233 (1817/1818) tarihli ketebede imzası vardır.

Mustafa: Mestçi-zâde Dergâh-ı Şenerîfi şeyhi olduğu 1192 (1778/1779) ve 1193 (1779/1780) tarihli icâzetnâmelere koymuş olduğu imzasıyla işaret etmiştir.[704]

Mustafa Senâyî İbn Mehmed Ağa: Sülüs ve neshi Kavaklı İmamı Seyyid Ahmed Hilmi Efendi'den telemmüz etmiş ve 1214 (1799/1800) tarihinde icâzet almıştır.

Mustafa Râsim: Sülüs ve neshi Ali Sabri Efendi'den temeşşuk ile 1252 (1836/1837) tarihinde ahzına nâil olduğu icâzetnâme manzûr-ı fakîrânem olmuştur. Mûmâileyh hâfızu'l-Kur'andır.

Mustafa Râkım: Hatt-ı sülüs ve neshi Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi'den telemmüz ederek 1192 (1778/1779) tarihinde ahzına muvaffak olduğu icâzetnâme ile me'zun olduğu görülmüştür.

---

[703] S.N. c.III, s. 607, derkenarda.

[704] S.N. c.II, s. 106, Seyyid Mustafa: Mestci-zâde Dergâh-ı Şerifi şeyhi olduğu Murâdiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi'ye ve Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi tarafından Mustafa Râkım Efendi'ye 1193 ve 1192 tarihlerinde verilmiş olan icâzetnâmlerdeki imzalarda müstebân olmuş ise de, üstadıyla medfeni ve tarih-i vefatı tahkîk olunamadı.

Mustafa Şevkî: 1242 (1826/1827) tarihli bir icâzetnâmeye bu nâm ile imza ettiği görüldü.

Mustafa Sıdkî: 1242 (1826/1827) ve 1205 (1790/1791) tarihli bir icâzetnâameye bu nâm ile imza ettiği görüldü.

Mustafa Fevzi[705]: 1257 (1841/1842) tarihli bir icâzetnâmeye bu nâm ile imza ettiği görüldü.

Mustafa Kâşif[706]: Bazı icâzetnâmelerde ketebesi görülmüştür.

Mustafa Medhî: 1210 (1795/1796) ve 1220 (1805/1806) tarihli icâzetnâmelerde imzası görüldü.

Mustafa Himmetî: 1214 (1799/1800) ve 1205 (1790/1791) tarihli icâzetnâmelerde imzası görüldü.

Yahya: Hâfızu'l-Kur'an. 1233 (1817/1818) tarihli icâzetnâmelerde imzası görüldü.

Edirne'de ve haricde el-yevm ber hayat bulunan Edirne'li Hattâtîn[707]

Ahmed Rıf'atî:[708] Fakir câmiu'l-hurûfdur ki hatt-ı sülüs ve neshi[709] Sarı Şeyh nâm-ı diğerle Taş Mekteb mu'allim-i sânîsi Mevlana Mustafa Medhî Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile 1267 (1850/1851) tarihinde[710] ahz-ı icâzete müyesser olmuş ve ba'dehû[711] birâderleri Mevlânâ vü evlâna Hasan Vasfî Efendi'den ikmâl-i nevâkısla 1269 (1852/1853) tarihinde min ğayri resm ahzına muvaffak olduğum icâzetnâmelerde Rif'atî[712] mahlası i'tâ buyurulmuş idi. Esnâ-yı unfuvânide[713] şi're heveskârlığım mülâbesesiyle Edirne meclis-i kebîri eyâlet **(s.401)**

[705] S.N. c.III, s. 607, derkenarda tahşiye edilmiştir.
[706] S.N. c.III, s. 607, derkenarda.
[707] S.N. c.II, s. 109, Edirne'de el-yevm ber-hayat bulunan hattatîn. Bu bölüm mavi mürekkeple yazılmıştır.
[708] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ" c. II s. 442; Adıgüzel, a.g.e, s. 94; ***Bâdî:*** *Fakîr câmiu'l-hurûfdur ki; terceme-i hâl-i âcizânem vergi müdürleri meyânındadır. Mahsûl-i tab'ı nâçizânem âtîdeki ebyât-ı nâ merğube her ne kadar 'arza şayeste değil ise de Beyit Kiminin câmi'i var kimi yapar pûl Nâbî /Şu'arânın n'olur âsârı sühandan gayrı. Medlûlunce bizâ'asızlığımı i'tiraf ile beraber mücerred duâya vesile olmak üzere şuâra sırasına kayd edildi.*
[709] S.N. c.II, s. 109 sülüs ve nesih hatlarını.
[710] S.N. c.II, s. 109, tarihinde resmen.
[711] S.N. c.II, s. 109, ahîran.
[712] S.N. c.II, s. 109, Ahmed er-Rif'atî
[713] S.N. c.II, s. 109, ba'dehû.

Başkâtibi Rusçuklu Hacı Hâfız Mustafa Resâ Efendi cânibinden[714] tensib edilen[715] (Racih) mahlası bir müddet tahallus edilmiş idiyse de elsine-i nâsda ve kuyûd-u resmiyede nâm-ı acizânem **Ahmed Bâdî** ünvanıyla ma'ruf olduğundan taraf-ı âcizânemdende o mahlas kabul olunmuştur. Gençlikte üç aded kelâm-ı kadim kitâbeti[716] müyesser olmuş ise de umûr-i devlete dehâletden[717] sonra sülüs ve nesih hatlarına atâlet târî olmakla celî hat ile bir takım elvâh yâdigâr bırakabilmiştir. Hatt-ı rik'ada Hüdavendigâr vilayeti Defter-i Hâkânî Müdürü Hacı Sırrı Efendi'den[718] isticâze edilmiştir. Mahall-i vilâdetim Kunduk Osman Mahallesi olup terceme-i hâlim vergi müdürlüğü sırasındadır.[719]

Hüseyin Recâî: Sûle Çelebi mahallesi ahâlisinden ve tâife-i zira'dan Hacı Hasan Ağa nâmda bir zâtın sulbünden 1259 (1843/1844) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olmuştur.[720]Hatt-ı sülüs ve neshi Hattât İbrahim Edhem Sırrî Efendi[721]'den temeşşuk ve hatt-ı ta'lîki evvelen Eski Ceride Nâzırı Hâfız Ahmed Rüşdi Efendi'den te'allüm[722] ve muahhiran mûmâileyhin vuku'-u irtihâline mebnî ânın telâmizinden Mehmed Şevki Efendi'den telemmüz

[714] S.N. c.II, s. 109, tarafından.

[715] S.N. c.II, s. 109, verilen.

[716] S.N. c.II, s. 109, tahrîri.

[717] S.N. c.II, s. 109, memuriyet hasebiyle.

[718] S.N. c.II, s. 110, izzetlû Hacı Mehmed Sırrî Efendi'den

[719] B.N, "Ravza-i Müdîr-i Tahrîr ve Vergi", c. II s. 596-597; ***Ahmed Bâdî bin Mehmed Ağa:*** *Fakîr câmiu'l-hurûfdur. Pederim Ravzatü'l- Vüzerada tercemesi mestûr Edirneli Yeğen Hacı Ahmet Paşa'nın beşli ağalarından İbrailli Kaltakkıran Mehmed Ağa ibn-i Osman Çelebidir. Mahall-i velâdet-i âcizânem Edirne'de Kunduk Osman Mahallesidir. Târîh-i velâdetim 1255 senesi Receb-i Şerifinin on üçüncü gecesidir* (22 Eylül 1839). *Kirişhâne'de vâki' Taş Mektepte mukaddime-i 'ulûmu tahsîl ettikten ve hattan icâzet aldıktan sonra mu'allim-i mahsûstan bir miktar Arabî ve Farisî okudum. Ba'dehû kitâbete sülûk ile 1279* (1862/1863)*' da bed'en ile Filibe ve Edirne sancaklarında arâzî-i emîriyye seyyar tahrîr me'mûriyetinde ve 282* (1865/1866)*'de Vize ve Lüleburgaz kazaları seyyar arazî-i tahrîr me'mûriyetlerinde bi'l- istihdâm ve o sene zi'l-hiccesinde Edirne'nin tahrîr emlâkına mübâşeret olunmakla üçüncü sınıf emlak muharrirliğine ve 7 Safer 284* (10 Haziran 1867) *te tahrîr-i emlak komisyonu kalem-i vukûât kitâbetine ve 3 Rabîu'l-âhir 286* (13 Temmuz 1869)*'da kalem-i mezkûr baş kitâbetine ve 9 Rabîu'l-âhir 288* (28 Haziran 1871)*de vilayet tahrîr mümeyyizliğine ve 8 Cemâziye'l-âhir 289* (13 Ağustos 1872) *da becâyiş Sûretiyle Yanya Vilayeti tahrîr mümeyyizliğine bi't-ta'yîn 7 Ramazan 291* (18 Ekim 1874)*'de 'azl edildim. 12 Rabîu'l-evvel 292* (18 Nisan 1875)*'de Bosna Vilayeti tahrîr mümeyyizi olup 16 Ramazan 295 (*13 Eylül 1878)*'de istîla sebebiyle açıkta kalarak Dersa'âdete 'avdetle 22 Zilka'de 296* (7 Kasım 1879)*'da Kastamonu vilayeti tahrîr mümeyyizliğine ta'yîn olunup ğurre Cemâziye'l-âhir 297* (Mayıs/Haziran 1880)*'de Trabzon vilayeti tahrîr mümeyyizliğine tahvîl-i me'mûriyet eyledim. 19 Zilka'de 298* (13 Ekim 1881) *de mümeyyizlik ünvanı ile mea' tahrîr vergi* ***s. 597*** *müdiriyeti nâmına tahvîl eyledi. Ğurre Şevval 1300* (Ağustos/Eylül 1883)*de Diyarbekir vilayeti tahrîr ve vergi müdiriyetine me'mûriyetim icrâ ve muahhiran Trabzon vilayeti tahrîr ve vergi müdiriyetinde ibkâ edildi. 9 Muharrem 1306* (15 Eylül 1888*) da sâniyen Edirne vilayeti tahrîr ve vergi müdîriyetine ve 6 Rabîu'l- âhir 1314* (14 Eylül 1896) *te becâyiş Sûretiyle Konya vilayeti mea' tahrîr vergi müdîriyetine ve 20 Safer 1321* (18 Mayıs 1903) *de kezâlik becâyiş tarîkiyle Hüdavendigar vilayeti mea' tahrîr vergi müdîriyetine tahvîl-i me'mûriyet edilmiş ve zikr olunan me'mûriyetlerde sebk eden hizmet-i âcizâneme mükâfâten Cemâziye'l-âhir 292* (Temmuz/Ağustos 1875) *de sâlise rütbesi ve 22 Rabîu'l- evvel 295* (26 Mart 1878) *beşinci Mecîdî ve Ğurre Şevval 1300* (Ağustos/Eylül 1883) *de rütbe-i sâniye sınıf-ı sânîsi ve ( ) de mütemâyiz rütbesi ve 15 Rabîu'l-âhir 319 (1 Ağustos 1901) da üçüncü rütbeden nişân-ı âlî-i Osmânî ve Receb 321* (Eylül/Ekim 1903)*de ûlâ sınıf-ı sânîsi rütbesi ihsân buyurulmuştur. Pederim merhûm Kaltakkıran lakabının tesmiyesi Ravzatu'l-Vüzerâda Yeğen Ahmed Paşanın tercemesinde mezkûrdur.*

[720] S.N. c.II, s. 110, Mûmâileyh.

[721] S.N. c.II, s. 110, mesbûku't-terceme

[722] S.N. c.II, s. 110, yazmış.

ederek icâzet almıştır[723]. Yirmi iki Mushaf-ı şerif[724] ve bir Hizbü'l-A'zâm ve bir Fenârî ve daha birçok kütüb ve resâil kitâbet etmiş hüsn-ü hatta mâlik bir zâtdır.

Şâkir: Hâfızu'l-Kur'an. Sûle Çelebi mahallesinden ve arzuhalci esnafından Yazıcı Mıstık Efendi nâm zâtın sulbünden 1265 (1848/1849) tarihinde tevellüd etmiş Ortanca mahdumudur. Sülüs ve neshi Edhem Sırrî Efendi'den temeşşuk ve te'allüm ve ulûm-u arabiyyeyi Çubukçu-zâde Mevlana Mahmud Efendi'nin halka-i tedrîsinde tekmîl ederek icâzet almış[725] ve bir aded Mushaf-ı şerif ile bir kasîde-i bür'e[726] kitâbetine[727] muvaffak olmuştur.

Şevki: Nâmı Mehmeddir. Taş Odalar Mahallesi`nde Attar esnafından Hacı Abdülfettah-zâde Ahmed Efendi nâm-zâtın sulbünden 1263 (1846/1847) tarihinde kadem-nihâde-i sâha-i vücûd olup[728] sinn-i rüşde vâsıl ve hüsn-ü hat tab'ında meyl ve rağbet hâsıl olduktan sonra sülüs ve neshi [729]Câmi-i Atik Mektebi mu'allimi Hacı Hâfız Şerif el-Hıfzî Efendi'den ve hatt-ı ta'lîki Eski Ceride Nâzırı demekle ma'rûf Hâfız Ahmed Rüşdi Efendi'den te'allüm ve temeşşuk ile icâzet almıştır. Nesih hat ile bir Mushaf-ı şerif[730] ve hatt-ı ta'lik ile bir şifâ-i şerif ve daha birçok kütüb ve resâil tahrîrine muvaffak olmuştur. Eğerçe hatt-ı ta'likde üstâd ve mazhar-ı sâpâs rûh-ı imad ise de adem-i revâh münâsebetiyle küşâd ettiği yazıcı[731] dükkanında hakkâklık sanatıyla dahî iştigal ederek ta'ayyûş eylemektedir. Erzincânî Hacı İzzet Paşa'nın Üç Şerefeli Mektebindeki türbesi bâlâsında olan tarihin hattı bu zâtın mahsûl-i destidir. Ketebe[732] dahî vaz' etmiştir.

Ârif: Nâmı Mehmed'dir. Hâfızu'l-Kur'an ve Şeyhü'l-kurrâ olup Tütüncü Ahmed Ağa'nın sulbünden 1259 (1843/1844) tarihinde Hasan Paşa mahallesinde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olmuştur. Sülüs ve neshi Alemdar Mektebi Mu'allimi Keçeci-zâde Hacı Mehmed Cemâli Efendi'den ve ulûm-u arabiyye ile usûl-i kıraati Eski Câmi-i Şerif hatibi[733] Şeyhü'l-

[723] S.N. c.II, s. 110, ikisinden de icâzet almıştır.
[724] S.N. c.II, s. 111, yirmiiki aded Kelâm-ı Kadîm
[725] S.N. c.II, s. 111, ikisinden de icazet almış.
[726] S.N. c.II, s. 110, bir nüsha Kasîde-i Bürde.
[727] S.N. c.II, s. 111, tahrîrine.
[728] S.N. c.II, s. 111, olmuştur.
[729] S.N. c.II, s. 111, sâbıku't-terceme
[730] S.N. c.II, s. 111, Kelâm-ı Kadîm.
[731] S.N. c.II, s. 111, arzuhalci.
[732] S.N. c.II, s. 111, imza.
[733] S.N. c.II, s. 112, hatib-i sâbıkı.

kurra Hâfız Mehmed Efendi'den temeşşuk ve tederrüs[734] ile icâzet almıştır. Hatib mûmâileyhin ahiran vuku'u vefatına mebnî cihet-i hitâbet bu zata tevcih olunmakla el-yevm Eski Câmi Hatibi demekle ma'rûfdur.[735] Edirne'nin istinaf ceza mahkemesinin zabıt kitâbetinden 1318 (1900/1901) tarihinde tekaüd olmuştur. Altı aded Mushaf-ı şerif ve yedi-sekiz vilayet sâlnâmesiyle resâil-i sâire kitâbet etmiş hûb sadaya mâlik bir zatdır.

(s.402) Ali Remzi: Hâfızu'l-Kur'an ve Şeyhü'l-kurra ve zâir-i Beytullah-ı ulya olup Sarı Şeyh nâm-diğerle Taş Mekteb mu'allimi ve Sûle Çelebi Câmi-i Şerifi İmamıdır.[736] 1258 Zi'l-hiccesinde (Ocak 1843) Hattât Mevlana Hasan Vasfî Efendi'nin sulbünden Sûle Çelebi Mahallesi'nde pâ-nihâde-i âlem-i vücûd olmuştur.[737] Mûmâileyhin ortanca mahdumudur. Hatt-ı sülüs ve neshi pederinden temeşşuk ve tahsîl ve ulûm-i arabiyyeyi Berber-zâde Mevlana Mehmed Efendi'den tederrüs ve usûl-i kıraati Karabulut Mektebi Mu'allimi Hâfız Tâhir Efendi'den te'allüm ile icâzet almış[738] ve mekteb-i mezkûrde birçok hattât ve huffaz yetiştirdiği gibi on beş Mushaf-ı şerif[739] ve üç Delâil-i Şerife ve iki Hizbü'l-A'zâm ve bir Kaside-i Bürde (bür'e) kıraatinden ve sâireden hayli resâil kitâbetine[740] muvaffak olmuş ve Eski Câmi-i Şerifte derse çıkıp halka-i tedrisine hâzır olan tullabdan dokuz zata 1309 senesi Rabiulevvelinin otuzuncu gününde (3 Kazım 1891) birinci defa 1318 Cûmâdelevvelîsinin on üçüncü gününde (8 Eylül 1900)'de bir zâta sâniyen ulûm-u arabiyyeden ve 1313 (1895/1896) senesinde bir zâta da ilm-i kıraatden icâzet vermiş ve mektebin[741] mu'allim-i evvelliği vazifesini el-yevm hüsn-i îfâda ber devam bulunmuştur. Vefegahullahi Teâlâ.

Mehmed Reşid: Hattât Mevlana Mustafa Medhi Efendi'nin sulbünden Süle Çelebi mahallesinde 1257 (1841/1842) tarihinde âlem-i vücûda kadem-nihâde olmuştur.[742] Mâ râz-

[734] S.N. c.II, s. 112, te'allüm ederek ikisinden de.
[735] S.N. c.II, s. 111, şöhret olmuştur.
[736] S.N. c.II, s. 112, hattatlar sırasında tercemesi mesbûk, Mevlâna Hasan Vasfi Efendi'nin ortanca mahdumu ve Sarı Şeyh ve nâm-digerle Taş Mekteb Muallimi ve Süle Çelebi Cami-i Şerifi imamı müderrisînden Mevlana Hacı Hafız Ali Remzi Efendi'dir.
[737] S.N. c.II, s. 112, tevellüd etmiştir.
[738] S.N. c.II, s. 112, tederrüs ve te'allüm ile tekmîl edip ahz-ı icâzet almış.
[739] S.N. c.II, s. 112, on beş nüsha Kelam-ı Kadim.
[740] S.N. c.II, s. 112, tahrîrine.
[741] S.N. c.II, s. 112, mekteb-i mezkûrun.
[742] S.N. c.II, s. 113, tevellüd etmiştir.

zikr Hacı Hâfız Ali er-Remzi Efendi'nin ammî-zâdesidir. Sülüs ve neshi pederinden telemmüz ile icâzet almış ve on üç Mushaf-ı şerif kitâbetine[743] muvaffak olmuştur.

Mehmed Kâmil: Yazıcı esnafından Altıparmak Hâfız Ahmed Efendi'nin sulbünden 1257 (1841/1842) hilalinde Kazzaz Salih mahallesinde pâ-nihâde-i âlem-i nâsut olmuştur. Sülüs ve neshi Sarı Şeyh Mektebi mu'allim-i sânîsi Mevlana Mustafa Medhî Efendi'den temeşşuk ile 1269 (1852/1853) tarihinde me'zun olmuş ve ulûm-u arabiyyeden dahî icâzet alarak el-yevm Sarıca Paşa Medresesi Müderrisliği uhdesinde olduğu halde pederi mesleğine sülûk ile emr-i maîşeti Üç Şerefelide vaki' dükkânda yazıcılık ile istihsâl eylemekte bulunmuştur.

Mustafa Râsim: Asâkir-i şâhâne alay ümenâsından Hacı Râşid Efendi nâm-zâtın sulbünden 1255 (1839/1840) tarihinde Tekye-i Ali Paşa Mahallesi'nde kadem-nihâde-i âlem-i vücûd olup hâl-i sabâvetinde sülüs ve neshi Çiçekli Mektep mu'allimi Hâfız Mustafa Himmetî Efendi'den ve ulûm-u arabiyyeyi Mevlana Küçük Hacı İbrahim Efendi'den[744] temeşşuk ve tederrüs ile icâzet almıştır. Altı aded Mushaf-ı şerif [745]ve bir Şifâ-i Şerif ve bir Delâil-i Şerife ve bir Hizbü'l-A'zam ve *Usûl-u Menar İbn Mâlik ve Kudûrî* ve sâir kitâbet edip el-yevm Edirne'de uhdesine tevcîh buyurulmuş olan Sultan Bâyezid Hân-ı Sânî Câmi-i Şerifi Cuma vâizliği vazifesini îfâ ve eyyâm-ı sâirede Edirne Bezistânı'nda ahz ve i'tâ ile erzak-ı mukaddereyi istifa eylemekte bulunmuştur.

Mustafa Fevzî: Elbistan ahalisinden Hâfız Osman Efendi nâm zâtın sulbünden 1291 (1874/1875) tarihinde Edirne'nin Yıldırım cihetinde tevellüd etmiş ve 1294 (1877/1878)'te Rusyalının Edirne'yi istilası esnada ailesi halkıyla Atinaya hicret ve bir müddet orada ikāmetle mukaddime-i ulûmu tahsîl ve ikmal ettiği sırada sülüs ve nesih ve ta'lik hatlarını da te'allüm ve temeşşuk ile mertebe-i kemâl-i îsâl eylemiştir. Mûmâileyh 1317 (1899/1900) tarihinde Edirne'ye gelmiş ise de ez müddet zarfında avdetle[746] İran ve Arabistan cihetlerinde âlem-i

[743] S.N. c.II, s. 113, on üç aded kelâm-ı kadim tahrîrine.
[744] S.N. c.II, s. 113, ulemâ-i müteahhirîn sırasındda mesbûku'z-zikr Mevlana Küçük Hacı İbrahim Nâmıkî Efendi'den.
[745] S.N. c.II, s. 113, kelâm-ı kadim.
[746] S.N. c.II, s. 113, avdet ederek el-yevm.

seyahatde[747] imrâr-ı evkat eylemekte bulunmuştur. Eş'arı dahî olduğu tahkik kılınmış ise de dest-i res olunamamıştır.

(s.403) Mustafa:[748] Hâfızu'l-Kur'an ve kurrâ Hasan Paşa mahallesinde Leblebici Fazlı Efendi nâm-zâtın mahdumudur. Sülüs ve neshi evvelen Tahmis Mektebi mu'allimi Hâfız Sükûtî Efendi'den ta'lime mübâderet eylemiş ise de[749] mûmâileyhin gözlerine âmâ târî olmasından dolayı kendi ve tavsiyeleriyle Kadı Bedreddin Câmi-i sâhesinde el-yevm eser-i binâ olmayan Mektep mu'allimi Şeyhü'l-kurrâ Hacı Hâfız Abdullatif Efendi'den temeşşuk[750] ederek icâzet almıştır. Tercemesi kurra meyanında dahî mezkûrdur. [751]

Mustafa bin el-Hâc Hasan:[752] Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den telemmüz ile ahz-ı icâzet etmiştir. 1127 (1715) tarihinde kitâbet olunmuş elde bir kıtası vardır.

İsmail bin Ahmed Yesâri-zâde: Tercemesi bu cildin 359[753] sahifesindedir. Ta'lik ve dîvânî ve çeb nüvîsâdan olduğu dahî *Hatt-ı Hattâtân*da mezkûrdur.[754]

---

[747] S.N. c.II, s. 113, seyahat âleminde.

[748] B.N, "Ravzatü Şuyûhu'l-Kurrâ", c. II, s. 339; ***Eş-Şeyh Hâfız Mustafa:*** *Leblebici esnafından Fazlı Efendi nâm zâtın sulbünden Hasan Paşa Mahallesi'nde tevellüd ederek kemâlât-ı ilmiyeyi ba'de't-tahsîl Aişe Hâtun Câmi-i Şerifi'ne hatib olmuş ve ilm-i kıraati Muradiye İmamı Şeyh Hâfız Abdullah Efendi'den te'allüm ile 1314 (1896/1897) tarihinde icâzet almıştır. Mûmâileyh taraf-ı sâmi-i meşîhat-penâhîden 1319 (1901/1902) tarihinde Dersaadete celb olunarak sadâsı hazîn olduğu cihetle imamet hidmet-i celîlerinde istihdâm olunmakta ve dâire-i meşîhat-ı ulyâya devam eylemektedir.*

[749] S.N. c.II, s. 114, ta'lîm ve tahsîl etmiş ise de, ahîran .

[750] S.N. c.II, s. 114, tekmîl.

[751] S.N. c.II, s. 114, 2/ 120.

[752] S.N, bu zat yer almamaktadır.

[753] S.N, 557.

[754] S.N, 1/ 258.

Mehmed Ataullah Bey İbn Râsim Ebubekir Paşa Edirnevî:[755] Reisü'l-küttab tercemesi bu cildin 108[756] sahifesindedir. Cevdet hatt-ı dîvânî ve rik'ada ser-âmed ukefâ olduğu *Sefînetü'r-Ruesâ* nâm eserde mezkûr olmakla bu mahalle dahî kayd edildi.

(s. 404) Edirne Hattâtları'nın Birinci Silsilesi'nin İcâzet-nâmesi Sûretidir [757]

Sülüs *(Meclisu'l-ilmi ravzatun min riyâzi'l-Cennât)*[758] **Şâgirdin Hattı**

Nesih *(Kāle Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem. İnnallahe Teâla zeyyene's-semâe bi'l-kevkeb. Ve zeyyene'l-melâikete bi Cibrîl aleyhisselâm. Ve zeyyene'l-eyyâme bi yevmi'l-Cuma. Ve zeyyene'l-cennete bi-hûrin ve kusûrin. Ve zeyyene'l-enbiyâe bi Muhammedinaleyhisselâm)*[759]

Ve lemma ezine el-muharriru bi kemâlihi ezintü-hû li nevâlihi bi ketebeti gayrihi zâdallahu kemâlehû. Ve ene'd-dâî Es-seyyid el-Hâc Ali. Eceztü bi vadi'il-ketebeti min hüsni'l-hüsnâ tavvelallahu umrehu. Ve ene'l-üstâzi'l-hâc Nâil Mehmed Abbas Abdülcabbâr-zâde.

Bismillahirrahmanirrahim. Elhamdülillahillezi halaka'l-levha ve'l-kaleme ve'n-nûn. Sümme ketebe fîhi cemî'a mâ kâne ve mâ yekûn. Li tekûne lehu'l-hüccetü'l-bâliğatü aleyhim ilâ yevmi yüb'asûn. Ve's-salâtu ve's-selâmu ale'n-nebiyyi'l-ümmiyyi'l-lezî aceze an iktinâhi'l-evvelûn ve'l-âhırûn. Ve alâ âlihî ve eshâbi'l-lezîne istenârû bi nûri kitâbihi'l-meknûn. Ve ba'du fehâzihî rakîmetu icâzetin ve vesîmetü edebin ve isticâzetin me'sûratun min âdemi'l-evliyâi ve

---

[755] B.N, c. II, s. 108-109; ***Mehmed Atâullah Bey:*** *Sâbıku't-terceme Edirne'li Râsim Ebûbekir Paşa'nın mahdumu ve Tavukçu Basti damadı el-hâc Mustafa Efendi'nin kerîme-zâdesi olarak hândan riyâsetinden zuhûr ve pederi riyâsetinde Mektûbî Sadr-ı a'lâ odasına me'mûren silk-i hâcegânîye dahî duhûl eyledi. 1178 (1764/1765)'de Arpacılar Kâtibi, 1180 (1766/1767)'de Cebeciler Kâtibi, 1182 (1768/1769)'de Sultan Mehmed Câmii binâ emini ve Cebeciler Kâtibi Vekili, 1184 (1770/1771)'te Piyade Mukâbelecisi, 1185 (1771/1772)'te Silahdar Kâtibi, 1187 Zi'l-ka'desinde (Ocak/Şubat 1774) Mektûbî sadr-ı âlî olup Ordû-yı Hümâyunun Âsitane'ye duhûlünden bir gün mukaddem 1188 (1774/1775)'de Çekmece'de azl olunup Şevvalde matbah emini ve 1189 Cemâziye'l-evvelinde (Haziran/Temmuz 1775) küçük tezkireci ve 1190 (1776/1777)'da Yeniçeri Kâtibi ve 1193 Zi'l-ka'desinde (Kasım/Aralık 1779) büyük tezkireci oldu. 1194 (1780)'te azl olunup Darphâne Emâneti nâmıyla Mısır'a gönderildi. 1195 (1780/1781)'te avdet ederek Arpa Emini ve 1196 (1781/1782)'da Başmuhasebeci 1197 (1782/1783)'de Tersane Emini Yusuf Paşa'nın evâil-i sadâretinde Çavuş Başı ve 1200 Şa'banının yirmisinde (18 Haziran 1786) Reîsü'l-küttab olup 1201 Rebîu'lahirinin onuncu günü (30 Ocak 1787) Edirne Saray-ı Hümâyun tamîrine me'mûren Edirne'ye geldi. İtmâm-ı me'mûriyetle Dersaâdete avdetinde 202 Rebîulâhirinin on ikisinde (21 Ocak 1788) tevkî'i müteâkıben ruznâme-i evvel oldıysa da isti'fâ edip 202 Rebîulâhirinin yirmidokuzunda (7 Şubat 1788) vefat etmekle na'şı Hazret-i Hâlid'de büyük pederi Mustafa Efendi ile Küçük Emir Efendi arasında defn olundu. Mûmâileyh edib ve erîb ve hasîb ve nesîb, evzâ' u etvârı dil-firîb, mamdûhu'l-hısâl, 'adîmü'l-emsâl, 'âlî-cenâb ve müctenib-i züll ü irtikâb, tavr-ı inşâ vü kitâbeti 'ârif ve kavânîn-i devlete vâkıf cevdet-i Hatt-ı Dîvânî ve Rik'a'da ser-âmed-i ekfâ ve nükte-dânlıkda mahsûd-ı üdebâ vü zurafâ idi.*

[756] S.N, İkinci cildi 57 sahifesindedir.

[757] S.N, c. III, s. 613.

[758] İlim meclisi cennet bahçelerinden bir bahçedir.

[759] Rasulullah (s.a.v) buyurdu ki: "Muhakkak ki Allah gökyüzünü yıldızlarla süslemiştir. Melekleri Cebrâil (a.s) ile süslemiştir. Günleri Cuma ile süslemiştir. Cenneti huriler ve kaselerle süslemiştir. Peygamberleri ise Muhammed (a.s) ile süslemiştir."

a'lemu'l-asfiyâi ila İbn Mukleti'l-vüzerâi. Sümme muarribe'l-hatti Ebu'l-Hüsni ibnü'l-bevvâb. İla en câe mucemmilu tavri'l-kitâbeti Cemâlüddin. Ellezî abtale bi azâimi kalemihî sihre Hârûte ve Mârûte ve tehalleti'r-rikâu min künyetin ve tele'lea'd-dürrü'l-Yâkûtu'l-Müsta'sımî. Sümme câe muzhiru'l-levhi'l-mahfûzi ve ketâibi'l-kirâmi'l-berareti sâhibu'l-hatti'l-melhûzi Mevlana Şeyh Hamdullah. Ve ba'dehu sâhibu'r-rusûhi ve'l-itkâni. Semiyyü Câmii'l-Kur'âni el-müştehiru bi-Hâfız-i Osman. Eskenehullahü fî riyâzı'l-cinân. Ve efâda aleynâ min mededihim ilâ yevmi'l-mîzân. Ve lemmâ kâne sâhibu hâzihi'l-esturi'l-muharrarati fevka's-sutûri mutafattinen lil-kavâidi'l-mukarrarati inde'l-esâtizeti min ûli'l-fadli'l-mevkûr. A'ni bihî Hasen Husnî İbn el-Mîr Ali İlhâmî Sadri's-sudûr. Hâmili'l-emâneti'l-uzmâ ve kābili'l-vekāleti'l-kübrâ'l-esbaku's-Seyyid Çelebi Mustafa Paşa. Rahmetullahi teâla ve yessera lehû fi'l-cenneti mâ yeşâu. Elfeytuhu hariyyen bil kabûli ve saîden ilâ medârici'l-kemâli ve fevka'l-me'mûl. Eceztuhû bi-resmi ismihî tahte mâ yersumu-hû hasbe mâ-cerat bihî âdetü'l-fuhûli. Ve ene'l-fakîru'l-â'izü ilâ bâbihî ve'l-hâdıu'l-âizu bi cenâbihî Ahmed el-Ma'rûf bi Macdî el-mütelemmiz Mustafa İbnü'ş-Şeyhı'l-arîf bi't-tevfîk.

Ezentühû kezâlike ve ene'l-fakîru Mehmedu'l-Âsım bârekallahu hattuhû. (*) ve ene'l-hakîru'l-hâfızu Mehmedun el-Ferîdu ezentühu kezâlik. Zâdallahu hattahû ve kemâlehû. Ve ezine lehu'l-haccu'l-hâfız Ömer Râkım. Ve iznü'l-hâfız Konevî-zâde. Ve ezine lehu'l-haccu'l-hâfız Ali er-Remzi. Ve ezine lehu's-Seyyid Bekir er-Reşâd. Ve ezine lehu'l-haccu Ahmedu'l-Hamdi. Ve ezine lehu's-seyyidü'l-hâfız İbrahim el-Fâ'izî. Ve ezine lehu's-seyyidü'l-Hâfız Ahmedu'n-Nuri. Ve ezine lehu'l-fakîru Ahmed er-Rüşdî. Ve üzine lehu'l-fakîru Yahya eş-Şükrî. Ve ene'l-fakîru'l-hâfızu Mehmedü't-Tab'î el-Ma'rûf bi Dirlikçi-zâde ezine kezâlik. Ve ezine lehu Hâfızu'l-Kur'an eş-şehîr bi'ş-Şerîf el-Fıtrî Hoca-zâde. Ve ezine lehu Mahmud en-Nûrî. Ve ezine lehu İbrahim el-Hilmî. Ve ezine lehu es-seyyid Ahmedu'l-arif bi-Rüşdî. Ve ezine lehu'l-imâmu Mehmedu'z-Zühdî. Ve ezine lehû es-seyyid Ali'l-Hamîd ezentühû kezâlik. Ve ezine lehu's-Seyyid Saîd el-Ma'rûf bi't-Tab'î. Ve ezine lehû es-seyyid İsmâil er-Reşad. Ve ezine lehu'l-fakîru Mehmedu'l-Yusrî. Ve ezine lehu es-seyyid Ali el-İlhâmi İbn sadri's-sudûr ve'l-esbaku's-Seyyid Çelebi Mustafa Paşa. Sene 1242 (1826/1827).

(s.405) Edirne Hattâtları'nın İkinci Silsilesi'nin İcâzet-nâmesi Sûretidir [760]

Sülüs *(Ve men yüridillahu bihî hayran yufekkıhhu fi'd-dîn)*[761] **Şâgirdin Hattı**

Nesih (*Kāle Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve sellem: Lâ tesübbû ashâbî, felev enne ehadukum enfeka misle Uhudin zeheben mâ balağa müdde ehadihim ve lâ nasîfihi.*[762] *Sadaka Rasulullah*)

Elhamdülillahillezî neşşera livâe'l-âdâbi ve'l-edeb ve rafea ehleha alâ a'le'r-rüteb. Ve eşhedü en lâ ilahe illallahü vahdehû lâ şerîke leh, şehâdeten tübelliğu kâilehâ fevka mâ taleb. Ve eşhedü enne seyyidinâ Mehmeden abduhû ve rasûlüh. Seyyide'l-arabi ve'l- acem. Sallallahu aleyhi ve alâ âlihî bimâ nataka mâdihun bi zikrihî ve keteb. Ve radıyallahu Teâlâ. Ammen fi tâatihi ve siddetü'l-kütüb. Emmâ ba'd: Fe inne lil-hatti işârâtün min kitâbillahi Teâlâ. Minha kavluhu azze ve celle. *"Ev esâratin min ilm"*. Ve kavluhu teâla *"Alleme bi'l-kalem"*. Ve ruviye an İbn Abbas radiyallahu anhu. Kāle Rasulullah Sallallahu aleyhi ve sellem: *"Men cevvede kitâbetehu "bismillahirrahmanirrahim" dehâle'l-cenneh"*. Kāle Alî Kerremallahu vecheh ve radiyallahu anh: *"Ekrimû evlâdekum bi'l-kitâbeti, fe inne'l-kitâbete min ehemmi'l-umûri ve a'zamu's-surûri aleyküm bi hüsni'l-hatti fe innehu min mefâtihi'r-rızk."* Ve ba'de sâhibu hazihi kıt'ati'l-merğûbeti Süleymân Sırrı el-ma'rûf bi-Attar-zâde. Veffekahallahu Teâla ve kâne mine'l-kabûl. Ve kad istahsenehu el-esâtizetu'l-hattâtun. Fe ezintühü ve eciztühü bi-vad'i'l-ketebe. Küllemâ hattun şey'en febârakallahu subhanehu ve teâla ve zâdehu umrehu ve şerrafehu ve ikbâlehu. Ve ene'l mucîzu adafu'l-ibâdî el-Hac Hâfız Mehmed el-Mevlevî el-ma'rûf bi İmamzâde el-İmam bi Câmii' Murâdiye. Ve kad ecâzenî es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-İmamzâde. Ve kemâ ecâzehu Şuğlî Dede. Ve kemâ ecâzehu Hâfız Mehmed el-ma'rûf bi-Kevkeb. Ve kemâ ecâzehu Hâfız Osman el-ma'rûf. Ve kemâ ecâzehu Derviş Ali. Ve kemâ ecâzehû Hâlid el-ma'rûf. Ve kemâ ecâzehu Hasan el-Üsküdârî. Ve kemâ ecâzehu Mehmed Dede. Ve kemâ ecâzehu Mustafa Dede. Ve hüve min üstâzihî ve ebîhi vâzı'u'r-resmi şeyhunâ ve mesnedü-nâ ve esâtîzunâ el-merhûm ve'l-mağfûr Hazreti Hamdullah el-ma'rûf bi-ibni'ş-şeyh Mustafa el-Amâsî. Ravvahallahu rûhahû ve kemâ icâzuhû Hayreddin el-Mar'aşî. Ve hüve

[760] S.N. c.III, s. 614.

[761] *"Eğer bir kimseye Allahu Teâla hayır Murâd ederse o kimseyi dinde fakih kılar.",* Konyalı Mehmed Vehbi, Tam Metin Sahih-i Buhari, Üçdal Neşriyat, c. 1, s. 125.

[762] *"Ashabım hakkında kötü söz söylemeyin. Çünkü sizlerden biri, Allah yolunda, Uhud dağı kadar altın harcasa, onların verdiği bir ölçek hurmanın sevabına erişemez."* Buhârî, Fezâilu's-sahabe, 5.

min Abdullah es-Sayrafî. Ve hüve min kabaleti'l-Küttab ve kemâlü'd-dîn Yâkûtu'l-Musta'samî ve'l-Bağdâdî. Ve hüve min Ebî Ali Mehmed bin Ali bin Hasan bin Mukleti'l-Vezîr. Ve hüve min muhavvilu'l-hatti ani'l-Kûfiyyeti ve reîsu'l- meşâyıhı's-sûfiyyeti Hazreti Hasen el-Basrî. Ve hüve min Hazreti Esedullahi'l-Gâlib 'Ali bin Ebî Tâlib Kerremallahu vechehû ve Radıyallahu anhu. Ve min Hazreti sâhibi'l-hayâi ve'l-îmân Osman İbn 'Affan Radıyallau anh. Ve an kâffeti's-sahâbeti rıdvânullahi Teâla aleyhim ecma'în. Elhamdu limen kasemun bi'n-nûni ve'l-kalemi ve sallallahu alâ Rasûlihi Mehmedin ve âlihi ve sellem ve ba'de hasenu'l-fehâza'l-hatti Süleyman Sırrî el-ma'rûf bi-Attar-zâde. Fe ezintühû ve eceztühü küllemâ hatta şey'en fetebârakallahu subhânehû ve Teâlâ ve zâdehû umruhû ve şerafehu ikbâluhu. Ve ene'l-fakîru Ahmed el-ma'rûf bi-Kettânî-zâde. Ve ene'l- fakîru Sâlih-zâde ezentuhu kezâ. Ve ene'l-fakîru Mehmed el-ma'rûf bi-Şeyh-zâde. Ve ene'l-fakîru Hafız-zâde ezentuhû kezâ. Ve ene'l-fakîru el-Hâc Süleyman Habib bi-Dâmad-zâde. Ezentuhû bi-vaz'il-ketebeti'l-merğûbeti. Ve ene'l-fakîru'ş-şeyh Mehmed Sa'dî ezentuhû kezâlik. Ve ene'l-fakîru el-Hâc Ahmed Sâdık bi-Süleyman Paşa-zâde ezentuhû kezâlik. Ve ene'l-fakîru ed'afu'l-küttâb es-Seyyid Ahmed el-Hilmî el-ma'rûf İmam bi-mahalle-i Kavaklı ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru Seyyid Mehmed Emin Sa'dî ezentuhû kezâlik. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid Mustafa el-ma'rûf eş-şeyh Mestci-zâde ezentuhu bi-vad'i'l-kütüb. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid Abdülvehhâb el-ma'rûf bi-Hâc-zâde. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid Abdullah el-ma'rûf. Ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru Ahmed el-ma'rûf bi-Bakkal-zâde ezintuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru Mustafa es-Safâyî. Ve ene'l-fakîru Seyyid Mehmed Sâdık bi-Kadı-zâde. Ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru Mehmed er-Râfîi' bi-Taşçı-zâde. Ve ene'l-fakîru Seyyid Mehmed Tâhir ezentuhû kezâlik. Allahummağfir lenâ, ve livâlidinâ, ve li-âbâinâ, ve liesâtîzinâ, ve limeşâyıhınâ, ve liakribâinâ, ve li-ehibbâinâ, ve limen vessânâ bi'd-duâi'l-hayr. Ve li-cemî'i'l-mü'minîne ve'l-mü'minât, ve'l-müslimîne ve'l-müslimât. El-ahyâi minhum ve'l-emvât. Bi rahmetike yâ Erhame'r-Râhimîn.

Tahrîran fî seneti's-sâlisi ve't-tis'îne ve miete ve elf min hicreti men lehu'l-'izzü ve'ş-şeref ve's-se'âde; Fî 21 Cemâzi'l-Âhıri Sene 1193 (6 Temmuz 1779) .

(s. 406) **İkinci Silsile'nin Diğer İcâzetnâmesi Sûretidir**[763]

Yâ men nazara ilâ hattî hakka'n-nazar

Sülüs (Fa'lem 'alâ'z-zehrâu fî ba'di'l-halâl) **Hatt-ı Şâgird**

Nesih *(Kāle Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem: İzâ erâdallahu bi'l-emîri hayran ceâle lehû vezîran sıdkin in nesiye zekkerahû ve in zekkera eânehu ve izâ eradallahu bihi.*[764] *)* **Şagirdin Hattı.**

Elhamdülillahillezî ketebe mâ kâne ve mâ yekûn. Ve akseme bi'l-kalemi ve mâ yesturûn. Ta'zîmen li şâni'l-kalemi ve mâ yektubûn. Ve tekrîmen li'uluvvi tahsînu'l-hurûfi bi mâ yuharrirûn. Ve allem'l-insânu bi'l-kalemi mâ lâ ya'lemûn. Li-yectehide ve yübzile'l-mukadderati mâ lâ yuhsinûn. Ve's-salâtu alâ men enzele aleyhi sûrati nûn ve'l-kalemi ve mâ yesturûn. Ve 'alâ âlihi ve sahbihi'llezîne'ttebe'ûhu ilâ yevmi yüb'asûn. Ve 'an 'ibâdeti rabbihim lâ yefterûn. Ve ba'du: Fî hâzihî sutûrin fî hakkı'l-icâzeti'l-müstenideti'l-münketifeti'l-müte'essirati mine'n-nebiyyi sallallahu alehi ve sellem. İlâ 'Aliyyin kerremallahu vechehu. Kemâ kāle radıyallahu anhu: *"Ekrimû evlâdekum bi'l-kitâbeti fe inne'l-kitâbete min ehemmi'l-umûri ve min a'zami's-surûri"*. Ve min 'Aliyyin Radıyallahu anhu ila'l-Haseni'l-Basriyyi. Ve minhu ile'ş-Şeyhı's-Seyyidi Kasımin. Ve minhu ilâ ibni Mukleti'l-Vezîr. Ve minhu ile'ş-Şeyhı bi-İbni'l-Bevvâb. Ve minhu ile'ş-Şeyhı İshak. Ve minhu ile'ş-Şeyhı 'Aliyyü'l- Bağdâdî. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Üveysin. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Talha bin Âmir. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Âliyyübni Zeyd. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Zeynelâbidîn. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Ebû Zerrin. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Şihâbu'd-dîn. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Cemâluddin. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Kıbletü'l-küttab. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Yâkût el-Musta'samî. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Yahya. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Ahmed. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Mehmed Vefa. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Mehmed Hayruddin. Ve minhu ile'ş-Şeyhı Hamdullahi'l-ma'rûf. Ve minhu ilâ Mustafa Dede. Ve minhu ilâ Mehmed Dede. Ve minhu ilâ Pir Mehmed Dede. Ve minhu ilâ Haseni'l-Üsküdârî. Ve minhu ilâ Hâlid Dede. Ve minhu ilâ Derviş Ali. Ve minhu ile'l-Hâfız Osman el-ma'rûf. Ve minhu ile'l-Hâfız Mehmed bi-Kevkeb. Ve minhu ilâ Şuğlî Dede. Ve minhu ilâ Seyyid Mehmed İmam-zâde. Ravvahallahu ervâhahum ve nevvera merâkıdehum bi-envâri

[763] S.N. c.III, s. 615

[764] "Allah bir emire hayır Murâd ettiğinde, ona sadık bir vezir ihsan eder. Unuttuğu zaman ona hatırlatır, hatırladığı zaman ona yardım eder.

‘adedi’l-hurûfi’l-mektûbeti bi-eydî-him elfen elfâ merratin. Ve minhu ile’l-fakîru’l-Haccu Ahmedu’l-ma’rûf bi-Berber-zâde. Enâlallahu Teâla bi-cemî’i mâ yetemennâhu ve erâde lemmâ kâne hattun Mustafa er-Râkım muvâfıkan li’l-kavâidi’l-mukarrarati beyne’l-esâtîzi’l-müttekīn. Ezentuhu bi-vad’i kütübihi tahte mâ ketebehu ahsanallahu semerâti hatti. Amin.

El-hamdü li-meni’stafâ Mehmeden mine’l-kevniyye. Ve harrara fî ezelihî Rasûlü’s-sakaleyn. Ve ketebe fî kitâbihi’l-azîmi rahmeten li’l-âlemîn. Ve’s-salâtu ve’s-selâmu alâ Nebiyyihi Mehmedin azharu’l-yakîn. Ve ba’du: Fe lemmâ kâne hazihi’n-nemîkatü’l-menkûşetü müsellemeten ‘inde’l-esâtizîn. Eceztu linâmıkihi’l-müsemmâ Mustafa er-Râkım yesserallahu Teâla makâsıdehu ve yükemmilu merâmehu. Ve ene’l-fakîru li-rabbi’l-erbâbi Ahmed el-ma’rûf bi-Kettâni-zâde. Ve ene’l-fakîru’ş-Şeyh Ahmet ezintühü bi-vad’i kütübihi. Ve ene’l-‘abdu’l-müznibü Ahmed en-Nûrî ezintühû kezâlik. Ve ezine lehû Seyfüddin. Ve ezine lehû Şeyhu Hasan. Ve ene’l-fakîru es-Seyyid Mehmed en-Nakşiyyu. Ezintühü kezâlik. Ve ene’l-fakîru Mehmed er-Rüşdî ezintühü kezâlik. Ve ene’l-müznibi’s-Seyyid Mehmedu’l-‘arîf bi-Hâfızı’l-Kur’an ezintühü kezâ. Ezine lehû bi-vad’i’l-ketebe ve ene’l-fakîru Mehmedu’l-Emin. Ve ezine lehû’s-Seyyidu Mustafa bi-Saatçi-zâde. Ve ene’l- fakîru’l-hakîru’s-Seyyid Ahmed el-Hilmî. Ezintuhu kezâlik. Ve ezine lehu’s-seyyidu Hasan er-Rüşdî. Ve ene’l-fakîru Hâfız bi-Tabancacı-zâde. Ve ezine lehû Hâfız ‘Ali er-Remzî. Eceztühü bi-vad’i’l-kütübihi. Ve ene’l-‘abdu’d-daîf Mehmed eş-Şerîf. Ve ene’l-müznibu Mehmedu’l-âsımu ezentuhu kezâlik. Ve ene’l-hakîru Hoca-zâde. Ezentuhu hâkezâ. Ve ezine lehû’ş- şeyhu’s-seyyid Mustafa. Li seneti isnâ ve tis’ûn ve mie ve elf. (1778/1779)

(s. 407) Edirne Hattâtları'nın Üçüncü Silsilesi'nin İcâzet-nâmesi Sûretidir [765]

Sülüs (*Ra'sü'l-hikmeti mehâfetullah*) **Hatt-ı Şâgird**

Nesih *(Kāle Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem. İzâ erâdallahu bi abdihî'l- hayra accele lehu'l-ukūbete fi'd-dünyâ. Ve izâ eradallahu bi abdihi'ş-şerra emseke 'anhü bi-zenbihi hattâ yuvâfa bihi yevme'l-kıyâmeti)*[766] **Hatt-ı Şâgird**

Elhamdülillahillezî ketebe mâ kâne ve mâ yekûn. Ve akseme bi'l-kalemi ve mâ yesturûn. Ta'zîmen li şâni'l-kalemi ve mâ yektubûn. Ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ men enzele aleyhi *"Nûn ve'l-kalemi ve mâ yesturûn"*. Ve 'alâ âlihi ve sahbihî ellezîne't-tebe'ûhu ilâ yevm-i yüb'asûn. Ve ba'du: Fe hâzihi sutûran fî hakkı'l-icâzeti'l-müstenfizeti'l-mütekeşşifeti'l-müte'essirati mine'n-nebiyyi sallallahu âleyhi ve selleme ilâ 'Aliyin radıyallahu 'anhu: *"Ekrimû evlâdekum bi'l-kitâbeti fe inne'l-kitâbete min ehemmi'l-umûri"* ve min 'Aliyyin Radıyallahu 'anhu ile'l-Hasanu'l-Basrî. Ve minhu ile'ş-Şeyh Kâsım. Ve minhu ile'ş-Şeyh bin Mukleti'l-Vezîr. Ve minhu ilâ Ali el-meşhûr bi-İbn-i Bevvâb. Ve minhu ile'ş-Şeyh İshak. Ve minhu ile'ş-Şeyh Aliyyü'l-Bağdâdî. Ve minhu ile'ş-Şeyh Üveys. Ve minhu ile'ş-Şeyh Talha. Ve minhu ile'ş-Şeyh Ali bin Zeyd. Ve minhu ile'ş-Şeyh Zeynelâbidîn. Ve minhu ile'ş-Şeyh Ebî Zer. Ve minhu ile'ş-Şeyh Şihâbüddin. Ve minhu ile'ş-Şeyh Cemâlüddin. Ve minhu ile'ş-Şeyh Kıbletü'l-Küttab. Ve minhu ile'ş-Şeyh Yâkût. Ve minhu ile'ş-Şeyh Yahya. Ve minhu ile'ş-Şeyh Ahmed. Ve minhu ile'ş-Şeyh Vefâ. Ve minhu ile'ş-Şeyh 'Abdullah es-Sayrafî. Ve minhu ilâ Hayreddin. Ve minhu ile'ş-Şeyh Hamdullah el-ma'rûf. Ve minhu ilâ Mustafa Dede. Ve minhu ilâ Pir Mehmed Dede. Ve minhu ile'l-Hasan el-Üsküdârî. Ve minhu ile'ş-Şeyh Hâlid Dede. Ve minhu ilâ Derviş Ali. Ve minhu ilâ Hâfız Osman Efendi. Ve minhu ilâ Yusuf er-Rûmî. Ve minhu ilâ Çelebi İmam Efendi. Ve minhu ilâ Haffâf-zâde Hüseyin Efendi. Ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'ân İbrahim Efendi. Ve minhu ilâ Hâfızı'l-Kur'ân Mehmed el-karrau'l-ma'rûf bi-Bıçakçı-zâde Efendi. Ravvahallahu ervâhahum. Ve ba'de fe-hâza hüsnü'l-hatti bi-tevfîkillahi Teâla min yedi Halili'l-Yüsra vefekahullahu Teâla limâ yühibbuhu ve yürdîhi ve vekkâhü an mûcîbâti radâhü emmâ vecedtühü muvâfıkan li'l-kavâidi'l-mukarrarati. Beyne'l-

[765] S.N. c.III, s. 616.

[766] Rasulullah (s.a.v) buyurdu ki: "Allah kulu için hayır dilerse onun dünyadaki akıbetini çabuklaştırır. Eğer bir kulu için de şer dilerse, onu kıyamete kadar günahı ile başbaşa bırakır."

esâtizeti mine'l-muttakîn. Ve kâne mine'l-kabûli bi-mahalli feezentuhu bi-vadi'l-kütüb. Tahte kitâbetihi. Ve ene'l-fakîru Mahmûdu'l-Hamîd bin Mehmedü'l-Emîn.

Ve ene'l-fakîru'l-hâc Mehmed bi-Hâfızi'l-Kur'âni ezentuhu bivad'i'l-kütübe. Ve mine'l-fakîr Hâfız Seyfüddin ezentuhu kezâlik. Ve ezine lehû Mustafa er-Râsim mu'allim-i sıbyan fî mekteb-i Murad Hân. Ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru Ali er-Remzi. Ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru's-seyyid Ahmedu'l-ma'rûf bi-Şeyh-zâde. Ezentuhu bi-vadi'l-kütüb. Ve ene'l-fakîru Mehmed ez-Zühdî. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid Abdullah. Ezentuhû kezâlik. Ve ezine lehû Mehmedu'l-Âsım el-'arîf bi- Hoca-zâde. Ezentuhu kezâlik. Ve ene'l-fakîru'l-hakîr es-Seyyid Mehmed bi-Boşnak-zâde. Ve ezine lehû es-Seyyidü'l-Hâfız Ya'kûb Râşid teme'ste'zene sâhibu'l-kıt'ati bi'l-kütübi fî tahrîrâtihi ya'ni el-Hâc Mehmedu'l-İmâm bi-câmi'-i Sultan Selim. Ezentü bi-vad'il-ketebe ve ene'l-fakîru Hamdi el-müştehir İmam bi-câmi-i Sarraf. Ve ene'l-fakîru'l-Hâc Mehmed Kirişci-zâde ezentuhu kezâlik. Ve ezine lehû'l-fakîru Halilü't-Tafî kemâ ezine lehû bi-zâlike üstâzi Mahmûdu'l-hamîd bi-hâfızı'l-Kur'ân. Ve ezine lehû es- Seyyid Mehmed Şâkir eş-Şükrî kemâ icâzenî bi-zâlike üstâzî Mahmûdu'l-Hamîd bi-Hâfızı'l-Kur'an. Allahummağfir lenâ. Ve li vâlidînâ. Ve li esâtizinâ. Ve li men lehû Hakkun aleyna. Ve li sâhibi hazihi'l-kıt'ati ve li vâlideyhi âmin. Elhamdü lillahillezi ce'ale'l-hattu min havâsi'l-insâni ve hala'al-insanu bi-sebebihi min kedûrâti'n-nisyân. Vessalâtu 'alâ Mehmedin mâ dâmmeti'l-eflâki ve'l-ekvân. Li seneti Sitte ve mieteyni ve elf. Sene 1206 Cemâziye'l-Âhir. (Ocak/Şubat 1792)

(s. 408) İş bu İcâzet-nâmeler 1242 (1826/1827) t**a'rîhi'nden sonra ihtisâr edilmiş olduğundan bir nüshasının sûreti teberrüken derc edildi**[767]

Sülüs (Kāle'n-Nebiyyü aleyhi's-selâm) **Hatt-ı Şâgird**

Nesih *(Kāle Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem: "Men te'alleme'l-ilme li'l-kibri fekad mâte câhilen. Ve men te'alleme li'l-münâzarati ve'l-cidâli fekad mâte fâsıkan. Ve men te'alleme li'l kûti fe-kad mâte fakîran. Ve men te'alleme li'l-'ameli fekad mâte mü'minen")*[768] **Hatt-ı Şakird**

[767] S.N. c.III, s. 617

[768] Rasulullah (s.a.v) buyurdu ki: "Kim ilmi kibirlenmek için öğrenirse cahil olarak ölür. Kim insanlarla münakaşa etmek ve tartışmak için ilim öğrenirse fâsık olarak ölür. Kim malını arttırmak için ilim öğrenirse fakir olarak ölür. Kim de amel etmek için ilim öğrenirse mümin olarak ölür."

Bismillahirrahmanirrahim. Elhamdülillahillezî halaka'l-levhe ve'l-kalem. Ve alleme'l-insâne mâ lem ya'lem. Vessalâtu vesselâmu alâ Mehmedin Seyyid-i benî-Âdem. Ve alâ âlihi ve eshâbihi hayru'l-ümem. Ve ba'dü: Fe-lemmâ kâne sâhibu hazihi'l-hatti es-Seyyid Mustafa er-Râsımî mutafattinen li'l-kavâidi'l-mukarrarati ve'l-usûl. Ve sâ'iden ilâ medârici'l-kemâli fevka'l-me'mûl. Eceztuhû bi-resmi ismihi hasbe mâ cerât bihî âdetü'l-fuhûli. Ve ene'l-fakîru's-Seyyid Aliyyü'l- Basri.[769]

Ve ezine lehû es-Seyyidu'l-Hâfız Halil el-Hilmî. Ve ezine lehu'l-fakîru'ş-Şeyh Ahmed. Ve ezine lehu'l-hâfız Mehmed es-Saîd et-Tab'î. Ve ezine lehû Ahmed ez- Zihnî. Ve ezine lehû Şerif el-Fıtrî. Ve ezine lehu'l-fakîru's-Seyyid Hasanu'l-Vasfî. Ve ezine lehu'l-Hâc Mahmûdu'n-Nûrî. Ve ezine lehû's-Seyyid Mehmed ez-Zühdî. Ve ezine lehû Mehmed el-Hicâbî. Ve ezine lehû Mehmed ez-Zühdî. Ve ezine el- Hâfız Ahmed er-Rüşdî. Ve ezine lehu's-Seyyidu'l-Hâfız İbrahim er-Râsımî. Ve ezine lehû Ali es-Sabrî. Ve ezine lehu'l-fakîru Mehmed el-Mu'tî. Ve ezine lehu'l-Hulûsî. Ve ezine lehû es-seyyid İsmâil er-Reşâd. Ve ezine lehû Hasan el-Hasanî. Ve ezine lehû'l-fakîr es-Seyyid Sâlih el-Medhî. Senetü İsneyn ve hamsîn ve mieteyn ve elf. 1252.[770] (1836/1837)

Edirne'de icâzet-nâmeler el-yevm bu usûl üzere tertîb ve i'tâ olunmaktadır.[771]

1319 (1901/1902)[772]

[El- Hattu inde'l-fakîri mâlun. Ve 'inde'l-ganiyyi kemâlun. Ve 'inde'l-ekâbiri cemâlun][773] Bu satır sehven yazılmıştır.

1267 (1850/1851) tarihinde ahzına muvaffak olduğum ketebe-i âcizânemin sûretidir.

Sülüs (Lâ yerhamullahu men lâ-yerhamu'n-nâse)[774]

[769] S.N, Birinci Sahîfe.
[770] S.N, İkinci Sahîfe.
[771] Edirne icâzetnâmeleri hakkında bkz. Derman, Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı, s. 318.
[772] S.N. c.III, s. 617
[773] S.N, Nesih hatla mavi mürekkeple yazılmıştır.
[774] İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez. Müslim, Fezâil 66.

Nesih (An İbn-i Ömer radıyallahu anhu ennehû kāle. Kāle Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "İzâ mâte'r raculu 'urida aleyhi makıa'duhu bi'l-ğadâti ve'l-'aşiyyi in kâne min ehli'l-cenneti fe'l-cenneh. Ve in kâne min ehli'n-nâri fe'n-nâr." Sadaka Rasulullah fî mâ kāle)

Bismillahi ve bi hamdihî. Ve nusallî alâ Mehmedin ve âlihi. Ve ba'du: „Fe-lemmâ kâne'l-bâ'isu ilâ rakimi hazihi'l-vesîkati Ahmed er-Rıf'atî. İctehede fî fenni'l-kitâbeti. Ve beleğa minhâ mâ beleğa bi-'avnihî Teâlâ eceztü en yektübe unvâne'l-kütübe tahte mâ ketebe. Ve ene'l-fakîru Mustafa el-Medhî ezentuhu bi-vad'il-kütübi. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid el-Hâfız Halil el-Hilmî. Ve ezine lehû'l-hâfız Ahmed ez-Zihnî. Ve ezine lehu'l-Hâc Mahmûd en-Nûrî. Ve ene'l-fakîru'l-Hâc el-arîf bi-İzzetî. Ve ezentu kezâlik. Ve ezine lehû'l-fakîr Hasan el-Vasfî. Ve ene'l-fakîru es-Seyyid Mustafa el-Medhî. Ve ezentuhu kezâlik. Ve ezine lehu'l-Hâc İbrahim en-Nâmıkî. Ve ezine lehu es-Seyyid Mustafa er-Râsımî. Ve ezine lehu'l- Hâc Şerif el-Hıfzî. Ve ezine lehu'l-fakîru'l-Hâc Mehmed es-Sükûtî. Ve ezine lehu'l- fakîru'd-dâî Hasan er-Rızâî. Ve ezine lehu'l-fakîru Hasan el-Vasfî. Ve ezine lehu'l-fakîru es-Seyyid el-Hâfız el-Hakkı. Ve ezine lehu'l-fakîru es-Seyyidu'l-Hâfız Mehmed el-Hicâbî. Ve ezine lehu Mehmed er-Reşîd. Sene 1267 (1850/1851).

Def'a-i sâniye olarak ismi üzerinde sürhile hatt-ı keşîdeli Hasan Vasfî Efendi'den aldığım icâzetnâme istilada zayi' olmuştur.

(s. 409) Sehi Bey: Tercemesi Ravzatü'ş-Şuarâda mezkûrdur[775]. Meşâhir-i meşhûr Necati Bey'in vefatına söylemiş olduğu

Nakl-i Necâtî âleme târih olmağın/ Tarihini Sehi dedi gittin Necâtî âh.

[775] B.N, c. II, s. 496, Adıgüzel, a.g.e, s. 207; *Şâir-i meşhur Necâti Bey'in mürebbâsı imiş. Kâtib-i dîvân iken Edirne'de Dârü'l-Hadîs mütevellisi olmuştu. Rûm'da Tezkiretü'ş-Şuarâ cem' edenlerin birincisi bu zattır. Dokuz yüz elli tarihinde intikâl eylediği Enîsü'l-Müsâmirîn'de mezkûrdur. Hasan Çelebi Tezkiresi Edirne'de Dârü'l-Hadîs mütevellisi iken Tezkiretü'ş-Şuarâ cem' edip mertebesinden ziyade mansıb ricasıyla bu ebyâtı demiş ve Sultan Süleyman'a vermiştir.* ***Şiir*** *Ne itdüm bilmezem ben pirlüğümde/Ki kapundan sürüldüm pîrlüğümde. Nola ihsân-ı sultan olsa mebzûl/Koca kul kapusıdur olsa makbul. Dokuz yüz elli beşte vefat eyledi. Mükemmel ve müretteb dîvânı vardır, denmiştir.* ***Mevlâna Âşık Çelebi Tezkiresi****'nde dahî Edirne'lidir. Evâhir-i ömründe bölükten tarîk-i tevliyete girip Ergene'ye ve bazı imârete mütevellî ve çok seneler muammer oldu demiştir. Âtîdeki ebyât güftârındandır. Sehi Bey'in Heşt-Behişt tesmiye eylediği Tezkiretü'ş-Şuarâsı Dersaadette Fatih Kütüphanesi'nde mevcuttur.*

Tarihini Necâtî merhûmun mezarı levhasına müsennâ hat ile kendisi yazdığını ahîran mütâlaa'-i güzâr-ı âcizânem olan *Heşt-Behişt* nâm Tezkiretü'ş-Şuarâsında Necâtinin tercemesinde zikr etmiş olduğundan bu mahalle kayd edildi.

Şevkî: Tercemesi Sehî Bey'in tezkiresinden aynen nakl olunmuştur. Mûmâ ileyhin ismi Yusuf'tur. Edirne'li bir hatunun kuludur. Küçücükten besleyip okutmuş, tahsîl-i ulûm etmiş kitâbet ilminde ser-âmed cemî'-i hutûtu bî mânend yazar derd-mend kimesne idi. İttifak var ki hatt-ı rikâı' Yakuttan pek yazardı. Memâlik-i Rûmda her tarafta hüsn-ü hat ile müteârif Arabî ve Persî ve Türkî dilde eş'ârı var ehl-i 'ilm kısmındandır. Hattı sebebiyle Sultan Bâyezid 'ulûfe etmiş idi. Nihayet derecede rind ve bî pervânâ ümîd olup kimesnenin mahkûmu olmayayım diye vazife kabul eylemedi. Felaketle ömrü âhire yetişip İstanbul Dârü'ş-şifasında fevt olup mezarı Galata cânibindedir. Ve *Tevârîh-i Âl-i Osman* inşâ edip mübâlağa meârif sarf etmiş pehlivan münşîdir. Aydınlı Visâli hakkında bu şi'iri demiştir.

Şi'r

Nâsih-i fenn-i beyân ya'ni Visâlî Hazreti
San'at-ı şi'r içre öte ucudur devletsizin

Şirin istermiş Necâtînin ki tâ düzüp bozâ
Himmet-i âlîsini billâh gör himmetsizin.

Şi'r içinde gayrı farziyyâtı arz eder bize
Nidelim bu söylenir sözdür ki söz sünnetsizin
Şevkî mahlasıyla eş'arı Ravzatü'ş-Şuâra'dadır[776].

Mehmed bin Mahmûd bin Yunus el-Edirnevî: Burûsa'da Hisar'da Haraççı-zâde Hacı Hüseyin Ağa Kütüphânesinde ziyaret olunan kütüb-ü nefîse meyânında Kemâl Paşa-zâde Mevlâna Ahmed bin Süleyman'ın *Nigâristan* nâm eserini a'la ta'lik hat ile kitâbet ettiğini müşahede olunmuş ber vech-i âtî vad'-ı ketebe eylemiştir. *Ketebe'l-'abdu'd-daîfu Mehmed bin Mahmûd bin Yunus el-Edirnevî sene 958* (1551).

[776] B.N, "Ravzatü'ş-Şuarâ", c. II, s. 500; Adıgüzel, a.g.e, s. 217; *Nâmı Yusuf Çelebi'dir. Edirne'de bir pîre-zenîn kulu idi. Sultan Bâyezid Hân'ın şehzadeleri Sultan Mahmûd Manisa'da iken Necâti Bey ile Tâli'î dahî orada olduğundan bunun da şevki galebe edip onların hizmetine varmış idi. Nazmın enva'ında mâhir ve aksâmına kâdir ve kasâid ü eş'arı be- gâyet musanna' u muhayyel ve dîvân-ı belâgat-ünvânı beyne'l-enâm makbûl u mütedâvil olduğu Latîfî Tezkiresi'nde mesturdur.*

Kıt'a

Hatt-ı rû-yı varak üzre kalır bir nice müddet
Hâk-i siyeh içinde çürür kâlıb-ı kâtib.
Rahmet kapusın açsın anâ Fâtih-i ebvâb
Kim kâtib için hayır duâ ede el açıp.

Nesir: Ketebesinden sonra bu kıt'a dahî muharrer olmakla aynen ahz ve terkîm edildi.

Abdullah bin Mehmed Efendi eş-Şehîr bi-Müsellem-zâde: Ta'lik hattâtıdır. Balaban Paşa mahallesinde Yemiş İskelesi caddesinde yirmibir numarada vâkı' Tarbûşî Mahmud Ağa Câmi-i Şerifinin vakfiyesi bu zâtın hatt-ı desti olup şühûd sırasında (Kâtibü'l-Hurûf Müsellem-zâde Abdullah Efendi İbn-i Mahmud Efendi) nâmıyla mezkûr vakfiyeye 1112 senesi Zi'l-ka'desi ğurresinde (Nisan/Mayıs 1701) vaz'-ı imza ettiği müşahede kılınmıştır.

Mehmed Emin bin İsmâil es-Sâbûnî: Hüviyeti ve üstâdıyla müdeffeni tahkik olunamadı. Şeyh Fazlullah-ı İlâhî'nin te'lîf-gerdesi olan *Miftâhu'l-'Uyûb* nâm kitâb-ı müstetâbın Edirne'de Sultan Selim Câmii Kütüphânesinde mahfûz bulunân şerhini 1220 (1805/1806) tarihinde kitâbet edip zeyline *Kad necceze'l-küttâbu 'alâ yed-i efkaru'l-küttâb Mehmed Emin bin İsmâil es-Sâbûnî el-Edirnevî fî belde-i dârü'n-nasr ve'l-meymene ani'l-beliyyeti yevmü'l-erbiâ ğurre-i zi'l-hiccetü'l-harâm li seneti* ***(s. 410)*** *'ışrîn ve mieteyn ve elf* (1805/1806) *min hicreti'n-nebiyyi aleyhi's-selâm* sûretiyle vad'-ı ketebe etmiş olmakla nâm-ı nâmîleri bu mecelleye teberrüken kayd ve tenmîk edildi. Ta'lik hattâtıdır.

3.4 NÜSHALARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Bu bölümde temize çekilmiş nüsha olan Beyazıt Nüshası esas alınmış, Beyazıt Nüshası'nın Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü dışındaki bölümlerde de ismi geçen hattatlar ve müsvedde nüsha olan Selimiye Nüshası'ndaki farklı bilgiler bir araya getirilmek suretiyle bir karşılaştırma yapılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda iki nüsha arasında birtakım farklılıklar tesbit edilmiştir. Bu farklılıklarıdan hangi bilgilere ulaşılabildiğini kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- Hattatın vefat tarihindeki farklılıklar
- Hattatın almış olduğu görevlerdeki hizmetleri hakkında ayrıntılı bilgiler
- Hattatın hangi üstaddan icazet aldığı

- Eserin ketebesinin ne olduğu
- Hattatın hangi icazetnâmede imzasının bulunduğu
- Şiirde üstadının kim olduğu
- Hattatın hangi eserinin olduğu
- Mezar taşında bulunan imzası
- Hattatın sahip olduğu divan sayısı
- Kıraat ilminde kimden icazet aldığı
- Mezar yeri gibi bilgilerde nüshalar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu bilgiler metinden şu şekilde tesbit edilmiştir:

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde; Gülzâr-ı Savâb adlı eserin Yerebatan'da Es'ad Efendi Kütüphanesi'nde olduğu kaydedildi.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde; Şeyh Ali bin Hilal'in vefat tarihi 423 Cemaziyelevvel olarak kaydedildi.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde; Suyolcu-zâde Mustafa Efendi'nin Edirne'de şâkirdi yoktur, bilgisi mevcuttur.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde Edirne üstatları (Seyyid Abdullah b. Seyyid Haşimi Yedıkuleli, Yusuf Rumi ve Hafız Mehmed Kevkeb'den) üç silsileye inkısam etmiştir.

Beyazit Nüshasi 2. Cildi Ravzatü'l-Kudât bölümünde, Abdullah b. İbrahim Rodosî-zâde hakkında şu bilgiler yer almaktadır: *Mevlâna Hattât Abdullah Efendi İbnü'l-Mevlâ İbrahim eş-Şehîr bi-Rodosî-zâde:* Edirnelidir. İbrahim Han ulemasından Derviş İbrahim Efendi'nin oğludur. Şeyhü'l-İslâm Sun'î-zâde es-Seyyid Mehmed Efendi Asitanesi'ne bağlıdır. Kırk Akçe Medresesi'nden sonra 1072 Şevval 'inde Hızır Çelebi Medresesi'ne, 1073 Recebinde Eytam Medresesi'ne, 1079 Ramazan'ında Ahmed Çavuş Medresesi'ne, 1080 Rebîu'l-ahirinde Süleyman Subaşı Medresesi'ne, 1083 Cemaziye'l-ahirinde Hasan Efendi Medresesi'ne, 1084 Recebinde Efdal-zâde Dârü'l-icâzesine, 1086 Cemâziye'l-evvelinde Sinan Paşa Medresesi'ne, aynı sene Şevval'inde Sahn-ı Semân Medreseleri'nden birine, 1088 Şa'bânında Zal Paşa Sultanî Medresesi'ne, 1091 Safer'inde Kara Mustafa Paşa Medresesi'ne müderris oldu. 1094

Zi'l-hiccesinde Kudüs'e kadı olup 1096'da azledildi. 1099 Şevval'inde İzmir'e kadı oldu. 1103 Zi'l-ka'desinde Ebe-zâde Abdullah Efendi yerine Edirne kadısı oldu. 1105 Cemâziye'l-evvelinde yerine Çavuş-zâde Ahmed Efendi geldi. 1106 Cemâziye'l-evvelinde Mekke-i Mükerreme pâyesiyle taltif olundu. 1116 Cemâziye'l-ahirinde İstanbul kadısı olup, Recebinde azledildi. 1116 Şevval'inin on beşinde vefat etti. *Selimiye Nüshası Ravzatü'l-Kudat* bölümünde ise, Hafız Osman'ın Edirne'de bulunduğu zaman ondan sülüs ve nesih hatlarını öğrendiği ve Şeyh'e ait eserlerin birçoğuna sahip olduğu belirtilmiştir. Ta'lik hattını yek-çeşm Süleyman Efendi'nin öğrencisinden bizzat öğrenmiştir. Hafız Muharrem Ahmed Efendi'ye bir Kur'ân-ı Kerim yazıp, ketebesini koymuştur.

el-Hâc İbrahim Hanif Bey, *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümündeki bilgilere göre, Hat ve Hattatan'dan naklen, Sülüs ve neshi önce İsmail-zâde Abdullah Efendi'den, sonra Câbi-zâde Abdî Ağa'dan ve daha sonra Râsim Efendi'den öğrenmiş, hatt-ı ta'lîki ise Kâtib-zâde'den te'allüm eylemiştir.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde Hafız Osman'ın Edirne'ye bağlanan öğrencilerinin dördüncü silsilesi bu ciltte yer almamaktadır.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde; Sultan Üçüncü Mustafa'nın hal tercümesi yer almamaktadır.

Eş-Şeyh İbrahim bin Muhammed'in vefat tarihi Beyazıt nüshasında ve Selimiye nüshasının üçüncü cildinde 1111 olarak kayıtlı iken, *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1150'dir.

İbrahim Vahîd bin Yunus'un yazmış olduğu belirtilen Eşraku't-Tevarih'in yazılış tarihi *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1149 olarak kaydedildi.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde Şehir Emini olarak da bilinen İbrahim Efendi hakkında, 1207 yılında geçim darlığı sebebiyle Edirne'den İstanbul'a göçmüş ve orada önemli hattatlardan birisi olmuştur. Bir başka şehir emini Câvid Ahmed Bey ile olan münasebeti sonucunda bazı önemli binaların inşaatında görevlendirilmiş, daha sonra Sultan İkinci Mahmud'un tahta geçmesiyle baş muhasebeciliğe daha sonra da Şehir Eminliği'ne getirilmiştir.

Balaban Paşa İmamı Seyyid Mehmed Efendi'nin vefat tarihi *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1173 olarak kaydedildi.

Ahmed bin Hacı Hasan (Kettânî-zâde) *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1172 yılında yazmış olduğu Hilye-i Saadet'e, *Sevverahu Ahmed el-ma'rûf bi-Kettâni-zâde min telâmîzi Şuğli Efendi*, diye imza atmıştır. On beş yaşında iken icazetini almıştır.

Ahmed (Yanık Hafız), *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Boşnak-zâde Muhammed Râkım Efendi tarafından 1212 (1797/1798) tarihinde Seyyid Abdülvehhab Efendi'ye verilen icazetnâmeye imza atmıştır.

Seyyid Ahmed Hilmi bin Seyyid Hüseyin Çelebi, *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Bıçakçı-zâde Hacı Hafız Mehmed Efendi'den, o da Şeyh-zâde Hafız İbrahim Efendi'den, o da Haffaf-zâde Hüseyin Efendi'den icazet almıştır.

Ahmed Zihnî (Sarıcapaşalı) *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Sultan Selim Dârü'l-kurrası müderrisidir denilmiştir. *Ravzatü'l-Ulemâ'*da verilen bilgilere göre ise, 1216 senesinde İsakça'da dünyaya gelmiş, 1234 senesinde Edirne'ye göç ederek Konyalı Mektebi'nde okumuştur. Fetvahâne Hafız Abdullah er-Rüşdi Efendi'den ilim öğrenmeye başlamış, 1231 senesinde hafız olmuştur. Sülüs ve neshi önce Eskici-zâde Mevlana el-Hâc Hafız Ali el-Medhî Efendi'den öğrenmeye başlamış, hocasının 1243'de vefatıyla beraber Karslı Mevlana el-Hac Halil Efendi'den icazet almıştır. Kıraatden eş-Şeyh Hafız Ahmed Efendi'den, 1249 tarihinde ise Arapça'dan icazet almıştır. Sarıcapaşa Medresesi Müderrisliği, Sultan Selim Dârü'l-kurra'sında şeyhü'l-kurra olmuş 1250 tarihinde ise Sultan Selim Cami-i Şerif'inde ders vermeye başlamıştır. 1285 Şevvalinin Cumartesi günü vefat ederek, Sarıcapaşa Cami-i Şerif'i sahasında defn olunmuştur.

Ahmed Rüşdî: *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'daki bilgilere göre Kazasker Cami-i Şerif'i hatibidir. Şiirde üstadı Edirne Mevlevihanesi Şeyhi Neşati Ahmed Dede Efendi'dir. 1108 tarihinde vefat etmiştir.

Ahmed Rüşdî (Eski Ceride Nazırı): *Ravzatü'ş-Şu'arâ'* daki bilgilere göre, Edirne'nin Kıncı Firuz Mahallesi'nde doğmuştur. Nüfus Nezareti'nde bir müddet görevli olduğundan dolayı, Eski Ceride Nazırı olarak bilinmekteydi. Eyüp Mollalığı görevine getirildiği sırada 1284 tarihinde vefat etmiştir. Mezarı Uzun Mezarlık'ta Dânişî'nin mezarı civarındadır. Rusya'nın Edirne'yi istilası sırasında mezar taşı yok olduğundan, tekrar yazılan mezar taşında vefat tarihi yanlışlıkla 1281 olarak kaydedilmiştir.

Ahmed İlmî, *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1191 tarihinde yazılmış olan bir Hilye-i *Saadet'e Ketebehû el-fakîr es-Seyyid Ahmed el-İlmî min telâmîzi el-Hâc Mehmed el-ma'rûf bi-Bıçakçı-zâde* diye imza atmıştır, bilgisi verilmiştir.

İsmail bin Ahmed (Yesâri-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Yesâri-zâde hakkında söylenmiş olan kıt'a Zağra-i Atik'de kâdi iken vefat eden Yenişehirli Mehmed Emin Beliğ Efendi'nin olduğundan divanından ihrac edildi: Ammadı âlem-i ma'nâda gördüm zevk-yâb etmiş/Yesârî'ye bu fenn-i hatda olan lutf-i Bârî'nin./ Kemâl-i nev-'asr hatdan hep bir bir suâl etdim/Yemin etdi ki yokdur misli dünyada Yesârî'nin. Bu kıt'anın tab'ı hengâmda tâbi' Mehmed Nâil tarafından Yesâri-zâde namına tashîh edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Bekir Reşad: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde, 1231 tarihli bir icazetnamede imzası görüldüğünden Sultan İkinci Mahmud asrı ricalinden olduğu anlaşılmıştır.

Tâib Mehmed İbn Mustafa: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümüne göre 1150'de yazdığı sülüs ve nesih üç kıt'a levhası vardır. *Ravzatü'ş-Şu'arâ'* daki bilgilere göre Mevleviye Tarikatı'na bağlı olup, 1192 yılı Cemaziyelevvelinin on beşinci günü vefat etmiştir. Zindanaltında Orta Mezarlık'ta Arpacılar' karşı köşede medfundur. Mezar taşında bir Mevlevi sikkesi vardır. 1170 tarihinde yazılmış *Cevâhiru'l-Kavâid* aslı Farsça gramer kitabı eserleri arasındadır.

Tâbii (Feyzî): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde kimden icazet aldığı bilinememektedir, denmiştir. Edirne hattatlarından olduğu ve İkinci Sultan Selim dönemi ricâlinden olduğu, Avlonyalı Mustafa Paşa-zâde Konya valisi Mehmed Ferid Beyefendi'de mûmâileyh tarafından ta'lîk hat ile bir tarz-ı nefîsde kitâbet olunmuş Ahlâk-ı Alaî nâm nüsha-i şerifeye vaz' etmiş olduğu imzadan anlaşılmıştır. *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'daki bilgilere göre 969'da vefat eden Cenâbi Paşa müntesibleri arasında olduğu Kamûsu'l-A'lâm'da geçmektedir. Latîfi Tezkiresi'ne göre İstanbullu denilse de Enîsü'l-Müsâmirîn ve Kamûsu'l-A'lâm'da Edirneli denmektedir.

Celal Bey: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 639 numaralı Edirne Gazetesi'nde Osman Paşa ismiyle yazılmış fakat Osman Paşa babası olup, kendisi İbrahim Paşa'dır. Kardeşinden tahsis olunmuştur

Hasan Hüsnî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Hasan Hüsnî bin Ahmed Hilmi ismiyle geçmektedir. Kavaklar İmamı Ahmed Hilmi Efendi'nin ferzend-i hünermendi olduğu babası tarafından 1233 tarihinde Hafız Hüseyin Rüşdi Efendi nâmında bir zâta vermiş olduğu icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakîru'l-abbâdu'l-mu'ciza'l-müznibi es-Seyyid Hasan el-Hüsnî bin es-Seyyid Ahmed el-Hilmî Efendi* nâmıyla vaz'-ı imza etmiş olunmasından anlaşılmış ve babasından icazet almış olduğu da doğrulanmıştır.

Hasan Hattî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 3 Cemâziye'l-evvel 1231 tarihinde İbrahim en-Nâmıkî Efendi tarafından verilmiş bir icâzetnâme tomarında imzası ve 1238 tarihinde yazmış olduğu, Edirne Evkaf Kalemi ketebesinden müteveffâ Hacı Dursunbey-zâde Tevfik Bey'de bir kıt'a mushaf-ı şerifi görülmüştür.

Hüseyin İbn Ahmed: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1154 tarihinde vefat ettiği yazılıdır.

Zübeyde: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Kavaklı Mahallesi İmamı ve Saraçlar Mektebi mu'allimi Seyyid Ahmed Hilmi Efendi tarafından Seyyid Hasan Rüşdi Efendi'ye verilen, Dimetoka Kazası'na tâbî Karaca Halil Karyesi Câmi-i Şerif'inde ta'lîk edilmiş olan 1226 tarihli bir icâzetnâmeye hattâtîn sırasında imza koymuş olduğu tesbit edildi.

Sirâcüddin Mehmed bin Ömer Çelebi: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde birçok kitap yazmış olduğu Sicill-i Osmânî'de 2/9 zikredilmiştir.

Süleyman Sabrî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Câmi-i Atik'in kapısından içeriye girildiğinde, birinci kubbenin yanlarında dâirelere yazılmış olan Esmâ-i Hüsnâ bunun eseridir. Tamîr sırasında Câmi-i Atik'de yazılarını Hacı Hayri mahvetmiştir.

Şerif Fıtrî: *Ravzatü'l-Ulema vü Meşâyıh* bölümünde tercemesi geçtiği üzere, 1216 tarihinde Edirne'de dünyaya gelmiştir. Hızır Ağa Mektebi Muallimi İbrahim Efendi'den temel ilimleri almış, daha sonra Eskici-zâde Mevlana el-Hâc Hafız Ali Efendi'nin dersine devam etmiş, hocanın vefatından sonra Karslı Mevlana el-Hâc Halil Efendi'den 1249'da icazet almıştır. O sene nakîbu'l-eşraf kaymakamlığı görevine getirilmiş, bir süre sonra da Edirne Nüfus Nezareti'ne terfi edilmiştir. 1251'de görevinden ayrılarak Hicaz'a göç etmiş ve Mekke'de Şâzelî Şeyhi Mehmed Atûşî Efendi'den mezun olmuş, 1252'de Edirne Mahkemesi Niyâbet Şeriyyesi görevinden sonra İstanbul Müderrisi olmuştur. 1272 tarihinde Edirne

Mahkemesi Şeriyye Kitabetine getirilmiş ve bu görevde otuz üç sene devam etmiştir. 1285'te felce tutularak 1286 yılı Rebiu'l-evvel ayının on dördüncü günü vefat etmiştir.

Şuğlî Ahmed Dede İbn Muhammed Emin: (Şuğlî Dede) *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde hayatı hakkında bilgi alınamamışsa da, bazı mezar taşlarında tarihleri ve imzasının bulunduğu bazı levhalar incelendiğinde ve Edirne icazetnamelerinde *Ve ene'l-mucîzu ed'afu'l-'ibâdî'l-hâc el-Hâfız el-Mevlevî el-ma'rûf bi-İmam-zâde el-imam bi-câmi-i Murâdiye ve kad ecâzenî es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-İmam-zâde ve kemâ ecâzehû Şuğlî Dede ve kemâ ecâzehû Hafız Mehmed el-ma'rûf bi-Kevkeb ve kemâ ecâzehû Hafız Osman el-ma'rûf şeklindeki* ketebe kayıtlarına, mezar taşlarındaki tarihlerin icazetnamelerdeki tarihlerde örtüştüğü görüldüğünden kendisinin Edirne hattatlarından olduğu tahkik edilmiştir. Edirne hattatlarının bir silsilesi bu zatdan şubelere ayrılmıştır. *Muhtâcu'ş-Şefa'a Şuğli bin Mehmed* imzalı ve 22 Muharrem 1113 tarihli bir levhası Yakub Gilâri Mescidi'nde ve *Ketebehû Ahmed bin Mehmed Şuğlî* imzalı bir hilye-i sa'adeti de Hâdim Timurtaş Mescidi'nde ziyaret edilmiştir.

Sadık: *Ravzatü'ş-Şu'arâ'*da zikrolunduğu üzere, Zübdetü'l-Eş'ar adlı eserde yedi adet divanı görülmüştür. 997 tarihinde vefat ettiği, Riyâzî Tezkiresi'nde kayıtlıdır.

Turhan Rüşdî: *Selimiye Nüshası'nın üçüncü cildinde* Alay müftüsü Feyzullah Efendi'de kırk dördüncü mushaf-ı şerîfi görüldüğü yazılmıştır.

Şeyh 'Abdullah Enis: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1138 tarihinde yazılmış Delâilü'l-Hayrâtıyla, sülüs ve neshi şâmil bir de kıt'ası vardır. Ravzatü'ş-Şu'arâ'da 1140 tarihinde vefat ettiği ve Fatin Tezkiresi'nde bu beyitinden başka şiirine rastlanmadığı belirtilmiştir: [Beyit] Nâlesini ney serini âna kudûm eylemeyen/ Ne bilür dâire-i Hazreti Mevlâna'yı.

Abdüllatif: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Kıraat ilminde Aydınlı Hafız Mehmed Sabri Efendi'den icazet aldığı belirtilmiştir.

'Abdü'l-vehhâb (Hâc-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Muradiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilmiş olan icazetnâmede *Ve ene'l-fakîru's-seyyid Abdülvehhâb el-ma'rûf bi-Hâc-zâde* suretiyle ketebe kaydı bulunmaktadır.

Osman (Canbaz-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Canbaz-zâde Mevlâna Seyyid Ahmed Efendi'nin küçük kardeşidir. Sultan İkinci Ahmed devri ulemâsından Kilâbî Ahmed ve Kebeci-zâde Mevlâna Mehmed Efendi'nin hayatlarının yazıldığı bölümde, bu zatın Abdü'l-vâsi' ve Şah Melek Paşa ve İlmüddin Medreseleri'ne müderris olduğu belirtilmiştir. Ve Sicill-i Osmânî'de 1142'de Eyüp Mollası olduğu kayıtlıdır. Saraçhâne Köprüsü'nün 1113 tarihinde ta'lîk hat ile yazılmış olan tarihi *Ketebehû Osman bi-Canbaz-zâde* imzasıyla bu zâtın kendi yazısıdır. Pederleri Bahariye'den Mehmed Çelebi'dir.

Ravzatü'l-Ulemâ'da verilen bilgilere göre de, 1109'da Edirne Abdü'l-vâsi Medresesi'ne, 1111 Cemâziyelevveli'nin on dokuzuncu günü Şah Melek Medresesi'nde, 1113 Rebîulevvelinin yirmibeşinde İlmüddin Medresesi'ne müderris olmuştur. 1115 Şaban ayının yirmi dördünde görevinden ayrılmış, yerine Kebeci-zâde Mehmed Emin Efendi getirilmiştir.

Seyyid Ali Şükri bin İbrahim bin Tahtasakal Serçavuş Osman Ağa: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Oğlu Sezâyi Efendi'de icazetnamesi görülmüştür.

Ali Remzi: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1244 tarihine kadar olan icâzetnâmelerde imzası görülmüş ise de, kimden icazet aldığı tahkik edilememiştir.

'Ömer Râkım bin Râsim: *Selimiye nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde kimlerden icazet aldığı tahkik edilememişse de, *Beyazıt Nüshası'*nda sülüs ve nesihde Muradiye İmamı Hafız Mehmed Efendi'den icazet aldığı belirtilmiştir.

'Ahdî: *Beyazıt Nüshası*'nda, Şeyh Hamdullah Âgâh'dan, Selimiye Nüshası'nın üçüncü cildinde ise, Derviş Abdi'den icazet aldığı, kendisinin de Hüsâmi Derviş Hasan'ın üstadı olduğu kaydedilmiştir.

Fütuhî: *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'da geçen bilgilere göre, Enîsü'l-Müsâmirîn kaydına göre 20 Ramazan 1051'de Edirne'de vefat etti. Vakâyiu'l-Fuzâla ile Safâyi Tezkiresi'nde vefat tarihi 1054'tür.

Feyzi (Fâyiz Mustafa): *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'daki mevcut bilgiler ışığında, mezar taşında Faiz mahlası olduğu Vakâyi'u'l-Fuzala'da, Börekçi-zâde Edirne'li Mustafa Feyzî Çelebi olduğu ise, Niyâzî Tezkiresi'ndedir.

Ravzatü'l-Ulema vü Meşayıh'a göre ise 1100 Recebinde Abdü'l-vâsi Medresesi'nde, 1105 Cemaziye'l-evvelinde Şeyh Halil-zâde Ahmed Efendi yerine Biduhan Medresesi'nde,

1107 Receb'inde Cafer-zâde Mehmed Emin Efendi yerine Kadı Abdi Medresesi'nde, 1108 Ramazan'ında Lütfi-zâde Mehmed Emin Efendi yerine Edirne İbrahim Paşa Medresesi'nde, 1113 Rebî'ulevvel'inde Çukacı-zâde Hacı Medresesi'nde, 1115 Şabanında Mir Mîran Medresesi'nde, 1120 Cemaziye'l-evvelinde Dimetokalı Ahmed Efendi yerine Siraciye Medresesi'nde, 1124 Zilhiccesi'nde ise Hasan Efendi yerine önce Üç Şerefeli Medresesi'ne o yılın Cemaziyelevvelinde ise Damad-zâde Mustafa Efendi yerine Edirne Dârülhadisinde müderrislik görevini üstlendi. 1128 Muharrem'inde Damad-zâde yerine Edirne Bayezidiyye Medresesi müderrisliğine tayin oldu. 1130 Cemaziyelevvelinde vefat etti. Mezarı İstanbul yolundadır.

Kabûlî Mustafa: *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'daki bilgilere göre uzun müddet Edirne Mahkemesi Başkâtipliği hizmetinde bulunmuştur. İbrahim Ecel b. Ali Yazıcı'dan el alarak Rufâi Tarikatı'na girmiş, Müfti-zâde Sa'deddin Efendi'den ise icazet alarak evini Hangâha döndürmüştür. Rufâi ayini icrası sırasında 1244 tarihinde vefat etmiş ve Hangâh sahasında defnolunmuştur. Eserleri arasında Müşiletü'l-Hidaye, Kenzü'l-Esrar adlı risaleleri, Müşkil-güşa isimli Farsça lügatı, mürettep divanı vardır. Hat sanatı eserleri arasında ise, büyüklü küçüklü 273 cilt kitap vardır. Bu kitaplar arasında İsmail Hakkı Hazretleri'nin dört cild Rûhu'l-Beyân Tefsiri de dâhildir. 1295 senesindeki istila sırasında sadece bir tefsiri muhafaza edilebilmiş, daha sonra bu da zayi olmuştur.

Seyyid Mehmed (Hatib-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde *Ene celîsu men zekeranî*' lafzını şâmil olan levhaya; *Harrarahu'l-fakîr el-'ibâd es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde min telâmîzi İsmail Efendi* suretiyle imza atmıştır. Süle Çelebi Câmi-i Şerif'inde yazmış olduğu 1188 tarihli bir tomara *Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde*, diye imza etmiştir. Sülüs hatla yazıp elde edilen müzehheb bir Kaside-i Bürde'den *Ketebehû men la kadre lehû ve lâ kıdre ve lâ nahle bi-vâdihi ve lâ sidrehû ed'afu'l-küttâb Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde sene-i semânîn ve miete ve elf fî gurre-i Muharremi'l-Haram nüvişteşüd fî mahmiye-i Edirne* imzası vardır.

Mehmed (Bıçakçı-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Mahmûd el-Hamîd Efendi tarafından 1206 tarihinde Halil el-Yüsra nâmında bir zâta verilmiş olan icazetnâmede Hz.Ali'den başlayarak hattatlar silsilesini saymış olduğu sırada, *Ve minhu ilâ Derviş Ali ve minhu ilâ Hafız Osman Efendi ve minhu ilâ Yusuf er- Rûmî ve minhu ilâ Çelebi İmam Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an İbrahim Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an*

Mehmed el-kurra el-ma'rûf Bıçakçı-zâde Efendi ravvahallahu ervâhahu şeklinde zikredilmiş olduğundan Yedikuleli kolundan değil Yusuf Rumi kolundan olduğu tahkik edilmiştir.

Mehmed Emin b. Halil: Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde Hatt ve Hattatân'a göre 1198'de Edirne Kapısı'nda medfûn oldu.

Mehmed Emin Sa'dî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1193 tarihinde Muradiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilmiş olan icâzetnâmede imzası görülmüştür.

Mehmed Emin Fakihî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde bir levhaya *Sevvedehû ed'afu'l-'ibâd Mehmed Emin el-ma'rûf bi-Alibaba-zâde min telâmîzi Hüseyin el-ma'rûf bi-Haffaf-zâde* diye imza etmiş olduğu tesbit edilmiştir. Ali-zâde hattat Mustafa'nın bunun kardeşi olduğu sanılmaktadır.

Mehmed bin Hâfız İbrahim: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Sülüs ve nesihte Kıyak İmamı-zâde Seyyid Hacı Hafız Mehmed Efendi'den icazet aldığı, tarafından 1193 tarihinde Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi'ye verilmiş olan icâzetnâmede *Ketebehû el-fakîr el-Hâc Mehmed bi-hâfızı'l-Kur'ân bin Hafız İbrahim el-Mevlevî el-müştehîr bi-imam-ı câmi-i Muradiye* imzasından anlaşılmış ve 1208 tarihli bir de mushafı görülmüştür.

Mehmed bin Mehmed el-Emin: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1194 tarihinde kitâbet olunmuş bir kıta, Kuran-ı Kerim'i görüldü. *Ketebehû el-fakîru'l-mu'cîz bi't-taksîr Mehmed el-Emin bi-hâfızı'l-Kur'ân bi-Tabancacı-zâde min telâmîzi Berber-zâde gafarallahu lehum mağfiraten kâmile*, suretiyle vaz'ı imza etmiştir. Selimiye Nüshası 3. Cildinde Yüz altmış dokuzuncu kelâm-ı kadîmi görülmüş ve 1220 tarihinde kitâbet etmiştir, şeklinde bir bilgi yer almaktadır.

Mehmed b. Ali (Çukacı-zâde): *Ravzatü'l-Ulema*'da mevcut bilgilere göre, Edirne Selimiye Medresesi'inde Rahmetullah Efendi'nin derslerine devam ile Cemaziyelevvel 1068'de Edirne Yakut Paşa Medresesi'ne, 1069 Muharrem'inde Emîniyye Medresesi'ne, Receb 1078'de Edirne Darü'l-hadis'ine, aynı sene Ramazan'ında Edirne Bayezidiyye'sine, Cemaziyelevvel 1080'de Edirne Sultan Selim Medresesi'ne müderris, Safer 1083'de Medine-i Münevvere'ye kadı olmuş, 1084 Ramazan ayında vefat eylemiştir.

Mehmed bin Ferâmurz: *Edirne Kadıları* bölümünde geçen malumata göre, zatın babasının Fransız olup daha sonra Müslüman olduğu hakkında bilgi verilmektedir. Fakat Dürer-i Gurre isimli eserin hâtimesinde *Ene'l-fakîru Muhammed bin Ferâmerz bin Ali âmiluhümullah bi-lutfi'l-hafî ve'l-cülus* şeklindeki ketebesine bakarak, babasının isminin Ali olduğu anlaşılmış ve Fransız olduğu şüpheli hale gelmiştir. Edirne'de Şah Melek Medresesi'ne Müderris olarak, Sa'deddin Taftazani'nin Mutavval isimli eserine bir haşiye yazmıştır. Edirne'de Halebî Medresesi müderrisliğinden sonra, Edirne kadısı olmuştur. Kadı olarak görev yaptığı dönemlere ait birçok temessükat kaydı Bâdî Efendi tarafından görülüp bir tanesine, *Sahha mâ tezammenehû 'indî. Harrara-hû Muhammed bin Ferâmerzi'l-Kâzî bi-Edirneti'l-Mahmiyyeti* imzası tesbit edilmiştir. *Bir hüccetinde Selâsetü âlâfîn der-semm-i Sultân Murâdî* sözü yazılmış ve kitabın hatimesinde *Cerâ hâza fî evâili Şevvâli'l- mübâraki li-sene-i selas ve semânimie tarihi kaydedilmiş,* 851 tarihinde bir hücceti daha görüldüğü *Hadayıku'ş-Şakâyık'*da zikredilmiştir. Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethinden sonra İstanbul Kadılığı görevine getirilmiş olduğu da yine aynı eserde zikredilmiştir. 855 yılı Şaban ayında İstanbul'da vefat etmiş, Zeyniler Cami-i Şerif'inin mihrap yönündeki Medrese'de medfundur.

Mehmed Refî'i: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1210 tarihinde Hâc-zâde Mehmed Emin Efendi tarafından Hac-zâde Mehmed el-Emin er-Rıfkı Efendi'ye verilmiş olan icazetnâmede imzası görülmüştür.

Mehmed Hilmi: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Makaralı Mektep muallimi âti'z-zikr Hacı Hafız Mustafa İzzet Efendi'nin öğrencisi olduğu, Hacı Burnaz Cami-i Şerif'inde görülen bazı levhalara, *Ketebehû el-fakîr Derviş Mehmed Hilmi min telâmîzi Hâfızı'l-Kur'an Mustafa el-İzzetî Efendi 1258* şeklinde imzasının görülmesiyle anlaşılmıştır.

Mehmed Râşid İbn Mustafa Efendi: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde üstadına ve hal tercümesine dair bilgi alınamamakla birlikte Seyyid Ahmed Hilmi Efendi tarafından 1305 tarihinde Çavuş-zâde Seyyid Mehmed Efendi'ye verilmiş bir icâzetnâmeye imza atmış olduğu imza görülmüş ve sülüs ve nesih hatlarıyla 1210 yılında yazmış olduğu bir kıtası mevcuddur.

Muhammed Râkım (Boşnak-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Hazinedar Sinan Bey Mektebi'nde mevcut olan levhasının tarihi 1200 olarak kaydedilmiştir.

Mehmed Saîd el-Ferîd İbn Tâhîr el-Müderrisî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Bu zatın vefat tarihi olan 1252'de yazılmış, Hazinedar Sinan Bey Mektebi'nde bir aded Hilye-i Saadet ziyaret olunmuştur. 11 Kanunıevvel 1310/ 24 Cemaziye'l-evvel 1312 Pazar.

Mehmed Sâdık es-Sıdkî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1307 tarihinde Edirne Matbaası'nda litografya derstgâhında basılmış olan Enis Dede Divanı bu zât tarafından yazılmıştır. 1319 senesi Cemaziyelevvelinin on altıncı gününe denk gelen, 1317 Ağustos'unun on beşinci Perşembe günü vefat etmiştir.

Mehmed Sabrî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde *Küllema dehale,* nass-ı celîli yazılmış olan, *Mehmed Sabri min telâmîzi İsmâil el- ma'rûf bi-Yesâri-zâde* imzalı ve 1195 tarihli levha tesbit edilmiştir.

Seyyid Muhammed Tahir el-Hulusi bin Hacı Mustafa: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1227 Zi'l-hiccesinin yirmi beşinde (30 Aralık 1812) kitâbet olunmuş Ya'kub Gilârî Mescidinde *Sevvedehu'l-müznibu Mehmed Tâhir el-Hulûsi ğafarallahu zunûbehu ve li câmi-i'l-mü'minîn Emin imzalı* bir levhası tesbit olunmuştur.

Muhammed Ferid: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1224 yılında yazmış olduğu bir Kur'ân-ı Kerim'i gören Bâdî Efendi, hattatın başladığı kalemle yazıyı bitirdiğini ve enfes bir yazı olduğunu aktarmıştır.

Mahmud Örfî: *Ravzatü'ş-Şu'arâ'*ya göre, 1186 tarihinden sonra vefat edip, İstanbul yolunda Nâzır Çeşme Kabristanı'ndan Buçuktepe'ye giden yol üzerinde babası yanında medfundur. Müretteb divanı, 412 beyitlik Mahabbetnâme-i Örfî isimli bir manzumesi ve serlevhası Üçüncü Mustafa Han adına tezyin edilmiş olan kendisine arz ettiği bir tarihçesi vardır.

Müsellem: *Beyazıt nüshasında* hüsn-ü hatda Haffâf-zâde Hüseyin Efendi'den icazet aldığı muhtemeldir şeklinde bilgi verilmekte olup, *Selimiye Nüshası'nın 2. Cildi*nde Şuğlî Dede'den icazet aldığı muhtemeldir, denilmektedir. *Ravzatü'ş-Şu'arâ'ya* göre Gülşenî Şeyhi Ali Efendi'nin oğlu eş-Şeyh Ahmed Müsellem Efendi'dir. 1105 senesinde doğan Müsellem Efendi ilköğrenimini tamamladıktan sonra Gülşenî Şeyhi Hasan Sezayi Efendi'den icazetle tarikate girmiş, müteakıben Veli Dede Dergâhı seccade-nişînliğine nâil oldu. 1166 tarihinde vefat etmiştir. Eserleri arasında kayınpederi Sezayi Efendi'nin kasidelerini şerh ettiği *'Şumû'-i*

lâmî' fî beyân-ı etvâr-ı sâbi' adlı risalesi 1314 yılında tab edilmiştir. Mürettep divançelerinin yazma nüshası İstanbul'da Âşir Efendi Kütüphanesi'nde mevcuttur.

Mustafa (Hatib-zâde): *Ravzatü'l-Ulema*'da mevcut bilgilere göre, 17 Şevval 1118'de doğum yeri olan Edirne'de Mesûdiye Medresesi'ne, Zilka'de 1124'de Abdü'l-Vâsi' Medresesi'ne, 10 Rebiulahir 1127'de İlmüddin Medresesi'ne, 10 Muharrem 1127'de Oruç Paşa Medresesi'ne, aynı sene Şaban ayında Çukacı Hacı Medresesi'ne, 9 Cemaziyelahir 1134'de Yakut Paşa Medresesi'ne, 7 Zilkade 1134'de Emîniyye Medresesi'ne, 17 Cemaziyelahir 1136'da Taşlık Medresesi'ne, 4 Safer 1140'da Halebiye Medresesi'ne verildi. Aynı sene Rebiulahirinde vefat etti.

Mustafa (Noktacı-zâde): *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde 1226 tarihli *Allahümme inneke afüvvün tuhibbu'l-afve fa'fu annî* lafzını içeren levhasına *Ketebehu'l-'abdu'l-fakîr el-Hâc Mustafa bi-Hâfızı'l-Kur'an el-ma'rûf bi-Çelebi İmam gafarallahu ve li vâlideyhi ve limen nazara fîhi* şeklinde imzası olduğu ve ve Yakub Gilârî Mescid-i Şerif'inde *Meşşekahu'l-fakîr Mustafa bi-Çelebi İmam* imzalı 1223 tarihli diğer bir levhası olduğu tesbit edilmiştir.

Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Râsim bin Abdurrahman en-Nessâh bi-Şeyh-zâde: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Eski Cami-i Şerif'de minberin yanında halk arasında Cennet deresi olarak bilinen yerin özelliklerini tanıttığı levha bu zatın eseri olup, içeriğindeki beyit kardeşi Akif Efendi'nindir. Makta' beyti budur: Âkifâ gel bû makāmda sen de et dâim niyâz/ Hâk Te'âlâ îde makbûl cümle hâcâtın tamam. Levhadaki ketebesi, *Ketebehû Mustafa er- Râsim bi-Şeyh-zâde Ebû'l-âkif min telâmîzi Kettâni-zâde*'dir.

Mustafa Subhi İbn Ali: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Sivâsî Abdü'l-aziz Efendi Dergâhı'nda takrîben ikiyüz senelik bir Hilye-i Saadet'de *Ketebehû Mustafa Ali-zâde Edirnevî* imzası görülerek, Edirne hattatlarından olduğu anlaşıldı.

Neşâtî Ahmed Dede: *Ravzatü'ş-Şu'arâ*'da Edirne Mevlevihanesi şeyhidir denilmektedir. Semendî mahlası olduğu Seyyit Rıza Tezkiresi'nde zikrolunmuştur. Ravzatü'l-Meşâyıh'da ise, Gelibolu Mevlevihanesi'nde seccade-nişîn olan Ağa-zâde Şeyh Mehmed Efendi'ye hizmet ettiği belirtilmiştir. Safâyi Tezkiresi'nde Edirne Mevlevihanesi'nde seccade-nişîn olduğu 1085 yılında vefat ederek Muradiye Cami-i Şerif'inde medfun bulunduğu, mezar taşında ise Rüşdi Efendi ile İmam Derviş İbrahim Vehbi Çelebi'nin söylediği tarih mevcuttur.

Eserleri arasında Kavâid-i Dürriye adlı sözlük, Hilye-i Enbiyâ ve Kavâid-i ‘İlmü’l-Fars adlı risale ise Örfî-i Fahhar’ın kasidelerine şerhleri mevcuttur.

Nazira: Gevher eyler hâkî himmetle velî/Şüphe etme öyledir kavl-i ‘Alî lafzını içeren levhayı 1181 tarihinde yazmıştır. şi’irde mahlası Nazîra hatda Nazîr’dir. Nazîre söylemek mümkün midür tarz-ı Nazîrâda/ Nazîrâ nazmı ey Örfî aceb rengin edâdur hep, gazelinde Örfî mahlasının Nazîrâ olduğunu belirtmiştir. *Ravzatü’ş-Şu’arâ*’da Hacı Mustafa Efendi ibn-i Gülşenî Şeyh İbrahim Efendi’nin küçük oğlu ve şu’arâdan Lebîb Ahmed Efendi’nin kardeşidir. 1105 senesinde Edirne’de Hacı Hallaç Mahallesi’nde doğmuştur. Sâlim Tezkiresi’ne göre, Edirne Mahkemesi’nde kâtiplik hizmetinde bulunmuş, Mısır’a ve Zağra-i Atik’e kadı olmuştur. Mecmûatü’l-Letâif Sandûkatü’l-Maârif eserine göre, 1188 tarihinde vefat etmiştir.

Nu’man Enîs bin Muhammed el-Hanefî el-Edirnevî eş-Şehîr bi-Hâcegân: Eserin *Edirne’li olan vüzerâ ve ümerâ zikrindedir*, bölümünde Dîvân-ı Hümayûn kaleminde görev yaptığı daha sonra Yeniçeri Ocağı kâtibi olduğu zikredilmiştir. Daha sonra Reîsü’l-Küttablık görevi verilmiş olan hattat 10 Şevval 1180 Salı günü vefat etmiştir. *Silkü’d-Dürer* adlı eserdeki bilgilerin aktarıldığı bölümde ise, 1176’da Recâi Mahmud Emin Efendi yerine Reîsü’l-Küttab olduğu, 1177 yılında Nişancılıkla görevlendirilip, azlinden sonra tekrar 1178 senesi başlarında tekrar Nişancılığa tayin edildiği belirtilmiştir. 1180’de Ramazan Bayramının onuncu günü vefat edip, Mevlevihâne Kapısı dışında defnolunmuştur.

Mehmed Saîd er-Reşîd: Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü’l-Hattâtîn bölümünde Lakabının Debbağ-zâde olduğu Mehmed el-Mu’tî Efendi tarafından 1250 tarihinde Postalcı-zâde Seyyid Mustafa Efendi’ye verilmiş olan bir icâzetnâmeye yazdığı ketebeden anlaşılmış ise de, hayatı hakkında bilgi alınamadı denilmiştir.

Mustafa: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü’l-Hattâtîn* bölümünde Mestçi-zâde Dergâh-ı Şerîfi şeyhi olduğu 1192 (1778/1779) ve 1193 (1779/1780) tarihli icâzetnâmelere koymuş olduğu imzasıyla işaret etmiştir.

Seyyid Mustafa: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü’l-Hattâtîn* bölümünde Mestci-zâde Dergâh-ı Şerifi şeyhi olduğu Muradiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi’ye ve Berber-zâde Hacı Ahmed Efendi tarafından Mustafa Râkım Efendi’ye 1193 ve 1192 tarihlerinde verilmiş olan icâzetnâmlerdeki imzalardan anlaşılmıştır.

Ahmed Rıf'atî: Eserin *Ravza-i Müdîr-i Tahrîr ve Vergi* kısmında Ahmed Bâdî bin Mehmed Ağa şöyle anlatılmıştır: Babası Edirneli Yeğen Hacı Ahmed Paşa'nın beşli ağalarından İbrailli Kaltakkıran Mehmed Ağa İbn-i Osman Çelebi'dir. Doğum yeri Edirne'de Kunduk Osman Mahallesi'dir. Doğum tarihi 1255 senesi Receb ayının on üçüdür (22 Eylül 1839). Kirişhâne'de Taş Mekteb'de ilköğrenimini aldıktan sonra, hattan icazet alıp bir miktar Arapça ve Farsça okumuştur. 1279 (1862/1863)'da Filibe ve Edirne sancaklarında vergi memuriyeti, 1282(1865/1866)'de Vize ve Lüleburgaz kazaları vergi memuriyetinde istihdam olunduktan sonra, aynı sene Edirne'de nüfus memuru olarak göreve başlamıştır. 7 Safer 1284(10 Haziran 1867)'de tahrir-i emlak komisyonu kalem-i vukuat kitabetine, 3 Rabîu'l-âhir 286 (13 Temmuz 1869)'da kalem-i mezkûr baş kitâbetine ve 9 Rabîu'l-âhir 288 (28 Haziran 1871)de vilayet tahrîr mümeyyizliğine ve 8 Cemâziye'l-âhir 289 (13 Ağustos 1872) da becâyiş Sûretiyle Yanya Vilayeti tahrîr mümeyyizliğine tayin oldu. 7 Ramazan 291 (18 Ekim 1874)'de 'azl edildi. 12 Rabîu'l-evvel 292 (18 Nisan 1875)'de Bosna Vilayeti tahrîr mümeyyizi olup 16 Ramazan 295 (13 Eylül 1878)'de istîla sebebiyle İstanbul'a dönerek 22 Zilka'de 296 (7 Kasım 1879)'da Kastamonu vilayeti tahrîr mümeyyizliğine ta'yîn olunup ğurre Cemâziye'l-âhir 297 (Mayıs/Haziran 1880)'de Trabzon vilayeti tahrîr mümeyyizliğine geçti. 19 Zilka'de 298 (13 Ekim 1881) de mümeyyizlik ünvanı ile mea' tahrîr vergi s. 597 müdiriyeti nâmına tahvîl eyledi. Ğurre Şevval 1300 (Ağustos/Eylül 1883)de Diyarbekir vilayeti tahrîr ve vergi müdiriyetine ve daha sonraTrabzon vilayeti tahrîr ve vergi müdiriyetinde geçti. 9 Muharrem 1306 (15 Eylül 1888) da ikinci kez Edirne vilayeti tahrîr ve vergi müdîriyetine ve 6 Rabîu'l- âhir 1314 (14 Eylül 1896) te becâyiş Sûretiyle Konya vilayeti mea' tahrîr vergi müdîriyetine ve 20 Safer 1321 (18 Mayıs 1903) de Hüdavendigar vilayeti mea' tahrîr vergi müdîriyetine tahvîl-i me'mûriyet edilmiş ve mükâfat olarak Cemâziye'l-âhir 292 (Temmuz/Ağustos 1875) de sâlise rütbesi ve 22 Rabîu'l- evvel 295 (26 Mart 1878) beşinci Mecîdî ve Ğurre Şevval 1300 (Ağustos/Eylül 1883) de rütbe-i sâniye sınıf-ı sânîsi ve ( ) de mütemâyiz rütbesi ve 15 Rabîu'l-âhir 319 (1 Ağustos 1901) da üçüncü rütbeden nişân-ı âlî-i Osmânî ve Receb 321 (Eylül/Ekim 1903)de ûlâ sınıf-ı sânîsi rütbesini almıştır.

Muhammed Ataullah Bey İbn Râsim Ebubekir Paşa Edirnevî: *Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn* bölümünde Edirne'li Râsim Ebûbekir Paşa'nın oğlu ve Tavukçu Basti damadı el-hâc Mustafa Efendi'nin kerîme-zâdesidir. 1178 (1764/1765)'de Arpacılar Kâtibi, 1180 (1766/1767)'de Cebeciler Kâtibi, 1182 (1768/1769)'de Sultan Mehmed Câmii binâ emini

ve Cebeciler Kâtibi Vekili, 1184 (1770/1771)'te Piyade Mukâbelecisi, 1185 (1771/1772)'te Silahdar Kâtibi, 1187 Zi'l-ka'desinde (Ocak/Şubat 1774) Mektûbî sadr-ı âlî olup Ordû-yı Hümâyunun Âsitane'ye duhûlünden bir gün mukaddem 1188 (1774/1775)'de Çekmece'de azl olunup Şevvalde matbah emini ve 1189 Cemâziye'l-evvelinde (Haziran/Temmuz 1775) küçük tezkireci ve 1190 (1776/1777)'da Yeniçeri Kâtibi ve 1193 Zi'l-ka'desinde (Kasım/Aralık 1779) büyük tezkireci oldu. 1194 (1780)'te azl olunup Darphâne Emâneti nâmıyla Mısır'a gönderildi. 1195 (1780/1781)'te avdet ederek Arpa Emini ve 1196 (1781/1782)'da Başmuhasebeci 1197 (1782/1783)'de Tersane Emini Yusuf Paşa'nın evâil-i sadâretinde Çavuş Başı ve 1200 Şa'banının yirmisinde (18 Haziran 1786) Reîsü'l-küttab olup 1201 Rebîu'lahirinin onuncu günü (30 Ocak 1787) Edirne Saray-ı Hümâyun tamîrine me'mûren Edirne'ye geldi. İtmâm-ı me'mûriyetle Dersaâdete avdetinde 202 Rebîulâhirinin on ikisinde (21 Ocak 1788) tevkî'i müteâkıben ruznâme-i evvel oldıysa da isti'fâ edip 202 Rebîulâhirinin yirmidokuzunda (7 Şubat 1788) vefat etmekle na'şı Hazret-i Hâlid'de büyük pederi Mustafa Efendi ile Küçük Emir Efendi arasında defn olundu.

Sehi Bey: Ravzatü'ş-Şu'arâ'dan naklen, şair Necâti Bey'in mürebbâsıdır. Divan kâtibi iken Edirne'de Dârü'l-Hadîs mütevellisi olmuştu. Rûm'da Tezkiretü'ş-Şuarâ yazanların ilkidir. 950 tarihinde vefat ettiği Enîsü'l-Müsâmirîn'de mezkûrdur. Sehi Bey'in Heşt-Behişt tesmiye eylediği Tezkiretü'ş-Şuarâsı Dersaadette Fatih Kütüphanesi'nde mevcuttur.

Selimiye Nüshası 3. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde; sülüs hat ile *İlâ enişteket kademâhu'd-durra min veremin* ifadesinden sonra nesih hat ile şu Hadis-i Şerif gelmektedir: 'An Muâviyete (r.a), ennehu kale: Kāle Rasulullah (s.a.v): Yâ Mu'âviyete! Elıkı'd-devâte ve harrifi'l-kaleme ve ensıbi'l-bâe ve ferrıkı's-sîne ve lâ tu'avviri'l-mîme ve hassinillahe ve muddi'r-rahmâne ve cevvidi'r-rahîme. Allahümme salli 'alâ seyyidina Muhammedin şefî'i'l-ümmeti ve nebiyyi'r-rahmeti ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

Selimiye Nüshası 2. Cildi Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü sayfa 109'da, 54/2 varak numarasıyla kaydedilmiş olan sayfada şu bilgi yer almaktadır:

İş bu mahalde münderic 190 nefer hattatın silsilelerinin .....

Nefer:

2- İş bu iki zât ki Harb-zâde Mustafa ve Rodosî İbrahim Efendi-zâde Abdullah Efendi'dir. Bi'z-zât Hafız Osman Efendi'den mücâzdır.

37- Hacı Hattat demekle arîf Mustafa Tevfik Efendi kolundan

27- Çelebi İmam demekle şehîr Hacı Hafız Mustafa Efendi kolundan

23- Şuğlî Dede kolundan

89

101- İşbu 101 neferden biri Şeyh Hamdullah şâkirdi, diğerleri Abdullah şâkirdi olup 99 neferin nereden teşa''üb ettikleri hakkında ma'lûmata dest-res olunamadı.

3.5 METİNDE GEÇEN KETEBE (İMZA) İFADELERİ

Hattatın yazdığı esere ismini, tarihini, imzasını atmasında hat sanatında ketebe koymak veya ketebe yazmak denilmektedir. Genelde bir tevazu ifadesi olarak hattatlar eserlerine ketebe koymamış olsalar da, günümüzde imzalı eserler daha çok değer taşımaktadır. Bunun sebebi ise, tarihe ışık tutacak olan hattatın adı, eserin yazılış tarihi, kimi zaman hattatın hat üstadı gibi tarihe ışık tutacak olan önemli bilgilerin eserin bu bölümünde mevcut olmasıdır.

Üzerinde çalışmış olduğumuz Rîyâz-ı Belde-i Edirne adlı eserde Bâdî Efendi bu ketebelerden ulaşabildiklerine metin içerisinde yer vermiştir. Biz de Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünün Beyazıt ve Selimiye nüshalarında yer alan metinlerden bu ketebe kayıtlarını süzerek bir araya getirdik. Hat sanatı tarihi açısından büyük bir öneme sahip olan eserler ve ketebe kayıtları tesbit edilerek, ileride yapılacak olan çalışmalara ışık tutması hedeflenmiştir. Bâdî Efendi 35 hattatın toplam 45 eserindeki ketebe kayıtlarına yer vermiştir.

Bu ketebeleri ilmî eserlerde, icâzetnâmelerde ve levha, hilye gibi eserlerde tesbit etmek mümkün olmuştur. İlmî eserlerde en çok kullanılan ketebe ifâdesi ketebehû (onu yazdı)'dur. Bunun dışında harrarahû (tahrîr etti, yazdı), nemekahû (hattat kendisinden bir söz kattığında), meşşekahû (meşke bakarak yazıldığında veya hattat meşk ettiğinde), 'an yed'il-fakîr (fakirin elinden), ittefeka'l-ferağ (ferağ kaydı da denilen, yazma eserlerde eserin son bulduğunu gösteren ifade) ifadeleri kullanılmıştır. İcâzetnâmelerde ise, ve ene'l-fakîr … (ve ben fakir …), ve ene'l-mu'cîz …. (ve ben âciz…) ve ketebehû ifadeleri ile hattatın ismini görmek mümkündür. Eserde ketebeleri tesbit edilmiş olan bu icazetnâmeler 1206 ile 1225 tarihleri arasındadır. Bir de levha, hilye vb. eserlerde tesbit edilmiş olan ketebelerde de yine ketebehû en çok kullanılan imza şeklidir. Bunun dışında harrarahû, sevvedehû (onu karaladı,

tevâzu ifadesi olarak), muhtâcu'ş-şefâ'a (şefaate muhtaç) gibi ifâdeleri veya nadiren de olsa hattatın ismini görmek mümkün olmuştur. Bu eserler de yine 111 ile 1258 tarihleri arasındadır. Metinde tesbit edilen eserler ve ketebe kayıtları ise şu şekildedir:

İbrahim Vahîd b. Yunus: *Eşrâku't-Tevârîh* adlı eserde *Harrarahu'l-fakîr İbrahim bin Yunus el-med'uvv bi-vahîdi'l-Edirnevî sene-i tis'a ve erbaîn ve miete ve elf* şeklinde ketebesi görüldü.

Ahmed (Kıyık İmamı-zâde): Mevlana Mehmed Kâmii Edirnevî'nin, *Mehâmmu'l-Fukahâ* adlı Tabakatü'l-Fukehâsına adlı eserinin nüshasına *fî yevmi'l-hâmis aşer min recebi'l-ğurrede li sene-i ihda ve erbein ve mietü ve elf an yedi'l- fakîr Ahmed bin Mehmed İmam-zâde el-Edirnevî 'afa 'anhüma* şeklinde ketebe koyduğundan eseri yazdığı anlaşılmıştır.

Ahmed (Yanık Hafız): Boşnak-zâde Mehmed Râkım Efendi tarafından 1212 (1797/1798) tarihinde verilmiş olan icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakîr Seyyid Ahmed el-Kurra bi Câmi-i Atik bi Hâfız Yanık* şeklinde ketebesi görülmüştür.

Ahmed İlmî: 1191 tarihinde yazılmış olan bir Hilye-i Saadet'e *Ketebehû el-fakîr es-Seyyid Ahmed el-İlmî min telâmîzi el-Hâc Mehmed el-ma'rûf bi-Bıçakçı-zâde* şeklinde imza atmıştır.

Tâbii: Bir *Ahlâk-ı Alaî* nüshasına *İttefeka'l-ferağu min kitâbeti hâzihi'n-nüshati'ş-şerîfeti fî leyleti nısf-ı şa'bân fî sene-i ihdâ ve semânîn ve tis'u mie 'alâ yed-i ed'afu Abdullah el-Kavî Feyzî-i Edirnevî* sûretiyle imza koymuştur.

Hasan Hüsnî: Babası tarafından Hüseyin Rüşdî'ye verilmiş olan icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakîru'l-abbâdu'l-mu'cize'l-müznibi es-Seyyid Hasan el-Hüsnî bin es-Seyyid Ahmed el-Hilmî Efendi* şeklinde imza atmıştır.

Şuğlî Ahmed Dede İbn Muhammed Emin (Şuğlî Dede)**:** Edirne icazetnamelerinde *Ve ene'l-mucîzu ed'afu'l-'iBâdî'l-hâc el-Hâfız el-Mevlevî el-ma'rûf bi-İmam-zâde el-imam bi-câmi-i Murâdiye ve kad ecâzenî es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-İmam-zâde ve kemâ ecâzehû Şuğlî Dede ve kemâ ecâzehû Hafız Mehmed el-ma'rûf bi-Kevkeb ve kemâ ecâzehû Hafız Osman el-ma'rûf* şeklindeki ketebe kaydı mevcuttur. Yakub Gilâri Mescidi'nde 22 Muharrem 1113 tarihli *Muhtâcu'ş-Şefa'a Şuğli bin Mehmed* imzalı bir levhası vardır. Hâdim Timurtaş

Mescidi'nde *Ketebehû Ahmed bin Mehmed Şuğlî* imzalı bir Hilye-i Sa'adeti de ziyaret edilmiştir. Bâdî Efendi, bazı Hadis-i Şerifleri hâvî *Ketebehû Derviş Ahmed bin Mehmed el-Emin el-müttehâzü'l-ma'rûf bi-Şuğlî Dede min telâmîz Mehmed Hâfızu'l-Kur'an 1136* (1723/1724) imzalı bir sahifesi olduğunu kaydetmiştir.

'Abdullah Reşad İbn Mehmed İbn Hasan: Bâdî Efendi, Edirne'de Defterdâr Câmi-i Şerifi'nde bir Hilye-i Saadette *Ketebehu'l-fakîru Abdullah el-med'uvv bi-Kâtip-zâde min telâmîz Yesârî-zâde* suretiyle imzasını görmüştür.

'Abdullah Rüşdî: Cerrah Ahmed Ağa-zâde İbrahim Edhem Efendi'ye vermiş olduğu icâzetnâmeye *Ve min efkarı'l-'abîdı'l-küttâb es-Seyyidü'l-Hâfız Abdullah er-Rüşdiyyü'l-arîf bi Konevî-zâde* şeklinde imza koymuştur.

'Abdü'l-vehhâb (Hâc-zâde): 1223 (1808/1809) tarihinde yazılmış bir Hizbü'l-A'zâma *Nemekahû es-Seyyid Hasan el-vehhâb mu'allim-i sıbyan fî Mekteb-i Sarraf* suretiyle ketebe koymuştur. Ayrıca, Muradiye İmamı Hafız Mehmed Efendi tarafından Attar-zâde Süleyman Sırrı Efendi'ye verilmiş olan icazetnâmede *Ve ene'l-fakîru's-seyyid Abdülvehhâb el-ma'rûf bi-Hâc-zâde* suretiyle ketebesi bulunmaktadır.

Osman (Canbaz-zâde): Saraçhâne Köprüsü'nün 1113 tarihinde ta'lîk hat ile yazılmış olan tarihi *Ketebehû Osman bi-Canbaz-zâde* imzasıyla bu zâtın kendi yazısıdır.

'Ali Reşid: *Ketebehû fakîru'l-muhtâc ilâ rahmeti rabbehi'l-ğafûru el-müştehîr bi'r-reşîdi'l-mütelemmiz mine'l-hâc hattâtu'l-müştehir bi't-tevfîk li-sene-i seb'a ve ışrîn ve mieteyn ba'de elf* imzâ ve tarihli bir Kur'ân-ı Kerimi Bâdî Efendi tarafından görülmüştür.

Seyyid Mehmed (Hatib-zâde): *Ene celîsu men zekeranî*' lafzını şâmil olan levhaya; *Harrarahu'l-fakîr el-'ibâd es-Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde min telâmîzi İsmail Efendi* suretiyle imza atmıştır. Süle Çelebi Câmi-i Şerif'inde yazmış olduğu 1188 tarihli bir tomara *Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde*, diye imza etmiştir. Sülüs hatla yazıp elde edilen müzehheb bir Kaside-i Bürde'den *Ketebehû men la kadre lehû ve lâ kıdre ve lâ nahle bi-vâdihi ve lâ sidrehû ed'afu'l-küttâb Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-Hatib-zâde sene-i semânîn ve miete ve elf fî gurre-i Muharremi'l-Haram nüvişteşüd fî mahmiye-i Edirne* imzası vardır.

Mehmed (Bıçakçı-zâde): Mahmûd el-Hamîd Efendi tarafından 1206 tarihinde Halil el-Yüsra nâmında bir zâta verilmiş olan icazetnâmede Hz.Ali'den başlayarak hattatlar silsilesini saymış olduğu sırada *Ve minhu ilâ Derviş Ali ve minhu ilâ Hafız Osman Efendi ve minhu ilâ Yusuf er- Rûmî ve minhu ilâ Çelebi İmam Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an İbrahim Efendi ve minhu ilâ Hâfızu'l-Kur'an Mehmed el-kurra el-ma'rûf Bıçakçı-zâde Efendi ravvahallahu ervâhahu* şeklindeki ketebede ismi geçmektedir.

Mehmed Emin Fakihî: Bir levhaya *Sevvedehû ed'afu'l-'ibâd Mehmed Emin el-ma'rûf bi-Alibaba-zâde min telâmîzi Hüseyin el-ma'rûf bi-Haffaf-zâde* diye imza etmiş olduğu tesbit edilmiştir.

Mehmed bin Hâfız İbrahim: 1193 tarihinde Attar-zâde Süleyman Sırrî Efendi'ye verilmiş olan icâzetnâmede *Ketebehû el-fakîr el-Hâc Mehmed bi-hâfızı'l-Kur'ân bin Hafız İbrahim el-Mevlevî el-müştehîr bi-imam-ı câmi-i Muradiye* imzasından anlaşılmış ve 1208 tarihli bir de mushafı görülmüştür.

Şeyh Mehmed İbn Şeyh Ali: 1207 tarihinde Nazif Efendi nâmında birine verilmiş olduğu icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakîru Şeyh Mehmed İbnü'ş-Şeyh Ali bi-tarîk-i Sa'deddin el-cibâvî kemâ icâzeti bi-zâlike üstâzi Hâfız Mehmed el-İmâm bi-câmi-i Sultan Murâd Han* sûretiyle vaz'-ı imza etmiştir.

Mehmed bin Mehmed el-Emin: *Ketebehû el-fakîru'l-mu'cîz bi't-taksîr Mehmed el-Emin bi-hâfızı'l-Kur'ân bi-Tabancacı-zâde min telâmîzi Berber-zâde gafarallahu lehum mağfiraten kâmile*, suretiyle vaz'ı imza etmiştir.

Mehmed bin Hâfız İbrahim: *Ve ene'l-mu'cizu ed'afu'l-'ibad el-hâc el-Hâfız Mehmed el-Mevleviyye'l-Ma'rûf bi-İmam-zâde el-İmam bi-Câmi-i Muradiye ve kad ecazet es-Seyyid Mehmed el-Ma'rûf bi-İmam-zâde ve kemâ ecazehu Şuğlî Dede* sûretiyle bir icazetnâmeye imza eylemiştir.

Mehmed bin Osman: Kabûlî Dergâhı'nda kelime-i şehâdeti şâmil *Ketebehu ed'afu'l-'iBâdî Kahveci-zâde min telâmiz Mehmed el-âsım bi-Hoca-zâde* imzalı bir levha görülmüş ise de isim ve tarihi olmadığı cihetle bir şey anlaşılamadı.

Mehmed b. Ferâmurz (Molla Hüsrev): ***Dürer-i Gurer*** isimli kitabın hâtimesinde *Ene'l-fakîru Mehmed bin Ferâmerz bin Ali âmiluhümullah bi-lutfi'l-hafî ve'l-cülus* ibaresi görülmüştür. Kadı olarak görev yaptığı dönemlere ait birçok temessükat kaydı Bâdî Efendi tarafından görülüp bir tanesine, *Sahha mâ tezammenehû 'indî. Harrara-hû Muhammed bin Ferâmerzi'l-Kâzî bi-Edirneti'l-Mahmiyyeti* imzası tesbit edilmiştir. Bir hüccetinde *Selâsetü âlâfin der-semm-i Sultân Murâdî* sözü yazılmış ve kitabın hatimesinde *Cerâ hâza fî evâili Şevvâli'l- mübâraki li-sene-i selas ve semânimie* tarihi kaydedilmiştir.

Mehmed Refî'i: Câmi-i Atik Medresesinde manzûr-ı fakîrânem olan iş bu *Subhane rabbiye'l-a'lâ* ibâresini şâmil hatt-ı desti olan levhaya *Ketebehu Mehmed er-refîkî el-ma'rûf bi-Haffâf-zâde 1161* (1748) imzasını vaz' etmiş olmakla tashîh

Mehmed Hilmi: Hacı Burnaz Cami-i Şerif'inde görülen bazı levhalarda, *Ketebehû el-fakîr Derviş Mehmed Hilmi min telâmîzi Hâfızı'l-Kur'an Mustafa el-İzzetî Efendi 1258* şeklinde imzası görülmüştür.

Mehmed Rahmî: 1220 (1805/1806) tarihinde babası tarafından verilmiş bir icâzetnâmede *Hâfız Mehmed er-Rahmî bin Seyyid Ahmed el-Hilmî* şeklinde ketebesi görülmüştür.

Mehmed Sabrî: *Küllema dehale* nass-ı celîli yazılmış olan, *Mehmed Sabri min telâmîzi İsmâil el- ma'rûf bi-Yesâri-zâde* imzalı ve 1195 tarihli levha tesbit edilmiştir.

Mehmed Sâdık: 1193 (1779/1780) tarihli bir icâzetnâmede imzası görülmüş ve Sezâyî Dergâhında ta'lîk hattı ile *Men Sabera Zafera* cümle-i celîlesini şâmil 1210 (1795/1796) tarihinde kitâbet olunmuş levha bu zâtın mahsûl-i desti olup *el-fakîr Mehmed Sâdık en-Nâibu Çardak mahrûse-i Edirne* sûretiyle ketebe koyduğu müşâhede kılınmıştır.

Mahmud el-Hâmid bin Mehmed Emin el-Müezzin: 1225 (1810/1811) tarihinde Hacı Sufi Efendi'ye vermiş olduğu icâzetnâmeye *Ve ene'l-fakīru Mahmud el-hamid bi-hafız kelâmu'l-mecid bin Mehmedü'l-Eminü'l-Müezzin* sûretiyle ketebe koymuş olduğu görülmüştür.

Müsellem: Veli Dede Dergâh-ı Şerifinin pîşgâhında 1157 (1744/1745) tarihinde binâ edilmiş olan çeşmenin vasatındaki mermerde ta'lik hattı ile *Ve mine'l-mâi külle şeyin hayy* bu

zâtın hattı olup *Harrarahu'l-bânî es-sânîi'l-hakîr eş-Şeyh müsellem el-fakîr* şeklinde ketebesi görülmüştür.

Mustafa İbn Süleyman: Bezm-i âlem Sultan evkafından olan kitaplar arasında görüşmüş olan müzehheb bir mushafa *Meşşakahu'l-fakiru'l-muhtac ilâ Rahmeti'llâhi'l-kebîr Mustafâ İbn Süleymân El-Edirnevî min telâmîzi Kâtib Muslihu'l-Konevî gafera'llâhu zünûbehümâ. El-vâkı' fî evâili şehri Muharramu'l-Harâm min şuhûri sene-i seb'a ve tis'îne ve tis'ı-mi'eti min hicreti'n-nebeviyye* (Kasım/Aralık 1588) sûretiyle ketebesi görülmüştür.

Mustafa Tevfik: Belega'l-'Ulâ nazm-ı celîlini şâmil mahsûl-i desti olan bir levhaya *Ketebehu ed'afu'l-küttâb es-Seyyid Mustafâ el-Hâc ibnü'ş-Şeyh el-müştehir bi-tevfîkî el-mütelemmiz min Hüseyn Hâmid ve ba'dehû es-Seyyid Osmân el-ma'rûf bi-Dâmad İbrahim Afîf 1226* sûretiyle ketebesi görülmüştür.

Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Râsim bin Abdurrahman en-Nessâh bi-Şeyh-zâde: Câmi-i atik dahîlinde Cennet deresi nâmıyla meşhûr olan mahallin vasfına dâir mahdumları Akif Efendi'nin nutuklarını şâmil orada muallak levha bu zâtın hatt-ı desti olup *Ketebehu Mustafa er-Râsim bi-Şeyh-zâde Ebu'l-'Âkif min telâmîzi Kettânî-zâde* sûretiyle vaz'-ı imzâ etmiştir. Ve Taraklı Baba Türbesi'ne mahfuz bir Hilye-i Saadete *Harrarahû Mustafa 'an Abdurrahmân en-Nessâh bi-Şeyh-zâde min telâmîzi bi-Kettânî-zâde 1170* (1756/1757) sûretiyle ketebesi görülmüştür.

Mustafa bin Hâşim bin Hâşimî el-Edirnevî: 1156 senesi Zi'l-ka'desinin on dördüncü günü (30 Aralık 1743) hitâm bulmuş olan bir *Rûhî-i Bağdâdî Divanı*na *alâ yedi ed'afu'l-ibâd Seyyidü'l-Hâc Mustafa bin Hancı Haşim bin Hâşimî el-Edirnevî* nâmıyla ketebe vaz' ettiği görüldü.

Seyyid Muhammed Tahir el-Hulusi bin Hacı Mustafa: Ya'kub Gilârî Mescidinde *Sevvedehu'l-müznibu Mehmed Tâhir el-Hulûsi ğafarallahu zunûbehu ve li câmi-i'l-mü'minîn Emin* imzalı bir levhası tesbit olunmuştur.

Mustafa (Noktacı-zâde): *Allahümme inneke afüvvün tuhibbu'l-afve fa'fu annî* lafzını içeren levhasına *Ketebehu'l-'abdu'l-fakîr el-Hâc Mustafa bi-Hâfızı'l-Kur'an el-ma'rûf bi-Çelebi İmam gafarallahu ve li vâlideyhi ve limen nazara fîhi* şeklinde imzası olduğu ve ve

Yakub Gilârî Mescid-i Şerif'inde *Meşşekahu'l-fakîr Mustafa bi-Çelebi İmam* imzalı 1223 tarihli diğer bir levhası olduğu tesbit edilmiştir.

Mustafa Subhi İbn Ali: ikiyüz senelik bir Hilye-i Saadet'de *Ketebehû Mustafa Ali-zâde Edirnevî* imzası görülerek, Edirne hattatlarından olduğu anlaşıldı.

3.6 METİNDE TESBİT EDİLEN ESERLER

Riyâz-ı Belde-i Edirne adlı eserin Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünün en önemli özelliklerinden birisi de, Bâdî Efendi'nin hattatların sadece hayatlarını aktarmakla kalmayıp onların eserleri hakkında önemli bilgileri de vermiş olmasıdır. Titiz çalışması sonucunda hangi hattatın hangi esere sahip olduğuna, bunların bulundukları yerlere, tarihlerine, eser sayılarına kadar malûmatı bir araya getirmiştir. Biz de eserden bu bilgileri süzerek bir tablo halinde okuyucuya sunmanın bilgileri pratikleştirmek adına daha faydalı olacağı kanaatine vardık.

Bâdî Efendi, bu bölümünde 105 hattatın eserine ulaşmıştır. Bu eserler Kurân-ı Kerim, Enam cüzü, Besmele levha gibi eserlerdir. Bunların dışında tek nüsha olarak tesbit edilen eserler de vardır. Bunlardan bazıları Enîsü'l-Müsâmirîn, Rûhî-i Bağdâdî Divânı gibi eserlerdir. Bu eserlerden 75 inin bulunduğu yer tesbit edilmiş, 21 aded levhanın da metni verilmiştir. Tabloda gösterilen (*) işareti kimi zaman eserin sayısının birçok, sayısız gibi ifadelerle anlatılmasından dolayı tam olarak bilinemediğini, kimi zamansa verilmiş olan sayıdan daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu eserleri şu şekilde incelemek mümkündür:

En fazla yazılan eser Kur'ân-ı Kerim olup, tesbit edilen sayısı 597'den fazladır. Bu Kur'ân-ı Kerimlerden bir kısmının kimin için yazıldığı da metinde tesbit edilmiştir. Abdullah b. İbrahim Rodosî-zâde Hafız Ahmed Efendi'ye bir Kur'ân-ı Kerim yazmış ve ketebesini koymuştur. Sultan III. Ahmed bir Kur'ân-ı Kerim'i Kocamustafapaşa Hangâhı şeyhine, bir Kur'ân-ı Kerim'i Hâfız Paşa Camii imamı Veliyyüddin Efendi'ye bahşetmiş, iki Kur'ân-ı Kerim'i de Ravza-i Mutahhara'ya göndermiştir. Mehmed Ferid'in yazdığı Kur'ân-ı Kerim'lerden biri Sarı Şeyh Mektebi muallimi Hacı Hafız Ali Efendi'de, biri Mesud Hâfız Râşid Efendi'de, biri Nazmi Bey'de, biri Bâdî Efendi'de, iki nüshası Mustafa Vasfi Bey'de, biri Mumcu Hacı Hâşim damadında, biri de Ayasofya Kütübhânesi hâfız-ı kütübündedir. Mehmed Zühdî Hoca-zâde'nin Mehmed Emin Belgradî'ye tezhib ettirilmiş bir Kur'ân-ı Kerim'i ise Ma'cûnî-zâde Hâşim Efendi'de görülmüştür.

Edirneli hattatların önemli ilmî eserleri istinsâh ettikleri de anlaşılmaktadır. Bunları da şu şekilde sıralamak mümkündür: İbrahim Vahîd b. Yunus *Eşrâku't-Tevârih* adlı eserin, Ahmed (Kıyık İmamı-zâde) *Mehâmmü'l-Fukahâ* ve Hibrî'nin *Enîsü'l-Müsâmirîn* adlı eserinin hattatıdır. İskender de *Enîsü'l-Müsâmirîn* adlı Edirne tarihi eserini istinsah etmiştir. Tâbii'nin de Kınalı-zâde'nin *Ahlâk-ı Alâî* eserini istinah ettiğini öğrenmekteyiz. Mehmed Edib, Leylî Surûrî'nin *Bahru'l-Ma'ârif* adlı eseriyle Ahmed Bâdî Efendi'nin *Mesâdır-ı Lisân-ı Osmânî* adlı eserinin hattatıdır. Mahmud Örfî, tezhibli bir *Tarihçe*sini Sultan III. Mustafa Hân'a takdim etmiştir. Mehmed Sâdık es-Sıdkî tarafından *Enîs Dede Dîvânı* yazılmıştır. Nazîra'nın yazmış olduğu eserler arasında ise, İmam Fazıl Celâleddin'in *Câmiu'l-Hikâyât'ını Farisî'den Türkî'ye tercemesi, Behcetü'l-Ebrâr ve Lem'atü'l-Esrâr, Risâletü'l-Fürûk, Dîvân-ı İlâhiyât, Mecmuâ-i Mu'cizât-ı Nebeviyye, Manzum Nasihatnâme, Tuhfetü'l-Letâif fî Nevâdiru'l-Emsâlü'l-Garâib, Muhtasar Târîh-i Osmânî* ve *Muhtasar Edirne Tarihçesi* bulunmaktadır. Ataullah'ın Edirne'de yazmış olduğu *İskendernâme* adlı eser ise Konya'da Mevlânâ Müzesi'ndedir. Mustafa b. Hâşim b. Hâşimî el-Edirnevî'nin *Rûhî-i Bağdâdî Divanı*'nda ketebesi görülmüştür. Neşâtî Ahmed Dede'nin, *Kavâid-i Dürriye* isimli sözlüğü, *Hilye-i Enbiyâ* ve *Kavâid-i İlmü'l-Fars* adlı risâle ve *Örfî*'nin kasidelerine yazmış olduğu şerh eserleri arasındadır. Mustafa Râsim *Usûl-i Menâr İbn Mâlik ve Kudûrî* eserlerini yazmıştır.

Bunların dışında eserde tesbit edilen eserler şunlardır: 355'ten fazla Delâil-i Şerife, 73 aded Enâm cüzü, 28'den fazla Mevlid-i Nebevî, muhtelif 18'den fazla levha, 2 besmele levha, 3 Şifâ-i Şerif, 3 Tuğra levha, 4 Kitâbe, 2 Çeşme Tarihi, 3 Kasîde-i Bürde ve birçok Hizbü'l-A'zâm.

Edirne'de yazılmış olan bu eserlerin çeşitliliğine ve sayısına baktığımızda, elimizde Edirne'de hat sanatının, Osmanlı hat sanatı tarihi içerisinde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu anlamaktayız. Metinden tesbit edilmiş olan bu eserleri aşağıdaki tablo ile göstermek mümkündür:

HATTAT	ESER	ADET	TARİH	BULUNDUĞU YER
Abdullah bin İbrahim Rodosî-zade	Kuran-ı Kerim	1		
Sultan Murad Hân-ı Sâlis				

Sultan Mustafa Hân-ı Sânî	Besmele Levha	1		
Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis	Kuran-ı Kerim	1		Kocamustafapaşa Hangâhı Şeyhine hediye
	Kuran-ı Kerim	1		Hafız Paşa Camii İmamı Veliyyüddin Efendi'ye bahş
	Kuran-ı Kerim	2		Ravza-i Mutahhara
	Levha	1		Ayasofya
	Levha	1		Gülnûş Râbia Sultan Câmii
	Çeşme Tarihi	2		Bâb-ı Hümâyûn pîşgâhı ve Üsküdar İskelesi
Sultan Mahmûd Hân-ı Sanî	Besmele-i Şerife	1		Edirne'de Sultan Selim Câmi-i Şerîfi
	Levha	3		Trabzon'da Ortahisar Câmii-i Şerifi, Hatuniye Câmi-i Şerîfi, Hazret-i Mevlâna Türbesi
İbrahim b. Ahmed	Kuran-ı Kerim	10		
	Delâil-i Şerif	10		
Eş-Şeyh İbrahim b. Muhammed	Kuran-ı Kerim	1		
	Enam	3		
	Delâil-i Şerif	13		
İbrahim Vahîd bin Yunus	*Eşraku't-Tevârih*			
İbrahim Edhem es-Sırrî	Kuran-ı Kerim	*		
Ahmed (Haffaf)	Kuran-ı Kerim	20		
	Enam	10		
	Delâil-i Şerif	10		
Eş-Şeyh Ahmed Efendi	Kuran-ı Kerim	*		
Ahmed	Kuran-ı Kerim	8		
Ahmed (Kıyık İmamı-zâde)	*Mehâmmü'l-Fukahâ, Enîsü'l-Müsâmirîn*			
Ahmed (Berber-zâde)	Kur'ân-ı Kerim	2		
	Delâil-i Şerif	10		
	Eser ve Risâleler			
Ahmed b. Hacı Hasan	Hilye-i Saadet	1		
	Kur'ân-ı Kerim	2		
	Buhari	1		
	Delâil-i Şerif	1		
Ahmed	Kur'ân-ı Kerim	2		
Ahmed Rüşdî	Sebil Tarihi	1		Bat Pazarı
Ahmed Rüşdî (Dede Hafız Ahmed)	Mushaf-ı Şerif	1		
	Mevlid-i Nebevî	*		
Ahmed Rızâî (Direk Hafız)	Kur'ân-ı Kerim	39		
	Delâil-i Şerif	7		
	Mevlid-i Nebevî	28		
	Şifa-i Şerif	1		

Ahmed Sâdık bin İbn-i Süleyman Paşa	Levha	2		Bezirci Hatun Câmi-i Şerifi, Sivasî Abdül'aziz Efendi Dergâhı
Ahmed İlmî	Hilye-i Saadet	1		Bezirci Hatun Câmi-i Şerifi
İskender	Kur'ân-ı Kerim	*		
	Enîsü'l-Müsâmirîn			
İsmail b. Ahmed	Kur'ân-ı Kerim	18		
	Enam	30		
	Delâil-i Şerif	200		
	Kaside-i Bürde ile şerhi	1		Sultan Selim Kütüphanesi'nde
	Levha	2		Üç Şerefeli Cami-i Şerifi, Câmi-i Atîk
İsmail (Kâdı İsmail Efendi)	Kitâbe	1		İkinci Mekteb-i Rüşdiye'nin Kapısı
Emin	Kur'ân-ı Kerim	150'den fazla (?)		
Tâib Mehmed İbn Mustafa	Kıta			Hacı İlmüddin Cami-i Şerifi
	Tuğra	2		Sezâyi Dergâhı'nın semağhane ve türbe kapısında
	Cevâhiru'l-Kavâid adlı Farsça Gramer Kitabı			
Tâbii	*Ahlak-ı Alaî*	1		
Hasan Hattî	Kur'ân-ı Kerim	1		
Hasan Rızâî	Levha			Üç Şerefeli Câmii
Hasan Vasfi	Kur'ân-ı Kerim	30		
	Şifa-i Şerif			
	Delâilü'l-Hayrat			
	Hizbu'l-A'zâm	*		
	Ahter-i Kebir			
Hüseyin İbn Ahmed	Kur'ân-ı Kerim	23		
	Delâil-i Şerif	100		
	Enâm	30		
	Hizbü'l-A'zâm	2		
	Kıta ve Murakka			
Hüseyin	Kur'ân-ı Kerim			
	Delâil-i Şerif			
Eş-Şeyh Hüseyin	Kur'ân-ı Kerim	*		
Hüseyin Hâmid	Kur'ân-ı Kerim	48		
	Delâil-i Şerif			
	Mevlid-i Şerif			
Hüseyin Hüsnî	Kur'ân-ı Kerim	100		
Hüseyin Atıf	Kur'ân-ı Kerim	33		
Halil Seyyid	Kur'ân-ı Kerim	15		
Hayri	Levha			Eski Cami-i Şerif, Sultan Selim ve Bayezid-i Sânî, Süleymaniye, Yeşilce, Timurtaş, Safer Çelebi ve Sitti Sultan Camii

Derviş Ali	Levha	1		Ömer Semahat Efendi Tekkesi
Râsim	Kur'ân-ı Kerim	15'ten fazla (*)		
Sükûtî	Kur'ân-ı Kerim	*		
	Delâil-i Şerif			
	Diğer Eserler	*		
Süleyman Sabri	Kur'ân-ı Kerim			
	Esmâü'l-Hüsnâ			
Seyfüddin b. İsmail	Hilye-i Saadet	1		
Şuğlî Ahmed Dede İbn Mehmed Emin	Hilye-i Saadet	2		Hâdim Timurtaş Camii ile Sarıca Paşa Camii
	Levha			Yakub Gilâri Mescidi
Sâdık	Kitap	*		
Turhan Rüşdî	Kur'ân-ı Kerim	44		
Abdullah b. İbrahim	Kur'ân-ı Kerim	1		
Abdullah Reşad İbn Mehmed İbn Hasan	Hilye-i Saâdet	1		Edirne Defterdar Camii
Abdullah Vefâî	Vav Harfi			İsmihan Sultan Medresesi, Edirne Eski Camii
	İsm-i Celâl			Edirne Eski Camii
Abdüllatif (Hacı Hafız Abdüllatif Efendi)	Kur'ân-ı Kerim	35		
Osman b. Ahmed Dede	Tuğra	1		Eski Cami-i Şerif'in Çömlekçiler Kapısı'nda
Osman (Canbaz-zâde)	Kitabe	1		Saraçhane Köprüsü
İzzet	Kur'ân-ı Kerim	3		
	Levha	*		
Ali Reşid	Kur'ân-ı Kerim	1		
Kabûlî Mustafa	Kitap	273		
	Rûhu'l-Bey'an Tefsiri			
Kâmî Mehmed Efendi İbn-i Gülşenî eş-Şeyh İbrâhim Efendi	Kur'ân-ı Kerim	35		
	Risâle	5		
Seyyid Mehmed	Kasîde-i Bürde	1		
	Levha	1		Taraklı Baba Türbesi
Seyyid Mehmed b. Seyyid Ali	Levha	1		Taraklı Baba Türbesi
Mehmed Edib	*Bahru'l-Ma'ârif*			
	Masâdır-ı Lisân-ı Osmânî			
Mehmed Emin	Hilye-i Saâdet	1		Hacı Burnaz Câmi-I Şerifi
Mehmed b. Emin b. Halil	Levha	*		Beykoz çeşmesi, Hünkâr iskelesi,Kireçburnu, Arap Câmii.
Mehmed Emin Sa'dî	Levha			Eski Cami-i Şerif, Sultan Bâyezid

				Camii, Hazinedar Sinan Bey Camii
Mehmed Emin Fakihî	Levha			Aişe Hatun Câmii, Kabûli Dergâhı
Mehmed b. Mehmed el-Emin	Kur'ân-ı Kerim	500den fazla (*)		
	Delâilü'l-Hayrat	*		
	Kara Davud			
	Muhammediye			
Mehmed Refi'i	Levha	1		
Mehmed Hicabî	Kur'ân-ı Kerim	10		
	Mevlid-i Nebevî			
Mehmed Hilmi	Levha	*		Hacı Burnaz Camii
Mehmed Râşid İbn Mustafa Efendi	Levha	1	1210	
Mehmed Refi'i (Taşçıbaşı-zâde)	Levha	1		Üç Şerefeli Kabristanı
	Kitabe	1		Hacılar Ezanı Çeşmesi
Mehmed Zühdî	Kur'ân-ı Kerim	*		
	Delâil-i Şerif	*		
Mehmed Zühdî (Hoca-zâde)	Kur'ân-ı Kerim	1		
Şeyh Mehmed Sa'dî	İcazetnâmelerde ketebe			
Mehmed Said et-Tabi'î	Kur'ân-ı Kerim	1		
Mehmed Saîd el-Ferîd İbn Tâhir el-Müderrisî	Hilye-i Saadet	1		Hazinedar Sinan Bey Mektebi
Mehmed Sâdık	Levha	1		Sezâyi Dergâhı
Seyyid Mehmed Tahir el-Hulusi bin Hacı Mustafa	Levha	1		Yakub Gilari Mescid-i Şerifi
	Kıt'a	1		Horoslu
Mehmed Tâhir	Kur'ân-ı Kerim	*		
Mehmed Ferid	Kur'ân-ı Kerim	8		
Mahmud Çelebi İbn Murad	Kur'ân-ı Kerim			Piyalepaşa Cami-i Şerifi
Mahmud Örfî	Tarihçe			
Müsellem	*'Şumû'-i lâmî' fî beyân-ı etvâr-ı sâbi'*		1314	
	Divançe			Aşir Efendi Kütübhanesi
Mustafa (İmam-zâde)	*Gencîne-i Râz*			
Mustafa (Çelebi İmam)	Levha	1		Cami-i Atik Medresesi
Mustafa İbn Süleyman	Kur'ân-ı Kerim	1		
Mehmed Sâdık es-Sıdkî	*Enis Dede Divanı*			
Mehmed Sabri	Levha	1		Edirne Sultan Bayezid Cami-i Şerifi
Mustafa Tevfik	Levha			Cami-i Atik
	Kuran-ı Kerim			
Şeyhü'l-Hattâtîn Mustafa Râsim bin Abdurrahman en-	Levha			Cami-i Atik
	Hilye-i Saadet			Taraklı Baba Türbesi

Nessâh bi-Şeyh-zâde				
Mustafa Subhi İbn Ali	Hilye-i Saadet			Sivâsî Abdülaziz Dergâh-ı Şerifi
Mustafa Kesbî	Kitabe			Yalnızgöz Köprüsü
Mustafa Keşfî	Tebareke Cüzü		1240	
Mustafa (Kolancı-zâde)	Kuran-ı Kerim	28'den fazla (*)		
Neşâtî Ahmed Dede	*Kavâid-i Dürriye*, *Hilye-i Enbiyâ* ve *Kavâid-i İlmü'l-Fars*, Örfî'nin kasîdelerine şerh			
Nazîrâ	Buhari-i Şerif	2		
	İmam Fazıl Celâleddin'in Câmiu'l-Hikâyât'ını Farisî'den Türkî'ye tercemesi, Behcetü'l-Ebrâr ve Lem'âtü'l-Esrâr, Risâletü'l-Fürûk, Dîvân-ı İlâhiyât, Mecmuâ-i Mu'cizât-ı Nebeviyye, Manzum Nasihatnâme, Tuhfetü'l-Letâif fi'n-Nevâdiru'l-Emsâlü'l-Garâib, Muhtasar Târîh-i Osmânî, Muhtasar Edirne Tarihçesi			
Nakşî Molla Mustafa	Levha	*		Eski Cami, Sultan Selim Câmi-i Şerifi, ve Muradiye ve Gazi Mihal Bey Câmileri, Üç Şerefeli Camii
Yahya Sûfî	Fatiha Suresi			Fatih Camii
Ataullah	*İskendernâme*			Konya Mevlana Müzesi
Mustafa b. Hâşim b. Hâşimî el-Edirnevî	*Rûhî-i Bağdâdî Divanı*			
Ahmed Rıf'atî (Bâdî Efendi)	Kuran-ı Kerim	3		
Hüseyin Recâî	Kuran-ı Kerim	22		
	Hizbü'l-A'zâm	*		
	Fenârî			
Şâkir	Kuran-ı Kerim	1		
	Kasîde-i Bürde			
Şevkî (Mehmed)	Kuran-ı Kerim	1		
	Şifâ-i Şerif	1		
	Kitabe	1		Erzincânî Hacı İzzet Paşa'nın Üç Şerefeli Mektebi'ndeki Türbesi'nin bâlâsında
Ârif	Kuran-ı Kerim	6		
	Vilayet Sâlnâmesi	7-8		
Ali Remzi	Kuran-ı Kerim	15		
	Delâil-i Şerif	3		
	Hizbü'l-A'zâm	*		
	Risâleler			

Mehmed Reşid	Kuran-ı Kerim	13		
Mustafa Râsim	Kuran-ı Kerim	6		
	Şifâ-i Şerif	1		
	Delâil-i Şerife	1		
	Hizbü'l-A'zâm	1		
	Usûl-i Menâr İbn Mâlik ve Kudûrî	1		

3.7 EDİRNE İCÂZETNÂMELERİ

Edirne icâznetnâmelerinde, İstanbul icâzetnâmelerindeki usulün aksine birkaç hattatın adının bulunduğu değil, sayıları otuzu geçen hattatlar silsilesinin yer aldığı bir gelenek mevcuttur. Çoğu zaman Hz.Ali'den başlayan hattatlar silsilesi Hafız Osman ile Edirne'ye bağlanmaktadır. Edirne icâzetnâmeleri talebenin sülüs ve nesih hat ile yazmış olduğu hadis metinleri ile başlamaktadır. Eceztü (icazet verdim), ezentü (izin verdim), ve kemâ ecâzehû (ona izin verdiği gibi), ve ene'l-fakîr (ben fakîr …), ve minhu (ondan), ezine lehû (ona izin verdi) ifadeleri ile silsile talebeye kadar devam etmekte ve tarih ile son bulmaktadır.

Metinde yer alan icâzetnâmeler üç silsile halindedir. Birinci silsile 1242 (1826/1827) tarihine ait olup İbn-i Mukle, İbn-i Bevvâb, Yakut el-Musta'sımî, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman ile Edirne'ye bağlanarak es-Seyyid el-Hâc Ali ile son bulmaktadır. İkinci silsile 1193 (1779) tarihli olup, Osman b. Affan, Hz. Ali, Hasan el-Basri, İbn-i Mukle, Yakut el-Musta'sımî, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman vasıtasıyla Mehmed el-Ma'rûf bi-Kevkeb ile Edirne'ye ulaşıp Seyyid Mehmed Tâhir ile son bulmaktadır. İkinci silsilenin bir diğer icazetnâmesi Hz.Ali ile başlayarak Hasan el-Basri, Seyyid Kâsım, İbn-i Mukle, Yakut el-Musta'sımî, Hafız Osman ile Seyyid Mustafa'ya ulaşır. Bu silsile ise 1778/1779'a tarihlenmektedir. Edirne silsilelerinin sonuncusu olan üçüncü silsile ise Hz.Ali'den başlayarak Hasan el-Basri, Şeyh Kasım, İbn-i Mukle, İbn Bevvâb, Hafız Osman ile Yusuf Rûmi vasıtasıyla Mahmûd el-Hamîd'e ulaşmaktadır. Bu icazetnamenin tarihi ise 1206 (1792)'dir.

1242'den sonra yazılmış icazetnâmelerde, öncekiler gibi silsiledeki tüm hattatların isimleri yer almayıp, Hasan el-Basrî'den sonra Edirne'li hattatlara bağlanmaktadır. Ahmed Bâdî Efendi'nin icazetnâmesi de bu usûl üzeredir.

Edirne Hattatlarının Birinci Silsilesi'nin İcâzetnâmesi

İbn-i Mukletü'l-Vezîr, Ebû'l-Hüsn İbnü'l-Bevvâb, Yakût el-Musta'sımî, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman, Hasan Hüsnî İbn el-Mîr İlhâmî İbn-i Sadri's-Sudûr, Seyyid Çelebi

Mustafa Paşa, Ahmed el-ma'rûf bi Mecdî mütelemmiz Mustafa İbnü'ş-Şeyhı'l-arîf bi't-tevfîk, Mehmed Asım, Mehmed Ferîd, el-Hâc el-Hâfız Ömer Râkım, el-Hâfız Konevi-zâde, el-Hâc el-Hâfız Ali er-Remzî, Seyyid Bekir er-Reşâd, el-Hâc Ahmed el-Hamdi, Seyyid Hâfız İbrahim el-Fâizî, Seyyid Hafız Ahmed en-Nûrî, Ahmed er-Rüşdî, Yahya eş-Şükrî, Mehmed Tab'î el-Ma'rûf bi Dirlikçi-zâde, Hâfızu'l-Kur'an eş-şehîr bi'ş-Şerîf el-Fıtrî Hoca-zâde, Abdülkâdir Şükrî, Mahmud en-Nûrî, Hafız Osman el-Vehbî, es-Seyyid el-Hâfız el-arîk Bagratî, Ahmed es-Sûfî, es-Seyyid Hasan el-Vasfî, es-Seyyid ez-Zühdî Hoca-zâde, İbrahim el-Hilmî, es-Seyyid Ahmed el-arîf bi-Rüşdî, Mehmed ez-Zühdî, es-Seyyid Ali el-Hamîd, es-Seyyid Saîd el-ma'rûf bi't-Tab'î, es-Seyyid İsmail er-Reşâd, Mehmed el-Yüsra, Seyyid Çelebi Mustafa Paşa.

El-Hâc Nâil Mehmed Abbas Abdülcabbâr-zâde, es-Seyyid el-Hâc Ali.

Edirne Hattatlarının İkinci Silsilesinin İcazetnâmesi

Osman b. Affan (r.a), Hz. Ali (r.a), Hasan el-Basrî, İbn-i Mukletü'l-Vezîr, Yakût el-Musta'sımî, Abdullah es-Sayrafî, Şeyh Hamdullah, Mustafa Dede, Mehmed Dede, Hasan el-Üsküdârî, Hâlid, Derviş Ali, Hafız Osman, Hafız Mehmed el-ma'rûf bi-Kevkeb, Şuğlî Dede, Seyyid Mehmed el-ma'rûf bi-İmam-zâde.

El-Hâc Hafız Mehmed el-Mevlevî el-ma'rûf bi-İmamzâde, Süleyman Sırrî el-ma'rûf bi-Attar-zâde, Ahmed el-ma'rûf bi-Kettani-zâde, Salih-zâde, Mehmed el-ma'rûf bi-Şeyh-zâde, Hafız-zâde, el-Hâc Süleyman Habîb bi-Damad-zâde, Mehmed Sa'dî, el-Hâc Sâdık bi-Süleymanpaşa, Seyyid Ahmed el-Hilmî, Seyyid Mehmed Emin Sa'dî, Mustafa el-ma'rûf eş-Şeyh Mestci-zâde, es-Seyyid Abdülvehhab el-ma'rûf bi-Hâc-zâde, Seyyid Abdullah, Ahmed el-ma'rûf Bakkal-zâde, Mustafa es-Safâyî, Mehmed Sâdık bi-Kadı-zâde, Mehmed Refi'i bi-Taşcı-zâde, Seyyid Mehmed Tâhir.

İkinci Silsilenin Diğer İcazetnâmesi

Hz.Ali (r.a), Hasan el-Basrî, Seyyid Kâsım, Mukletü'l-Vezîr, İbn-i Bevvâb, Şeyh İshak, Ali el-Bağdâdî, Şeyh Üveys, Şeyh Talha b. Amir, Ali İbn. Zeyd, Şeyh Zeynelâbidîn, Şeyh Ebû Zer, Şeyh Şihâbüddin, Şeyh Cemâlüddin, Şeyh Kıbletü'l-Küttab, Yakut el-Musta'sımî, Şeyh Yahya, Şeyh Ahmed, Şeyh Mehmed Vefa, Şeyh Mehmed Hayreddin, Şeyh Hamdullah, Mustafa Dede, Hasan el-Üsküdârî, Halid Dede, Derviş Ali, Hafız Osman, Hafız Mehmed bi-Kevkeb, Şuğlî Dede, Mehmed İmam-zâde, el-Hâc el-ma'rûf bi-Berber-zâde.

Mustafa er-Râkım, Ahmed el-ma'rûf bi-Kettani-zâde, Şeyh Ahmed, Ahmed en-Nûrî, Seyfüddin, Şeyh Hasan, Seyyid Mehmed el-Nakşî, Mehmed er-Rüşdî, Seyyid Mehmed, Mehmed el-Emin, Seyyid Mustafa bi-Saatçi-zâde, Ahmed el-Hilmî, Hasan er-Rüşdî, Hafız bi-Tabancacı-zâde, Hafız Ali er-Remzi, Mehmed eş-Şerîf, Mehmed Asım, Hoca-zâde, Seyyid Mustafa.

Edirne Hattatlarının Üçüncü Silsilesi'nin İcazetnâmesi

Hz.Ali, Hasan el-Basrî, Şeyh Kasım, Şeyh Mukletü'l-Vezîr, İbn-i Bevvâb, Şeyh İshak, Şeyh Ali el-Bağdâdî, Şeyh Üveys, Şeyh Talha, Şeyh Ali b. Zeyd, Şeyh Zeyne'l-âbidîn, Şeyh Ebû Zer, Şeyh Şihâbüddin, Şeyh Cemâlüddin, Şeyh Kıbletü'l-Küttâb, Şeyh Yakût, Şeyh Yahya, Şeyh Ahmed, Şeyh Vefa, Şeyh Abdullah es-Sayrafî, Hayreddin, Şeyh Hamdullah, Mustafa Dede, Pîr Mehmed Dede, Hasan el-Üsküdârî, Şeyh Hâlid Dede, Derviş Ali, Hafız Osman Efendi, Yusuf er-Rûmî, Çelebi İmam Efendi, Haffaf-zâde Hüseyin Efendi, Hafızu'l-Kur'an İbrahim Efendi, Hafız Mehmed bi-Bıçakçı-zâde, Halil el-Yüsrâ, Mahmûd Hamîd b. Mehmed Emin.

Mehmed el-Hafızu'l-Kur'an, Hafız Seyfüddin, Mustafa er-Râsim, Ali er-Remzi, Seyyid Ahmed el-ma'rûf bi-Şeyh-zâde, Mehmed ez-Zühdî, Seyyid Abdullah, Mehmed el-Asım el-arîf bi-Hoca-zâde, Seyyid Mehmed bi-Boşnak-zâde, Hafız Yakub Râşid, el-Hâc Mehmed, Hamdi, Mehmed Kirişci-zâde, Halilü't-Tâfî, Mahmûd el-Hamîd, Seyyid Mehmed Şâkir eş-Şükrî, Mahmûd el-Hamîd.

1242 Tarihinden Sonra Yazılmış İcazetnâme Sureti

Hasan el-Basrî, Seyyid Hafız Halil el-Hilmi, Şeyh Ahmed, Mehmed Saîd et-Tab'î, Ahmed ez-Zihnî, Şerif el-Fıtrî, Seyyid Hasan el-Vasfî, el-Hâc Mahmûd en-Nûrî, Seyyid Mehmed ez-Zühdî, Mehmed el-Hicâbî, Mehmed ez-Zühdî, Hafız Ahmed er-Rüşdî, Seyyid Hafız İbrahim er-Râsımî, Ali es-Sabrî, Mehmed el-Mu'tî, Hulûsi, İsmail er-Reşâd, Hasan el-Hüsnî, Seyyid Salih el-Medhî.

Ahmed Bâdî Efendi'nin İcazetnâmesi Sureti

Ahmed er-Rıf'atî, Mustafa el-Medhî, es-Seyyid el-Hâfız Halil el-Hilmî, Hafız Ahmed ez-Zihnî, el-Hâc Mahmûd en-Nûrî, el-Hâc arîf bi-İzzetî, Hasan el-Vasfî, Seyyid Mustafa el-Medhî, el-Hâc İbrahim en-Namıkî, Seyyid Mustafa er-Râsımî, el-Hâc Şerif el-Hıfzî, el-Hâc

Mehmed es-Sükûtî, Hasan er-Rızâî, Hasan el-Vasfî, Seyyid Hafız el-Hakkı, Seyyid Mehmed el-Hicâbî.

SONUÇ

Ahmed Bâdî Efendi'nin 1308 (m. 1891) yılında Ahmed İzzet Paşa'nın teşvikleri neticesinde yazmaya başladığı ve on altı yıllık bir çalışmanın sonucu olarak 1315 (m. 1897-98) yılında tamamlamış olduğunu belirttiği *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eseri; Edirne tarihi, kültürü, mimarisi, dönemin önemli bürokratları, aydınları ve devlet adamları hakkında bilgi veren önemli bir eserdir. Bâdî Efendi, eserinin mukaddime bölümünde bu eseri yazma sebebi olarak Osmanlı'ya hizmet edebilme fırsatına nâil olmak ve imparatorluğun ikinci başkenti olan bu şehre dair bir tarih eserinin bulunmayışını göstermiştir. Eserde sadece tarihi bilgiler verilmemiş, tezkire usulüyle şahısların hal tercümelerine de yer verilmiştir. Bu yönüne rağmen eserin tarih kitabı yönü ağır basmaktadır.

Bu çalışmada ele almış olduğumuz konu *Riyâz-ı Belde-i Edirne* adlı eserin "Ravzatü'l-Hattâtîn" bölümüdür. Tebyîz edilmiş nüshası Beyazıt Kütüphanesi T.Y 10392 numarada ve müsvedde nüshası da Edirne İl Halk Kütüphanesi T.Y 2315 numarada kayıtlıdır. Beyazıt nüshasının 2. cildinde 342-410; Selimiye Nüshası'nın 2. Cildinde 82-114, 3. Cildinde ise 545-624 sayfaları arasında Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü yer almaktadır. Bu çalışmada temize çekilmiş nüsha olan Beyazıt nüshası esas alınarak, her iki ciltte yer alan müsvedde nüshalar ile karşılaştırılmış, farklılıklar tesbit edilmiştir. Bunun dışında eserin diğer bölümlerinde (Ravzatü'ş-Şu'arâ, Ravzatü'l-Ulemâ vd.) ismi geçen hattat hakkında yer alan bilgiler de dipnotta gösterilmiştir.

Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde Bâdî Efendi başta *Tuhfetü'l-Hattâtîn, Devhatü'l-Küttâb, Hat ve Hattâtân, Gülzâr-ı Savâb* ve *Menâkıb-ı Hünerverân* gibi hat sanatı tarihiyle ilgili kaynak

eserler olmak üzere *Mevzûâtu'l-Ulûm, Enîsü'l-Müsâmirîn* gibi önemli eserleri kaynak olarak kullanmıştır. Hayatları hakkında bilgi verdiği hattatların doğum yeri, doğum tarihi, mesleği, icazet aldığı üstadı, icazet türü, varsa eseri, vefat tarihi, vefat yeri, mezar taşı gibi önemli bilgiler vermektedir. Yeri geldikçe hal tercümesini beyit ve kıtalarla zenginleştirmiştir.

Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünde genelde hat sanatı, özelde ise Edirne hat sanatı tarihi ve Edirne'nin meşhur hattatları hakkında önemli bilgilere ulaşabilmekteyiz. Bâdî Efendi bu eserin Beyazıt nüshasında on adet Osmanlı padişahının haricinde toplam 389 Edirneli hattat hakkında bilgi vermiştir. Selimiye Nüshası'nın ikinci cildinde 239, üçüncü cildinde ise 401 hattat ve eserleri hakkında bilgilere ulaşabilmekteyiz.

Bâdî Efendi eserini kaleme alırken yukarıda ismi geçen kaynak eserlerden yararlanmış, bunu da ilgili şahsın bahsinin sonunda belirtmiştir. Eserlerden yararlanırken olduğu gibi nakletmeyip, birtakım değişikliklerle kitabına almıştır. Bu eserler de Ravzatü'l-Hattâtîn bölümü gibi hattatları alfabetik olarak sıralamış ve hayatları hakkında bilgi vermiştir. *Tuhfetü'l-Hattâtîn*'de 1228 hattât, *Hat ve Hattâtân*'da 640 hattât, *Devhatü'l-Küttâb'*da 496 hattât, *Gülzâr-ı Savâb*'da 37 hattât; biyografileri ile ele alınmıştır. Gülzâr-ı Savâb dışındaki eserler genel olarak Ravzatü'l-Hattâtîn'de olduğu gibi hattat isimlerini alfabetik olarak sıralayan biyografi türündeki eserlerdir. *Gülzâr-ı Savâb*'da ise Bâdî Efendi'nin Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünün girişinde yararlanmış olduğu *Mevzûâtu'l-Ulûm* adlı eserden yararlanılmış; hat sanatının tarihçesi, kullanılan malzemeler ve önemli hattatlar hakkında bilgi verilmiştir. Ravzatü'l-Hattâtîn bölümünün diğer eserlerden farkı ise sadece Edirneli hattatlar ve icazetnâmeleri ile sınırlı olmasıdır. Bu yönü ile eser ayrı bir önem taşımaktadır.

Eserde geçen hattatların hangi hat çeşidinde icazetnâmesinin olduğuna dair bir tesbit yaptığımzda ortaya şöyle bir sonuç çıkmaktadır: Sülüs ve nesih hattatları 218 aded; sülüs, nesih ve ta'lik hattatları 7 aded, ta'lik hattatları 14 aded, ekâlîm-i seb'a hattatları 3 aded; divânî ve rik'a hattatı 1 aded; nesta'lik hattatı 1 adeddir. Bâdî Efendi bu hattatlardan 105'inin eserine ulaşmıştır. En fazla yazılan eser Kur'ân-ı Kerim olup, tesbit edilen sayısı 597'den fazladır. Bu Kur'ân-ı Kerimlerden bir kısmının kimin için yazıldığı da metinde tesbit edilmiştir. Abdullah b. İbrahim Rodosî-zâde Hafız Ahmed Efendi'ye bir Kur'ân-ı Kerim yazmış ve ketebesini koymuştur. Sultan III. Ahmed bir Kur'ân-ı Kerim'i Kocamustafapaşa Hangâhı şeyhine, bir Kur'ân-ı Kerim'i Hâfız Paşa Camii imamı Veliyyüddin Efendi'ye bahşetmiş, iki Kur'ân-ı

Kerim'i de Ravza-i Mutahhara'ya göndermiştir. Mehmed Ferid'in yazdığı Kur'ân-ı Kerim'lerden biri Sarı Şeyh Mektebi muallimi Hacı Hafız Ali Efendi'de, biri Mesud Hâfız Râşid Efendi'de, biri Nazmi Bey'de, biri Bâdî Efendi'de, iki nüshası Mustafa Vasfi Bey'de, biri Mumcu Hacı Hâşim damadında, biri de Ayasofya Kütübhânesi hâfız-ı kütübündedir. Mehmed Zühdî Hoca-zâde'nin Mehmed Emin Belgradî'ye tezhib ettirilmiş bir Kur'ân-ı Kerim'i ise Ma'cûnî-zâde Hâşim Efendi'de görülmüştür.

Edirneli hattatların önemli ilmî eserleri istinsâh ettikleri de anlaşılmaktadır. Bunları da şu şekilde sıralamak mümkündür: İbrahim Vahîd b. Yunus *Eşrâku't-Tevârih* adlı eserin, Ahmed (Kıyık İmamı-zâde) *Mehâmmü'l-Fukahâ* ve Hibrî'nin *Enîsü'l-Müsâmirîn* adlı eserinin hattatıdır. İskender de *Enîsü'l-Müsâmirîn* adlı Edirne tarihi eserini istinsah etmiştir. Tâbii'nin de Kınalı-zâde'nin *Ahlâk-ı Alâî* eserini istinah ettiğini öğrenmekteyiz. Mehmed Edib, Leylî Surûrî'nin *Bahru'l-Ma'ârif* adlı eseriyle Ahmed Bâdî Efendi'nin *Mesâdır-ı Lisân-ı Osmânî* adlı eserinin hattatıdır. Mahmud Örfî, tezhibli bir *Tarihçe*sini Sultan III. Mustafa Hân'a takdim etmiştir. Mehmed Sâdık es-Sıdkî tarafından *Enîs Dede Dîvânı* yazılmıştır. Nazîra'nın yazmış olduğu eserler arasında ise, İmam Fazıl Celâleddin'in *Câmiu'l-Hikâyât'ını Farisî'den Türkî'ye tercemesi, Behcetü'l-Ebrâr ve Lem'atü'l-Esrâr, Risâletü'l-Fürûk, Dîvân-ı İlâhiyât, Mecmuâ-i Mu'cizât-ı Nebeviyye, Manzum Nasihatnâme, Tuhfetü'l-Letâif fî Nevâdiru'l-Emsâlü'l-Garâib, Muhtasar Târîh-i Osmânî* ve *Muhtasar Edirne Tarihçesi* bulunmaktadır. Ataullah'ın Edirne'de yazmış olduğu *İskendernâme* adlı eser ise Konya'da Mevlânâ Müzesi'ndedir. Mustafa b. Hâşim b. Hâşimî el-Edirnevî'nin *Rûhî-i Bağdâdî Divanı*'nda ketebesi görülmüştür. Neşâtî Ahmed Dede'nin, *Kavâid-i Dürriye* isimli sözlüğü, *Hilye-i Enbiyâ* ve *Kavâid-i İlmü'l-Fars* adlı risâle ve *Örfî*'nin kasidelerine yazmış olduğu şerh eserleri arasındadır. Mustafa Râsim *Usûl-i Menâr İbn Mâlik ve Kudûrî* eserlerini yazmıştır. Metinde yer alan bu bilgiler, bu eserler üzerine çalışma yapan araştırmacılar için de ayrı bir önem arz etmektedir. Bunların dışında eserde tesbit edilen eserler şunlardır: 355'ten fazla Delâil-i Şerife, 73 aded Enâm cüzü, 28'den fazla Mevlid-i Nebevî, muhtelif 18'den fazla levha, 2 besmele levha, 3 Şifâ-i Şerif, 3 Tuğra levha, 4 Kitâbe, 2 Çeşme Tarihi, 3 Kasîde-i Bürde ve birçok Hizbü'l-A'zâm. Edirne'de yazılmış olan bu eserlerin çeşitliliğine ve sayısına baktığımızda, elimizde Edirne'de hat sanatının, Osmanlı hat sanatı tarihi içerisinde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu anlamaktayız.

Ravzatü'l-Hattâtîn'de yer alan hattatların çoğunluğunun Edirneli veya Edirne'de sâkin oldukları tesbit edilmiştir. Edirneli olduğu belirtilen 88, Edirne'de sâkin olan 148 hattat mevcuttur. İstanbullu 2, Dimetokalı 2, Kırcaalili 2, Uzuncahasköy Kasabası'ndan 2 hattat tesbit edilmiştir. Bunların dışında Çökeli, İsakçeli, Faracaklı, Aydınlı, Zağra-i Atikli, Dobrucalı, İsabeyli Köyü'nden, Sofyalı, Biteklili, Yanbolulu, Demirhisarlı, Cumalı, Kırımlı ve aslen Yahudi olduğu belirtilen bir hattat mevcuttur.

Eserde dikkat çeken bir diğer husus ise hanım hattatların isminin zikredilmesidir. Zahide Zeliha ve Zübeyde hanımlar Bâdî Efendi'nin üstadına ve icazetine ulaşmış olduğu hattatlar arasındadır.

Bâdî Efendi eserinde 35 hattatın toplam 45 eserindeki ketebe kayıtlarına yer vermiştir. Bu ketebeleri ilmî eserlerde, icâzetnâmelerde ve levha, hilye gibi eserlerde tesbit etmek mümkün olmuştur. İlmî eserlerde en çok kullanılan ketebe ifâdesi ketebehû (onu yazdı)'dur. Bunun dışında harrarahû (tahrîr etti, yazdı), nemekahû (hattat kendisinden bir söz kattığında), meşşekahû (meşke bakarak yazıldığında veya hattat meşk ettiğinde), 'an yed'il-fakîr (fakirin elinden), ittefeka'l-ferağ (ferağ kaydı da denilen, yazma eserlerde eserin son bulduğunu gösteren ifade) ifadeleri kullanılmıştır. İcâzetnâmelerde ise, ve ene'l-fakîr … (ve ben fakir …), ve ene'l-mu'cîz …. (ve ben âciz…) ve ketebehû ifadeleri ile hattatın ismini görmek mümkündür. Eserde ketebeleri tesbit edilmiş olan bu icazetnâmeler 1206 ile 1225 tarihleri arasındadır. Bir de levha, hilye vb. eserlerde tesbit edilmiş olan ketebelerde de yine ketebehû en çok kullanılan imza şeklidir. Bunun dışında harrarahû, sevvedehû (onu karaladı, tevâzu ifadesi olarak), muhtâcu'ş-şefâ'a (şefaate muhtaç) gibi ifâdeleri veya nadiren de olsa hattatın ismini görmek mümkün olmuştur. Bu eserler de yine 111 ile 1258 tarihleri arasındadır.

Çalışmada nüsha karşılaştırması yapılmış ve iki nüsha arasında birtakım farklılıklar tesbit edilmiştir. Bunları kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- Hattatın vefat tarihindeki farklılıklar
- Hattatın almış olduğu görevlerdeki hizmetleri hakkında ayrıntılı bilgiler
- Hattatın hangi üstaddan icazet aldığı
- Eserin ketebesinin ne olduğu
- Hattatın hangi icazetnâmede imzasının bulunduğu
- Şiirde üstadının kim olduğu

- Hattatın hangi eserinin olduğu
- Mezar taşında bulunan imzası
- Hattatın sahip olduğu divan sayısı
- Kıraat ilminde kimden icazet aldığı
- Mezar yeri gibi bilgilerde nüshalar arasında farklılıklar bulunmaktadır.

Edirne icâznetnâmelerinde, İstanbul icâzetnâmelerindeki usulün aksine birkaç hattatın adının bulunduğu değil, sayıları otuzu geçen hattatlar silsilesinin yer aldığı bir gelenek mevcuttur. Çoğu zaman Hz.Ali'den başlayan hattatlar silsilesi Hafız Osman ile Edirne'ye bağlanmaktadır. Edirne icâzetnâmeleri talebenin sülüs ve nesih hat ile yazmış olduğu hadis metinleri ile başlamaktadır. Eceztü (icazet verdim), ezentü (izin verdim), ve kemâ ecâzehû (ona izin verdiği gibi), ve ene'l-fakîr (ben fakîr …), ve minhu (ondan), ezine lehû (ona izin verdi) ifadeleri ile silsile talebeye kadar devam etmekte ve tarih ile son bulmaktadır. Metinde yer alan icâzetnâmeler üç silsile halindedir. Birinci silsile 1242 (1826/1827) tarihine ait olup İbn-i Mukle, İbn-i Bevvâb, Yakut el-Musta'sımî, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman ile Edirne'ye bağlanarak es-Seyyid el-Hâc Ali ile son bulmaktadır. İkinci silsile 1193 (1779) tarihli olup, Osman b. Affan, Hz. Ali, Hasan el-Basri, İbn-i Mukle, Yakut el-Musta'sımî, Şeyh Hamdullah, Hafız Osman vasıtasıyla Mehmed el-Ma'rûf bi-Kevkeb ile Edirne'ye ulaşıp Seyyid Mehmed Tâhir ile son bulmaktadır. İkinci silsilenin bir diğer icazetnâmesi Hz.Ali ile başlayarak Hasan el-Basri, Seyyid Kâsım, İbn-i Mukle, Yakut el-Musta'sımî, Hafız Osman ile Seyyid Mustafa'ya ulaşır. Bu silsile ise 1778/1779'a tarihlenmektedir. Edirne silsilelerinin sonuncusu olan üçüncü silsile ise Hz.Ali'den başlayarak Hasan el-Basri, Şeyh Kasım, İbn-i Mukle, İbn Bevvâb, Hafız Osman ile Yusuf Rûmi vasıtasıyla Mahmûd el-Hamîd'e ulaşmaktadır. Bu icazetnamenin tarihi ise 1206 (1792)'dir. 1242'den sonra yazılmış icazetnâmelerde, öncekiler gibi silsiledeki tüm hattatların isimleri yer almayıp, Hasan el-Basrî'den sonra Edirne'li hattatlara bağlanmaktadır. Ahmed Bâdî Efendi'nin icazetnâmesi de bu usûl üzeredir.

Ahmed Bâdî Efendi'nin, çeşitli vilayetlerdeki memuriyeti dolayısıyla zor şartlar altında "rahmete vesile olur" düşüncesiyle tamamlamış olduğu bu eseri, ilim dünyasına çok önemli katkılar sağlamıştır. Günümüzün bilimsel araştırma yöntemlerine benzer yöntemleri kullanmış olması, ulaştığı her bilgiyi teyid edebilmek için başvuru eserlerine, şahıslara, gazetelere, hattatların eserlerine, icazetnamelerine hatta mezar taşlarına kadar gitmiş olması ve bunları eserinde kaynak olarak göstermesi, kitabın ilmî değerini bir kat daha arttırmaktadır. Bu açıdan

bakıldığında biz de Osmanlı hat sanatı tarihi içerisinde müstesna bir yere sahip olan Edirne hat sanatı tarihi ve hattatları hakkında önemli bilgilere ulaşmış bulunmaktayız. Bu vesile ile çalışmanın, bu alanda yeni bilgilere ve araştırmalara kapı açacak olması en büyük temennimizdir.

EKLER 1.RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN/ BAYEZİD NÜSHASI

ناموا بأمر عمايهم وما نكروا ما ورثنا لمجد المشرفيات

(ترجمه)

غضب وقته وسته قام الدهر بأبي مداد امداد ايدصور وبيتج سانيه
عدوه ضربايه يمك نويد تأبيد الوراثه كسيفشرقي يقدتكر همه نده يانيه

تنبيه: اما فظ اعنايمك بيانى: ايجدى معلوم اولدكدن وقتكه افاده واستفاده علوم ومخاطبه ومحاوره مناسب نفعظ ايله الينه الفاظ ايله معلوم اولديكى ضبط اصول الفاظ علما: عاميه وخصوصا كاميه ساتده اعتماد وتحريات الفاظ ايله حكم اصور وردا ولوب اول سبب له الفاظ متعلقه علوم استخراج وتنظيم اولنمغى اوزره بكى قسم تقسيم ايلوب علوم ايجه ايله تسريع اولنمشدر. ادب نفسى ودرس اكا موقوف اولديغى جهته يه علوم عربيه ايله تسميه اعتماد در. فصل فى تحقيق الفاظ عربيه ورده اولديغى جهته در. زيرا زبان عربيه كوجى شرايعك افضلى واعدلى واحسنه واوزيسه. زوجه ودوجيان بكله يقيه وبرقعان جهته در افضلى لغات واكمل السنه وعبارايه اوزره بيك طوقوز يوزسكسان اوچ سنه قمرى اولمغله كرك آدم كوجى اهم قيده اوسطه واكرم وكبرى بدعته قوشمى ودخالت جهايغه مالك قيلمى اولمشدر. آنده حكمه بيان احمد ده اسباب ظهور وقدار نوعنى اساعتمزه ومحاوره ومخاطبه ايله كه نفسى تحجه حاضره موجوده قناعت ايله. علوم جديدى وسكوتهدى اقتضا ايدركه استناط ايله كدى علوم ومعارف وتحصيل وتدوينده انتساب نفوس ناقصه قدرى وقابليه دلالت فكرلرى حاضريه. كرك غائبيه وكرك بيلمجم اولوب ايه جاك طالبيه وفى مطلوبه آكاه جميع اولوب ده اولوزده علما: اقطا يتسع اولوب تاكه تندهول فكاره وكثره تكرار ايله تحفظ وعه وفى على الدوام تكثيره واده ياد هاصل اولا. ترجمه علما: ام اصول كتابيه ده وفى بحث ايله بدكر جميع زمانه نفوسى ناقصه وصافى عامه وشامله اولا. وفى حروف حركاتنده وسكناتنده ونقط وضوابطه ده وشدات وصلاتنده وتركيب وتبديل بحث ايله يدر. تاكه ناظر اولنه كتابيه ده الفاظ وحروف انتقال وآبادده اذ لغاته حاصل اولنده معانى يانه برل ايله اولا. وفى كتابى الفاظ آره سنده وضوابطه ده اعيانه اولنده اشياء آره سنده وضع ايله يدر. مثلا هر انسان كون بنفسه وعرضا كون نفسه آخر وضع ايله يدر. تاكه كتابيه ده الفاظ مفاهم اولنجه لازم مفاهيم كون. زيرا معلول ودلالته ده دولا ودلالت لازمه مفاهم [دولالته ده مقصد الفاظ ومعلوليه ده مقصد معانيه] اما انا: الفاظه ده وضع ايلمسه بوبات مفرده در. زيرا زيد ودلالته ده معلول ودلالت لازم كبار. وفى كتابى اولمرده اذ لغاته اولنده اشيا كون وضع ايلمكه يدر. زيرا قوه مفكره معانى اولمشدر كه معانى وضوابيه كده اكا دلالت ايده. الفاظى وفى تخيلى وتفكر ايده. حتى كانه مفكر اولنده ديكه معانى فى الفكر اثبه يكى ومده كه فى نفسنده اكا دلالت ايده الفاظك تخيلى وفى سماعايده. وفى كتابيه ده معانى به انتقال اولمسه اول نفس جهاته ده الفاظ انتقال عسير اولور. زيرا معلوليه ده زيد انتقال عكسنه اصعب ايدوكى جاى فحى وقال وكلور. كورمزمسنكه نفسه اولنده معانى مقابله سنده انسان. الفاظ نفسى قاتنده الفاظ ده معانى مفاهم ايكسنده اصعبده. اما فظك كيفيت وضعى. ايجدى بيلمك كركه اول وضع فظ اولنده وحضرت ابوالبشر آدم صفى در. على نبينا وعليه الصلوة والسلام كه فظى يرلشه اوزره يانه يلمجه ايله يدر. آنده بعد الطوفان كه قوم كتابت وفظه يه اصابت ايله يدر. بعضيلر ديمشدركه اول واضع افوخ بن اوريس در. عليه السلام. بعضيلر ديمشدركه عليه السلام حضرت ادريس در. بعضيلر دخى ديمشدركه حضرت آدم عليه السلام كندى جمجه ايله حروف مقطعه اتدالى ديمشدر.

[كتابيه الخمسى نك اصول نفسى نفسيه بوراى نفوسيه بعده ذكر ايدوب بعده ذكر ايدركه حضرت آدمك تعلم آدماسيله كتاب اول

كتابيه — واعلم علمك الملك الوهاب] اصح بودركه كتابات جميعى دياخود بعضى جهاتيه توقيفيه در. ديوزكه اولمامه قوللرى ايجه تابيه دخى يوقدر. زيرا جائزكه بعضيه نزول فظ وقوع اولمشاولا. ودخى حضرت ايه عليه السلام فظ عبرى اول وضع ايله بدكه بوكون فظى اولمشدر. ايكيسى سلامه كه حروفى وضع وتوصل ايله. اوچيسى عامه دركه نقط واعجام وضع ايله. انده حكمه بوعلم فكريه نقل اولنوب تعلم ايله يدوب بيان فلقده تابع وكيد ومتمم اول وشهر اولدى. جوهرى دخى شرف بيه الفاظ ايله يدى كه اول وضع حروف و اشكال فى قيلمشدر كه برقاچ حالده كه بيسى مرة بعد مره در. بعضيلر دخى ديمشدركه فظى اول اختراع ايله نلرايجون ظهور قيلمشدر كه عدنان به اورقده نزول ايتمشدر. واسلاف اساميسى ايجه وظهور وعلى وكلمه وسعفص وقرشت ايدى. كتابى دخى كه بدك اساميسى اوزره وضع ايله يدر. كه بدك اساميسنه شاذ وضايع اولدن حروفى آنلرك فاعده وروفنا ايله نسبى اولدنه اضافه ايله يدكه آنلرنجه وضع اولمشدر. وبعضيلر دخى ديمشدركه اول كما سه آكا: ماوراى بدن در. وكلمه حضرت شعيب عليه السلام زمانه ايدى. انده حكمه فظ مدين ايناده انتقال بعده الهوجيه. انتقال ايله يدى. بعده بيان عربيه انتقال. وبعده ايجه انتقال بولدى. ودخى بيشدركه ابتدا حضرت آكا عليه السلام نفسى وانفرد يتما اورده بركتاب وضع ايدوب جهدنى برنظم ايله يدكه حروفى جملة موصول وغير منقوطه ايدى. آنده حكمه آلفبا ت وتهجيع وقضاء نفوذ ايدوب وراشياء ونظائرلرنى زياده ايله يدر. ودخى قسم بيكجه والى كوره رده رديشه ايله يدكه وكيشه وكلما: حضرت يوقم بكا خبر ويرديكه فظ عربى اول اولدكتابيه ده بيكه دينى الفاظ به كتابه ده. وسيرت ايله نمشده مذكور ده ركه فظ عربى اول كتابت ايله يه جميع به شيا آده. فاعده تعلم اولنمشه. امام سيوطى كتابى التعريف والمحاضره وكيشه كه اصح اقوال عمرو به عبد الرطريقنده رواية ايتكدر كه على عليه السلام وضع ايله يدكه حضرت يوحنا ده. لسان عربى اوزره اول كتابت ايله يه حميريه شيا آده. فاعده تعلم اولنمشه. ودخى ابه عباس رضى الله عنهما سؤال ايله يدكه فهما وكتابت وتكلمى قنده تعلم ايتمكه. جواب ويرديكه بزه حضرت ابراهيم تعلم ايتمشه. ويديكه حضرت ابراهيم كيدنه تعلم ايله يدى. جواب ويرديكه: جانب يمنه قوجاغه ركيكه كلوب تعلم ايله يدى. ويديكه اول كيمه زه تعلم ايله يدى. ويديكه حضرت هود عليه السلام وهم ايله اوطه ايدى. ابوعمرو به الرقى كتابيه على النقط والنقط وذكر ده ذكر ايتمشدر كه بعضيلر ديمشدركه اول ظهورى يفث ابى سفيان به هر جفعى. ابى سفيان به اتيه قبيلدنه اكا دخى الهوجيه ويديكه قبيلدنه اوطه شه. الهوجيه دخى ديمشدركه نبى الهوا ايله رده اخذ ايتمشدر. وابى سفيان به حربه نزد نجاشى حضرت عمرو به العاص رضى الله عنه وقريشه به رجعت دخى تعلم ايتمشدر. ومعاويه به ابى سفيان دخى عمى سفيانه تعلم ايله يدى. اما اوسى وخزرج قبيلرى بريهود يه تعلم ايله يدر. بعده ظهور ديه اسلام وبعثت حضرت سيد الانام اولدقده اونده نه زياده جركيه ايجاد نده موجود ايدى. سعيد نه شاده وضعنه به عمرو والى به كعب و زيد به ثابت كبى رضى الله عنهم. الدعربيه وعبرانيه دخى كتابت ايله يدى. ودخى آنلرده ايدى نافع به حالك وسيه به ضحر وصعصعه به عدى وابوعيسى به كيز واوس به هولى وبشر به سعد. ودخى معاويه اولركه سكانه شروه وغرب وطاغنه عجم وحرب وغربيه ده جمع اهم ايجنه اولنده كتابت وقلم اولده ايكى كتابه. عربيه وحميريه ويونانيه وفارسيه وسريانيه وعبرانيه ودومه وقبطيه وبربريه واندلسيه وصقليه وجنيه. بونلر دخى بونى بالكلد مخصص و الطائفه عالم عالمه عاطفه كه انلر: حميريه ويونانيه وقبطيه وبربريه واندلسيه اوچى دخى يد دنه استعمال باقى

ومعلوم لکه بلاد اسلامده اهالی معدود ومدرک آنلر : رومیه وهندیه وحبشیه در . باقی اولدقلری آنلر بلادلرنده اسلامده
مستعمل اقلامدن کر عربیه وفارسیه وسریانیه وعبرانیه در (کتاب لوامع الجمیلة — فی شرح العقیدة) صاحبی دیشدرکه :
خط عربیده مرتبة اولان کوفی دیه شهرت بولوندر . وهالا مستعمل اولان اقلام آندن استنباط اولنمشدر . وکوفیدن
نقل اولنجه اواخر دولت (بنی امیه) واوائل (عباسیه) ده اولمشدر . وخط بدیع منسوب اول کتابت ایلیه ابو علی محمد بن
علی بن حسن بن مقلة الوزیردر . سنه ثمان وعشرین وثلثمائه ده وفات ایلمشدر . بعده سنه ثلث عشرة واربعمائه
ده صاحب الخط البدیع المنسوب علی بن هلال البواب البغدادی ظهور ایلمشدر . بوکا ابن ستری دخی دیرلر . بواب
وبواب اولان ملازم ... اولدیغی ایچوندر . وآنک کتابته تیمّناً ابن اسد کاتب ایدیکه اول ابو عبدالله محمد بن اسد
علی بن سعید القاری البزاز البغدادی در . ابن بوابک وفاتی سنه ثلث وعشرین یاخود عشرة واربعمائه ده بغدادده
وقوع بولمشدر . وامام احمد بن حنبل جوارنده مدفوندر رحمه الله تعالی . وابن بوابک مرثیه سنده بو شعری انشا ایتمشلردر .

[شعر]

استشعر الکتّاب فقدک سالفاً — فقضت بصحة ذلک الایام
ولذاک سوّدت الدوی کآبة — اسفاً علیک وشقّت الاقلام

[ترجمه]

کویا طویشدی کتاب اولان فقدک سنک — صحت حکمه حکم ایتدی قضا ایله روزکار
اول سببدندر سیه پوش اولدی هرنه دوات — جیبنی شق ایلدی اقلام ایردی اکا انکسار

نثر : بعده ابو الدر یاقوت بن عبدالله الموصلی امین الدین الملکی ظهور ایلدی . وسنه ثمان عشر وستمائه ده وفات ایلدی .
بعده شهاب الدین ابو الدر یاقوت بن عبد الرحمن الحموی ظهور ایلدی . وفاتی سنه سبع وستین وستمائه ده وقوع بولدی .
بعده ابو المجد یاقوت بن عبدالله المستعصمی ظهور ایلدی . وآنک آنی عالمک شرقده وغربده مذکور . وذکری بلاد و
امصارده ماننده امطار جاری وشایع اولوب مجموع کتاب ضمنی قبول ایدوب ترزین وهون دخی ... بلکه قریب اولمغه
عدم قدرتلرینی اعتراف وحیاض دواتنده نه جاری اولان زلال مدادنده آکتاد واغتراف ایتمشلردر . زیرا
فن کتابته ... ایلمشدرکه اکا ساحری کورسه حیران اولوب عاجز ولال قالوردی . وفاتی سنه ثمان وتسعین
وستمائه ده در . بونک وتفصیل ایله بسط کلام ... اولنمشدر اکثر ناسی قتنده الباسی اولمشدرکه
خط بدیع منسوبک اساتذه کتابته انتساب کیدر . (انتهی) تعبیرلری ایچون موضوعات العلوم مراجعت بویریله .

قونیه نک ... سنه ١٢١٥ ... ١٤٢٨ ... سنه ده خط وکتابتک لزوم تعلم واهمیتی حقنده کی
مقاله نک فقره اخیره سی بالمناسبه بو محله درج وتحریر ایلدی .

نوع بشر ابتدای خلقتده حس تکلمدن محروم ... درجه ده حالت وحشت وبداهتده متعیش اولدقلری جهتله آره لرنده
بالطبع اختلاط وانسیت حصول ... ایله مقابله ومخابره قابل اولمزایدی .
کیده کیده ترقی وتکمل ایدن قوه مفکره ودماغیه لری وزمانه مروریله تزاید وتشدد ایدن احتیاجات ذاتیه لری
جمعیت آنلری مجبور ایتمه ... لسانلری انتظام کسب ... باشلامش ایدی ... فکرلری بربرلرینه آکلاتمغه
وآنلر قدری ... بیلدکلری ... تبدیل ایله مخابره یه مجبوریت حس ایتدکلرندن ... برقاعده الهیه ایله
سانلرینک معاونته مظهر اولدیلر که برطاقم اشکال وتصاویر اختراع وایجاد ایله بونلری لسانه وکیلک ویرانلر

صکره

صکره اغاج یاپراقلری وحیوانات دریلری اوزرلرینه نقش وترسیم ایله بو خطوطی اوزره ده مرامی غیابا بربرلرینه تفهیم
ایتمشلر ایدی . بر حالده قالمق شاننده اولان انسانلر . قوای عقلیه ومفکره لرینه انبساط وتکامل کلدکجه
برچوق ایجادات واختراعاته موفق اولمشلر ونتیجه چوق کچمکسزین احوال خط وکتابتی میدانه قویه رق مدنیته اویغون
برشکل ... ایتمشلردر .

دیمک اولیورکه نوع بشر دها حال وحشتده ایکن خط وکتابتک لزومنی حس ایتمه ومدنیت متعاقبده بو نقطه نظردن
کوسترلن تعقیبات اوزرینه خط وکتابت بو حال مکملیته افراغ ایتمشدر .

بو لزومی حس ایتدرن برقوه مجرده حیاتیه نتیجه سندن باشقه برشی اولمامق ... چونکه انسان مخالطه لسانی ایله افهام مرام
ایدرایسه ده غائب آخره ایله عرض ما فی البال ایده مزکدی .

اکر خط وکتابت اولمسیدی انسانلر بو فوائد ترجمه نقلدن محروم ایده بیلورلر ایدی .

مدنیت حاضره نک شو طرز تکمل وتعالیسنی موجب اولان آثار اسلاف اکر خط وکتابت اولمسیدی اخلافه انتقال
ایده بیلورمی ایدی .

علمای اسلامیه وحکمای دینیه نک مجلدات ومؤلفاتی بزلره یادکار برافانه شبهه سز خط وکتابتدر . خط و
کتابت اولمسیدی بزلر اناره فالک ... اولان وجودلرندن استفاده ایده بیلورمی ایدک . کتابت
آشنا اولمیان بر مدرسه لی ... اولان منفعتی انجق یا حلقه استفاده سی مداومت ایدنلره ... اوله
طلبه نک یاخود افادتی استماع ایله حافظه سنده ضبط ... اولان مجلسه ... ذاتنه عائد قالور جمعیت
بشریه آخره انتقال ایتمز . حالبوکه : کاتب بر معلم متخذاتنه فکریه ومعلوماتنه ذاتیه سنی برآنده دنیانک هرطرفنه
قدر ایصال واو معلومات اخلاقدن اخلافه وزیارت حیات کائنات قدر انتقال ایدر .

بیلدیکمز قاعده ذهنیه ترجمه ایدرکن بر عاقلک ایشیدیکنی سویلمکله برحیوانک نه فرقی اوله بیلور .
اوزاتمیلم خط وکتابتک فوائدی حقنده نه سویلسک بی‌حقید افاده ایتمه اولمایز . براز ده خطک
تاریخ عربیسنه ده بحث ایده لم :

(کلبی) دیرکه : خطی (مرامر بن مره بن ذروه) و(اسلم بن سدره) و(عامر بن جدره) نامنده جبا
قبیله سنده اوچ ذات وضع ایلمشدر . بونلردن (مرامر) شکلی ایجاد (اسلم) فصل ووصل ایلدیکی (عامر)
دخی مناسباتی اظهار ایلدی . بعضیلری دیرکه : طسم قومندن ابجد هوز ... الخ نام ذواتک کندی آدلری
اوزرینه وضع ایدوب مؤخراً ثخذ وضظغ کبی حروفی الده ایتکله ... ایتدیلر .

حالبوکه : یازی یی اولکه حضرت ادریس علیه السلامدر یازدیغی مرویدر .

بونلرک تطویلنده نه حرف نظر . عربلر دیرلرکه :

١ خط بیدک لسانیدر : بو ده قلم آیردر .
٢ علم اغاج خط ده میوه سیدر .
٣ بعضیلری خطی لفظ تفضیل وترجیح ایدرک دیرلرکه : خط بقیه ولدوفانیدر ... لفظ ایسه ... فانیدر .
٤ حالبوکه ایکیسینک آره لرنده کی فرقی معنایی برجمله ایله اثبات ایدرک دیرکه : لفظ کلام حی . خط ایسه کلام میتدر .

پیغمبر ذیشانمز افندمز خطک لزوم تعلمنی فرمان بویوردیلر . ... قطعه ده کی ... ساحره نک تأثیرینه غریب سونانکر .

نظر ایلات محمده ده محبوب معنا اولمقدمه نه یازه مغلوب تماشا اولور . کتابت خطك فضح وتأسیسی عقلیه
وصول کمال وطنه نظراً آیات مرقوم وتوامی احیاسیله اولور .
کتابت هیئاتك وایجاد غرائبیه . انسان استدکی زمان انظار نظرنه وهیئاتك نکمی وصورتی اولور .
یاخود عین جزئیه معلومیاته نسبتله وتکاملیه انسانیتك مصدری وصولوده حیاتیتك مشربیه .
بوجوه آیاته کریمه ده کتابتك فضائلی ذکر وبیان بوریلمشدر . خصوصیله علوم افنه بلدخطی وکتابی تعلیمه
غیرت ولونده اجرای موفقیت ایدن رایلیه نهم علوم سائره ده وکمه کندی معلومیاته وعلمیه ارتدیه عمومیك استفاده سی
تأمین ایچون اول جغدری کی فرصاتی دیاتت اسلوبیه علیه احیاسیله غرضه طوغرلدیه یاخود بدن مقالاته بالجمله والجمله
مکمل مذهب نامدار مقابله ده بولدیغه وعلوت اسلوبیه هقصده کتابیله یازدیغه موضوعاته وجوبیه واخذوبیه
نظر اولور . (راتب)

[قیام الحکمة بالقلم]

بی الکتابة علی قوة الاحساس وهدة الاطلاع وجودة القریحة وطغیان الارتقاء وحبس الانفعال
وقال الخطیب القسطنطینی روحانیة تظهرت بآلة جسمانیة تقوی بالتمرین والازمان وتضعف بالترك وقال
یاقوت المستعصمی عبد جمة الباری الخط ناموس للقلم ان جودت قلمك جودت خطك وان اهملت قلمك اهملت
خطك ورتبة حسن الخط انما تمام القلم ثم القلم بعون الله الملك العلام .

وبنه علوم بیان علم اللوح والقلم سقطان لو ثالث لها مسخ الاقدام ومسخ الوجوم

اصطدمامه خطاط زاده حمدی زاده (رحمی افندی) ترکی برغزلی ایله آتی جوابنی بولدیغی زمان
مناسب کورلمکله تحریر ایدلمشدر .

دیر صوکیم توقیع ایدوسه انزل یازدی یازه هستك دیوانی سرخط دیوان کوزل یازدی
فلاطون خطی یحیای تعلیمیله وصلت یاپه جواب رقعه سیه الهی یازدی صحتی یازدی
محقق نسخ ایدوب مبروك قاسمدن اول ترا کوتاهی لوحیه جودت مسوده طول امی یازدی
درد رقم درده سالمهم حقیقه رقعه نویس عشقه یزه قیس وفرهادك نعم البدل یازدی
لب یاقوتی طرف نسخ خطی جلیسنده عنایه یه خطی غایت جلی رحمی یازدی
ثلث خطه عطارد سحر یتون طاقه کردونه کلکك نیوه نازه رحمی تحریر برغزل یازدی

میزی

میزی افندیك قوری زاده (رحمی) غزلنه سویلدیکی جواب

رحم ولیاده خطی کاتب قدریه کوزل یازدی یازه هسته کویاتك دستی علی بك یازدی
دل کیسوی ریحانی شمیم ایلیاده تعلیمه سلام رقعه اندیشه یه طول امی یازدی
ولی خطی مصحف معجز رقم همه دلساده دیر ضیع مولی قیس قلمله برحمی یازدی
اولطفی مکتبی آغاز مشقده ه علی خطه نی محبوبه کنه یازه ایلیه یه دل یازدی
قانلی کز تلك تدبیر ایله دیوانه قدریدنه هروف عشقی لوح خاطره کلك ازل یازدی
بیاضه وقر جسمه ه همه ایلیه یه ترقیم هسیه نقطه عشقی رقم غم ماهصلی یازدی
نه لوح ظلمه ده کاتب قوسه خطه اندیشم میزی لغتی رحمی ایله برنوغرلی یازدی

(شیخ محمد وجیهکدن خطه)

برقلم قاسلی مرکب صاحبلی کاتب دلبری خطلی مجنون ایده یازدی صحه کاغذلره
نقشه وصلی هلث اولمز صفحه اندیشه ده آجه بیلن شوه کز تلك لغتی دل دلبرلره

(منیر زاده نکدن خطه)

ای ثلث خطك نسخ رقاع تعلیمه یمانکه حیرانه قلم خوسه تنعیمه
مرآته ولی مقبد ایده یازلشه توقیعك ایله قیس مدد آنی تعلیمه

(الخط نصف العلم)

قال رسول الله صلی الله علیه ـــ وسلم العلم صید والکتابة
قید صدقه رسول الله ـــ قیام الحکمة بالقلم ∴

[سلسلة الخطاطین]

تاریخ وفات

٤٠ حضرت علی کرم الله وجهه وعنه الله عنه

١١٠ صبائی تاریخ وفات لغات تاریخ وجغرافیه ده (١٤٠) وتاجی باشا تاریخنده
اتمار التواریخده (١٠٦) اولمه اوزره مضبوطدر .

... شیخ سید قاسم

٤٢٨ ابن مقله الوزیر اسمی محمد بن علی بن حسنه مقله در . اشراق التواریخده خطاکوفی
یاقوت نسخ قالین انواعی ایدنه وکذلك صولث نامی اثر ده شیخ علی بن محمد بن علی بن حسنابن
مقله الوزیر خطی بدیع منسوب اولدیغی یازیلمشدر .

٤٤٢ شیخ علی بن هلال المعروف بابن البواب خطی محقق ایله خط ریحانك واضعیدر . بغداد ده
امام احمد بن حنبل جوارنده مدفون ایدوکی اشراق التواریخده مذکور . وصاحب خط الدیوانی
منسوب اولوب ٤٤٢ تاریخنده وفات ایتدیکی کذلك حوشه مسطور در .

ابن بواب ابن سترى دخی دیرلر کذلك فی موضعات العلوم استاذی عبدالله بن محمد بن اسد بن علی بن
سعید القادری البغدادی ایدوکی روضة الکتابه ده مذکور در .

تاريخ وفات

... شيخ اسحق

٤٤٠ شيخ علي البغدادي تاريخ وفاتي (٤٤٠) خطابيدر ده دار ده

شيخ ادريسي

شيخ طاهر بدعامر

شيخ علي بدنديد

شيخ نديد العابديد

٦١٨ شيخ ابوالرضا ياقوت بن عبدالله الموصلي ضيا الدين الطالكي الحموي كذا في كشف الظنون وروضة الكتاب .

٦٢٧ شيخ شهاب الدين ابوالثنا ياقوت بن عبدالرومي الحموي كذا في موضوعات العلوم وروضة الكتاب

٥٩٧ شيخ جمال الدين

٦٩٨ شيخ ياقوت المستعصمي بك بر عدد مصحف شريف بازدلفي مرويدر . كذا صواب وروضة الكتابده يكي ابوندر ياقوت بن عبدالله الرومي المستعصمي در . نامي قبلة الكتابد ر استادري حضرت الدين عبدالمؤمن نام كاتبدر . روضة الكتابده نامادي ابوالثنا جمال الدين ياقوت بن عبدالله الرومي المستعصمي در

... شيخ يحيى كاتب ثلث

... شيخ احمد السهروردي اونوند اوچ عدد مصحف شريف بازدلفي مرويدر . نامعه تاريخ فطاوردي ٦٩٧ در

... شيخ محمد وفا

٧٤٢ شيخ عبدالله القيدغي اونوند الي عدد مصحف شريف بازدلفي مرويدر . اسمي نسخه در .

٨٧٦ شيخ محمد جمال الدين الراعشي

٩٢٦ شيخ حمادة الطهروفي ابن الشيخ المصطفى الرومي قوندي مصحف بازدلفي مرويدر . بو ده قبلة الكتاب لقبيله ماقبدر . قبرده احمدده مدفوندر

٩٥٠ داماد شكرالله خليفه بوزماندا اوزره سكسان ده دفن وكلدر . قبرده احمدده مدفوندر

٩٤٦ مصطفى زاده ابن الشيخ حمادة قبرده احمدده مدفوندر

١٠٠١ محمد زاده ابن مصطفى زاده . قبرده احمدده مدفوندر

٩٨٨ پير محمد زاده ابن شكرالله . قبرده احمدده مدفوندر

١٠٤٢ حسين اسكداري يكرمي در . سعادتده قبرده احمدده مدفوندر

١٠٤٠ خاله زاده ارضروملي يحيى افندي قفيديدر . اسكداري ده مدفوندر .

سجل عثمانيده تاريخ وفاتي ١٠٥٠ در .

تاريخ وفات

١٠٨٤ درويش علي . ايوب قبوده مدفوندر .

١٠٩٧ مصطفى چلبي بن عثمان ابوالسعود افندي صاحب ترجمة الكتاب

[وفاتي اوزره ير سكسان تاريخ بند]

يدي كلمدي يارم يدي ديدي فوت تاريخ مقامك عليه صولوجي زاده هبة الاعلى

وفاتي ١٠٩٧ سنه سنده در . بوزماندا اوزره سكسان سنه ده دفن وكلدر . ايوبده قاضيسكر عارف افندي مدرسي مقابلنده واقع سكر ناقده تكيه ياننده مدفوندر .

١١١٠ حافظ عثمان ناظم دفتر . در سعادتده قبرستان مصطفى پاشا مانفلقنده قبرستانده مدفوندر .

[سلسلة قبلة الكتاب شيخ حمادة]

[ثلث عشرة كاملة]

(نظم)

شيخ حمادة وشكرالله داماد كزين ثاني اعلى محمد اسكداريده همه

اخروي خالد الدين خاسي الهوفطك ساكن درويشعلي سايو صولوجي يانده

حافظ عثمان نامنه ثلاثيايدي لهم ربه سبه سيد عبدالله امم زمرة فطه همه

فواحه ترسي ذوالفخا صيايدي كم حفيظ الفام شيخ قبلكوه واحد كاولفاليدي كمالي بدده

بويله در بو سلسله كم اولدي عدد تكمي ايده حمد نك شادايده ايله واحد فداي ذوالمنه

نسخه عثمانيه ثلاث وشيخ خطاط طهريسي بولوندقدن خطاطدده يزيلمه يابالكتابه ويابالواسطه منسوب اولمليدر .

تاريخ وفات حافظ عثمان افندي مرحوم اوزره تعلقايدن شاكر داخل

١١٤٤ سيد عبدالله بن سيد همه لقاسمي بدي قدملي

١١٦١ يوسف روحي _____

١١٦٩ حافظ محمد كوكلي _____

١١٤٦ ضرب زاده مصطفى افندي _____

١١١٦ عبدالله بن ابراهيم روحي زاده . ترجمه سي الكنجي جلده ده (١٨٤) ذيلجي جلده ده (٥٧) صحيفه ده

[برنجي سلسله]

١١٤٤ سيد عبدالله بن سيد همه لقاسمي بدي قدملي . در سعادتده يايده ده مدفوندر .

١١٦٩ خواجه محمد اسكي ابن يوسف اكري قبوقلي . در سعادتده اكري قبو مقابلنده مدفوندر .

١١٨٩ الحاج ابراهيم خليفه باشاغي قشلا . در سعادتده تكيه وهبي قبري مقابلنده ايدفاتوده تربه سي مدفوندر .

١٢١٠ دلي عثمان افندي داماد عفيف ابراهيم افندي . در سعادتده قبرده محمد ده شيخ حمادة قبرنده مدفوندر .

١٢٢٨ الحاج مصطفى توفيق السيد حاجي خطاط . ترجمه سي آتي ده (٩٩٢) صحيفه ده در . اوزره خطاطلرك طهريسنك بر سلسله سي بوندن تشعب ايتمشدر .

تاریخ وفات

١٢٥٩ حافظ محمد سعید الطبیب الشهیر به تاکی زاده . ترجمه سی آتی ده (٢٩٥) صحیفه ده در .

[ایکنجی سلسله]

١١٧١ یوسف رومی کفری محافظه نیك اثار کرده سیده . ترجمه سی آتی ده (٢٩٥) صحیفه ده در .
اوزنه قطعه لدنیك بر سلسله سی بوندن تشعب ایتمشدر .

١١١٧ حاجی حافظ مصطفی افندی شهیر به جامی امام . ترجمه سی آتی ده (٢٩٠) صحیفه ده در .

١١٥٤ خفاف زاده حسین افندی ـــــ . ترجمه سی آتی ده (٢٩٢٤) صحیفه ده در .

[اوچنجی سلسله]

١١٤٩ حافظ محمد افندی شهیر به کوکلیه اوزنه قطعه لدنیك بر سلسله سی بوندن تشعب ایتمشدر .

١١٤٠ شعلی احمد زاده ابه محمد امین ـــــ . ترجمه سی آتی ده (٢٦٩) صحیفه ده در .

١١٧٢ السید حافظ محمد الشهیر بامام زاده . ترجمه سی آتی ده (٢٧٧) صحیفه ده در .

[دردنجی سلسله]

١١٤٦ ضریر زاده مصطفی افندی ـــــ . ترجمه سی آتی ده (٢٩٠) صحیفه ده در .

١١٩٧ محمد وفی دیوانی محمد المولوی ـــــ . ترجمه سی آتی ده (٢٦١) صحیفه ده در .

[ملوك آل عثمان ده قطعات یازیلمه قطعه لری]

سلطان مراد خان ثانی رحمه الله قطعه سی خط ثلث ایله یازیلمش اولوب صاحب سیف وقلم سلطان زیاده زیبا نده کتابی قطعه لرندن اولمغله .

سلطان بایزید خان دوم اما سیده بولنان حالده مورخ تاریخ جلوسنه دائر تعلیم ایله استادی ولیسنه تقدیم ایتمشدر . کتابی قطعه لرندندر .

سلطان سلیمان قانونی حسینه قطعه تعلیقه ده استادی . قطعه لرندندر .

سلطان مراد خان ثالث ثلث ونسخ تعلیقه ده قطعه لری کمال درجه عالی اولمغله بر ابر ذاتی بونك نامیله موشح ایلمشدر . نحوه معارف اولوانه ده تعظیم وتوقیری کلیه شاملدر تاریخ آیاسنده عدد مصنفات تاریخی وحی منظوم اولمغله مرسومدر . کتابی قطعه لرندندر .

سلطان محمد خان ثالث فاتح بغداد رحمه الله قطعه لری پك زیاده حتی نفس زاده سید ابراهیم افندی کتابی حواشی نام ترجمه سی بونلرك آثار مایه فخارلری وسید سیده مجموعه لرینه نام نامیله یازیلمشدر . نفس وسائر شعرا شاعر اولوب یازمش زاده لك آثار مدحیه سندن بر ایکی بیت ایله اکتفا قلندی

(نظم)

ضیاء حضرت سلطان مراد اعظم کیم بولمز نکته کلمدی لفظ آنك کبی خفقان
لطفدن وعلمایدن وشعرادن اثار دلیر وشاعر وقطاع وناظم انسان

کتابی قطعه لرندندر .

سلطان محمد خان رابع ثلث ونسخی توقیعلری اجمالی قطعه لرینه یازیلمش لطافت قطعه لرینه شوق بر اوب کتابی قطعه لرندندر .

سلطان مصطفی خان ثانی حسینه قطعه لری توجه زاده محمد افندی یه تحریر ومرقع عثمانیه درجه لرینه کیرمشدر . جمله سی دیوانك

قصیده سنده اولدیغی آوزره لری حضرتلرینه تسلیم ایدوب تعلیم کوردکلری توقیع بسمله اولوب بابک قلم یازدیغی لوحه بابک اولدیغنده تعلیم اولنمه قلمدنه معلوم ایدی . ولید محمد (محمود غازی) جامع شریفی تعمیر ایدوب ایکنجی اولدقلم ضایع اولمشدر . حافظ عثمان افندی یازیکرده مفقود اولدیغنده اهالی قلم قدیم ایدوب حضرتلرینه تحریر ایتدیرمشدر . کذا فی خط خطاطلرده (اولدیغنده دخی بولنه بلور حرری مجاوردر) .

سلطان محمد خامس ثالث نجل استادلرندن اخذ علم ایدوب تعلیم کوردکدن صکره تسلط ایتمش . وامر اوقاف وظایف ایسه کبی نجل اعلی کمال وفضل ایله کمال اوقات والتمام مشغول اولوب علوم . حتی برکوده مجلس عالی عقد بیوردقده استادلرینه حاضر وناظر وکندوسنه خطاطلرینه برمرتبه اول مجلس ایله ثانیاً سنه امر بیوردی . اول مجلسده ایراقندی ویاسمراقندی دیمکله مشهور اولان مطلق افندی وسلطان محمد جامعلری مایه اطاقندی وبروسه لی محمد افندی وشکرجی زاده سید محمد افندی وحاجی زاده عبدالحی ووفائی عبدالحی موجود بولنوب مولانا اسحق افندی وکاظم افندی وجنب افندی مرقوملرینه نایب نامزد بیورلدی . کتابت ایدیکی مصاحف شریفه دن برینی آخرالزمان قوجه مطلق پاشا خانقاهنه تخته قدیر ویرمشدر شریف وحی حافظ پاشا جامعلری مالی ولی الدینه افندی یه خسته وعلیه ایدوب جامع مزکوره کتاب ودیعه وضع اولنمشدر . خط ثلثلرینه ایکی مصحف شریف روضه مطهره یه سالیدوب آخر عمرلرینه محمد شاب برسطر جلی تحریر وکتابت اسرار قوندرمز تربیه وتدقیقه آوزره تعلیم اولنمشدر . انجمله ایاصوفیه ده (رئیس الحکما محافظه اله) اسکداره ده والده لری خانقاهنه نایب سلطانیه جامعلرنده (الجنة تحت اقدام الامهات) یازلوبده تیکالنمشده واسکداره اسکله سنده کی حمام لرک تاریخلری یازلمشدر . خط تعلیقده دخی شیخ الاسلام وفی الدینه افندیلرده برمقدار تعلم ایله درجه کمالده ایتمشلدر . کذا فی خط خطاطلرده .

سلطان محمود خامس ثانی ثلث وتحریره طغرا نظیر دیوانی سلطانیه سلیم جامع شریفه ده بسمله شریفه و طغرا یازنده اوزره عصاء جامع شریفه ده (ومبدیطع الله ورسوله فقد فاز فوزاً عظیما) وفاتحه سنه جامع شریفه (الجنة تحت اقدام الامهات) الواحی موجوددر . محمد امین تربه سنده مولانا زاده وحی یاسمراقی وارددر .

اوزاقده سنده ظهور ایدوب ترجمه حالاتلرینه دیانتلرینه وسیرلرینه دیانعود احیاء تمامدار اولسنک مزار اولدقلرینه اهالی وقوف معنی ایدیوبده خطاطلرینه مروف تراجم اوزره برحیه آتی ذکر اولنور .

[حرف الالف]

ابراهیم بن محمد اوزنه ده مدرسه علی بابک محله سنده ساکن ویاسمراقی زاده اسماعیل افندینک برادر کهتریدر ۱۱۷۲ تاریخنده قیرغزاده عالم وجود اولوب مضاف زاده حسین افندیدن ثلث وتحریره تعلیم تمام یازدیکی اجازه نامه سنده اوزنه مدرسه علی بابک محله سنده ۱۱۷۹ تاریخنده مأذون اولمشدر واولنه عدد مصحف شریف واول قدیر ویرلمش سیف وسائر آثار لطیفه کتابته موفق اولمقدنه صکره ۱۱۶۱ تاریخنده انتقال مقدمات بقا ایلمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین .

الشیخ ابراهیم بن محمد اوزنه ایدرلی غازی بکلی بابک جامعنده امام وکندولری شیخ زاده وحسناری امام زاده دیمکله شهرتلرده شیخ القراء والمحدثین جامعلی محمد وعطی وسلطان سلیم جامعلی امامی وسلطان بایزید جامعلی خطیبی وناظری بابا مکلیک صلیدر . مولانا بیک بوزاوله بر تاریخنده یاپلدقده عالم وجود اولوب مضاف قیرغزاده عالم وکمال اولدقلرینه ثلث وتحریره مضاف زاده حسین افندیدن تعلم وتحسینه ایله بیاض وقواعد سراقزاده واودرلیه یاسمراقی مولانا

اذنه وإجازة تدريس مهمات اولمشه . ومنى وروده ايله مألوف وتعليم خط وقرأت ايله موصوفه . بر مصحف شريف وأوضوع انعام وارمغان ارسال قيلمغله رضى وسائر مكاتبه كتابت وانشاسنه مظهار اولمسيله يتيج عالينجا بده ١١٦٩ تاريخنده اركان مشيخة بقاياسنه باركاه معلاى قبوسنه وارمشدر . حلته (تيجاريلهم) لطفلرى عبده حروف اضافيه تاريخ واقع اولمق تمنا بيورمشلر . كذا فى تحفة الخطاطين . مولاى السنه ناسده مجلس حافظ ابراهيم افندى مرحومك اولوب حال حياتنده بوجوده صنعته خدمت ايتمم خطاطلرى كبى كوچ صنعت كوره صدم دراكيمه . مكاتيب واحاديث جامعه خطلرى موجود حافظ ناسنه افتخار مخصوصه در . سنى مجلسنده مكاتيبات بيد قدرتى تسليم افندى مكاتيبات ناسنه اولوب تاريخ وفاتى (١١٧٥) وخطوط مجموعه سنى تاريخ وفاتى (١١٦٠) بعضا اثار اولوب وجيزه كوچكجه بر ترجمه حالى يازمشدر .

الشيخ ابراهيم بن على باشى اورنه ده مولدى قريه سنه ساكن ايدى . مولدى ١١١٥ تاريخنده قضه ناده ساهد وجود اولوب خفاف زاده هبة افندى حضرتلرى تزويج ايتمكله آندن تكلف خط ثلث ونسخى تعلم وتحصيل ايدوب ١١٧٤ تاريخنده اجازه نامه . طريقه رفاعى به انتساب وخدمتنده كاملا مباشرت اولمسيله دائما خطيبه اقلام ايله اساتذه كرامدن بولنمشدر . كذا فى تحفة الخطاطين . (١١٩٤) تاريخنده وفات ايتمسيله مرحوم الشيخ الخطاط العديم النظير (٧٤) . خطاط شيخ حافظ حسين بولك جامعى اولمشدر .

ابراهيم اورنه ايله . بوغدارى بروسه لى ولدندر . شريجى زاده ديمكله معروف اولوب سلطان مراد خانك ثالث عصرى سعادتلرنده ثلث ونسخ خطاطيدر . كذا فى مناقب الهنرور نامه عالى . سجل ده ٩٩٠ دده صلده وفاتنده ايتدى شيخ محمد الله معاصر ديمشدر .

ابراهيم وحيد بن يونس خط نسخى اولوب ده ايدوب استاد اولوغ تاريخ نامنه [حرره الفقير ابراهيم بن يونس الدعوجى بوحيد اورنوى لسنة تسع وتسعين وماية والف] صورتيله دفع كتبه ايتمكى كوره خطمكه قيام ايلمشدى .

ابراهيم اورنه ايله . شيلانى ديمكله مشهور در . خط ثلث ونسخى شيخ زاده افندى يدنده تحصيل ايتمشدر . ترجمه يوقاريده ذكر اولنان والده سنده در . ملازمت يوريلمك . شيخى زاده سيد عبد الله دده مواجهه سنده در وتنبيه عليه بيانمشدر . صحيفه (٢٠٨)

ابراهيم قره بلوط قراجه سى ديمكله مشهور مجلس حافظ ابراهيم افندى يدنده تاماه اجازه نامه ويرمشدر . خط ثلث ونسخى مراديه امامى مجلس حافظ محمد افندى يدنده تحصيل ايدوب اجازه نامه ١٢٤٩ تاريخنده جانب مجازه عزيمتله دار الخلافه ارتحال ايلمشدر .

ابراهيم ابراهيم السرى همشهريمز افندينك فرزند مؤيدى ابراهيم افندى يدنده . ١٢٥٢ تاريخنده سوك جلى محمد سنه سنده تولد ايلمشدر . علوم عربيه ده كوچك وجيا ابراهيم افندى ديمكله مشهور ابراهيم ناموافندى يدنده اجازه نامه وخط ثلث ونسخى يدنده تحصيله ايله مأذون اولمشدر . كريتخانه ده صارى شيخ مليده يدنده رسم مقامنده معلم اولمسيله قارى حالده ١٢٨٨ تاريخنده ارتحال ايتمكله وزيده جلى كوچك بيكا افندى ذوقيله كوچك مزار الفقه يدنده رسم مقامنده رفعت اولمشدر . مولدى برقاچ عدد مصحف يازمشلرده اكثر اوقاتى تعليم صبيان ايله كچرمشدر .

ابراهيم حلوجى بقالوغلى قره بلوط نجى نجاتى حافظ ابراهيم افندى ديمكله شهرتلرنده اولمشدر . كوچك ياشنده واقع اولمغى جلى مكتبى معلمى وقصاب عبد العزيز جامع شريفك امام وخطيبى . ثلث ونسخى خطلرنده بوتسانه زاده محمد نظم افندى يدنده تحصيل ايلمشدر . ١٢٧٩ تاريخنده ارتحال دار بقا ايتمكله جامع مذكور خطيبنده سنده وفات اولمشدر .

ابراهيم ناصف اورنه ايله . ١٢٤٦ تاريخنده قره بلوطده ويرسله ياماسنه مكتبى معلمى حافظ محمد نظمى افندى يدنده تحصيل ايتمكله ايكى الفباى ايله اولمغله قيد ايلمشدر .

ابراهيم ناصف آزمور بونيه ده دوريجه قريه سنه ديمكله مشهور اورنه ده توطن ايله وخط ثلث ونسخى كريتخانه ده صارى شيخ مكتبى معلمى صبرى وصفى افندى يدنده تحصيل ايدوب اجازه نامه حاصل ايلمشدر . ترجمه سى علماء متأخرينه حره سنده در .

احمد ابراهيم فطانت وذكاوتله نمره ده ماندى . عباءة افندى تذكره ده مات نام اثرنده ويركه مولاى ابراهيم فطانت وذكاوتله افندى اورنه لى قيم زاده ديمكله معروف اولوب قيم زاده قره ياى جامعكه سنه اسماع اولمشدى . اورنه ده سراى عباءة بكلوسنه منزلنده ياسه طاشى بولنمشدر . حجى ياشلى نام ديكر عشاقى زاده حمزه جلبى منزلنده موتوفاتى محمد افندى يدنده صلده مولاى احمد افندى الاكثر آشورى آغمله طاسه ديكدى (اثنتى) ١٠٨٦ تاريخنده انتقال ايله بقايا آغمله قوجمى لطفاله جامع شريفى خطيبنده سنده مدفون وقبه سنك قرارى بوتاريخ موزونه در .

(تاريخ)

ثانى غايب برحبيس فلك — صاحب شهت وكمانه دست
حضرت احمد افندى فطانت — اوجوه جاب حقه رعوت
ايلدى برده ذاتيه ترتاب — منزل اولر فضاى هفت
بنج هفته مؤيد ياه لب — هور وغلمان ذاتيون صحبت
يلك دعا يرله ديدم تاريخنه — رحمك احمد افندى رحمت ١٠٨٦

احمد اورنه ده خزينه دار سلطان محمد خامس سكز نجى ده خفاف احمد افندى يدنده . خط ثلث ونسخى خفاف زاده هبة افندى يدنده تحصيل ايدرك ١١٦٨ تاريخنده اجازه نامه ويرمشدر . مصحف شريف اولوب عدد انعام واولمغه قدر رادوى ياركاه پادشاهيه تقديم . كذا فى تحفة الخطاطين .

الشيخ احمد افندى اورنه ايله . چارجى زاده ديمكله مشهور مشايخ طريقت قادريه دن بريدر بوسنه جوارنده غباء خطيبه مصاقف شريفه واثار سائره تحريفى واردر . بر نجه نسخه سورهٔ احدى وفاتحه شريفه كتابت ايدرايدى . درسعادتده بر قاچ قديم قيم كتابت ايدوب عينك لين خورده بيه ايله كوچ قرأت ايدبلورايدى . عبد سلطان محمود خانه اولمه غباء كتابت ايدرك احمديه . بزرجمهر روضة الكتاب يدنده مأخوذدر .

احمد اورنه ده ياصه زاده ديمكله مشهور اولوب قياقه كنده خوطبه . خط ثلث ونسخى خفاف زاده هبة افندى يدنده تحصيل ايدوب ١١٧٠ تاريخنده اجازت المشه . اثار قليلرى واردر . كذا فى تحفة الخطاطين .

احمد اورنه ده محمود اغا محله سنده ١١١٥ تاريخنده قضه زاده سعاهد وجود اولوب عقد علوم اولدقده خط ثلث ونسخى خفاف زاده هبة افندى يدنده تحصيل ايدرك ١١٦٧ تاريخنده اجازه نامه ويرمشدر . سكز عدد مصحف شريف يادكار ايقمشدر . تحفة الخطاطين .

احمد اورنه ده قياقده قره جامع شريفك امامى محمد افندينك ولد امجدى قياقه امامى زاده ديمكله شهرتلرنده در . ١١٦٨ تاريخنده عالم نشوه قيم باصمه وخط ثلث ونسخى اولوب ياشنده ايكه تيجى زاده شيخ القراء ابراهيم افندى تحصيل ايدرك ماذون اولمغله لطفيه ده مولاى الوتو ياشنده ايكه خطلرنده ماذون اولديغى ذكر ايدوب مولانا محمد كاملى اورنوبلك مولاى ابراهيم طرفنده تحرير اولنمه (مظهر الفقراء) نام لطيفه لرنده

(ى اليوم الخامس عشر من ربيع الاول سنة احدى واربعين ومائة والف عنه بيد الفقير احمد بن محمد امام زاده الدرويش عفى عنهما) صورت يلد وضع كتبه اقبه اولده لفظاً موصى اليها بوكتابى اوده اوج ياشنده ايكه قبول اولنياغة باز دينى اكمل تكميله و(٢٥ صفر ١١٥٦) ده كتابت اينه يكى بر ده انيس المسامر يه كوطشه .

احمد بن زاده دبكله مشهور اولوب اوزنه بك كول محمد سنده [اوزنه اسلوم محمد نده كول محمدى نامديكر محمد اولوب مقصد ترجمه حزه بك خواجه يالى دخى مرحوم محمد نده بر ى اولد مقدم] ياغز ده عالم ناموت اولمشه . ناى دخى احمد افنديدر . ولدوقى بك يوزيكرمى اوچ تاريخه ده فط ثلث وتسخى امام زاده دبكله سيد بيانه ياشا امامى سيد محمد افنديدن تحويل ايدوب ١١٤٤ تاريخه اجازت الدوده مشهم زاده بك تحقيق كوره ايكى مصحف شريف واوده دولدوقى وسائر اثاث وسائى ابقاسنه موقوفه اولمسه ومحمد سيف الدين وحاجى زاده محمد اميه افنديلركى بك يوزه شاكر دينه برمشدر ١١٩٤ تاريخه اجتماعلى مشقخانه ابقا ايكله تنداله الله اوزنه مزار لقده خانه قرنده مدفون وسنك مزارى (موصوم ومفقود له السيد فطانت احمد افندى) عباره سيله منقوشدر . يدى برزاده مولدنا ابراهيم رضى الطاوه (٢٥٨) صحيفه ده ر .

احمد قرالمقيد . اوزنه تحويت وتحصيل معرفت آنه وسيله شيخ القرا، شيخ زاده ابراهيم افنديدن مسموعلى متون بايله ثلث وتسخه كيدى اوچ ياشنده ايكه ١١٦٠ تاريخه وفوت كتبه مأذونه اولدى . تحفة الخطاطيه

احمد اوزنه ده جاياغة زاده دبكله مشهور در ١١٤٨ تاريخه ياز له عاطل وفيح قدم ايله وفط ثلث وتسخ سمن ولوشسته اولنه يد ياشنده ايكه ١١٦٥ سنه سنده بيانه ياشا امامى امام زاده سيد محمد افنديدن مأذونه اولمشه . تحفة الخطاطيه . ترجمه سى روضة العلماء وسلطان احمد خانه ثالث عهدنده رخى مذكور در .

احمد بن دخى شهير اوزنه ليه كتابى زاده دبكله مشهور در . ١١٧٤ سنه سنده قره جه بولى محمد نده قدسنا ده عالم ناموت اولوب بازه مهرى محمد افندى ايله بابه ثانى احمد زده زده فط ثلث وتسخ نسخ ايله ١١٧٨ تاريخه زيل اجازه نامه تعالى الحسنى ١٢٧٠ تاريخه ارتحال داره بقا ايكله استانبول بولنده مزار بابا قرسقانده جاده بوينده يه درلى قرنده مدفون . تحفى اجازه نامه ريك كاتب سنه وفضاى وصايحه ياشا جامع شريفده ١١٧٧ تاريخه كتابت اولنمشه بر حلية سعادتى واردر . ايكى مصحف وبخارى ودولدوقى ياز دينى تحفة الخطاطيه ترككه در . يدى لرى كتابى اضافه ندر .

احمد خزينه زاده مصطفى افنديك محدوم مهرى وتابع دخى محمد افنديك ياورى محاسبه كاتبى دبكله سيد احمد افنديدر . فط ثلث وتسخى اوزنه يد ونيمه وفضاى زاده هبه افنديدن دخى محمد اديب اجازت نامه سى ١١٩٧ تاريخه وفاته ايكله تنداله الله اوزنه مزار لقده ايه جيله ناظر كوشه ده ياورى فطاطه تابع افنديك قرى قرنده مدفون اولوب سنك مزارى ياكوشه قطعه ويانفطاطيه .

احمد اوزنه ده (١١٥٥) تاريخه توله اديب مقصد عالم دكاك اولنده فط ثلث وتسخ كاى سمن وكوشسته محاسبى زاده حافظ محمد اميه افنديدن تحويله ايله اوزنه الى ياشنده اولدينى حالده ١١٧١ تاريخه مأذونه اولمشه وايكى عدد مصحف شريف ياز دكاره ترككه در . تحفة الخطاطيه .

احمد عبد الرحمن كعبه شريفى امامى حافظ احمد افنديدن . عمرى مدة قاصر وصى اولنجه دكه كه ينى ايله تعليمه ايده نزهة خطاطيه نك ١٢٧١ تاريخه وفات ايكله اوزنه وده مزار لقده دخى رجب فروى

قاريشوسنده وسطده مدفونه .

احمد جامع عتيقه شيخ القرا، بانيه حافظ دبكله معروفدر . صلبى نهايت خوب وخزينه اولدينى ايجون بونام ايله شتهار اولمشه . ثلث وتسخه استادى مراديه امامى دخى حافظ محمد افنديدن بوتسانه زاده محمد رقم افندى طرفندن ١٢٧٤ تاريخه ويرلمه اولوندن اجازت نامه سيه [وانا الفقير سيد احمد القرا: بجامع عتيقه يحافظ ينيه] دخى كتبه ايله يكى كوشه ١٢٧٤ تاريخه وفاته ايكله تنداله الله اوزنه مزار لقده كوردى بنى قرنده كى چوك چشمه نك طرفنده تنداله الله كيه جاده بوينده مدفونه . سنك مزارى ١٢٩٤ اسيدسنده ضايع اولمشه .

احمد حافظ القرا، شيخ زاده راشد افندى جلبنده ١٢٤٤ تاريخه وزيه جايى محمد سنده قدمزاده سلطان محمود اولوب فط ثلث وتسخى صادق شيخ مكى معاصى صبه وصفى افنديدن كوشه ايله مأذونه اولمسه وجنه عدد كلدوم قيم ياز دكاره ترككه در . صولى كونده نه عجمليولو صفيله مألوف ايدى ١٢٨٤ تاريخه وفاته ايكله وزيه جايى محمد بى شيكاغه ده كوكيك مزار لقده يول بوينده مدفونه . حال حياتنده فولجى صاحبه ترجمه يه خطاباً [حافظ احمد ماشاالله سه فطه نه بزونده ايدوب وله رك] جوابه مشه .

سيد احمد على بن سيد حسين جلبى قواقلى محمد بن محمدى امامى وسراجلر مكى معاصيدر كه اوملكيك يرينه ١٢٨٥ تاريخه اليوم موجود اولوندن عوضه انشا ايدلمشه . موما يه فط ثلث وتسخى مجازى زاده دخى حافظ محمد افنديدن تحقق مأذونه اولمشه . كنه دى صبه فطه ه يك جوده شاكرد يتشه برمسه وحياتنده مؤلفيدن اسكى زاده مولانا الحاج على افندى كبى زمانه عالميدن دخى بولنمشه . تحفى اجازه نامه سنده ريك كتابى كافه سنده اضافاسى وله ده ١٢٧٦ تاريخه ارتحال مشقخانه بقا ايكله تنداله الله اوزنه مزار لقده وسطده واقع چوك قره آغاجلر الله مدفونه . سنك مزارنده قاره ى تاجى كى برقاوده واردر .

احمد محمدى سياحتنه كوچك ياز دينده وكتابتى ده كاهى بيكاغه ده اليوم برضاده سى قاطمه اوزنده طرف باصعه يقلك امامى دعلبك معاصيدر . فط ثلث وتسخى دخى فطاطه دبكله مشهور مصطفى توفيقه افنديدن تحصيل ايدرك ١٢٤٧ تاريخه صده اسجه جايى مصطفى ياشا فعيدى حسنى بكه صبه فطه نه اجازت ويرمشدر . تحفى اجازه نامه ريك آلدينده اضافاسى ضائعه اوغرامشدر .

احمد حمدى يوزكولى دخى احمد افندى دبكله معروفدر ١٢٦٤ تاريخه وفوت قيد سنده وفاته ايكله اولاده وقفه اولمشه . وقوفى قطعاً على بك صبه فطى بوزاتده كوشه ايدرك اهل اجازه كتمشه .

احمد زهنى علماء مشاهيرندن سنده معاصيدر شيخ القرا: صاحبجه ياشالى مولانا حافظ احمد زهنى افنديدر . فط ثلث وتسخه توقيعه لو مكى معاصى حافظ عياشه شدى افنديدن كوشه ايله اخذ اجازه نامه جواب مشهور در .

احمد رشدى شيخ القرا: عوجه جايى دبكله مشهور اولوب فط ثلث وتسخه صاحب كبه ايدوكى صفايى تذكره سنده وفوت در . رشدى مخلصيله ترجمه سى شعراء سنده در . سالم تذكره سنده نامى محمد رشيد در .

احمد رشدى ترجمه سى شعراء سنده مسطور . اسكى جبه يه ناظرى حاجى احمد افنديدر . موما يه فطوط فوقنده ذكر اولنان ثلث وتسخى در لكن زاده حافظ محمد سعيد افنديدن كوشه ايله فطر سايه سنده باب

استعداد وخط تعليقى شيخ الاسلام صالح زاده مولانا اسعد افندى مفيدى مولانا شريف افندى اوزنزاده قاضى بولنه يعنى تقاعد آنده تعلم ايلمه اجازه الوجه يسيده روح عماد اولمشدر . بات يازنده كى سبيلك تاريخى بونلرك خط دكيلدر . اولبابده يازى مرحوم دكيلدر .

(بيت مقطوع تاريخ)

كلك بشندى ايلدى تاريخى يازدى يازى نوسيلر ايدى يه لطفين اسعد ياشا

١٢٩٤ تاريخه اتحاقا يقطه اوزره مزار لفك يلو يقالى انعالنده كى قبرستانه مجاورى اولدرق وفات ايلمشدر .

احمد رشدى زاده حافظ احمد يكطه شرف افندى اولمشدر . خط ثلث ونسخى ريكلى زاده حافظ محمد سعيد افندى يه تحشيه ايلديكى اجازه نامه سنده وخطى مرتبه كلك ايصالى يازمشدر . مصحف شريف ومولود نبوى كى بعضه آثار ياد كارى اولوب ١٢٩٥ تاريخه وفات يقطه مزيد يك محله شريفى قرينده يه مدفون اولمشدر .

احمد رضائى صدقى زاده حافظ احمد افندى يكطه مشهور در . خاصى فرونده واقع محمد غا جامع شريفك امامى وخطيبى اولوب موخرا خرباولوده مكتب معارفى ويورى جامع شريفك خطيب وكيلى ايدى . خط ثلث ونسخى اوزره كوجك استره واقع جامى مكتب معارفى جامى حافظ على زهرى افندى يه تحشيه ايدوب انك وفاتنه نصكره ريكلى زاده حافظ محمد سعيد افندى يه تعلم اجازه نامه سنى ايلمشدر . ١٢٩٦ تاريخه وفات يقطه بجه ده مولانا ظهر افندى قبرى قرينده دفن اولمشدر . مومى اليه شاهد خطاطلغه دينج محمد آغا و حافظ عثمان و ديكرلرى نسعدى واشالى يه صوره زولفه كرامات كزيده اثار ندن اولمغله خطوط نفيسه و مرقعات وسعايى نامك ريولرنده بر خيلينى جمع ايدوب بونلرك بر قاچ مجموعه و دولوب لوله سنه ويولدكى كوى يوم زيارتنه ومطالعه وتدقيقى كندوسنه بروظيفه عليحده ايدى . زيارتنه واتلرنده خط ايله يكى زوائد بونلرنده بيضه يى زيارت ايدرايدى . اون نه ظاهر ايدنه شاهد خطاطلغك قسم اعظمى وقيريى وتاريخ وفاتلرينى وقبر طاشلرى كيدكلرى خطى اولديغى يلوو سويليدى . لهجه تكه وفاتى استيد تلامذه مصادف اولديغى جهتله اولبابده تاليف اولنمه باترى وارايه ده دستيس اولنه مدى . مومى اليه ايله محمد مقامى اولوب برنه ظرفنده انجه برايكى دفعه ايجه يكى مشهور در .

احمد رضائى ديرك حافظ احمد يكطه مشهور در . بسانجى زاده صبحى افندينك صلبنده نقاجى زاده محمد سنه ١٢٧٢ سنى قبولنده قدمنهاده عالم وجود اولوب شرح عقايده قدر علوم عربيه يى ازبر يفيسى طرفندن صبحى افندى يه تدريس وتلث ونسخى قره باولو مكتب معارفى حافظ صبحى افندى يه تحشيه ايتمه و خطه يه اجازه نامه ايلمشدر . اوتوره طوقوز مصحف وبيك دلائل ويكرى سكز مولود نبوى وبعد وفاتنه شريف يازمسه وصبحى افندى يه بعد وفاتنه قاطمه اولنده نصف مصحف شريف ايله خطاطيه سارى اولمغله نصفنه آثار ياد كارى اولنده نصف ديكرى قاچ مصحف ولقا تامه موخره اولوب آخر عمرنده كوزلرينه عمى طارى اولمغله اول صوره تلامذه سنه اوقاف يلكلكده اولديغى حالده (١٢٧٤) سنى شعبانه شريفنك يكرمى اوچنجى چهارشنبه كونى قيسه الى ياشنده وفات ايتمكله بجه ده طاغيه جوار سنده دفن اولمشدر .

احمد صادق بك ابه سليمان ياشا حاجى صادق بك يكطه معروفدر . خط ثلث ونسخى شيخ زاده حافظ ايلهامى افندى يه تحشيه ايلدكلرى مأذونه اولمشدر . ١١٩٢ تاريخه مراديه اماميه حافظ محمد افندى طرفنده

عطا زاده سليمان سرى افندى يه ويريلدكده اجازه نامه ده كتب سبع وبنده جمله مشروحه يى الاسم الحاسنات العافية فى الدنيا والاخره) دعواسى عبد العزيز افندى ده كاتبنده يادكار اولمغله بر يه لوحه وارده . مرحوم اليه بغداده كيدرى اوج سنه واليلك ايدوب سليمان ياشانك كوپريلى محمد رمى والسى محتملدر .

احمد صوفى حاجى صوفى افندى يكطه معروفدر . غازى خيال بك جامع شريفنك جمعه وعطلى وخزينه دارلغنه بك مجلس مكتبك معلميدر . خط ثلث ونسخى علماء مكاتب معارفى حافظ محمود الحميد افندى يه تحشيه ايله ١٢٧٥ ده اجازه نامه و ١٢٩٦ سنه ده وفاتله يكطه مكتب معارفى ساحه سنده رفقه اولمشدر .

احمد علمى اورنه ليدر . ثلث ونسخى حاجى زاده حاجى حافظ محمد عبد افندى يه تحشيه ايله مأذون اولمشدر . بنه جمله فاتحه جامع شريفنده وصول رتبه اولى اولوب ١١٩١ تاريخه كتابت اولنمه بر عدد حليه سعادتدر .

احمد نورى اورنه ده قاضى على بك مجلس سكنه سنده در . ١١٥١ تاريخه محله مذكوره ده يازيلمه عالم ناسوتدن لاهوته انتقال ايدوب قبوزه داخل ورونه سنه خط سوى وغيت حاصل اولمقدمه ١١٧١ تاريخه خط ثلث ونسخى بر زاده حاجى احمد افندى يه تحشيه ايدرك نائبى اجازت اولمشدر . حاجى زاده يكطه معروفدر .

اسكندر يازيجيلرندن محمد سنده در حافظ اسكندر . يكطه معروفدر . خط ثلث ونسخى مقدمه لى نام ديكرله كاسه مكتب معارفى جامى حافظ مصطفى عزيز افندى يه تحشيه ايله اخذ اجازه نامه وخط تعليقى سعد وديله الى كوزشده . برصوره قرآن كريم واتمام وسائره كتابت ايدوب سرعت قلمى مناسبيله بحاكمدوم قيوم يازيلرينى كرارا وقوع بولمشدر . بر ده انيس الحاسرين نام اوزنه تاريخى استماع ايلمشدر . زمانه كى مقدم الحاندن شهاده قسم اعظمى بونك خط دكيلدر . نمالقه جمه ايله علت فالج قيد اولمغله ١٢٠٩ سنى تشرينى ثانيسنك سكزنجى كونى انتقال ايلمشدر .

اسكى يه احمد اورنه ده سلطان سليم جامعى قرينده كاسه اولمكله مجلس سكنه سنده يازيلرى زاده يكطه عريضه . يازيلرى محمد افندى اورنه محكمه سنده بايه كتابت ايدى . تحفة الخطاطين مؤلفى سليمانه سعد الدين افندينك جدى محمد مستقيم افندى ١١٢٢ تاريخه مولوى ايدوب اورنه يه مصرف اولمقدمه خدمت و قايعدده آخرلرنده ايلمه ايدى . كندولرى ١١٤٠ تاريخه يازيلرده عالم وجود اولوب خط ثلث ونسخى مقدار زاده حسبى افندى يه تحشيه ايله ١١٦٩ تاريخه اجازت المشدر . اوده سكز مصحف واوتوز قدر انعام وايكى يوز قدر دينارى وسائر نسخ ودسائى يازمشدر . اشبو قطعه انك شانده سويلمشدر .

(قطعه)

ضيا بخش كوهر دم دوشده نقل ايدم صفالرم بيازى زاده يه لطفين قره قطعه يازيم
كلك خوسه قطانه رهبر ايدم بر ياشفا بجه ايدى كه شكسى مثلى يوقدى به يازيلمش

١١٧٩ تاريخه جاپانه جمعانه غزيلنه جلوس همايون بوردى اجازه نامه صدقه عجزى بعد الدعا قلمه آلنمشدر . مومى اليه ١١٦٥ تاريخه يازمسه اولديغى برقطعه يه ايله شرحى سلطان سليم كتبخانه سنده محفوظدر . اوچ شرفه لى جامع شريفنده منبر جامع جوانبنده جلى خط ايله ١١٧٨ تاريخه ديوارده يازمسه اولمغله (قال النبى عليه السلام شفاعتى لاهل الكبائر من امتى) بونلرك اولوب ذيله (توفيقه الهادى يازى زاده) تاريخ وضع كتبه ايدرك همانه غريبك ايده جلى حروفه يادكار ايلمشدر . تعليقه وديوانه وجب

نویسانده اولدیغی وضع خط وخطاطانه ذکور در . جامع عتیقه محرابنک یمنه کی نجره ریوانیه موضوع حجر رکمه یانی یه سویلنه اوزره شو قطعه (قطعه)

حجر رکمه یانی عتیقه وسنه قفس قفصه مرغوبه اولدی مرقومه
وضع محبوبانه الحق یرلو یدیر اولدی یرموی شرفوی شعاعه مکلونه

نثر بونلرنک خط وستی اولوب لوحه شکلنده ایدی تحریر وده طراقلی بابا تربه سنه قالدیرلدی .

سید اسماعیل افندی دوحه الکتابه مشاریلهم ترجمی بروجه آتی در . محروسه ادرنه ده روضات جنان روضات اکرم والکلی آفریده ذکور ازجمله سید علی افندینک آفریدانده وکتاب ریوانیه نک دانشمند مکتبخانه ذیشان ملک سیرت پرهنما وظهرفطوط ضدوده مضبوط اولوب میانه کیده صاحب غوانه کیتاو طلبدر . خصوصا خط ریوانی ده مشاریلهم ترتیبده یدطولی رسیده اولمغله درکه قلم مرقومه بابله یروانه شهای آسمانه عرفانه کیتدی رسیده نه صالحه رجوب بوصفحه فلکه سیرغه کمک وجیه زائل دنه . حتی فقیر وقت شبابنده کی خطلری بیانه خط نویسانی میانه ایدیکی مشتهر عبدالبیانه . وکتاب ریوانه فاقدانه نک مشاریالیانه اولدیغی آثار بلنه اعتبارلرنده روشنه وعیانه .

اسماعیل عیسی یکمای قره سنده قاضی اسماعیل افندی دیکله معروفدر . اسکی تکفوفخانه نک قیوس بالوسنده کی خط بولندنده ١٠٧٤ تاریخنده وفاته ایتمکله تیمارلنمغه رخصه اولمشدر .

اسماعیل مقی حافظ القرانه خط ثلث ونسخی اوچ سوره لی مکتبی معلمی بابا حافظ شریفنده نشوونما ایله اجازه نامه الحمد واخر عمرنده زیده مصحف شریف کتابتیله اشتغال مرغوبیت ایلمکله بولنمه ایدی . بیلاد اوچ یونه شنده اربحال دار بقا ایتمکله یکمای جامع شریفی بنکاحنده کی قبرستانه تربتنده رخصه اولمشدر .

اسماعیل رشاد حاجی اسماعیل افندی دیکله معروفدر . یکی محله نده الحمد جامع دیکله مشتهر اولمغله دی احمد مسجد نیک امامی وطاغ روزانه مکتبک معلمی ایدی . ثلث ونسخی درکلکی زاده حافظ محمد سعید افندیدن نشوونما ایدوب اجازه نامه الحمد در ١٢٨٢ تاریخنده وفاته ایتمکله یکی محله نده صاری یاپر قبرستانه رخصه اولمشدر .

امیه نامی محمد در . شرتاحمزه بک محله سی سکنه سنده قاضی امیه افندی دیکله معروفدر . مولدی ادرنه قاضیدی طرفنده نواحی یاپلدنده آکنام اولنور ایدی . خط تعلیقده ماهر وطراق اداء یدطولیدی . بک جوده مصحف لوحه تنظیم ایدوب احیاب واربابنه اهدا ایدی ١٢٧٥ تاریخنده وفاته ایتمکله نوجیه یاشنده کی کوچک قبرستانه مولدنا عثمان وصدق افندی حضرتلرینک قبری قرینه رخصه اولمشدر .

امیه نامی محمد در . قلعه مشرب ویرسانه محله سنده اسکاف ایدی . یازیجیلر قاعده کشاد اقمه اولدیغی رکانده کهی یوم برجزوه نه شدری برمصحف یازانده یونه الی ایکی یونه غوسه لقدیه ایدطالبلرینه اهدا ایدوب انفاق تعمیه ایلمکده ایدی . بوصورتله یونه الی عددوی محاوره مصحف شریف کتابت اقمه و ١٢٩٧ تاریخنده وفاته ایتمکله یالکوز کویسنده واقع ویلده محضص قبرستانه رخصه اولمشدر

گروه عیاشیه ده ایدی

[حرف الباء]

بکر رشاد سراجخانه یاشنده کی جشو قرینه الیوم وجودی اولیانه مکتبک معلمیدر . ثلث ونسخی مرادیه جامی حافظ محمد افندیدن نشوونما ایدوب ماذونه اولمشدر . ١٢٧٨ تاریخلو اجازه نامه کتبه وضع ایتمه و١٢٧٤ سنسی

رجب شریفنک اولدیغنده وفاتنه قدر محراب مخصوصه اجازه ویرمشدر .

[حرف التاء]

نائب محمد ابه مصطفی خربه زاده دیکله شهرتداده در . نامی مولوی خطاط الحاج محمد افندیدر . خط نسخ وثلث وتعلیقی اولدیدن بعده قفاف زاده حبیب افندیدن نشوونما ایدوب اجازه نامه اجازت ایکسنه سراجلد جایزه سنده وقوع بولان علم الدینه جامع شریفنده قطعه لری وار در . سنه ای درکاهنک سماعنه وتربه فیروزنده کی طغرالرینک خط وسیدر . اشعاری شعراده سنده در .

نائلی ادرنه لیدر . نامی علیدر . کاه قیچی کاه نائلی تخلص ایدیکی ایچون المسماریه ذکور وثلث ونسخ وتعلیقده خوسه نویسی وفنه کتابته ماهر بوجود نفیس ایدوکی تحفه الخطائفه معلوم در . شو حالده استدعای اولنه یکفلوه موسی الیه عبدسلیم فائی جالنده وشمراده اولدیغی وخط وستی اولدیغنه یازیله اولنانه بر اغدوه عدیم المثلی سنه (القصد الفارغ من کتابة هذه النسخ الشریفة فی لیلة نصف شعبان عمت میامنه بمزید الفضل والاحسان فی سنه احدی وثمانیه وتسعمائة علی ید اضعف عباد الله القوی فیضی ادرنوی) صورتیله وضع امضا ایتمه اولدیغنه نظراً وفی خطه فیضی شهرده نائلی محاسن استعمال ایدیکی نظاهر اثبات ایدر . اشعاری شعراده سنده در .

[حرف الجیم]

جعفر بک نامحمد در . اصلنه ایچم یاشانلی صلبنده ادرنه ده قیمطراده عالم ناموس اولمشدر . تابعیه تیسی ورفعی مجید افندیلرک دائره سنده نشوونما ایدوب اجازه نامه الحمد و سبعه عدد مصحف شریف یادگار بقیدر . بیلهمقام مأموریتیله ده بولنوب خرده بولی قضیسی قائمقامیه مقاعد اولدیغی حالده بک اوچ یونه اونبرنجی رجب شریفنک یدنجی پرشنبه کونی ارتحال ایتمکله نجه قبرستانه رخصه ایدلمشدر .

[حرف الحاء]

حسامی درویش حسن عماد حسنی تلوحیدنده اولدنه درویش عبدی مولوی نجایدنده تعلم وتلقنه ایله اخذ اجازه ایتدیکی خط تعلیقده استاد درویشنده یدی موقع عماد در . ١٠٨٥ تاریخنده وفاته ایتمکله مسجد یه جامع تحریفی خطیبه سنده مدفون ونعشه سنک مزاری شمراده سنده ترجمی ذکور علی کفی افندینک سویلدیکی بو تاریخ موزونه در .

(تاریخ)

کتدی نائی عمادی رحمتک ایلیوب عزم بقا تزل جنانه
قبری نور ایله محلو قیله حقه جاوه کاهلی اولدی عرسه رحمانه
فوتنه دوشدی برا اعلا تاریخ قبر درویش حسن اولدی جنانه

نثر اشعاری شعراده سنده در . قبری لحاشیه حسامی لفظی محرر دکلدر .

حسن ابه احمد چرکس حسن چلبیدر . احمد قره حصارلی بیه ده درمخزنه سی وبعد الفقره ولد معنو بیدر . ادرنه ده سلطان سلیم جامع شریفنک باحجله خطبه لی جوقه چلبیلک ایدوکی وبیلک تاریخنه برایکی سنه صکره وفاته ایدیکی خط وخطاطانه ذکور در .

حسن ادرنه لیدر . کویجی بلیانه محله سی سکنه سنده یعقوب نام ذاتک صلبنده ١١٧٤ تاریخنده یاتاده

عالم ناسوده اولوب حسد فطن یاسای زاده اسماعیل افندیدن تاریخ ایله ١١٦٥ تاریخه ناقل اجازه یه اولمشدر .
کذا فی تحفة الخط لیله .

حسه اسکی جامع شریف جمعه وعظی وعلوم عربیه ده یکجی زاده مولانا محمد علی افندیلک فواتحی الشیخ حافظ حسه افندیدر . حسن خطه اشاره وتحقیقه اولوب مصاحبه یله ده نماز اجازه نامه لریلک شهاده کاغدنده امضاسی وارد ر . زمرهٔ علماء مشاهیرندر ده سنه در .

حسنی قواقلی امامی وسرمد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندیلک فرزند نجفندی در . خط ثلث ونسخه یدر . رتبه تمامله در . ١٢٤٤ تاریخه یدی طرفنده حسید شدی نام زاده ویله اولدوقده اجازه نامه یه (وانا افقر العباد المعترف المذنب السید حسن الحلمی افندی) حروفیله وضع کتبه ایتمشدر .

حسنی اوزونیلیدر . ثلث ونسخه دیکجی زاده حافظ محمد سعید افندیدر ده مکاتب قره یاطوط مکتبی معلمی حافظ حسه افندیدر . ١٢٨٧ تاریخنده وفات ایتمکله یحیه تپه ده قبرستانده مدفوندر .

حسنی پاشا حسه ایوجه جامی مصطفی پاشانك مفتیسی اولدقده وارد نه قاضیلری حرره شده صوفیه الذکر علی الرامی بکلك محکمه سنه مرتبدر . خط ثلث ونسخی حراف جامعتریفی امامی ومکاتب معلمی احمد حمدی افندیدر ده تحشیه ایدرك ١٢٤٤ تاریخنده اجازه نامه سنه ٢٨١ تاریخنده جانب جماعه عزیمتله اولدوقده ارتحال دار بقا ایلمشدر .

حسنی طی اوزونیلیدر . خط ثلث ونسخی قواقلی امامی سید احمد حلمی افندیدر ده تحشیه ایله مأذون اولمسیله وجوهه اجازه نامه لرینه امضاسی کورلمکله کلی ١٢٤٨ تاریخنده طرفنده کتاب اولنمیه رک مصحفی کورلمشدر .

حسه رضائی نقشی طریقنده شیخ داود افندیدر ده مأذون اولوب نقطچی قاسم افندی جامع شریفده ختم خواجه اکمکدن باشقه اتقانله وقوع بولمشدر . خط ثلث ونسخی دیکجی زاده حافظ محمد سعید افندیدر ده تحشیه ایدرك اجازه نامه سنه اعطیه وخط تعلیقی سمی خودیله الکونمشدر . ١١٩٤ تاریخنده اوزنجی رتبه لو سید ابدیکی حرره ده رسعادتله تحریر وسنه مذکوره ده اولوارده دار القراره رحلت ایتمکله مرکز اوقی رسکاه شریفی ساحه سنده دفن اولنمشدر . اوج شرفلی جامعنده مبذول صاغ جرنده کی کوشه رده کی (ذکی الکرم قافه) بونداك محصول ویرمشدر .

حسه واحد بك ابن الحاج محمد بك اوزونیلیدر . خط ثلث ونسخی حراف جامعتریفی امامی احمد حمدی افندیدر ده تحشیه ایدرك اجازه نامه سنه خطه ویرمکله شریف یاره کاغدنه یازمشدر . سنی التسعین مائة و الف (١٢٩٠) تاریخنده وفات ایتمکله نعشی زاده تکیه سنه قبری قریبنده دفن اولنمشدر .

حسه وصفی کرشتی زاده واقع صاری شیخ محمد افندی مکتبی نام دیکرلطیفه سی مکتب معارف اولی وعلماء مائة حزبه حرره شده صوفیه الذکر محمد صادقه افندیلك ذماری وخطاط مصطفی مدحی افندیلك یاورلریدر . خط ثلث یاورلریدر . سنه رشته ده واصل وتحصیلی کاملته رسوخنده برحت وصول اولمقدار وزیر کمدرك برحیاتله مدت سنه ده کلیه ایله مقدمهٔ علم وفصل اولوبده خط ثلث ونسخی دیکجی زاده حافظ محمد سعید الطیبی افندیدن تعلم وتلقی وعلوم عربیه ی قاره علی مولانا الحاج خلیل افندیدن ده درس ایله بونلرك دخی اجازه نامه لریله وحرفدن بدایله افقه دیکه اولومسه اولسیلی کتب عربیه ی الی ایله یاتمسه والیوم کافه سی فرنه ندقطیفه ی آقی الذکر محمد حافظ علی رمزی

افندی زنده محفوظ بولمشدر . شفاء شریف وردنوکی الفیه سه وحزب اعظم واقرئی کبیر واشمالیلك مجموعه اثناء جلیله کتابته موفق اولدیغی کی مصحف شریفده ده اوتوز عدد یلك اتمام تحریری میسر اولوب اوتوز پنجی ده اولوده ردنجی یه جاغرنده [فاذا جاء اجلهم لا یستاخرون ساعة ولا یستقدمون] ایاته شریفه سی جمله جلیله سنه قدر یازه بیلدیکی ١٢٧٤ سنه سنده تمك حیاته مستعدایله عالم دار القرار اولطفاوزره قالدیغی مجموعه ویزه جلی مجموعه یه کاشفه ده واقع کوریلك مزالقه دن وقایه اولمشدر . سلك مدارسه نه کاشفه ده حافظ شریفلرندن افندیلك فطنه . موزاییسه فطنه ده یلك مجموعه تاکید ایتمشدر مقصد . فقیر جامع الحروف دخی حرفه ده بدأ ایله الحاق اولمشدر وسلفنه دیکه علوم عربیه ی وثلث ونسخی نواقصی بولندقده تحصیل ایتمشدم .

حکمایه اوزونیلیدر ده سنه ده تحریری دیکر ایاسه مفتیسی زاده اسعد محلصی پاشا مأمولیه اوزنیه کلدیکی پاشاه موزاییسه فطنه مالك بذاته واقع یلدیغی تحقیقه ایدرك مصحف شریف یازه رک موزاییجون موزاییلرینه دعوتله مصحف شریف یازمش وفقط اولکی نوزاولدوقده مصحف یازوب کتورمش امزیه فواتحه افقه فرانسه کوتی نوزی کوتوردوب هرحالده تسلیم درحال مصحفلرنه نفیس لفظه ایاسی کاغدنه اعطا سیله مصحف شریفلك تحریری زاده ایله بعده خواجه افقه ی مصحفی بالاکمال کوتوروب پاشایه تسلیم ایتدیکی حرره محفوظ بولنماله کونه ایله طبقه ده مصحفلك یازیسی دها منظم اولدوایچون پاشا خواجه افقه یه فطنا مصحف شریفه نمی یازه رک دیکر دیر خواجه افندی کونه یکیدن موم ایشیقه ده تحریر ایتسه م جولی ویرمیه یاشا خواجه افقه محفوظ اولوب لفظه یه نه حال ایدوجه یلك غدر سه کونده سه تزهیبی وده مجلد مطلق نام زاده ایله یلك لیه یوزغوشه یازیله ایده . خواجه افقه ی آخره یازه رک مصحفلرك بهرنسخه سنه یلك لیه یوزغوشه قصه الدیقه ده یازه رک کلدیکده ایوجه یلك غوشلك نصفی افقه نصف دیکری اعاده ایله . یاشای مشاریالیه مغفوری خواجه افقه یه احسانه ایتدیکی وجهان ایله کلدیکونده سه . خواجه افقه ی جلبنده به اهل مشغم یازه یلغم مصحفلك قصه سی الدیغه ده یازه رک سبب احسان ویرلدیکی افقه اوزنجی حرفه سه اوراقلرك ضیاع وتلفنه سبب جویله دیکدن مقصد وتوزیع اولنمش یازه ایله کلدیکونده بخ خواجه افقه ی جلبنده [به یاشانك صدقه موزیکی وکلمتی یرجوده شفوف ایدیوه کاغدیلك آمانی الیوم مصحفی اعاده ایتسون] یولنه اوزنیه یاشای مشاریالیه مغفور جلبنده تقصیه یه مبلغ مرقوم وحسم ایله مصحفی ایوجه یلك غوشه تذهیب ایتدیره (رحمة الله علیهما) .

حسه وصفی یه شاه حسه افقه ی دیکدك شهره ومعروفدر . مقطعه سی فره جلبك داخلنده وقف کبیر قریه سیدر . خط ثلث ونسخی دیکجی زاده حافظ محمد سعید افندیدن تحشیه وعلوم عربیه ی قاره علی مولانا محمد حسن افندیدن ده رک ایله اجازه نامه لرینه الحمد ١٢٧٤ تاریخنده ایرتکای کمکله اوزنده مزالقه ده اغاچ ضیاع ده رک وزیله جامع شریف قاعده مقصصفان نامنده کی مقصانه نه قاعده یه قاعده ده رقمه اولمشدر . فقیر موزاییسنه صبیانه اوقودم .

حسه ابدحه اوزونیلیدر . خفاف زاده دیکدك شهره زاده ده . مرادیه محله سنده ساکنه اولوب ده وده حصاره ده جلبه جامعه خطیب اولمشدی علی امام دیکدك شریفی حفظ حافظ مصطفی افندیدن ده رک تحشیه ده تعلم ایله ١١٧٠ تاریخنده اجازه نامه سنه استکمال وقرائته وموسیقی وسائر معارفده

رخی جمیع مقاصدہ ایلدی . لم یزل مشکی یہ آشنای اولدیغی وجہلہ بعضہ کہ ترنده اشعاری یہ ایلدی . بیت لطفاللہ
سبہ تاریخہ قدر نظم ده ساعد اولوب الی الحق یاشہ وعولمہ ده عالم شعرا نعا ایلدکدہ قاہرہ اورہ
مزار لقہ ده مولانا فطری افندینک قبری کنارہ واقع کوشہ ده مدفون ونفسہ سنک مزاری شیخ احمد سلم افندینک
سویلدیکی بو تاریخ موزون در .

(تاریخ)

ابہ حقا فاز فطالہ فوسی السوید کم — صفوشوہ فنا اولدی اکا لوح مزار
موسقیہ یاشہ خواجہ بی ایدر غلدم — قیلدیر یردہ نہ شعلہ کونہ شہشمار
شیخی کوسیدہ قویوب حافظی دعیا ایدی — صبہ فطنہ کوپسیدی اکر سطر غبار
راستا قندی نوا اوجدا اولوب حیاتہ شوہ — ایدہ عاقبتی زیرافکہ ولدی فحصا
رودہ شعلہ جانی اولدی نزلیای عدم — بانہ قیلدی وصیت آلیتی فحتا
یقدیر تاریخی کوریدی فطنہ اقلدم سلف — یونیہ آغ ایلدی زری رحم قارہ فحصا
روضہ فطنہ زیبہ قلم ایلدی نقاش — لولہ ریحانہ ایدوب آبہ یغ یاقوتکنا
نیچ مصحف یازوب ایرشدی تلاوتہ لہم — بربنک دعی تلاوتہ ایکیہ لیل ونہار
ایچمی یہ کلوب اولدی رحم عمری شکست — قوتہ اتیدی مسلم ایکی تاریخ شمار

جانبہ فطنہ اولوب لوح وقلم وقف الہی ١١٥٤ اوچ مولی دہ صبہ ایدہ مقام اوزرہ قرہ ١١٥٤

نسخ مومی الیہ کدی اوچ عدد مصحف شریف ویونہ عدد رندی شریف واوتوز قدر انعام وایکی حزب اعظم وقطعات
درجہ کتابہ موقوفہ اولدینی تحفۃ الخطاطینہ مذکور در . موسیقدہ مرہ نہ ذکری سوق ایتمدی . ووجہ الکتابۃ
شاہ ایران رحمتی نسخ ودرقاع ایلہ الناسہ اولہ قدری محققہ دیکدر .

صبہ اورنہ ده حاج زادہ دیکدکدہ معروفدر . بغرہ جمادی الاخرہ یکشنبہ قضاسنہ بانی قریہ سندہ کائن سلطانیہ
سلیم مدرسہ سنده مجوہ نشبہ اولمشدر . خط نسخ ومشکی یازمغی زادہ احمد افندینک برکاہ یکشنبہ استفاضہ
تحریر وتحصیل صبہ خط تعلیقہ ایدوب ١١٦٩ تاریخہ افندینک اجازتنامہ تحریر ایلدی . کذا فی تحفۃ الخطاطینہ .

صبہ اورنہ ده شیخ الدین یاشامکدہ سنہ ١١١١ تاریخہ ده بانی ده عالم ناسوت اولمشدر . خط نسخ ومشکی
یلدیرم عام افندینک تحریر ایلہ اورہ یکی یاشنہ افندینک اجازتنامہ تحریر ایلمشدر . مجلد ومصحف ورندی اثر سنۃ
الوسائی یازمشدر . کذا فی تحفۃ الخطاطینہ .

صبہ اورنہ آیدینہ جزیرہ سندہ کلوب حفظی تحصیل وخط نسخ ومشکی شیخ زادہ ابراہیم افندینک تعلیم وتحریر ایلہ ١١٦٨
تاریخہ اوتوز سبہ یاشنہ ایکن اجازتنامہ تحریر ایلمشدی . فی تحفۃ الخطاطینہ .

صبہ اورنہ یلدیز . خط نسخ ومشکی بریزادہ الحاج احمد افندینک تعلیم وتحریر ایلہ مرادیہ ده الی یاشنہ ایکن
وفوتینہ اجازتنامہ ١١٦٧ تاریخہ بردار ولمشدر . کذا فی تحفۃ الخطاطینہ .

الشیخ صبہ مرادیہ محلہ سنده موجود الذکر شاعی شیخ فطانت ابراہیم افندینک کدیسی شیخ قلیچی حافظ صبہ افندیدر .
مومی الیہ صدوح مال اصحابندہ اولوب مصحف شریف کتابتیلہ اشتہای مرعیت وشیخی اولدینی شاعی درکاہ شریفہ
فیضینہ کوندرندہ اجزای آیہ شریفہ ده بندلرینہ ایلہ یدی ١٢٩٤ تاریخہ وفاتلرینہ قدر درکاہ مذکور تربیتی
وقفہ اولمشدر . بریوہ مصحف شریف یادکار ایقمشدر .

صبہ حامد اورنہ یلدیز . خط نسخ ومشکی زادہ حافظ سعید افندیدہ تحریر ایلہ اجازتنامہ تحریر . قرہ
بولوط مکتبہ ده مقاربا مصحف شریف کتابتیلہ اشتہای مرعیت ایلمکدہ اولدینی حالدہ بانی ایکوزکتابہ الی
تاریخہ وفاتلرینہ قدر نظم بحیہ تیدہ مولانا فطری افندینک قبری قریبنده لحایہ کنده وقفہ اولمشدر . قرہ تاغ عدد
مصحف شریف وبیوہ ردندی شریف ومولود نوی یادکار ایقمشدر .

صبہ حسن زجوسی شعلہ جانلرینہ دعوکر . کیچی زشدہ مکی معلم ثانیدر . ثلث ونسخ ومشکی زادہ حافظ
محمد سعید افندیدہ تلمذ در یوزعدد دی مجاورہ کلدوم قبلہ تحریر ایتدکلری مروبدر .

صبہ شریف الحفظی حافظ القرائہ رئیس القرا جامع عتیق امام ثانیسی وقریبنده کی مکتب معلمی الحاج
حافظ شریف افندیدر . السنہ ناسده حاجی عام افندی دیکدکلری شعلہ اولمشدر . خط ثلث ونسخ کوچک
استاده امی جلی مکی معلمی وحاجی علی رمزی افندیدہ تعلم وتحریر ایلہ اجازتنامہ صبہ دیلک مسجد حافظ
تیشہ یرمکہ موقوفہ اوطہ سنہ ١٢٠٤ سنی یرچ الاولنک اوتہ یکی کوندہ وفاتلرینہ قدر تدریسلہ الفتہ یکچی
زادہ مولانا حاجی علی افندی مرحومک قبری قریبنده رفقہ اولمشدر .

صبہ صوفی اورنہ یہ قیصریہ دندہ ساکنہ اولمیہ وخط ثلث ونسخ شیخ زادہ ابراہیم افندیدہ تلمذ ایلہ ١١٦٨
تاریخہ اوتوز یکی یاشنده ایکن تلمذ ایلدی . کذا فی تحفۃ الخطاطینہ .

صبہ عاطف حافظ القرائہ . کوچک قیوشنده واقع حاجی بوزنا مکی معلمیدر . خط ثلث ونسخ مشکی
مکتب معلمی حاجی حافظ عزتہ افندیدہ تحریر ایلہ اجازتنامہ صبہ ١٢٨٧ تاریخہ وفاتلرینہ قدر شیخ جامع
جامع شریفی فیلیہ سنده رفقہ اولمشدر . مومی الیہ اوتوز اوچ عدد مصحف شریف کتابت ایدوب یادکار ایقمشدر .

صبہ عاکف عهد سلیمانیہ فاتحہ قانونی علمای صبہ سنده زجوسی صبوحہ مولانا اشوہ قاسمک یلدیرم
بایزید فاتحہ جامع شریفی قریبنده بنا واحیا کردہ سی اولدینہ مکتب معلمی وخط طاشیخ صبہ رضائی افندینک
زاویہ کلاتریدر . ثلث ونسخہ دیلکی زادہ حافظ محمد سعید افندیدہ تلمذ در ١٢٦٩ تاریخہ وفاتلرینہ قدر
مکتب مذکور ساحہ سنده رفقہ اولمشدر . <[حرف الحا:]>

خلیل اورنہ ده قیاقہ نام محلہ ده نعلبوجی زادہ دیکدکلری قریبدر . خط ثلث ونسخی خفاف زادہ صبہ
افندیدہ تحریر ایدوب ١١٥٤ ضلالتہ یکرمی یاشنده ایکہ اجازتنامہ ایلہ برصت اولمشدر . کذا فی
تحفۃ الخطاطینہ .

خلیل صبہ ١١٦٨ تاریخہ دیوقوقہ قریبنی قدیمدن مسکون عالم وجود اولوب سہ رشتہ وحولیلہ بابر
اورنہ یہ کلوب صبہ خط تعلیقہ کرکن لغت وبحاجی زادہ حافظ محمد افندیدہ تحریر ایلہ ١١٦٧ تاریخہ یکرمی
اوچنده یاشنده ایکہ اجازتنامہ تحریر . اورنہ لبہ عدد مصحف شریف وسائر اثر لطیف یازمشدر .
کذا فی تحفۃ الخطاطینہ .

خلیل خلیلی حافظ القرائہ صوفیلی مکتب معلمیدر . ثلث ونسخی مرادیہ امامی حافظ محمد افندیدہ تحریر ایدوب
اجازتنامہ وخطاطہ نامہ قدیمدہ اولوب یلدیرم عام افندینک امر عیت وشیخی اولدینی رفاعی درکاہ شریفہ
زیبنک لطافہ کافہ کتبہ وضع ایتمشدر . ١٢٧٠ تاریخہ وفاتلرینہ قدر تدریسلہ الفتہ طایفہ جوارنده
وقفہ اولمشدر .

خلیلی یازدی سولو چلی محله سنده تربه تومام محله ده واقع شاه قادریه درگاه شریفی تجدید . ثلث و نسخه خسه وصفی افندیدن در . ١٢٥٤ تاریخه مطلوبدر وفاسه ایدوب اوزرنده قالدیرمده ویزه چلی مسجد شریفی بیکاقفه وکی کوچك مزارلغنك وسطنده مدفوندر .

خیری خزینه دار سابق مکتبی معلمی فطانتلو الحاج احمد صوفی افندیلك اوزرنده واقع شرفلو جامع شریفلك امام ثانیسی حافظ محمد افندیدر . خط ثلث و نسخی یدرنده تعلم و تسوه و علوم عربیه یی فاضلاری رلی وجهی عمومی افندیدن تدریس ایدرلك ایکیسنده اجازه نامه لری حائز اولمشدر . ١٢١٨ ذی الحجه سنك سلخنجی کونی وفاسه ایکفل قیاقه قبرستانده دفن اولنمشدر .

خیری نامی محمد در . کبه یاپجی (الیوم قدریه) مکتبی ویکفل معروف اولدیغی مکتبك معلمی بوستانجی زاده وجیه عالم افندیلك صلبنده ١٢٥٤ تاریخنده مدرسه علی پاشا محله سنده تولد ایتمشدر . مطلع جی و یاغلقچی یی قفاسنده اولدیغی جهتله طویال وجی خیری ویکفل شهرتنه اولمشدر . ثلث و نسخی اوزره حافظ محمد شریفلك اولدیغی افندیدن تعلم و تلمذ ایلمشدر . مومی الیه بابه مولدنا نائب الحاج شریف افندی افندیدن تسوه ایلدکدن صکره اجازه نامه ویرلمشدر . وه حساب و تصدیق کوفی و دیوانی کی فنلرده تحصیل ده بذل مقدره ایلمشدر . وه علوم عربیه یی ده اسکی جامع شریف مدرسی مدرسی الفقروی مولدنا صالح افندیلك فاتحه تدریسنه حاضر اولمشدر . وه تکمیل نسخ ایله اجازه نامه ایلمشدر . مومی الیه مصحف شریف ودلائل شریف و امثالی آثار جلیله کتابتی جهتله یه سالك اولمشدر . آتی الذکر نقشی مدحت مطلع نك اثریه اقتفا ایله جلی تحریریه موفق اولمشدر . وه خط نسخ ده یدطولا صاحبی اولمشدر . اسکی جامع شریف و سلطان سلیم و بایزید ثانی و سلیمانیه و شلجی و تکه و طاهر قریه سنده سفر چلبی و سنی سلطان جوامع شریفلرینك دفاتر جلوه جوامع و تکایا و سائره ده محمدیه چلبی خطلرك تحریر ایدرلك وضع اصفایه سنه و بیضاوه خطوط اسلوبی تعبیر اولنور تحریراتی کوزل اولدیغندن اکثر یرلرده استعمال اولنمشدر . بونلرك پارچه فاضله لری ده یك جوقه لوحه لر تحریریه موفقه اولمشدر . مومی الیه بوبابه ده بوقدر عدیم المثاله . وزیرت مطبعه سنده مرتبکفل بولنمقله استخدام اولندقده وجوده کلن مطبعه جیلوه خطلرنده وفی حوزه عکفله ده تحصیل ایلمشدر . شوقدرکه ع سودیکم منقود و تحریر در مقصودی نصب ندر وجه اعلی مدلولنجه یاره یه سی وغیبی و ادبیاته کی حرص و طمعی درجه غایه ده اولوب سیه وجودی اوزرنده والده سنك اعانتسز وجوده تحصیلت ایلدیکی جهتله مومی الیه طرفندن مقفله جانب حکومت سنیه یه باعث حصول وقوع ترقیات اوزره اولدیغنه بنیاناً اصفایه یکدیکر ١٢٠٨ تاریخنده طلعتلو بولنمشدر . وفی ترقیات ایله عاجزه والده سنی حرف الفقر یه مبالغ اعطائیه اعانتیه موافقت ایتامسی کندوسنك حائز اولدیغی اوزره موجب تفقد اولمشدر . اصلاح الله تعالی . بك اوغلی اوزرنده کذرسنی وفاسه ایکفل جهتله تیره الحاجیه جواره دفن اولنمشدر .

[حرف الدال]

داعی محمد ترجمه سی تحریره مشروح سنده مذکور صوفی زاده خطاطلرندن افندیدر .

درویش علی تعلیقه خطاطیدر . قاعلی یحیی مطلع قولی افندیدن تلمذ در . عمر ساعت افندی تکیه سنده قول افندی تکیه سنده درویش علی امثالی ١٢٩٤ تاریخنده کتابت اولنمش بولنمشدر .

[حرف الراء]

راسم نامی محمد اولوب حافظ راسم دیکفل معروف ایدی . خطاطلرندن حافظ شریف افندیلك صلبنده ١٢٥٧ تاریخنده قوچی طفاسه محله سنده قدمزاده عالم وجود اولوب خط ثلث و نسخی عمیسی مفتده ولی مکتبی معلمی حاجی حافظ مصطفی عزتلو افندیدن تسوه ایله اجازه نامه سنی و بعده یدی مقامه اوچ شرفلو مکتبی معلم و قوچی طفاسه جامع شریف امام اولمشدر . اوبابه عمدی محمد اوزرنده مصحف شریف کتابت ایدوب آخر عمرنده علت فالج تبدار اولوب ١٢٤٥ تاریخنده وفاسه ایکفل بجه تیره لحایه جواره دفن اولنمشدر .

رجب به شعبانه لغا خط تعلیقه استادی ویسنه یدهٔ روح عباد اولدیغی و سلطانه مطلع خانه تکیه عمری عالمانه نهایه وکی آثار نادره سنه صباغانه اولمشدر . وه لغوتی تحقیقه اولنمشدر .

رضا شکری نامنه افندیدن حاجی بکر پاشا مسجد شریفی امامی حافظ محمد افندی نام زاتك صلبنده محله مذکوره ده ١٢٥٦ تاریخنده قدمزاده عالم وجود اولدیغی جهتله شکری زاده حافظ رضا افندی دیکفل شهرتنه اولمشدر . مومی الیه دینی یدی کبی مسجد مذکوره ده امامت وظیفه سنی ایفا ایله مسجد مذکوره مقامی امام مشروطه خانه سنه تحریر عائلده ساکن و طهارلو اولمغله ایله افتقد الجانبیه یدی اثریه افتقا ایله بوزایه دینی رمضانه تراویحده مسجد مذکوره ده اوده سکزنجه ختم شریف ایله تراویح فیلیدیرمشدر . خط نسخی اوزره یدائله . ثلث و نسخی مقوله ی مکتبی معلمی حاجی حافظ عزتلو افندیدن تعلم و تسوه ایله مأذون اولمشدر . وه علوم عربیه یی پدر یکانه مولدنا محمد افندیدن فاضلانه یسنه تکمیل ایدرلك اجازه نامه سنی بغایت تمیز ١٢٤١ سنه شعبانه شریفلك آخنجی جمعه کجسی اعتکاف بقا اعتکفله بجه تیره لحایه جواره دفن اولنمشدر .

[حرف الزاء]

زائفه زلیخا یلدیرمده قرل مسجد محلسی اهالیسنه دن دباغ اضافه سنه الحاج علی اغانك کریمه مخدرسی و ستیا یلدیرم یاشار قربا ایستمکله سنه ده حاجی مومی حاجی حبیب افندیلك زوجه سیه . مال صباغنده ثلث و نسخی یلدیرمده اخوه قاسم مکتبی معلمی حافظ ابراهیم حقی افندیدن تعلم ایله ١٢٧٤ تاریخنده اجازه نامه الحمشدر . یدرلری مرحوم والده سم مرحومه طرفندن عم حفیدی جامع الحروف اولوب ١٢٧٩ تاریخنده وفاسه ایکفل بجه تیره مولدنا ابراهیم وظیفه افندیلك قبری جواره دفن اولنمشدر .

زبیده ثلث و نسخی قواعلی محلسی امامی و سرایلر مکتبی معلمی سید محمد علی افندیدن تسوه ایله اجازه نامه اولدیغی تحقیقله وظیفه مومی الیه طرفندن سید عمه سی دیکی افندیه بك ایکی یوزکرشی ایکی تاریخنده ویرلمشدر . وه اجازه نامه سنده خطاطیه سائره عده سنده واقف کتبه اولدیغی شاهده اولنمشدر . وه لغوتی تحقیقه ایله مدد .

[حرف السین]

سحری ویودست زاده محمد افندیدر . تعلیقه خطاطیدر . ترجمه سی شعرا حیاتنده در .

سراج الدین محمد بن عرضلی مومی الیك ترجمه سی بتوحید بك یحیی قیلدنده فاتح سلطانه محمد خانه عجری علماسی عده سنده در . مومی الیه سرعت کتابتده یدبیضا صاحبی اولوب بوعوجه کتب نفیسه تحریریه موفقه اولدیغی ترجمه حالنده مذکور در .

سعدالله اوزنیلی . یلی بکوشی نامی محلده ساکن اولمغله مساعده ی روزکار ایله هیچ خطده یازدیغی وجهله ایله معاً بلیانه یاشا حاجی امام زاده سید محمد افندیه اقتدا و ثلث و نسخی اندیشه تحصیل ایله

صورتحا اولوب ماذونه اولمشدر و ١١٧٤ تاريخنده اركان دارالحديثدن . تحفة الخطاطيه .

سلوتی نامنده . حافظ سلوتی دیکلدی مشهور . خط ثلث ونسخی غایتده مکمل یاقی معالی دیکلی زاده محمد سعید الطیمی افندیدن تعلم وتحصیل ایله اجازه نامه قدیمه صکره مکتوب تحصیلی مکتوبه حافظ وخطاط کلی یاقوبه ثاگرد ونسخه یه صبه وبرجوبه مصحف شریف وردوش شریف واقسالی آثار جلیله کتابت ایتمشدر . نسخه سنده کی اجازه نامه درك اولنمشدر کتبه سی وارمدر . صبه خط مالك برنسخه سی آخر عمرنده کوزلرینی طاری اولمغله یازمیوب توقف ایتمشدر واقع فاتحه سنده برمحمد امراء روزبهان ایله ١٢٤٧ سنه زی الحجه سنك یکرمی خمیس کونی ارتحال ایتمکله قیاقه محمد نجیب مولانا قطری افندیك قبری قرینده دفن اولمشدر .

سلیم حنفی بیلی عسکریدن یوزباشی رتبه سیله مائر سلیم افندیدن . ثلث ونسخی درسعادتده الهالیسنده خطاط شهیر شفیع یاك مرحومدن تعلم وتحصیل ایله اجازه نامه آلمشدی ١٢١٩ سنه سنده واسطه فتحه اردنه ارتحال دارالبقا ایتمکله استانبول یولنده ناظر جوی یه قاقلمقده تراب جوبه ایکمه جانب یساردده سلطان سلیم جامع شریفی قطعاتنده بقعه دیناك محمد اولدیغی قبرستانده دفن اولمشدر . نام نامی حضرت پادشاهی یادکار مقوله یولنامه محمد یکویسینك متوفی تاریخی یوزاتك خط دیکه .

سلیمانه اردنه ده سریوشی زاده دیکلدی معروف و سلطان سلیم جامعی دائره سنده ساکن ایدی . چلبی امام دیکلدیکی دخی مطلق افندیدن ثلث ونسخی تعلم وتحصیل ایدوب ١١٧٠ تاریخنده نفوذ باللغو اولدیغی سنه درجه کتبه یه یازیمه و باللغو اولمشدر . کذا فی تحفة الخطاطیه . محمد وهبی محمد (٤٨٤) صحیفه ده در .

سید سلیمانه اردنه لیدر . خط ثلث ونسخه شعلی احمد ده دن اولمه سکز یاشنده ایکن بعده اردنه یالاجازه استانبولکیدوب ١١٥٥ تاریخنده زاویه الی یاشنده ایکن خفة اولدی . کذا فی تحفة الخطاطیه .

سلیمانه قره لفظیه . ١١٤٧ تاریخنده قیمرازده عالم وجود اولوب سه یاشنده ایکن بعده لوحوال اردنه ده سلطان سلیم مدرسه سنده رجحوبه یکجه یه وثلث ونسخی شیخ زاده شیخ ابراهیم افندیدن تعلم وتحصیل ایدوب وفاتنده ١١٦٠ تاریخنده اجازه نامه المشدر . کذا فی تحفة الخطاطیه .

سلیمانه جوی مسقط رأسی اردنه وقف اباد قصبه سی اولوب اردنه یکه باك جامع عتیقه مدرسه سنده رجحوبه ده اقامه ایله ثلث ونسخی صاری شیخ مکی معالی صبه وصفی افندیدن تحصیل وبه قاچ مصحف شریف وآثار ساره کتابت موجود اولمشدر . اردنه ده تاهل ایدوب اولادی صبی ایله کله وفاتنده ١٢٩٥ تاریخنده وفات ایتمکله نجیه قبرستانده دفن اولمشدر .

سیف الدین به آشنای حافظ القرائه نامی محمد وف . علوم رسمیه سنه مقدمای ایام وشیخ زاده دیکلدی نامیله ثلث ونسخه یه زاده الحاج احمد افندیدن تلمذ واخذ ایله ١١٦٩ تاریخنده اجازه نامه آلمشدر . خط تعلیقده دخی استاد ویسنده یه روحی عماد وف . خط رسید الدین به خلیلی سعادتده وفات ایتمشدر . ترجمه سی سنه مایه ده در .

سالم بك قره محمد پاشا زاده سالم پاشا نك حفیدی و حضرا محمد پاشا نك نجیب ولد محمد نجات قره تاغ وجودیه . جناب حقدن ده قبول اعلی رتبه سی حائز اولمش ثلث ونسخی آثی الذکر حافظ اسعد افندیدن تحصیل ایله اجازه نامه المشدر . صبه خط مالکدر .

[حرف الشین]

شریف

شریف حلوانی نامی محمد وف . حافظ شریف افندی دیکلدی معروف شیخ الخطاطین اولوب مدرسه علی پاشا محله سی سکه سنده . ثلث ونسخی غایتده مکمل یاقی معالی دیکلی زاده حافظ محمد سعید الطیمی افندیدن تعلم وتحصیل ایله اجازه نامه المقدمه برمحمد صکره یعنی ١٢٦٤ تاریخنده کتابه اولنمشدر مکتب اعدادی عسکریه صبه خط معالی تقلید جوبه یولوب قوجه سی کی بوزاشه دخی مدرسه جوی شاکرد تعلم ایدکجه مکمله ایمدی . صبه خط صحابت ایله شهرتلنمشدر اولدوقی مولی الریاح سه شریفدی ماده کامله واصل اولمدیغی حالده کوزلك اعتمالی ایچون ارکانیت ایالمکه ایمدی . نسخه سنده وقوعبولدیغه اجازه نامه درك کافه سنده کتبه وارد . ١٢٤٩ جمادی الاولیسی اواخرنده وفات ایتمکله نجیه قبرستانده مدفوندر .

شریف رمزی بابا حافظ شریف دیکلدی معروفدر . ایوخ شرفلی یاقی معالی ده مقره لی مکتب معالی وظائف الحاج عمر افندیدن خط محمودیه . خط ثلث ونسخی اولدیقجه یازمشدر وبعده وفات مکتب وکلاده معالی اردنه الحاج مرتضی عزتلو افندیدن نسخه قیمه ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایدوب نسخه سنه تاثر فاده قبرستانده طوقاقلرنده یدرلی قرینده مدفوندر .

شریف قطری مدرسه قاضی هوزه سنده صوف ارجحه خواجه زاده حاجی حافظ محمد شریف القطری افندیدن . خطوط مفوضه ده استادکاملی ویسنده یه اساتیذه افاضلدن . خط ثلث ونسخی اولدیکی زاده حافظ محمد سعید الطیمی وبعده استانبولی ابراهیم سلوتی افندیدن وخط تعلیقی شیخ اولسدوم صالحزاده حقدی اردنه قاضیسی مولانا محمد شرف افندیدن تعلم وتحصیله ایله اجازه نامه المشدر . یاشاجوسنك باب داخلیسی یاولوسنده جوی افندی طرفندن انشا ایدلمه اردنه تاریخ یوزاتك خط دیکه . قطعی محله سنده اشعاری شعا میاننده در .

شعلی احمد ده ابن محمد امین اردنه ده والحدیث جامعی قریبنده مکمل اولوب طرفه کتاشیه مقتدایدی فی اوصل دباغ اصافقده ایکه سه کاولنی وفی نجاوته ده صکره بر علة مبتلا و یکدست و یکپا اولمشدی بومحالده نه یاشانه یاشا عادیه محیاتنه آرزوی تحصیل کمال وکوکب حافظ محمد افندیدن تحصیله وسعی بیمثال ایله ثلث ونسخه (١٠٩٠) تاریخنده اجازه نامه المشدر . اکثر یاکه لری مقفا الفاظه یازدوب مثلا حقیر محمد ده در دعه شعلی ده دیوبه لفظم نقل ایده دی . سی تمشوکه ایکه ١١٤٠ تاریخنده دست ویاکسه سفی دنیا وعالم اساتیذه تلمذ اولدی . کذا فی تحفة الخطاطیه . خادم کوی طاسه محمد یادکارجی یاشاجامعنده بر خلیه سعادتی والده نبضه احادیث شریفه یی شاملی [کتبه در ولیسه احمد به محمد الوصیه المشتهر المعروف بشعلی ده دن مه تلمذ محمد حافظ القرائه ١١٢٦] افضل الوصیفی وارد . شعلی تقلید اشعاری شعا میاننده در .

ثابت صبه خط مالك برنسخه سیده استاد ی بحقیقه اولمدی . ١١٤٨ تاریخنده وفات ایتمکله اولدوقه قالکه یرمحه نوجه یاشنده کوچك قره یلقه ده شاخ ملقن مولانا محمد وحدتی افندیك قبری قرینده مدفوندر ونقصه سنك فراغی عزمیك دیه یکی یوزاتك موزونده .

[تاریخ]

شهر ذی حجه یوزینده اعدلکدی دیدی اصحابی تأسفله دریغا صیفا

كاتبزاده ايراهيم افندى آكريسنده و خطاط — حسن خطى ايله مجادله يتمه كتابت فضا
الده بوقدر ياره شهرت اولمغين عالم زده — امر حقه ريوجوع ايدوب كيدى اولمايقا
بويله ده حكم ازلى نوح قدره مرسوم — ياراعلا دعناهرله بولدى جوله فنا
برايكى طرفله غرض ديدى بو تاريخه — ثبت افندى حكمه ايلدى فنايه بالا

[حرف القاف]

صادق ادرنه‌لى . صادق محمد افندى شعراء متأخرين‌دن در . مولدلرى خط ثلث و نسخه كامل و محرر اولوب كندى اشعارنى يازه مقدماتى ايدوكى اينجا مرقوم ايله قاضى زاده تذكره سنه عطفاً تحفة الخطاطينده ديلك اوزره كتابت و تحرير و استنساخ ايلديكى ده قاموسى لوعلامه ده مذكور در .

صالح ابو ايوب ادرنه‌لى . بدرى توقه كاتبى ايدى . كندوسنى خط ثلث و نسخ تعشقه و اداره استاد اولمغين شيخ القراء ابراهيم افندى تعشقه و قلم تعليقه دخى زيدى تحصيل تعاطى ايلمشدى . امام سلطانى عزيزاده عبد الرحيم افندينك قاضيعسكرلكده نده خدمت مكتوبى وكتابتده بولنمشدى . روم ايلى قاضى قضاتنك اثرا فندى سنه ١١٧٩ تاريخنده رحلت ايلدى . كذا فى تحفة الخطاطين .

صالح بن حسين بن صالح ادرنه ده قاسم پاشا محله سى ساكنلرندن در . بدرلرى حكيم ياشى نوح افندى زاده اولوب يوسف افندينك تحفة القارى نامنده شهر ياريدى . شعراء اديبه اسيته صالح يزدانى در . مولدلرى بدرلرى حكيم ايلى قضاسنده اولوب ثلث و نسخى ياسارى زاده اسمايل افندينك و حسن خطه تعشقه ايدوب اخذ اجازه يدمش ياشنده ايكن ناشى اولمشدر . آثارندن ديوانجه در . كذا فى تحفة الخطاطين .

صبحى حسن خط ايله مشهور ايدوكى سالم تذكره سنده مسطور . قبحى محلفيد اشعارى شعراء سنه مذكور در .

[حرف الطا:]

طفلى ادرنه‌لى . ريس سعادتلو محمود پاشا محكمه سنه كاتبى اولوب بيك يوز طقسان طقوز سنه‌سنده وفات ايلدى . عالم حافظ نظاط صاحب معرفت ايدى . سنى عشاقدن

طوبه خانم رشدى قونيه‌لى على بك محله سى ساكنلرندن و حسن خط خانم افندى ديكله معروف در . ثلث و نسخه ريكلى زاده حافظ محمد سعيد افندى تلاميذندن در . ١٢٧٩ تاريخنده وفات ايتمكله مجيد تيه روضه‌سنه دفن اولنمشدر .

[حرف العين]

عبد الجليل بن مصطفى رئيس شيخ عبد الرحيم آتى ده حرف اليمه زجرجى مسطورلرندن اولوب مادريه مكى معلم شيخ الخطاطين مصطفى رئيس افندينك فرزند ارجمندى حافظ عبد الجليل افندى در . ثلث و نسخى پدرلرندن تعشقه ايله اجازه يابمشدر و ١٢٤٩ تاريخنده وفات ايتمكله زاده الذه يكچى زاده افندينك ترب قربنده مدفوندر .

عبد الرحيم بن ابراهيم ادرنه‌لى . رودوسى زاده ديكله مشهور و زجرجى اوردنى قاضيدن مرحوم (١٨٠) نومرده مسطور در . ثلث و نسخه حافظ عثمان اوردنى ده بولنمش ايكن ( ) يامه‌ده اندنه تلمذ و تحصيل ايله اكثر تقريب يوسيده اثار كثيره شيخ مرحومه مالك و نزد طالبلرينه سيلديكون مثلاً لك يدى . خط تعليقه يكچى سليمان افندى مرحومك شاكرلرندن نصيبى و فى الحقيقه خوشنويسانك يدنجيسى و كمال حسن خطه طاقدر

حياته زكى زاده نك يكى وفعاتنك قرة العينى ايدى . فاضل واباعبد كامل بر زاده شريفلرى حافظ محرم احمد افندى مرحومك يازديغى بر صحيفه يازه يه كندى كندينى وجوده ايتمكدر ايدى . لكن اكرامنده قصور ايتمكله بومياده بيه الوساته مشهور اولمشدى . كذا فى تحفة الخطاطين .

عباءة ادرنه‌لى . فجورى زاده ديكله مشهور در . ثلث و نسخى خفاف زاده حسين افندينك تعشقه ايله اجازه يابمشدر . تعليقده استادى تحقيقه اولمدى عبدى محلفيد اشعارى شعراء سنه در . ١١٧٦ تاريخنده وفات ايتمكله استانبول يولنده ناشى حسرتسز طاريده مدفون و نفسنه سنك مزارى شاكر زاده مصطفى كسى افندينك سويلديكى بو تاريخ موزونه در .

(تاريخ)

نادره اقرانه اول باب كمال ومعرفت — شاعر معجز بيانه ونائل فيضه خدا
محلص عبدى فجورى زاده اول مشهور عصر — ايلدى عزم به كتابتدكده رحلت وصفا
خواجه تعليم خطه ايدى اما مرتجساك — لطف حقى تعليق تحرير ايلمشدى صوه اكا
خامه عمر عزيزينه عاقبت ايدى شكست — ايلدب دستانجى محزونه جسمه قصا
كلدى بر شاكر دى كسى ديدى فوتى تاريخه — كلمه ضناى عباءة افندى ايده دعا

سيد عباءة ادرنه‌لى . ثلث و نسخى خفاف زاده حسين افندينك تعشقه و حسن خطه تعشقه ايدوب ياسانوله قادم و خامه‌سى اولدينه يدى قلمى ايله ديكله معروف سيد عباءة افندينك مزاياى حسن خطى تعلم ايدوب و اجازه تدريله دخى نعم ايدوب و دخى يونه راضى و خاصى و طوبه دخى راضى و اولوب شاكر زاده صاحب بضاعتيه استاد اولمشدر . ناشى اولديغى ترسانه كتابتجى زاده محمد ايله سنه ١١٨٤ سنه‌سى جمادى الاولىسى اوائلنده اركان مشفخانه بقا ايتمكله اسكدار ده رحلت اولمشدى . كذا فى تحفة الخطاطين .

شيخ عباءة انيسى ادرنه‌لى . مصرده مولوى شيخى اولمشدر . ثلث و نسخى مصرى محمد نورى افندينك تعليم و تعشقه ايله ناشى اجازه اولمشدر . ١١٧٨ تاريخنده يازمه اولديغى بر رسوئى شريف الده ايلمشدر بويله ناشى اولوب وفاتنده تاريخدر . كذا فى تحفة الخطاطين .

(بيت)

يازه بابای قلم لوح قره تاريخه — انيس رده مى ايده باقيه صرفطى جليس

نثر تاريخ وفاتى ١١٥٩ در . تاريخ مصرعى ١١٥٦ عدديدر شاملدر . قاضى مصرع اولده كى بابای تعويسيله اوچ عدد ضم ايدوب تاريخ حقيقى بولمشدر . مولدلرى زجرجى اولوب يكچى جلدك ( ) صحيفه سنده در .

عباءة شاه ايله محمد ايله همسر ادرنه‌لى سلطان بايزيد ثانى اوقافنك كاتبى اولديغندن كاتب زاده ديكله شهرتلرى اولمشدى . مولدلرى ١١٥٠ تاريخنده قصبه‌زاده عالم وجود اولوب ثلث و نسخى ياسارى زاده اسمايل افندينك تعشقه ايله اوردنى لطفوللا ياشنده ايكن ١١٦٩ تاريخنده اجازه تدريسيله ناشى اولمشدر . كذا فى تحفة الخطاطين . ادرنه ده دفتردار جامع شريفنده مشاهده ايديلكله رحلت سعادتلرى (كتبه الفقير عباءة المذنب) صوره تيله وضع اعضا ايدى .

عباءة قونوى قونيه‌لى ديكله مشهور ايوب همسر ياسامحله سنده واقع قونيه‌لى مكتبنك معلمى ايدى .

حافظ عبدالله افندیدر ١٧٢٨ حضرتلرینك یدنجی اوغلی اولوب جلوه احمد چلبی زاده ابراهیم افندیدن مرسله اولدیغی اجازه نامه‌یه [ومرقعه العبد الکتاب الیه الحافظ عبدالله الرشدی الحریف بقوی زاده] عنوانیله وضع و مقابله‌سنه حاجی یاشالی مولانا حافظ احمد زهدی افندی دخی بوزاتیلك تاکرلکی عبارتله ١٧٤٤ تاریخه‌ده و قاضی ایکعلیجه‌لی ده فیلری افندیلك قریه‌لرینك بعضه‌سنه متعرضه‌سنك مزاری بولنمیخ موزوندر .

[تاریخ]

دوشدی برمصرع ایله تاریخ فوتی یا حافظ قید قاضی حافظ عبدالله فردوسی مکانه

عبدالله وفایی ادرنه ده مدرسه‌سنده ساکن ایکن کوکب حافظ محمد افندیلك تعلیمیله خط ثلث و نسخی یازوب خوشنویسانه یاتمش ده شهرلرنده اولدقجه سلك عامه‌ده خدمت کاتبانه‌یله بقاء ایلمشدر . مشهور ایکعلیجه‌لی سید محمد افندیدن رغبت و میل دیکیتیله و دیوانه‌ده حرکت ثلث و نسخ ریوه‌سیله یك شاه و کله و قطعی قاشاریله اجازتی جمله‌سنه و ایاغیله ودیعت شکالیله مشقه خط و حروفات اتیه‌سنه تنظیم و تنسیق ایله ماذون اولمشدر . اکثری جامع شریفك یومیه‌لیله جوسی ذمه‌سنده کی مقطوعه‌لرینك اکثره (اعوذ بکلمات التامات من شر ما خلق) عبارتی تمامی خطله یوزلرجه اثریدر . فیض دیکیتیله بعض عمومه‌سنه غایت مقبول قلم‌لرندن صایلی و مقطوع و تسبیح زاده وعاصمی کی بعضه نفیس شکیل اعمال و اقعه ایلمایدی ١٧٨١ تاریخنده وفات ایله‌دیوب درونیه جامعنده ساحه‌سنده مدفون و ترجمه‌سنه مذکور اولمشدر .

عبدالله حافظ احمد رضائی محمد آغا محمد سنده ضروق حافظ احمد رضائی افندیلك محمد وفی حافظ عثمان افندیدر . ثلث و نسخه ید طولانیسی مذکوردر . یدیزده‌جوسنده ذکر اولدیغی اوزره شاهیه خطائیله بعض عمومه ذوالك ضروقلر اولوسی اثار تحفه‌لری یدیزده‌لك وفائی مقابله و قوجه‌لوسنده استیدعا سنده ماده‌سی استانبولده سکیزنجی درجه‌ده کاتب اولوب بر دکاندار شاکردیله بوجه‌یاخه جانوب حاجیلرك آغلاشقده قوتوسنه بعضه ادرنه‌یه کلدیلر ١٧٩٦ تاریخنده وفات ایلمشدر . فقیر بوزاتیلرندن قوللرسیاوقدرم .

عثمان جابانه‌زاده دیکعلی مشهور اولوب سلطان احمد خانه ثالث عصری علمای هره‌سنده مبوط و ترجمه‌سی مدرس احمد افندیلك یادیدیر . عصر مذکور علمای میانه‌سنده بوزاتیلك دخی ترجمه‌سی مذکوردر . استانبول کوپریسی تاریخی ١١١٧ تاریخنده بوزاتیله یازوب وضع کتبه ایکنجی صفه قطعه‌سنده درج کلمات اتیه‌سنده معلومدر .

عثمان خاکی به موسی چلبی کوملجینه خاکی دائمه‌سنده اکری دره قضاسنه تابع سودرکسیکی قریه‌سنك اهالیسندن تقریباً ١٧٢٩ و یا ٤٠ تاریخلرنده قدم منصه وجوده اولوب سن رشده واصل و درونه و قضیه علمیه کرکی محبت و صحبتیله اولدقده مکده (١٧٥٨) تاریخنده وادی یه کلدیك سلطان سلیم خانه ثانی وقفیه‌سنك حاجی شریف قریه‌سنده کی دائرالقضا : مدرسه‌سنده تحقیق مباشرتله اکی اوتوزنده حافظ شریف فاضل‌لرینك اقدمیه قطعه ثلث و نسخی تعلیق مبارکه‌لرینه معلم ایله‌دنه اجازه نامه‌لرینه و مذکور مدرسه‌ده تجرد عائله‌ده امرار وقت و بیلك ایله تمیه‌ی تجاوز ایتمیکی حالده ١٧٠٩ سنه‌سنده انتقال ایتمکله جنه‌ده جوارنده دفن اولنمشدر .

عزمی نامی محمددر . قبچی القاعه اولدیغی جهتله مقطع عزمی دیکعلی مشهور اولمشدر . حاجی عبدالغنی نام ذاتك صاحبه‌ده‌سی فیروز محله‌سنده ١٧٥٦ تاریخنده تولد ایدوب دخی زاده دخی دیرلردی . ثلث و نسخی تحصیلی مکتبی معلمی حافظ سلوفی افندیدن تعلم و تشوقه ایله اجازه‌نامه‌لرینه و ادرنه‌ده بعضه کرکلو مکتوبلر یازدره بولنوب ١٧٨٤ تاریخنده انتقالی ایله مدرسه‌ی اوزاقه مدرسه‌سنه تعیه اولنمشدر . لوائك لفظنده برمدت حکمه استاجوغی ایله بعضه کتابت خدمتنده بولنمش ایسه‌ده بالاستخدام حلب ولایتی مرکز اعمالنه مدرسه‌سیله بقاء اولوب مؤخرا طرابلس غرب ولایتی اعمالنه مدرسه‌سنه تحویل و مأموریله امرار ایام ایلمکده ایکن ١٢١٠ تاریخنده جانبه‌جانه عزیمتله بعده اداء الصحیح عودتنده وفات ایلمشدر . اوچ مصحف شریف وقفنامه‌لرینه جمعه

الوهاب معلم صبیانه‌دخی مکتب حرفت] (اضافی) ١٢٢٧ تاریخنده کتابت اولنمشدر . عبدالوهاب مرادیا حاجی امام زاده دخی حافظ محمد افندی بندمیزده‌سنده اولوب ١٢١٤ سنه‌سی اواسطنده وصیه‌دخی افندی نام ذاتله وصیه‌اولدیغی اجازه‌نامه‌سنده مسطور و قیدلازم اولمشدر .

عثمان به احمد دره ادرنه مولویخانه‌سی شیخی اسعدزاده محمد دره‌لك محمد وفی شیخ سابعه عثمان دره‌دره . مولویه‌لك اداب طریقت علیه‌سنه مالک و حرکاتی تعدد ایله قونیه ده‌سکاه و سجاده نشینه ده‌کاه مولانا اولدیغی چلبی افندی مغفرتلو ادرنه طرفه علیه‌سی شیخی طرفنده فراغ اولدیغه حکایت اولنه‌رق ١٧٧٦ تاریخنده عزلیله مصر ایدی . ثلث و نسخی زمن سعادتنده تعلم و تشوقه ایله ماذون اولمشدر . اکثری جامع شریفك یومیه‌لیله جوسی ذمه‌سنده کی مقطوعه‌لرینك اکثره (اعوذ بکلمات التامات من شر ما خلق) عبارتی تمامی خطله یوزلرجه اثریدر . فیض دیکیتیله بعض عمومه‌سنه غایت مقبول قلم‌لرندن صایلی و مقطوع و تسبیح زاده وعاصمی کی بعضه نفیس شکیل اعمال و اقعه ایلمایدی ١٧٨١ تاریخنده وفات ایله‌دیوب درونیه جامعنده ساحه‌سنده مدفون و ترجمه‌سنه مذکور اولمشدر .

عثمان به حافظ احمد رضائی محمد آغا محمد سنده ضروق حافظ احمد رضائی افندیلك محمد وفی حافظ عثمان افندیدر . ثلث و نسخه ید طولانیسی مذکوردر . یدیزده‌جوسنده ذکر اولدیغی اوزره شاهیه خطائیله بعض عمومه‌سنه ذوالك ضروقلر اولوسی اثار تحفه‌لری یدیزده‌لك وفائی مقابله و قوجه‌لوسنده استیدعا سنده ماده‌سی استانبولده سکیزنجی درجه‌ده کاتب اولوب بر دکاندار شاکردیله بوجه‌یاخه جانوب حاجیلرك آغلاشقده قوتوسنه بعضه ادرنه‌یه کلدیلر ١٧٩٦ تاریخنده وفات ایلمشدر . فقیر بوزاتیلرندن قوللرسیاوقدرم .

عثمان جابانه‌زاده دیکعلی مشهور اولوب سلطان احمد خانه ثالث عصری علمای هره‌سنده مبوط و ترجمه‌سی مدرس احمد افندیلك یادیدیر . عصر مذکور علمای میانه‌سنده بوزاتیلك دخی ترجمه‌سی مذکوردر . استانبول کوپریسی تاریخی ١١١٧ تاریخنده بوزاتیله یازوب وضع کتبه ایکنجی صفه قطعه‌سنده درج کلمات اتیه‌سنده معلومدر .

عثمان خاکی به موسی چلبی کوملجینه خاکی دائمه‌سنده اکری دره قضاسنه تابع سودرکسیکی قریه‌سنك اهالیسندن تقریباً ١٧٢٩ و یا ٤٠ تاریخلرنده قدم منصه وجوده اولوب سن رشده واصل و درونه و قضیه علمیه کرکی محبت و صحبتیله اولدقده مکده (١٧٥٨) تاریخنده وادی یه کلدیك سلطان سلیم خانه ثانی وقفیه‌سنك حاجی شریف قریه‌سنده کی دائرالقضا : مدرسه‌سنده تحقیق مباشرتله اکی اوتوزنده حافظ شریف فاضل‌لرینك اقدمیه قطعه ثلث و نسخی تعلیق مبارکه‌لرینه معلم ایله‌دنه اجازه نامه‌لرینه و مذکور مدرسه‌ده تجرد عائله‌ده امرار وقت و بیلك ایله تمیه‌ی تجاوز ایتمیکی حالده ١٧٠٩ سنه‌سنده انتقالی ایتمکله جنه‌ده جوارنده دفن اولنمشدر .

عزمی نامی محمددر . قبچی القاعه اولدیغی جهتله مقطع عزمی دیکعلی مشهور اولمشدر . حاجی عبدالغنی نام ذاتك صاحبه‌ده‌سی فیروز محله‌سنده ١٧٥٦ تاریخنده تولد ایدوب دخی زاده دخی دیرلردی . ثلث و نسخی تحصیلی مکتبی معلمی حافظ سلوفی افندیدن تعلم و تشوقه ایله اجازه‌نامه‌لرینه و ادرنه‌ده بعضه کرکلو مکتوبلر یازدره بولنوب ١٧٨٤ تاریخنده انتقالی ایله مدرسه‌ی اوزاقه مدرسه‌سنه تعیه اولنمشدر . لوائك لفظنده برمدت حکمه استاجوغی ایله بعضه کتابت خدمتنده بولنمش ایسه‌ده بالاستخدام حلب ولایتی مرکز اعمالنه مدرسه‌سیله بقاء اولوب مؤخرا طرابلس غرب ولایتی اعمالنه مدرسه‌سنه تحویل و مأموریله امرار ایام ایلمکده ایکن ١٢١٠ تاریخنده جانبه‌جانه عزیمتله بعده اداء الصحیح عودتنده وفات ایلمشدر . اوچ مصحف شریف وقفنامه‌لرینه جمعه

[حرف القاف]

قاسم شكرى اولياقاسم پاشا محمدى سكذنده قاسم نوجه ديكلد معروفه . ثلث ونسخى صادى شيخ نام ديكر لطاسه تلقيب معالى همه وصفى افنديدن تحشيه ايله اجازه المسه وامر معيتى مصحف شريف كتابتيله استحصال وصليله ايدى . يك چوق اثر تحريريه موجود اولديغى وركاليده دوه مقدارى اكلد شيد مدى . اولجه عالمده قونيه لى تلقيب معالم اولمه ايدى ١٠٩٧ تاريخده وفات ايكلد اولياقاسم پاشا جامعى قبرستانده قاسم پاشا تكيه سنده دفن اولنمشدر .

قبوق مصطفى نامنه منسوب رفاعى درگاهنك شيخيدر . صره فطى مرادبه محله سنده رفاعى درگاهى شيخى ابراهيم افنديدن تحشيه ايله اجازه المسه وصفيه وكيه ايكى بوزيدى اوج جلد كتاب يازدب بوندن صيانه دن ماع البيان تفسير ريفى كبى بازتجيم وقى بولنمشدر . ترجمه سيد اشعارى شمدى صيانه دن دن

[حرف الكاف]

كاملى نامى محمد دن . قونيلى على پاك محله سنده اولوجامع حصن رجب نامنه بر زاويه صلبنه ١٢٦٠ تاريخنى يازاده ساطه وجود اولوب ثلث ونسخى حافظ سلوكى افنديدن وخط تعليقى محمد توفى افنديدن تحشيه ايدرك اجازه تالمسه وارتحاله ١٢٩٤ سنى استيدعسنده دن سعادت لجهه ايدرك ١٢٩٥ تاريخده صادى ياسه ده وفاته ايدوب اوراده دفن اولنمشدر . مومى اليه حكاكلك صنعتيله تعيشه ايلمكده ايدى .

كاملى محمد افندى ابنه كاملى الشيخ ابراهيم افندى سلطانه احمد خانه ثالث علماسى همره سنده وكاملى مخلصيله شعر صيانه ترجمه سى موجوددر . استادى تحقيقه اولمشايده ده صره فطه مهارتى وارمدر . اولوجه سيه عدد مصحف وعالم قطعه ده ايه عدد ساله وساده كتابت ايتمشدر اولديغى برازنده كه وسى حياتنه دن .

[حرف اللام]

لاهوتى عبدى تذكره سى بياتو نسخه سيله حاشيه خطاطيه . لاهوتى مخلصيله شعرى شمدى صيانه دن . خط نسخه سيله خط تعليقه ديكلد . خط وخطاطلغى

[حرف الميم]

محمد آدميه ادرنه ده ولوه وتحقيل علوم ومعارف خط مرسوم وفى التحريف ده تحشيه ايله صره خط ياقوتيه يه مالك ولديغه تدريس سالك اولوب شقايقه تصريحكرده ابوالخير اولديغى اوزره سكزيوز الشه ايكى تاريخ مذكوره ذاى عزلنده دولت عليه ده قاضيعسكر وقى اولمشدر . مقيم زاده ثلث سلسله نسلندن بولنمه نزديه ٨٧١ صدرنده ادرنه ده طلعت ايدى . كذا فى تحفة الخطاطيه .

محمد استاخوليدر . ادرنه لجهه وخط قرائدكريد وجوقطعه سنى وحرف مكتوبه تحقيقيه وصره خطى وقى حافظ عثمان افنديدن تحشيه ايله ١٠٩٠ تاريخنده اجازه تدجيل اولنمشدى . جامع عتيقده خطيب وسلطانيه مكتبه ناظر اولمشايخ الفرا : اولدى . الى سيه ياشنده ايكيه يك يوزيدى بر ايكى تاريخده انتقال ايكلد قبرستانده مولدنا ابراهيم وطرفنده افنديك قبرى قرينده دفن اولندى . علما : مشاهيرهمره سنده وقى وكيدر .

محمد ادرنه ليدر . سياقى زاده ديكلد عريضه . نسخه ابراهيم پاشا محمد سنده ١١٧٨ تاريخنده يازدغى عالم وجود اولمسه وصره خط تعليقه وقفاف زاده صره افنديدن تحشيه ايله ١١٧٩ تاريخنده يدى ياشنده

ايكيه خط ثلث وتحشيه مأذونه اولمشدر . كذا فى تحفة الخطاطيه .

محمد ادرنه ده عيقه على پاشا ئكيه سنده مجوه نسيه اولوب شيخ زاده ديكلد عريضه . خط ثلث ونسخى بلسانه پاشا امامى امام زاده سيد محمد افنديدن تحشيه ايله اجازه اولوب اوتوزه ياشنده اولديغى حالده ١١٦٥ تاريخنده اجازه نامه سنى المشدر . كذا فى تحفة الخطاطيه .

محمد ادرنه ده ابراهيم پاشا جامعى قريبنده ساكن اولديغى ياسه نامه سى محمد تحشيه على يازاده ده متولوب كوشه لى مقام وصره خطه تلميذ اولمق ايكلم ايله ١١٦١ تاريخنده اوتوزه ياشنده اولديغى حالده ثالثا اجازه اولمسه والقاى اشاره لطفنه ايلمشدر . كذا فى تحفة الخطاطيه .

سيد محمد انالوليه دن رتبه نزول وحجت صره خط جزائه روزنامه رفول ايله ثلث ونسخى شيخ زاده ابراهيم افنديدن تعلم وتحشيه ١١٦٧ تاريخنده يكرمى بدى ياشنده اولديغى حالده اجازه المسه وبوسوادجيانده سوداك صره خط سعى بليغ ايتمشدر . كذا فى تحفة الخطاطيه .

سيد محمد خطيب زاده ديكلد معروفه . بدر ياك وفاتنده صدره كذه دارى وقى لماشاجه جامعنده خطيب اولمشدر . مومى اليه ١١٦٩ تاريخنده قصه مزاده ساطه وجود اولوب سه يشده بعد الوصول ثلث ونسخى ياسارى زاده اسماعيل افنديدن تحشيه وسعى بليغ تعلم ايدوب ١١٦٤ تاريخنده يكرمى بيه ياشنده اولديغى حالده بالاستحقاق افنديدن اجازه المشدر . خطيب زاده محمد افندى سيد ١١٨٠ محرمنده كتابت اولمسه الده ثلث خط ايله برقصيده برنسى وفياد افندى لراقى يازيلرن (انا جليس من ذكرنى) برلوحه سى وسط جامى جامعنده ياجاق شاه ده كتبه سى ١٢١٤ تاريخلو ياجاق شاه يه ده لماشاجه خطبى ناميله وقوع كتبه اتمشدر . بوترجمه لك افنديدن اجازه قصه اولدوغى محلى تحفة الخطاطيه دن ماخوذدر .

سيد محمد ادرنه ده اكلجى قوجه محله سنده كرتجى زاده ديكلد سنده زاده در . ثلث ونسخى ضفاف زاده صيانه قديمه تحشيه ايله ١١٤٦ تاريخنده مأذونه اولمه وبعده اوزنه بيعه آثار بر قصه ايله ده قبل الوزنه كثرت كتابتى واره ده اجازه نامه سنى مرونده ارتحال ايلدى . كذا فى تحفة الخطاطيه .

سيد محمد اوزنوجه اياد فاضلدن بدر . ثلث ونسخى صره وضفى افنديدن تحشيه ايله اجازه نامه المشدر . ١١٦٠ تاريخنده وفاته اكلد اوزنوده مزاره قونيه سى تكه سنده مدفون اولوب سنك مزاره (سيد فاضلدن فطانت محمد افندى) عبارة بليغه سطرى مسطوردر .

سيد محمد بن سيد على ادرنه ليدر . امام زاده ديكلد معروفه . بدر ياك قيافه جامعنده وكذه دارى بلسانه پاشا جامعنده امام ومقدمى ايام اولمشدر . مومى اليه ١٠٨٨ تاريخنده ضبطكانه سلطانه محمود خانه اول ايله برسالى فرقفالده عالم وجوده گلوب ثلث ونسخى فطانت سيد شعبان محمد زاده دن تحشيه ايله اجازه المسه وبرمجموعه ايله برقصه وخيلى شاكرد يتيشدير مشدر . ١١٧٤ تاريخنده ارتحال مشيخت ايله ايكلد قيافه سنده بوسوقلى جامعنده يقين ساحه سنده مدفون ونعشه سنك مزارى مطلعنى سى افنديك ديدكلى تاريخ موزونه

(تاريخ)

نجو عالم ومعارف نبذه صاحب كمال يقين كيم قيافه امامى زاده اولمه عمر كوتاه

نوعه یادگار ایتمشدر .

علی ایه خان بابانزاده محمد افندیك محمدی یرسبابانزاده عرفانه یاولدقده . یدی مولدیدر وکذلك اون ده مدرسیدر بولوب حسن زاده محمد افندی ۱۱۷۸ تاریخنده اون ده قاضیسی بولدیغی ایامده خط تعلیقی اندنصکره ایدنمیی ایتمشدر . (بیت)

قلم تقدیر صه شاه جهانغم بقاب عاقبت دولت سالغم

نثر نسیده بحر معرفتی شاعر خطاط و آهنی محاطبی اتحاد ایدن ادیب صاحبیاز یلمشدر . کذلك تذکره سالم و تحفه الخطاطیه . دوحه الکتابه تعلیقه تشابه وشکسته نویسلك ذیلنده یازیلمشدر . دیونکوردر .

شیخ سید علی افندی مشاهیر یازیجیسی دوحه الکتابه یازمشدر . تعدد وجودلری یرجع عرفانه اون کوردسته اون ده نمایانه اولوب یازکری جانی افندی مخصوصندن بارده کتابه سعادتله یازیلمشدر . دیونکوردر . دوحه الکتابه افندی نامنده بر ذیل ترجمیسی بولنمدی) بالده فاتحه دولت علیه عثمانیه و دیولده یلدیز اولوبه فاتحانه ده تذکره اول و ثانی اولوب عصر محمود خانه اولدقده یاشایکری و کاتبلی ایله رتبه دولت علیه ده رفیع قالمشدر . کاتبلرك عهده کاتب ذاته نادر الماصر لری صاحب هیئت اهل معرفت مشاهیر دولت صیب و نیبه زیده مشاهیه و اریب وجود شریف و مقام منیف ذی کمال و فضل انیس نادی مکارم و فضائل زیور دست مکارم دیدیر . لکه خط دیوانی ده اولدقده جوادهر حروف کرانقیمتلری زیور تاج اعتلای کتابت اولوب دار یاب خط دیوانی شیخ حامد عنبر جامد لریدیده رغبتله کمی وقتیاتمایه سنده ایدوکی تهویدا و تربیتله یاغه لری تاج کور مهراولوب رهبت و جرأتی اولوبه رتبه لرده اتابیجه ایلدی جمله سنانه جلوه پذیر و بر نادره . مشارالیه حضرتلری لطف دولت علیه دن بهره اولوب مزاج روئیتی ایجون قاهره و مغنیه یه مسافر ایدی . مقاله مثلی بابای زاده ستوده جنابیدر .

شیخ علی ایه احمد بدیلی اون ده ساکلرندن جدی عرب فیلی افندیدر . کذلك وفای قادری شیخی قضایاندن شیخ محمد افندیدن مستخلف عرب زاده قادری دیکفدر عربیدر . ولقبنه یدن اولدقده عرب زاده دیولمشدر . محمد علی ایه فیلی افندیك بارده زاده سیدر . خصه خط تعلیقی بابانزاده علی افندیدن دکشه دیافاده قلم جلیده نظم ایتمشدر . اون ده (۱۱۶۵) تاریخنده یوز یکرمی قادرده نافی منزل مفقود اولدی کذا فی تحفه الخطاطیه .

علی اون ده یزغه عتیقه دن کلوب ثلث و نسخی شیخ القدا : ابراهیم افندیدن دکشه ایله اجازه نامه سیله و اون ده اکمال ایتمشدر . کذا فی تحفه الخطاطیه .

علی رشید سیاست سیسی معلوم و مکمل ایده دوصیم علی دیکفدر مشهوردر . ثلث و نسخی وضعی خطاط و کفده شهیر مصطفی توفیق افندیدن دکشه ایدوب اجازه نامه سنه [کتبه الفقیر المحتاج الی رحمة ربه الغفور علی المشتهر بالرشید الملقب مداح خطاط المشتهر بالتوفیق لسنه سبع وعشرین و مائتین بعد الالف] امضا و تاریخلو بر صحیف شریفی نزیاده اولمشدر .

علی رضی کوپلك ایسکدره کاتبی یلی مکتبی معلمی حاجی حافظ علی رضی افندیدر . زمان اجازه نامه لرینك کافه سنده امضای وارد . استانبول تحقیقی اولمدی ۱۲۴۸ تاریخنده وفات ایتمکله استانبول

بولنده سید جلدی قاپوسنده کی قبرستانده خطاط محمد عاصم افندینك قربی قریبده مدفون و نفسه سنك مزاری [جامع عتیق داخلی معلم البیان الحاج علی افندی ابن حسین اغا] عبارتیله محدد .

سید علی شکری عبد الفتاح ایسه بن حجة حقاق سید یاور سه عثمانه اغا نخه حقاق زاده دیکفدر مشهوردر . ثلث و نسخی خاطه یعقوب شاه افندیدن دکشه ایدرك اجازه نامه سنه و ۱۲۶۴ تاریخنده استانبول بولنده سید جلدی تربه سی قربنده رحلت ایتمشدر .

علی صدقی فوجه خواجه دیکفدر مشهوردر . ثلث و نسخه صاری شیخ مکتبی معلمی حسن وصفی افندیدن و علوم عربیه ده انکحلی کویلی مدرسی مولانا حافظ سلیمان افندیدن اجازه نامه لر المشدر . مومی الیه لطقاده سنه قیصر اولوب کتابخانه سنه مخصوص شریف تحریر یه مباشر اولمشدر و قاضی بقاع جزائر ده ۱۲۰۵ تاریخنده وفات ایتمکله بیعه یده طابیه جواره سنده دفن اولمشدر .

علی مدحی علما : مشاهیر حره سنده مسوده التذکر مشاهیر مؤلفیدن آنکی زاده مولانا حسن علی افندیدر . ثلث و نسخی قواعدلی امامی سید احمد حلمی افندیدن دکشه ایله اجازه نامه لرینك کافه سنی امضای وارد .

سید محمد بن احمد مسقط رأسی دیکوزه قضاسنده شیخ مشایخ قریه سیدر . استانبول تحقیقی اولمدی ۱۲۴۴ تاریخنده وفات ایتمکله بیعه یده طابیه جواره سنده مدفوندر . سنك مزاری خط طغرا فنی عباره سی محکوم بوقطعه اولدقده افاده اولمشدر .

محمد راقم بن ابراهیم مقره لی نام دیکرله طاسه مکتبی معلمی و خطاط بابا حافظ شریفك یدی حاجی حافظ محمد افندیدر . ثلث و نسخی مرادیه امامی حافظ محمد افندیدن دکشه ایله اجازه نامه سنه ۱۲۴۵ تاریخنده و فاتیله تکمله نماز الله تعالی فاتحه قبرستانه لوزه فاتحه طرفنده مدفوندر .

عبدی اون ده لیدر . سلطان بایزید ولی حضرتلری عید سلطنتنده کاتب دیوانه اولمشدر . ثلث و نسخی بالذات شیخ عصمانه آقا افندیدن دکشه ایدندر . کذا فی تحفه الخطاطیه . اشعاری شعرا ده مسطور در . سوی بحر کرمنه کاتب زاده شاکر ولرنده دیانه [حرف الفا]

فوزی اون ده لیدر . نامی عبد العزیزدر . خصه خط مالك ایدوکی سید رضا نامنده مذکور در . فوزی مخلصیله اشعاری شعرا ده مسطور در .

سید فیضی شیخ الاسلام . ترجمیسی مشایخ اسلامیه میانه ده مصطفی فیضی افندیدن خصه خطی تعلیم دکشه ایله اجازه نامه المشدر .

فیضی اون ده کذلك در . بارده سعادتله ایله بابانه یاتاسی امام زاده سید محمد افندیدن دکشه واجازه و اجازه نامه سی تعلیق ایتمشدر . کذا فی تحفه الخطاطیه .

فیضی حرف الثا : ده (ثابتی) کلمه سنه مراجعت جوریله .

فیضی اون ده لی بوزجی زاده مدرس فاضیه مصطفی جلیدر . خط ثلث و نسخه کمال حرمتله کتبه صاحبی اولدیغی اسلوب بیانی تذکره سنده مذکور در . مومی الیك خصه خطه فیضی و سعید ده فاضیه تلمیذی ایتمکله مدرسی فاضیه مخلصیله اشعاری شعرا ده مسطور در و ترجمیسی علما ده مسطور در .

حامله موصوف پرمرد فرید عصر ایدی — طبعه عالم پسند ایدایکه بی اشتباه
ترك ایدوب حزنه ایله اصحاب صداقتکاری — اختام ایدوب وبا نده کوهدی یا مراله
حرف جوهردار دیدم تاریخ فوتنه کیبا — قیر عدف ایله حافظ محمد جایکاه

نثر طرفلی بایاتره سنده (قلادة الملك) آیت جلیله سی ۱۱۶۰ تاریخنده کتابت اولنمه برلوحه سی وارد. بو حوالی قسمًا تحفة الخطاطینه ماخوذ در. مولی ایلك قیافه ماهی زاده دیکله ده شهرلی در.

سیمحمد ترجمه حالی دستر سی اولمدی بك اوده بر تاریخده ارتحال ایدوب کویری باشنده یلمانه پاشا جامعشریفی ساحه سنده وفنایه سنده دفن اولنمشدر [خطاط سید محمد افندی] عیاله سی متعدد کوچك اولغله قید ایدلدی.

شیخ محمد اوزنده حضرلغا محله سنده یالنده اولوب شیخ زاده دیکله معروف بر شخص ایدوکی ۱۱۷۵ تاریخنده سلم وجوده قدم باصه رهبر شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیدن نثسخی شهادتله شیخ لقبه نائل اولوب ده اکثر دعالیلرده. دیوانی ذیل اجازه نامه سنده تعلیقاتی مذکور در. سائی البقا: آثاری دیدی. کذا فی تحفة الخطاطین.

شیخ محمد ابن شیخ علی طریقت علیه سعدیه مشیخه سنده در. نثسخی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد افندیدن شهادتله و ۱۲۰۷ تاریخنده تطیف افندی نامنده بر ذات اولدیغی اجازه نامه سنده [وانا الفقیر شیخ محمد ابن شیخ علی طریقه سعدیه الجهادی کما اجازنی بذلك استاذی حافظ محمد افندی الوحامی بما مع سلطانه مرادخانه] صورتیله وضع امضا ایتمشدر.

محمد سلطانه یلم جامع شریفنك امامی وحی حافظ محمد افندیدر. نثسخی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد افندیدن تلمذ ایتمکله و بك یوز اللقه نام نوع نسنه دن ایکی یوز اللقه ایکی شر نه دیکه اجازه نامه سنده کتبه سکونه ملحقدر. و بك چوق شاکردی نشر یافته در.

محمد بجاقچی زاده دیکله مشهور حاجی حافظ محمد افندیدر. نثسخی شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیدن تعلم وتلقینه ایله اجازه نامه سنده (بجاقچی زاده قره محمد افندی یدی قدلی قولندن مشهور بحافظ لقبایدی) دیه یازیلمه سندن معلوم اولیغی مولی ایلك یوسف رومی قولندن ایدوکی مضبوطدر. بك چوق شاکرد یتشدیرمشدر ۱۱۹۸ تاریخنده ارتحال ایتمشدر. کویلك دار البقاسی تخمیر. ترجمه سی قرار مبانده ده مذکور در.

محمد قاضی زاده دیکله معروف تخمیری مکتبی معلمی حاجی محمد افندیدر. فط نثسخی قوالی امامی سید احمد حلمی افندیدن تلقینه ایله اجازه نامه سنده ۱۲۵۷ تاریخنده وفات ایتمکله اوزنه یه ایکی ساعت بعد وصافه ده وقوع اقتران ایتمه جامع شریف ساحه سنده دفن اولنمشدر. مولی ایلك مالك اولدیغی کتب نفیسه ی حال حیاتنده اوزنه ده سلطانه یلم کتبخانه سنه وقف ووضع ایلدیکی مروجدر.

محمد حافظ القرائه تونوده کرك کتابی نامنده بر ذات فوزنه اجمعه ی در. نثسخه تخمیری مکتبی معلمی قاضی زاده حاجی محمد افندیدن تلمذ در ۱۲۰۵ تاریخنده ارتحال ایتمکله مرادیه جامعی خطیبی اولنمشدر.

محمد ادیب کاتب یلدی دیکله معروفدر. نثسخی قوالی امامی سید احمد حلمی افندیدن تلمذ ایله اجازه نامه سنده. و محصول دستی اولدرجه سیوسی عبد العزیز درگاه شریفه ده جلیه سعادتی ۱۲۰۵ تاریخلو اجازه نامه ده مذکور کتبه سی مشاهده اولنمشدر.

محمد ادیب مدرسه علی پاك محله سی اهالیسندندر. نثسخی قره بولوك مکتبی معلمی شیخ القرا: حافظ محمد طاهر افندیدن تلمذ ایله اجازه نامه سنده وفق تعلیقی استعداد ذاتیه اکتوبرمشدر. و یکوچك مکتب رشدیسی معلم تایکله تحویل وقویت ایدوب اولوجه بعد اولو جوامع شهاده مرونده ۱۲۰۷ سنه سنده اوزاده وفات ایتمکله یاشوجامع شریفی قرستانده مدفون قوناغه مجاوری اولدیغی محله ده رفیقلرینه. بو جامع مصحف شریف وسائره یادگار یادگاری وجلیلیسی سروری مرحومك مجاهدات نام اثر معتدیه مشهوره سندن قالمقدر. اسامه عثمانی نام اثر فضلا ثم بوذاتك خط دستی اولدیغی تزدده محفوظدر.

محمد ادیب به علی حافظ القرائه سلطانه یازیجه ذاتی جامع شریفنك امامی تانیسی. نثسخی چیرالی دیکله عریف محمد رشدی افندیدن ۱۲۱۵ تاریخنده ماذونه اولمشدر و علوم عربیه ی ایکمی زاده مولانا الحاج علی افندیدن تلمذ ایله اجازت المشدر. ۱۲۲۴ سی رمضانك یدنجی کونی ارتحال ایتمکله یازیلمك قرستانده رفیقلرینه.

محمد اسعد اغا قوری اغاسی اسماعیل سید مصطفی اغانك فرزندی اولوب اوزنده لوغمشه دیوصدر. زمانه سلطانه محمود خانه اولده اولدینه شکست نوبسانه تعلیقك بترمی وکتبه صحیحه بیاض کتابی ایله مشاهیر سریع الاقلمدن یسنده یدکزنی شمس استانبولی الی وجود مشاهده. کذا فی روضة الکتاب.

محمد امیه یاشا ایدیغالقچی یوسف اغا اوزنده مدفون بولنانه وزیر: اصل سنده صوفیا لرجه صدراعظم یاغلقچی زاده محمد امیه پاشادر. جودت خط ایله مشهور. ایدوکی یحیی عثمانی ده مذکور اولغله قید ایدلدی.

محمد امیه اوزنده یاغلقچی زاده دیکله شهرتلی در. ۱۱۷۴ تاریخنده قدماده ساحه وجوداولوب سه رشده واصل اولدقده

(بیت)

بوی کی نقطه اولمنه نازك اشلمز اوجی — بری اولمسه خوی پسی دستمال اولمسه کفا

نثر مالی صحالی ایکه بیاض زاده ۲ علی افندیك دست خطیله یازیلمشدر. اوزنك الوب صه خطه سعی بلیغ ایلدکده ۱۱۵۷ تاریخی اولخنده یدنجی ایکی یاشنده ایکمه افضه اجازه نامه واستاذلغجه یه ایلدی. کذا فی تحفة الخطاطین. بوذاتك محمد امیه پاشا اولمسی مظنونه.

محمد امیه بغدادی بونام ایله شهره بولمشدر. نثسخی یوسف زاده محمد راقم افندیدن تعلم وتلقینه ایله ۱۲۱۲ تاریخنده اجازه نامه سنده واکثر اجازه نامه لرده وضع امضا ایلمشدر. مولی ایلك مدتقبلك ضعفنده مراتع اقرانه فائق ورجحه در.

محمد امیه اوزنه لیدر. نثسخی بحوری زاده عیاله افندیدن تعلم وتلقینه ایله اجازت المشدر ۱۱۸۱ تاریخنده طرفندن کتابت اولنمه حاجی بونه نانه جامعنده به جلیه سعادت وارد در.

محمد امیه بك اوزنه لیدر. صدر اسبق تیرلاده محمد پاشایه یدی کوچك اولمشدر. صنعتی خطی تعلی اجمعه دده تلقینه ایله ماذونه اولوب خزینه دار شهریاری عمر اغانك خدمت کتابتنده ایکمه عمر اغا مجده

وجیز علی افندی مرحوم‌ك قری قریه‌ده وفات ایدوب محله‌ده . وشیخ القراء ده .

محی الدین محمد بن محمد روحی زمره‌ثقافیه‌ده مولانا‌یك ترجمه‌سنده همه خط مالك اولوب بو نظم کتابه قادر ایدك
دیلوکه دیلوکه آجزی شیخ رفاعی یاقوبه ایدوب تحریر ایتمیکی شالده شکل بولنمغه محلی محالی ایدی . کلیت فاضل
معنی بیانی غایت سریع اولوب لهجه‌عثمانیه‌یه میدانده‌صحافیه‌ده طلعت مکالمه ایدوب روی ریو محرر ده . اوچ ترکی
مدرسنده مدرسی ایکن ۹۷۸ تاریخنده وفات ایدوب محله‌ده مختصر ترجمه مدرسه‌سنده در .

مسلم نام محمد در . همه خط مالکدر . طریقه‌حکیمیه‌ده ولی دده زمانه شیخ‌لیکنده شیخ‌ده . زمانه
زمره‌سنده ۱۱۵۷ تاریخنده تاکرده‌سی اولدوغی حالده سلطنه‌سی مروره تعلیق خط ایدوب [ومولیلما:
کوکسی همی] بوزلمك موجود دکل اولوب [حرره الفانی الداثر الفقیر الشیخ احمد مسلم الفقیر] موجود وضع
کتبه ایتمشدر . اشعار سلم محمد شعار یانه‌ده . همه خطنده خفاف زاده‌ضیاء افندیده‌ده‌کلدی سی محمدلرده .

مطلق حرب زاده دیکمکله مشهور . وفات ایدوب بالکله‌ده افندیده‌ده یاتدقده . حافظ عثمان اولدقده
ده اولدقجه‌حالة الوقت اقتضا ایدوب جلیلده بیضاوی بوندقجه‌کلمه وسی تصحیح ایدیکی معروفدر . قطب
لهجه‌سی ونقطه‌لهجه‌سی اولدقده مربع النقطی وجیه الطرفی صاوی رسم اولدقده اولدقجه‌بو لهجه‌سنده بالکله‌سنده
مزاری اولوب آسمانده مدفوندر . وفات ۱۱۴۶ تاریخنده در . کذا فی خط خطاطلره . خط طاش محمد
افندیك یدیدر . بوزلمه تاش قصری قریه‌سنده‌کی خطاط مشهور مطلق الحسنی محمدلرده
سلك فرانده تاریخ وفات ۱۱۶۶ در کر خط و خطاطلره‌کی تاریخ دده مشابهتی وارده . الله اعلم .

مطلق روضة العلماء و سلطان محمد خانه تاکث عشری عاشر سنده مسوده ترجمه خطیب زاده مطلق افندیدر
مولیلر همه‌خطی اولدقجه آسمانیلی تاصدق افندیده‌ده ولیعهده اکری قیولی خواجه‌یسکی افندی شاکر داننده در وسی
ایرهم افندیده‌ده تعلیم وتلمذ ایله اجازه‌نامه‌الحمدی . مولیلر (۹۷۷) صحیفه‌خطیب زاده سید مولیلر محمد مولیلر الحسنی الیمنی
مطلق امام زاده در سعادتده صحافیه‌سنك وکالتنده ۱۱۱۹ سنی شعبانی اواخرنده مشاهده اولنان
جیلبانك کتخدا ثانیه [وقع الفراغ عن تحریر هذه النسخة الشریفة اللطیفة علی یدالعبد الضعیف فوق العاده
مطلق السر باسم زاده الدرعوی فی تسع وعشرین شهر جمادی الاولی مرقوم سنه ثمانیه وعشرین والف]
عبارتیله موضوع کتبه یه نظراً مولیلر دیکر باسم زاده ایدوکی اکثر سلحفظه قیاس ایدلمشدر .

مطلق اورنه‌ده نقطه‌جی زاده محلسی اسامی جلبی امام دیکمکله نام دیکر حافظ مطلق افندیدر . خط
ثلث ونسخ یوسف رومیدر تشکیل وتنقیطی واردنه واجازه‌یدیجی اولدقده . تحفة الخطاطلره بیانجه مولیلر بیانك
اکثر خطلرنده ریاضیلکلره دخلدار اولدقجه‌اجازه‌اللی یاشنده اجازه‌ندیده صکره اتقای اثاره سعی ایتمه و ۱۱۷۶
تاریخنده اتقال دار بقا ایلمکدر . کذا فی تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌ده . قاضی علی بك محله‌سنده ساکن خطاط احمد نوری افندیك برادرکردیدر . ۱۱۷۰
تاریخنده همه خط نصوص کتابه ویاری ایله برابر ثلث ونسخی بربر زاده الحاج احمد افندیده‌ده تحقیق اتباع ایله
برادر ندیه ایکی سنه صکره اخذ اجازه موفق اولمشدر . کذا فی تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌ده قصاب عبدالعزیز محله‌سنده قاضی زاده دیکمکله مشهور . ۱۱۴۱ تاریخنده عالم وجوده
قدم باصمغله‌ده‌سه‌سنده واصل وهمه خط درجه‌ده محب مصلی اولدقده صکره ثلث ونسخی پاره‌کی زاده
آسمانلی افندیده‌ده تحقیق ایدرك اجازه‌نامه‌وکتبه ایله ثانی عالیجنابه اولدقجه واجازه‌ی ۱۱۶۱ تاریخنده وقوعبولوب
کندوسی یکرمی یاشنده ایدوکی وباب کلاری رفیع العقیده اولدقجه تحفة الخطاطلره مذکوردر .

مطلق اورنه‌ده قباقچه علمار زاده دیکمکله معروفدر . همه خطی نامه‌تاری جلبی امام دیکمکله
شهیر دکل حافظ مطلق افندیده‌ده تحقیق واجازه‌نامه‌سنه ۱۱۲۵ تاریخنده ماذون اولمشدی .
بعده لهجه‌سنه قدمت کتابی اتقای ۱۱۲۶ تاریخنده اتقال دار بقا ایلمشدی . تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌ده یکی عمار زاده سراج زاده دکل مطلق افندیده . ۱۱۲۰ تاریخنده تکیای عبدالله ساعی

مطلق ابوبکر ایاسلیمانیه اورنه‌لیدر . درسعادتده باغچه‌ده واقع کتخدا عمومیه‌ده سلطانه عبدالمجید خانه‌دفتردار
والده‌سی نزیم عالم سلطانه اوقافنده اولدقجه‌کتب نفیسه میانده نه‌یازیدوکنلی اولدقجه‌کلیات‌الفقه منصب‌ده‌کلدم
قدیم [منقذ الفقیه المحتاج الی رحمة الکبیر مطلق ابوبکر ایاسلیمانیه الدرعوی سنه‌تسعمائة وتسعة وتسعین کاتبه مصلح الفتوی عفرالله
ذنوبه بالحق الواقع فی اواثل شهر محرم الحرام سنه‌تسع وتسعین وتسعمائة هجرة النبویه] موجود موضوع کتبه‌ده
مثالیله ایدرکی اولیلیکن وقتوی کاتب مصلح تلمذیه‌ده ایدوکی اکثر سلحفظه‌تبعاً وتتمماً قیاسیدی . تحریر تحقیق
اولندی .

شیخ مطلق زاده ابومحمد کتخدا اورنه‌لیدر . یدی کیار رولت خدمتنده اولطفه‌محمد کتخدا دیکمکله‌شهرتمایدی .
وکندی دخی مولویخانه شیخی اولدقده انیس عبدی زاده افندیك یارزاده‌سی اولطفه‌انداك خدمتنده ولیفت
مولویه‌یه‌اخذ خط ثلث ونسخی دخی مولیلر انیس عبدی زاده‌ده‌تحریره ایله سائر لهجه‌لره طریقه‌تعلمده
ایدوب یکدلی انیس زاده انتقال ایلدکده بولدقجانشینیه‌مستحق اولمشدی ۱۱۷۱ تاریخنده انتقال دار بقا
ایلدی . کذا فی تحفة الخطاطلره .

مطلق ابومحمد اورنه‌زاده سلطانه سلیم جامع شریفنك امامیدر . ۱۱۱۵ سنه‌سنده محراب دخلده قدمزاده
اقامت وثلث ونسخی خفاف زاده ضیاء افندیده‌ده تعلیم وتلمذ ایله ۱۱۴۱ تاریخنده اولدقجی یاشنده ایکن اخذ
اجازه‌ایتمشدر . احمجاب اثاره‌سنده تحفة الخطاطلره .

الشیخ مطلق طریقت خلوتیه‌رجالندن یعقوب قیدی شیخی دیکمکله معروف و مشهور در . همه خطی حافظ محمد کوکسیده
تعلم وتلمذ ایتمکله مشق وتمشیت اولدقجی خلوتیه‌ده اساتذه اجازه‌سیله بر یکی تحفة الخطاطلره حافظ محمد
کوکسی ترجمه‌سنده مذکور . اولطفه بومحله ثبت ایدلدی .

مطلق اورنه‌لیدر . کوپلی خواجه‌یکمکله عرفیدر . سلطانه سلیم جوارنده ساکندر . ثلث ونسخی خفاف زاده
همه افندیده‌ده تحقیق کلارسی اولیلیکن اوده‌الی یاشنده اجازه‌ندیده صکره اتقای اثاره سعی ایتمه و ۱۱۷۶
تاریخنده اتقال دار بقا ایلمشدر . کذا فی تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌لیدر . قاضی علی بك محله‌سنده ساکن خطاط احمد نوری افندیك برادرکردیدر . ۱۱۷۰
تاریخنده همه خط نصوص کتابه ویاری ایله برابر ثلث ونسخی بربر زاده الحاج احمد افندیده‌ده تحقیق اتباع ایله
برادر ندیه ایکی سنه صکره اخذ اجازه موفق اولمشدر . کذا فی تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌ده قصاب عبدالعزیز محله‌سنده قاضی زاده دیکمکله عرفیدر . ۱۱۴۱ تاریخنده عالم وجوده
قدم باصمغله‌ده‌سه‌سنده واصل وهمه خط درجه‌ده محب مصلی اولدقده صکره ثلث ونسخی پاره‌کی زاده
آسمانلی افندیده‌ده تحقیق ایدرك اجازه‌نامه‌وکتبه ایله ثانی عالیجنابه اولدقجه واجازه‌ی ۱۱۶۱ تاریخنده وقوعبولوب
کندوسی یکرمی یاشنده ایدوکی وباب کلاری رفیع العقیده اولدقجه تحفة الخطاطلره مذکوردر .

مطلق اورنه‌ده قباقچه علمار زاده دیکمکله معروفدر . همه خطی نامه‌تاری جلبی امام دیکمکله
شهیر دکل حافظ مطلق افندیده‌ده تحقیق واجازه‌نامه‌سنه ۱۱۲۵ تاریخنده ماذون اولمشدی .
بعده لهجه‌سنه قدمت کتابی اتقای ۱۱۲۶ تاریخنده اتقال دار بقا ایلمشدی . تحفة الخطاطلره .

مطلق اورنه‌ده یکی عمار زاده سراج زاده دکل مطلق افندیده . ۱۱۲۰ تاریخنده تکیای عبدالله ساعی

وجوده قدم‌زاده اولوب واصل سرمنزل استعداد و بالغ مبالغ عقل مستفاد اولمغله قدمنده همت خط سمت ايله سيد محمد نوری مصريه‌ده ١١٥٦ تاريخنده اوتوزالی ياشنده اولمغله قدری عالیده تحفه کتابه‌ده کتبه اجازه‌نامه‌سنه رجمه‌ً علی‌الرتبه اولمشدر. تحفة الخطاطين.

مصطفی ادرنه‌ليدر. قيجی‌زاده ريكعله معروفدر. خط ثلث و نسخی قواعلی امامی و سراجلد مكتبی معلمی سيد محمد علی افندیده تعلم و تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل.

مصطفی توفيق محمدليدر. حاجی خطاط افندی ريكعله شهرتلنمشدر. ثلث و نسخی اوزره همت عالیه و ثابت عفيف داماد ی ريكعله حريف طوسيه‌لو دلی عثمان‌ه افندیده تعلم و تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مفتخر اولمشدر و اوزمانلرك استادلرندن بولنمقله بر سلسله نسبنامه‌سی بولنمشدر. ١٢٤٨ تاريخنده ارتحال ايتمكله بقايا ايكعله بحيه‌ده دوده محمد ثقه‌ده مولدناطقی افندینك قبری قرينده بحيه‌ده دفنه‌لرنمشدر و سنك مزارنده [تحفة الخطاطين محمد لی الحاج مصطفی المعروف بتوفيقی] عباره‌سی محكوك بولنمشدر. (بلغ العالی) تعلم خليلی ثامن محصول دستی اولدوقده برلوحه‌یه [كتبه اضعف الكتاب السيد مصطفی الحاج ابراهيم الشهير بتوفيقی الخطاط نمه همت عالیه‌سيله سيد عثمان المعروف بداماد ابراهيم عفيف ١٢٤٦] حروفيله وضع كتبه: ايلمشدر. جامع جوقه داخلنده ضيانه‌ده بحره‌سی بابنده‌در (وبه العونه علیه توكل) خط جليسی بولنمقله اولدوقجه مرغوبدر. ادرنه‌ده مومياب دفتر اغاسی‌ايكن حافظ محمد افندیده مشق ايلمشدر. اسوچه‌لی مصطفی پاشا مرحومك ادرنه‌ده سلطانيه سليم خانه‌ده تاسيس ايتديكی كتب‌خانه‌سنك وقفيه‌سی بولنمقله خط دیده‌در.

شيخ الخطاطين مصطفی اسعد بن عبدالرحمن الفتاح شيخ‌زاده يوقاروده علاوه‌ً ذكر اولونمش سعود الذكر اولوجامع شريفنك محمد وخطبای الشيخ عبدالرحمن افندینك نجمه‌ً شيخ وجوديدر. ادرنه‌ده دارالحديث جامع شريفنك فطبی ومدرسه مكتبك معلميدر. خط ثلث و نسخی كتابه‌زاده احمد افندیده تعلم و تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل ١٢٧٧ تاريخنده وفاته ايكعله تنمله‌ً الدنه بيكی‌زاده افندینك قبری جواره‌سنده دفنه اولنمشدر. جامع جوقه داخلنده جنت‌ده‌سی نامیله مشهور اولدوقجه محلك وصفه‌ی ثلث محمد وهدی عاكف افندینك نفقه‌لری شامل اولمغله معلم لوحه بولنمقله خط دستی اولوب [كتبه مصطفی الراسم شيخ‌زاده ابو العاكف محمد تمديد كتابه‌زاده] حروفيله وضع امضا ايتمشدر. وقراقولی باشاترسنده محفوظ برعلیه سعادتلو حرمه مصطفی عبدالرحمن الفتاح شيخ‌زاده محمد تمديد كتابه‌زاده ١١٧٠) حروفيله كتبه قويمشدر.

مصطفی رئيسی اسكی لوجه‌خانه مكتبی معلميدر. ثلث و نسخه غازی عثمان پاشا مكتبی معلمی ريكعلی‌زاده حافظ محمد سعيد افندیده تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل ١٢٧٧ تاريخنده ارتحال ايتمكله بحيه‌ده دوده لطايفه‌نده دفنه اولنمشدر. بدرئيسی مركبك احمدی بولنمه‌ً اعمالی‌ايدی.

مصطفی محی‌الدين علی ادرنه سلسله‌سنه داخل علی‌زاده ريكعله معروفدر. شعبانی محمد زاده استفاضه‌سنه نظم وحسن خط ايله‌دوب بعدالرذله انتهای اثناده سعی‌ونمره ايكيله مناصب دوريه‌ده بولنمق ايله نظام و جلوس سلطانه محمود خانه اول تاريخی اولدوقده ١١٤٢ سنه‌سنده الحمه ياشنده مفتيا قاضيسی ايكن اولدوغی ارتحال

ايلدی. كتابی تحفة الخطاطين. ادرنه سوباسی عبدالعزيز درگاه شريفنده (كتبه مصطفی علی‌زاده) اسمنالو وبلدتاريخ برعلیه سعادتلو واردر. نفيس اولنقده. صحيح تقعيد اسعاری روضة الشعاره‌در.

مصطفی صفائی نقيب اولاشراف واردنه محكمه شرعيه كاتبی ايدی. همت خطی مرادیه امامی حضرلرندن اخذ اجازه‌نامه تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه ١٢٢٩ تاريخنده وفاته ايكعله مراديه جامع شريفی فنايده سنده مدفون وقبرسنك مزاری رخامی تختی مصطفی قولی افندینك سويلديكی تاريخ موزونمدر.

(تاريخ)

نقيب سيدالناطقه صفائی مصطفی افندی — عزيز الوقت ايدی زائل نخاوتدن جوادايدجره
كتابت همت عليه كچدی عمر شريفنده — كراماً كاتبيه اولمغله رفيق كل آنه ايجره
نمای ايتمی مقدر ديه توجه كوشه اول دم — يرآيوب ايلدی پرواز نهاوه سماء ايجره
اجل جامع ايچوب يكدی فنادن دستی هيهاتكم — يراقدی آل اولادينی دوديه غم وآه و فغايجره
كلوب سياره تشريه قيولی ديدی تاريخنه — عدن روضه‌ده روحی صفائينك جنانايجره

نسخ تاريخ جمله‌ده كلوب سياره دنه مراد سبعه سياره در كه يدی عددر. وقوعها بالوقته تاريخ تمام ظاهر ايدر.

مصطفی عزتی مقدونلی نام ديكرله لحاسه مكتب معلمی حضرلرندن حافظ مصطفی عزتی افندیدر. ثلث و نسخه غازی عثمان پاشا مكتبی معلمی حافظ محمد سعيد افندیده تحفه و تلمذ ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل. وبك يوزه شاكرديتشير مشدر. ١٢٨١ تاريخنده وفاته ايكعله تنمله‌ً الدنه تاتار خانه‌ده قبرستانده قبونه خانه ظاهرنده مدفونمدر.

مصطفی كمی ادرنه‌ليدر. يلی يازوسی كتبه‌سنده. ثلث و نسخی اوزنجوری‌زاده عبدالله افندیدن تعلم و تلمذ ايله قواعلی امامی سيد حسين‌لی افندیدن تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل. كمی مخلصيله اشعاری شعرا حره‌سنده‌در.

مصطفی كمی قول اغاسی ريكعله معروفدر. ثلث و نسخی حضرلرندن محمد امين افندیدن تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل ١٢٤٠ تاريخنده كتابه‌زاده و ايلی يازوسی حرف الده موجوددر. مذهبلك صفحه‌ده‌سنه كاملاً مالك‌در. ١٢٥٠ تاريخنده وفاته ايكعله ايلك كوزكوريس ايله سلطانه بايزيد كوريسی مياننده واقع وليد قبرستانده دفنه اولنمشدر.

مصطفی مدنی مصطفه‌ً نسبی قيچ علی قضاسنده اقچه‌قيرانه قريه‌سنده عارف تحی مكتبی معلمی حسن وحسنی افندینك برادر كبيرلری. ثلث و نسخی برادرلرندن تحفه ايله اجازه‌نامه‌سنه مشتمل ١٢٧٧ تاريخنده ارتحال ايله بقايا ايكعله ادرنه‌ده قاليرمده ويزه يلی محمد يتكا قصه‌ده واقع كوچك مزارلقنك وسطنده مدفونمدر. فقه مقدمه‌ً علومی وبدايه ثلث و نسخی بولنمقله تعلم و تحفه ايله افنه اجازه‌نامه ايلدم.

مصطفی كتبی چيفلك مكتب معلميدر. ثلث و نسخی سلفی حافظ خليل حلمی افندیدن تلمذ ايله مأذونه اولمشدر. ١٢٩٥ تاريخنده وفاته ايكعله قياغه قبرستانده دفنه اولنمشدر.

مصطفی قوجوقی‌زاده ريكعله معروف حاجی حافظ مصطفی توقی افندیدر. قياقده برقچكی جامع شريفنده خطبی وقرنده‌كی مكتبك معلميدر. ثلث و نسخی غازی جمال پاشا مكتبی معلمی حافظ محمد سعيد افندیدن تحفه

وثلثه ایله اجازه نامه ومحصول دستی اولدرغه یدی عددی مجاوره مصحف شریف یادگار براقمشدر ۱۲۸۹ تاریخی
جمادی غیرت ایدوب مکه مکرمه ده ارتحال دار بقا ایتمشدر .

معین خوشنویسی ایدوکی سید فاتنامه ده مذکور در . معین مخلصیله اشعاری شهرت بولمشدر .

محمد محمد حافظ القرائه . بکچی زاده مولانا حاجی حافظ علی مدحی افندینک برادر مهتری حافظ محمد افندی
جامع حاجی محمد سنی الحالیه ندر . ثلث ونسخی قواعلی اما سید احمد حلمی افندی یدنه تلمذ ایله ماذون اولمشدر .
۱۲۷۸ تاریخنده وفات ایتمکله زنده الحانه برادری قرینده مدفوندر .

مینی عهدی تذکره سی یازیجی نسخه سیله خطاطیدر . مینی مخلصیله اشعاری شهرت بولمشدر .

[حرف النون]

نشاطی محمد ده تعلیقه خطاطیدر . ترجمه سی سلطان محمد خانه لیو عالمای مدحه سنده ونشاطی مخلصیله
اشعاری شهرت بولمشدر .

نوعی عبد الرحمن محمد سنده ۱۲۵۷ تاریخنده یازاده عالم ناسوته اولمشدر . ثلث ونسخی صاری شیخ
مکی معلمی حسن وحلمی افندیدن تلمذ ایله اجازه نامه لریله وبعده مصحف شریف یازمشدر . بعده طوپکپای
سلوک ایله قرمده کلیا قصه رق ویرکوکاتی ایکه ۱۲۹۴ تاریخنده اوزاده ارتحال ایلمشدر .

نظیر تعلیقه خطاطی اولدیغی قولی درگاه شریفنده ثبت

(بیت)

کولهزاید خاکپای لطفکده ولی سایه پرتو اویله در قول علی

نبتی یازوجه یازدی . [مشقه نظیر کلتی] صورتیله اضافتوکیله اولدیغی بالمشاهده قیاسیله دی.
ضعاف زاده حسین افندیدن تحسین نامه اولمشدر . خط رسید یازدیغی شریفلر ایکی جلدی الدر
فعالمایشی سید محمد الحسنی الدرلو نوئی الشهیر بخواجکان رئیس الکتاب خط ثلث ونسخی استاذ ولده استاذ محمود
امام جامع میرآخور یدی قدالی سید عیاذ افندی مرحومدن تحسین نامه ایله تحسینی واذنه واجازه نامه تیمنی واشتهر
اقدم سازنده دهی یاشامدر . ترجمه سی یوقدر ده (۱۰۹) صحیفه ده در .

نعمان اوزنده چفته قریه سنده اولوب حسن فطنی حمیدی حافظ محمد افندی کمیله یاری زاده ناصحی
افندیدن الوب یکرمالته سنی ایله تحسینی ایلدی . ۱۱۴۰ تاریخنده ولادت وحدیث بلوغنده اجازه نامه و
۱۱۷۰ تاریخنده اونوزیاشنده ایکه شقایق النعمانیه حیاتی یازدیکرده تذکره سنه بادمرلی ومحمد اولدی
کتابی خط خطاطیه . دوحة الکتابه امام جامع میرآخور سید عیاذ افندیدن اقدم ستره اولدیغی
دقایق کورویه آلدیغه ماذون اولمشدر ریکشدر .

نفسی حلمی مصطفی اسکفی جدید محله سنده . صحیفه ده استادی اولوب خورخور تحسینی
ایتمکله مروجیدر . خط جلیده وثلثه ماهر تاسی وارمدر . اسکی جامع شریفک منقطه یازیدی بو
ذاتک محصول دستیدر . مؤذنده محمد علی مقابله ده کی کرده (العلماء ورثة الانبیاء) ودرگاه وسنده
جامعه دخولده صاغ طرفده کی سنوه یازدینه [اشراف امتی حملة القرآنه] لوحه لری ۱۲۰۹ تاریخ
یازمه اولوب کتبه سنی قویمشدر . وسلطان سلیم جامع شریفک قبه سنده ومدور یازدیغی سوره

افلاحه دهی کتبه وضع الیتمدر . سلطان سلیم ومراد ویه وغازی محمد پاشا جامعلرنده ودرهال بوجوده جوامع
شریفه ده یازیدی وارمدر . اواخر شوفلیه حکماء محمد علی اتقانه کی نجره نزدنده (دعاء سلسلة الاجازة للعلماء الفضلیه) نقش جلیلیلی تسلسل تعلیمیه اولمق برکیفیتله بوحسن واجادتی نامسه ده مضع ومنقش لوحه
لری تولید ولوقیص در . منه فصلک ضفحه ده بیطوبوسی وارمدر . ۱۲۲۶ تاریخنده وفات ایتمکله قیاقده
اوزنه قریسانده عرب جلد میاننده کی چشمه ظاهرنده رفه اولمشدر .

نوئی تعلیقه نویساندن یونس جلیدر . نوئی مخلصیله اشعاری شهرت بولمشدر .

[حرف الواو]

وسیمی خواجه قریلیدر . اوزنده کوچک الستره واقع اغی جامی مکتبی معلمیدر . حسن خط حالکده
۱۱۹۶ تاریخنده ارتحال ایتمکله استانبول یولنده سید جلال تریسی یتیکا لفه رفه اولمشدر وسنان پاشا
زنده خطاطیه یه (یازیجی وسیمی خواجه) عباره سی محکوم بولمشدر .

[حرف الیاء]

یحیی الشکری یکچه جامع شریفی امامی ونقطه جی قاسم افندی جامعی اتقانه کی سنانه پاشا مکتبی معلمیدر .
حسن خط حالکده یازمشدر . ۱۲۶۶ تاریخنده وفات ایتمکله یکدیکی جامع شریفی یتیکا لفه کی بوکی قیسانده
چشمه ظاهرنده رفه اولمشدر .

یحیی الصوفی اوزنه لیدر . عیاذ القریه ده تحسینه ایدوب خداوندکار اسپونیر الدرمحقق ابو الفتح محمد خانه
غازیتک استانبوله نباایدیکی جامع کبیرک تاره ولی خانه سنه نجره لرازنده اولدیغی سوره فاتحه ظهر
بولمشدر . وداخله باب جامعدک خارجنه آمدکر ظرفنده ایکی نجره دوزنده کتبه سی یازمشدر .
۹۸۷ تاریخنده حلت ایدوب تربه سنه یاقین نجره داخله سنه واقع مرقد بولمشدر اولوجامع دره
معروفدر . ۱۱۷۹ تاریخنده واقع زلزله کبراده جامع شریف خراب اولدقده اول نجره لرک کتابه لری دخی
شکسته اولمغله ازسر محدد اولمشدر . کتابی نخبة الخطاطیه . عیاذ الیعقوبی تاریخ وفاتی (۷۴۹) اولوزنه
فحی (۷۶۴) اولدیغنه کوره یحیی هوفیلی اوزنه اولمق وعیاذ الیعقوبی دیه تحسینی مستبعددر .

یعقوب پاشا ابهری ابهرلی یعقوب پاشا اوزنه دولت علیه یه وصلت وقبه طبابت وسیله نسبتی
اولوب کچه لی الوقیه ده قیص صدفط ایتمکله ابو الفتح سلطان محمد خانه برسفره تشریف اولدقده یازدیغی ایلدی.
بعده شرفاسد ملرمشرف اولدقده ایوح توغ ایله اکرام اولندی . صکره صدر اعظم عزتلو احمد پاشا
تقاعد ایلدی ۹۹۰ تاریخنده طاهره دوشاده زاویه سی خرجه سوره یلوب بقایا خزانه اولدی.

یعقوب پاشا حافظ القرائه . اوزنه لیدر . خط ثلث ونسخی برادری امامی امام زاده حلمی حافظ
محمد افندیدن تحسینه ایتمکله وبکدیکی ۱۲۰۰ تاریخلو یاپانسنده قبر وتصحیح ایلدیکی منظوم
فقیر نامه اولمشدر .

یوسف رومی ۱۱۰۱ تاریخنده ایوح شوفلی جامع شریفی یتیکا لفه اعلم اولنانه کفری احمد افندینک
انشاد کرده سیدر [کفری احمد افندی معلفه ده وفات ایدنجه صدر اعظم یکلوه لی علی مطلق پاشا
متعلقاتندن ایدوکی ایشتدیکی تاریخنده مذکوردر] ثلث ونسخی بالذات حافظ عثمان دن ماذوندر . اوزنه

اسعاد زیبك بر سلسلهٔ یونس دده تنسیب ایتمشدر . سالِ وفاتی ١١٧٤ در . کذا فی خط خطاطلرك
دوحة الکتابه ده تاریخ وفاتی ١١٧٠ مسطورطر . عیاشی افندینك تذکره سنده وفاتی
آی محرر در . یوسف بروسوی یادکار اولوب درسعادته کاغدخانه یولنده لوب پرلرنده مدفون
صکه و طغرانه کز آثاری تحریر ایده طاشه دیکمکسزین وفات ایتمکله یرلوسنده اتفاقیله طاشه دیکمک ایچون
طاشه آلنمشدر . مرصع یدیلی یازی آثاری طاشه دیکلمکله مشارٌ الیهدر . شاشه ، جلیده ، اقچه ده
توقاتی وار در . سلطان سلیمان خانه ثانی بغداد سفرینه کیدرکن هوفه منزلنی آثاریله سیاحلرك مأوا
اولمشدر . (اسکی) .

یوسف افندی ادرنه لیدر . ثلث و نسخی سایوالذکر جلی اسامی دیکمکله شهیر اولمغله خطوط افندیدن تعلم
و تحصیل ایدکده مکه ده صکه در سعادته کیدوب محافظه صفه سلوك ایدوارده استادلرینه مماثل خط
مشار الیه دور اولوب لکن یاصحلرندن عجز واهمال و تنبلی و قناعتلری سالك و اسلافلرینه تبعیتله
وسائل ذلته عظامك یدیوفه آثاریله مالك اولمغله یاپدقلری نفیسه و دلربای انشاءلرینه و امثالی آثار جلیله
کتابته موفق اولمیوب و طبع اقلاء و تربیه اولاده صلح و ست معوقت چوشی یولنمشدر . کذا فی دوحة الکتاب

[تحفهٔ الخطاطین مأخوذ تعلیقه خطاطلری]

حسین رضائی ادرنه لیدر . حسن خط تعلیقی طوغرافیدن تحصیل و بخط قطعه خوب و ترتیبه ماهر اولمغله
دوره مکالمکی یاپمشدر . استادندن صکره رحلت ایلدی .

صالح ادرنه لی نسخ یاب و قواعدکه امام سلطانی عبدالرحمن افندیه استاب و مکتوبلرینه کاتیاب و ملازم
قضاده مالك نصاب اولمغله اندن صکره خط تعلیقده ادرنه ده کامل مرتبه حسن و کمال اولدی . ایکنجی حج اولمغه
نیتله محمد پاشا ایله مصره کیدوب اقامتی اثناسنده عمری وفا قیلوب بولاقده مدفون غرائب اتفاقیه دندر . ١١٨١ سفرینه اوا
سلطنه رحلت و طوب قپوسنده عزم جنت ایلدی .

محمد رشدی ادرنه لیدر . خط تعلیقی طوپرمه زاده احمد افندی ادرنه ده حاکم اولدقده برسنه ده تحصیل
ایلمشدی ١١٤٨ تاریخنده در . روم ایلی قضاتی اشراف قدیمه ایکیه رحلت ایلدی .

محمد جری ابه مطلق شهیدیه . دولت علیه ادرنه ده بولندیغی ایامده خفاف زاده حسین افندیدن
اجازه المشدر . برمدت سرقضاده دیوانه حسن خطی کاتبی ایدی . موخراً توجه ثانی وقوعنده ادرنه دی
طاوغه و قوعنده برداده یولنمشدر . ادرنه ده اجازه نامه المشدر قیامیه ١١٨٧ ذوالقعده سنده کم
وفاته تمکنه در سعادته اسکدار ده مدفونمشدر .

اجازه نامه لرده کتبه و مضامین کوریلوب ترجمهٔ حالدرینه دائر اولنمیانه خط طیلك اسامیسی
وفی یوجه آتی برکا خط و قیامیه لدی .

ابراهیم ادهم ابه حاج احمد اغا ثلث و نسخی قوجه زاده سید عبدالله افندیدن تحصیل ایدوب ١٢٧٨ تاریخنده
افندیه اجازه تله کام اولمشدر .

ابراهیم حلمی ابه حاج احمد اغا ثلث و نسخی قوجه زاده سید عبدالله افندیدن تحصیل ایدوب ١٢٧٨ تاریخنده
افندیه اجازه تله کام اولمشدر .

ابراهیم حلمی حافظ القرآنه ١٢٤٤ و ١٢٥٠ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی کورلدی .

ابراهیم راسی ١٢٥٧ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی کورلدی .

ابراهیم فائقی ١٢٤٤ تاریخلو اجازه نامه ده " " "

احمد اقحصاری دیکمکله معروفدر . بونام ایله ١٢٠٠ و ١٢٠٠ تاریخلو اجازه نامه لری رقعاسانیا
زنامه لری مضاسی مشاهده اولندی . خط طالکدر .

احمد بقالزاده دیکمکله معروفدر . بونام ایله ١١٩٢ تاریخلو اجازه نامه لری رقعا بیضه ده مضالری
کورلدی . خطی تایاله تقدیر در .

احمد تیخ زاده دیکمکله مشهور در . ١٢٠٠ و ١٢٠٥ و ١٢٠٦ و ١٢١٤ تاریخلو اجازه نامه لری نام ذکر ایله
مضاسی مشاهده اولمشدر . وخطی تایاله نظر بولنمشدر .

احمد حلیمی زاده تیخ احمد افندی نامیله ١١٨٢ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در . خط تعلیقه ده مشتهر .

احمد سیفی حافظ القرآنه نامیله ١٢٥٧ تاریخلو برکه ده مضاسی مشاهده اولندی .

احمد نجیب ١٢٠٠ تاریخلو " " " " "

احمد نوری طوپرمه زاده بوغوانه ایله ١١٨٢ و ١٢١٤ و ١٢٢٤ تاریخلو که لرده مضاسی وار در . وحسن
خط طالکدر .

احمد وهبی ١٢٤١ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

ارناؤدلی رحاتی ثلث و نسخی صاری شیخ مکی معلمی حسن وصفا افندیدن تلمذ ایله ١٢٥٧ تاریخنده افندیه
موقوف اولدیغی اجازه نامه کورلمشدر .

اسعد زکی ١٢٤٨ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

حسن جری ١٢٠٠ " " " " "

حسین رشدی ١١٩٢ " " " " "

حسین رشدی ثلث و نسخی قوافلی اماسی و سراجلد مکی معلمی سید احمد عاصی افندیدن تلمذ ایله ١٢٧٢ تاریخنده
الدینی اجازه نامه کورلمشدر .

حقی حافظ القرآنه اجازه نامه فیقرانه ده مضاسی وار ایسه ده لهوتی بیله در .

خلیل غزاله زاده بونام ایله ١١٨٨ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

خلیل لطفی ثلث و نسخی علمدار مکی معلمی حافظ محمود الحمید افندیدن تلمذ ایله اجازه نامه الدینی ١٢٠٦ تاریخنده
وضع کتبه ایله بکی اجازه نامه ده بیانه ایلمشدر .

خلیل یسری حسن خطی علمدار مکی معلمی حافظ محمود الحمید افندیدن تلمذ ایله ماذونه اولدیغی ١٢٠٦ تاریخلو
اجازه نامه ده مضاسیله افاده ایلمشدر .

خواجه السروری حافظ القرآنه نامیله ١٢٤٢ تاریخلو برکه ده مضاسی وار در .

الحاج علی غایه ١٢٧٤ تاریخنده حسن خطنه اجازه ویرمیله ده استادی و تاریخ وفاتی معلوم دکلدر.

ابراهیم حلمی حسامی زاده دیکمکله شهیر اولوب ١١٩٨ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی کورلمشدر .

ابراهیم حلمی حافظ القرآنه ١٢٤٤ و ١٢٥٠ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

ابراهیم راسی ١٢٥٧ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی کورلدی .

ابراهیم فائقی ١٢٤٤ تاریخلو اجازه نامه ده " " "

احمد اقحصاری دیکمکله معروفدر . بونام ایله ١٢٠٠ و ١٢٠٠ تاریخلو اجازه نامه لری رقعاسانیا
زنامه لری مضاسی مشاهده اولندی . خط طالکدر .

احمد بقالزاده دیکمکله معروفدر . بونام ایله ١١٩٢ تاریخلو اجازه نامه لری رقعا بیضه ده مضالری
کورلدی . خطی تایاله تقدیر در .

احمد تیخ زاده دیکمکله مشهور در . ١٢٠٠ و ١٢٠٥ و ١٢٠٦ و ١٢١٤ تاریخلو اجازه نامه لری نام ذکر ایله
مضاسی مشاهده اولمشدر . وخطی تایاله نظر بولنمشدر .

احمد حلیمی زاده تیخ احمد افندی نامیله ١١٨٢ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در . خط تعلیقه ده مشتهر .

احمد سیفی حافظ القرآنه نامیله ١٢٥٧ تاریخلو برکه ده مضاسی مشاهده اولندی .

احمد نجیب ١٢٠٠ تاریخلو " " " " "

احمد نوری طوپرمه زاده بوغوانه ایله ١١٨٢ و ١٢١٤ و ١٢٢٤ تاریخلو که لرده مضاسی وار در . وحسن
خط طالکدر .

احمد وهبی ١٢٤١ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

ارناؤدلی رحاتی ثلث و نسخی صاری شیخ مکی معلمی حسن وصفا افندیدن تلمذ ایله ١٢٥٧ تاریخنده افندیه
موقوف اولدیغی اجازه نامه کورلمشدر .

اسعد زکی ١٢٤٨ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

حسن جری ١٢٠٠ " " " " "

حسین رشدی ١١٩٢ " " " " "

حسین رشدی ثلث و نسخی قوافلی اماسی و سراجلد مکی معلمی سید احمد عاصی افندیدن تلمذ ایله ١٢٧٢ تاریخنده
الدینی اجازه نامه کورلمشدر .

حقی حافظ القرآنه اجازه نامه فیقرانه ده مضاسی وار ایسه ده لهوتی بیله در .

خلیل غزاله زاده بونام ایله ١١٨٨ تاریخلو اجازه نامه ده مضاسی وار در .

خلیل لطفی ثلث و نسخی علمدار مکی معلمی حافظ محمود الحمید افندیدن تلمذ ایله اجازه نامه الدینی ١٢٠٦ تاریخنده
وضع کتبه ایله بکی اجازه نامه ده بیانه ایلمشدر .

خلیل یسری حسن خطی علمدار مکی معلمی حافظ محمود الحمید افندیدن تلمذ ایله ماذونه اولدیغی ١٢٠٦ تاریخلو
اجازه نامه ده مضاسیله افاده ایلمشدر .

خواجه السروری حافظ القرآنه نامیله ١٢٤٢ تاریخلو برکه ده مضاسی وار در .

سلیمانیه جب زاده ناصیه ۱۱۹۷ تاریخلو برکیه ده امضای وارده .

سلیمانیه ستی تلث ونسخی مدرسه امامی حفظ محمد افندی بدنه تحشیه وتعلم ایله ۱۱۹۲ تاریخده الدینی اجازه نامه کوسترمشدر وکذلک سی عطاء زاده ریکلد معروف بولنمشدر .

سلیمانیه شکری ۱۲۰۰ تاریخلو برکیه ده امضای وارده .

شکری التوقی ۱۲۲۸ " " " " "

صالح حافظ القرائه ۱۲۱۲ " " " " "

صالح شکری ابن عطاء ۱۲۲۲ تاریخلو برکیه ده امضای شاهده اولندی .

سید صالح مدنی ۱۲۵۷ " " " " "

طاهر التوفیقی ۱۲۲۸ " " " " "

عبدالقادر الشکری مومی الیه لغوی تحقیق اولنمصدر ده بعضه اجازه نامه لرده برکیه وفوقنجه ولی الذکر علی محمدی افندیه صدر مطلقه نه اجازه ویرمسیله اولطرز بوجله ثبت ایدلدی .

عبدالسلام ۱۲۱۲ تاریخلو برکیه ده امضای شاهده اولندی .

عثمان زکی ۱۲۷۱ " " " " "

سید عثمان فائق ۱۲۰۵ برکیه ده کذ وسنك قواقلی امامی سید احمد علی افندی تلمیذنه اولدیغی یازمشدر .

عثمان وهبی ۱۲۷۲ و ۱۲۷۴ کیه ده امضاری شاهده اولندی .

عطاء ۸۶۴ یرجع الوحی سلخنده ادرنه ده خط نسخ ایله کتابت ایتمه اولدیغی مفهوم یاسکنه نامه قونیه ده مولانا جلال الدینیه روحی حضرتلرینك درکاه شریفی کتبخانه سنده مطلعه فقیر ایدم اولطرز مدیده اسکنه نامه رضی شاعر مشهور احمدی طرفنده ادرنه ده تخت سلطنت جلوس ایدنه امیر سلیمان اکم شریعلرینه تألیف ایلدیغی جلوس نامه سنده بولندیغی محایف اولدیغنی ده مذکور در .

علی محمدی عبدالقادر شکری افندی تلمیذ مدیدی ایدوکی ۱۲۲۲ تاریخلو برکیه یه توجیه اولدیغی امضاسیله افاده قیلمشدر .

علی حمید ۱۲۲۲ تاریخلو اجازه نامه کیه سی وارده در .

علی حیدر مومی الیه ۱۲۵۷ تاریخده سید مطلق اسم افندیه ویرمسیله اولدیغی اجازه نامه لرده موجوددر .

علی ماهر التوفیقی حافظ القرائه ۱۲۷۱ تاریخلو کیه ده بوهوجله ثبت امضای وارده در .

محمد عاصم ۱۲۷۱ " " " " "

محمد عیاری ۱۲۷۱ " " " " "

عیسی فائق ۱۲۷۱ " " " " "

قاسم قطبی ادرنه مکتب اعدادی عسکریسی حرف وفنون معلمی ایدی ۱۲۵۷ تاریخلو دفاتر حکمده کی اجازه نامه لرده امضای وارده در .

سید محمد حافظ القرائه ۱۱۸۲ و دفاتر حکمده کی اجازه نامه لرده امضای وارده .

سید محمد یاسوسه زاده ریکلد معروفدر . تلث ونسخی قواقلی امامی وسراید مکتبی معلمی سید احمد علی افندیه

تحشیه ایله ۱۲۰۵ تاریخده اجازه نامه المشدر .

محمد امید رفیق حاجی زاده ریکلد معروف اولوب تلث ونسخی حفظ محمد امید افندیه بدنه تحشیه ایله اجازه نامه المسیه ویله تاریخ اجازه نامه سی کورلمشدر .

محمد دفاتر زاده در . تلث ونسخی سراجخانه باشی مکتبی معلمی یکدیگر شاد افندیه بدنه تحشیه ایله ۱۲۴۴ تاریخده الدینی اجازه نامه مطلوب رفیقلرینه اولمشدر .

محمد دعاجی زاده ناصیه ۱۲۱۲ تاریخلو برکیه یه امضا قویمشدر .

محمد کرشمن زاده ریکلد شد زاده در . قواقلی امامی سید احمد علی افندیه بدنه تلمیذ ایله اجازه نامه الدینی ۱۲۰۵ و ۱۲۴۴ تاریخلو اجازه نامه لرده توجیه اولدیغی امضالریله افاده قیلمشدر .

محمد علی ۱۲۷۰ تاریخلو برکیه ده امضای شاهده اولندی .

محمد حیری حافظ القرائه ۱۲۷۸ تاریخلو برکیه ده امضای شاهده ایدلدی .

محمد رفیق حافظ القرائه ۱۲۵۷ " " " " "

محمد رئوف ۱۲۵۷ " " " " "

محمد سعید الرشید دباغ زاده ریکلد عریفیدر . ۱۲۵۰ تاریخلو برکیه ده امضای شاهده اولندی .

محمد سعید رفیق تلث ونسخی قره بولوط مکتبی معلمی حسن حسنی افندیه بدنه تحشیه ایله ۱۲۵۷ تاریخ نائلی شرفاجازه نامه المشدر .

محمد سعید الفضلی ۱۲۷۲ تاریخلو اجازه نامه ده امضای مشهوردر .

محمد شاکر قفاف زاده در . ۱۲۷۰ تاریخلو دفاتر حکمده کی اجازه نامه لرده امضاری کورلدی . شرح حالنه دائر .

محمد شاکر الشکری علمیه مکتبی معلمی حافظ محمود المجید افندیه بدنه همدمی تحشیه وتعلم ایله اجازه نامه الدینی ۱۲۰۶ تاریخلو برکیه یه توجیه اولدیغی امضالریله شاهد تشیه قیلمشدر .

محمد شکری ۱۲۰۰ تاریخلو برکیه ده امضای کورلدی .

محمد شریف ۱۱۹۶ و ۱۲۰۰ و ۱۲۰۷ تاریخلو اجازه نامه لرده امضای ومولانا شیخ القرا حاجی زاده حافظ محمد افندیه بدنه ۱۱۸۸ تاریخده افندیه اولدیغی اجازه نامه سی رضی کورلدی .

محمد صادق العطار بونام ایله ۱۲۷۲ تاریخلو اجازه نامه ده امضای کورلدی .

محمد طاهر التوفیقی " " " ۱۲۷۸ " " " " "

محمد قادر الشکری تلث ونسخی شیلو مکتبی معلمی حافظ محمد نجاتی افندیه بدنه تعلم ایله ۱۲۷۵ تاریخ الدینی اجازه نامه سی کورلمشدر .

محمد القادری الرشید پاشی بابا ده سعاص ونسخ القرا : ولدیقت علیه قادریه مشیخه سنه ولوب کیه یاپمجی محمد سرخ واقع دیمجی ده درکاه شریفی شیخی حفظ محمد الحاجی افندیه در . یوعنوانله ۱۲۷۲ تاریخلو دفاتر حکمده کی کیه لرده امضاری کورلمشدر . درکاه مذکور خلیفه سرخ مدفونه ایدوکی محققدر ایرده ۱۲۹۴ استیدعنده سنه سماع مذاری محمود نابود اولطرز تاریخ وفاتی اخلاص شیدا مدی .

محمد کامل الادیب بونام ایله ۱۲۷۰ تاریخلو برکیه یه امضا قویمشدر .

محمد نجیب حافظ القرائه ثلث ونسخی سنانه یاشا مکتبی معلمی حاجی شکری افندیه بدنه تحشیه ایله یکی ۱۲۸۶ تاریخده کتابت ایتمه اولدیغی بر مصحف شریف موضوع کیه سنه مشاهده اولمشدر .

محمد لطیف ثلث ونسخ سعدی محمد افندی یدالله ایله ۱۲۰۷ تاریخده المدة والدینی اجازه نامه مقرون قلمدان المتدر

محمد نسخی ۱۱۸۲ و ۱۱۹۲ تاریخلو کتیبه لرده بونام ایله اشتهار کورلدی .

محمد وحی ۱۲۷۱ " " " "

محمد بیری ۱۲۷۲ " " " "

محمود ناظم ۱۲۷۱ " " " "

مطلب به قاضی ابوالسعود ۱۱۵۶ سنین زیاده مسند علمیه ده وحی کونی قاضی بولمشدر ابوالسعود افندی دیوانه [علی ید اضعف العباد سید الحاج مطلب به قاضی القاضی ابوالسعود نوی] تاریله کتبه وضع ایتدیکی کورلمکله بو محله قید و تحریر ایدلدی

سید مطلب یوسف زاده در . ثلث ونسخی یازار مکی معلمی محمد مصلی افندی یدالله ایله ۱۲۵۰ تاریخده افندی شرقه ناکی اولدینی کبی کورلمشدر

مطلب عاشق زاده در . ۱۱۹۲ و ۱۱۸۲ تاریخلو کتیبه لرده بونام ایله اشتهار کورلمشدر .

مطلب حافظ القرائه . قوجه زاده ۱۲۷۲ تاریخلو کتیبه ده اشتهار وار در .

مطلب مستجی زاده درگاه شریف نسخی اولدینی ۱۱۹۲ و ۱۱۹۲ تاریخلو اجازه نامه لرده توصیف اولدینی اشتهار استانه قسمدر .

مطلب نایلی ابدی محمد ثلث ونسخی قواقلی اسامی سید احمد مصلی افندی یدالله ایله ۱۲۷۲ تاریخده اجازه ایلمشدر

مطلب راسم ثلث ونسخی علی مصری افندی یدالله ایله ۱۲۵۷ تاریخده افندیه ناکی اولدینی اجازه نامه سنده مرقوم قلمدان اولمشدر . موما ایله حافظ القرائه .

مطلب یدالله ثلث ونسخی بیرزاده الحاج احمد افندی یدالله ایله ۱۱۹۲ تاریخده افندیه موقوف اولدینی اجازه نامه ایله ماذون اولدینی کورلمشدر .

مطلب توفی ۱۲۷۲ تاریخلو اجازه نامه لرده بونام ایله اشتهار کورلدی .

مطلب مدنی ۱۲۷۲ و ۱۲۷۵ " " " "

مطلب توفیق ۱۲۵۷ " " " "

مطلب کاتب یدالله اجازه نامه لرده کتبسی کورلمشدر .

مطلب مدحی ۱۲۷۰ و ۱۲۷۰ تاریخلو اجازه نامه لرده اشتهار کورلدی .

مطلب نعمتی ۱۲۷۲ و ۱۲۷۵ " " " "

یحیی حافظ القرائه ۱۲۷۲ " " " "

[ادرنه ده وفات جده ایله برابر یدالله ادرنه ده قاطیه]

احمد فهمی فقیر جامع الحروفدر . که فط ثلث ونسخی عارف شیخ نام دیگر لماسه مکتب معلم ناجی مولد نا مطلب مدحی افندی یدالله تعلم وتلمذ ایله ۱۲۶۷ تاریخده افندیه اجازه نامه سیله بولمه وبعده بادرلری مولدنا اولوزاده سید وهبی افندی یدالله آطالی نواقصلی ۱۲۶۹ تاریخده مدرسه جرم افندیه موقوف اولدینی اجازه نامه لرده فهمی مشارالیه حضرتلرینک اعطا جوطه ایدی . اسامی عنوانیده شعده لغو شکایلغم مدرسه سیله ادرنه مجلسی کیدایاتک

یاسه کاتبی وسکللی وهبی حافظ مطلب - سافنده حاجی یدالله خیسیایه مولد (ترجمه) محمد مشارالیه ایله مشارالیه ده المشتاقسده وقیود رکیه ده نام عطیه نام احمد بادی عنوانیله معروف اولدیغندن طرف عطیا نمدنده ده اوشبو مشارالیه قبول اولمشدر کجللکده انواع عدد کهدم قدیم کاتبی میرا ولمشدر ایله ده امور دولة وغالبده حکده ثلث ونسخی مظلمه عطالت لماری اولمغله جای خط ایله برابر قرم الواح یادکار یاغیله یازیلمشدر . خط رقعه ده فحاوند کار ودیوی وفر حافای میدری وهب سری افندیه یدالله آجاناه ایله مشدر . محی ودقم قونه وده عثمانه محمد سادلوب ترجمه هالم ویرکو مدیرلری هره سنده در .

هبه - جاکی - سولو جامی محمد سی الحالیسنده ولی الله نشاعده وهبی هبه اغانامه ده یازیلمش صلیده ۱۲۵۹ تاریخده قدیمزاده ساعد وجود اولمشدر . خط ثلث ونسخی خط ابراهیم ادهم سری افندیه قصه وخط تعلیقی اولمغله اسکی جریده ناظری حافظ احمد رشدی افندیه تعلم وتفوقیله مومی ایله وقوع ارتحالنی آلمکله میدنده محمد توفی افندیه تلمذ ایله اجازه المشدر . یکدیگر ایله مصحف شریف ودرجز یادعظم ودیوانلری ودرهایه جوده کتب وسائی کتابت ایتمه همه خط مالک یزدانه .

شاکر حافظ القرائه . سولو جامی محمد سنده وعظی لجی اصلافندیه یازیلمش مسجد افندی نام زاویه صلیده ۱۲۶۵ تاریخده تولد ایتمه اوزه تاجر محمد وحید . ثلث ونسخی ابراهیم سری افندیه یدالله تفوقه وتعلم وعلوم عربیه وبعضی زاده مولانا محمود افندیلک فلسفه رشیده تکمیل ایله اجازه المشدر وبر عدد مصحف شریف ایله رقعه ده یازه کتابت موقوفه اولمشدر .

شوقی نامی محمد در . لماسه اولدیر محمد سنده علما . اصلافندیه وهبی عبد الفتاح زاده احمد افندی نام زاویه صلیده ۱۲۶۴ تاریخده قدیمزاده ساعد وجود اولوب سه رشته واصلی وصه خط طیفه میدرغیت وهبی اولمه قدیمه صکده ثلث ونسخی جامع عتیقه مکتبی معلمی وهبی حافظ شریف الوقفلی افندیه ده وخط تعلیقی اسکی جریده ناظری ویکدل معروف حافظ احمد رشدی افندیه تعلم وتفوقیله ایله اجازه نامه المشدر . نسخ خط ایله مصحف شریف وخط تعلیقیله ایله رسائل شریف ودرهایه جوده کتب وسائی تحریره موقوفه اولمشدر . اگرچه خط تعلیقه استاد وظهر ساباسه رفع عماد ایسه ده عدم رواج مناسبتیله کتابه ایکی یازیجی دکاننده مقاکلک ضعیفه وهی استغلال ایله تعیش ایلمکده در . . ارزنجاندهی عزیزیاسالک اوج ترقوله مکتبه کرتریس یاوسنده اولدینه تاریخلک خطی بوزالک محصول دیسه کتبه وهی وضع ایتمشدر .

عارف نامی محمد در . حافظ القرائه وشیخ القرا : اولوب توفی احمد عاصم صلیده ۱۲۵۹ تاریخده صه یاسا محمد سنده قدیمزاده عالم وجود اولمشدر . ثلث ونسخی علمیه - مکتبی معلمی کوچوق زاده وهبی محمد حمدی افندیه یدالله وعلوم عربیه ایله اصول قرائی اسکی جامع شریف خطیبی شیخ القرا : حافظ محمد افندیه تفوقه وتلمذ ایله اجازه المشدر . خطیب موی ایله ایچرا وقوع وفاتندن جریده خطابت یوزیاتوجیه اولمغله الیوم اسکی جامع خطیبی دیکلمکده معروفدر . ادرنه ثلث اثبات حجا محکمه سنک خط کاتبلندن ۱۲۷۸ تاریخده تقاعد اولمشدر . الحاصل مصحف شریف ویدی سکز ولدیه سالنامه سیله یاسائی ساره کتابت ایتمه خوب صدیه مالک یزدانه .

علی رزی حافظ القرائه وشیخ القرا : وفاتیه بیت الله علیا اولوب صاری شیخ نام دیکدار طاسه مکتب معارفی وسولطانی جامع شریفی امامیه سنه ١٠٥٩ زلال الحرس حافظ مولانا محمد افندیک صلبنده سولطانی محمد سنه ده یاپلوب یاپی تمام سنه ده یاپاره عالم وجود اولمشدر . مولی ایریک اوزره تاریخ وحیدر . خط نسک ونسخی یدنده نسخه وتحفیل وعلوم غریبه یه برتبحری مولانا محمد افندیدن تدریس وحصول قرائتی قره باولو مکتبی معارفی حافظ طاهر افندیدن تعلم ایدوب اجازه نامه ومکتب مذکوره ده یرجوعه حفظ قرآن وحفاظ یتشدیرمکی اوزره مصحف شریف واوراد واذکار شریف وایکی حزب اعظم وبر قعیده برثه وقرآن دن وساره ده یاپلوب رسائل کتابت موقوفه اولمسیله والکی جامع شریفده درس یتمکله مقید یاپلوب حاضر اولدیغدن طولیدن ١٤٠٩ سنی یرجو اولنیلک اولوقتی کوتمده برقعه و ١٤٢٨ جمادی اولیسنک اوچنجی کونده وفات یاپاعلم غریه دن و ١٤١٤ سنده بزاده عالم قرآنه دن اجازه نامه ویرمه ومکتب معارفی وظیفه سی الیوم همه ایفاده بردوام بولمشدر . وفقه الله تعالی .

محمد شفیق حافظ مولانا مصطفی مدحی افندیک صلبنده سولطانی محمد سنه ١٠٥٧ تاریخنده عالم وجوده قدم نهاده اولمشدر . حال الذکر حضرت حافظ علی رزی افندیک عمی زاده سیدر . نسک ونسخی یدنده تلمذ ایدوب اجازه نامه واوراد واذکار مصحف شریف کتابت موقوفه اولمشدر .

محمد رشدی یازیجی اضافه سنه الحی برمعه حافظ احمد افندیک صلبنده ١٠٥٧ قدملنده قزانه صالح محمد سنه یازاده عالم تا سوندا اولمشدر . نسک ونسخی صاری شیخ مکتبی معارفی پاشی مولانا مصطفی مدحی افندیدن تلمذ ایدوب ١٠٦٩ تاریخنده ماذونه اولمشدر وعلوم غریبه دن وفی اجازه نامه الرحمه الیوم صاری یاشا مدرسی محمد سلکی غریبه سنه اولمشدر مالده یدی سلک سلوک ایدوب مصلی اوچ شرفلیه ذکر خانه یازیجیلر ایدی اتصال ایلمشدر بولمشدر .

مصطفی ندیم عاکر شاهانه دن اماسیه ده وفی ایشه افندی نام زاتیک صلبنده ١٠٥٥ تاریخنده تولید یاپاسی محمد سنه قدم زاده عالم وجود اولوب مالی صاغنده نسک ونسخی یوقسلی مکتب معارفی حافظ مصطفی لقمی افندیدن وعلوم غریبه یی مولانا کوچک وفی الیوم افندیدن تلمذ وتدریس ایدوب اجازه نامه المشدر . الفی عدد مصحف شریف وبر تقاریر شریف وبر حزب اعظم واصول مناسبه ایله ملک وقدوری وساره کتابت ایدوب الیوم اوزره عهده سنه توجیه جور طلبه اولدیغدن سلطان بایزید خانه تالی جامع شریفی محمد واعظلغی وظیفه سی ایفاد ایام ساره ده اوزره بتسعاته افاده واعطا ایلدیکی اجازه مقدره یی استیفا ایلمشدر بولمشدر .

مصطفی خوزی البسانه العالیه حافظ محمد افندی نام زاتیک صلبنده ١٠٩٦ تاریخنده اوزنک بلدیرم جزیره تولید ایمشدر و ١٠٩٦ ده روسیه لولک اوزره یی استیصدن آماده عالم سلطنت العلیه نصیب دیر مدته اوزاده اقامتله مقدما معارفی تحصیل وأهلک ایله یکی جره ده نسک ونسخ وتعلیقه خطلری ده تعلم وتکمله ایله مرتبهٔ کمال ایصال ایلمشدر . مولی ایریک ١٢١٧ تاریخنده اوزنه یکلیه ایریه رحلت ایدوب طرفنده خورشید ایاله وغرناطه جزیرلرنده عالم سیاحته امراء اوقاتنه ایلمکله بولمشدر . اشعاری وفی اولیغی تحقیقه خلقه ایریه دستریس اولنماشدر .

مصطفی حافظ القرائه وقراء عصریاشا محمد سنه ده یاپلی قصابی اقچه طاغی زاتیک محمد نامیه . نسک ونسخی اوزره تحصیلن مکتبی معارفی حافظ سکوتی افندیدن تعلم وعبادت ایله مشغول ایکن مولی ایریک اوزره تاریخ وحیدر . مولی ایریک اوزره تاریخ وحیدر . خط نسک ونسخی یدنده نسخه وتحفیل وعلوم غریبه یی برتبحری مولانا محمد افندیدن تدریس وحصول قرائتی قره باولو مکتبی معارفی حافظ طاهر افندیدن تعلم ایدوب اجازه نامه ومکتب مذکوره ده یرجوعه حفظ قرآن وحفاظ یتشدیرمکی اوزره مصحف شریف واوراد واذکار شریف وایکی حزب اعظم وبر قعیده برثه وقرآن دن وساره ده یاپلوب رسائل کتابت موقوفه اولمسیله والکی جامع شریفده درس یتمکله مقید یاپلوب حاضر اولدیغدن طولیدن ١٤٠٩ سنی یرجو اولنیلک اولوقتی کوتمده برقعه و ١٤٢٨ جمادی اولیسنک اوچنجی کونده وفات یاپاعلم غریه دن و ١٤١٤ سنده بزاده عالم قرآنه دن اجازه نامه ویرمه ومکتب معارفی وظیفه سی الیوم همه ایفاده بردوام بولمشدر . وفقه الله تعالی .

محمد شفیق حافظ مولانا مصطفی مدحی افندیک صلبنده سولطانی محمد سنه ١٠٥٧ تاریخنده عالم وجوده قدم نهاده اولمشدر . حال الذکر حضرت حافظ علی رزی افندیک عمی زاده سیدر . نسک ونسخی یدنده تلمذ ایدوب اجازه نامه واوراد واذکار مصحف شریف کتابت موقوفه اولمشدر .

محمد رشدی یازیجی اضافه سنه الحی برمعه حافظ احمد افندیک صلبنده ١٠٥٧ قدملنده قزانه صالح محمد سنه یازاده عالم تا سوندا اولمشدر . نسک ونسخی صاری شیخ مکتبی معارفی پاشی مولانا مصطفی مدحی افندیدن تلمذ ایدوب ١٠٦٩ تاریخنده ماذونه اولمشدر وعلوم غریبه دن وفی اجازه نامه الرحمه الیوم صاری یاشا مدرسی محمد سلکی غریبه سنه اولمشدر مالده یدی سلک سلوک ایدوب مصلی اوچ شرفلیه ذکر خانه یازیجیلر ایدی اتصال ایلمشدر بولمشدر .

مصطفی ندیم عاکر شاهانه دن اماسیه ده وفی ایشه افندی نام زاتیک صلبنده ١٠٥٥ تاریخنده تولید یاپاسی محمد سنه قدم زاده عالم وجود اولوب مالی صاغنده نسک ونسخی یوقسلی مکتب معارفی حافظ مصطفی لقمی افندیدن وعلوم غریبه یی مولانا کوچک وفی الیوم افندیدن تلمذ وتدریس ایدوب اجازه نامه المشدر . الفی عدد مصحف شریف وبر تقاریر شریف وبر حزب اعظم واصول مناسبه ایله ملک وقدوری وساره کتابت ایدوب الیوم اوزره عهده سنه توجیه جور طلبه اولدیغدن سلطان بایزید خانه تالی جامع شریفی محمد واعظلغی وظیفه سی ایفاد ایام ساره ده اوزره بتسعاته افاده واعطا ایلدیکی اجازه مقدره یی استیفا ایلمشدر بولمشدر .

مصطفی خوزی البسانه العالیه حافظ محمد افندی نام زاتیک صلبنده ١٠٩٦ تاریخنده اوزنک بلدیرم جزیره تولید ایمشدر و ١٠٩٦ ده روسیه لولک اوزره یی استیصدن آماده عالم سلطنت العلیه نصیب دیر مدته اوزاده اقامتله مقدما معارفی تحصیل وأهلک ایله یکی جره ده نسک ونسخ وتعلیقه خطلری ده تعلم وتکمله ایله مرتبهٔ کمال ایصال ایلمشدر . مولی ایریک ١٢١٧ تاریخنده اوزنه یکلیه ایریه رحلت ایدوب طرفنده خورشید ایاله وغرناطه جزیرلرنده عالم سیاحته امراء اوقاتنه ایلمکله بولمشدر . اشعاری وفی اولیغی تحقیقه خلقه ایریه دستریس اولنماشدر .

اسماعیل بن محمد بیاپدی زاده ترجمه سی بو جلدک ٤٥٩ صحیفه سنده در تعلیقه ویرلمی وجیه نویسانه سنه ایدوکی وفی خط خطاطانه ذکر اولنمشدر .

محمد عطا افندیک ایه لرحم ابوبکر یاشا اوزنوی رئیس الکتاب ترجمه سی بو جلدک ١٠٨ صحیفه سنده در جودته خط دیوانی وقصده سرآمد الخطاط ایدوکی سفینه الوزرا نامیله مذکور اولمغله بو جلد رحلی قیمه ایلدیکی .

[اجازة مولانا الشيخ سليمان سنك اجازة شاه سن صورتيه]

(ثلث) (رسم العلم روضة مهر ياحه الجبا ــــــ) (شاكر راح مطلق)

نسخ { قال رسول الله صلى الله عليه وسلم . إن الله تعالى زينة السماء بالكوكب . وزينة الجمعة بالجمعة . وزينة الحج بالحج . وزينة الايام بيوم الجمعة . وزينة الجنة بحور وقصور . وزينة الدنيا بمحمد عليه السلام }

وطاب آذان الحرة بكمال الانتظار . يقبله بأمله كمالا . وانا الداعي السيد الحاج علي ــــــ

اجزت بوضع الكتابة برسمه الحسن لمولانا محمد . وانا ولد سادتي الحاج نائلي محمد عباس عبد الجبار زاده .

بسم الله الرحمن الرحيم . الحمد لله الذي خلق الخلق والقلم والنون . ثم كتب فيه جميع ما كان وما يكون . لتكون له الحجة البالغة عليهم الى يوم يبعثون . والصلاة والسلام على النبي الامي الذي عجز عن كتابة الاولون والآخرون . وعلى آله واصحابه الذين هم أشتات وأنور كتابة الملكون . وبعد فرنهه بحمة اجازة وسيمة أدب وأستحازة . مأثورة من آدم الاولياء واعلم الاصفياء الى يومنا هذا . ثم معجزة الخط . ابوا لحسنين ابن الوحاد المحيي طور الكتابة بجمال اليد . الذي أنطق بنانه قلم سحر فعارضت وتاهت وتحلت الرقاع بمدية وتلألأت الدرة الياقوت المستطاعي . ثم مأثر مكرمة عجائب اللوح المحفوظ ومظهر كتاب الكلم البدعة صاحب الخط الملحوظ مولانا الشيخ حمد الله . ونعيده صاحب الرسوخ والاتقان . سمي ماجد القرآن المستير حافظ عثمان . اكتنفه الله في رياضه الجنان . وافاضه علينا من مدده لهم الى يوم الميزان .

ولما كان صاحب هذه الاسطر الحرة فوجد الخط مفتقرا للقواعد المقررة عند اساتذة هذا الوقت المعتبرة . اعني به حسن يد الخط على الاسلوب الذي اجده بالعدد . عاصيا الاوامر الآمر المطاع وقابل الوكالة الكبرى الاسعد السيد علي مطلق ياشا . رحمه الله وبشرله في الجنة مأويا . الفقير حريا بالقبول وصاعدا الى المدارج الكمال فوجد المأمول . اجزته برسم الاجازة تحاشيا عن عادة الفضول . وانا الفقير العبد الداعي والخاضع العائد بجنابه احمد المعروف بمحمد الحافظ عثمان يدعو الشيخ الحريف بالتوفيق . اجزته كذلك وانا الفقير محمد العاصي يارب الله غفله . وانا الفقير الحافظ محمد الشهير اجزته كذلك . يا الله غفله وكلاه . واذن لي الحاج الحافظ عمر رقيم . واذن الحافظ قوى زاده . واذن لي الحاج الحافظ علي الرمزي . واذن لي السيد بكر الرشاد . واذن لي الحاج احمد الحمدي . واذن لي السيد الحافظ ابراهيم الفائق . واذن لي السيد الحافظ احمد النوري . واذن لي الفقير محمد الرشدي . واذن لي الفقير يحيى الشدي . وانا الفقير الحافظ محمد الطبعي المعروف بيد لكي زاده اجزته كذلك . واذن لي حافظ القرآن السيد بارقي الفطري فؤاد زاده . وانا الفقير السيد علي الحوى من تعدى عبد القادر الشدي كذلك . واذن لي السيد الحافظ عثمان لوهبي . واذن لي الفقير احمد الحافظ الحريف بقدي . واذن لي الفقير السيد صبحي الوصفي . واذن لي حافظ القرآن الشهير السيد زهدي فؤاد زاده . واذن لي محمود الحوى . واذن لي ابراهيم الحلمي . واذن لي السيد محمد الحريف برشدي . واذن لي الامام محمد الزهدي . واذن لي السيد علي المحمد . اجزته كذلك . واذن لي السيد سعيد المعروف بطبجي . واذن لي السيد اسماعيل الرشادي . واذن لي الفقير محمد البشري . واذن لي السيد علي الاسلامي ابن حمد العدد . والسيد علي مطلق ياشا . ١٢٧٤هـ .

(اجازة مولانا الشيخ سليمان سنك اجازة شاه سن صورتيه)

(ثلث) (رسم يد الله فوق ايديهم) (شاكر راح مطلق)

نسخ { قال رسول الله صلى الله عليه وسلم . لو تبعوا اصحابي فلوان احدكم انفق مثل احد ذهبا ما بلغ مد احدهم ولا نصيفه . صدق رسول الله }

الحمد لله الذي نشر لواء الادب والادب . ورفع الغطاء على على الرتب . واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة تبلغ قائلها فوق ما طلب . واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله . سيد العرب والعجم . صلى الله عليه وعلى آله باطلي مادح نيذكره كتب . وصلى الله تعالى عنهن لم اعنه وسيرته الكتب . اما بعد فان الخط اشارة كتابة الله تعالى . منا قول عز وجل . اقرأ بالقلم . وقوله تعالى علم بالقلم . وروى عبد الله عباس رضي الله عنه . قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (من جود كتابة بسم الله الرحمن الرحيم ونون الجنة) قال علي كرم الله وجهه ورضي الله عنه (اكرموا اولادكم بالكتابة فان الكتابة من اسم الرحمن واعظم الرزق عليكم بحسن الخط فانه من مفاتيح الرزق) وبعد صاحب القطعة المرغوبة سليمان سر الدا المعروف بعطاء زاده . وفقه الله تعالى وكان له يقول . وقد اتحف الادباء الخطاطون . فاذنته واجزته بوضع الكتابة . كما فط شيأ فشيأ ان شاء الله سبحانه وتعالى وزاده عمرا وشرفا ومالا . وانا الجاني اضعف العباد الحاج حافظ محمد المولوي المعروف بامام زاده الاسام بجامع مراد به . وقد اجازني السيد محمد المعروف بامام زاده . وكما اجازه شعلي زده . وكما اجازه حافظ محمد المعروف بكوكب . وكما اجازه حافظ عثمان المعروف . وكما اجازه وزيله علي . وكما اجازه خالد المعروف . وكما اجازه صبله كدائي . وكما اجازه محمد زده . وكما اجازه مطلق زده . وهو صنه اساتذه وبايعه واضع الرسم تحاشيا وصنه اساتيذنا المرحوم والمغفور مفتخر حرفة الخط المعروف بالبتيج مطلق الرومي . رفع الله درجه وكما اجازه خليل الديدي الرشتي . وهو صنه عبدة الصيرفي . وهو صنه قبيلة الكتاب كمال الدين يا قوت المستعصمي والبغدادي . وهو صنه الى علي محمد بن مقلة الوزير . وهو صنه محول الخط عبد الكوفية وشيخ مشايخ الصوفية مفتخر حملة الحروف . وهو صنه مفتخر اسلمة الفاضل علي ابن ابي طالب كرم الله وجهه ورضي الله عنه . ومنه مفتخر صاحب الحيا : وانريان عثمانا بنه غفرانه رضي الله عنه . وعنه فاتق الصحابة رضوان الله تعالى عليهم اجمعين . الحمد لله ثم بالنون والقلم وصلى الله على رسول محمد واله وسلم وبعد فزة اصحاب الخط سليمان سر الدا المعروف بعطاء زاده . فاذنته واجزته كما فط شيأ فشيأ ان شاء الله سبحانه وتعالى وزاده عمرا وشرفا ومالا . وانا الفقير احمد المعروف بكمالي زاده . وانا الفقير صالح زاده اذنته كذلك . وانا الفقير محمد المعروف بشيخ زاده . وانا الفقير حافظ زاده اذنته كذلك . وانا الفقير سليمان جلبي المعروف بلطعانه زاده . اذنته بوضع الكتابة المرغوبة . وانا الفقير الشيخ نوري سعدي اذنته كذلك . وانا الفقير الحاج احمد سليمان باشا زاده اذنته كذلك . وانا الفقير اضعف الكتاب يد الحاج الحافظ المعروف امام محمد قوافلي اذنته كذلك . وانا الفقير سيد محمد اذنته كذلك . وانا الفقير السيد مصطفى المعروف بالشيخ نجي زاده اذنته بوضع الكتابة . وانا الفقير السيد عبد الوهاب المعروف بحاج زاده . وانا الفقير السيد عبد الله المعروف . اذنته كذلك . وانا الفقير الحافظ المعروف بجمالي زاده اذنته كذلك . وانا الفقير مصطفى الصفائي . وانا الفقير السيد محمد صادق بقائي زاده . اذنته كذلك . وانا الفقير محمد الرفيع يلداجي زاده . وانا الفقير السيد محمد لما هنا اذنته كذلك . اللهم اغفرنا . ولوالدينا . واذقنا يا ربنا . ولساداتنا . ولمشايخنا . ولوالدينا . ولمحبينا . ولمن دعا لنا بالخير . ولجميع المؤمنين والمؤمنات . والمسلمين والمسلمات . الاحياء منهم والاموات . برحمتك يا ارحم الراحمين .

تحريرا في سنة الثالث والتسعين ومائة والف من هجرة من له الفخر والشرف السعادة . ١١٩٣هـ

٦١٦ ح

[ایکنجی سلسلہ نک دیکر اجازہ نامہ سی حررتیدر]

[یا ربنا تقبل منا انک انت السمیع العلیم]

نسخ [فاعلم علی الزنصیا : فی بعض الجدول] نسخ شاکرد

نسخ { قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ، اذا اراد اللہ بالامر خیرا ، فعمل لہ وزینہ عندہ ان شیء ذکرہ وان ذکر اعانہ واذا اراد اللہ بہ }

الحمد للہ الذی کنت ما کان ومایکون . واقوم بالقیام ومایطردون . تعظیما لشان القیام ومایکون . وتکریما لعلو تحیۃ الحروف بالتجوید ونون . وعلم الانسان بالقلم مایعلمون . بجنبہ وایدہ المقدرۃ ماید یحسنون . والصلوۃ والسلام علی من اللہ تنزل علیہ سورۃ نون والقلم ومایسطرون . وعلی آلہ وصحبہ الذین انجوہ الی یوم یبعثون . وعند عبادۃ ربہم یدفدون . وبعد فی ھذہ السطور فی صورۃ رسالۃ المسمۃ المنکشفۃ المثانیۃ من النبی صلی اللہ علیہ وسلم الی علی رضی اللہ عنہ اکرموا اولادکم بالکتابۃ فان الکتابۃ من اظہر الامور ومن اعظم السرور . ومنہ علی رضی اللہ عنہ الی الحسن البصری . ومنہ الی الشیخ السید قاسم . ومنہ الی الشیخ بہ مقدۃ الوزیر . ومنہ الی الشیخ علی بابا البواب . ومنہ الی الشیخ اسحاق . ومنہ الی الشیخ علی البغدادی . ومنہ الی الشیخ اویسی . ومنہ الی الشیخ طلحۃ بن عبید اللہ . ومنہ الی الشیخ علی بن بندیر . ومنہ الی الشیخ بندیر العابدیہ . ومنہ الی الشیخ البوزیۃ . ومنہ الی الشیخ شیبان الدیہ . ومنہ الی الشیخ جمال الدیہ . ومنہ الی الشیخ قبلۃ الکتاب . ومنہ الی الشیخ یاقوت المستعصمی ومنہ الی الشیخ یحیی . ومنہ الی الشیخ احمد . ومنہ الی الشیخ محمود فنا . ومنہ الی الشیخ محمد خلیفۃ المدروس . ومنہ الی مصطفی زادہ . ومنہ الی محمد زادہ . ومنہ الی الحسین الوسکدری . ومنہ الی الشیخ خالد زادہ . ومنہ الی درویش علی . ومنہ الی الحافظ عثمان افندی المعروف . ومنہ الی الحافظ محمد یکوک . ومنہ الی شفلی زادہ . ومنہ الی السید محمد امام زادہ . وھو اطال اللہ تعالی بقاہ وکثر فی الخیر امثالہ عدد الحروف الملونۃ بالید یوم الف الف مرۃ . ومنہ الی الفقیر الحاج احمد المعروف بپیر زادہ اطال اللہ تعالی بقاہ وکثر فی الخیر امثالہ کان فقیرا حاضرا فی مجلس الدرس المذکور فطلب منی ان اکتب لہ اجازۃ فی ھذا الفن الشریف فاجبتہ الی ما طلب منی لعلمی بانہ من اھل الاجازۃ وانہ یستحق ان یکون من جملۃ الاجازۃ فاقول وباللہ التوفیق انہ یوضع کتبہ الفقیر الحقیر الراجی عفو ربہ القدیر احمد الشہیر بحمدی زادہ عفی عنہ وعن والدیہ وعن مشایخہ وعن جمیع المسلمین آمین .

الحمد للہ مطلق الحمد المکون . وحمدہ لم یزل من رسول المقبلین . وکتب حق کتابہ العظیم حجۃ للعالمین . والصلوۃ والسلام علی نبیہ محمد المطہر الطیب . وبعد فلما کان لھذہ الطریقۃ العلیۃ السنیۃ مدخل عظیم لاسانید مصطفی الراجی برحمۃ اللہ تعالی مقاصدہ ویکثر مواردہ . وانا الفقیر لربہ الدیان احمد المدعو بحمدی زادہ . وانا الفقیر الیہ محمد انہ یوضع کتبہ . وانا العبد المذنب احمد المدعو بنوری انہ کذلک . واذن لی الشیخ حسن . وانا الفقیر الیہ محمد القنوی انہ کذلک . وانا الفقیر محمد المرشد انہ کذلک . وانا المذنب الیہ المعترف بحاجۃ الغفران انہ کذلک . اذن لہ یوضع الکتبۃ وانا الفقیر محمد المدعو . واذن لی السید مصطفی یاعتی زادہ . وانا الفقیر الحقیر الیہ احمد الحلمی . انہ کذلک . واذن لی السید صید المرشد . وانا الفقیر حافظ طیبا بحاجی زادہ . واذن لی حافظ علی الرمزی . اجزتہ یوضع کتبہ . وانا العبد الضعیف محمد الشریف . وانا المذنب محمد الفاضل انہ کذلک . وانا الفقیر محمد خواجہ زادہ . انہ کذلک . واذن لی الشیخ السید مصطفی . لسنۃ اثنی وتسعون ومائۃ والف .

[ایونجی خط طلدیلک ایکنجی سلسلہ سنک اجازہ نامہ سی حررتیدر]

نسخ [یا سی الحکم مخافۃ اذ صدقہ] نسخ شاکرد

نسخ { قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ، اذا اراد اللہ بعبدہ الخیر عجل لہ العقوبۃ فی الدنیا ، واذا اراد اللہ بعبدہ الشر امسک عنہ بذنبہ حتی یوافی بہ یوم القیمۃ }

الحمد للہ الذی کنت ما کان ومایکون . واقوم بالقیام ومایطردون . تعظیما لشان القیام ومایکون . والصلوۃ والسلام علی من اللہ تنزل علیہ فی والقیام ومایطردون . وعلی آلہ وصحبہ الذین انجوہ الی یوم یبعثون . وبعد فہذہ رسالۃ فی صورۃ الرسالۃ المسمۃ المنکشفۃ المثانیۃ من النبی صلی اللہ علیہ وسلم الی علی رضی اللہ عنہ اکرموا اولادکم بالکتابۃ فان الکتابۃ من اظہر الامور ومن اعظم السرور . ومنہ علی رضی اللہ عنہ الی الحسن البصری . ومنہ الی الشیخ السید قاسم . ومنہ الی الشیخ بہ مقدۃ الوزیر . ومنہ الی الشیخ علی بابا البواب . ومنہ الی الشیخ اسحاق . ومنہ الی الشیخ علی البغدادی . ومنہ الی الشیخ اویسی . ومنہ الی الشیخ طلحۃ بن عبید اللہ . ومنہ الی الشیخ علی بن بندیر . ومنہ الی الشیخ بندیر العابدیہ . ومنہ الی الشیخ البوزیۃ . ومنہ الی الشیخ شیبان الدیہ . ومنہ الی الشیخ جمال الدیہ . ومنہ الی الشیخ قبلۃ الکتاب . ومنہ الی الشیخ یاقوت المستعصمی . ومنہ الی الشیخ یحیی . ومنہ الی الشیخ احمد . ومنہ الی الشیخ محمود فنا . ومنہ الی الشیخ محمد خلیفۃ المدروس . ومنہ الی مصطفی زادہ . ومنہ الی محمد زادہ . ومنہ الی الحسین الوسکدری . ومنہ الی الشیخ خالد زادہ . ومنہ الی درویش علی . ومنہ الی الحافظ عثمان افندی المعروف . ومنہ الی الحافظ محمد یکوک . ومنہ الی شفلی زادہ . ومنہ الی السید محمد امام زادہ . وھو اطال اللہ تعالی بقاہ وکثر فی الخیر امثالہ عدد الحروف الملونۃ بالید یوم الف الف مرۃ . ومنہ الی الفقیر الحاج احمد المعروف بپیر زادہ اطال اللہ تعالی بقاہ وکثر فی الخیر امثالہ کان فقیرا حاضرا فی مجلس الدرس المذکور فطلب منی ان اکتب لہ اجازۃ فی ھذا الفن الشریف فاجبتہ الی ما طلب منی لعلمی بانہ من اھل الاجازۃ وانہ یستحق ان یکون من جملۃ الاجازۃ فاقول وباللہ التوفیق انہ یوضع کتبہ الفقیر الحقیر الراجی عفو ربہ القدیر احمد المدعو بحمدی زادہ عفی عنہ وعن والدیہ وعن مشایخہ وعن جمیع المسلمین آمین .

وانا الفقیر الحاج محمد حافظ الفقراء انہ یوضع الکتبۃ . ومنہ الفقیر حافظ سید الدیہ انہ کذلک . واذن لہ مصطفی الرمز معلم جمیاعہ فی مکۃ مرادہ . انہ کذلک . وانا الفقیر علی الرمزی . انہ کذلک . وانا الفقیر الیہ محمد المدعو بشیخ زادہ . انہ یوضع الکتبۃ . وانا الفقیر محمد الرشدی . وانا الفقیر الیہ عبادۃ . انہ کذلک . واذن لہ محمد العاصم المعروف بحواجہ زادہ . انہ کذلک وانا الفقیر الحقیر الیہ محمد بوشاقہ زادہ . واذن لہ الفقیر الیہ الحافظ یعقوب بن اسید ما استاذن صاحب الطریقۃ الکتبۃ فی جزیرۃ صین الحاج محمد امام بجامع سلطان سلیم . انہ یوضع الکتبۃ وانا الفقیر محمد المشہد امام بجامع ورق . وانا الفقیر الحاج محمد کرشی زادہ انہ کذلک . واذن لہ الفقیر خلیل الطرطوسی اذن لہ بذلک استاذی محمد والحمد بحافظ القرآن . واذن لہ السید محمد شاکر الکتبی کما اجازنی بذلک استاذی محمود والحمد بحافظ القرآن . اللھم اختم لنا . ولوالدینا . ولاساتیذنا . ولجمیع المسلمین . ولھا حب لھذہ الطریقۃ ولوالدیہ امین . الحمد للہ الذی بعض الخط من اوضح اللسان وعلمہ الانسان بالبیان . والصلوۃ علی محمد ما دامت الاقلام والاوراق . لسنۃ ست ومائتین والف ١٢٠٦ ھ

اجازه نامه در ۱۱۹۲ تاریخنده عمده افندیمز ایله ایکنجی سلطان مورق تیرکاوه یه ایلدیکی

نسخ

[قال النبی علیه السلام]

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم . من تعلم العلم للمکر فقد مات بالحقد . ومن تعلم للمناظرة والجدال فقد مات فاسقا . ومن تعلم للفقه فقد مات فقیرا . ومن تعلم للعمل فقد مات مؤمنا

نسخ

بسم الله الرحمن الرحیم . الحمد لله الذی خلق الروح والقلم . والصلوة والسلام علی محمد سید بنی آدم . وعلی آله وأصحابه جزائر الرسم . وبعد فلما کان صاحب هذه الخط السید مصطفی الرسمی . متوطنا للفقه عند العترة و الاصول . وصاعدا الی مدارج الکمال فحول المأمول . اجزته بما سمع منی اجازة بعادة الفحول . وأنا الفقیر السید علی الحسینی

نسخ

وأذن لسید الحافظ علی الحلبی . وأذن للفقیه الشیخ احمد . وأذن للحافظ محمد السید الطحان . وأذن لراجی الراضی . وأذن لسید نقیب الاشراف . وأذن للفقیر السید حسن الوصفی . وأذن للحاج محمود الکوری . وأذن للسید حسین الزاهد الکوری . وأذن لمحمد الحجاج . وأذن لمحمد الزاهد الکوری . وأذن للحافظ احمد الرشدی . وأذن للسید الحافظ یاقوت الرسمی . وأذن لعلی البصری . وأذن للفقیه محمد المرعشی . وأذن للحلبی . وأذن للسید احمد الارشاد . وأذن لحسن الحسنی . وأذن للفقیه السید صالح المدنی . سنة ثمانیة وخمسین ومائتین والف . ۱۲۵۷

اجازه نامه نک بو یوم بو اصول اوزره ترتیب واعطا اولنمقده در . ۱۲۱۹

[الخط عند الفقیر مثال وعند الغنی کمال وعند ابو کمال جمال] یوسف بن احمد

۱۲۶۷ تاریخنده افندیمز طرفندن اولمق کتابه عاجزانه علی حوریه

نسخ

[بسم الله الرحمن الرحیم]

عن ابی هریرة رضی الله عنه انه قال . قال رسول الله صلی الله علیه وسلم . اذا مات الانسان انقطع عنه عمله الا من ثلاثة . الا من صدقة جاریة . او علم ینتفع به . او ولد صالح یدعو له

بسم الله وبه نستعین . وصلی الله علی محمد وآله . وبعد فلما کان الباعث الی رقم هذه الوثیقة احوج الراجی عفو ربه القوی . احببت فی قید الکتابة . وبلوغ مرامی بلوغ بعون الله تعالی اجزت ان یکتب عنوان الکتاب کما یأتی . وأنا الفقیر مصطفی الرسمی اجزته بوضع الکتاب . وأنا الفقیر السید الحافظ علی الحلبی . وأذن للحافظ احمد الراضی . وأذن للحاج محمود الکوری . وأنا الفقیر الحاج الحریف بعرق . اجزته کذلک . وأذن للفقیر حسن الوصفی . وأنا الفقیر السید مصطفی الرسمی . اجزته کذلک . وأذن للحاج ابراهیم الماهر . وأذن للسید مصطفی الرسمی . وأذن للحاج شریف الخطاط . وأذن للفقیر الحافظ محمد الکوری . وأذن للفقیر الراضی حسن الرضائی . وأذن للفقیر حسن الوصفی . وأذن للفقیر السید الحافظ محمد المحجاج . وأذن للفقیر الحافظ محمد الرشید . وأذن لمحمد الزاهد الکوری . ۱۲۶۷

وقف نامه در که بو کتبه وقف خطنه لاحق اولمغله اجازه نامه سیدن صوکره بو یازیلمشدر .

سوق بیت ترجمه سی روضة الشهداء دن مأخوذ مشهور بحالی بکلمک وفاته سولیمه الی ایدن

نقل بحالی عالم تاریخ اولمغین تاریخی سن دیدی کتاب بحالی آه

تاریخی بحالی مرحومک مزاری اوسه سنه مثنی خط ایله کتابه وسی یازدیغی اجزا مطالعه کزاری جوانی اولوب هفده یاشنده تام ترکی الشهداء نی ترجمه سنه ذکر ایتمه ایله یومحمد قیه ایلدیکی شوقی ترجمه سی سوق بیت تذکره سنه عیناً نقل اولنمشدر . مولی الروح اسمی بو صفحه . اوزره بلی برهانونی قولیه . کوجکلکده بسلیوب اوقوتمه تحصیل علوم ایتمه کتابت علمنده سرآمد جمیع خطوطی بی مانند یازار . وروزنامه کسه ایدی . اتقان واکمل خطه قادر یاقوتمه بیک یازار دی . معالک روضة هر طرفده حسن خط ایله معارف عربیه ویارسی وترکی دلربا اشعاریله واهل علم قسمتنده خطی سبیله سعادت یازمیه علوفه ایتمه ایدی . زیاده روجوده رتبه ولی برداوا ایله اولمیه کسنه تحکم اولمیوب دیو وظیفه قبول ایلمزدی . فوتنده عمری آلتمش یشمیه استانبول دار الشفاسنده فوت اولمیه مزاری غلطه جامعنده در . وتواریخ الاعمام اشتاید یه میالغه معارف عربیه یرلواه منشی در . آیه یلمه وصالی حفظ یوسف دیمشدر . [شعر]

ناسخ ضمه یاسه یعنی وصالی حرفی هفت شمایله اوته اوجیه دولشمز

شعر بحالی استرسه بحالینی کم تاروز وب یوزه هفت عالیسی یاقه کوه هفتمز

شعر ایکیزه غیری فرجیانی عرصه ایدر زه بیزه لم یوسیلمز سوز رکه سوز سنمز

شوقی مخلصیه اشتاید روضة الشهداء در .

محمد بن محمود بن یونس الدرنوی بروسه ده حصاره خراجمن زاده حاجی حسینه اغا کتبخانه سنه زیارت اولنمق کتب نفیسه یاشته کمال یاشاز اده موسانا احمد بن سیدمحمد نقاشتاه تام اوزرینه اعلی نفیس خط ایله کتابت اینمکی مشاهده اولنمشدر و بو وجهآتی وضع کتابت اینمشدر . [کتبه العبد الضعیف محمد بن محمود بن یونس الدرنوی سنه ۹۵۸]

[نظم]

خط روی ورده اوزره قالور بیخود ختن خال سیه ایکیزه یوزه قالمه کاتب

رحمت قیوسیه اکوسه اکاطاغ ابواب کیم کاتب ایکیوه خیر دعا ایده الاعجب

نزهة کتبه سنده بو قطعه دخی محمد الهمه عینا اخذ وترجمه ایدلدی .

عبد الله بن محمد الشهیر بسلم زاده تعلیم خطا ایله . بلیاه یاشا محمد سنه عسکر سی جاره سنه یکرمی بر نور دوده واقع طربوزنی محمد اغا جامعنی بقعه سی وتکیه سی یوزاتمه خط درسی اولمیه شهرت وجه سنه (کاتب الحروف مسلم زاده عبد الله افندی ابن محمد افندی) تاریخ مذکور وتقریبا ۱۱۱۷ سنه سی ذی القعده سی غره سنده وضع امضا اینمکی مشاهده قلنمشدر .

محمد امیه بن اسماعیل الصابونی لغوی واستاید مدققین تحقیق اولنمزدی . تاریخ فضول اثر آلتی ندن تالیف کرده سی اولوب « مفتاح الغیب » نام کتاب مستطاب اوزره سطاره سلیم جامعی کتبخانه سنده محفوظ بولنمقده شرحنی ۱۰۷۰ تاریخنده کتابت ایمیه زیله (قد فرغ الکتاب علی ید افقر الکتاب محمد امیه بن اسماعیل الصابونی الدرنوی فی بلدة دار الفقه والعلم ادرنة المحمیة حیث عمه البلیة یوم الاربعاء غرة ذی الحجة الحرام سنة

عشريه ومأتيه والف من هجرة النبوي عليه السلام) صورتيد وضع كتبه بخمسه اولعله تاريخ تاميدي بو مجله ؛
تبركاً قيد وتمجيد ايدلدي . تعليق ضاطيه .

2. RAVZATÜ'L-HATTÂTÎN/ SELİMİYE NÜSHASI 2. CİLT

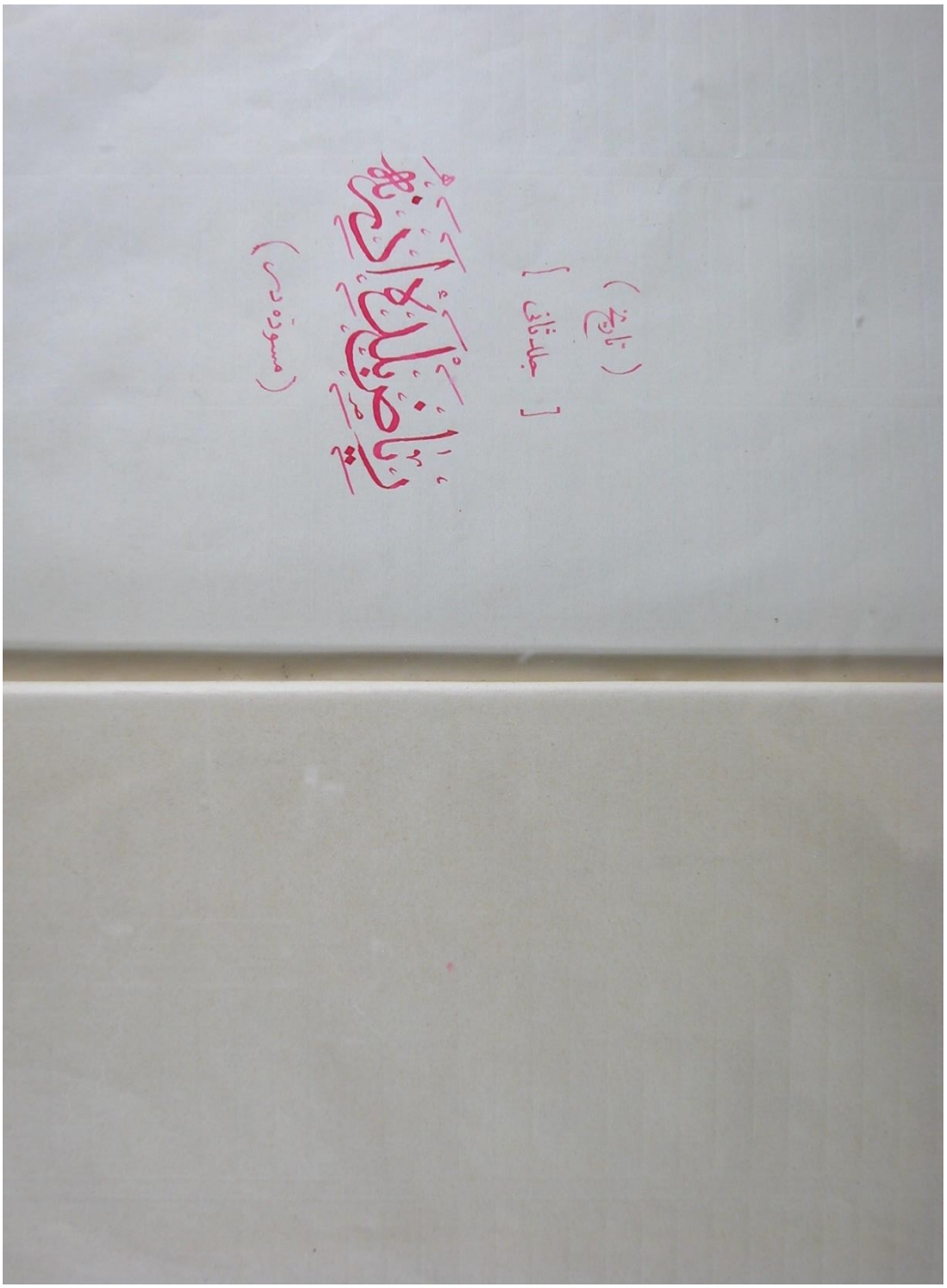

٤

ابراهيم بن محمد

[illegible] ابراهيم [illegible] روسی
[illegible] (۱۷۸) [illegible]

ثقة [تقالی المستوعبة هم الرجال] ونسخی [روی عنه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مَنْ اَحَبَّ سُنَّتِی فَقَدْ اَحَبَّنِی وَمَنْ اَحَبَّنِی كَانَ مَعِیَ فِی الْجَنَّةِ
وروی عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم مَنْ خَدَمَ خُدِمَ كتبه ابراهيم الروسی عفا الله]
عبارتنی هاوی اولمه اوزره برقطعه سی کورلمکله بوصحه قیه ایدلدی .
بودانک اوزره لمای لدیغز تردد ایدلمکسزین تخفیف قلنمشدر .

٨٦

٤ سلطان مراد خان ثالث . ثلث ونسخ وتعلیقده خطی كامل اولوب عالی افندی هنروری بونك نامنه موشح ایتمشدر . قوه معماریه‌لری الیله اوزره ایاصوفیه جامعی محرابنك طاقه عالیسنده ایكی طرفه آویخته ایلدكلری لوحه‌لر اوزره تسطیر بیوردقلری كلمه تهلیله [illegible] وعلامت امت تاریخی دخی مزبور لوحه‌لرده مرسومدر . كذا فی خط وخطاطان

٥ سلطان مراد خان رابع . فاتح بغداد فن خطده یكانه زمانه حتی یحیی زاده سید ابراهیم افندی فن خطده اوستادی كلزار صواب نام اثرلرین بونلر آزمایشه قلملری وسیله جمع ایدوب نام نامیلریله دیباجه ایتمشدر . نفعی وسائر شعرا ثناكاری اولوب نركسی زاده نك آنك مدحیه سنده بو ایكی بیتله اكتفا قلدی .

نظم

جناب حضرت سلطان مراد اعظم كیم بوگونه كلمدی هر كز آنك كبی خنكار
هنرور و علمایرور و سخنپرداز دلیر وشاعر وخطاط وناظم اشعار

كذا فی خط وخطاطان

٦ سلطان سلیمان خان ثانی . ثلث ونسخی توقاتی احمد افندیدن یازوب لطافت خطلرینه سوز یوقدر . كذا فی خط وخطاطان

٧ سلطان مصطفی خان ثانی . حسن خطی خواجه زاده محمد افندیدن تكمیل وحافظ عثمانه تكمیل ایتمشدر . جوامع سلاطینك هر برنده اولدیه آویزه‌لری هزارینه شاهددر . حتی ایاصوفیه كبیرده اولان لوحه‌نك بری توقیع بسمله اولوب بیت قلمی یازدیغی لوحه‌نك اوزرنده تعلیق اولنان قلمدن معلوم ایدی . والد جدی محمود خان جامع شریفنی تعمیر ایدن ایكن اول قلم ضایع اولمشدر . حافظ عثمان افندی نیجه كره حضورنده اهرام وضع ایدوب حفظ اینی اخذ و تحریرلرین زیارت بیورمشدر . كذا فی خط وخطاطان . ادرنه‌ده دخی آثار خطلرندن بعض لوحه‌لر موجوددر .

٨ سلطان احمد خان ثالث . نیجه استاد گرامی اجمله حافظ عثمانه تشوق ایدوب تعلیم كورمكه تنزل ایتمشدر . وامیر افندی وخواجه راسم كبی نیجه اهل كمالی دخی اویكوری افضال وانعام مشهور خواص وعوامدر . حتی بر كون مجلس عالی عقد بیوروب استادان زمانی دعوت والتفات وكندو حسن خطلری ایله بر رقع اول مجلس اهالی وتماشاسنه امر بیوردی . اول مجلسده امیر افندی وراسم افندی وصاحب دوده صولاقلی زاده [illegible] محمد جامع امامی سلیمان افندی ودیركلی محمد افندی وشكرجی زاده سید محمد افندی وجابی زاده عبدی آغا ووفائی عبدی آغا موجود اولوب مولی الیه راسم افندی وكاظم افندی دخی بر رقع یازوب تماشاسنه ارادیدیر .

٨٥

43

كتابت ایله بكی مصاحف شریفه دن برینی اكرامًا قوجه مصطفی پاشا خانقاهی شیخنه هدیه وبر مصحف شریف دخی حافظ پاشا جامعی امامی ولی الدین افندی یه بخشش وعطیه ایدوب جامع مزبورده كتابخانه‌یه وضع اولنمشدر . خط همایونلریله ایكی مصحف شریف روضه مطهره یه ارسال ایدوب اكثر جوامع سلاطینه محلا ومكتب بر سطر جلی تحریر وكاتب السر توزقونده مرزبیه وتذهیبله آویزه تعلیق اولنمشدر . ازجمله ایاصوفیه‌ده (رأس الحكمة مخافة الله) اسكدارده والده‌لری كل نوش [illegible] سلطان جامعنده (الجنة تحت اقدام الامهات) باب همایون بشكطاشده واسكدار اسكله سنده چشمه‌لرك تاریخلرینی یازمشدر . خط تعلیقده دخی شیخ الاسلام ولی الدین افندیدن بر مقدار تعلیم ایله درجه كماله ایرشمشدر . كذا فی خط وخطاطان .

سلطان محمود خان ثانی . ثلث ونسخده بی نظیردر . ادرنه‌ده سلطان سلیم جامع شریفنده معلق بر بسمله شریفه وطرزونه شهرنده ادرنه حصار جامع شریفنده (ومن یطع الله ورسوله فقد فاز فوزا عظیما) نقش جلیلی وشهر مذكورده خانونیه جامع شریفنده (الجنة تحت اقدام الامهات) حدیث شریفنی حاوی لوحه‌لری واردر . رحمهم الله تعالی

(حروف تهجی اوزره)

[ادرنه‌ده ظهور ایدن خطاطین]

(حرف الالف)

٤ ابراهیم شیخ زاده دنام دیگرله امام زاده دیمكله مشتهر اولوب شیخ القراء و نظر بابا مكتبی معلمی حاجی حافظ ابراهیم افندیدر . حسن خطی آنی الذكر خفاف زاده حسن افندیدن تعلم ایتمش و ١١٥٠ تاریخنده وفات ایتمكله بادامللك قبرستاننده دفن اولنمشدر . مومی الیه جودت حسنه خدمت ایتدیكی خطاطلر كبی كوچ صنعت كورمدكلری یایمسه .

ابراهیم ده بیوك خواجه سی دیمكله مشهور حجی حافظ ابراهیم افندیدر . تاناراوغلی دخی دیرلر . آنی الذكر مرادیه امامی حجی حافظ محمد افندی تلمیذیدر . ١٢٤٩ تاریخنده حجازده وفات ایتمشدر .

ابراهیم ادهم السری . آنی الذكر حسن الوصفی افندینك فرزند دلبندیدر ابراهیم افندیدر . علوم عربیه‌ده كوچك حجی ابراهیم افندی دیمكله مشتهر آنیده مذكور الزجو ابراهیم ناموه افندیدن و ثلث ونسخده بدر رازنده اخذ اجازه كرشخانه‌ده حاری شیخ مكتبی معلمی اولدقلری حالده ١٢٨٨ تاریخنده ارتحال ایتمكله ویره جبلی مسجدی بشكطاشده واقع كوچك قزالقوریه راه یانیده دفن اولنمشدر .

حسن عثمان زاده معلمی اولان بیجی فضلی ایلم ابراهیم افندی نك تاریخ وفاتی ١١٧٥ ... ایده‌یك ١/١٦١

٨٦

ابراهيم خلوتي يقلو ابن حافظ ابراهيم ديگمه مشهور در . كوچك اراسنده واقع اغزيلي مكتبي مسلمي وقصابيه عبد العزيز جامع شريفنك امامي وخطيبيدر . تحت وسنج خطه سنده بوشناقه زاده محمد راقم افندينك سنه ١٢٧٩ تاريخ وفات ايدوب جامع مزكور خرقه دفن اولنمشدر .

ابراهيم ناصح تحت وسنج خطه سنده همسه وصفي افندينك سنه در زمين مدرسيه بناسنه هره سنده سبوقدر .

احمد هم خطاط وهم زره رماسنده . عباءه افندينك تذكره رماسنده صاحب زمجه اوزره إقيم زاده ديگمه معروف اولوب قيم زاده قدر ياي چكمكسزن استماع اولنمدي . اوزره سراي سيد الله يكسواز مزلفن باسه طاشي يونمكدر . وهم اسماعيل نام ديگر عاشقي زاده همزه چلبي مزلفنه موقوفاتي محمد افندينك همكره صاحب زمجه اللي كز آستوري اتمكه طاسه ديكدي ديو مكورد ١٠٨٦ تاريخ وفات ايدوب قوشمجي طغنه جامع شريفي خطيبي سنه مزكوره و نفسه سنده مزاري يوتاريخ موزونده .

تاريخ

تانى كاتب رجبى فلك صاحب شهت وكماء شهرت
هفت اصحاب افندى خطاط اولبجى جانب خقه رعوت
ايدى يرده زاتنه رضاب منكلى اولد فضاى جنت
بزم جنته مؤيد باريب حور وغلمان ايتسون صحبت
بيت وعابد له ديه تاريخنه رحمه وحكم اصحاب افندى رحمت

احمد به فهمي حسه كتابى زاده ديگمه معروفدر . شعلى زاده ديگمه سنده اولكى هايجه بيتاه جامع شريفه معاصر ١١٧٧ تاريخ وفات ايدوب جامع مزكور حياطنده [سوزده اصحاب الحمد ديكتابى زاده مدينه شعلى افندى] ديو وضع اولنان ايكنجى خط نسخه يازمغله مشهوردر . ١٢٠٠ تاريخ وفات ايدوب استانبول بولنه مراديا ترجمه سنانه جاوه يوتاريخ بيرامى همسه اغانك قبرى قريبنده مدفونده .

احمد حافظ القراء ومعروفا قاضى عبد الرحيم مسجد شريفى امامى . ١٢٢١ تاريخ وفات ايدوب اوزوده مزار القرء همى جهه قريبى قاشوغه وسطنده مدفونده .

احمد به راشد اغا حافظ القراء خنجلى اغانك ديگمه مشهوردر . حاجى شيخ مكتبى معلمى همسه وصفى افندى خويه سنده . ساعتجيلك صفيه وقفى مالندن ايدى . ١٢٨٧ تاريخ وفات ايدوب ديزه چلبى سوريسنده كى كوچك مزار القرء يولى يانه مدفونده . حاجى حيا تنده شوراده اوقف حاجه جهه

ابراهيم الثامن محمد زهده افندينك سنه شاكردر . يه حماري محله سنه ١٢٤١ تاريخ وفيسه اليمين ياجاق شامه ده كائن زهده افندى خويه سنده اليمين ياجاق اتيسه ويجونه اجازتنامه علوم ارثه ده امضاسى كورلمشدر .

احمد به محمد استاذه واز معلوماتى اولمغله الرحم موبوتا حرفاسى افندينك دوام القوط نام طبقات القفط نامنده حاشيه ياندوغى بيت نوبه قريبه سنى رجبيه سنه اولوب ايكنجى اولوب قاچ اولغله [احمد به الفقير احمد به محمد امام زاده الدرعوني عفى عنهما] جوابيله جمع اتمغا جسه اولمغله نظر اولمن اليه اداره قاضى نفى اكلو شمشه .

ال سيله تحقيق اتمشه .

لم اوزره ياشنه ايكنجى زاده زمزمى افندينك محله شفاعيه ده اهانت الرحمن واكبر مصنفه بخارى ودرون ياسه بعض قصه الطائفيه مكورده .

٨٧

خطابا (حافظ احمد ماشاء الله سجسه خطه بزنده ايدوب وارلى) ديرلر استماع اولنمشدر .

احمد بربر زاده حاجى احمد افندى ديگمه مشهوردر . بيت بوزينه اوج تاريخ ارتجالى وار بقايا سنه امام زاده آنى الذكر سيد محمد افندى تعمير ايتمشدر . عمر عبد الحميد خانه اولى جالنه ايده تاريخ وفاتيله مدفون تحقيق اولمدى . تحت وسنجه درجه اعلاده واصل اولمسه ومحمد سيف الكيه وحاج زاده محمد اسعد افندينك يك چوقه شاكرى بنشه رمشدر . تيمارخانه خانى افندى درياه شريفى سنه رفوزه يرلى اجراء تحقيق قيلمشدر .

احمد لبيبجى زاده شيخ احمد افندى ديگمه معروف ايدوب تاريخ وفاتيله مدفون تحقيق اولنماسه اتجه ١١٨٤ تاريخلو بطوار رماضاسى كورلمشدر .

احمد بقال زاده ديگمه معروفدر ١١٩٦ تاريخ ارتجالى اتجه زمانه النفاوته مزار القرء خانه قريبنده مدفون وسنت وارلى امر هوم ومعروف السيد خطاط احمد افندى عباءه سيه مشهوردر .

احمد شيخ زاده وخطاط زاده ديگمه معروف مولسه كاتبى احمد افندينك آنى الذكر خطاط نائب الحج محمد افندى قبرى اولسى مظنون ١١٨٤ تاريخ وفات اتجه زمانه النفع اوزره مزار القرء ايدوب قبرى قريبنده مدفون سنه كورمشدره نائب افندينك قبرى قريبنده مدفون سنه رأى قطعا وبا لظن طاشيه .

احمد افحصاى سيد احمد افندى ديگمه مشهور اولوب عمر عبد الحميد خان اول جالنه ايدوكى تحفيه قلمسه و تاريخ وفاتيله مدفون وارمعلوماتى الزاملدر .

احمد جامع عتيقه قراريه بالوخافظ ديگمه مشهور سيد احمد افندينك ١٢١٤ تاريخ وفات اتجه زمانه النفع اوزره مزار القرء كوريسى باشى قبرنك يولى جنبه ظهر زمانه النفع اتيكه جاوه يوتاريخ مدفوندر . سنت وارلى بيه ايكى يوز ظفساده درت استيوسنه ضايع اولمشدر . ١٢١٤ تاريخلو بوشناقزاده محمد راقم افندينك والدى سيد عبد الوهاب افندى قريبنه براجاز تنامه يه (وانا الفقير سيد احمد القادرى بجامع عتيقه بحافظ نيه) عباءه سيه وضع امضا ايتمكله مشهوردر .

احمد حلمى به سيد حسبه حلمى قوانلى محله سنه امامى وسراجد مكتبى معلميه كه اوكتبيت يه ١٢٨٥ سنه سنه الجلم موجود اولوب هوهدانا ايدلمشدر . صاحب زمجه بجاقجى زاده حاجى حافظ محمد افندينك انوزده خطابه الذكر شيخ زاده حافظ طاب الحج افندينك انوزده خفاف زاده همسه افندينك سنه در . همسه خطه ده يك چوقه شاكرى بنشه رمسه وبونلرينك اسكيجى زاده الحج على افندى كبى زات عاليقدره رضى اولمشدر . ١٢٢٦ تاريخ وفات اتجه زمانه النفع اوزره مزار القرء وسوقى واقع يولى وزاغاجلى النفع دفنه اولمشدر .

احمد حمدى جوكه لى احمد افندى ديگمه معروفدر ١٢٦٤ تاريخ ويفوته

[روضة الخطاطين]

[سلسلة الخطاطين]

تاريخ وفات	
٤٠	حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه
١١٠	حسن البصری ... ١٠١ هجری ... شاعر با شاید شنیده خواهد بود ...
	شیخ سبزه قاسم
٤٢٨	ابن مقلة الوزیر ... اسمی محمد ... خط کوفی را ثلث داده ...
٤٤٢ تا	شیخ علی بن هلال المعروف بابن البواب ... خط محقق را ...
	شیخ اسحاق ...
٤٩٠	شیخ علی البغدادی ابن هلال ... وفات ٤٩٠ تاریخ ایدوکی ...
	شیخ ادریس
	شیخ طلحه بن عامر
	شیخ علی بن زبیه
	شیخ زبیه الغابریه
٦٤٩	شیخ ابو زنه یاقوت بن عبدالله الموصلی امیر الدین المالکی ...
	شیخ شرف الدین
٥٩٧	شیخ جمال الدین
	شیخ قبة الکتاب
٦٩٨	شیخ یاقوت المستعصمی ... بیش از عدد مصحف شریف ...
	شیخ یحیی
	شیخ احمد السهروردی ... اولاً اتمام عدد مصحف شریف ...
	شیخ محمد وفا
٧٤٤	شیخ عبدالله الصیرفی ... اولاً الی عدد مصحف شریف ...
٨٧٦	شیخ احمد الدین المرعشی
٩٤٦	شیخ حمزة المعروف بابن الشیخ مصطفی اکرماسی ... مصحف شریف ...
٩٤٦	مصطفی ابن الشیخ حمزة
١٠٠١	محمد زده ابن مصطفی زده
٩٨٨	پیر محمد زده ابن شکرالله
١٠٤٤	حسن حلوائی
١٠٤٠	خالد زده ابن محمد
١٠٨٤	درویش علی
١٠٩٧	مصطفی ابن علی الشهیر بصوبولی زاده
١١١٠	حافظ عثمان المعروف

تاریخ وفات	حافظ عثمان نکه رانی
١١٤٤	سید عبدالله بن سید حسن هاشمی ... یری فلی
١١٧١	یوسف رومی ... اورنه استاد اربعه بر سلسله بولنه ...
١١٤٩	حافظ محمد کوکسی ...
١١٤٦	ضیه زاده مصطفی افندی
١١٦٦	عبدالله بن ابراهیم رومی زاده

[برنجی سلسله]

١١٤٤	سید عبدالله بن سید حسن هاشمی یری فلی
١١٦٩	اکری فتولی خواجه محمد اسعد ابن یوسف
١١٨٩	الحاج ابراهیم حنیف بک ... شارح شفا ...
١٢١٠	ولی عثمان افندی دامار عفیف
١٢٧٨	الحاج مصطفی توفیق الشهیر بجلبی خطاط ... اورنه استاد اربعه بر سلسله بولنه ...
١٢٥٩	حافظ محمد سعید الطیبی الشهیر بده لکچی زاده

[اکنجی سلسله]

١١٧١	یوسف رومی کفنی امراقیه ای ذکر اولنان
١١٢١	حسن حافظ مصطفی افندی الشهیر بجلبی امام ... اورنه استاد اربعه بر سلسله بولنه ...
١١٥٤	خفاف زاده حسین افندی

[اوچنجی سلسله]

١١٤٩	حافظ محمد کوکسی ... اورنه استاد اربعه بر سلسله بولنه ...
٠٠٠٠	شعلی احمد افندی ابن محمد ایسه
١١٧٤	سید حسن حافظ محمد افندی الشهیر باجالی زاده

پادشاهان آل عثمان نک خطوط ایله خطاطین

سلطان مراد خان ثانی ... ریحانی خطی ضمنده اوسوه حسنه ... سیف وقلمی سلطان زیبانه ... (کذا فی خط وخطاطان)

سلطان بایزید خان ولی ... اسامیه ره مبدأ بولنه رق جاکه مورنا شیخ حمدالله ایله استاری ارالرنده تقریباً ... کذا فی خط وخطاطان

سلطان سلیمان خان محتشم ... حسنه خط تعلیقده استادر ...

قصبه سنده وفات ایتمکله اولرادہ دفنه اولنمشدر . اجانشاه راه حیدری ناحیه سنده

احمد حلوی سلیمانیه کوچه بازارنده واقع جامع شریفک امامیدر . جامع مذکور نام مطلق اوقافندن سنه ۱۲۴۴ تاریخ حسب حلی مصطفی پاشا هیئتی حاجی حسن بک حسبه مطلقه اجانشه ویرمسیله واکثر اجانشاه راه دفنه امامیدر .

احمد زهنی حافظ القرآن شیخ القراء مدرسیه متأفیه دن سنه مبوده الزجم سلطان سلیم دار القرآنی مدرسی مرحومدر . تمت وشد فوته لی مکتبی معلمی حافظ عبد الله افندیه حسبه اجانشه بو مشدر .

احمد رشدی زجرسی شوا میانزنه مطعه اسکی جریده نامیله مشهور اراضیه خطوط متنوعه دن وای وای اولوب تمت وشد لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیه تلحیص ایدوب مظهر سایسه ارباب استعداد وخط تعلیقده شیخ الاسلام صالح زاده مولانا احمد افندی حضرتلری مولانا قاضیسی مولانا سرف افندیه حسبه اجانشه یسنه بدهٔ روح عماد اولمشدر . بات بازارنده کی سبیل تاریخی آنک محصول دستیه ۱۲۸۴ تاریخنده ارتحال ایتمکله اونه مزایلغات میلو بقالی محاری اورنه وسطنده مدفوندر .

احمد رشدی حافظ القرآن دره حافظ احمد دیمکله مشهور وتمت وشد فوته لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیه متلمذدر . ۱۲۹۵ تاریخ ارتحال ایتمکله مزبه بای مسجد شریف قربنده واقع تیه مزارلرنده دفنه اولنمشدر .

سید احمد رشدی صفیه مراد محمد سنه واقع یشیل مکتب معلمیدر .

احمد رضائی حافظ القرآن حسنه وفی زاده دیمکله معروف اولوب حاجی فروشه محراغجی جامع شریفک سقفنه کی مکتبک معلمی وجامع مذکور امامی وخطیبی وکیلی ۱۲۹۴ تاریخنده وفات ایتمکله مجبره سنده زاویه افندی جوارنده دفنه اولنمشدر . مشاهیر خطاطینه شیخ فراید وحافظ عثمان واسماعیل زهدی وامثالی مرحومه ذوات کرامک آثاری مرحومه خطوط نفیسه وبعضه شعرای نامدار ایله مکاتبه رخیلیسی جواید دیوانه بر قچ هشتاد طوله دسته اولمشدر کتب دینیه وادبیه دن خطاط ایتدیکی ذوات بوندن زیاده ایتدیکی وارسه ده قدر مشهور خطاط کچمشدر ایسه اکثر یسنه قریبن وتاریخ وفاتین وقبرلری طاشدن کیمدک خطی اولدیغی یازلمیوب وسویلمیه جکدر کہ وفاتی اسیوتوسنه معاصر وخطی اولدیغی جهة اولیاچ تألیف اولنمشدر .

احمد حسنی حافظ القرآن دریلی حافظ احمد دیمکله معروف . بسنا نجی زاده حسنه اغا نامیله تخلص حسنه ادرنه لی لقبله مشهور ایدی . قسطموده عالم وجهور اولمغله مشرقی عقایده قدر علمیه عربیه اولدیغی حسنه افندیه یازمغله وفاتنه دکین قرق بیط مکتبی معلمی حافظ حسنه افندیه مشهور ایتمشدر . بیک عدد رومی شریف وکیمیسی مکمل مولود نبوی برعدد شفا شریف واوتوز ظفرنامه وخط طیاره اوتوز اوزه نصف وبلوز فالی عدد مکمل قرآن دها نامه مشهور اقرانی کوزه تحریر ایلمغله ۱۲۱۶ تاریخنده وفات ایتمکله جمعیتی بدیه طایفه جوارنده دفنه اولنمشدر .

(الیسع الحاج عثمان الحاج سلیمان الحاج حسن)

نامیله اوه الکبیر) شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیه منسوب اولدیغی حالده وفات ایتمکله جمعیتی بدیه طایفه جوارنده دفنه اولنمشدر . سابقه الذکر شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیه منسوب اولدیغی حالده وفات ایتمکله جمعیتی بدیه طایفه جوارنده دفنه اولنمشدر . وای ایسه وده دستیس اولی مدی .

احمد صادق بهلی سلیمان پاشا ۱۱۹۲ تاریخنده یاجانشاه مرحومه امضاسی ایتمه وسیواسی عبد الغنی افندی رکاکهزاده امضاسی التقریر لوحه احد الیمه اولمغله الیوم موجوددر . تاریخ وفاتیله مرحومی تحقیق اولنمدی

احمد حلوی هذیه دار سنابه بک مکتبی معلمی اولوب حاجی حلوی افندی دیمکله معروفدر . تمت وشد فوته لی مکتبی معلمی حافظ محمود الحمید افندیه نسبتله اجانشه ۱۲۹۱ سنه سنده وفات ایتمکله مکتبی سامی سنه دفنه اولنمشدر .

احمد نوری حاجی زاده دیمکله معروفدر . ۱۱۸۴ تاریخلو یاجانشاه مرحومه موضوع اولمغله اولدیغه کوره سطانه مصطفی خانه تکیه عهدی جالسنه اولدیغی اکهو سخوقه ایچ تاریخ وفاتیله مدفون تحقیق اولنمدی .

اسماعیل فاضل سوعلی افندی دیمکله معروفدر . تکیه قوده اسکی تیلفانجی قهوه سی باسدرمه کی خط بوندکدر . ۱۲۷۹ تاریخنده وفات ایتمکله تربه زاده لغنده دفنه اولنمشدر . یکیچی مکتبی دیمکله کوکوهلی ایسه ده واقعه فوقنه کی خط بوندکدر .

اسماعیل بهاء احمد بیدری یاری افندی الدیلنه یاری زاده دیرلر تمت وشد خفاف زاده حسبه افندیه تحشیه ایلدیکی ۱۱۲۹ تاریخ اجانشه اولمشدر . اسبو قطعه انک شانه سویلمشدر . (قطعه)

جناب شیخ کوردی روشه نقل ایدیلمشدر) یاری زاده یه لطفی فرقه خطه باینه کلاغوخطاطه دهری ایتدیکی برباستاد . همایتی کوشوی مرحوم ایله یاری زاده نزح ایدکجه جبل طوره وفات ایتمشدر . [کذا فی خط وفطاطایه] اویمزفه جامع شریفی منبرلک صاغ طرفنده جلی خط ایله ۱۱۷۸ تاریخنده یاضمه اولمشدر (قال النبی علیه السلام شفاعتی لاهل الکبائر من امتی) حدیث شریفی زینته کی [بتوفیق الاری یاری زاده] امضاسنه رمز خط مذکور بوزانک محصول دستی اولدیغی تظاهر ایتمشدر . تعلیق ودیوانی وجه مخصوصده دستی اولدیغی تظاهر ایتمشدر .

اسماعیل حقی حافظ القرآن اویمزفه جامع مذکور معلمی بایا حافظ دیمکله معروف اولمشدر حافظ شریف الروزی افندی نوه سیدر . مومی الیه خطی عربیه دیمکله معروف قیمتی تحریرات مستحصلهدن ۱۲۰۰ سنه سنده وارتحال ایتمکله دیمکله بکی جامع شریفی یشکاهزه کی بیوک قبرستانه قریب قربنده دفنه اولنمشدر .

اسماعیل رشاد حاجی اسماعیل افندی دیمکله معروفدر . یکی عمارزه اسبوجامع دیمکله مشهور اولمشدر بدوی احمد بک مسجدینک امامی وطاغ ودیه مکتبنک معلمی ایدی . ۱۲۸۲ تاریخنده وفات ایدوب یکی عمارزه جاری یدیقرداشلر قبرستانه دفنه اولنمشدر .

احمد علی آشپز زجرسی مطعه یحیاچی زاده دیمکله معروف محمد احمد افندی خوشنه نه بدیدیکی نه رمی حاتونه جامع شریفی خط وسنه ۱۱۹۱ تاریخلو یاضمه اولدیغی جلیه سعادتلو (کنه الفقیر السید احمد العلمی سنه ۱۱۹۱) دیو وضع امضا ایتمه الحاج محمد المعروف یحیاچی زاده) دیو وضع امضا ایتمه اولسیده متابه اولنمشدر . مدفن قبوده الدی وی

احمد عاصم عیسی بکلی قریه سنده نه

(قطعه)

میمن ایریک خط رسنه (۱۱۶۵) تاریخنده یانیمه در (۱۲۱۱) تاریخنده مصطفی پاشا هیئتی طرفنده وخط السیه ارنه محله یکیچی نصبه یاضمه وخط رسنه الیه محمد یکیچی زاده نصبه یاضمه وخط رسنه الیه محمد یکیچی زاده نصبه یاضمه وخط رسنه الیه محمد یکیچی زاده نصبه یاضمه

جامع عتیقه محرابنده طرفنده کوزه ده وقع تحریر کهربان سولطنه اوزره مطلع خط بوزانک خط وسنی اولمغله اوزره وضع امضا ایتمشدر . بکلر الله نور طرفنی یاضمه نقش ایتمشدر .

اسکنه یاضمه خط رسنه محمد سنه حافظ اسکنه دیمکله معروفدر خط وسنی نقره لی تاج دیکر طاسه مکتب معلمی الذاکر محمد حافظ مصطفی عزت افندیه نقل ایدیلمشدر . خط تعلیقی کنه و سعید الکوزه سنه وزجوه زاده کریم والفقیر سنه کتابت ایتمشدر . چخاسی مناسبتیله زاویه ریکور قریه یاضمه زجوه وضع امضا ایتمشدر . واقع اولمشدر . زاویه کی مقبره سنده کی لوحه کریمه اوزره عمله نامی مذکور اولمغله ۹۰۸ سنه سی تشرینه ثانیسنده وفاتی واقع اولمشدر .

امیه سترینه اوجره باب محله لی قاضی ایسه اوری رجگه موجوده . موصلی
اورنه نایدری طرفنده نواحی یاپدرنه استوانع الی الوایدی . فط تقلیفده
ماهر ومراعی نایله ظاهر ایدی . باب جودته مضع لوده رتبه ظاهر ایدی
اصحاب ودایانه اهدا ایدیدی . ۱۷۷۵ تاریخ وفات اتجکه شویلیه
باشنه عمار ، وهدی افندی وقف تدریجه قری قریه رضوان الجنه .

امیه قطعه مسجد برذات ایدی . یازیجیزاده کتابه ایدن الدین
برکتابه کل لیل برجزودیه مشهوری ایدی . ۱۷۷۵ تاریخ وفات اتجکه
الدطالبه اهدا ایدوب آنکله نفسیه امیه ایدی . بوصورتله
یوز اللی عدد وی مجاوره کلدوم فیض قبر اتجه و ۱۷۹۷ سنه سنه وفات
اتجکه باکیر کونه کور یسنه واقع ولیدر مزاره لغه رضوان الجنه .

(حرف البا:)

بکر شاد سراجخانه باشنده الیوم نا موجود اوسوه برمکتبه معلم ایسه
کبیر ده تقوا واستجابه ایدیکی وتاریخ وفاتنه مدفنی تحقیق قلنه مامشدر
۱۷۶۱ تاریخلو براجازه نامه یه وضع اولمغله ایشبو کوچک ایسه نقوا
سطاه محمود ضیاء ثانی عمری جالکنه ایله وکی اکلاشلمشدر .

(حرف التا:)

تائب محمد شمامه سنه سیوده الرجم خطاط زاده مولوی تائب
الحاج محمد افندیدر . نسخ ونسخ یه طوروس وآدرینه اجازه
حاجی شیخ مدهم علی الدیه جامع شریفنه خط رسته ۱۱۵۰ تاریخلو قطعه
ونسخه یا نفسه ایدوکی خطه لوحه دار در آنی الذکر حاجی خادم مصطفی افندی
قریه هرمنیه

(حرف الجا:)

حامی درویش حسه تعلیمه خطاطیدر . ترجمه شمامه
حسه سنه مرقومدر . قریه مسعودیه دن خواجه سنه دن

حسه اسکی جامع شریفنه جمعه واعظی واسکیجی زاده مدهم علی افندی
مرحومک خواجه سی مورخ الشیخ حافظ حسه افندیدر . ترجمه
علماء مشاهیره ده سنه مرقومدر . حسه خطاط کبیر ده نسخه
واستجابه ایدیکی تحقیق قلنه مامسه واجازه نامه لری موجود اولمغله
حسه ابه احمد جرکس حسه جلبی در . احوالنه حصار باشه سنه
دن مخرجه سی والعهد العتیق ولد معنویسی در . سطاه سلیمیه جامع
شریفنه باالجمله خطوطی اچوحه جلبیلرنده ایدوکی وبیت تاریخلرنده
بالکیی سنه مرقوم وفات ایدیکی فطه وخطاطانه مرقومدر .

حسنی بن احمد جلبی یا ابوالذکر
قوانلی امامی احمد افندی قریه
هرمنی ایدوکی یازیجی اولمغله
[وانا افقر العباد المعترف بالتقصیر الحسنی بن السید احمد الحلبی الوفقه] تائب وضع اولمغله ایشبو الواحه قریه لیسه ویرسه احمد اجابت الجبار الحسن والمنه .

حسنی حافظ القرآن درکلیی زاده حافظ محمد سعید افندی رجگه مدفونه
قره بلوط کتبی معلمیدر . ۱۷۸۷ تاریخلو وفات ایدوب بجمعه تیره سنه قریه رضوان
قرستانه دفنه الجنه .

حسه ضیائی نقطه جن قاسم افندی جامع شریفه نفسی شیخی والصالحه
واقع ساحه یاسا مکتبنده معلم . درکلیی زاده حافظ محمد سعید افندی تحریرنده
اورنه لی ده وسه لوتدن استنساخ ایدیکی مجموعه ده رسعادته عجوزه ده ۱۷۹۴ تاریخلو اوراده
دار القراء جلفه ایدوب مرکز افندی درکاه شریفی ساحه سنه دفنه الجنه . اوچ سنه ولیه مشرف صاحب طرفنه اکوزام (راس الکفه
مخاطب) حدیقه سنه یازیلمش بولندی فطه رسیده

حسه وهبه باب ایه الحاج حسه باب اورنه اشراف دار الریدر ۱۷۹۱
تاریخلو وفات ایدوب نشانده الرق الیکیی زاده افندیدن قریه قریه مدفونه

حسه وصفی کریتلی زاده واقع صاری شیخ محمد افندی مکتبی نائل دیکر طاسه
مکتبنده معلم اولوب آنی الذکر مصطفی مدهم افندیدن نائل براده مرحومیه . سفط
راسه قریه علی فضا سنه اقچه قریه سیه . علوم عربیه یی مدرسه
منافیه ده مرحوم سیوه الذکر فاضلی موسی الحاج فضلی افندیدن تدریس وتلمذ
ایتمش درکلیی زاده حافظ محمد سعید افندیدن تعلم وتشویق ایدرک اجازه
المسه وهرقیه بیاض اجازه نامه سیه ترکیه اوقسه اولیفی کتبه عربیه لی
الی الید یازمسه والبوم کافه سی قریه فضلیه ده آنی الذکر الحاج حافظ علی
الرونی افندی نزدنده محفوظ بولنمشدر . شفا شریف ودرس اولجوزی وقرآن
اوهتمی کبیر والمالی بیت جوده اجازه نامه لری موجود اولیفی کبی قراءت سبعه
اوتوز عدد ختم امام تحریری میسر اولمیوب اوتوز بیچی کلوز قریه اوراده
جزدن بعد اوکلی یازیلمش نسخه اوده رنجی سیاه جزدن اوراده ایکنجی
صحیفه سنه اوچنجی سطری وسطرنده نهایت بولمسه استعجاب (فاذا جاء
اجلهم لا یستاخرون ساعة ولا یستقدمون . ویجعلون لله ما یکرهون)
ایات شریفه سی جمعه اجله سنه قریه باغ یاقوب ۱۷۷۷ سنه سنه زوال حیات
مستعار ایله عازم دار القرار اولمسه واوزمه قالدیرده قریه جلبی سویدیا ده
واقع کوچک مزار لقه رضوان الجنه وسنه مزاری آنی الذکر حافظ شریف الخوجه
افندی طرفنده تحریر الجنه . فقیر حرفیه بدأ الله الاذان وسطر کتبه علوم
عربیه لی ونقت ونسخات نواقص مشاریه حرفیه نه تحصیل وتکمیل ایتمغ .

حسه وصفی برسنائی حسه افندی رجگه سنه دره . علوم عربیه قاضی طاغ
قبیل افندیدن اجازه آلمشدر . ۱۷۷۹ تاریخ وفات اتجکه اوزمه مزار لقه زوالغاغ
جنه سی جواره سنه ده وبیاض جامع ازغاغی ایله صفصفه نام قریه سنه کوچک جامع
ازغاغی رضوان الجنه . فقیر حرفیه بدأ الله اجابت المجیب الحسن والمنه .

حسه خطی سیوه الذکر السید احمد جلبی افندی رجگه مدفونه
۷ جمادی الاولی سنه ۱۱۷۱ تاریخلو ابراهیم الناصح نائل رتبه
ورتبه سنه اجازه نامه لری مواضع المصاحف و ۱۱۷۹ تاریخلو
خط رسنیه کتابت الی الیوم اورنه اوقاف قلیه کرسنه مفتی
فضیلتلو سیوه باب زاده نوابنه کیده بر نظم عقد مرتبه لری اولمشدر .

حسه حسنی باب حمد اسیوجلی مصطفی باشانک حضیره
واوزمه قاضیدن قره سنه سیوه الذکر علی الامر الکاک حضیره
سنه وسکی سیاه الذکر حاجی حاجی حاجی امامی احمد افندی
تعلم ایدوب ۱۷۴۴ تاریخلو اجازه نامه سیه و ۱۷۸۱ سنه سنه
جنه جواره عزیزنده وارده وفات ایتمشدر .

حکام ا

اورنه والیدی قره سنه زهرسی رجگه یاسه مفتی زاده احمد مخلص
باشانلو اورنه یازیلمش آثاره حسه وصفی افندی وحوالیده حسه خط
ماهر زاده اولیفی تحقیق ایدرک قریه یازیلمش اولمغله ایشبو اوزمه اولیفی
زوجه جاغزیه یازیلمش قریه یاسنی وخط اولیفی اوزمه اولیفی تحقیق
کتبه یاسه ایدیکی قرارسی کون قریه یی اداره کوچک زاده رجگه
یاسه ایدیکی قرارسی کون قریه یی اداره کوچک زاده رجگه
یاسه ایدیکی قرارسی کون قریه یی اداره کوچک زاده رجگه

٦٦ حسیه یه اصی حفاظ زاده دیکمه معروفدر . مسکن الیه جلیلیام دیکمه مسجود . آتی الذکر الحاج حافظ مصطفی افندیه نسخه ونسخی تعلیم اشکالک ایتمشه وکنه وسی ره یاد جوده شاکرد بیتشدیرمشدر . ١١٥٤ تاریخنده وفات ایتمکله جنازه اوزره مزار لقده محمد ثمینه موسوما قوری افندیه نزدیک قوری واقع کوشه ره مدفون ونفسه سنك مزاری یمینانی طوبوکلشن حسه سنه ایی حفر ایتدیره راماری عارف باشا الشیخ الاسلامی افندیه سی جلیل الدین بوتاریخ موزون ده .

تاریخ

ایده حفاظ وحفاظ فسوس اولسه کیم ... صحیفه شسته حفاظی کالوح مزاره
بچه مصحف یاد ویرمشدی بقاحفظ اهلی ... بیتمك راضی نمامشه ایکمه لیل ونهاره
اجیوب کلوب ایدی رحمتی شکسته ... فونه ایتدی سلم ایکی تاریخ شماره
جاء حفاظ اولوب لوح وقلم وقفاظ ... اوح مولی ره حسیه ایده مقام اوزره قراره

نزمسناء الربك یدیوز اوچ عدد مصحف شریف و بوعدد رسائل شریفه واولوز قدر انعام وایکی حزب اعظم وقطعات و مرقعات کتابه موضوع الدین وعلم موسیقیه رهن مواردن بولندیغی فقط وحفاظ طاهره مغفور ره .

حسیه فلیجی شیخ حافظ افندی دیکمه معروفدر . مولدی محمود سنده شیخ ابراهیم الحوصلی حوالیسنده قوری نامی مسکونه ده عاصی رکاه شریفی شیخیسه کلوب قریبی کتابنی استحصال ایمیشت ایدایی ١٢٩٤ تاریخنده وفات ایتمکله رکاه مغفرتپناه سنده دفن اولنمشدر .

حسیه حامد در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندی نومیه سندندر . قره بلوط مکتبنده کلوب قریبی کتابنی استحصال ایمیشت ایلمکله اولدینی حالده ١٢٨٦ تاریخنده وفات ایتمکله کچه یزده موسوما قوری افندی قوری قرنی طابیه سنده دفن اولنمشدر . قوری نامنه عدد کلوب قریبی وبرچوده رسائلی ومولودی واردر

حسیه حسنی زچوبجی شعبانیاده مغفور سنیه مکتبی معلم ثانیسی افندیدر

حسیه شریف الحفظی حافظ القرآن یلیسی القرا جامع عتیقده امام ثانیسی وبیتاهنه لی مکتبنده معلم الجی شریف افندیدر . ثمره ونسخه اخوجلیی مکتبی معلمی دیکمه عم قوری افندیسی مغفوردر . بالجوده حفاظ بیتشدیکمه موفق اولمشدر . ١٢٠٧ سنه سی ربیع الاولینده اربعینی کونیه وفات ایتمکله ارناوت الله اسکیجی نام محله سنده قریبی قرنی دفن اولمشدر .

حسیه عاطفی حافظ القرآن کیوجه قیوسنه واقع جامع بنای مکتبی معلمیه حسیه حفاظه مقره لی مکتبی معلمی دیکمه عتیقه افندیسیه مغفوردر . ١٢٨٧ تاریخنده وفات ایتمکله شیخ جامع شریفی حدیقه سنه دفن اولنمشدر . اولوز اوچ عدد کلوب قریبی کوشه

حسیه عاکف عمر سلیمانیه فاتحی عاصی رکاه شریفی زچوبجی مسجود مولانا استه فاسماك جدیدیه باشنده جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

(حرف الحاء)

خلیل حلیمی حافظ القرآن چیچکلی مکتبی معلمیدر . فضاء سنه قره سعوا ولوبه باشی جوده شاکرد یتیشدیرمشدر . ١٢٧٠ تاریخنده وفات ایتمکله بچوبجه قبرستانی طابیه جوارنده دفن اولنمشدر .

خلیل نیازی زمره قیونلی محمود واقع شاه قادیریه درکاه شریفی شیخیسه . ثمت ونسخه حسه وحفظی افندیسیه شاکردر . ١٢٥٤ تاریخنده مطمونا وفات ایتمکله اوزوه قالدیرمده ویزه جلی سعید شریفی بیتکاهنه کوچورمه اولنمشدر .

(حرف الدال)

رآمی محمد . زچوبجی سنعدا حره سنده مغفور حسوقی زاده محمد افندیدر .

(حرف الذال)

نبیه فاتح قوانلی امامی وساجد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندی طرفندن سید حسه بشری افندیه بالوعظا ویرلوقه فحه اساسنه تابع زوره چه حلیلی قریسی جامع شریفه نقلیه ایلمه اوزره ١٢٩٦ تاریخنده باجازتنامه یه خطاطیه حره سنده اعطا قیلنمسیله اولدینی مشاهده اولنمغله استوموه تحریر قلندی .

(حرف السین)

سری نقلیه نوسیه زچوبجی سنعدا میاشه در . تاهل ویورمشدر اولدینی محله سی سلیمانیه جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

(حرف الدال)

رآمی محمد . زچوبجی سنعدا حره سنده مغفور حسوقی زاده محمد افندیدر .

(حرف الذال)

نبیه فاتح قوانلی امامی وساجد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندی طرفندن سید حسه بشری افندیه بالوعظا ویرلوقه فحه اساسنه تابع زوره چه حلیلی قریسی جامع شریفه نقلیه ایلمه اوزره ١٢٩٦ تاریخنده باجازتنامه یه خطاطیه حره سنده اعطا قیلنمسیله اولدینی مشاهده اولنمغله استوموه تحریر قلندی .

(حرف السین)

سری نقلیه نوسیه زچوبجی سنعدا میاشه در . تاهل ویورمشدر اولدینی محله سی سلیمانیه جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

سلیمانیه حلمی مشار الیه زچوبجی سنعدا میاشه در . تاهل ویورمشدر اولدینی محله سی سلیمانیه جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

(حرف الحاء)

خلیل حلیمی حافظ القرآن چیچکلی مکتبی معلمیدر . فضاء سنه قره سعوا ولوبه باشی جوده شاکرد یتیشدیرمشدر . ١٢٧٠ تاریخنده وفات ایتمکله بچوبجه قبرستانی طابیه جوارنده دفن اولنمشدر .

خلیل نیازی زمره قیونلی محمود واقع شاه قادیریه درکاه شریفی شیخیسه . ثمت ونسخه حسه وحفظی افندیسیه شاکردیدر . ١٢٥٤ تاریخنده مطمونا وفات ایتمکله اوزوه قالدیرمده ویزه جلی سعید شریفی بیتکاهنه کوچورمه اولنمشدر .

(حرف الدال)

رآمی محمد . زچوبجی سنعدا حره سنده مغفور حسوقی زاده محمد افندیدر .

(حرف الذال)

نبیه فاتح قوانلی امامی وساجد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندی طرفندن سید حسه بشری افندیه بالوعظا ویرلوقه فحه اساسنه تابع زوره چه حلیلی قریسی جامع شریفه نقلیه ایلمه اوزره ١٢٩٦ تاریخنده باجازتنامه یه خطاطیه حره سنده اعطا قیلنمسیله اولدینی مشاهده اولنمغله استوموه تحریر قلندی .

(حرف السین)

سری نقلیه نوسیه زچوبجی سنعدا میاشه در . تاهل ویورمشدر اولدینی محله سی سلیمانیه جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

سلیمانیه حلمی مشار الیه زچوبجی سنعدا میاشه در . تاهل ویورمشدر اولدینی محله سی سلیمانیه جامع شریفی قرنیچه بانا واحیا ایلمه اولدینی مکتبات معلمی وسابعا الزکفاظ شیخ حسه رضائی افندیسیه برادر کوچیسیه ثمت ونسخه در لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیسیه شاکردیدر ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبه مکور ساحه سنه دفن اولنمشدر .

شیخ الخطاطیه - اسم مصطفی به الشیخ عبد الرحمن شریفی جامع
شریفک جمعه و اعظی علماء متأخرینه حدیث مسبوطه الذکر الشیخ عبد الرحمن
افندینک فرزند ارشدی مندیدر . اوزن دار الحدیث جامع شریفنه خطیب
و مدرس مکتبنک معلمیدر . تلمذ و تسنی سابق الذکر کتانی زاده
خطاط احمد افندیه تلمذ ایتمشدر . ۱۲۲۷ تاریخ وفات اتحفه رشدیه
النور اسکیی زاده افندینک قربی جوارنده مدفونیدر . اسکی جامع شریف
داخلنده منبر اتصاکنده بیه العوام جنت دره سی نامیله مشتهر اولان محل
مبارکک اوصاف حاوی تنظیم و تعلیم ایلمسه اولان لوحه بو ذاتک
خط دستی و محتویاتی اولدیغنه ابیات وفی محمد وحدی شهادت حدیث مسبوطه
الذکر عاکف افندینک انشاسیدر . مقطع یدی بیت بدر
عاکفا کل بو مقامده سنده ایتدی انشا حدیث مقبول جمله حاجاتک تمام
نثر صاحب ترجمه نک لوحه مرقومه ده کی امضاسی [کتبه مصطفی الراجی بشیخ
زاده ابو العاکف من تلامیذ کتانی زاده] در .

٨١

رجب به شعبانه اغا خط تعلیقده استاد و پسندیده رفیع عمارده
دور مصطفی خانه تاکت خطاطلرندن ایدیغی تخمین قلنمشدر .

حیه تخمینه آقی م
۱۰۶ صحیفه راجعه
نصوح زاده ایدوکنه

(حرف الشين)

شريف رمزى حافظ القرآن بايا حافظ شريف رمضان معروف .
مقره فى مكتب معلم أق الكرا الحاج عمر افندى بيانا فرنه هزمنه دى الوس
تت وسكن بدرسنه صكره مكتب مكتوبه معلم اولوب الحاج مصطفى عرف
افندى به تعليم ايتمش . اولوب سنه فى مكتبنه معلم اولمغله حالا ١٢٦٩
تاريخ وفات ايدوب رسنه الله تعالى رحمته شايان طوغه خاص ظهرنه بدراى
قرينه مدفون .

شريف قطرى مدرسه شافعيه حره سنج مسودالزنجه حواجه زاده نائب
حاجى حافظ شريف افندى به . خطوط متنوعه رده استادكامل درسعادته
افاضه . تمت وسمى رده لكى زاده حافظ محمد سعيد افندى بغداد وتعليقى
شيخ الاسلام صالح زاده حضرتى اولرنه قاضيسى مولانا محمد شريف افندى به
تلمذ وستنه ايتمش . باشا قيوسنه واقع قيوسنده كرفرى افندى
طرفندن سويلنمسه اولمغله تاريخ بولنمامش خط رستيه . قطعه
مخمسه استادى سمعا مياشنه در .

شفايى رده نامى احمد در . ١١٤٩ تاريخ وفات ايتمش اولوب حافظ محمد
كوكس خوشنويس ايدى . مومى اليه ايله زوجه خالة دسترس اولمامش اولمغله
بعضه قرطاسيه منظوم تاريخلرى و امضاسى الشرح محصول رسمى اولوب
بر طاقم لوح ارسالله ايله لركه و اولرنه اجازتنامه لرنى [وانا الجانى الضعيف
العبد الحاج الحافظ المولوى المعروف بامام زاده اورمان بجامع مزاره و
قراجه باغ السيد محمد المعروف بامام زاده وكما اجازه شفايى رده وكما
اجازه حافظ محمد المعروف بكوكس وكما اجازه حافظ عثمان المعروف بعبدالله
وبقره طاشدنه كرمنظوم تاريخلرى اجازتنامه لرى وضع ايلمسه اولوب
نواسخ مطابق اولوب اينكه نظراً كنه وصنعت اولرنه خطاطلرندن ايدوكى و
شعرى رضى الدينى خصوصا تحفه استادى شعاعى رده سرح ذكر المنتشر .
اولرنه خطاطلرندن بر سلسله بولنه شهرتى . (مجانى الشفاء
سلمان به محمى المعطائى و ٧٧ مولى ١١١٢ تاريخلو بر لوحه سى يعقوب كيدرى
سويتى و (كتاب حره محمد بشفائى) اعطائى رحمة سعادتى رده خاتمى
نجوم طاسه سويتى نهايت ايلمشدر . هاجيه باشا جامع زاده جلبى زاده
شيت كيدرى تمت وسمى اينكه وخطوط متنوعه رده قطعه نرخ و رباعى الدين
زاده معلوطات الزمره . كه درس حسه خطه مالك برزات اولوب
١١٩٨ تاريخ وفات ايتمكله اولرنه والده سى نوبهار باشنده شارع مقتفى

(حرف الصاد)

صارم بك حسه خطه اهل اليدن حيدر رحمى ايله مساوى اولان
(حرف الطاء)

طوطاش رشدى دهر روحناه افندى ديكله معروف . درلكى زاده
حافظ محمد سعيد افندى خويسه نده . ١٠٧٩ تاريخ وفات ايتمكله
بحوته ده دفنه اولنمشدر .

(حرف العين)

عبد الجليل به مصطفى به الشيخ عبد الرحيم سابق الذكر خطاط اسكى
مصطفى افندينك قرينه هزمنه سيدر . ١٠٧٤ تاريخنده وفات ايتمكله رسته
اسكيجى زاده افندينك قرى جوارنده مدفون . حافظ القرآنه به رسته

عبد الله به ابراهيم رومى زاده ديكله معروف در رحمى فضاة
حره سنه (١٧٨) نوروزه مطلوده . تعليقه يكچشمه سماعه افندى
ساكر دانشه وفى الحقيقه خوشنويس نوياشدنه . تمت وسمى رضى
حافظ عثمان اولرنه بول بولنمين ياشده تحصيل ايدوب بوسبه ياكثيره
شيخيه مالك ايدى . كرفى خط وخطاطلغه ١/٤٢٩
عبلة الرشدى على قوجه إمام اولمغله يكه شهرتى ديكله نامه منسوب اولوب مكتبه
معلميه . عبد المحمود خان ثانى جهانكشه نده . حاجيه باشالى حافظ
احمد رضى افندى تمت وسمى خطلرين بولنامغه تصدايتمشدر . بر ايكى يوز قرق سنه تاريخ وفات ايتمكله بحوته ده وطن افندى
عبد الله وفائى اسكى جامع شريفده مواجه صاغ طرفنده كى بيوك
واو ايله اسمى جيولمش كاتبى بولنان اولرنى خط وخطاطلغه مشهوردر .
١١٤١ تاريخنده بروسه ده وفات ايتمشدر . اولرنه (حضرت رسول
عبد اللطيف حافظ القراء و زاويه تلك الحرامى . قونيه لى مكتبى معلمى
وحيى حافظ محمود نورى افندى خويسه نده نده . / اولوز نسبه عدد طقوز قيوى
كتابت ايتمشه و اولوز التجيق سوره نارعاغ قريه سنه خرباباسيله اهل اليدن

نمره ٥٩١٤

عبد الله كتابه زاده ديكله معروف اولوب اسكى زاده
اسمعيل افندى خويسه نده ايدوكى محصول رسمى اولوب
وفات ايتمكله مزاره مدفون در . [آخر الفقير
عبد الله الشهير بابن كاتب زاده مير خويسه ى سابق زاده]
عبد الله وضع اصبعه اولمغله اكثر شيدر .

حافظ القراء و زاويه تلك الحرامى اولوب

عبد الله افندى اولرنه ايكى اولوب عالم حافظ خطاط
صاحب موقف مدققين ايدى . كرفى سنه ١٢٥٧

عبد الله بن ابراهيم كوتى الاستانجوى

عبد الله بجوى زاده ديكله مشهور اولوب عبدى مخلصه استادى
وقفه لى ذكرى سنه اولمغله بيك يوز سنه الى تاريخنده
وفات ايتمكله استانجول بولنه ناظر جامعى ظهرنده مدفون و
قبرينه دراى معطن كبى افندى سويلمكله انجو تاريخ موزونه . (تاريخ)

نازه افزاى ايوان كمال و معرفت ... زيب مجو نشان و نانى فيضه هدا
مخلص عبدى بجوى زاده الى مشهور عصر ... ايدى عربيه كتابنه كذ صحيح و سما
هو ظن تعليم تحرير ايدى انام نيوسال ... هواه تعليم مشوايدى انام نيوسال
خامه عزيزه عاجزه ايدى تمكث ... اليوب رستاجق محمود هم هما
كلشه جانق عيله افندى ايدوقجه ... كلدى بشاكردى كبى ريحه قوتى تاريخه

١١٧٦

(نثر) بجوى قيوسى سمتنده واقع مسجد ايله مشهور اولان جامع

نمره ٥٩١٤

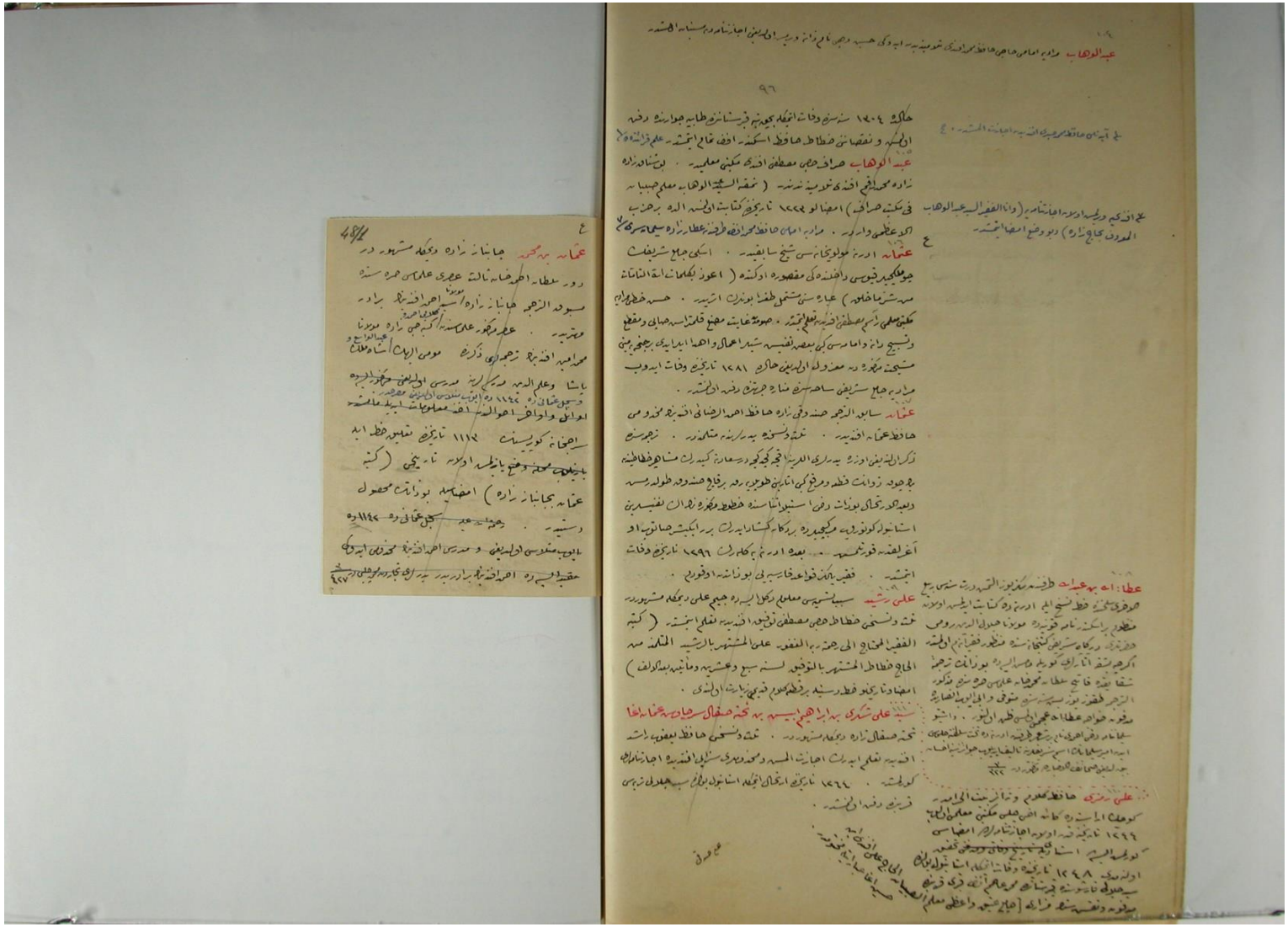

٩٧

49

١١٢ علی صدقی قوجه خواجه دیمکله مشهوردر . علوم عربیه ده اکلجی کویلی مدرس مدرسی مولونا حافظ سلیمان افندیدن . ثلث و نسخده کریشجانلی حسن وصفی افندیدن اخذ اجازت ایتمشدر . طقسان سنه قدر معمرا لعمر ١٢٠٥ تاریخنده ارتحال ایتمکله بکجه بیده طابیه جوارنده دفن اولنمشدر . مومی الیه کنجلکنده برکلام قدیم تحریرینه باشلایوب ختامنه بر قیع جزو قالمشکن وفات ایتمشدر .

١١٤ علی مدحی علمای متاخرینه دن و سنه مسبوق الذکر مشاهیر مولفیندن اسکیجی زاده مولونا حاجی حافظ عمر افندیدن . ثلث و نسخی قواقلی امامی سید احمد حلمی افندیدن تعلم ایتمشدر . زمانی اجازتنامه لرنده کافه سنده امضاسی واردر .

١١٥ سید عمر بن احمد مسقط رأسی دیمتوقه قضاسی داخلنده شتره قندر قریه سیدر . کیمدن مشق ایتدیکی معلوم دکلدر . معلومات الزهوب ١٢٢٤ تاریخنده وفات ایتمکله بکجه بیده طابیه جوارنده مدفوندر .

١١٦ عمر راقم بن راسم مقره لی نام دیکر حاسه مکتبت معلمی و سابق الترجمه بابا حافظ شریفک پدری حاجی حافظ عمر افندیدن . ثلث و نسخده کسب مجاز اولدقدن صکره تحقیق ایلمشدر . ١٢٤٥ تاریخنده وفات ایله دیب زنداننه الترده تاتار خان قبرستاننده طوزخانه ظهرنده مدفوندر .

١١٧ فایضه مصطفی ترجمه سی علمای هره سنده ٢٠/٢٢١ نزدوره مذکور بودکجی زاده مصطفی فایضه افندیدر . خط نسخده کمال مرتبه کنه صاحبی اولدیغی بیازی تذکره سنده محرر ایسه ده اسنادنده معلومات الزامهسه و آثاری کوریلمشدر . اشعاری شعرا هره سنده در .

(حرف الفاء)

١١٨ فتوحی ترجمه سی شعرا هره سنده مسبوق عبد العزیز افندیدر . حسن خطه مالک ایدوکی سید رضا نه ذکره سنده مذکوردر اثاری کوریلمشدر .

١١٩ شیخ الاسلام سید فیض الله ترجمه سی ادرنه ده مدفون بولنان مشایخ اسلامیه هره سنده سبقت ایتمشدر .

(حرف القاف)

١٢٠ قاسم شکری قاسم خواجه دیمکله معروفدر . ثلث و نسخده کرشحانه ده صاری شیخ مکتبی معلمی حسن وصفی افندیدن متلمذدر . اکثر اوقاتنی کلام قدیم کتابتنه حصابه اومعیشتنی استحصال ایتمشدر و اواخر حالنده قونیه لی مکتبه معلم اولمش ایدی ده ١٢٩٩ تاریخنده دار عقبی یه ارتحال ایتمکله اولیا خاکی باشا قبرستاننده قاسم باشا تربه سی نزدنده دفن اولنمشدر .

قبولی مصطفی تعلیق خطاطیندر . ترجمه سی شعرا مباحثنده در . مومی الیه صیفه کبیر ٢٧٢ جلد کتابه اشارت

(حرف المیم)

١٢٦ سید محمد کیمدن مشق ایتدیکی دائر اهنه معلومات ایدیله میوب ١٠١١ تاریخنده ارتحال ایده رک کوری یانی جباله پاشا جامعی ساحه سنه دفن ایدلمش و سنک مزارنده

(حرف اللام)

لاحقی عهدی تذکره سی بیاننجه نستعلیق خطاطیندر . شعر عهدی اولدیغنه ترجمه سی شعرا هره سنده در . راجعت بیوریله ٢/٢٦٦

١٢٠ علی سابق الذکر حاجی باشا زاده خطاط عثمان افندینک مخدومیدر . تعلیق خطاطیندر . شعری دخی اولدیغی سالی تذکره سنده مذکور اولدیغنه شعرا هره سنده دخی قید ایدلدی . صحیفه ٤٩١

١٢١ عهدی دیوانه کاتبی در . شعرا هره سنده ترجمه سی مذکوردر .

(اطی)

فیضی ادرنه لی بورکجی زاده مصطفی چلبیدر . علم عربیده و خط نسخده کمال مرتبه کنه صاحبی اولدیغی اسکوبی بیانی تذکره سنده مذکوردر [illegible] مومن ایلیت وقایع القصوره ترجمه بورکجی زاده مصطفی فایضه اولمغله شعرا هره سنده فایضه کلمه سنه قید ایلدی . کیمدن مشق ایتدیکی اکلاشیلمدی .

(حرف الکاف)

کامی محمد افندی ابن کلشنی الشیخ ابراهیم افندی سلطان احمد خان ثالث عصری علماسی هره سنده و شعرا میاننده ترجمه سی سبقت ایتمشدر . کیمدن مشق ایتدیکی دائر معلومات الزامهسه ایسه ده (٢٥) عدد کلام قدیم و علم فقهده (٥) عدد رساله یازدیغی مشارالیه (تحفة الزوار) نام منظومه سنده بیان ایتمش و بو منظومه دیسعادتده یازیلمش کتبخانه عمومیه ده موجوددر . ٢/١٩٧

١٢٨ کامل محمد افندی قبوجی زاده محمد سنه خواجه لی رشید خانه لی مخدومیدر . حکاکات حسینه تفیسه ایدرلردی . ثلث و نسخی سابق الذکر خط کوکجی افندیدن و تعلیقی آلای البیاسی تو شوق افندیدن تعلم ایدرک اخذ اجازت ایتمش و رجب سنه ١٢٤١ ادرنه لی اشبوبوسن عکاکنده در حاره تحریر ایدن ١٢٥٦ تاریخنده صاری یارم وفات ایتمشدر .

(اطی)

١٢٤ (فیضی) کیمدن مشق ایتدیکی معلوم دکل ایسه ده ادرنه خطاطلرندن اولدیغی و سلطان یلدرم بایزید ثانی عصرنده چالشدی ایدوکی اولونه لی مصطفی پاشا زاده قونیه والیسی محمد فریدن بک افندی ده موصل الطرفنه تعلیق خطیله برطرز نفیسه کتابت اولنمش اخلاقه علایی نام نسخه شریفه یی وضع ایتمه اولدیغی امضاسنده الکلام شمعه تبرکا بو محلده ترقیم نقل [اتفق الفراغ من کتابة هذه النسخة الشریفة فی لیلة نصف شعبان عشر میانه بجزیدة الفضل والاحسان فی سنة احدی وثمانیة وتسعمائة علی ید اضعف عباد الله القوی فیضی ادرنوی غفر الله ولوالدیه واحسن الیهما وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین] (انتهی) بو ذاتک شعرا هره سنده مسبوق الذکر (تابعی) نام ذات اولمسی محتملدر .

وفات وبرقه والراجه معلوماتی ایله میوب بالکز ۱۲۲۰ تاریخلو بیری طرفنده
ویلسه براجانه تمامیه اول حوزنده وضع امضا ایتمکده مشاهیر اولمشدر .

محمد رشدی حافظ القرآن . جرباللی دیکله مشهور .
اولیه ویلسه امامی حاجی حافظ محمد افندی تحریر ایتمشدر .
۱۲۹۲

محمد رشدی نقیب بابا مکتبی معلمی شیخ زاده ابراهیم افندی تحریر ایتمشدر . جرباللی
اغا مسجد سی یقنده امضاسی الرقم حرر تاریخ برجله سعادتلی واردر . تاریخ
وفاتنه دائر معلوماتی الزمدر .

محمد رفیع طاشچی باشی زاده دیکله مشهور ۱۱۹۲ تاریخلو ویلسه امامی
امام زاده حجی حافظ محمد افندی طرفنده عطاء زاده سیماسی سری افندی ویلسه
براجانه تمامیه وضع امضا ایتمشدر . ادرنه شرفلی قرسنانده طاشچیره ناظر
دیوارنده یتیمخانه اوتنه دوغری ایلی والیسی حقی پاشا زاده محمد محی الدین دیکله قریب
میمه ۱۲۱۶ تاریخلو بالمسه اوسوره طاسه بوزلمش خط رسمیه .

محمد رفیع خفاف زاده دیکله مشهور ۱۲۱۰ تاریخلو حاج زاده محمد امیه
افندی طرفنده حجی زاده محمد کامیه الرقم افندیکیه ویلسه اوسوره اجازتنامه ده
امضاسی و (سجاء لی الکوعلی) عباره سی حاوی [کتبه محمد الرفیع المعروف
بخفاف زاده] امضالو ۱۱۶۱ تاریخلو اسکی جامع سدیقی یلدیرمسی واردر .

محمد رفیع حافظ القرآن جامع عتیق امامی و بیوك اماسه مکتبی معلمی ایدی
یاطیجیاه حافظ دیکله مشهور در . ۱۲۵۴ تاریخنده وفات ایتمکده بحوشه ده
طابیه قریبنده مقبره ده وفات ایدن سعطاه سلیم امامی حافظ مصطفی افندی نک
قبری جوارنده مدفوندر . ثلث و نسخ اقلیدی مکتبی معلمی آق الذکر محی عالم افندیلرندن شاگردی

محمد رفیع حواجه زاده امضاسیله ۱۲۴۸ تاریخلو براجانه تمامیه وارها بعضه
اجازتنامه لرده امضاسی کورلمکده ایسه ده زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد رفیع طاشچی باشی زاده دیکله مشهور ۱۱۹۲ تاریخلو امامی
امام زاده حجی حافظ محمد افندی طرفنده عطاء زاده سیماسی سری افندی ویلسه
براجانه تمامیه وضع امضا ایتمشدر . ادرنه شرفلی قرسنانده طاشچیره ناظر
دیوارنده یتیمخانه اوتنه دوغری ایلی والیسی حقی پاشا زاده محمد محی الدین دیکله قریب
میمه ۱۲۱۶ تاریخلو بالمسه اوسوره طاسه بوزلمش خط رسمیه .

محمد رفیع خفاف زاده دیکله مشهور ۱۲۱۰ تاریخلو حاج زاده محمد امیه
افندی طرفنده حجی زاده محمد کامیه الرقم افندیکیه ویلسه اوسوره اجازتنامه ده
امضاسی و (سجاء لی الکوعلی) عباره سی حاوی [کتبه محمد الرفیع المعروف
بخفاف زاده] امضالو ۱۱۶۱ تاریخلو اسکی جامع سدیقی یلدیرمسی واردر .

محمد رفیع حافظ القرآن جامع عتیق امامی و بیوك اماسه مکتبی معلمی ایدی
یاطیجیاه حافظ دیکله مشهور در . ۱۲۵۴ تاریخنده وفات ایتمکده بحوشه ده
طابیه قریبنده مقبره ده وفات ایدن سعطاه سلیم امامی حافظ مصطفی افندی نک
قبری جوارنده مدفوندر . ثلث و نسخ اقلیدی مکتبی معلمی آق الذکر محی عالم افندیلرندن شاگردی

محمد رفیع حواجه زاده امضاسیله ۱۲۴۸ تاریخلو براجانه تمامیه وارها بعضه
اجازتنامه لرده امضاسی کورلمکده ایسه ده زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد رشدی حافظ القرآن . جرباللی دیکله مشهور .
اولیه ویلسه امامی حاجی حافظ محمد افندی تحریر ایتمشدر .
۱۲۹۲

محمد رشدی نقیب بابا مکتبی معلمی شیخ زاده ابراهیم افندی تحریر ایتمشدر . جرباللی
اغا مسجد سی یقنده امضاسی الرقم حرر تاریخ برجله سعادتلی واردر . تاریخ
وفاتنه دائر معلوماتی الزمدر .

محمد رفیع طاشچی باشی زاده دیکله مشهور ۱۱۹۲ تاریخلو امامی
امام زاده حجی حافظ محمد افندی طرفنده عطاء زاده سیماسی سری افندی ویلسه
براجانه تمامیه وضع امضا ایتمشدر . ادرنه شرفلی قرسنانده طاشچیره ناظر
دیوارنده یتیمخانه اوتنه دوغری ایلی والیسی حقی پاشا زاده محمد محی الدین دیکله قریب
میمه ۱۲۱۶ تاریخلو بالمسه اوسوره طاسه بوزلمش خط رسمیه .

محمد رفیع خفاف زاده دیکله مشهور ۱۲۱۰ تاریخلو حاج زاده محمد امیه
افندی طرفنده حجی زاده محمد کامیه الرقم افندیکیه ویلسه اوسوره اجازتنامه ده
امضاسی و (سجاء لی الکوعلی) عباره سی حاوی [کتبه محمد الرفیع المعروف
بخفاف زاده] امضالو ۱۱۶۱ تاریخلو اسکی جامع سدیقی یلدیرمسی واردر .

محمد رفیع حافظ القرآن جامع عتیق امامی و بیوك اماسه مکتبی معلمی ایدی
یاطیجیاه حافظ دیکله مشهور در . ۱۲۵۴ تاریخنده وفات ایتمکده بحوشه ده
طابیه قریبنده مقبره ده وفات ایدن سعطاه سلیم امامی حافظ مصطفی افندی نک
قبری جوارنده مدفوندر . ثلث و نسخ اقلیدی مکتبی معلمی آق الذکر محی عالم افندیلرندن شاگردی

محمد رفیع حواجه زاده امضاسیله ۱۲۴۸ تاریخلو براجانه تمامیه وارها بعضه
اجازتنامه لرده امضاسی کورلمکده ایسه ده زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد سعید الرشید دباغ زاده دیکله مشهور ابو کی محو المطلوبه افندی طرفنده
۱۲۵۰ تاریخلو بوستانجی باشی زاده سید مصطفی افندی ویلسه اوسوره براجانه تمامیه
وضع ایتمشدر الی یومنا هذا امضاسی اکثر محشا الرقم زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد سعید الطیبی حافظ القرآن درلکچی زاده دیکله مشهور در . ذوالحاقیه
داماری دخی واردر . ثلث و نسخ آق الذکر محی عالم خط دیکله مشهور اولوب
مصطفی توفیق افندی یه تعلیم ایتمشدر . غایت مجال بابنده مکتبی معلمیدر .
کحل الجلیه نامیده قره طلبه یازه و تعلیم ایتمکده مقتدر در . ۱۲۵۹ تاریخنده
وفات ایتمکده غایت مجال بابنده مشاهیر معلمیندن عد اولنمشدر .

محمد سعید الطیبی حافظ القرآن درلکچی زاده دیکله مشهور در . ذوالحاقیه
داماری دخی واردر . ثلث و نسخ آق الذکر محی عالم خط دیکله مشهور اولوب
مصطفی توفیق افندی یه تعلیم ایتمشدر . غایت مجال بابنده مکتبی معلمیدر .
کحل الجلیه نامیده قره طلبه یازه و تعلیم ایتمکده مقتدر در . ۱۲۵۹ تاریخنده
وفات ایتمکده غایت مجال بابنده مشاهیر معلمیندن عد اولنمشدر .

محمد سعید الطیبی حافظ القرآن درلکچی زاده دیکله مشهور در . ذوالحاقیه
داماری دخی واردر . ثلث و نسخ آق الذکر محی عالم خط دیکله مشهور اولوب
مصطفی توفیق افندی یه تعلیم ایتمشدر . غایت مجال بابنده مکتبی معلمیدر .
کحل الجلیه نامیده قره طلبه یازه و تعلیم ایتمکده مقتدر در . ۱۲۵۹ تاریخنده
وفات ایتمکده غایت مجال بابنده مشاهیر معلمیندن عد اولنمشدر .

شیخ محمد سعدی حسب خطه مراد امامی حافظ محمد افندی یه
شامل در . مرقید تاریخ وفاتی قضی الذی مرد الیه
۱۲۹۰ تاریخنده یدالله قره زاده طرفندن مشاهیر اولیاء
اجازتنامه لرنده امضاسی کورلمکده .

محمد رشدی حافظ القرآن . جرباللی دیکله مشهور .
اولیه ویلسه امامی حاجی حافظ محمد افندی تحریر ایتمشدر .
۱۲۹۲

محمد رشدی نقیب بابا مکتبی معلمی شیخ زاده ابراهیم افندی تحریر ایتمشدر . جرباللی
اغا مسجد سی یقنده امضاسی الرقم حرر تاریخ برجله سعادتلی واردر . تاریخ
وفاتنه دائر معلوماتی الزمدر .

محمد رفیع طاشچی باشی زاده دیکله مشهور ۱۱۹۲ تاریخلو امامی
امام زاده حجی حافظ محمد افندی طرفنده عطاء زاده سیماسی سری افندی ویلسه
براجانه تمامیه وضع امضا ایتمشدر . ادرنه شرفلی قرسنانده طاشچیره ناظر
دیوارنده یتیمخانه اوتنه دوغری ایلی والیسی حقی پاشا زاده محمد محی الدین دیکله قریب
میمه ۱۲۱۶ تاریخلو بالمسه اوسوره طاسه بوزلمش خط رسمیه .

محمد رفیع خفاف زاده دیکله مشهور ۱۲۱۰ تاریخلو حاج زاده محمد امیه
افندی طرفنده حجی زاده محمد کامیه الرقم افندیکیه ویلسه اوسوره اجازتنامه ده
امضاسی و (سجاء لی الکوعلی) عباره سی حاوی [کتبه محمد الرفیع المعروف
بخفاف زاده] امضالو ۱۱۶۱ تاریخلو اسکی جامع سدیقی یلدیرمسی واردر .

محمد رفیع حافظ القرآن جامع عتیق امامی و بیوك اماسه مکتبی معلمی ایدی
یاطیجیاه حافظ دیکله مشهور در . ۱۲۵۴ تاریخنده وفات ایتمکده بحوشه ده
طابیه قریبنده مقبره ده وفات ایدن سعطاه سلیم امامی حافظ مصطفی افندی نک
قبری جوارنده مدفوندر . ثلث و نسخ اقلیدی مکتبی معلمی آق الذکر محی عالم افندیلرندن شاگردی

محمد رفیع حواجه زاده امضاسیله ۱۲۴۸ تاریخلو براجانه تمامیه وارها بعضه
اجازتنامه لرده امضاسی کورلمکده ایسه ده زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد سعید الرشید دباغ زاده دیکله مشهور ابو کی محو المطلوبه افندی طرفنده
۱۲۵۰ تاریخلو بوستانجی باشی زاده سید مصطفی افندی ویلسه اوسوره براجانه تمامیه
وضع ایتمشدر الی یومنا هذا امضاسی اکثر محشا الرقم زمن حالکنه معلومات الزمدر .

محمد سعید الطیبی حافظ القرآن درلکچی زاده دیکله مشهور در . ذوالحاقیه
داماری دخی واردر . ثلث و نسخ آق الذکر محی عالم خط دیکله مشهور اولوب
مصطفی توفیق افندی یه تعلیم ایتمشدر . غایت مجال بابنده مکتبی معلمیدر .
کحل الجلیه نامیده قره طلبه یازه و تعلیم ایتمکده مقتدر در . ۱۲۵۹ تاریخنده
وفات ایتمکده غایت مجال بابنده مشاهیر معلمیندن عد اولنمشدر .

محمد سعید الطیبی حافظ القرآن درلکچی زاده دیکله مشهور در . ذوالحاقیه
داماری دخی واردر . ثلث و نسخ آق الذکر محی عالم خط دیکله مشهور اولوب
مصطفی توفیق افندی یه تعلیم ایتمشدر . غایت مجال بابنده مکتبی معلمیدر .
کحل الجلیه نامیده قره طلبه یازه و تعلیم ایتمکده مقتدر در . ۱۲۵۹ تاریخنده
وفات ایتمکده غایت مجال بابنده مشاهیر معلمیندن عد اولنمشدر .

شیخ محمد سعدی حسب خطه مراد امامی حافظ محمد افندی یه
شامل در . مرقید تاریخ وفاتی قضی الذی مرد الیه
۱۲۹۰ تاریخنده یدالله قره زاده طرفندن مشاهیر اولیاء
اجازتنامه لرنده امضاسی کورلمکده .

۱۰۴

۱۸۳ دیکھہ مدفون جوار حافظ افندیدہ وعلوم عربیہ دہ ھایہ پاشا مدرسی مدرسی حافظ احمد زاھن افندیدہ اخذ اجازت ایتمشہ ۱۲۸۸ تاریخ وفات ایدوب فیاقدہ اورنہ مزار لفات وسطنہ رفتہ ای لمشہ .

۱۸۴ سید محمد طاھر مدرسینہ دہ ۱۲۷۲ تاریخ وفات ایدوب زندہ اتشدہ اورنہ مزار لقرب ایرجیر قارستوی محمود مدرسی سابوالذکر محمد سعید الفوہ افندی قریبنہ مدفونہ .

۱۸۵ سید محمد عارف بہ مصطفی بہ الشیخ عبد الرحمہ سابوالذکر مولدہ مکتبی معلمی رسمی مصطفی افندیدن قرینہ محرر سنہ دہ ۱۲۷۲ تاریخ وفات ایتمکلہ زندہ اتش النخ اسکیجی زادہ افندی مرحومک قریبی جوارنہ واقع بہ اولان قریبنہ مدفونہ .

۱۸۶ محمد عاطف تلمیذ حافظ محمد آقچی الذکر ویسی ضواحہ قرینہ ندی دکونجلی اساسہ باشقہ واقع اخی چلبی مکتبنہ معلمیہ . سکسان سنہ معمر اولہ رق مرحومہ ۱۲۴۷ تاریخ وفات ایتمکلہ استانبول بولنہ سید چلبول تربہ سی قاشیسی نہ کی قبرستانہ بری قریبنہ مدفونہ . تلمیذ وسلسلہ ملحقہ مدرسی حافظ محمد سیف الدین افندیدہ متلمذ در .

۱۸۷ محمد فرید حافظ القراء سابوالذکر یانو حافظ احمد افندی اھالی قصبہ مناسبتیلہ یانلغان قاین دیکلہ مشہور در . تلمیذ وسلسلہ مادہ اھالی وجہ حافظ محمد افندیدہ متلمذ در . مومالیہ برجود وعلو فیروز کتابتہ ایتمکلہ الیومن کین یدک جودہ زمانلرادہ کز نسخہ نوقعدہ ایتمز اولدیغندہ یازیلمش وبابانجود طاسہ مسجد سنہ قرینہ سنہ عہ التوالی ختم شریف ایدہ تراویح نمازی قیلدیرلمش مرحومہ . ۱۲۴۷ تاریخ وفات ایتمکلہ مسجد مزکورہ سماحہ سنہ موایبت ھیچ قرینہ مدفونہ ونقشہ سنک مزاری قصبہ سلطانیہ قرانلغ مدرسی سابوالذکر اھلیلی فیضی افندینک سویلدیکی تاریخ موزونہ . تاریخ

حیف صد حیف فریدہ زمرہ فضلا طاعہ حافظ القراء زاھی علم ایچندہ سوبلہ
زائل ایدوب بولمکلت دھر فنایی ناگاہ آتش جدیندہ یانوی جہدہ جاہ ودلی
کول نفس زالفرقہ اھلی اوزرہ عاقبت پیرو بیاشریت موتی ایلہ رحلت جلس
فیضیا ھاتف دیدی تاریخ موتہ بالنقط ابدی حافظ محمد فیض فردوس منزل

۱۸۸ مصطفی ضرب ناره دیکلہ مشہور . وبالذات حافظ عثمانہ مادرنہ حافظ عثمان ارسنہ ره اولدقدہ عجالۃ الوقت اقتضا ایمہ جلبدرلہ بعضدین بونرہ تحیل وکتہ وسی تصحیح ایدیلمکی معروضہ . قطب طاشی ونقطہ طاشی بنیدیلمکلہ مربع الشکل وجیاد الطرافی مساوی سکی اونرہ

۱۸۹ مصطفی مسقط رأسی تکلی قریہ اولدیغی ایچون تکلیلی ضواحہ دیکلہ شہرتہ بولمشدہ . کریمخانزادہ بشیر مکتبی معلمیہ . کیمہ نمونہ یہ معلمیتہ الندری ۱۷۵۷ تاریخ وفات ایدوب اولیاقاسم پاشا جامع شریفی بیشکاغ کی قبرستانہ بیول قوا علاء قبرینہ توجہ کتابہ رفتہ مدفونہ .

۱۹۰ محمد نجاتی ابہ الھمہ حافظ القراء اولیاقاسم پاشا جامع شریفہ خطیبی ویشیخ مکتبی معلمیہ . تلمیذ وسلسلہ اونجی تکیلی محمد مظہر وتایاچی حاجی شیخ مکتبی معلمی حسبہ وصفی افندیدہ تعلیم ایتمشدہ ۱۲۰۷ تاریخ ارتحال دار بقا ایتمکلہ اولیاقاسم پاشا جامع شریفی قبرستانہ دفن اولنمشدہ

۱۹۱ محمود الحمیہ بہ محمد الکومیہ المؤذنیہ حافظ القراء علماء مکتبی معلمیہ تلمیذ وسلسلہ یحیی فیجی زادہ اسابوالذکر سید احمد حلمی افندیدہ تعلیم ایتمشدہ ۱۲۴۶ تاریخ ارتحال دار عقبا ایتمکلہ مکتب مرقومہ ساحہ سنہ دفن اولنمشدہ سنک مزارنہ نامی یازکر حافظ محمود افندی یازلمسیلہ ذکری مسبوقہ محمد احمد صوفی افندی یہ ۱۲۲۵ تاریخ دیرمسہ اولدیغی اجازتنامہ دہ [وانا المفتقر محمود الحمید بحافظ محمود الحمید بہ محمد الکومیہ المؤذنہ] دیو امضا ایمسہ اولدیغہ نظراً سازفطعاتی واجازتنامہ محمد احمد محمود الحمید بوزات ایدوکی کتبہ ایتمشدہ .

۱۹۲ محمود نوری قونیہ لی مکتبی معلمی حاجی حافظ محمود افندیدہ . علوم عربیہ دہ موسوما قاضلی حاجی خلیل افندیدہ تلمیذ وسلسلہ اخی چلبی مکتبی معلمی حاجی عبد رزق وغازی محمد بک مکتبی معلمی حافظ محمد سعید افندیدہ اخذ اجازت ایتمسہ ویرفاہ یونہ حافظ بشتہ رمشدہ .

۱۷۷۶ تاریخ ارتحال ایتمکلہ زنبلی الشیخ المکیجی زادہ حاجی عبد الرحمن افندی مرحومک قبرینہ قریب رفتہ اولنمشدہ . شیخ القراء

(۲) مصطفی (۲) ضرب ناره دیکلہ مشہور . وبالذات حافظ عثمانہ مادرنہ حافظ عثمان ارسنہ ره اولدقدہ عجالۃ الوقت اقتضا ایمہ جلبدرلہ بعضدین بونرہ تحیل وکتہ وسی تصحیح ایدیلمکی معروضہ . قطب طاشی ونقطہ طاشی بنیدیلمکلہ مربع الشکل وجیاد الطرافی مساوی سکی اونرہ

(۲) سلم ولی زادہ زکائی مشہور بہ محمد بن رمضان زادہ محمد سعید افندی مرحومک قبرینہ مدفون

53

۱۰۵

۱۸۲ محمد محی درسعادت وشیخ القراء واسکی جامع شریف خطیبی . قراءتلہ محمد افندی دیکلہ معروفدہ . علوم عربیہ موسوما بقطر بکلی قریبنہ مدفون حافظ محمد افندی رحمۃ ربہ . علوم عربیہ موسوما بقطر بکلی قریبنہ مدفون وتلمیذ وسلسلہ شیخ مکتبی معلمی حسبہ وصفی افندیدہ تعلیم وتلمذ ایتمشدہ اجازتنامہ ۱۷۹۸ تاریخ وفات فقیہ شیخ زادہ طایہ جوارنہ رفتہ مدفونہ

۱۹۰ محمد معطی مسقط رأسی تکلی قریہ اولدیغی ایچون تکلیلی ضواحہ دیکلہ شہرتہ بولمشدہ . کریمخانزادہ بشیر مکتبی معلمیہ . کیمہ نمونہ یہ معلمیتہ الندری ۱۷۵۷ تاریخ وفات ایدوب اولیاقاسم پاشا جامع شریفی بیشکاغ کی قبرستانہ بیول قوا علاء قبرینہ توجہ کتابہ رفتہ مدفونہ .

۱۹۰ محمد نجاتی ابہ الھمہ حافظ القراء اولیاقاسم پاشا جامع شریفہ خطیبی ویشیخ مکتبی معلمیہ . تلمیذ وسلسلہ اونجی تکیلی محمد مظہر وتایاچی حاجی شیخ مکتبی معلمی حسبہ وصفی افندیدہ تعلیم ایتمشدہ ۱۲۰۷ تاریخ ارتحال دار بقا ایتمکلہ اولیاقاسم پاشا جامع شریفی قبرستانہ دفن اولنمشدہ

۱۹۱ محمود الحمیہ بہ محمد الکومیہ المؤذنیہ حافظ القراء علماء مکتبی معلمیہ تلمیذ وسلسلہ یحیی فیجی زادہ اسابوالذکر سید احمد حلمی افندیدہ تعلیم ایتمشدہ ۱۲۴۶ تاریخ ارتحال دار عقبا ایتمکلہ مکتب مرقومہ ساحہ سنہ دفن اولنمشدہ سنک مزارنہ نامی یازکر حافظ محمود افندی یازلمسیلہ ذکری مسبوقہ محمد احمد صوفی افندی یہ ۱۲۲۵ تاریخ دیرمسہ اولدیغی اجازتنامہ دہ [وانا المفتقر محمود الحمید بحافظ محمود الحمید بہ محمد الکومیہ المؤذنہ] دیو امضا ایمسہ اولدیغہ نظراً سازفطعاتی واجازتنامہ محمد احمد محمود الحمید بوزات ایدوکی کتبہ ایتمشدہ .

۱۹۲ محمود نوری قونیہ لی مکتبی معلمی حاجی حافظ محمود افندیدہ . علوم عربیہ دہ موسوما قاضلی حاجی خلیل افندیدہ تلمیذ وسلسلہ اخی چلبی مکتبی معلمی حاجی عبد رزق وغازی محمد بک مکتبی معلمی حافظ محمد سعید افندیدہ اخذ اجازت ایتمسہ ویرفاہ یونہ حافظ بشتہ رمشدہ .

۱۷۷۶ تاریخ ارتحال ایتمکلہ زنبلی الشیخ المکیجی زادہ حاجی عبد الرحمن افندی مرحومک قبرینہ قریب رفتہ اولنمشدہ . شیخ القراء

(۲) مصطفی (۲) ضرب ناره دیکلہ مشہور . وبالذات حافظ عثمانہ مادرنہ حافظ عثمان ارسنہ ره اولدقدہ عجالۃ الوقت اقتضا ایمہ جلبدرلہ بعضدین بونرہ تحیل وکتہ وسی تصحیح ایدیلمکی معروضہ . قطب طاشی ونقطہ طاشی بنیدیلمکلہ مربع الشکل وجیاد الطرافی مساوی سکی اونرہ

(۲) سلم ولی زادہ زکائی مشہور بہ محمد بن رمضان زادہ محمد سعید افندی مرحومک قبرینہ مدفون

۱۹۵ محمود حلمی ابہ مراد اورنہ لیمہ شیخ حمالیلی تاکر زادہ اولوب مشہور خطاط ایدی قلمدہ یونہ سکسان یدی هنداغ وفات ایدیکی وسالم پاشا جامع شریفی بہ مصحف مرقوم ایدوکی سجل عثمانی ده مذکور در . ۱۲۱۲ مدینہ الیومن تلمیذ وشیخ خطاطی اولدیغی ده حاینده [مناقبہ محمودیہ] نامیلہ مسطور در

۱۹۶ موسوما محمد ابہ محمد بہ محمد رمضان زادہ محمد سعید افندی مرحومک قبرینہ مدفون حالیلہ اولیہ ای نظر کتابت قاریدی خطوط وخطوط آرزی شیخ رفاع یانوت ایدوب کتبہ ایتمکلہ شاره مشاریلہ محمد حلمی خطاطی کیت ایدوکی مرقومات عالیہ سبع اولوب طرق العبادیہ وحیاتہ صحابلرنہ طی مکالمہ ایتمکلہ دی یوقدہ در . اوچ شرقی مدینہ دہ سن یکرمی وفات ایتمکلہ محمد مجدی مدینہ دہ سنہ ۱۲۱۷ (۱۸۰۲) صحیفہ ده (۹۷) زولی ده

۱۹۷ سلم ولی زادہ زکائی مشہور بہ محمد بن رمضان زادہ محمد سعید افندی مرحومک قبرینہ مدفون

ده سنہ ۱۲۱۷ تاریخ ایلہ وفات ایتمکلہ شیخ محمد مجدی مدینہ دہ سنہ ۱۲۱۷ (۱۸۰۲) صحیفہ ده (۹۷) زولی ده

ده سنہ ۱۲۱۷ تاریخ ایلہ وفات ایتمکلہ شیخ محمد مجدی مدینہ دہ سنہ ۱۲۱۷ (۱۸۰۲) صحیفہ ده (۹۷) زولی ده

واقع کوجك زاده لفظ وسلطنت رضه الله تعالى . فقیر مقدمه علمیه بوندرده
تحصیل ایدوب وقتنده ونسوزه بوندرده اجازات آلدی .

٢١٣ مصطفى همتى چیچکلی مکتبی معلمیدر . ثقه ونسوزه مکتب وکذلك درسعادت
مقدم معلم اولمش حافظ خلیل حلیمی افندیدن شاگرد اولمش ١٢٩٥ تاریخنده وفات
ایدوب قبادیبه قبرستانده رضه الله تعالى .

٢١٤ معینی اشعاری رضی الله تعالى عنه ترجمه سنه ده ٢/٢٠٠

٢١٥ محمد محمد حافظ القرآء سابق الذکر اسکیجی زاده مومی الیه درسعادت وحافظ
حافظ علی رضی الله تعالى عنه برادر کوچکلری اولوب ١٢٧٨ تاریخنده وفات ایدوب
نشانه الفتح برادر لرینك قربنده مدفوندر . قرائتی امامی سید احمد حلمی افندیدن تلمذ ایدوب

٢١٦ معینی تسهیل خطاطیه شرحی رضی الله تعالى عنه ترجمه سنه ده ٢/٢٠٢ راجعت جویه .

(حرف النون)

٢١٧ نشاطی احمد تعلیم خطاطیه واردات مولویخانه سی شیخیدر . اشعاری
رضی الله تعالى عنه ترجمه سنه ده ٢/٢٠٥

٢١٨ (٤) نفسی مولا مصطفى اسکفی رضی الله تعالى عنه محدث اهالیدندر . مرحوم فی خط جلیدر
اسکی جامع شریف منقشه یازمشدی بونلرك اثریدر . خطاطی محفلیله مولانا
محفلی مبارك واقع ستوه وسلطنه مولانا محفلی ناظر جزئی (العلماء ورثة الانبیاء)
درکاه قیوسنه جمع کرلدکده صاغ طرفنده کی ستوه یاسو سنه ٩١٠ (استرابادی حمله
القزاء) اهاریته نوبر ١٠٩ تاریخ یازمشدر وبوندن اعضا وضع ایلمشدر .
سلطان سلیم ومرادیه وغازی محللرینك واشاع جوامع شریفه ده جلوه اثار
نفیسه سی وارمشدر . ومذهبلی صنعتنده رضی یه طور درس واردر ١٠٧٤
تاریخنده وفات ایتمکله جنازه اوزره قرستانه عزیز میدانده کی جشنه قلرنده
رضه الله تعالى عنه تحقیق قلنمشدر . خط خطه اشاری والجوب ضوء تحریر تحصیل اینمکله مرحومه
نوبسی تعلیم نوبس یونس یلیسیدر . اشعاری رضی الله تعالى عنه ترجمه سنه ده ٢/٢٠٠

(حرف الواو)

٢١٩ ولی خواجه قرجیمه کوجك الاسنده اهل جلیی مکتبی معلمیدر ١١٩٦
تاریخنده اسکدار ایتمکله استانبوله سبب جدلی اوله رق بیشکاهنه کلمش قرستانده رضه
الله تعالى عنه وسنات وزارتی خطاطه برینه یازمش ولی خواجه نصیر ایلمشدر .

(حرف الیاء)

٢٢٠ یحیی شکری لفظ جلی قاسم افندیدن جامع شریف اهالیدندر واقع سنانه پاشا مکتبی
معلمی وکذلك جامع شریفه امامیدر . اشعاری رضی الله تعالى عنه ترجمه سنه ده ٢/٢٠٦
تاریخنده وفات ایتمکله بکدکلی جامع شریفه کومیلدی قرستانه جنازه سی قلنمشدر رضه الله تعالى عنه .

٢٢١ یحیی صوفی یحیی رضی الله تعالى عنه . ادرنه ده در عیاده صیرفیه مسجد
ایله جوار استانبولده محمد پاشا جامعنك شاذروانه خاصه یحیی اوزره
اوچنجی سوره فاتحه بوندن فوطی واخذه باب جامعنك خاصه سنه اوقاف ادرنه
ایله یحیی اوزره سنه کتبه سنی یازمشدر . سال وفاتی ٨٨٤ ده کذا فی وقفیه وفطاطه

٢٢٢ یعقوب ایشه حافظ القرآء مولدی امامی امام زاده رضی حافظ محمد افندیدن
استجازه ایله یکنی ١٠٠٠ تاریخنده اجازتنامه ایله رهابصه اجازتنامه رقم تحریر
ایتمشدر ده کذا فی وقفیه مدفنی مخصوصی ایله دیار مشدر .

٢٢٣ یوسف رضی ١١٠١ تاریخنده اوچ شرفه لی جامع شریفی انشا کرده قلن واعلم
الشاه کفری احمد افندینك انشا کرده سیدر . ثقه ونسخی حافظ
عثمانه مازوندر . ادرنه استادلرینك برسدندن بوندرده تشعب
ایلمشدر . سال وفاتی ١١٢١ ده . کذا فی خط وفطاطه .
عیاده افندینك تذکرة الحیات نامیله سرسلسله مشاهیر ادبا ایدوب رحمه الله
کاغدخانه یولنده طوپ یرلرنده حرجیه صدری طفائه کزاستوری احمد افندیدن
طاسه دیکمکسزین وفات ایتمکله بیوك اغاسی اتفاقیله طاسه دیکمشدر . ایکنجی
طاسه اتمکه . مرحوم بوصه براری آلتوپ طاسه دیکمامش معماری احمد .
شامه حلیه الفرده نوفاتنده براری واردر . سلطان سلیمان خانك تاریخ بلغاری
سفرینه کیدیکده صوفیه منزلنده آلتوپ سیاهیلك اهسه الله تعالى رحمت قلمشدر .

[ادرنه ده الیوم برحیات بولمش خطاطین]

٢٢٤ احمد رفعتی فقیر جامع الحروف رکه نقه ونسخ خطلرینی حاری تاریخ نام دیکر طاهر
مکتب معلم تانیسی سابق الذکر مومی الیه مصطفی رضی الله تعالى عنه تعلم وتحشیه ایله
١٢٧٧ تاریخنده اکمال ایتدیکی نواقصه ٧٦٩ تاریخنده سید علیه رحمه الله تعالى عنه موقفه اجازتنامه رقم
احمد رفعتی مخلص عطا بیورلمسیله بعده ثقه خطه کاتب مولانا یوسف اوغلو
رحیمی رضی مصطفی عنه اقتفا طرزنده ویرلوب تخلص الحسینی رحمه الله تعالى عنه تاسه
وفیوضه سیده نائل عرفانه اهل بازاری خواجه سی محمد رضه الله تعالى عنه ثقه خطه مدده
اولمغله قبول الله تعالى . اثاری مشهوری اولوب رحمه الله تعالى عنه تاریخ
مأنویتی جدید نسخ ثقه خطه علامت طاری الله علی خطه ایله بر طاق الواح یازمش

٢٢٥ نعمانه نسخه محمد الخفی الدرر نوع الشریف بخواطه رئیس الکتابه (ظ)
خط جلی انواعه مالك الرقاب ثقه ونسوزه یه قدر اجازه
اقدی تویه ندر . تحریر یوسف (٥٦) تحقیق نظر .

٢٢٦ یطاغه سلیمك قبه نزهتی مدوره یازمشدر سوره
الفرعه انفطاس وایاری ناسه مفتح ومقصد الاطاعه
مواعیه رمز تحقیق در .

٢٢٧ نظما آ ثقه ده سنه مسوده الرحیم ابراهیم نظما افندی
نعلیه خطاطی اولدینی قبولی رکاه شریفه بیت
کوهر ابر خاکی همته ولی شیوه ایتمه اولیه در قول علی
نثر یعنی محمد برلوحه [نقشه نظم کلشنی] نابله وضع
اولمشدر (ظ) اهم حضره کاتبی محمد ولوحه لطیفی (١١٨١)
تاریخنده یازمشدر . بورالتی نقوم تخلص [نظما] خطه اولمشدر
نظره سویلمك مکتبه رطبه نظماره
نظما نظم ای عربی عجمی ترکیه اداره

289

بإخذ بيلمه . خطه قدره خلوتيه ديرى وفحاقانى مدرسى عوتيو طاس محمد سرى افندى استجازه اليمه

حسيه رجائى سولجلى محمد سى اهاليسنه وطائفه زاعدسه مدرسه اهانه

برزانت صلبنه ١٧٥٩ تاريخنه قدر زاده ساعه وجود اولمشدر . موميه ثلثه

ونسخ مسوده الرحم خطاط احمد سرى افنديه وخط تعليقى اوزركى مسوده

اسكى جديه ناظرى حافظ احمد سرى افنديه يازمسه ومؤخرا موميه ايله وقوع بولمغله

عين تدويه سنه آتى ده ترجمه سى مكمل محرر مومى افنديه تشهيل ايدرك ايكيسنه ده

اجازت المشدر . موميه بكرمى ايكى عدد كلوخ قديم وبر جزيره كرعظم وبرشاى

ودرهاجور كتبه وسائل سائره كتابت ايتمسه خطه مالك برزانتدر .

خيرى نامى محمد در . كبه ياپيجى (اليوم قديم) مكتبى معلمى بولنمغله زاده حاجى

سالم افنديه نسخ صلبنه خط سرى على بك محمد سرى قول ايله تشدر . خطيه جى

واياغنه برى قصه زاده اولديغى جرنه طوپال حاجى خيرى دينمكله شهرت تشعار اولمشدر

موميه ثلثه ونسخ اوزه آتى ده مكمل الرحم حافظ محمد شريف الملوحى افنديه

تعلم وثانيا تعليمه ايله برابر مسوده الرحم موسونا ثانيه الحاج شريف الملوحى افنديه

تشهيل ايله اجازت وبوحه حر بحسب الوسعه دكوفى ودبوان كبى خطوطات

تحصيله ده بذل مقدرت ايتمسه وعلوم عربيه يى ده اسكى جامع مدرسى مدرس

الفقره موسونا صالح افنديه نك خلفه نده ريسنه حضرلرينه تكميل ايله نسخ ايله

استجازه المشدر . موميه كلوخ قديم و دوشق شريف وامثالى آثار جليله

كتابيه جهتدن سالك اولمغله سابق الذكر نقشى مصطفى نك

اثرينه اقتفا ايله خط جلى تحريريه حرف هنه اوخصوصيه بطول عمليى

اولمسه وزمانمزك اسكى جامع شريف وسلطانه سليم وبايزيد ثانى وسليمانيه

وشليم وتيموريه سلطانيه قريه سنه سفرجلى وسنى سلطانيه جوامع شريفلرينه

كلجه جوامع وتكايا وسائره ده مجدداً جلى خطه تحريرايدرك وضع اولنمغله

ايمسه وبعضاره اثر تحريريه كوزل كوزل اثارى اقتفا ايمسه واوزره براقمقده

بولنمشدر . بونكله برابر كاغذ اوزرينه ده بك جوده لوحه لرتحريره موفق

اولمشدر . موميه بوبولده زمانمزك عيبى اولان سكه . وبديت مطبعه نك

مرتبكلره رجوعه زمانمزك استخدام ايلدكلرى اوحره ده مطبعه جيلرك صنعتى دخى

حسنه تكمله ده تحصيل ايلمشدر شوقدركه سودكيم نقرتى تحريره اقجه ريقصورك كتب

نفيسه مدوناتنه بازيجيلك وغبن واضاعه حكى حرص وطمعى فوقنده الغاى اولمغله

سبب وجودى اولديغى والده سنك اعاشه سى خصوصنده فعلمتك ايدكى حرفتك

حقنده من ايلك اولمشدر جانب حكمت سنيه باعث غنى واتم اولديغى اوزره شكايت اولنيه

اولمامق تبريكن اعطا اينمكله ١٢٠٨ تاريخ لطفنامه بركوبه جسخانه ده نقرقى

56

انتخاب ايله والده سنى جرنى القماء بريلوى اعطا ايله اعاشه سى موافقه اولمسى

كبنوسنى بيلدرمه مرجع بيانمزه اولمشدر . اصلح الله تعالى .

رضا شكرجى حاجى فاسفنه وزنه حاجه باشا مسجد شريفى امامى حافظ محمد افندى

نام زانت صلبنه محلى مكمل ١٧٥٧ حدوثنده قدر زاده عالى وجوداولمغله

جرنه شكرجى زاده حافظ رضا افندى دينمكله شهرت تشعار اولمشدر . موميه

اليه رضى مسجد مكمل ده امامت وخطيبلغى ايله ايكى مسجد مكمل ده متصل امام شروط

خانه سنده نجد عالمنه ساكنه وهم اولده اولمامك ايله احتوط ايتمسيله برداتره

اقتضا ايله بوزات رضى مسجد مكمل ده رمضان شريفده اوسكدرسنه قدر جزء شريف

ايله تراويح قيلديرمشدر . نظم كرامه برداشه . ثلثه ونسخ نقره لى مكتبه

معلى حاجى حافظ حرفت مصطفى افنديه تعلم ونسخ اوزه عليه وعلوم عربيه يى برر

زاده موسونا محمد افنديه نك خلفه نده ريسنه تكميل ايدرك ايكيسنه ده اجازت

المشدر . حفظى نهايت متينه در .

شاكر حافظ شاكر افندى دينمكله مشهور اولوب سولجلى محمد سنه وعرضحالى

اصنافنه يازمجى مسطور افندى نام زانت صلبنه ١٧٦٥ تاريخ قول ايتمسيله

اوزره تاجه محمد وبيه . ثلثه ونسخى سابق الذكر الرحم سرى افنديه تشهيل

وتعلم وعلوم عربيه يى حيوقجى زاده موسونا محمود افنديه نك خلفه نده ريسنه

تكميل ايدرك ايكيسنه ده اجازت المسيله وبرعدد كلوخ قديم ايله برنسخه

قهيه ده تحريريه موفقه اولمشدر .

شريف خلوتى نامى محمد در . حافظ شريف افندى دينمكله معروف اولوب

شيخ الخطاطينه . موميه ثلثه ونسخى غالبى بخارى بك مكتبى معلمى

ريكجى زاده حافظ محمد سعيد الطيبى افنديه تعلم ونسخ اوزه اجازت

ايله كه ١٢٧٤ سكره يعنى ١٧٦٤ حدوثنده كتاد اولنان مكتبه اعدادى

عسكرى جديه خط معلمى نصيه جويلوب هوايه كين بوزات رضى مدت

عمرينه شاكرداننه تعليم ايله كيوبكده بولنمشدر . جديه خطه عوده ايله تشهرت

تشعار اولوب موميه اليه شريفدن مأذونه كاغذ واصل اولمغله اكثر

كوزل استعمال ايتمه رك البهاى مركبات ايله مزين در . زمانمزه وفق جوزه

اجازتنامه رك كاغذ سنه اعتباس واردر . مدرسه على بك محمد سنه نك

شوقى نامى محمد در . طاسه اوطه لرمحمد سنه خطه اصنافنه جرجى عبد الفتاح

زاده احمد افندى نام زانت صلبنه ١٧٦٤ تاريخنه قدر زاده ساعه وجود

اولمشدر . موميه اليه ثلثه ونسخى سابق الذكر جامع عتيقه كتبى معلمى حاجى

حافظ شريف الملوحى افنديه يه وخط تعليقى مسوده الذكر عتيقه ده نادرك

ویکه موروف وهبی احمد رشدی افندیه تعلم وتشوه ایله اخذ اجازت ایتشه.
نسخ خطیه بعده رکعدل قیمی وتعلیمه ایله بعده رشفا: شریف وتعلیمه ایله بر
جوده کتب ورسائل تحریریه موظف اولمشدر. اکرچه خط تعلیقده استادانه
عدیم رواج مناسبنده کتابتده یکی عرضحالجی رکابنده خط کلات ضعیفه وفرانسالی
ایله رک تعلیمه ایلمکده در. ارنه بنات اجنبیاندن بعضلرینه خط
کی قدر سی یازمشده اولدیغی تاریخنک خطی بوزانت محصول دستیه.
اضافه وفرغ ایلمشدر.

صادقه خانم بنت حاجی محمد نسخ تعلیمنه اضافتله حسنه اخذ اجازه ایلمشدر
۱۲۶۰ هجریه سنه سنده دنیایه کلمشدر. حکیم سلطانی مرحوم عبد الحمید جلبی جامع
شریفنک خطیبیدر. ثلث ونسخی قوه بالوه یکی معلمی حافظ طاهر افندیدن
تعلم وتشوه وعلوم عربیه دن چوقنی نام محرومدن بنات خلقه درسنه معاونه
تکمیل نسخه ایله رک ایکیسنده اخذ اجازت ایلمشدر. الیوم اسول سنه
مکاتب مفتشلکنده مستخدمدر. ۱۲۰۷ تاریخنده ارنه مطبعه سنه لیطوغرافیا
دستکاهنه مطبوع عارف باشا انیس دره دیوانی بوزانت خط دستیه
اوده رکعدل قیمی تحریر ایتمشدر. حسنه خطه مالک برزانه در. (۱۲۱۹) سنه سی
عارف نامنده در. توتونجی احمد غانمنک ۱۲۵۹ تاریخنده حسنه
باشامه سنه خدمتنده عالم وجوده کلمشدر. مؤخرا عدیده سنه اسکی
جامعنده خطابت توجیه بورلیدیغندن اسکی جامع خطیبی حافظ
عارف افندی دیکه شهره الحاسنه. مومی الیه ثلث ونسخی علمیه
مکتب معلمی کوچک زاده حاجی محمد چلبی افندیه وعلوم عربیه ایله اصول قرائتی
اسکی جامع شریف خطیبی سابق قراء حافظ محمد افندیدن تعلم ایله رک
ایکیسنده اجازت الشه. ارنه بنات اجنبیاندن بعضلرینه خط تعلیم
خط کتابتنه ۱۲۱۸ تاریخنده نقاعد اولمشدر. الی عدد رکعدل قیمی و
برجوده وحدیث ساکنامه سیدرسائل سائره کتابتنه حسنه خوب همه ایله
مالک برزانه در.

علی رفیق خطاطه هره سنه ترجمه سی مسوده موردنا حسنه وصفه افندیه
اونانجه محمد وسامی شیخ وناجی وسائر خطاطه کتب ثلث ونسخ وسولیه جلبی جامع
شریفی امامی محمد سنه موردنا حاجی حافظ علی رفیق افندیدن ۱۲۷۵۸
ذوالحجه سنه سولیه جلبی محمد سنه نوبتله اجازتنامه. مومی الیه ثلث ونسخ خطلرینی
بدایه ارنه تعلم وتحصیل وعلوم عربیه دن عاملا. متأخرا هره سنه کوندرمکده بولدیغی
جده زاده موردنا محمد افندیه واصول قرائتی قوه بالوه یکی معلمی حافظ

لی جاری اکدولیسنه اولدیغی کوتنه صادقه ۱۲۱۷ الحق
اوده مشیخی تخته کوتنی وفات ایتمکله

طاهر افندیه بدایه ارنه تعلم وتکمیل ایله بدیه افندیدن اجازت ایتشه وکتبه بکزه
جوده خطاط وحفاظ یتشه. رکن کبی اوده بسه نسخ کعدل قیمی واسع نسخه
رسائل شریفه وایکی جزینک کوچکی وبعده قصیده برده وقرائته وسائره دیوانی
رسائل تحریریه موظف اولمشدر واسکی جامع شریفده درس حقایقده خطبه اینه
حاضر اولمشدر. طقوزنجی سنه سی بیچ اکدولیسنه اوتوزبش
کونشده برشبی رقم ۱۲۲۸ هجازی اکدولیسنه اوده اوچنجی کونشده وفات
تاپمشدر. علوم عربیه ده ۱۲۲۴ سنه سنده برزانه ده قرائته اجازت ویرمشه
وکتبه بکزه رک معلم اولدیغی وظیفه سنی الیوم حسنه ایفاده بردوام بولمشدر
وفضله تعالی.

محمد رشید خطاطه هره سنه ترجمه سی وکتبه موردنا مصطفی رضا افندیدن
صلبنده سولیه جلبی محمد سنه ۱۲۵۷ تاریخنده تولد ایتشه. ماده التذکره
حاجی حافظ علی رفیق افندیدن عمی زاده سیدر. ثلث ونسخی یه برده
نستعلیقه اجازت المشه واوده اوچ عدد رکعدل قیمی تحریره موظف اولمشدر.

مصطفی راسم عاکف شاه اوغلی اصلندن بولنه جاری باشا افندی نام
ذاتک صلبنده ۱۲۵۵ تاریخنده تکیه عجی باشا محمد سنه قدیمزاده عالم وجوده
اولمشدر. حاکی صباوتنده ثلث ونسخی چوقدن مکتب معلمی حافظ مصطفی رضی
افندیه وعلوم عربیه یی علما: متأخرا یه هره سنه مسوده الذکر موردنا
کوچک حضرتلرینک نامنه افندیه تعلیم وتحصیل ایله ایکیسنده اجازت المشه
موی الیه الی عدد رکعدل قیمی وبرده شفا: شریف وبردوسی شریف وبرحزب اعظم
واصول مناجات ایله مالک وقدوری وسائر کتابت ادبیه الیوم ارنه ده
عهده سنه توجیه بویورلمشه اوسنه سلطان بایزید خانی جامع شریفی جمعه
واعظلغنی وظیفه سنی ایفا وایام سائره دارنه برستاذ تخ افاده واعطا
ایله ارنه ده معتبر یاستیفا ایلمکده بولنمشدر.

مصطفی فوزی البسنه اهالیسندن حافظ عثمان افندی نام ذاتک صلبنده
۱۲۹۱ تاریخنده ارنه بنات یدیرجی ترتیبنه درسعادته کوندرلوب ارنه بنات
استیوسی اشاره عالیه سی ضابطه الطبع جهت ویرمشت اوزره اقامت معتقه
علومی تحصیل واکمال ایتمکده بولنمشدر. موی الیه ثلث ونسخ وتعلیق خطلرینی تعلم وتشوه
ایله مرتبه کمالده ایصال ایلمشدر. موی الیه ۱۲۹۷ تاریخنده ارنه کلمشه ایسه
ازمنه ظرفنده عودت ایده رک الیوم ایرنه وعدیسنه قریه سنده عالمنده
امرار اوقات ایلمکده بولنمشدر. اشعاره ایدیلدیغی وجهله خطه فضله ایله
درس ویرمکده بولنمشدر.

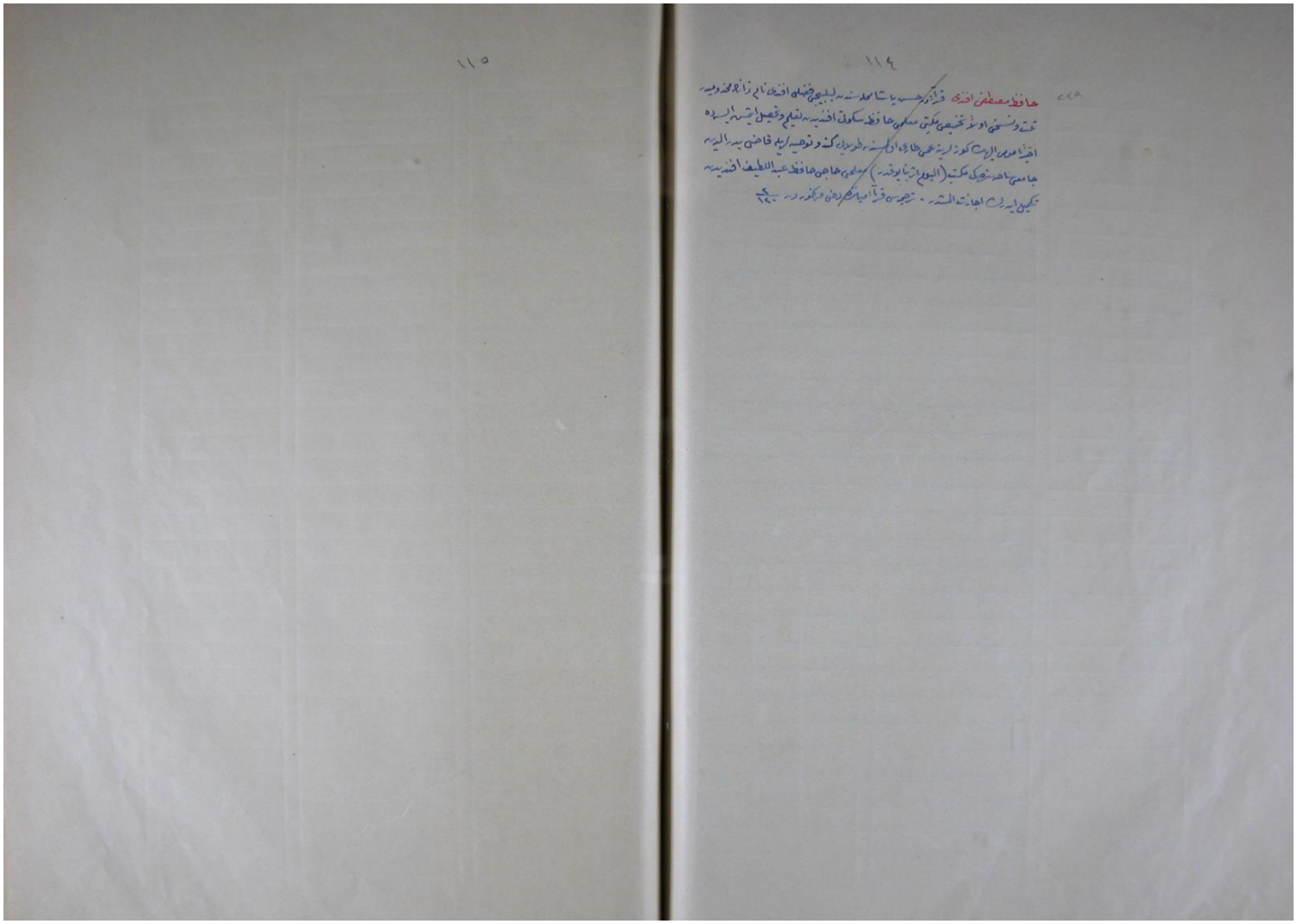

اوسوه مراجعه و محابره ده همکاره جدا و قرنداش طوتیلوب حبس ایدیلدکلری اعلام اولنمقله
دیوقوه به کونه رطلات اوزره امر عالی اصدار بیورلدی .

بنا علیه شیخ الاسلام ابه زاده عبدالله افندی الطریقة اسوج قرالی جرو و قرداشی
افنه و حبس بیت اولدقلری دیر اراکلاری سروه و شارعلی ایتسه و قریه لرینه
ذکیه و الله در دستی خصوص کندی رأیله حصول بولدیغی خلقه اشاعه و اشعار
ایدوب ناسلک اعتراضه هدف اولمسنه ایه و کنه سنه مرقوم صفه نشناسلک اولمق
کوفی بو کفتکو مفتی افنه ینک علیه تکمیله ایلدی . و الا مشار الیهم جرو
قرداشی درست و حبس اولنیغنه طوریدی قریه خانی رویدادی خانه عزل الدیوب
یرینه رودوسه صفی اوسوه کوچیک قریه لرندن قیوه کرای خانه و حصه اعظم سیماسه
یاشار فی ناموس دولتلو علیه لی اکمالی ایچون ماه رمضانک بدرین سکز نجی کونی نزول
ایدوب اوچوه رانوه یه تسه سنه تزیل ایدلدی .

اسوج قرالنک عزیمت و جمعی درسعادته بسه سنه دیه دولتلو علیه لرینه رودوسه
هایته باد کراه اوسوه اسوج قرالی اوه ایکنجی شارلس نامنده کنجه اوزره
کندی رضاسیله لوازم سفریه تکمیل و ترتیب و کنه و سنه بشنجی جرجلوه واتر
اصانیه تطبیب الی نجی صدره بیت یوز بدرس التمسنی رمضان شریفنک
اونجی کونی اق منطاشی اوسوه ویتوقوه دریتوه قصه آرمه طرفه دولتلو
نقیبه قفناه اوزره محافظی سابو پوغه باشاکنخدای مصطفی اغا و رکاب عالی
تیوهجی باشیلرندن سلیمان باشا زاده یوسف باشا تعیین کرده اردل
حدودینه قریب اوسوه افندوز مملکتنده بیه ستناک محل مواصلتده باشنده
موجود اولوب ایکی بیک بسه یوز قدر عشکدن بسه بلوک تفنکیوه و هر بینه
برجنال نقیبه و هر بیکه بر بولوک کمات اوزره نقیب و تفنکیدن ایکه کره صدره کندی
اتباعنه اوسوه اوغره صفالی صاکیوردوب اردل ایچنده قرال قدیولینه
خفیاً مملکته رجعت ایدی .

الی ان اشتکت قدماه الضرم فورم

عن معاوية رضي الله عنه انه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
يا معاوية الف الدوات وحرف القلم وانصب الباء وقوس السين
ولا تعور الميم وحسن الله ومد الرحمن وجود الرحيم اللهم
صل على سيدنا محمد شفيع الامة ونبي الرحمة واله وصحبه اجمعين

اصطدرحانه خطاوزه فیوری زاده (رحمی تخلصی) ترکی بر غزلی
ایله آنك جوابنده بوزاده ذکری مناسبه کور لکه تحریر ایلمشدر .

(شیخ محمد حسینکه - (نظم))

ریز فاشلی ترکیب هاجیکا کاتبه رادی
خلقی بحوره ایده یازدی صحیفه کاغذ اولدی
نقصه وصل حدث ایلی صحفه ایلدیکه
آخر بیت شعره کزلدی فهمایه ولد بوزاغه

(مستعفی زاده ندکه - (نظم))

ای خط خطات نسخ رفاع تعلیقه
ریحانه جباه فاق فوسه تحویقه
مرآت ولی معتبر ایده یازدی
توقیعات ایله فیض مدرانی تفویضه

[الخط نصف العلم
قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم العلم صيد والكتابة
قيد صدق رسول الله
قيام الحكمة بالقلم]

مدت اکره لکه بو مدت ایله

فیوری زاده (رحمی تخلصی) ترکی بر غزلی

برات هسنات دیوانی سرطغیه کوندیلدی یازدی
هجوابه رقعه سیه الهی یارلی محتوی یازدی
کوکل لوحیه جوده سوره طولی امل یازدی
یمینه قیسی و فرحمارات بنفعم البدلی یازدی
غبار یه خطه غایت مجمل برحل یازدی

ثلث خطله عطارد رسمه ایشوه طاوسی روح
کرکلات شیوه زاده رحمی شویله برغزل یازدی

منیری افنه زاده فیوری زاده (رحمی) غزله سویدیکی جواب

برات هسنه کوباغه قدر نه کوندیلدی یازدی
سطور رقعه ایرشیم طولی امل یازدی
برجمع سولی قیل قالمه برحل یازدی
برنجوه کنیه یه زات لبیدیه یازدی
هروف عشقه لوح خاطره کلات ایله یازدی
هسابه نقطه عشقی اقرغم ما حصل یازدی

یه لوح ظریفه کاتب خوشنویسه خطاً ایلشدم
منیری هفت رحمی ایله برغزل یازدی

3.CİLT

تاریخ وفات	حافظ عثمان افندی مرحومك اوزرنه تعلوه ایدن شاکردانك
١١٤٤	سید عیاله به سید حسن هاشم یدك قدلی
١١٤١	یوسف رومی ــــــــــــــــ
١١٤٩	حافظ محمد کوکب ــــــــــــــــ
١١٤٦	ضرب زاده مصطفی افندی ــــــــــــــــ
١١١٦	عیاله به ابراهیم رومی زاده . ترجمه‌سی برخی جلده (٦٤٨) واقع اولمشدر

[برنجی حلد]

١١٤٤	سید عیاله به سید حسن هاشم یدك قدلی . رسمارنجی بلاغ زاده رقعه‌سنده
١١٦٩	خواجه محمد اسعد ابن یوسف اکری قیولی . رسمارنجی اکری قیو محله‌سنده
١١٨٩	الحاج ابراهیم حیف بك شارع شفا . رسمارنجی شارع شفا جامعی قرینده واقع زاویه‌نك رقعه‌سنده
١٢٠٠	ولی عثمان افندی داماد عفیف ابراهیم افندی . رسمارنجی فرجاجامعی شارع حواله‌سنده
١٢٤٨	الحاج مصطفی بن توفیق الشهیر بحاجی ضابط زاده نك خطاطلرینه رسملری اولمق اوزره تنظیم ایتدیکی
١٢٥٩	حافظ محمد سعید الطبعی الشهیر به کلجی زاده . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٨٩) صحیفه‌ده در

[ایکنجی حلد]

١١٧١	یوسف رومی کوی احمد افندی نك اذکار سیر و تراجم خطاطلرینه رسملری اولمق اوزره تنظیم ایتدیکی
١١٧٢	حاجی حافظ مصطفی افندی الشهیر بجلبی امام . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٩٦) صحیفه‌ده در
١١٥٤	خفاف زاده حسین افندی ــــــــــــــــ . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٦٤) صحیفه‌ده

[اوچنجی حلد]

١١٤٩	حافظ محمد افندی الشهیر بکوکب ــــــــــــــــ اوزرنه خطاطلرینه رسملری اولمق اوزره تنظیم ایتدیکی
١١٤٠	شفلی احمد زاده ابن محمد امین ــــــــــــــــ . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٦٩) صحیفه‌ده
١١٧٢	السید حافظ محمد الشهیر بامام زاده ــــــــــــــــ . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٧٩) صحیفه‌ده در

[دردنجی حلد]

١١٤٦	ضرب زاده مصطفی افندی ــــــــــــــــ . ترجمه‌سی آتی زاده (٥٩٥) صحیفه‌ده
١١٩٧	محمد رومی حاجی نائب محمد المولوکی ــــــــــــــــ . ترجمه‌سی آتی لا (٥٦٠) صحیفه‌ده

265

[سلوك آل عثمانیه ظهوریله خطاطلر]

سلطان مراد خان ثانی عصرنده خطاطلرك اعظمی ضیاء اوسنه حاجب سیف وقلمی سلطان ولیدر . کذا فی خط وخطاطان ص ١٥٤

سلطان بایزید خان ولی اماسیه ده میدانه چیقدیغی حالده مولانا شیخ حمدالله دن تعلم ایدوب استادی وادبسنه تقرب ایتمشدر . کذا فی خط وخطاطان

سلطان سلیمان خان حجتی عصرنده خط تعلیقده استاد اولمشدر . خط وخطاطان ٤٤

سلطان مراد خان ثالث نسخ وتعلیقده خطوطی کامل اولوب عالی افندی هزارفن یازمش نامیله موشح اولمشدر . نموذج معارفدن اولمق اوزره تسطیر بیورمش وقدری کلیتله تاریخ وتعیین آیه صه آیات الله وعبرت امثال تاریخ رضی مرقومه لوحه لرده مرسومدر . کذا فی خط وخطاطان ١٥٤

سلطان مراد خان رابع فاتح بغداد قدر خطده یکانه زمانه حقی نفس زاده سید ابراهیم افندی کفزاده هوایی نام اثرلرینی بوندن آتی ایکنجی قدری وسیر جمع ایدوب نام نامیدیله دیباچه ایلمشدر . تفصیل وسائر شعرا وکتابی اولوب ترکی زاده نك آتی مدحیه سنده بوایکی بیتی ایله اکتفا قلندی

(نظم)

جناب حضرت سلطان مراد اعظم کیم ... بولکونه کلدی هرکز آنك کبی خاقان

هنرور وعلم پرور وسخنور پروانه ... دلیر وشاعر وخطاط وناظم اعیان

کذا فی خط وخطاطان ص ٤٥٦

سلطان سلیمان خان ثانی ثلث ونسخی نوقاری احمد افندیدن یازوب لطافت خطدن سوز بولمشدر . کذا فی خط وخطاطان

سلطان مصطفی خان ثانی عصرنده خواجه زاده محمد افندیدن تحصیل و حافظ عثمانه تکمیل ایلمشدر . جوامع سوق وسنانك هر برنده اوسنه آویزان کی هزارینه شاهد ده . حتی ایاصوفیه کبیر ده اوسنه لوحه نك بری توقیع بسمله الهیه بك قلم یازیلمش لوحه نك اوسنه تعلیقه الیاف قلمیله معلوم ایدی . ولد امجدی (محمود خان) جامعلرینی تعمیر ایدنجه اول قلم ضایع اولمشدر . حافظ عثمان افندی بی بنجه کره حضوزنده اعلام وضع ایدوب هپسندن احسن وتجویدلرینی نهایت بیورمشدر . کذا فی خط وخطاطان ١٥٤ (اوزرنه رضی بعضه لوحه لری موجوددر) .

سلطان احمد خان ثالث بنجه استادکرام ایجاد حافظ عثمانه تسلیم ایدوب تعلیم کورمکه تنزل ایتمشدر . وامیر افندی وخواجه یاسمکبن بنجه اهل کمال وفضل ایله کمدی افضال وانعام مشهور خواص وعوامدر . حتی برکونه

مجلس عالی عقد بیورديب استادانه زمانی رعوت والتفات وکنده وحسه خطری
الیه برفع اول مجلس اسال وتماشا سنه امیر بوردی . اولی مجلسه ایراقتدی واسم
اقندی وصاحب دوه صویولی زاده مصطفی اقندی وسلطانیه محرری ماسر سیمایا زاده
ویدسکی محمد افندی وسکرجی زاده سید محمد افندی وجابی زاده عبده اغا ووفای عبدی
اغا موجود بولنوب مومی الیه باسم اقندی وکاظم اقندی ومنجب اقندی مرقع همایونه
ستایسه نامه لری سیر : کتابت ایدیکی مصاحف شریفه دن بریسی اکرانا فتوحه مطوطات
خالقاهی شیخ حمدیه ده مصحف شریف وقف حافظ یاسین جامعی امامی ولی الدینه اقندی
نجسه وعطیه ایدوب جامع مرقوم کتاب دوه بنه وضع المشدر . خط همایونه
ایکی مصحف شریف وقف مطلقه یه ایسال ایدوب اکر جوامع سلطانیه محمد مناسب
برسطر جلی تحریر وکاتب السطور نوشته مزینه وتذهیب آوزره تعلیق المشدر
انجه ایا صوفیه ده (راس الحکم محافظ) اسکدار ده والده لری کلثوم سه ایله سلطانیه
جامعنده (الجنة تحت اقدام الامهات) باب همایونه یاز مشدر . خط تعلیقه وقف شیخ الاسلام ولی الدینه افندیه
برعدد تعلیم ایدوب رضا کلا یاز مشدر . کذا فی خط وقفیاطه

سلطان محمود خانه ثانی نسخ ونسخه بی نظیر در . اورنه ده سلطان سلیم جامع
شریفنه یرلسه شریفه وطوپ دوه ده اورنه خصاص جامعشریفنه (ومریطواغه ویرلو
فقه خانه لری اعظیا) وخانویه جامعشریفنه (الجنة تحت اقدام الامهات) الواحی
موجوددر رحمه الله تعالی ترجمه حقیر موسوی وارد .

اورنه شهرنده ظهور ایدوب ترجمه حالدرینه دیا آنا بنه دسترس اولنمیوب
ویا خود اجازه نامه لرینه سنه ویا نه اهالنه وقوف حاصل ایه یوب

خطاطیه ده وقف تحریر اولنه بدء صدر آنی ذکر اولنور

[حرف الالف]

ابراهیم به احمد اورنه ده مدرس علی بک محله سنده ساکن بداری زاده
اسمعیل افندینک برادر کهتریدر . ۱۱۷۲ تاریخنده قره بنارده عالی وجود اولوب
خفاف زاده حسبه افندیه تحت ونسخه بعد التعلم برادرینک ازنه اوت
سنه ۱۱۷۹ تاریخنده مأذون اولسه واوده عدد مصحف شریفه واول
قسمده دولی سیف وسالار الطیف کتابنه موقعه اولمقده ۱۱۹۱ تاریخنده
ارتحال شقحانا بقا بلمشدر . کذا فی نحفة الخطاطین

الشیخ ابراهیم به محمد اورنه لیدر . بیدر لی غازی محمای بک جامعنده
امام وکنده والی شیخ زاده وحماری امام زاده دیکله شهرنده زاده شیخ القرا
ودار الحدیث جامعنده جمعه واعظی ودرلطیا ایکنجی معلمیدر . مولی الیه
سلطان سلیم جامعنده امامی وسلطان بایزید ولی
جامعنده خطیبی و

266

بک بولوده یه تاریخنده یازدره عالی وجود اولوب مقدمه تحصیل علمی
وکمالی اوزره خط ثلث ونسخی خفاف زاده حسبه افندیه تعلم وتمشیه ایله
بعده الوزاره سرافراز اولوب بسه یاشنه وصولنده ازنه واجازه یدیوب وقف
مضانه المشدر . درس ودرد ایله مألوف وتعلیم خط وقرآنه ایله موصوفدر
یرمصحف شریف واوچ اقسام واوه اوچ رسولی وسائر آثار کثیره کتابت وایضاح
خطه اقدام ایلمسه یرشیخ عالیجنابه . ۱۱۶۹ تاریخنده ارتحال شقحانا بقا ایتمکله
بار املاک قریستانده رضه الله المشدر . رحلة (شیخ ابراهیم) لطفی عدد
حروف اضافیله تاریخ واقع ایلمه غه اشمه مدر . کذا فی تحفة الخطاطین .
مومی الیه السنه تاسعه دهم حافظ ابراهیم افندی دیمکله مکمل اولی جمادی
یوده هفتمه هفت ایتمه مخطاطلوه کبی کوچ هفتمه کورسی دیر لیسه . شاید تاریخ الحیث جامعنده خطیب سوده حافظ رتبه افندیه ترجمه .

الشیخ ابراهیم به علی یازیجی اورنه ده مدرسی قریسنده ساکن ایدی . مومی
الیه ۱۱۱۵ تاریخنده قره بنارده عالی وجود اولوب خفاف زاده حسبه افندی
همشیره سنه تزویج ایتمکله آنده بی تکلف خط ثلث ونسخی تعلم وتمشیه ایدوب
۱۱۷۷ تاریخنده اجازه المشدر . طریقه داعی انتساب وهذه نسخة کاسیة
اولمسه وابقای ایله خطیه یه اقدام ایدیه اسانه کرامه بولمشدر . کذا
فی نحفة الخطاطین . (۱۱۹۷) تاریخنده وفات ایتمسه ونجه سی علما متأخرینه
حره سنده رحمه الله المشدر . بیک خطاط شیخ حافظ حسین یوزه قریبی اولکرکیر
ابراهیم اورنه لیدر . بعضیدی بروسلی دیمشدر . شیخی زاده دیمکله
معروفدر اولوب سلطان مراد خان ثالث عصری جالسنه ثلث ونسخ خطاطیه
کذا فی مناقب هنروران عالی . سجده ۹۷۰ ره حکره وفاتنده شیخ عبد الله المعروف بشیخ زاده
ابراهیم وحیه به یونس خط ونسخ اولوب ازنه ایدوده استیلاء التواریخ
نام اثره [حرره الفقیر ابراهیم به یونس المدعو بوحیه الدرسنوی لسنة
تسع واربعین ومائة والف] صورتیله وضع امضا ایتمه کی کورلمکده قیاسلری
ابراهیم اورنه لیدر . شهرامینی دیمکله مشهوردر . خط ثلث ونسخی
اسمعیل زهدی افندیه تلمذ ایتمشدر . زنجیسی بوقادر وزنا واما
حره سنده در . مراجعت بویله . اسمعیل زهدی سید عبد الله خواجه آسه سه در لی سعید یازمشدر .

ابراهیم قره بلوط خواجه سی دیمکله مشهور دیمکله حافظ ابراهیم افندیه
تلمذ ایلمش رضی دیرلر . خط ثلث ونسخی مرادیه امامی حاجی حافظ
محمد افندیه تلمذ ایدوب مأذون المشدر ۱۷۹۹ تاریخنده جامع جامع
عزیزه امامی ارتحال دار بقا ایلمشدر .

ابراهیم ادهم السروی همسه وصفی افندینک قرنداشی ادهم افندیه

٥٥٤

١٧٥٤ تاریخنده سولطان محمد سنده توفی ایتمشدر . علمیه عربیه ده کوچک حسن
ابراهیم افندی دیمکله مشهور ابراهیم نامه افندیه اجازت المسند و خط نسخ و
نسخی یه رنده تمشیه ایدوب مأذون اولمشدر . کریستیانه ده صاری شیخ مکتبنده
بیه راولمقامنده معلم اولدقدن صکره ١٢٨٨ تاریخنده استانبوله کچوب اوراده جلوه
مسوری بشکاهنده واقع کوچک مزار لقده یه راولمیانده رفصه ایلمشدر .
مومالیه یه رفاغ عدد مصحف یازمسه ایله اکثر اوقاتی تفلیح جیبه ایله کچورمشدر
ابراهیم طنطاوی بقلوه فرط محبتله مبنی بقلواوی حافظ ابراهیم افندی دیمکله
مشهور تسمیه ایلمشدیر . کوچک ایاسوفیه ده واقع اهی جلبی مکتبی معلمی و
قصاب عبدالعزیز جامع شریفنک امام وخطیبی در . خط و نسخ خطه سنه
بوسنه لی زاده محمد رافع افندیه شاکرد اولمشدر ١١٧٩ تاریخنده استانبوله کچوب اوراده
مقیم ایکن ١١٨٠ تاریخنده وفات ایلمشدر .
ابراهیم نامقی ادرنه لیدر ١٧٤١ تاریخنده طرفنده ورلمسه براجازتنامه
بیوک ایاسوفیه مکتبی معلمی حافظ محمد زهدی افندیه مشاریه ایدوکی
یدیکی ایچنده اولمغله قید ایلمشدر .
ابراهیم نامقی آزمیر بوینده دوریچ قریه سنده به کهدار ادرنه ده توطن
ایتمشه وخط نسخ و نسخی کریستیانه ده صاری شیخ مکتبی معلمی حسن وهبی
افندیه تمشیه ایدوب اجازت المشدر . زجوس علما مشاریه ده سنه ١٢٥٥
اهم هم خطاط و هم ده زمره رماته دندر . عبداحد افندی تذکره رماته
نامی ایرشه ویرکن مومالیه خطاط احمد افندی ادرنه لی قیمی زاده دیمکله معروف
اولوب قیمی زاده قدیم یادی جیر کسنه استماع اولندی . ادرنه ده سرای
میدانده بکسواز مزلفنی یاسمطاسی بونرکدر . حاجی سعید نام دیکر
عشاقی زاده حمزه جلبی مزلفنه موقوفاتی محمد افندیه شکره مومالیه
افندی اللهکز آستوری آخمغه طاسه دیکدی (انتهی) ١٠٨٦ تاریخنده
استانبول ده بقا ایتمکله توحیی طغای جامع شریف خطیبی سنده مرقوم و فقیه
سنمک مزاری بوتاریخ موزونه در (تاریخ)

فانی کاتب بی‌حیس فلک — صاحب شهنه وکلام وشهرت
حفت احمد افندی خطاط — اولمیوب جانبه هفت رعونت
ایدی یردن ذاتنه پرتاب — سنلی اولدقجای جنت
بزم جنته مؤدبانه شتاب — هوره وغلمانه ایتدی صحبت
بیاض رعایدل دیدم تاریخنه — رحمکه احمد افندی رحمت

احمد ادرنه ده حزینه دار سنه یاتمکده مدرس مکه سنده خفاف احمد افندیه

٥٥٥

267

خط نسخ و نسخی خفاف زاده حسیه افندیه تمشیه ایدرك ١١٤٨ تاریخنده
اجازت المسند و بکدرمی مصحف شریف یازوب اولدقدن صکره دوستی
یارکاه براقمشدر . کتابی تحفة الخطاطیه .

احمد ادرنه ده چاوشباشه زاده دیمکله مشهور اولوب چیاده سنده متوطن
خط نسخ و نسخی خفاف زاده حسیه افندیه تمشیه ایدوب ١١٤٠ تاریخنده
اجازت المشدر . تاریخلرینه واردر . کتابی تحفة الخطاطیه .

احمد ادرنه ده محمود اغا محمد سنده ١١١٥ تاریخنده قدیم زیارت ساحه
وجوار اولوب مقدما معلم اولوب خط نسخ و نسخی خفاف زاده حسیه
افندیه تمشیه ایدرك ١١٤٧ تاریخنده اجازت المسند و سکز عدد مصحف
شریف یازدکدن صکره براقمشدر . تحفة الخطاطیه .

احمد ادرنه ده چیاده واقع جامع شریفنک امامی محمد افندینک ولد امجدی چیاده
امامی زاده دیمکله مشهور زاده در ١١٤٨ تاریخنده عالم ناسوته قدم باصمه
وخط نسخ و نسخی اونوز یاسنده ایکن شیخ زاده شیخ القراء ابراهیم افندیه
تمشیه ایدرك مأذون اولمغله کتبه المشدر . تحفة الخطاطیه مومالیه
اونوز یاسنده ایکن خطه مأذون اولدیغی دیکدی الحق مومانیه کامل
اون بش مومالیه افندینه تحریراً المسه (مولای الفقیر) نام طبقات
الفقراسنه (فی الیوم الخامس عشر من رجب الفرد لسنه احدی واربعمائة
والف عنه یه الفقیر احمد یه محمد امامی زاده الادرنوی عفی عنهما) صورتیله
وضع امضا ایتمشه اولدیغنه نظراً مومالیه بوکتابی اون اوچ یاسنده ایکن
قبل الوجاه یازدیغی کلدی تحمشدر .

احمد بن زاده دیمکله مشهور اولوب ادرنه نک کول محله سنده [ادرنه
اسوم محدثه کول محله سی نامیله محله اولیوب مقصد شریفه اجره ایله خواجه
بالی جامعی وجهات محله سنده بر ای اولدیغندن] یازدیغی عالم ناسوت اولمتله
نامی جهان احمد افندیه در . ولادتی بیت یوزبکرمی اوچ تاریخنده در
خط نسخ و نسخی امام زاده دیمکله مشهور بلیاه یاسامی سید محمد
افندیه تمشیه ایدرك ١١٩٤ تاریخنده اجازت المرده مستقیم زاده ایله
تحقیقه کوره ایکی مصحف شریف یازوب ویردکدن صکره یاسانی بقاسنه
موفور اولمسه ومحمد سیفه الدینه وصایای محمدیه افندیه مرکی ایله جوده
شاکرد بیشمیه یشمسه ١١٩٩ تاریخنده استانبوله کچوب شفاخانه بقاسنده التنه
ادرنه مزارلقده خانه قریبنده مدفون و سنه مزاری (مولای مغفور لا السید
خطاط احمد افندی) عباره سیله منقوشدر . یه دی بیرزاده یوسف ابراهیم بیکجه ده (٥١٥) صحیفه در .

الشیخ احمد افندی ادرنه لیدر . چاوشجی زاده دیمکله
مشهور مشایخ طریقتدن قادریه ده بیرس روشه حضیده
غایه خطیب مصاحف شریفه وآثار سائره نفیسه یازوب
بیرینجی رمانه سنه سورة الضحی وفاتحه شریفه کتابت ایدرك
ایدی . ربت صحیفه ده یکدیکی قدیم کتابت ایدوب غایت
یمن ظهور صحیفه ایله کوفی قرائنه ایدیوردی . عزیز طالب
محمد ضیاء الدین غایه کتابت ایدرك اعطا سیدر . بوترجمه
روضة الکتابه مأخوذدر .

احمد قرا انفقيه . اورنه بهجوية و تحصيل موقعه آرزوى سيد شيخ القرا شيخ زاده ابراهيم افندى سه خط مشقه ايله تمت و نسخه بكرى اوج باشنه اكيه ١١٦٠ تاريخنده وضع كتبه ماذونه اولدى . تحفة الخطاطين

احمد اورنه ده جانباز زاده ديكله مشهور در ١١٤٨ تاريخنده بازار عالمه وضع قدم ايتمه و خط تعلمه و نسخ سمن و كوشته اوزره يدى ياشنده اكيه ١١٦٥ سنه سنده جباله ياسا امامى زاده سيد محمد افندى يه ماذونه المشدر . تحفة الخطاطين ترجمه سنده احمد خانه الف على حمره نور

احمد به حاجى حسين اورنه ليه كتابى زاده ديكله مشهور در . ١١٧٢ سنه سنده قره جه بوايه محمد سنده فدمنداره عالم بقعه اولوب برادر زاده محمد افندى ايله برابر شغلى احمد دره ده خط تعلمه و نسخ بعد التعلم ١١٨٤ تاريخنده ذيل اجازه نامه سنى تعلم المشيخ ١٢١٠ تاريخنده ارتحال دار بقا ايتمكله استاذ اولمغله برادر بابا قريسنانده جواره بوسيده يه لرى قريسنده مدفوندر . زمانى اجازه نامه سنده كافه سنده امضاسى وصايجى ياسا جاسنه يفنده ١١٧٧ تاريخنده كتابت الى نسخه برحلية سعادتى وار در . الكى مصحف و بخارى و دستور يازديغى تحفة الخطاطينه مذكور در . يه لرى كتابنجى اصافه نده .

احمد خرب زاده مصطفى افندينك مخدوم مرحومى و تانب حافظ محمد افندينك برادرى محاسبه كاتبى ديكله مشهور احمد افنديدر . خط تعلمه و نسخى اوستاديه لرسنده و بعده حفاظ زاده حسين افنديدن تحشوايله اجازه المشدر و ١١٨٤ تاريخنده وفات ايتمكله نماز نامه التزه اورته مزار لقه اريه جيده ناظر كوشكى ده برادرى خطاط نائب افنديلك قربى قريسنه مدفوندر اولوب مزارى جاركوش خطب و بانقطاعيدر .

احمد اورنه ده (١١٥٥) تاريخنده تولد ايله ده مقدمه علوم و كمالى اوستاده خط تعلمه و نسخ كمال سمن و كوشته يحيا چى زاده حافظ محمد اسعد افنديدن تحشوايله اوده النى ياسنده اولمغله حالده ١١٧١ تاريخنده ماذونه المشدر و اكثر عمرى مصحف شريف يازمكله امرار افتمشدر . تحفة الخطاطين

احمد عبد الرحمن شريفى امامى حافظ احمد افنديدر . عرق هندسه و اصول اولنجه دكيمه كه جنينى اليه تعليمه ايده رك زمرة خطاطينه ١٧٤١ تاريخنده وفات ايتمكله اوزره مزار لقه جهه جيه قريبى قايشوغلى وسطه مدفوندر .

احمد جامع عتيقه شيخ القرا يانوها حافظ ديكله معروفدر . حاسن

268

بقايت هوب وضعيه الى يومنا هذا بوناى ايله شهر قسطمونى اولمشدر . تمت

نسخه استادى مراديه امامى جامعى حافظ احمد افنديدن تحشوايله مزار محمد اقراغزى لاصقنده ١٢١٧ تاريخنده ويرسه اوزره اجازه نامه سى [انا الفقير سيد احمد القرا بجامع عتيقه بحافظ يانوها] وضع امضا ايتمكله كوشكى ١٢١٤ تاريخنده وفات ايتمكله نماز نامه التزه اورته مزار لقه كورى ياسى جيه تنه كى يولى جنوبنه ظهر نده نماز نامه التزكيه جاره بوسيده مدفوندر .

سنه مزارى ١٢٩٩ استيدر نه منابع اولمشدر .

احمد اهجوبى زاده راسته غامش حافظ جلبه ١٢٢٦ تاريخنده وزه جلبى محله سنده قدمنداره ساحه وجوداولوب خط تعلمه و نسخى صارى شيخ كتبى معلمى حسنه وصفى افنديدن تحشوايله ماذونه المشدر وحينه عدم كلوم قريم يادكاريه اقامتدر . حول كوندنده ساعتجيلر حسنيه مالوف ايدى ١٢٨٢ تاريخنده وفات ايتمكله وزه جلبى سويى بيكاهنده كى كوهك مزار لقده يولى بوسيده مدفوندر . حال حياتنده هزاهس صاحب ترجمه خطابا [حافظ احمد ياشا] تاسيسه خطه بزدنده ايدوب واه واه ك] يوه مشدر .

سيد احمد حلمى يه سيد حسنيه جلبى قواقلى محله سى سويى امامى و ساجد مكتبى معلميه كه اوكتبك يه ١٢٨٥ سنه سنده البولى موجود اولوب حوصله انشا ايله المشدر . موى اليه خط تعلمه و نسخى يحيا چى زاده حافظ محمد اسعد افنديدن تحشوايله مأذونه المشدر . كنه وى حسنه خطه يك جوده ساكر و بتسيرحسنه و صباح زاده مؤلفينه اكيجى زاده مرحوم الحاج على افندى كبى ذوات عاليقدره وضع اولمشدر . زمانى اجازه نامه لرينك هامه كافه سنده امضاسى واه در ١٢٤٦ تاريخنده ارتحال مشفى دار بقا ايتمكله نماز نامه التزه اورته مزار لقده وسطه واقع بولى زوه اغاجلى التزه مدفوندر سنه مزارى قارى ناجى كن برقاوه دار در

احمد حمدى سليمانيه كوهك بازارنده واقع سنانى ديكاهنده كى كوهك يولى برماده سى قالمسه اوزره صاف جامعشريفنك امامى و مكتبنك معلميه . خط تعلمه و نسخى حقى خطاط ديكله مشهور مصطفى فوزيه افنديه تحشوايله ماذونه المشدر و ١٢٤٤ تاريخنده صدر اسبق حلبى مصطفى پاشا حفيدى حسن بكم حسنه خطه اجازه نامه سنى زمانى اجازه نامه لرينك اكثر ينده امضاسى شاهد ان لقده در .

احمد حمدى حوكه لى احمد افندى ديكله معروفدر ١٢٦٤ تاريخنده

المضبوطة خاليا عن الدلائل المبسوطة متوسطا بين التفريط
والافراط فان خير الامور الاوساط فشرعت بعون الله تعالى
وتوفيقه في اليوم الثامن من جمادى الاولى في سلخ شهور
سنة الف ومائتين وعشرة في زمن مقاساة الحروب والغلاء
وشدائد البلايا والمحن ووقوع الهرج والمرج بخروج البغاة الاشقياء
وبعض الظلمة من الوزراء والامراء مع جمع كثير وجم غفير وفرقهم
في البلاد كجراد منتشر الى ان بلغت القلوب الحناجر وفسدت
امور المزارع والمتاجر هنالك ابتلي المؤمنون وزلزلوا
زلزالا شديدا ويقول المنافقون والذين في قلوبهم مرض
ما وعدنا الله ورسوله الا غرورا. اللهم انصر من نصر الدين
واخذل من خذل المسلمين ثم انه ليس يرضى الناعد نفسه
من زمرة المصنفين بهينات بل الدعوات الصالحين
من الناظرين من هذه الورقات فان فاتني منهم الثناء الجميل
في العاجل ففي ما ارجوا من الثواب الجزيل في الآجل هو الذي
لفقر بعدم الاستطاعة وقصور البضاعة وكون شروعي في هذا
الامر الخطير من الغطاعة ومن البين ان كتابة الاشكال الهيئة
فان وقع فيه سهو في شوم الانام وان اتقن لشئ فرمية
من غير رام وما احسن من قال مذ اربا به الحال من ذا الذي
ترضى سجاياه كلها كفى بالمرء نبلا ان تعد معايبه وانا

Soulevez les marges
légèrement
Merci.

اسأل الله تعالى واهب العطايا ورافع السهو والخطايا ان يجعله
خالصا لوجهه الكريم ووسيلة الى شفاعة رسوله الفخيم يوم
لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم وتسمية كشف الغيوب
لجلاء القلوب فالمرجو من الاخوان والمخلص الخلان ان لا ينزكني
ووالدي وجميع اقاربي في صالح دعواتهم في خلواتهم وجلواتهم
شكرا لما استمد وامنه هذا الكتاب لان من لم يشكر القليل لم يشكر
الكثير ومن لم يشكر الناس لم يشكر الله كما نطق به رسول الله صلى الله
عليه وسلم صلاة دائمة مستمرة الدوام على مر الليالي والايام عدد
كل واحد وظل كل ذاكر قبل الشروع في المقصود ترجمة المص
رحمه الله فاعلم ان المص رحمه الله تعالى وهو الشيخ محمد بن علي الدرس
الفاضل كان اصله من بالي كسر من قصبات بوسوحال بحر الروم
واشتغل بالعلم الشريف هناك اولا ثم جاء الى قسطنطينية وكان
ملازما لقاضي عسكر السفونة عبد الكريم حتى ثم صار قاضيا ثم في ادرنه
المحمية ثم اتصل الى خدمة الشيخ العارف الرباني مولانا عبد الكريم
القرماني من خلفاء الشيخ العارف بالله تعالى بير آدم قدس سره
العزيز ونال به علي يده واشتغل عنده بتصفية القلب بالرياضات
والمجاهدات ثم جاء الى ادرنه المحمية ووزع جميع ما اخذه من الشيخ
لاصحابه على موجب الدفتر ثم اشتغل بتدريس العلوم النافعة
من الحديث والتفسير والاخلاق بحاشية البيع المذكور في المدرسة

الى

267/2

التي بناها مولينا عطاء الله في البركي واعطى تدريسها للاولى
المذكور بناء للاخوة بينهما ولذا ينسب الى البركي وكان فاضلا
دينا تقيا نقيا صالحا وراعا زاهدا قانعا بالبير معرضا
عن اهل الشهوات واللذات الدنيوية ٩ واعظا ناصحا
ناهيا عاملا بسنة سيد الانام صلى الله عليه وسلم
وعلى آله الكرام توفي في جمادي الاولى سنة احدى وثمانين وتسعمائة
بالقصبة المذكورة ودفن هناك وقبره هناك يزار
ويتبرك به وهو يومئذ ابن خمس وخمسين سنة والمصنفات
عديدة ومن اشهرها الطريقة المحمدية وهو الحقيقة
مختصر احياء العلوم للشيخ الامام حجة الاسلام ابو حامد محمد
الغزالي عليه رحمة الملك العالي وهو نفيس جدا وسبق اقلامهم
وانفاس الهما الكيس وايقاظ النائمين ومعدا لصلاة
وزخر المتأهلين والاظهار والعوامل ودر البتيم في علم
التجويد وامتحان الاكياد وهذا الكتاب الذي نصدد بالشروح فرغ من تاليفه في ذي الحجة الشريفة سنة
احدى وسبعين وتسعمائة روح الله تعالى روحه وفتح من فتوحه آمين فهذا اوان الشروع في المق
بعون الله الملك المعبود فنقول وبالله التوفيق وبيده السداد التحقيق قال المصنف رحمه الله تعالى
بسم الله الرحمن الرحيم الى آخره

السلام عليك يا اخي احمد افندي وبلغ سلامي على مصطفى افندي المستحدم المامور
برعاية شمسي وعلى سائر الاحباء

٩ كما كان استاذنا الحاج ابراهيم افندي
المشتهر بكوجك حاجي ابراهيم افندي
بكثر بكى نال الله شفاعة اميه
يامعيه بحرمة سيد المرسلين

فرغ من تاليف هذا الكتاب المسمى بجلاء القلوب يوم الاثنين اخر النهار سابع ذى الحجه ولم يقل شهر ذى الحجه لعدم وجود الراء
فى اول اسمه كما ربيع ورجب ورمضان لان لفظ الشهر انما يجئ على ما كان فى اول اسمه راء كما ذكر كشف الغيوب على جلاء القلوب
للحاج محمد امين المشهور بالحاج باشا افندى الارنؤدى رحمه

بوخ دخى الحاج نائب افندينك مجموعه سنده

نقلا بو رايه نخشيه اولندى

وسلام عليكم ايها المؤمنون

استعمال المنور

فاشرف على

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله الواحد القهار العزيز الغفار مقدر الاقدار مصرف
الامور مكور الليل على النهار تبصرة لاولى القلوب والابصار
الذى ايقظ من خلقه من اصطفاه فادخله فى جملة الاخيار ووفق
من اجتباه من عبيده فجعله من الابرار ويسر من احبه فرقده
فى هذه الدار واجتهدوا فى مرضاته والتأهب لدار القرار
واجتناب ما يستخط والحذر من عذاب النار واخذوا انفسهم
بالجد فى طاعته وملازمة ذكره بالعشى والابكار وعند تغاير الاحوال
وجميع آثار الليل واطراف النهار فاستنارت قلوبهم بلوامع الانوار
احمده ابلغ الحمد على جميع نعمه واسأله المزيد من فضله وكرمه واشهد
ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله وصفيه
وحبيبه وخليله افضل المخلوقين واكرم السابقين واللاحقين صلوات
الله تعالى وسلامه عليه وعلى سائر النبيين وال كل وسائر القالحين
اما بعد فيقول العبد المسكين المفتقر الى الله الملك المعين
الحاج محمد الامين لما اردت ان ادرس الكتاب المرغوب الموسوم
بجلاء القلوب للمولى العالم الفاضل والمحقق الكامل محمد بن پير على
البركوى ولم ار له شرحا يشفى العليل ويروى الغليل شرح الله تعالى
قلبى ان اشرحه شرحا يحل الفاظه ويسهل احكامه ويبرز ما كمن
فى حجب عباراته ويغرف ما كمن فى اصداف اشاراته جامعا بالمسائل

المغفور له

ویتوفی قهپه سنج وفات ایتمکله اوراده رحمه ای ایلمشدر . ویتوفی قبلی
قللی اوغلی علی بك حسه خطی بولنانه تشوه ایدرك اخذ
اجازت ایتمشدر .

احمد زهنی علما: متأخرینه حره سنده مسبوق الزمره شیخ القرا:
عمر یکه یاشالی موسنا حافظ احمد زهنی افندیدر . خط ثلث
ونسخه قوتلی المکتبی معلمی حافظ عبدالله رشدی افندیه تشوه
ایدلمش اجازتی بوده مستدر .

احمد رشدی شیخ القرا: عمر جمعی جلبی دیمکله مشهور اولوب خط
نسخ وتعلیقه صاحب کتابت ایدوکی صفحاتی تذکره سنده مرقوم در .
رشدی مخلصیه زجرسی شعبان ۱۲۵۶ سنه سنده رسالتلو سرخانلی محمد رشید در

احمد رشدی زجرسی شعبان ۱۲۵۶ سنه سطوه اسکی جمعه ناظری حاجی
احمد افندیدر . مومی الیه خطوط متنوعه ده ید طولی اولوب ثلث ونسخی
رلکچی زاده حافظ محمد سعید افندیه تشوه ایدلمش ماهر یاسه ایله استعداد
وخط تعلیقی شیخ اکوسوم صالح زاده موسنا اسعد افندی حضرتلری موسنا
شرف افندیلرك اوزره قاضی بولنیغی هنگامده آنده معلم ایدلمش اجازتنامه
الرحمه بسنه یدی روح عمار اولمشدر . بات باشاده کی سبیلك تاریخی
بوزاتی خط رسیدر . اولباب دار دولم دیمشدر . بیت مقطع تاریخ
کلك رشدی ایدر تاریخی یازدی زاره توسیل ایتدی یه لطفن اسعد یا
نتر ۱۲۸۴ تاریخنده ارتحال ایتمکله اوروه مزالیغنه مبلغ بقایای انعامیه ایله
قرستانه محاری اوروه وسط جرنغ مدفوندر .

احمد رشدی دره حافظ احمد دیمکله شهرت شعار اولمشدر . خط ثلث و
نسخی رلکچی زاده حافظ محمد سعید افندیه تشوه ایدلمش اجازت المسه وخطی
مرتبه کمال ایصال ایتمشدر . بر مصحف شریف ومولود نبوی کبی بعضه آثار
یادگار براقوب ۱۲۹۵ تاریخنده وفات ایتمکله مزبه بك مسجد شریفی قرینه
تبه مزالغنه دفن اولمشدر .

احمد رضائی صنعه وقی زاده حافظ احمد افندی دیمکله مشهور در . خاص
قرونده واقع محمد پاشا جامع شریفك امامی وسقفنه کائن اولوب موفقا
قراب اوروه مکتبك معلمی ودرسی جامع شریفك خطیب وکیلی ایدی .
خط ثلث ونسخی اوزره کوچك اسطره واقع اخی چلبی مکتبی معلمی حاجی حافظ
علی نورالله افندیه تشوه ایدیلمش وفاتنده هیکره ده رلکچی زاده حافظ محمد
سعید افندیه تعلیمه اخذ اجازت ایلمشدر ۱۲۹۶ تاریخنده وفات ایتمکله

269

بجمه نیزده موسنا نظری افندی قرینه رحمه ای ایلمشدر . مومی الیه حاجی
خط طینه شیخ همدانی وحافظ عثمان واسماعیل زهدی واشالی برجوده
وفات کرامك کتبه آثارنده بولنیغی خطوط نفیسه ومرقعات وشعرای
شامات دیوانلرنده برخیلیسی جمع ایدوب بوندلرده بر قاچ صنه ورروسو
طولدرمسه وبوندرك کل بومع زیارت ومطالعه وتقبیلی کنه وصنه برد وظیفه
عد ایتمسه ایدی . زیارتنه وارانلرده خط ایله یازی زواتی بوندرده بعضلرینی
زیارت ایتمه برابر ایدی . اورنه زده ظهوره ایمه مشاهیر خطاطینك قسم
اعظمی وقبرلرینی وتاریخ وفاتلرینی وقبرطاشلری کیمدن خطی اولدیغنی بلوب
وسویلیه ایدی . هیچ بر کتاب وفاتی استیعاب ایتمش معاصر اولدیغی جرنغه
اولباب تألیف اولنمه براری وارایسه ده رسترس اولنه مزدی . مومی الیه
صوابجیلك معماری اولوب بسته ظرافتجه برایکی رقعه ایجکی مشهوردر .

احمد رضائی دریلی حافظ احمد دیمکله مشهوردر . بستانجی زاده حسه
اغاتك حلیمه لقطه جی زاده محمد سنه ۱۲۹۷ سنه سی جمادی الاخره قونیه ده
عالم وجود اولوب شرح عقاید قره علوم عربیه ایله مفتیی طریقیله
حسبه افندیه تدریس وثلث ونسخی قره بلوط مکتبی معلمی حافظ حسه
حسنی افندیه تشوه ایتمسه وخطه اخذ اجازت ایتمشدر . اونوه
طقوز مصحف وبیك رسائل ویکرمی سکز مولود نبوی ویرمه رتقاع شریف
یازمسه وحسه وصفی افندیه بعد وفات قالمه اوروه نصف مصحف شریف
ایله خط طیه سازه نث نصفصانی اوزره اوروه نصف وربع برقاچ مصحف
رقعا اتمامنه موفق اولمسه آخر عمرنده کوزلرینی محمد طاهره الحمنه اولمه اوروه
امراض اوقات ایلکده اولدیغی حالده (۱۲۷۷) سنه سی شعبانه شریفلك
بدرسی اوجنجی جمعه کونی یتمسه الی باشنده وفات ایتمکله بجمه تیزده طاهره
جوارنده رحمه ای ایلمشدر .

احمد صادق بك ابن مطلع سلیمان پاشا حاجی صادق بك دیمکله معروفدر
خط ثلث ونسخی شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیه تشوه ایله ماذون
اولمشدر . ۱۱۹۲ تاریخنده مدار یه امامی حافظ محمد افندی طرفندن عطاء
زاده سلیمان سری افندی یه ویرلمه اجازتنامه امضاسی وبندرجاتنده
جامع شریفنده (اللهم انی اسئلك العافیة فی الدنیا والاخرة) وسواسی عبد
العزیز افندی رکاهنه یازکار اولدیغی یازلمشدر .

احمد صوفی حاجی صوفی افندی دیمکله معروفدر . غازی مجاهد جامع شریفك
جمعه واعظی وخزینه دار سنانه بك محمد سی مکتبك معلمیدر . خط ثلث

٥٥٨

ونسخی علامہ مکتبی معلمی حافظ محمود الحمیدیہ مشہور ایلہ اجانت المسہ
و ١٢٩١ سنہ سندہ وفات ایتمکلہ مکتبی ساحہ سندہ رفیدہ ای المشہ .

احمد علمی اورنہ لیسہ . ثمت ونسخی بجا فیض زادہ حاجی حافظ محمد ایسہ افندیہ
مشہور ایلہ مأذونہ ای المشہ . بندرجی حانونہ جامع مشہور محلہ سوک دستی
اولہ رفیہ ١١٩١ تاریخی کتابت ای المسہ بر عدد حدیث اسعار تدری وار دہ .

احمد نوری اورنہ رفاعی علی بک محلہ سی سکنہ سندہ ١١٥١ تاریخی
محلہ رکھوزہ بانلارہ عالم ناسوتہ ای ایلہ سنتی اونہ طقوزنہ واصل دورونہ
مسہ خط بیل درعیت حاصل اولدقدہ ١١٧١ تاریخی خط نسخہ ونسخی بیدزادہ
حاجی احمد افندیہ مشہور ایلدرلی نائل اجانت ای المشہ . حاجی زادہ رکھلہ معروف
اسکندہ یاہ تموط طاسہ محلہ سندہ حافظ اسکندہ رکھلہ معروفدہ . خط
نسخ ونسخی مقرہ لی نامی رکیدلہ طاسہ مکتبی معلمی حاجی حافظ مصطفی عزت
افندیہ مشہور ایلہ اخذ اجانت ایتمسہ وخط تعلیقی سمی خوریلہ الہ
کوزمشہ . برجوعہ قرأہ کریم واذعار وسائر کتابت ایدوب سویہ فلی
مناسبلہ ریاضہ یکلدی قیریم یاہ دیمکلہ کرأتہ واقع اولمسہ برادہ انیس
السامریہ نامی اورنہ تاریخی استنساخ ایلمشہ . زمانہ کی مقبرہ طائفہ
لھما نسخ اعظمی بولنمق خط دستیہ . سنی اشتہ یکلہ عدۃ فلہ
متعدد اولمقلہ ١٢٠٩ سنہ سی شتریہ تاسیس ایتمی کونی ارتحال ایتمشہ .

اسماعیل بہ احمد اورنہ رہ سلطان سلیم جامعی قریبندہ طاسہ اوطہ رمحلہ سی
سکنہ سندہ بیاری زادہ رکھلہ عرفیدہ . بیدری بیاری احمد افندی اورنہ
محلہ سندہ بابہ کتابندہ ایدی . تحفۃ الخطاطیہ مؤلفی سلیمان سعد الدینہ
افندیلرندن جدی محمد یستیم افندی ١١٧٧ تاریخی مولودیتہ اورنہ یہ مرتوف
اولدقدہ خدمت وفایدہ استنساخ ایلمسہ ایدی . کتہ واری ١١٧٠ تاریخی
بانلارہ عالم وجودہ ای ایلہ خط نسخ ونسخی خفاف زادہ حسیب افندیہ
مشہور ایلہ ١١٤٩ تاریخی اجانت المشہ . اونہ سکز صحیفہ واوتوز ورقہ
اذعار واکلی یوتوز ورقہ رسائل ورسائل نسخ ورسائل یازمشہ . اسبو قطعہ
آلتی شاشہ سولمشہ . [قطعہ]

جانبیکی کورمز دوشرہ نقل ایدہ صفاتلی بیاری زادہ یہ لطفین قرہ خط یازیلمش
کلامی خوبہ خطاط دھری ایتہ بر بیاستفادہ بیمایتہ کرکشری نلن یوولہ بیاریلمش

نسخ ١١٧٩ تاریخی جانب حجازہ عزیمتہ جیلدوزہ صورۃ عہدی بعد الردا
رفعت دارینقا ایتمشہ . مولد ایات ١١٦٥ تاریخی یانسہ اولدیغی یرفہیمہ
برادہ ایلہ شرحی سلطان سلیم کتبخانہ سندہ محفوظدر . الوح شرفدہ جامعیتلہ

٥٥٩

صنعت صانع جرجی جلی خط ایلہ ١١٧٨ تاریخی دیوان یانلسہ اوسولف
(قال النبی علیہ السلام شفاعتی لاھل الکبائر من امتی) بولندی اولوب زینہ
(بتوفیق الباری بیاری زادہ) نامیلہ وضع اولنمش ایدی حجازہ عزیمت
ایدہ جکی حسرتہ دہ یادگار براقمشدر . نفایس و دیوانی وجیب نویسانہ
اولدیغی دخی خط و خطاطانہ نکتہ در . جامع عتیقہ محرابی جنبندہ کی
تجویف دیوارینہ موضوع مجور رکھلہ جانی یہ سولیمنہ اوسوہ اشبو (قطعہ)
مجور رکھلہ جانی عنا بتجمل ون نفس فقیہ مرغوم ای المنی وہو
دخی محبوب ضد الحبۃ یرلوزہ یدہ اولدی یہ سوی شرفوی شفاعتہ یکلوزہ
نثر بوزانلہ خط دستی ای ایلہ لوحہ شکلندہ ایدی تعویذ طاقیہ بابانہ سرخالیدی
اسماعیل عیسی یکلدی قریہ سندہ قاضی اسماعیل افندی رکھلہ معروفدہ .
اسکی تقویمجی زادہ فیوسی بلکہ سنہ کی خطہ بولندیکدہ ١٠٧٦ تاریخندہ
وفات ایتمکلہ تپہ مزار لغندہ دفنہ ای المشہ .

اسماعیل حقی حافظ القراء خط نسخ ونسخی اوج شرفی مکتبی معلمی بابا
حافظ شریفندہ مشہور ایلہ اجانت المسہ وآخر عزیمتہ رکھلہ مصحف شریفہ
کتابتہ استحصال امر معیشت ایلکدہ بولنمہ ایدی . بیک اوج یوز سنہ
ارتحال دار بقا ایتمکلہ بکمکہ جامعندہ بیشکاھندہ کی قبرستانہ تربہ
قریبندہ دفنہ ای المشہ .

اسماعیل شاہ حاجی اسماعیل افندی رکھلہ معروفدہ . یکی عمارتہ اوجہ
جامع رکھلہ مشہور اوسوہ بدوی احمد پاشا مسجدینہ امامی وطاغ دویلہ
مکتبنہ معلمی ایدی . ثمت ونسخی رسالکبی زادہ حافظ محرر سعید افندیہ
مشہور ایلہ اجانت المشہ ١٢٨٤ تاریخندہ وفات ایتمکلہ یکی عمارتہ
صاری بابہ قبرستانندہ دفنہ ای المشہ .

امیہ نامی محمد در . سرتبتدار حمزہ پاشا محلہ سی سکنہ سندہ قاضی امیر افندی
رکھلہ معروفدہ . مولد ایلہ اورنہ فاطمہ دی طرفندہ نواحی نیاتدرندہ انتظام
اولنمہ ایدی . خط نفیسہ ماہر ومولعی انادیلہ ظاہر ایدی . بیک
جودہ مصنع لوحہ ترتیبی ایلہ وہب احبابہ وایلہ الحد ایلہ ایدی ١٠٧٥
تاریخندہ وفات ایتمکلہ بنویہہ باشندہ کی کوچک قبرستانہ مودعا ایتمکلہ
وحدی افندی حضرتلرینک قربی قریبندہ دفنہ ای المشہ .

امیہ نامی محمد در . فلنہ مشربہ ویریشمہ حالی برزاتہ اسم استعمالی
ایدی . یانیجہ برقاچ کتابتہ ایلہ ای دیکہ کتابندہ کل یولہ برجزوی سہوی
برمصحف یازارمہ یوزالتی ایکی یوزغرسہ ھدیہ ایلہ طالبدرلہ اھدا ایدوب

سید اسماعیل افندی روضۃ الکتابیہ مشاریلہ ترجمہ
بروجہ آتی در . محرر سی اورنہ رہ روضا وجمالہ دولت
اکرم واکمل آتی رہ تکلہ الرحیم سبحانہ علی افندیہ اقرأتہ
وکتابہ دیوانہ نت رانسہ شرقی خلقی زات ملک سیرتہ
سیرتنا وھر خطہ حسنہ وردہ خطہ نسخ ضبط ای ایلہ یازکیتہ
صاحبہ خواہ کتبہ ای المشہ در . خصوصا خط دیوانی رہ شاہ
الرات ترتیبہ برنلہ ریسہ ای المشہ در کہ قلم رقومدہ
بابدہ رسانہ نقطہ ای اسماء عرفاء کشندہ ریسہ سی سالہ ایلہ
بوصفہ فلکہ سیر خلق سکات رحیمہ زائد رسندہ . فی الفقہ
وفتہ شتابانہ کی خطدری بیراہ خط نویسان جریدہ ایدیکن
مستغنیہ عمد البانہ در . وکتابہ دیوان خاقانیہ نائل شاہ
بالبانہ در ای ایلہ ای ایلہ اعتبار رنہ رہ شہد وعیانہ .

لہ سن الیوت دیوانی طبع ای نیاتہ اشبو خط اساتیدن بولنمہ
بیاری زادہ مرحومدن ایدیکدر . [قطعہ]
عمارتی عالم بمارہ کورزلی روحانیاب ایتمہ
بیاری زادہ یہ نکتہ خطہ اوجہ لطف بابیلمہ
کمالی نوخطان عصری تھی بیر سوالاتیلہ
بیمایتہ کرکہ یوقسہ خطی دیارہ بیاریلمہ

٥٦٠

الكلد لفيسه ايكمكده ايدى . بو صورتله يوز اللى عدد دى مجلد و نسخه شريفه كتابت
اجتمه و ١٠٨٤ تاريخنده وفات ايتمكله بالكز كوره ليسنده واقع وليده
محفوظى قرستانى رفيده اى لمشدر . كروه عياشيه ايدى .

[حرف الباء]

بكر ريشاد سراجخانه باشنده كى جشمه قرينده اليولو جودى اولمايله
مكتب معليه سى . ثلث و نسخى مراديه اما مى حافظ محمد افنديه
نسخه ايدوب مأذونه اى لمسته ١٠٤٨ تاريخلو براجانتنامه سى امضا
وضع ايتمسه ١٠٤٩ سنه سى رجبه ستر لفيف اوله لبسنده ره رخالى نزاده
محمد افندى به اجازت ويرلمشدر .

[حرف التاء]

تائب محمد ابن مصطفى خربه نزاده ديكله شهرتداره در . نامى
مولوى خطاط الحاج محمد افنديدر . خط نسخ و ثلث و تعليقى
اوزيده رسنده بعده خفاقى نزاده حسيه افنديه نسخه ايدوب اجازه
اجازت لمشدر . سراجه جايتوسنه واقع حاجى علم الديه جامع
شريفه خطه ايله واردر . سراى دره كاهنه سماعخانه سنه
خوارزم كى طغرا بونك خطدر سنديدر . اشعارى شماره سنه در .

تابعى ادرنه ليدر . نامى عليدر . كاه فيضى كاه تابعى تخلصايتمكى
انيس المسامرينده ركنده ثلث و نسخ و تعليقه خوسه نويس و دقته
كتابته ماهر بر وجود نفيس ايدوكى تحفة الخطاطينده مسطوردر
نوهالكه استه مزل اى لمشدر كوره مولانا ابى عبد سليم فانى رحمه الله
وشعراده اى لفيضى وخط دستى اولدوغنه براهنوده عدولى
نسخه سنه (انعقد الفراغ منه كتابة هذه النسخة الشريفة في ليلة تهف
شعابه عمت ميامنه بزيد الفضل والرحمه في سنه احدى وثمانيه
وتسعمائة على يد اضعف عباد الله القوى فيضى ادرنوى) صورتيله
وضع امضا ايتمسه اى لمشدر نظرا رفن خطه فيضى شعره ره تابعى
تخلصى استعمال ايدرك نظر اعتبره . اشعارى شماره سنه در .

[حرف الجيم]

جلدلى بك نامى محمد در . اصل كوله ابراهيم پاشانك حفيدلرندن ادرنه
فتوحات اوجاغى ناسوتى اى لمشدر . تاريخ نويس و در دكى مجيدى ثانى
واراديه . ثلث و نسخى يحيى شكرى افنديه نسخه ايدوب اجازت
المسه و بعده مصحف شريف يازمكله باشلمشدر . بعضه مقاماتى يازدقدن

271

يل لغوبه خبره بولمق فهمى فاضلمقدمه متفاعد اولمايله حاكم بيت اوجاغى
يوزاده برسنه سى رجبه شريفه بكرمى برنجى كونى ارتحال ايتمكله محجوبه قرستانى
رفيده ايدلمشدر .

[حرف الحاء]

حامى در ويسه حسه (١) خط تعليقه استاد ويسنه يه ثانى روح
عمادر ١٠٨٥ تاريخنده وفات ايتمكله مسعوديه جامعشريفى خطوسنه
مدفون و نفسه سنه نزاده (٢) بو تاريخ مونوسنه . (تاريخ)

كتدى ثانى عمارى رومدى ايليوب غزو يقارن جرايه
قيرين نورايله محاوفيد حسه جلوه كاهن اولدعوسه جماله
فوته روشدى براعلو تاريخ
قبرده ويسه حسه اولر جنانه

نژاد اشعارى شماره سنه در . قبل طاشنده حامى لفظى مرقومدر .

حسه ابن احمد جركس حسه جليبيدر . احمد زاده حصاريكه بنده
در محرريه سى و بعد المعقوله داخل معنويسيدر . ادرنه ده سلطان
سليم جامعشريفنك باجه خطوطى اجوحسه چلبينك ابدوكى
وبيك تاريخنده برايكى سنه صكره وفات ايدركه خط وخطاطانه وكزردر .

حسه ادرنه ليدر . كوسج بيابه محله سى ساكنى سنه يعقوب نام
زاتك صلبنده ١١٢٢ تاريخنده يازدغى عالم ناسوته اولمغله حسه
خطى ديه شهرتداره اسماعيل افنديه تلمذ ايله ١١٦٥ تاريخنده
نائل اجازت اى لمشدر . كذا فى تحفة الخطاطيه .

حسه اسكى جامعشريفك جمعه واعظى و علوم عربيه ده اكمل
زاده مولانا حسين على افنديه خواجه سى الشيخ حافظ حسه افنديدر .
حسه خطده استادى تحقيقه اولمامسيله برابر نه مانى اجازتنامه ارقه
لهجه سنه كافه سنع امضاسى واردر . نزهة علما : متأخريه ده سنه در .

حسه حسنى قوانلى امامى و ساجد مكتبى معلمى سيد احمد حلوانى افنديه
فرزند لهدر مندى در . خط ثلث و نسخيه بدر لريندن تلمذ در .
١٠٧٢ تاريخنده بدرى طرفندن حسيه برسرى نام زاته ويرلمسه اولان
اجازتنامه ى (وانا افقر العباد المحتاج الى ربه السيد حسه الحسنى
بن السيد احمد الحامى افندى) صورتيله وضع امضا ايتمشدر .

حسه حسنى ادرنه ليدر . ثلث و نسخيه در لكى زاده حافظ
محمد سعيد افنديه منتهى ده بلوط مكتبى معلمى حافظ حسه افنديدر .

(١) عمار حسين خوجه سنه ادرنه در ويسه عمدى مولوى خانيه
تعلم و تحصيله ايله اجازت ايتمكين

(٢) شماره سنه زجرسى دكلدر . عاى لفظى افنديه سوتيكى

٥٦٧

١٢٨٧ تاریخنده وفات ایتمکله بحوشه در قطری افندی قبرستانده مدفوندر

٦٧ حسه حسنی بك حسه راسبوجیلی مصطفی پاشانك حفیدی و ادرنه قاضیسندن سنه مسوده الذکر علی الاکمل محرراً سنه ۱۲۷۲ خط و نسخ خوشنویس امامی و مکتبی معلوم احمد حلمی افندی به تسوید ایدرك ۱۲۷۷ تاریخنده اجازت المسه و ۷۸۱ تاریخنده جانب صجازه عزیمته اوزاره ارتحال دار بقا ایلمشدر .

٦٨ حسه خطی ادرنه لیسه . خط نسخ و نسخ فواتحلی امامی سید احمد حلمی افندی به تسوید ایله مأذون المسه و برجوده اجازتنامه مرحوم مصطفی کوزه لکلی کی ۱۲۷۸ تاریخنده طرفنده کتابت اولنمشدر بو مصحف کوچك مشدر .

٦٩ حسه رضائی نفشی طریقنده شیخ دادر افندی به مأذون اولوب یقه لی قاسم افندی جامعشریفنده ختم خواجه ایتمکله بزم الفصاحه واقع ستایه پاشا مکتبنك رضی معلمی ایدی . خط نسخ و نسخ در لکمی زاده حافظ محمد سعید افندی به تسوید ایدرك اجازت المسه و خط تعلیقی سمی خودیله اکتوبرشه ۱۱۹۹ تاریخنده ادرنه لی رویسه لواسیلیدیکی حره ده ریسعادتی هجرت و ستة و مکوره ده اوزاره دار القراره رحلت ایتمکله مرکز اداری درکاه شریفی ساحه سنده دفنه اولنمشدر . اوچ شرفلی جامعنده منبرلی صاحب حرمتنه لی کوشره لی (رأس الحکمة محافظة) بوندن محصول دستیه .

٧٠ حسه واحد بك ابه الحاج محمد بك ادرنه استرافی زاده اولدقدر . خط نسخ و نسخ حراف جامعی امامی احمد حلمی افندی به تسوید ایدرك اجازت المسه و برفاتح مصحف شریف بارکاه پرافتحه . سنی النبی مجاوزاتی ایدیکی حالده ۱۲۹۱ تاریخنده وفات ایتمکله نشانه التنه اسکیجی زاده لك قبری قریبنده دفنه اولنمشدر .

٧١ حسه وهبی کریستاغ زاده واقع حصاری شیخ محمد افندی مکتبی نامی دیکرلی طاسه مکتبك معلم اولی و عالمان متأخرینه حره سنه مسوده الذکر وهبی محمد حیادده افندینك اماری و خط الحاج مصطفی رضا افندی به براده مهدیه مسقط رأسلری قریه علی فقیها سنده اقیمی قراده قریه سیده . سنه رشده واصل و تحصیل کاله ده و نسخ یه بحث حاصل ایلمشدر ادرنه یه کلدکلرنده میرمیلان سنه تمکله ایله مقدمه علم و فضل اولوب خط نسخ و نسخ در لکمی زاده حافظ محمد سعید الطبعی افندی به تعلم و تلمذ و علوم عربیه یی قاضیلی مرحوم الحاج خلیل افندی به تدریس ایله بکیسنده ده اجازت المسه و دخی

٥٦٨

272

بنا ایله اخذ اجازت ایتمکله وکیسه اولمشدر ایکی کتب عربیه یی الحاید یازمسه والیوم کافه سی فرزندلرینك آنی الذکر وهبی حافظ عمر رضا افندی زاده محفوظ بولنمشدر . شفاء شریف و رسولی الحیاة و هزب الاعظم و اهتزاق کبیر و امثالی یاسمه اولوب اثر جلیله کتابتنه موفق اولدیغی کبی مصحف شریفه اولوقه عدد بیك اقچه تحریرك سیصان الیه اولوقه یدی یوز اوتوز ره اولدیغی رجا جزئیه [خارجا: اجلاس تحریرك فرزندی ساغه سولیسقطه مولده] ایاسوفیه شریفی جمعه جلیله سنه قدر یاتوب ۱۲۷۷ سنه سنده زوال حیاته مستغنا ایله عالم دار القرار الرحمانه اولوقه قاکیدیسنه ویره جلیلی سجودی بیشکاهنده واقع کوچك مزار لقده دفنه اولنمشدر . سنات وزاری شرکاسنه حافظ شریف الحاج مصطفی افندیزاده خطیبه . مرحوم الحسه خطه یه چوقده ناکر دستیه یشمشدر . فقیر جامع الحروف رضی هرفنه بنا ایله اطفال وکیله وکیسه علوم عربیه یی و نسخ و نسخ تواضعی بوزانه تحقیق و تکمیل ایلمشدر

٧٢ حکاك ادرنه والیسی حره سنه ترجمه سی رکوره یاسه یفتیس زاده اسعد مخلص پاشا مأمور ادرنه یه کلدیکی اثناده مرحوم ایرمق حسه خطه مالك بزاده ایله یقین تحقیق ایدرك بر مصحف شریف یازدیرمق مرحوم ایرمق زرینه رعونه بر مصحف شریف یازمسنی و فقط اولقه نونه ایله روم رسم خطیله یازمسنی امر ایلمسه خواجه افندی فرماسی کوچی نونه یی کوتوروب عرض ایتمسیله رضاکار بر مصحف نفیس هنه یازمسی کاغذ اعطا سیله مصحف شریف تحریرینه اراده ایدر . بعد بعیه خواجه افندی مصحف الاکلاك کوتوروب پاشا یه تسلیم ایتمکله مرحوم محفوظ بولنمشدر نونه ایله تطبیقنده مصحف یازیلدیغی ظاهر ایتمکله پاشا خواجه افندی یه خطاباً مصحف بشقه سنه یازدیرمق خواجه افندی نونه یی کچرمیوب البته مصحف یازیلدیغی جوابنی ویرمسیله پاشا نونه ایله محفوظ اولمشدر حره سنه رضاکار اوچ بیك غرسه کوندره رمضانی مجده مصطفی نام ذاته ایله بیك بسه یوز غرسه یازدیرمسی خواجه افندیکاموزه یازدیرمسی بدل سکسن بیك بسه یوز غرسه حره سنه قدر یاشاده کلوب اوچ بیك غرسه نصفنه اخذ نصف دیکرینی اعاده ایدر . پاشای مشارالیه مبلغ رفیعی خواجه افندی یه اعاده ایتمکین زمیاره ایله تکرار کوندره . خواجه افندی جوابنده بنه الحق مسقط یازدیغی مصحف حره سنی الدیکی کبی سبیه اعاده و ایله اسراف ایدوکی حرفه اواعاده اراده یه اعطا سنی توجیه ایله فیری تکرار اعاده ایدر . پاشای مشارالیه مبلغ رفیعی خواجه افندی طرفنه تسلیم بوجه نقد یه نصفه و توزیع اولنمش

بیابه ایله تکرار کونه رنجه خواجه افندی جوابنده [ایه یاشانمش صدقه موزعی رکلم
جنی سجوده مشغول ایسه بور کاغذینی آغاجی السونه مصحفی یاعاده ایتسونه آردینجه
یازه یلی کیرو کونده ... بونک اوزرینه یاشای شاه ایله مجدی جاغرویه اجرت
تعیینه مبلغ رجوعی ضمنده مصحفی اوچ بیک غروشه تعهد ایتدیرمش (جلیه علیها)

حسبه وحیفی بر ستانی حسبه افندی رحمه الله مشهور و معروفدر . سقط لیس
قزه جات راهنده وقف کبیر قریه سیدر . خط نسخ و نسخی ده لکچی زاده حافظ
محمد سعید افندیدن تحصیل و علوم عربیه یی فاضلی موسی الیه حسن خلیفه افندیدن
تدریس ایله اجازت المشدر . ۱۱۷۴ تاریخنده استانبول ایچکه اوزره مدرسه قزلجه
قزه اغاج میشه سی جواره سنده ویراثه جامع ... صقصقیه ... قاضی جنینه کی
جیقمانه ... یکاهنی رحمه الله المشدر . فقیر بن الفقیر سنجی ضیاء اوغلی

حسبه ابو احمد الرحیم افندی . خفاف زاده رحمه الله زاده در .
مرادیه محله سنده ساکنه ایکن وروده حصار ده حسبه جامعنده خطیب المشدی
جلبی امام رحمه الله حافظ مصطفی افندیدن خط نسخ و نسخی تحصیل و تعلم
ایله ۱۱۷۰ تاریخنده اجازتنامه سنه اولدی . حسبه خطابه استکمال وقایعه و
سن و سال معارفه رضی جمع قفایو ایدی . طویو کلسنی یانبلی ایدین
جزئیه بعضه کتب ارثیه اسماء ایدرایدی . بیاض قطعه بسه تاریخ ذو منزوله
ساطه فا اولوب الی لطفه باشه و حواشیه عالمی مشقفانه بقا ایدرکه قیافه
اوزره نزاهته موسومه قطعی افندیدن قری ستنده واقع کل شوره سنده و نفسه
سنه قزلی شیخ احمد سلم افندیدن سویلدیکی یوزه تاریخ موزونه . [تاریخ]

ابه خفاف اوغلی طوسون اولسه کیم صفحه نسخ فنا اولدی اکا لوح فنا .
موسفیده یراسنو خواجه لی ایرسه غلوی چکمیه یرده سنه رشکه کوشه تشتناد
شیخی کورسه قولوب حافظ حمد ایدرایدی حسبه خطابه کورسه اکرسط عبا .
راست تحریری نوا اوجه اولوب مایه شهود ایده عشاقی نیرا فکده وارث حصار .
دوره شکلجهای ایله کزه رایای علم خدمه قیلدی وصیت آنی ایتدی مقتا .
بقریاده دی کوریدی خطه افندی سلف یوزیه آخ ایلیه مزدی رحمی قاده حصار .
روضه خطه نزیه قلم ایتدوری نظار لوله بحمامه ایده باشه رحمی یا قوئی کتاب .
نجم مصحف یازدیه یازدی بقا خطه هم بر بیاض راضی تاریخه ایکیه لیل وفا .
ارجعی یا کلدوی ایل ترحم عوی تکست فوته ایتدی مسلم ایکی تاریخ شماء .

جامه خطاط ایلیه لوح و قلم وقفه طمع ۱۱۵۹
اوج مولی ده حسبه ایچه مقلم اوزره وقف ۱۱۵۹

نقل من الیه کیدن اوچ عدد مصحف شریف و یوز عدد رسول شریف و اون نفر

انعام و ایکی حزب اعظم و قطعات و مرقعات کتابه موقعه الی سنه یعنی
تحفه الخطاطینه رقمدر . موسی سعید حسبه سنه رکنی سویدیشدر . روضه الکتابه سنا ایله ترجمه نقد و سنج و مقابله ایله الستاد الفقیر الحقیر یوسف

حسبه اورنه ده حاج زاده رحمه الله معروفدر . زعرفه عنبر فضاسنه تابع قزه
بیلجا رقریه سنده کلدرلی سلطانه سلیم مدرسه سنده وجوده کتیردیکی المشدر .
خط نسخ و نسخی یاری زاده اسماعیل افندیدن بر کاغذ یمینده استفاضه
تعهد و تحصیل و تحصیل حسبه خط نعشعه ایدوب ۱۱۶۹ تاریخنده افندیدن
اجازتنامه اقرانه تفوقه ایدوی . کذا فی تحفه الخطاطیه .

حسبه اورنه ده ترابی الدینه یاسا محمد سنه ۱۱۱۱ تاریخنده یاز زاده
عالم ناسوته الحشدر . خط نسخ و نسخی جلبی امام افندیدن تحصیله
اوسه ایکی یاشنده افندیدن اجازتنامه تفوقه ایلیشدر . سنه ده مصحف و رسول
اثاثه حسنه الوسائی یازمشدر . کذا فی تحفه الخطاطیه .

حسبه اورنه ده آیدینه جرشنه کلوب حفظی تحصیل و خط نسخ و نسخی
شیخ زاده ابراهیم افندیدن و نسخ و تعلیمی ده ۱۱۶۸ تاریخنده اونوز بسه یاشنده
ایکیه اجازتنامه تحصیل اولندی . فی تحفه الخطاطیه .

حسبه اورنه لیسه . خط نسخ و نسخی بر بر زاده الحاج احمد افندیدن
تعلم و تفوقله مراده رضی اولوب ایکیه وضع کتابه اجازتنامه
۱۱۶۷ تاریخنده برمساد الحشدر . کذا فی تحفه الخطاطیه .

الشیخ حسبه مرادیه محله سنده مسبوقه الذکر رفاعی شیخی خطاط
ابراهیم افندیدن تکیه سی شیخی قلیچی حافظ حسبه افندیدر . موسی الیه
صدوق حال اصحابندن اولوب مصحف شریفه کتابته استحصال امر میسنت
و شیخی الیه دین رفاعی درکاه شریفه یخچه کوندنده اجرای آیینه
شریفه ده بذل همت ایدرایدی ۱۲۹۸ تاریخ وفات ایتمکله درکاه رفیعه
ترب سنده دفنه الحشدر . بر جوده مصحف شریف یادکار براقمشدر .

حسبه هامه اورنه لیسه . خط نسخ و نسخی ده لکچی زاده حافظ
سعید افندیدن تحشیه ایله اجازتنامه المشدر . قزه بلوط مکتبنده مقاداً
مصحف شریف کتابته استحصال امر میسنت ایلکده اولدینی حالده بیاض
ایکی یوز سکسانه التی تاریخنده وفات ایتمکله بحجه شهره موسومه قاری افندیه
قبری قریبنه طابیه سنده دفنه الحشدر . قرقه سکز عدد مصحف شریف
و بر جوده رسول شریف و مولود نوی یادکار براقمشدر .

حسبه حسنی زجوجی شمدیاشنده رکنی . ایکچی رشدیه مکتبی معلم
ثانیسیدر . خط و نسخنده ده لکچی زاده حافظ محمد سعید افندیدن تلمذ ده

بوزعدری متجاوزه کلوخ قریه تخریبات یکی مسجدیه .

حسیه شریف الحفظی حافظ القرائه رئیس القرا جامع عتیقک امام ثانیسی وفرشه کی مکتبک معلمی الحج حافظ شریف افندیدر . السنه ناسعه حاجی امام افندی دیکله شهرتشهار المشدر . خط نسخ وثلث کوجک اسلوبده اهل جلبی مکتبی معلمی حاجی علی رزی افندیه تعلم وتسلیم اجازت المسه ویدی جوزه حافظ یشندر مکه موخوره الحسنه ١٢٠٧ سنسی ربیع الاولنک اوننجی کونده وفات ایتمکله نشانه الشنه اسکیجی زاده مولانا حاجی علی افندی رحمه الله قبری قریبنده دفنه المشدر .

حسیه هوفی ادرنه یه قیصریه ده ساکنه المسه وخط نسخ شیخ زاده ابراهیم افندیه تلمذ ایله ١١٦٨ تاریخنده اوتوز ایکی یاشنده ایکن تلمذ ایدی کتابی تحفة الخطاطین .

حسیه عاطف حافظ القرائه کیجه هیدی فیض سنده واقع حاجی بورنانه مکتبی معلمیدر . خط ثلث ونسخی مقره لی مکتبی معلمی حاجی مصطفی عزتی افندیه تسلیم اجازت المسه و ١٢٨٧ تاریخنده وفات ایتمکله شیخ شجاع جامعشریفی خطیبی سنده رفنه المشدر . مومالیه اوتوز ایکی عدد مصحف شریف کتابت ایدوب یادکار براقمشدر .

حسیه عاکف عد سلیمانیه خانه قانونی علما سلکندن سنه ١٢٠٩ زهدی مسلوده مولانا اشوه فاسنوی یلدیریم بایزیدخانه جامعشریفی قریبنده بنا واحیا کرده سی اولدوغی مکتبک معلمی وخطاط شیخ حسیه رضائی افندینک برادر کوچکیدر . ثلث ونسخده درلکچی زاده حافظ محمد سعید افندیدن تلمذ ده ١٢٦٩ تاریخنده وفات ایتمکله مکتبده یکرمی ساله سنه رفنه المشدر .

[حرف الخا]

خلیل ادرنه ده قیاده نام محله تعلیم جی زاده دیکله عریفدر . خط ثلث ونسخی حفاظ زاده حسیه افندیه مشقه ایدوب ١١٥٤ حدودنده یکرمی یاشنده ایکن اجازت المریسه ده المشدر . کذا فی تحفة الخطاطین

خلیل سیه ١١٢٨ تاریخنده دیونوفی قصبه سنده فیض طریقه عالم وجود اولوب المسه سنده وصولیله یازه رق کاتب حسه خط تعلیکه هوس و مجاهدتی زاده حافظ محمد افندیه مشقه ایله ١١٦٧ تاریخنده یکرمی طقوز یاشنده ایکن اجازت المشدر . اوبابسه عد مصحف شریف وسائر اثر لطیف یادکار براقمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین .

خلیل حلیمی حافظ القرائه جیبکلی مکتبی معلمیدر . ثلث ونسخی مایه

274

امامی حافظ محمد افندیه مشقه ایدوب اجازت المسه وطقسان سنه قدر معلم اولوب یدی جوزه شاکردیشندیرمسه المریفن کن زمانی اجازتنامه لرینه کافه سنه امضا وضع ایتمشدر . ١٢٧٠ تاریخنده وفات ایتمکله بحیه تپه قبرستانده طابیه جوارنده دفنه اولنمشدر .

خلیل ثابتی سولوجلی محمد سنده زنبرلیتوناق محمد واقع شاه قادیه درگاه شریفی شیخیدر . ثلث ونسخده حسنه وضعی افندیه تلمذ ایدر . ١٢٥٧ تاریخنده مطمونا وفات ایدوب اوزونه قالکیردوه وزیه جلبی مسجد شریفی بیشکاحنده کی کوچک مزارلغنه وسطنده مدفونه .

خیری هزینه دارسناده یدی مکتبی معلمی خطاط الحاج احمد هوفی افندینک اوغلی تاجر محمد ومن وادیع شرفخانی جامعشریفنک امام ثانیسی حافظ محمد افندیدر . خط ثلث ونسخی پدرینده تعلم وتسلم وعلم عروضی خاصکویلی ولی دهه عمانه افندیه مدرسی ایدرکن ایکیسنده اجازت المشدر - ١٢١٨ ذی الحجه سنه سکسنجی کونده وفات ایتمکله قیاده قریسنده رفنه المشدر .

خیری آقی زاده (٦٠٨) صحیفه دار آز جهده

[حرف الدال]

داعی محمد زهوسی شهاده سنده وکلوه هوفی زاده خطاط محمد افندیدر

درویسه علی تعلیمه خطاطیدر . رفاعی شیخی مصطفی قولی افندیه تلمذ ایدر . عمر ساعتی افندی تکیه سنده قولی افندی بنده اربعینه درویسه علی امضالی ١٢٤٩ تاریخنده کتابت ایلدیکی برلوحه سی کورلمشدر .

[حرف الرا]

راسم نامی محمد اولوب حافظ راسم دیکله معروف ایدی . خطاط یاحافظ شریف افندینک هلبنه ١٢٥٧ تاریخنده فوتیچی طفنای محدسنه قدر نزاهة عالم وجود اولوب خط ثلث ونسخی عیسی مقره لی مکتبی معلمی حاجی حافظ مصطفی عزتی افندیه مشقه ایله اجازت المسه وبعده یدی مقامه اوچ سنه لی مکتبه معلم وفوتیچی طفنای جامعشریفنه امام ایلدی . اوبابسه عد دی متجاوز مصحف شریف کتابت ایدوب آخر عمرنده علت فالجه یتوب اولده رفه ١٢٦٥ تاریخنده وفات ایتمکله بحیه تپه طابیه جوارنده مدفونه .

رجب به شعبانه اغا خط تعلیقده استاد ویسنیه ده رفیع عماد افندینک وسلطانه مصطفی خانه ثالث عهد جالسنه ایدوکی اثنا سنه سنه سنه المسه البسه هوسی تحصیله اولمدی .

رضا آقی زاده (٦٠٩) صحیفه دار آز جهده

[حرف الزا]

٩٤ زاهده زليخا بديده قزلجه محمد مدرس الجليسنده و
رباخ اضافه الحاج علي افندي كريمه محمد سي
وزير باكير باشا قريه اراسته محمد سنده حالي متوفي
وجيه افندي باشا زوجه سي . حالا حياتده
ثقه و نسخي بديده استو فاسم مكتبي معلمي حافظ ابراهيم
عفي افندي به تعليم ايد ١٠٧٤ تاريخنده اجازت المشره
يه رايله رضيعلم والده سي مرحومه طرفندن عم تصرف جامع
الحرف اولوب ١٠٧٩ تاريخنده وفات ايتمكله بجمعه
تربه سونده ايراهيم چلبي افندي باشنه قريب جوارنده
دفنه اولنمشدر .

٩٥ زبيده ثقه و نسخي فواطمي محمد سي امامي دن ايدي مكتبي معلمي سيد احمد
علي افندي به تعليم ايد اجازت نامه اولديني و هواجه موسي الرطبنه سيد
حسه رسمي افندي به بيد كاتبه يدرين ايكي نامه تاريخنده وليسه اوزره اجازت نامه
خطاطيه سازه ده سنده واضعنه امضا اولديني مشاهده اولنمشدر اولمشده
هو بنه قطعيا بيد يدر .

[حرف السين]

٩٦ سيوي ربيو سنه ١٠٧٧ ده محمد افندي به . تعليم خطاطيه . ترجمه سي
شوايله در .

٩٧ سراج الدين محمد بن عمر حلبي موصلي الاصل ترجمه سي استو محمد نامي برنجي جلدنده
فاتح سلطان محمد خانك عهدي علماسي ده سنده در . موصلي به سرعت كتابته
يد بيضا صاحبي اولوب برجوده كتب لغتيه تحريرينه موفق اولديني ترجمه شقايقده
مكتوبدر ٢٧٧

٩٨ سعادت اوزره ليسه . بلطي بر غوغسي نامي محمدي ساكنه اولمغله مساعده
روزكاري ايله هسه خطه بازاري فيضه اعايد مقابيله ياشا امامي امام
زاده سيد محمد افندي يه اقتدا وثقه و نسخي آنده تحصيل ايد هوشنا اولوب
مأذونه اولمشده و ١٠٧٧ تاريخنده ارتحال دار البقاء ايلمشدر . تحفه الخطاطيه

٩٩ سكوتي نامي محمد در . حافظ سكوتي ديمكله مشهور در . تخليص مكتبي معلمي
ايدي . خطده ثلث و نسخي غازي بجماي بيت مكتبي معلمي در لكن زاده حافظ
محمد سعيد الطيبي افندي به قيام و تحصيل اجازت الرقيه حكمه مذكور تخليص
مكتبنده حافظ و خطاط كريمات جوده شاكرد يتشمسه و برجوده مصحف
شريف و دستور شريف و امثالي آثار جليله كتابت ايلمشدر . زمانه كي اجازت
نامه لري كافه سنه اعتباسي واردر . حسه خطه مالك برذات ايدي
آخر عمرنده كوزلرينه عمي طاري اولمغله فيل بوقوشنده واقع فضا سنده برمدت
اسلام روز وليالي ايله ١٠٧٧ سنه سي ذي الحجه سنده يتسعي حنيس كونلي ارتحال
ايتمكله قباقده محو ايتديكمز موصلي افندينك قريبي قريسنده دفن اولنمشدر .

١٠٠ سليم حاجي محمد بن يوسف زاده سليمي حاجي سليم افندي . ثلث و نسخي در . سعادت الجليسنده
خطاط شهير شفيقيدن مرحومه تعليم و تحصيل ايد اجازت
المسه ايدي ١٠٢٩ سنه سي اغستوس اولسنده اون بشنجي
ارتحال دار بقا ايتمكله استانبول ايوب نامي محله سنده
بنكاهنده زير قبه ده ايكيه جانب ياده سلطان
سليم جامع شريفي خطباسنه بيتمشدر . مدفونه ايوب
قبرستانه دفن اولنمشدر . نام نامي و حجت باريحي
ايد مغفره ايله هيچ كويسنده مذكور تاريخي
بولنمامش خط رسمي .

خفه اولدي . كذا في تحفه الخطاطيه .

١٠١ سليمان قزلجه زاده ١١٤٧ تاريخنده قدمنزده عالم وجوده كلوب سنه رشده
بعد الوصول اون ده سلطان سليم مدرسه سنده مرحوم بالحيوت ثلث و نسخي شيخ
زاده شيخ ابراهيم افندي به تعليم و تحصيل ايد اجازت المشره ١١٦٠ تاريخنده
كذا في تحفه الخطاطيه .

١٠٢ سليمان حبري مسقطه راسي اولوب بابه فصكوي نصبي اولوبدر نام كلمات
جامع عثمان مدرسه سنده برجوده در اقامه خط ثلث و نسخي صاري شيخ مكتبي معلمي
حسه و صفي افندي به تحصيل ايد اجازت المشره و برخلج مصحف شريف ولنا
سازه كتابته موفق اولمشدر ايدي . اون ده ناهل ايد راي امر ضيع و ما
ايلمكله اولي جانك ١٠٩٥ تاريخنده وفات ايتمكله بجمعيه قرستانه قريب دفن اولنمشدر
شيخ الدين بن اسمعيل حافظ القرايه نامي محمد در . علماي محمد سنده مفتاي
انام و شيخ زاده رتبه سنه نائل در . ثلث و نسخي بربر زاده الحاج احمد افندي به
تلمذ و ١١٦٩ تاريخنده تلمذ ايتمشدر . خط تعليقه دن استاد و سنده
رفيع عمار در . خط رسيه الده جليل سعادت وار در . ترجمه سي شوايله در

[حرف الشين]

١٠٦ شريف رومي بابا حافظ شريف رتبه سنه مذكور در . اوج شرفلي مكتبي معلمي
مقره لي مكتب معلمي خطاط الحاج عمر راقم افندي به تلمذ و تحصيل ايد
ثلث و نسخي اوستاد يه رسيده و بعده وفات مكتب مذكوره معلم اولوب الحاج مصطفى
عزتي افندي به تحصيل ايتمشدر . ١٠٧٩ تاريخنده وفات ايدوب زمانه الته
تانا خانه قريب ساته طوزخانه ظاهريه يه راي قريبنه مدفونه در .

١٠٧ شريف قطري مدرسيه مناقريه ده سنده مسجد الزهر خواجه زاده
حاجي حافظ محمد شريف القطري افندي به . خطوط متنوعه ده استاد
كامل و ليسنديه اساتيه وافاضلدن . خط ثلث و نسخي اوستاد يكي زاده
حافظ محمد سعيد الطيبي و بدي استانبولي ابراهيم سكوتي افندي به تلمذ و خط
تعليقي شيخ الاسلام صالحزاده حنفي در ع قاضيسي مولانا محمد شريف
افندي به تعليم و تحصيل اجازت المشره . باشا قيوسنده باب راطيس
باسنده حيري افندي طرفندن انشا ايلمسه اوزره تاريخ بوزاتك خط
رسيه سي . ظرفي مخلصيه اشعاري شعرا ميانده در .

١٠٨ شفلي احمد زاده ايه محمد اميه اوزره دار الحديث جامعي قريبنده متوفي
الحلب طويل كتاشي يه منسوب ايدي . في الوصل رباخ اضافه سنه
ايكيه سه كرولق رقعي نجاوزده حكمه بر علة متبدد ويكه ستويكيا الي ستيك

بوحالی اوزره باتا زیاده عدیم المجازه آزروی تحصیل کمال وکوکب حافظ محمد
افندیه مرحوم وسن بیرحالی ایله تحت وسنخه (١٠٨٠) تاریخنده اجازة
المشار . اکثریا کتب درس مقفا الفاظه یازوب مشق حقیر غمزده
درونه شغلی دوره دیوب همهم نفس ایدردی . سنی یتمش یتمشه ایکیه
١١٤٠ تاریخنده درست دیاکسه شغل دنیا وعائلة اسباب بقا ایدوب
کذا فی تحفة الخطاطیه . عارف نجوم طاسه سجیله صایحه باشتاجا معنه برجلیه
سعادتی والده بعضه اعاریه شریفی شامل [کتبه رد ویسه احمد بن محمد
الدبیه الشهیر الحدوفی بشغلی دوره مدة عمره مع حافظ القرآنیه ١١٤٦]
امضالو رصحیفه سی وارد . شغلی تحصیله اشاری شعر میانه در .

١١٥ شیخ حسن خط مالک برزات ایرجه اشاری تحصیله اولنه مدی .
١١٤٨ تاریخ وفات ایتکله اوزره قالدیرمه نبویصه باشنده کوجک
زاویه شاخ ملتقی موزنا عثمانیه وحدتی افندینک قبری قریبنده
مدفون ونقشه سنک مزاری عرفیسنا دیر بکر بوتاریخ موزونه تاریخ

شهر مزبور یه نزهة اعلو کشتی دیدی اصابتی تا سقطه دریا حیف
کاتبانه ایدرایدی اکر یسنه وخبطه حسن خط ایله قیاسات کتابت ذهنا
الله یوردیجاره لهما خیر عاقبت نمدد امر حقه بوجمله کسر یاولدی ابقا
بویله رحکم ازلی لوح قدره مرسوم چیقار اعداد عناصر دن بو مرجمله فنا
برایکن طرحله عزمی دیدی جوهر تاریخنه شیخ افندی یه مکانه اولدیغنه یا لو

[حرف الصاد]

١١١ صادقه اوزره . صادقه تحصیله اشاری شعر میانه در . مولدی
الیخط تحت وسنخه کامل ومجموعه لره کتدی اشعاریدن یازدیغم مسائل
ایله وکی انیس المدرسین ایله قتالی زاده تذکره سنه عطفا تحفة الخطاطین
ویک جوده کتابت وتحریر واستنساخ ایدیکی ده قاموس الاعلامده مذکور در .

١١٢ صالح ایوب اوزره . یدی قوزه کاتبی ایدی . کتبه وحافظ خط
تحت وسنخه نفسه واوزره استادی زینه شیخ القراء ابراهیم افندیه نفسه
وقلیقه وحافظ زین تحصیل تعلیم ایلمشدی . امام سلطانی عزیزاده عبد
الرحمن افندینک فاضیلکدن عزل ده مکتوبی وکتابتی بو نسخه یی
رقم ایلدیکی قضایا تاریخ اشراف نده ١١٧٩ تاریخنده حاصل ایدوکی . کذا
فی تحفة الخطاطیه .

١١٤ صالح بن حسن بن صالح اوزره قاسمی یاشا محله سی کتبه نده یه ایله
حکیم باشی نوح افندی زاده اولیا یوصف افندینک تحفة القدری خدمتیله

276

سنه تتاب ایدی . هر وادیه انسیته صایلی برزاده . مرحوم الیه رحمت
یه رلکی کبی روح ایلی قلبی قضا تنه اولوب تحت وسنخی بیاضی زاده اسمعیل
افندیه تحشیه وحسن بیرحالی ایله تحت وسنخه بیاضی یکرمی یا سنه ایکیه
تاثل المشار . اثار قلیسی جوقدر . کذا فی تحفة الخطاطیه .
صبحی حسن خط ایله مشهور ایدی وکی سالم تذکره سنده مسطور . وصبحی
تخلصیله اشاری شعر میانه سنده مرقوم در .

[حرف الطا:]

طفلی اوزره لیسه . دیوانه محمد پاشا محکمه سی باسه کاتبی ایوب بیت
یوزلطفاسه الفقر سنوانشه وفات ایدوی . عالم حافظ خطاط مذهب
معرفتله ایدی . سجل عثمانی یحی

طوقماقچه رشدی قبوزجی علی بک محمد سی سکنه سنده دهن طوقماقچه
افندی دیکله معروفدر . تحت وسنخه در لکین زاده حافظ محمد سعید
افندی تحدیث نه نه ١٢٧٨ تاریخنده وفات ایتکله بکجه یه دفنه اولنمشدر . اثری مفتش فیصداه افندی ده قرعه در دیکی مصحف شریفی نوشته

[حرف العین]

عبد الجلیل بن مصطفی راسم بن الشیخ عبد الرحمن مرادیه مکتبی معلمی
شیخ الخطاطیه مصطفی راسم افندینک فرزندی هر منه ی حافظ عبد الجلیل
افندیدر . تحت وسنخ یه رلرینه تحشیه ایله اجازت المسمه ١٢١٦
تاریخنده وفات ایتکله نسنه اکلمیه جی زاده افندی یه قریب قبرنه مدفون
عباة بن ابراهیم اوزره لیسه . روم سی زاده دیکله مشهور وترجمه سی
اوزره فاضیلرندن حره سنده (١٧٨) نومرو مسطور در . تحت وسنخه
حافظ عثمان اوزره بولنه بعض ایامده آنه نسخه وتحشیه ایله الکنوزدیه یوسیه
اثار کثیره شیخ مرحوم مالک ونیابت طابلیه سیله مشغول ایدی . خط
نفیسه یکچه شیوه افندی مرحومک شاکردانه سی نصب عین وفی الحقیقه
خوش شیوه یازیلرندن بر زیب ودیق وکلک سند خطاطلرک میانه زکی زاده نک
عین واعوانندن قره العین ایدی . فاضل وباغ جه کامل برذات شریفلرندی
حافظ محمد احمد افندی یه یوصف یازدیغه کتدی کبی وضع ایلمشلرندی . کلمه
اکرامنه فحول اتحفه بوباده یه الوساده مشهور افاضیدن کذا فی تحفة الخطاطیه
عباة اوزره لیسه . قوری زاده دیکله مشهور در . تحت وسنخ فخان
زاده حسیبه افندیه تحشیه ایله اجازت المشار . تعلیقه اشاری تحصیله اولنوب
عبدی مخلصیله اشاری شعر میانه در ١١٧٦ تاریخنده وفات ایتکله اساتیذ
بولنه ناظر هیئتوسی کلهرنه مدفونه ونقشه سنک مزاری شاکردانه

مصطفی کسبی افندی بنات سویدیکی بوتاریخ موزونده (تاریخ)

نادره افرانه ایاله کمال و معرفت شاعر محرر یانه و نائلی فیضه فدا
مخلص عبدی کوزی زاده اول سنه و عظ ایدوی عربیه کتابنه کذ صحیح و سا
طواجه تعلیم مشهور ایدی انار نجی سال هو خطی تعلیم تحریر ایلمشدی هو اکا
خامه نوعزیزیه عاقتنایتی شکسته ایلیوب دستا جل محجوز جسمه جفا
کلدی برشاکردی کسبی ریدی فوتی تاریخنه کلمشدر جنانی عباءة افندی ایده جا

١٢٠ سید عباءة ادرنه لیسه . تحت دسخی خفاف زاده حسیب افندی یه مختص
وحسنه خطه نقشه ایدوب استانبولده قاریء و نامه شاری ادرنه یه کلدی فلی امیر
دیکله معروف سید عباءة افندی یه مزایای حسنه خطی تعلم و اذنه و اجازه
وفق تعلیم ایدوب اشبو رسمها یونه راضی و فاضی اولوب یه رفیق واصل اولوب
شاکرداه شاهب لیضاعه یه استاد اولمشدر . نائلی اولدیغی زمانه کتابتی
زعامة تبدیل ایلمیه رکیه ١١٨٤ سنه سی جمادی الاولیسی اواسطنده ارتحال
مشفخانه بقا ایتمکله اسکدار ده رفیق اولندی . کذا فی تحفة الخطاطین .

١٢١ شیخ عباءة انیسی ادرنه لیسه . مدرده مولوی شیخی اولمشدر .
تحت دسخی مولوی محمد نوری افندی یه تعلم و تسوید ایله نائل اجازت اولمشدر
١١٧٨ تاریخنده یانمسه اولدیغی برسوئی سنیدن الله ایلمشدر . بو بیت
ناتمامدر وفاتنه تاریخدر . (بیت) کذا فی تحفة الخطاطین
یازدیار یاپای قلم لوح و قره تاریخنه انیسی دردم ایده باقیه هو خط جلیه
نز تاریخ وفاتی ١١٥٩ در . تاریخ مصرعی ١١٥٦ عددینی شامل در . فاعلن
مصرع اولدیکی یازدیغی یه عدد ضم ایدوب تاریخ چیقاریلمیه .
مولی الروم زهیر سی الکجی جلبی (٦٨) صحیفه سنده در .

١٢٢ عباءة یشار ایه محرر ایه حسه ادرنه ده یدراطه سلطان سلیم ثانی
اوقافنده کاتب اولدیغنده کاتبه زاده دیکله مشهور شعار ایله مشهور ایدی
مولدی ١١٥٠ تاریخنده قدم نهاد ده عالم وجود اولوب تحت دسخی یاری
زاده اسماعیل افندی یه تسوید ایله اوده لطفونه یاشنده ایکن ١١٦٩ تاریخنده
اجازتنامه شرفیاب اولمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین . ادرنه ده رفیقلری
جامع سلیمانیه مشاهده ایتدکلری رحلیه سعادت (کتبه الفقیر عباءة الشهیر
بکاتبه زاده سنه تدویه یاری زاده) صورتیله رقم ایتمشلر ایدی

١٢٣ عباءة رشدی قونیلی زاده دیکله مشهور اولوب یه حسه یاشا محمد سنه
واقع قونیلی مکتبنده معلم در ١٢٢٨ صحیفه یه بعض کونده جلی و
اصلی خاکزاده ابراهیم ادهم افندی یه و حسه اولدیغی اجازتنامه یی [ومنه]

العبید الکتاب السید الحافظ عباءة الرشدی العریف بقنوی زاده [صورتیله
وضع امضا ایتمشدر . صاحبیمز یاسال مومزا حافظ احمد زهدی افندی
دخی بو زاتک شاکردانی عداد نده راقمدر ١٢٩٩ تاریخنده وفات ایتمکله
بجوبنده قطعی افندینک قریبلری بجوبنده هر بیتی مدفونه منقسم بولندی
بو تاریخ موزونده (تاریخ)

روشنی بدر مصرع آخر تاریخ خونی بالفعل قیلدی حاجی حافظ عباءة فردی رحمه الله

عباءة وفائی ادرنه ده مراد پاشنده ساکنه ایکن کوکب حافظ محمد
افندینک تعلیمیله خط ثلث و نسخی مراد اوزره یازوب خوشنویسانه
میانده شهرتی شعار در و اوله قره سرای عامره خدمتکاریله
بکام اولمشدی . حضور همایونده رسم سکه یی جسارتله و خطوط اسلوبه
عدم رغبت و منع دیکر نیسته و بدیرنده حرکت و ثلث و نسخ دیوانی کی
ریاست ثناء و کنه و خطوطی تماشا ایدنلرجه اعتباء و اقبالی غیر و دستی
شمالیه مشهور خط و هر وقت ایتدکلری سنه نوظهوره نزاکت امثال
هلوفنداب استاد انه خط رفتار و کفتار ایلمی باعث شماتت و نظر
اصابت ایلمکله سنه بستی و اصل ایدیمیه اولمیه مزاجه علت طاری و تبدیل
هوا ایچون بروسیه عزیمت و ١١٤١ سنه سی اوائلنده بورصه ده وفات
رحلت ایدی ع هر جاکه عشقه هست جفا و وفا یکیست نزاکتی فهمیدنه
مدینة ابی ایوب انصاری ده یازیلی مدرسه تعمیر اولنمغله سلطان
مدرسه سنه کتبه سیله دیوانه بر داوهر فی رسم ایتمشدر و ادرنه ده
اسکی جامعده دفن بارسم جلوس و بر واو یازمشدر . تفصیل حالی
روضة الخیار ده اخاره اولمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین . روضة الکتاب

عبد اللطیف قاضی یه ده مدرسه جامعه یقین ساحه سنده بنا و احداث اولنمغله
٧٩٤ سنه سی استیلاسنده مفتوح اولوب مکتب معلمی حاجی حافظ عبد
اللطیف افندی یه در . تحت دسخی قونیلی مکتبی معلمی حاجی حافظ محمد
نوری افندی یه تسوید ایله اجازتنامه سی و اوتوز بسه عدد مصحف شریف
کتابت ایله وبه اوتوز التیجیسنه سوق نامیله کلدکده والده سلطان نقطا
سرینه مظهر بلند ١٢٠٩ سنه سنده ارتحال ایتمکله بجوبنده قبرستانده طاب جواره
دفنه اولمشدر . ونقصانی خطاط حافظ احمد افندی اکمال ایتمشدر .

مصرع الشیخ الغزالی ایدیمیزده ذکر اولنان مبارز ده سیوفنده .

عبد الوهاب حاج زاده دیکله معروف اولوب یه جامع کوهلی یانده زاویه ده
دخی مصطفی افندی مکتبی معلمیدر . تحت دسخی بوشه زاده محمد افندی

عبد الواسع یه محمد شیخ الکرام ابو السعود افندینک
حفیدی یه سی . ادرنه ده متوفی اولدیغی یوم عرفه نهجمعه یوم یرجی
حلد ده علما ، ٥ سنه سی (٩٤٩) صحیفه ده در . حسه
خطه هامه کن شاء بالبناء اولدیغی هاتیه الحافظه مصرع
اولدیغنه تاریخ بوبایده ده در و امواتیدی .

اسکیجی زاده مولانا حسن علی افندی یه . ثلث و نسخ قواعدن امامی سید احمد علی افندی یه تسویید اجازت المشه . زمانی اجازت نامه لرینک کاغذی اسقاس وارد .

سید عربی احمد مسقط رأسی دیونوفه قضاسنده متوفی یه سیده استاذی تحقیقاً اولدیغی ١٠٧٤ تاریخنده وفات ایتمکله محویه ده طاپلیه جغنی مدفونه . سنک مزارنده خطاط عرافتی عبارتی محکوک بولنمقله اوزره اهل المشه .

عربی افرم یه زاده اسم مقره لی نامیله دیکر طاسه مکتبات معلمی و خطاط بابا حافظ شریفک یدی هاجی حافظ عرافندی یه . ثلث و نسخی مادیه امامی حافظ محمد افندی یه تسویید اجازت المشه . ١٠٤٥ تاریخنده وفات ایتمکله زمانه المشه نادر غایه قدر متاسیه طوزخانه ظریفنده مدفونه .

عربی اوزنیلیه . سلطان بایزید ولی حضرتلرینک عهد سلطنتنده کاتب دیوانی اولمسیله ایدی . ثلث و نسخی بالذات شیخ همدانه اکاهیه تسویید ایتمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین . اسقاری شعاره سنه ده .

[حرف الفا]

فتوحی اوزنیلیه . نامی عبد العزیز در . حسن خط مالک ابن دینار سید رضا نامه کره سنه یازمشدر . فتوحی تخلیصه اسقاری شعاره سنه ده .

فیضی اوزنیلیه . بیاضی سکنه سنه در . بیاضی سعداله ابن بلیان پاشا امامی زاده سید محمد افندی یه تسویید اذنه و اجازنه وفق نقلوله المشه . کذا فی تحفة الخطاطین .

فیضی اوزنیلی بولوکلی زاده مدرس فاضلرندن مصطفی جلبیدر . خط ثلث و نسخده کمال درجه کتبه صاحبی اولدیغی یازی تذکره سنده مرقومدر . مومی الیه حسن خطنده فیضی و شعرده فائضه تخلص ایتمکله کاهی فیضی فائضه تخلیصه اسقاری شعاره سنه و نرجمه سی علماده سنه ده .

[حرف القاف]

قاسم شکری اولیا قاسم پاشا مدرسی سکنه سنده قاسم هراجیدر دیمکله معروفدر . ثلث و نسخی هاری شیخ نامیله دیکر طاسه مکتبات معلمی حسن افندی یه تسویید اجازت المشه و امر سبستنی مصحف شریفک کتابتیله استهلاک حصل ایمسیدر . بت یوداسی تحریرینه موفق اولدیغی ده کاریم مفادی اکلاشیلدیکی . اواخر حیاتنده قونیه لی مکتبه معلم اولمسیله ایدی ١٠٩٩ تاریخنده وفات ایتمکله اولیا قاسم پاشا جامعی قرسنده قاسم پاشا تکیه سی درونه دفنه اولنمشدر .

قبولی مصطفی نامنه منسوب بر فقیر راهب شیخیدر . حسن خطی وار مجموعه رفاعی در کاهی شیخی ابراهیم افندی یه تسویید اجازت المشه و صغیره کبیر ایکی یوز بیتسه اوچ جلد کتابه یازدیغی یوزدن متجاوز در و البته تفسیر شریفی کبی یازمقله جسیم دفتر اولمشدر . ترجمه سید اسقاری شعاره سنه در .

[حرف الکاف]

کامل نامی محمد در . قونیه لی علی پاشا جامع شریفی خطیبی و خطاط نامزده برساله صلبیه ١٠٦٠ تاریخی یازمقله شاهد وجودی اولدیغی ثلث و نسخی حافظ سکوتی افندی یه و خط تعلیقی محمد توفی افندی یه تسویید ایدرلر اجازت المشه و ادرنه ده ١٠٩٢ سنه سی استانبول سنه در سعادتلو حجتی ایدرلر ١٠٩٥ تاریخنده عماری یازده وفات ایدوب اورادده دفنه اولنمشدر . مومی الیه حکاکلک صنعتیله تعیش ایلمکله ایدی .

کامی محمد افندی ابنه کلمشنی الشیخ ابراهیم افندی خطاطه اجازتنامه سنی ١٠٥٥ ده سنه وکامی مخلصیله شعرا میانده ترجمه سی موجوددر . استاذی تحقیقه اولمسیله ایرجه حسن خطده مهارتی وار در . اونوزنیسه عدد مصحف وعلم فقهده بیسه عدد رساله وسائره کتابت ایتمشدر .

[حرف اللام]

لرحقی عمری تذکره سی بیانجه نستعلیق خطاطیدر . لرحقی مخلصیله شعرا میانده در . خط نستعلیق خطی تعلیق یازمقله . ظن وغالب ١٢٤٦

[حرف المیم]

محب الدین ادرنه ده ظهور و تحصیل علوم و معارفله مسرور و یحیی الصوفیه تسویید اسه حسن خط یاقوتانه یه مالک و طبوزنه لیسه سالک ایمش سقا بقده نصر بکر دده ابو الخیر اولیدین ادرنه سکنه یوز بیتسه ایکی تاریخنده مذکور ابن عزلنه ولیت عهد ده قاضیعسکر رومیلی المستدر . مستقیم زاده نک سلسلة الذهبی یوزنه تسویید ٨٧١ هجریسنده ادرنه ده رحلت حتی ایدی . کذا فی تحفة الخطاطین

محمد استانبولیدر . ادرنه یه هجرت و حفظ قرآن کریم و وجوهله سعی و رفق مکنه تحصیل ایتمسه حسن خطی رفق هاوفق عنوانه افندی یه تسویید ایلمسیله ١٠٩٠ تاریخنده اجازتنامه تحصیل المشدی . جامع عتیقده خطیب و طاهه سلیم ثانی دار القراسنه شیخ القراء اولدی . اللهی یاستنه ایکیده یوز یکرمی ایکی تاریخنده انتقال ایتمکله محمد تقیده مومی الیه ابراهیم افندی افندیمز فدی قریخ دفنه اولنمشدر . علماء متاخرینه ده سن رفیع در

محمد اوزنه ليسه سياهي زاده ديكله عريفه ده . زنه ابراهيم پاشا
محمد سنه ١١٧٨ تاريخنده پاشاوزه عالم وجود اولمسه وهسه خطه
نقشه و خفاقي زاده حسبه افنديه نقشه ايدوب ١١٧٩ تاريخ
بكرمي برباشنده ايكمه خطه نقشه ونسخه مأذونه اولمشدر . كذا في تحفة الخطاطيه
محمد اوزنه عثمان علي پاشا نكيه سنده هجوه نسخيه اولديغي شيخ زاده
ديكله عريفه ده . خطه نقشه ونسخي بلبابه پاشا امامي امام زاده
سيد محمد افنديه نقشه ايدوب اونوزنجي پاشنده اولمغين حالده
١١٦٥ تاريخنده اجازت المشدر . كذا في تحفة الخطاطيه .
محمد اوزنه ابراهيم پاشا جامعي قريبنده ساكنه اولغين ايامنده نامداري
محمد رفيق بن علي بابا زاده ديه مشهور اولوب كوستسه اهتمام وحسن خطه
تمام اولمغين ايلچيلرب ١١٦١ تاريخنده اونوزنجي پاشنده اولغين حالده
نائل اجازت اولمسه وابقاي آثاره همت ايلمشدر . كذا في تحفة الخطاطيه
سيد محمد اناطوليسه اوزنه برنزول ومحبت حسبه خط جزاده دروننه
دخول ايدوب نقشه ونسخي شيخ زاده ابراهيم افنديه تعلم وعقوده
١١٦٧ تاريخنده يكرمي بشي پاشنده اولغين حالده اجازتنامه المسه
ديوسوادي بخط سوداني حسبه خطه سمي بليغ اجنمشدر . كذا في تحفة الخطاطيه
سيد محمد خطيب زاده ديكله معروفدر . بدرليغنده وفاتنده همكاره
كنه واري وهبي طاشلوجامعشريفي خطيب اولمشدر . موصي اليه
١١٢٩ تاريخنده قدمنزاره ساحه وجوداولوب سعد زنده بعد الوصول
نقشه ونسخي يساري زاده اسماعيل افنديه نقشه وسمي بليغه
تعليم ايدوب ١١٦٤ تاريخنده بكرمي بشه پاشنده اولغين حالده
بالكه تحفه افنه اجازت ايلمشدر . خطيب زاده محمد رضا سيد
١١٨٠ محرمنده كتابنه اولمسنه الده نسخه خطه برقطعه برنجسي
وبنه اوامضا ايله طراقلي بابانه سنده (انا جليس من ذكرني)
برلوحه سي وسطه جليلي جامعنه مخ براجازتنامه ده امضاسي و ١٢١٤
تاريخلو براجازتنامه ده طاشلوخطيلي ناصيه وضع امضا اجنمشدر .
بونجه نك افنه اجازتنه قدر اولوب مع تحفة الخطاطيه مأذونزدر .
سيد محمد اوزنه اسكفي جامعنده سنده كرتجي زاده ديكله مشهور تداولده
نقشه ونسخي خفاقي زاده حسبه افنديه نقشه ايله ١١٤٦ تاريخنده
مأذونه المسه وبعد الوزنه بعض آثار ايله ارض قلي الوزنه كرتجي كتابنه
واردوه اجازتنه برايكي سنه مرور ايله ارتحال ايدوب . كذا في تحفة الخطاطيه

280

سيد محمد اوزنجه ابادخاصكويلي ده . نقشه ونسخي حسبه وصفي افنديه
نقشه ايله اجازت المشدر . ١٢٦٠ تاريخنده وفات ايكمله اوزنه
مزارلقده خويشلرينك يانه سي يكاهنده مدفون اولوب سنه مزارنده
(سيد خاصكويلي خطاط محمد افندي) عبارة غير منتظم سي مسطوردر .
سيد محمد بن سيد علي اوزنه ليسه . امام زاده ديكله معروفدر .
بيه رلري فياوجامعنه وكنه واري بلبابه پاشا جامعشريفنه امام وخطيبلري
امام اولمشدر . موصي اليه ١٠٨٨ تاريخنده جنتنه سلطان محمود خانك
اول اليه رسالي وخفاكيه عالم وجوده قدم باصوب نقشه ونسخي خطاط
مشهير شفايي احمد دده دن نقشه ايله اجازتنامه المسه و بيهوده ايله
بر اقمسه وخيلي شاكرد يتشديرمشدر . ١١٧٤ تاريخنده ارتحال ايتمكله
بقا ايتمكه قياقده بوروجكلي جامعشريفي ساحه سنده مدفون ونقشه
سنك مزاري مصطفى كسبي افنديك ديه بكر تاريخ موزونده تاريخ
منبع علم ومعارف زبدة هاهب كمال يعني كيم قياقده امامي زاده اول عمر كتابه
حلقه موصوف برمرد فرخنده عهر ايدي طبعنه عالم ايسه ايراكيم بي اشتباه
ترك ايدوب خنيه ايلداهباي عراقتابي اهتمام ايدوب جمله نده كوهر آمال
حرف جوهرل ديدم تاريخ فوته كسبا قصر عدني ايله حافظ محمد جايكاه
نزطراقلي بابانه سنده (خادم الملكه) آينه جليه سنى شامل ١١٦٠
تاريخنده كتابنه اولمسه برلوحه سي واردر . بوترجمه نسخ تحفة الخطاطيه ياظوزر
موصي ايرلك فياقه امامي زاده ديكله ده مشرفي واردر . محمد دمن امام زاده احمد افنديه بر ترجمه سي بوقاردده سويلنمشدر .
سيد محمد ترجمه حالكه دسترسي اولمدي بيك اوچ يوز تاريخنده ارتحال
ايدوب كوري پاشنده جليلي پاشا جامعشريفي ساحه سنده رفعه
ايلمسه وسنك مزارنده [خطاط سيد محمد افندي] عبارة سي
منقوشدر كويلمسه اولمغله فيه ايدلدي .
شيخ محمد اوزنه ده حفاغا محمد سي جالنه اولوب مشايخدن ليلجي
زاده ديكله معروفدر بر شخص زاده در ١١٤٥ تاريخنده سلخ وجوده
قدم باصمه ده شيخ زاده حافظ ابراهيم افنديه نقشه ونسخي نقشه ايله
ع كيم ديسه قويمه مزاكره ليلجي زاده ديه رل ذيل اجازتنه
رضي نقلوه المحمدي . ساعي ابقا آثاريدي . كذا في تحفة الخطاطيه
شيخ محمد ابه شيخ علي طريقه علميه سعديه مشايخندن . نقشه ونسخي تركيه
امامي هاجي حافظ محمد افنديه نقشه ايله اجازتنامه المسه و ١٢٠٧
تاريخنده لطيف افندي نامنده بر نه ويرسه اولديغي اجازتنامه ي [دانا الفقير

شیخ محمد ابه الشیخ علی بطریق سعد الدین الجباوی کما اجاز فی بلاد استانبول حافظ محمد افندی الکوسا بجامع سلطان مراد خان] هو زید وضع امضاءه آنفا

١٦٩ محمد سلطان سلیم جامع مشریفنك امامی حاجی حافظ محمد افندی یه . ثلث ونسخی مراد یه امامی حاجی حافظ محمد افندی یه تعلم وتمشوه ایله اجازت المسه ویدی ایکی یوز دوه ایکی یوز اوه درت سنه سنه قده اولوب اجازتنامه لرینه امضاسی کور لمشدر .

١٧٠ محمد حافظ زاده ریحانه معروض حافظ محمد افندی یه . خط ثلث و ونسخیده مراد یه امامی حاجی حافظ محمد افندی یه تلمذا تمسه ویدی یوز طقسان اوچ سنه سنه ایکی یوز اوه ایکی سنه سنه ذکیه اجازتنامه لرینه امضاسی کور لمشدر . ویدی جوده شاکر دیشمد رمشدر .

١٧١ محمد یحیا فی زاده ریحانه مشهور حاجی حافظ محمد افندی یه . ثلث ونسخی شیخ زاده حافظ ابراهیم افندی یه تعلم وتمشوه ایله اجازت المشدر . سجل عثمانی ده (یحیا فی زاده فره محمد افندی یدی قدلی قولندن مشهور بخطا ایدی) دیمسیله ده اولوب سلسله نامه لرنده مومی الیه یوسف ره دن قولنده ایدوکی مضبوطدر . یدی جوده شاکر دیشمد ر ویه ١١٨٨ تاریخنده ارتحال مشفقانه ایقا اتمشدر . کربلا ده دار القرا ینجه . زیجور قرا ریاضه ده

١٧٢ محمد قاضی زاده ریحانه معروض تخمیس مکتبی معلمی حاجی محمد افندی یه . خط ثلث ونسخی قواعدی امامی سید احمد حلمی افندی یه تمشوه ایله اجازت المشدر ١٢٥٤ تاریخنده وفات اتمکله اولوب یم ایکی ساعت بعد ومسافره واقع آقوه قریه سنده جامع شریف ساحه سنده دفنه اولمشدر . مومی الیه مالك الیمین کتب تفسیر یله حال حیاتنده اولوب ره سلطان سلیم کتبخانه سنه وقف وضع الید یکی مروی یه .

١٧٣ محمد حافظ القراء توقوه لرکی کاتبی نامنده بر ذات فرزند اخلص یه . ثلث ونسخیده تخمیس مکتبی معلمی قاضی زاده حاجی محمد افندی یه تلمذ ده ١٢٠٥ تاریخنده ارتحال اتمکله مراد یه جامعی خطیبه سنده دفنه اولمشدر .

١٧٤ محمد ادیب کاتب یدی ریحانه معروض . ثلث ونسخی قواعدی امامی سید احمد حلمی افندی یه تمشوه ایله اجازت المسه . ومحصول دستی اولدیغه سیواس عبد العزیز درگاه شریفنده رحلة سماعدن و ١٢٠٥ تاریخلو اجازتنامه ده دفن امضاسی مشاهده اولمشدر .

١٧٥ محمد ادیب مدرسی علی بك محله سنده اهالیسندن . ثلث ونسخی قره بلوط مکتبی معلمی شیخ القرا حافظ محمد طاهر افندی یه تمشوه ایله رسم اجازت

281

المسه وخط تعلیقی استعداد ناشیه الکنو مشدر . رمضان مکتبه رشدیس معلمی ثانیکنده اسکی مکتبه رئیس معلمی ثانیکی تحویل مأمور یت ایدوبه اوراق بعد الوصول خیر ماه مرورنده ١٢٠٧ سنه سنده اداره وفات اتمکله جای تو جامع مشریفی قرستانه حکومت قونلغنه مجاز اولدیغه محله رفنه اولمشدر . برقچ مصحف شریف و سائره یادگار یادگاره وکلیولیلی سروری مرحومك مجاز المعارف نام اثر معتبریله مصادر لسانه عثمانی نام اثر نفیسلرنك بوذات خط دستی اولدیغنه محله ظنه

١٧٦ محمد ادیب به علی حافظ القراء سلطان بایزید ثانی جامع مشریفنك امامی ثانیسیدر . ثلث ونسخی جریانلی ریحانه عریف محمد رشدی افندی یه ١٢١٥ تاریخنده ماذونه اولمسه وعلوم عربیه دن اسکیجی زاده موسی الیه علی افندی یه تدریس ایله اجازت المشدر ١٢٤٩ سنه سی رمضانه یکرمی بدیجی کونی ارتحال اتمکله باراملاق قرستانه دفنه اولمشدر . مومی الیه ادرنه فواقه نسی سوری ورادی الحدیثه جامعی خطیبی حافظ راشد افندی یه جدیدیه .

١٧٧ محمد امیه پاشا ابه یا غلقچی یوسف آغا ادرنه ده دفنه بوشانه وزیر اول ده سنده مسود الزجه صدر اسبق یا غلقچی زاده محمد امیه پاشادر . جودت خط الیم مشهور ایدوکی سجل عثمانی ده مرقوم اولمغله قید ایدلدی

١٧٨ محمد امیه ادرنه ده یا غلقچی زاده ریحانه شهرتله اده ر ١١٧٤ تاریخنده فوت زاویه ساحه وجود اولوب سمه رشده واصل اولدقده (عت) بوی کل تقطیر الی خسته نازل اتمغله اوجی یدی المسه هوی ریسی رسخال المسه سکا نز مالی هجالی ایکیه یاری زاده اسمعیل افندینك دسته سیمه بر سیمه تعلیمنده اولمك آلوب حسه خط سمن بیغ ایدوکده ١١٥٤ تاریخلی اجازتنامه یکرمی ایکی یاشنده ایکیه اخذ اجازت واستانبوله هجرت ایدوب . کذا فی تحفة الخطاطین . بوزاده محمد امیه یات الی مظفره . جلد ثانی صفحه ٢٦٦

١٧٩ محمد امیه بلغراری بونام ایله شهرت بولمشدر . ثلث ونسخی بوشانه زاده محمد راقم تعلم وتمشوه ایله ١٢٧٤ تاریخنده اجازت المسه واکر اجازتنامه لرینه وضع امضا ایتمشدر . مومی الیه من قبل حضرت مرزا فی افرانسه قانونه دیجه ده ده .

١٨٠ محمد امیه ادرنه لیسه . ثلث ونسخی بجوری زاده عبد الله افندی یه تعلم وتمشوه ایله اجازت المشدر ١١٨٤ تاریخنده طرفنده کتابت اولنه حاجی بونار نامه جامعنده رحلة سعادت واده ر .

١٨١ محمد اسعد آغا قوره آغاسی استانبولی سید مصطفی آغانك فرزندی اولوب ادرنه ده طوغمشدر وبیوشدر . زمانه سلطان محمود خانك الده اولوب شکسته نویسانه تعلیقده بر مرتبه وکتب صحیحه یازیاره کتابخانه ایله شاهیر سربع الخطوط یازمشدر . کزینی شمدی استانبولده مجلس اداره عضو مستشاری . کذا فی روضة الکتاب

١٨٤ محمد امیه به احمد ادرنه‌لیسه. حسه‌اسجه تیرداماحمد پاشا یه‌دری کتبه‌المشه. حسه‌خطی شفلی احمد دره‌دن تحشوه‌ایله مأذونه اولوب حنیه‌داره‌شهریاری عراغانی خدمت کتابتنده ایکنه عراغا معه اجلا وبوندن صوکره تیرداماه اوجاغنه رفع وامحا اولنمغله رجال دولتنه امیه اغازاده صادره اغازاده سنه خاتمیه.

١٨٥ محمد امیه به احمد حزب زاده مصطفی افندی حنفی وناشب محمد افندی‌نیک برادرزاده سیدر. ثلث ونسخی یه‌رلرنده تعلم ایله مأذونه اولمشدر ١١٦٧ تاریخنده اسکی اتحکه زنداده التنده اوزره مزاره‌لقده ایریجه‌دیه‌کاهنده کی کوشه‌ده مدفون محمد ناشب افندی‌نیک قربنده مدفون ونفسه‌سنه مزاری مدعی الیه ناشب افندی‌نیک سویله‌دیکی بوتاریخ موزونه‌در.

(تاریخ)

سنی خلقه فوت سل جواهر رشیده ایدوب معارفه علم کسب ایدیان برشته
یاد طبعه اطاری والغریب جواهر سرای قربی سزاده اولوب زیرکانه هشته
نسبه زاده خطاط جمیله خط فم کتیبه نقلیوه وثلث ونسخ نوشته
دیدی وفاته تاریخ عمق ناشب زاده اولدی محمد امینک مقامی جای پرشت

١٨٦ محمد امیه به خلیل ادرنه‌لیسه. موالیه‌سه‌محمد وهی افندی‌نیک اذیاسنه‌زه خط ثلث ونسخی خفاف زاده حسیه افندی‌یه شمسه ابلاوه‌اوچ باشنه ایکنه اخذ اجازیه ایلدیکی سنه‌ده ابراهیم نظیر افندی بوتاریخی دیمشدر. تاریخ

نظیر بر زباده اولدی خطاط زهی خط دهر دیار اسلام

١٨٧ محمد امیه سعدی نقاسه زاده دیکله معروفدر. ثلث ونسخده یدی زاده اسماعیل افندی‌یه تلمذ ایله اجازیت المشدر. اسکی جامع جوارلکیرخیوسنده کی کوشه‌ده واقع سبیلیت باسوسنه کی [اتاهیناه السبیل] آینه شریفه‌سی ١١٩٥ تاریخنده بوطات طرفنه یالمسه وادعا وضع ایلمشدر و ١١٩٨ تاریخ (شفاعت یاسولاه) جمله جلیه‌سنی حاوی طرفنه کتابتنه الی‌یسه سلطان بایزید جامعنده یازمغه و [انا اضاقت بك الدنیا] ایاتنی حاوی ١١٩٠ تاریخی یالمسه حنیه‌داره‌سنده یه‌جامع نیفه دیکه‌یازمغه موجوددر.

١٨٨ محمد امیه به عثمان ادرنه‌ده ساکنه اولوب یدری اغازاده دیکله معروفدر. ثلث ونسخی جبابه پاشا امامی امام زاده سید محمد افندی‌یه تعلم وتسویله ١١٦٩ تاریخنده مأذونه المشدر. کذا فی تحفة الخطاطین.

١٨٩ محمد به حاجی احمد طرابلوسلی نقشبندی یه منسوب قونه‌ده عثمانه محله‌سی کائنه مرآتی دیکله شهیر محمد افندی‌یه. مولدی ایریجه‌کرده‌سی اولوب مرآتی تاکر اغانامیله مشخص اجرا ایدوب یه‌هویه اثاره برکزیده‌سی مشاهده اولنمشه ایدیسی حال حیاتده اولوب سید استاری اکله‌شیلمدی تربیه کرده‌سی مقصد وهی بسلم دیکدر. اثاره مخصوصه بواجرالات محمد وهی طرفنه محوالیه‌نه موصوله ١٢٥٥ تاریخی وفات ایتمکله اولوده مزاره‌لغات بواجی باشا تربه‌سی جیسنده کی کوشه‌ده مدفونده.

١٩٠ محمد به الحاج مصطفی افندی ادرنه‌ده سلیمانیه جامعی یقنده امامی طاشجی زاده محمد افندی دیکله معروفدر. خطاط ایدوکی سنک مزارنی محوریه ١١٥٤ تاریخنده وفات ایتمکله زنداده التنده قاناره قریسنده طوزخانه قارشیسنده مدفونده.

١٩١ محمد امیه فقیری علی بابا زاده دیکله مشهوردر. ادرنه‌ده سلطان سلیم قریسنده ساکندر. مولدی ایریجه حرف وجودی ١١٢٢ تاریخنده صفحه‌نویسیه جواهر اولوب ثلث ونسخی خفاف زاده حسیه افندی‌یه تلمذ ایله ١١٥٢ تاریخنده یکرمی یاشنده اولدیغی حالده اجازتنامه ویلمه اجازه بسنه سنه محوا اولوب ١١٥٨ تاریخنده انتقال ایلیقاتمشدر. کذا فی تحفة الخطاطین. عالیشان نوته جامعنده [اللهم انك عفو تحب العفو فاعف عنی] عباره‌سی ١١٥٤ تاریخنده کتابت الی‌یسه یازلمش و (یاخفی الالطاف نجنا مما نخاف) عباره‌سیده ١١٥٧ ده کتابت الی‌یسه قبولی دیکاهنده دیکر یازلمش مشاهده الی‌شدر. امضاری فقیری

لفظ اولبوب محمد امید المعروف ببلعن بابا زاده دیمشه . لفظ مذکوره تحفة الخطاطینه مرقوم دره .

١٩١ محمد جانب ابراهیم لایقت علیه مولویه منتسبدنده مرادیه جامعه شریفی امامی امام زاده ریکطه شهید الملاح حافظ محمد افندیدر . ثلث و نسخی قیامه امامی زاده بلباله یاسا امامی سید محمد افندیه ده تحشیه ایله اجازتنامه ویرمشدر . زمانی اجازتنامه لریدقکدن صوکره ١٢٧٤ تاریخنده هکذه وفات ایتمکله مرادیه جامعه شریفی خطیره سنده دفنه اولنمشدر . مومی الیه ١١٩٤ تاریخنده عطار زاده سلیمان سری افندینک

١٩٢ محمد بهعثمانیه اوزره تحصیلی فرینده ساکنه قهوه جی زاده ریکطه شهرتلی زاده برحافظ کامکار دره . مومی الیه ١١٩٤ تاریخنده قدمنزاده ساحه وجودی اولوب ثلث و نسخی یاسای زاده اسمعیل افندیدن تعلم ایله اونه الی یاشنده ایکن ١١٥٨ ده اجازتنامه سنه واوده رشته سنه مرور ایله ١١٧٧ تاریخنده وفات ایتمکله زمانه قضاسنده تاریخنده وارالحدیثه کیدن جاوه بوینده عثمانی شیخی صادق افندینک قبری جوارنده مدفون و نقشبندیه طریقی بحوری زاده عبدی افندینک سویدیکی تاریخ موزونده تاریخ

اول سمی فخر عالم ابه عثمانه باوبا یعنی کریم قهوه جی زاده کنیه آدلو ثلثه حافظ فرائد وخطاط اکرم خطیب ایدی تاریخ هوت هولی ابدی کریم بخشایش ایدیه خطه جاه کلدی بالطف خدا تاریخ منقوط عبد یا ایله سید حافظ محمد صحیه باوالی مکان تر یوزجه نسخ برنسخی نحفة الخطاطینه مأخوذدر . قبولی درکاهنده کلمه شریفی شامل [کنیه اضعف العباد فحوه جی زاده سید تحمیدیه محمد العاصم بخواجه زاده] امضالو برلوحه کوسید ایله اسم وتاریخی اولمدیغی حرفه برنسخی اکلو شیدی

١٩٣ محمد بهابراهیم حافظ القرائه . کنه وسی حافظ زاده ریکطه مرحومدن قیاقده نقطه جی زاده محمد سنه امام و نقشبندی امام ایدی ١٠٩٤ تاریخی نقطه وهوری ظاهر وثلث و نسخی بلباله یاسا امامی امام زاده سید محمد افندیه ده تحشیه وتعلم ایله علم خطه ماهر اولوب ١١١٤ سنه سی ربیع اخرینه یکرمی یاشنده ایکن افندیسندن اجازتنامه قاری الحدیث . مصاحف شریفه درستی وساناً مئیف یادگار یادگار دره . کذا فی تحفة الخطاطیه .

١٩٤ محمد بهحسنه اوزره یکی عمارت سکنه اولوب حروفی ظرافتله ظروفی وهوری الفات ایدوب یعنی ١١١١ سنه سنه زیبه ای سرطی سنه اولوب خط ثلث و نسخی شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیه تحشیه ویرمیانه سرلیلی اجازتنامه دخی تعلقله المشتهر . ١١٨٠ تاریخنده وارده . کذا فی تحفة الخطاطیه .

١٩٥ [اولبابه اجازتنامه بروجه آتی وضع اضعف العباد الحاج الحافظ محمد المعروف بابا زاده الوفائی بجامع مرادیه و قراءت فی السید محمد المعروف بابا زاده وکما اجازه شفاهاً ورده] صورینه وضع اضعف العباد و برقم اجازتنامه صورتی آلدره (٦١٤) صحیفه زده عبارتنه باقی

١٩٥ محمد ادرنه زده عتیقه علی پاشا محله سنده خواجه زاده دبراهیدی . ١١٤٠ تاریخنده یازوده عالم وجود اولوب سنه یدیسنده بعد الوصول ثلث و نسخی یساری زاده اسمعیل افندیدن تعلم و تحشیه ایله ١١٦٩ تاریخی یکرمی دردنجی یاشنده اولدینی حالده اجازتنامه مشتمل . کذا فی تحفة الخطاطیه

١٩٦ محمد بهحاجیهسه قره جه بواب محله سنده کتانی زاده ریکطه معروف اولوب کتانی زاده خطاط احمد افندینک برادر مهتریدر . ١١١٨ تاریخی تولد ایله دوب ثلث و نسخی شغلی اهمه وره دره تحشیه ایله ١١٤٨ تاریخنده اجازتنامه قدر و اعتباری نزیع اولندی . کذا فی تحفة الخطاطیه .

١٩٦ محمد قصاب عبد العزیز محله سنده ساکنه اولوب قصاب زاده ریکطه تهرتلی داره در . حسن خطه مناسبت معنویه ایله یحیائی زاده حافظ محمد افندیدن تحشیه ایدوب بعد الکوذنه نجیب آغا یه موفه اولمسه و ١١٧١ تاریخنده وفات ایتمشدر . کذا فی تحفة الخطاطیه .

١٩٧ محمد بهعلی سلطانه محمد خانه رابع عهدی علماسی حره سنده مسوا ارتجه جوقه جی زاده ادرنه لی موسوی محمد افندیدر . مومی الیه خوشنویس ابه وکی وقایع الفضلاده مرقوم دره .

١٩٧ محمد بهعلی حکیم زاده ریکطه معروف اولوب ادرنه زده (١١٤٠) تاریخی قدمنزاده ساحه وجود اولوب ثلث و نسخی خفاف زاده حسین افندیدن تحشیه ایله ١١٥٤ سنه سنه یکدرمی اوچ یاشنده اولدینی حالده اجازت المسه و ١١٥٦ تاریخنده وفات ایتمکله شاذ و نادر نکره دن زاده زاده احمد افندی تربه سنده دفنه اولنمشدر . کذا فی تحفة الخطاطیه مومی الیه خطاط ستوقی افندینک جدتیدر .

١٩٨ محمد بهمحمد الکوسیه السنه ثامنه نفکچی زاده ریکطه مشهور دره ١١٩٤ تاریخی کتابت ایتمشه اولدینی مصحف شریفه محمد الامیه بحافظ القراء بطبا نجاجی زاده و ١١٩٧ تاریخی براجازتنامه ایله وانا الفقیر محمد الکوسیه و ١٢٤٨ تاریخی دیکر براجازتنامه ایله وسمه افقل العباد الحافظ محمد المشتهر بهرویسه زاده هو ندیدا مضا قویشمشدر . مومی الیه ثلث و نسخه بربر زاده محمد افندیدن تحشیه ایله اجازت المسه و سهو وخطادن عاری اولمق شرطیله بشیوزی متجاوز مصحف شریفه و متعدد رسائل الخیراتی شرحی قره داود و محمدیه کتابت ایله یکی مرویه مومی الیه یازدیغی مصاحف شریفه صحایفدن بریاسه سطرینه و وسطنه برنظر تنبه اولمق اوزره بهر صحیفه ده اوچ عدد بوری کاف یازمه معتادی ایسه

اول وجوده مشاهده اولنمشدر ١٧٤٨ تاريخنده جمادي وفات ايتمكله بيوه
نبره محمد ينه مومأ ليها خطي افندينك قبري قرينده دفنه اولنمشدر . ملا
محمد به محمود علما : متأخريندن هره سنده ذكري مسبوق بربر محمد افنديدر .
نقله ونسخي مقره لي مكتبه معلمي الحاج مصطفى عزت افنديدن نقله ايدلمش
اجازتنامه سيدر .

محمد به فراموز تحفة الخاطبينده اورنه دندر . ديمشدر متأخرالوصاحبين
دندر وغرب شيخ الاسلام موزنا خسرو حفيدلرندن اولوبدر ترجمه حالندن
اورنه فاضيلرندن هره سنده (٧) نوزده در . تحفة الخاطبيه باتخ
خسرو خط ياقوتايله مالك اولمغله خط لطيفدن ايكمكله ميزان الجنه
محمد به مصطفى اورنه ده يكي عمارت محمد سنده ١١٢٩ تاريخنده يازدره
عالم وجود اولمشدر وكمال سمن وكوهنشته خسرو خطده شيخ زاده
شيخ ابراهيم افنديدن اجازتنامه سيدر . كذا في تحفة الخاطبه .

محمد ضيا اورنه محمود اغا محمد سنده ساكنه وخفاف زاده كريم بك
مكفوله الوماكنه اولوبدر ١١٤٥ تاريخنده وفات ايتمكله . يازدره
اسمعيل افنديدن رسته يريمه تعليمنده خسرو خطي نسخه و ١١٦٤
تاريخنده اوه سكز ياشنده ايكمكله اجازتنامه سيدر . كذا في تحفة الخاطبه

محمد مدرار اورنه بوستانجي باشيسي قزعلي اغانك حفيدي وكذلك
اورنه بوستانجي باشيسي ايكمكله وزارتله بكلمش وشرف صدينه نائل مزاج
اولوبدر بعده ارتحال دار بقا ايله سليمانپاشانك همشيره زاده سيدر .
خط نقله ونسخي شيخ القراء ابراهيم افنديدن نقلوايله رك افنديدن اجازتنامه
صاحبناج الحسنايدي . موما اليه ١١٤٦ تاريخنده وفات ايتمكله يرده
خسرو خطه اجازتنامه سيله اوه سكز سنه مرورنده ١١٧١ تاريخنده
انتقال ايتمشدر وبر مصحف ايله اتاسيله يارمكار اقمشدر . تحفة الخاطبيه

محمد سر يوشي زاده ريحكله عريفدر . علي بك مدرسنده ايام
اجديكي اياده نقله ونسخي يازدي زاده اسمعيل افنديدن نقلوايله
نقلوايله اجازتنامه سيله ١١٧٢ تاريخنده مجازوماذون اولمشدر . تحفة الخاطبيه

محمد حجابي حافظ القرايله وشيخ القراء وشاه ملك پاشا جامعنده
امامي وهمام بك مكتبنده معلمي ايدي . بيت قفاسنده حافظ لطيف
ريحكله شهر نقشه اي حسنايدي . نقله ونسخي مقره لي مكتبه معلمي حاجي
مصطفى عزت افنديدن نقلوايله عريفي اورنه مفتي حافظ محمد
افنديدن تدريس ايدرك اجازتنامه سيدر . اوده قرمصحف شريف وسائر

284

يازسه خسرو خط مالك برزاغ ايدي ١٧٨٧ تاريخنده ارتحال دار بقا
ايتمكله جامع مكور خطيه سنه دفنه اولنمشدر .

محمد حجابي كيجه جي حاجي محمد افندي ريحكله معروف اولوب علماء مكتبي
معلمي ايدي . خط نقله ونسخي صاري شيخ مكتبي معلمي خسرو وحسن
افنديدن نقلوايله اجازتنامه سيله برقچ خطاط ديار جوده حافظ
يشير يستمشدر ١٧٨٩ تاريخنده ارتحال ايتمكله مكتبه مكور خطيه سنه دفنه
اولنمشدر .

محمد حلمي دروبسه محمد در . نقله ونسخي مقره لي مكتبه معلمي حاجي
حافظ مصطفى عزت افنديدن نقلوايله ١٢٥٨ تاريخنده اجازتنامه سيدر .
حلمي بوزنا جامعنده بيوصه لوحه لري واردر .

محمد وره اورنه مراديه سنده اكيده كوكب حافظ محمد افنديدن نعمجه
اذنه كتبه ايله كوكبي عالي اولوبدر [بيت]

پير بوري وره نه دانستي تو نه پيري كه طفل كتابي

نثر مأليجي اسمعنده غيري هنيا تنده برشي اولميوب استانبولده كلكه كده
كله يوسه برجايه چيقه بيوسه هرزه كار ياوه كفتار جريده عمر ياوره
واقع مقاطعه نابودي امانتي كنه تأييد افتيار ايدوب دستياري
قلباقي وعيارك وسرمايه قدرتي وجرايك ايله واردقي يرده بسط
حصيريايه تفلته ع جرماندنيه بسيار كويه دروغ وزني اوزره
سركذشته ديه رك يجي اكاذيب عرقوبيانه حكايه ايدر انفرادي
بري وه مجلس اجازتيدر . شريعتده دور وطريقتده مراجعت بر
دريده منفوردر فلهم اه تعالى كذا في تحفة الخاطبيه .

محمد راسته ايه مصطفى افندي الحاج راسته افندي ريحكله معروفدر .
نقله ونسخي مراديه امامي حافظ محمد افنديدن نقلوايله ماذون
اولمشدر ١٧٤٦ تاريخنده وفات ايتمكله كويريجه باريه قبرستانده شيخي
چلبي جامعنده مقابلنده جاره بوينده مدفوندر ١٢١٠ تاريخنده
كتابت اولنمشدر الده برلوحه سي واردر .

محمد راقمي بن شاهه زاده ريحكله معروفدر . نقله ونسخي مراديه امامي
حافظ محمد افنديدن نقلوايله مكتبه معلمي ايكن ١٧٧٤ تاريخنده محمد ايله بغداده
ريحسه اي ليغي اجازتنامه سي بيانه ايتمشدر ١٧٧٧ تاريخنده هجازه
عزيمه اوزره ارتحال دار بقا ايلمشدر . موما اليه مطبعه جي حاجي فيزي
افنديدن بيوك يدي يدر . قيمتي وارسانه بك مكتبنده ره لري واردر .

٢١٢ محمد حلمی قواقلی امامی خطاط سید احمد حلمی افندینک ترهٔ شافع وجودیدر. خط نسخ و نسخی یه رایده تعلم و تحصیل ایله اجازت الدیغی ١٢٨٠ تاریخلی یدی طرفنده ویرلمش براجازتنامه سنده احمد حلمی افندینک [حافظ محمد ارضی] به سید احمد الحلمی] امضاسیله مستبانه اولمشدر.

٢١٤ محمد رشدی اورنه لیسه. نسخ و نسخی نظارتیله مکتبی معلمی شیخ القراء ابراهیم افندیدن تحصیل و تعلم ایله اجازت المشدر. جاقراغاسی سرایقپوسی رحیه سعادتی واردر.

٢١٥ محمد رشدی حافظ القرائه. جربانی دیکمه مشهوردر. نسخ و نسخی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد افندیدن تعلم و تحصیل ایله اجازت المشدر. سنهٔ اجازتی ١١٩٦ سنه سیدر. اورنه مرشکاری لهواردر.

٢١٦ محمد رفیع طاشچی باشی زاده دیوانی. خزینه دار سنانه لی محمد آلیه لی بهرمزاده حاجی احمد افندیدن نسخ و نسخی تحصیل ایله اجازت المشدر. رومیلی والیسی حفظی پاشازاده محمد محسن اکریه لکلک قرینی میه اوغ سترفلی قرستانلی دیوانی ١٢٢٦ تاریخلی کتابت ایتدیکی لوحه ایله حاجی احمد ازالی جشنه تعلیم خط ایله تاریخی بوندن محصول دستیه بوزجوفسنا نحهٔ الخطاطین نده مسطور خط ایله تاریخی بوندن محصول دستیه بوزجوفسنا نحهٔ الخطاطین نده مسطور

٢١٧ محمد زهدی حافظ القرائه جامع عتیق امامی و بیوك ایاصوفیه مکتبی معلمی ایدی. باطلیجانه حافظ دیکمه مشهوردر. نسخ و نسخی راهی جلبی مکتبی معلمی محمد عاصم افندیدن تحصیل ایله ماذونه اولمشدر. و مصحف شریف و رسائل شریفه کبی آثار دخی یازمشدر. ١٢٥٤ تاریخنده وفات ایتمکله بجوه تپه ده طاهیه قرینده مقبوردر. وفات ایده سلطان سلیم امامی حافظ مصطفی افندینک قبری جوارنده مدفوندر. برمصحفی قاضی حاجی احمد افندی مرکز لجنه

٢١٨ محمد زهدی هواجه زاده دیکمه معروفدر. نسخ و نسخی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد افندیدن تعلم ایله اجازت المشدر. زمان اجازتی نامرئی کاغذنده امضاسی واردر. ١٢١٤ رجبیاك طقوزنجی کونی قاضی بولوبه محمد امینه بغداری یه یازدیغی ایله نسخه اولمشدر. سلطان سلیم جامعنده فطبی معجونی زاده هاشم افندی ره برمصحف شریفی واردر.

٢١٩ محمد سالم ابنه محمد اقم کبه یاپجی مکتبنک معلمی و مطبعه جی خطاط حاجی مرزی افندینک یدی حاجی سالم افندیدر. نسخ و نسخی یدی یوزنه زاده محمد راقم افندیدن تحصیل ایله ماذونه اولمشدر. ١٢٨٨ تاریخنده انتقال دار بقا ایتمکله بجوه تپه قرستانلغنده طاهیه جوارنده دفنه اولمشدر.

٢٢٠ شیخ محمد سعدی اورنه لیسه. نسخ و نسخی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد

٢١٣ تاریخ قدر زاده عالم وجود اولوب سنه رشده وصوله فکره حسن خط تعشق و
٢١٤ تاریخ یکرمی بشنجه ایله دیغی حالده

285

افندیدن تحصیل ایله ماذونه اولمشدر. بیك یوزطقسان تاریخنده حکمه کی اجازتنامه لری اکثر لیسنده امضاسی واردر.

٢٢١ محمد سعید الطیبی حافظ القرائه در لکچی زاده دیکمه مشهوردر. قره صارقلی دامادی دهن دیلر. غازی محالی باب مکتبی معلمیدر. خط نسخ و نسخی حاجی خطاط دیکمه شهر تشماره اوغلی مصطفی توفیقه افندیدن تعلم و تحصیل ایله اجازت المشدر. ظهر مکتبه بومیه یوزبکرمی قدر طلبه یازی تعلم ایتمکله متواتردر. ١٢٥٩ تاریخنده تارك عالم فنا و عازم مستقر بقا اولمغله غازی محالی باب جامعتریفی ساحه سنده دفنه اولمشدر.

٢٢٢ محمد سعید الفرید ابنه طاهر المدرسی لقبیله اکثر اقرانه ١٢٧٢ تاریخنده وفات ایدن مدرسی طاهر افندینک محمد وحیددر. خط نسخ و نسخی قواقلی امامی احمد حلمی افندیدن تحصیل ایله اجازت المشدر و ١٢٥٧ تاریخنده استحالهٔ دار بقا ایتمکله زنشانه التنده اورنه مزارلقده ایره جلی قرستانلغنده پدری یاننده دفنه اولمشدر. وفاتی سنه سنده یازمشدر الدینی صغیر القطم رحیه سعادت خزینه دار سنانه باب مکتبنده محفوظدر.

٢٢٣ محمد شریف حافظ القرائه بزستانی حاجی افندی دیکمه معروفدر. مولدی الیه ١٢٥٧ تاریخنده دردونه حصارده قوری حیشو محله سنده قوزلوزاده ساحه وجود اولوب حال حیاتنده مدامی بولندیغی جامع عتیق مکتبی معلمی حاجی امام دیکمه شهر شیخ القراء حافظ شریف الخطی افندیدن تحصیل ایله ماذونه اولمشدر و علوم عربیه یی کوچك حاجی ابراهیم افندیدن بالتدریس اجازت المشدر. حکمه دردونه حصارده وافع الهمای یانی جامع شریف خطابنده طوپ دیوره یاقوتی عبداللاه یاشاده رسی مدرسلکنه نائل اولمشدر. ١٢٩٨ تاریخنده وفات ایتمکله بجوه تپه قرستانلغنده دفنه اولمشدر.

٢٢٤ محمد صادق اورنه لیسه قاضی زاده دیکمه معروفدر. نسخ و نسخی مرادیه امامی حافظ محمد افندیدن تحصیل ایله اجازت المشدر. ١١٩٢ تاریخلو اجازتنامه ده امضاسی کوردیکمه وسنالی درکاهنده تعلیمه خط ایله (مدیر ظفر) جمله جلیدن شامل ١٢١٠ تاریخلی کتابت ایلدیکی لوحه بولنان محصول دستخط اولوب [الفقیر محمد صادق النائب عن طاق بحوری اورنه] هویتیله امضا قویدیغی شاهده قلمشدر. استوجاطاغه دنیوبه محل جامع عتیقك مصلقدری فاستونه واقع محل اولوب فوق الظلمه اولمغله جاطاغه محکمه سی دینلور. واداره بر نائب اقامت ایدرك امور

خصوص عباد آنده رؤیت اولنوب ایسه .

محمد صادق الحنفی فیاقده قره بلوط محله سنده نعلبند اصناف نده
حسبه اغاسی حلیمه ۱۱۷۶ خولنده قرمطاوه عالم وجود ای المسند
حکیم سطانی زاده عبد الحمید چلبی جامع شریفنده خطیبی و ادرنه اعیان
هایونی قپوسونه علیسنه ربوط قرای سیه کتاب ایله ایکی مفتشی
ایدی . ثلث و نسخ قره بلوط مکتبی معلمی شیخ القراء حافظ طاهر افندی به
نعلم و تفسیر و علوم عربیه یی جیوتچی زاده محمود افندی نک خلفه ثدلیسنه
مداومه تکمیل نسخه ایله یاقتی تحفوا یدرلر ایکیسنه ده اجازت
المسند . اوده عدد مصحف شریف یازمکله مشهور افندی . ادرنه مطبعه سی
لیطوغرافیاسی شکاهنده طبع و نشر اولنان انیس دره دیوانی بو زاتک
محصول دسیسیدر ۱۲۱۹ تاریخنده ارتحال دار بقا ایتمکله جوبنه ده مدفون

محمد صبری ادرنه لیدر . ثلث و نسخی یاری زاده اسمعیل افندی به
تلمذ ایله ماذون المسند . ادرنه ده سطان بایزید جامع شریفنده
معلم لوحه ده ۱۱۹۵ تاریخنده ارتحال دار بقا ایتمکله (کلما دخل) نقش
جلیلی بو زاتک محصول دسیسیدر .

محمد صوفی ده ادرنه کلوب خط ثلث و نسخی خفاف زاده حسین افندی به
تلمذ و ۱۱۵۲ تاریخنده اجازت تلمذ ایله ندر دندر . کتابی تحفة الخطاطین

سید محمد طاهر الخلوصی به حاجی مصطفی بربر زاده رحمکله معروفدر .
ثلث و نسخی و اوج امامی شاهی حافظ محمد افندی به تلمذ ایله اجازت المسند
۱۱۷۸ تاریخنده وفات ایتمکله کوپریکه باریه اتصالنده کی قبرستانده
و سطنده دفنه ای المسند ۱۱۷۷ ذی الحجه سنه یکدیکر بسنده کتابت
ای المسند یعقوب کیدری مسجد نک بر لوحه سی وقف و سلیه و اقع یکی تکیه ده
ترجمه در دسنده بر قطعه سی وار در .

محمد طاهر حافظ القراء و شیخ القراء : وقه بلوط مکتبی معلمیدر . خط
ثلث و نسخی تاثار خواجه رحمکله معروف حافظ ابراهیم افندی به نعلم و تفسیر
و علوم عربیه یی هاریجه یاشالی موزنا حافظ احمد ذهنی افندی به تدریس
ایله اجازت المسند . موصی الیه رفیع عدد مصحف شریف کتابت ایتمه
و علم قرائته کرکی کبی حفاظ یتشدیر مشدر ۱۲۸۸ تاریخنده وفات ایتمکله
قبا قره ادره زاده لحدنده و سطنده دفنه ای المسند .

سید محمد عارف به مصطفی نام دیگر شیخ عبد الرضا مولدی مکتبی معلمی
مصطفی راسم افندی نک قره شاهین و هوبیدر . ثلث و نسخی به مولدی

تلمذ ایله اجازت المسند ۱۲۲۷ تاریخنده وفات ایتمکله زاده المتوفی
اسکیجی زاده افندی نک قره جوار نجه یه قرای قریبنده مدفونه .

محمد عاصم تاثار خواجه رحمکله معروفدر . خطاط ویسی هواجه نک
ترکه شاهی وجوری وکوچک ایاسته یاشنده واقع اهی چلبی مکتبنک
معلیمیدر . سکسانه سنه قدر معاش المتقاعدین مرویدر . ثلث و نسخی
طاشوه مدرسی حافظ محمد سیف الدینه افندی به تعلم ایله اجازت
المسند و ۱۲۷۷ تاریخنده ارتحال دار بقا ایتمکله استانبول یولنده سید
جلال ترکه سی قاشوسنه کی قبرستانده پدری قربنده مدفونه .

محمد فریده حافظ القراء . ذکری مسبوق حافظ و شیخ القراء یا نیمه
حافظ احمد صاحبه ترجمه نک اشته سی اولمق مناسبتیله یازیلمشدر فاین
رحمکله ستر رتقضا ای المسند . ثلث و نسخی و اوج امامی شاهی حافظ
محمد افندی به تلمذ ایله اجازت المسند . موصی الیه رحومک مصحف شریف
کتابت ایتمه ای الحینکی یدی جوهره زمانداوکه نسخ توقیعنه ایزر
ای الرضا یازیلمق و بایا تجوید طاسه مسجد شریفنده قرمدسنه کامل علی
التوالی ختم شریف ایله تراویح نمازی قیلدیرمق دینی نقاشه مرویدر .
۱۲۴۷ تاریخنده وفات ایتمکله مسجد مذکور ساحه سنده محراب شاهی جوارنده
مدفون و نقشه سنده نمازی قلفه سلطانیه قرائتدیری سابق ادرنه لی
خلیل فیضی افندی نک سویلدیکی تاریخ موزونه در . (تاریخ)

حیف صد حیف فریده زمره خطاط عصر حافظ القراء ذاتی خلوتی یه سوکیلی
زال ایده بو ملک دهر ضایع ناکهان آنسیرمدی یانه جهدنک جاه و دلی
کل نفس ذائقة معمه انی اوزره عاقبت یبدو بناشربت موتی ایچر ر هاصلی
فیضیا هاتف دیدی تاریخ فوتنه بانفط ایدی حافظ محمد فخر فرد دوس سزلی

نز مصاحف شریفه سنده ۱۲۷۹ تاریخنده ایدیغی نسخ سی فقیر ده بری
هاری شیخ مکتبی معلمی هاجی حافظ علی افندیده بری مسعود حافظ راشد افندی ده
بری نظمی بکده ایکی نسخه سی کره مصطفی وصفی بکده بری مولجی جامع الهاشم امامی مدحت
بکده نسخه سی اولمق اوزره موجوددر .

سید محمد کاشف حافظ القراء ادرنه لیدر . خط ثلث و نسخی فواتحی
امامی و سراجه مکتبی معلمی سید اهر هلی افندی به تعلم و تفسیر ایله اخذ
اجازت المسند .

درویش محمد کوکب حافظ القراء ای موصی الیه ترجمه سی تحفة الخطاطین ده
برجه آتیه سویلدیکی موصی الیه ادرنه یا اولیسه کلوب نواحیه ایدی . کوکب

ای روضة الکتابة نجم فتنه وجودی ... ربیع رنجه ازدیم
انا نجوله لمعانه ایدیه

ویو ملقبه اولمشدر وسید اکرم الالقاب نزد رسالتمآب ایاسید علوشانده
بر نوع شمه دار زمان مشدر . لکنه وجه عاری بودر که بعض ناسه رونما
اولدیغی اوزره بشره سنده دیره وکوسه میانده برخلق ارتفاسه واختلاج
واقع واولور . تاکاه کوکب دیف برقطعه ره حرکت وجوده واز مضمون واقع
اولمغه مجموعه کیف ما اتفق اشارالیه اکثر بیت وجوده اهل مجلس
زیاده جانبنا طلبه بوندن اکلاه انفصال ایله منقضیه اولدیغی اجلدن کوکب
لفظ مسطوری اکا لقب قالمشدر . کبزه ایراولدیغی . سبعه سیاره
وجوهات قرانیه یکما لاکوب وبه وشاکر دلرندن یعقوب چلبی مصطفی
افندیه طریقه خلوتیه ره اخذ دست بیعت وبکام خلوفت رضا اولمسیله
همه فط سنه قلی رضا افالیم سمه ره سنه تنومه واستاد یعقوب سکوته
نامسمه جامع القراء هافظ عثمان افندیه استانبوله تشریف واجازه یتاب
تقوده اولمشدر . [بیت]

خطه یه رای صبحت سوار شب ما جیوه سویلدی نزاعه ور راشب کوکبا
نزطاهری اوزره بیجاده یوشیده سحاب غفلت یولیوب حقوقه استادیه
عمیم رعایت وبکه عدوده عقوده ونیا وآخرت اولور امورده لقمه ایدیوب انه
جهد وولت علیه اوزره یولنه یمن زماندره استاری مزبوره افندی یه رجای دولته
بری علی الحساب یکیوز قرش اسال ایدیوب بر مصحف شریف کتابتی نیاز وتوصیه
مرقوم رضا شروح ایدیکی مصحفه تعلق یازلمشکمه کوکب اوزره یولنه
به خوشنویس وتزکارع عثمان افندی علیل اولمغه بیمار یازلر دیوکتابت
مصحفی قبول وسلیغ وجهیله برنهج وفقه استرداد وتحصیل ایمدیه سبب الخیری
بورفعه آنمش علی اولدیغنه مصحف ثانی جزواری استانبوله تذهیب کتابتیه بعده
زمانه مجلده دکاشنده کورلرکه مطلع اولیوب اکرچه بحواشه مابتا، وبیتی و
عنده ام الکتاب دیوب اظلاه انفصال ایلدی دیو نقل اولنمغه . لکنه مصحف
ثانی هنوز تعلق مقدار اولوره قلمزاسه ایله قضا کتابت ایدیکی ایکی یرقدن
بردنه قطع ایدیوب زخم هویسی برسنه التیام قبول ایلمیوب والحاصل مزبور
مصحفی ثانی سیاه الجی سوبوداره هکره یدیزدی دوشوب کوکبه دلخواهی
اوزره تحریر آسمانه کتابت ایلمشدر . [ع]

کرفط لسنی بعالم خط امام یافت نثر مضمومی اوزره ١١٦٩ تاریخنده
اوزره رتبه حیاتنه انحطاط بولدی . وکوکب انفصاله اشاره مقدمه اولدیغی
[انشق] قمری بولندی . اوزره استادلرینه برسلسله بونده تعقیب اتمشدر
محمد کتب یا نجو لیلی احمد نامی ذاتک ثمره شاقه وجهود اولمغه بنا فی طفاره یکدکه

287

فی سنه اولوده ساحه وجود اولمشدر . طریقت علیه نقشبندیه منتسب شدر .
خط تعلیقه اکمل جریده ناظری دیکله عریف الحاج احمد رشدی افندیه
مشاهده ره . اوزره ایالتلو نفوس قلمزه مقیم ثانی ایدی . حقا کلک
صنعتنده مرایت کامله سی اولدیغنه مهر جلی ایکن کتابه وسنه بعضا زحمتله
رفع واجمعه دفع هوا ایدیغی مروی دیر . محمد مخلصه اشعاری شعر ایله نظم
١٦٦٦ تاریخنده وفات ایتمکله فوتی طغنه جامعی خطه سنه دفنه اولمشدر .
محمد مدحی درسعام وشیخ القراء واسکی جامع شریفه خطیبدر . قراء
حافظ محمد افندی دیکله معروفدر . عوام ناسی بوقرا: افقطی تحریف ایدرلر
قوری حافظ محمد افندی دیر لرایدی . ثلث ونسخی جاری شیخ مکتبی معلمی حسنه
وهبتی افندیه ثلث وتعلیق عبدالی مرعی اسه درسی مدرسی حاجی شریف
افندیه ثلث ونسخی الباجازه المشدر ١٠٩٨ تاریخنده وفات ایتمکله بحوله
تبه ره طابه جوارنده دفنه اولمشدر .

محمد معطی سقط راسی یکفلی قریه سی اولدیغی ایچون بکفلی خواجه دیکله
شهرتله اولمشدر . کریستخانه ره یکیچری مکتبی معلمی ایدی . ١٠٥٠
تاریخنده حسنه خطه یوزباشیلی زاده سید مصطفی افندی یه ویرسه
اولدیغی اجازتنامه منظومه فقیرانه اولمشدر ١٠٥٧ تاریخنده ارتحال دار
بقا ایتمکله اولیا قاسم پاشا جامع شریفی قریستانده دفنه اولمشدر .

محمد نجاتی ابراهیم حافظ القراء اولیا قاسم پاشا جامع شریفنده
خطیبدر ویکیچری مکتبی معلمیدر . ثلث ونسخی اوزره یکفلی محمد معطی
وثانیا جاری شیخ مکتبی معلمی حسنه وهبتی افندیه تعلم وتحشیه ایله
اجازتنامه سنه ١٠٦٥ تاریخنده ره محمد القاری الشدی نامنده
برذات ویرد یکی اجازتنامه منظومه فقیرانه اولمشدر ١٠٧٠ تاریخنده ارتحال
دار بقا ایتمکله اولیا قاسم پاشا جامع شریفی قریستانده دفنه اولمشدر .

محمد ارزنه ره قیاده سنده نقلبور زاده دیکله مشهور در ١١٥٤
تاریخنده تکفای عدم عبد کاه وجوده قدم نهاده ره اولوب مقدمه علوم
وفنونه اولدیغنه نسخی یاقوتی زاده حافظ محمد افندیه تعلم وتحشیه
ایله اوسکدار یاسنده اولدیغی حالکه ١١٧٠ تاریخنده اجازتنامه المحبری
هدیه الذاهب بخطاط ایدی . کذا فی خفة الخطاطین .

سید محمد وهبی ارزنه ره یکی عمارنده سراج زاده دیکله مشهور زاده در
ثلث ونسخی استاد هفت اقلیم بدی قدری امیر دیکله عریف سید عبدالله افندیه

لح طائفة زاده سید احمد اغا نام برآدم اولمغله

تعلیم ایدوب بعده شمسی افندیه ماذونه اولوب علی فتوی ارزنه یکدکره
هلال اسا استفاده انوار تمشوایدرلر اجازتنامه رضا بده کامل المشر.
کذا فی تحفة الخطاطیه.

٤٤١ محمود جلبی ابن مراد ارزنه لیسه. شیخ عبدالله شاکر دلرندن اولوب
مشهور خطاط ایدی ٩٨٧ حدودنده وفات ایدیکی ویا لیاتا جامعنده
بعضی موجود ایسه کی سجل عثمانی ده ٤١٢ وتلث ونسخ خطاطی اولوب
عالی درجه مناصب هنر و راشده مسطور در.

٤٤٢ محمود ارزنه لیسه. هنرور اسلوفنه اولوب حسه خطی شریف
عبداله اکاهدیه تمشوایدوادی قلمه مجموعه سنده استار هاجب یشار
المشر ١٠٠٤ تاریخنده دیار بکر دفترداری وسار خدماتنده رضا آب
حیات قلمی جاری اولمغین وزیر زاده شیخ احمد زندی درجه
زجیسنده تحقیقکرده عطایه سر ٧٧٥ کذا فی تحفة الخطاطیه.

٤٤٣ محمود ارزنه ده جامع عتیق قریسنده هاجی مکی زاده دیر ایدی حسه
خطی بیاری زاده اسماعیل افندیه تمشقله ملک یمیه ایدوب
١١٦٧ تاریخنده اجازتنامه رتبه معارفی ترفیع المشر. بیت تعلیمی
مطاف ارباب عرفانه واستاذ المشر. کذا فی تحفة الخطاطیه.

٤٤٤ محمود ارزنه ده سای سلطانیه دخالتله واداره امام اکاه سید
عبداله افندیه حسه خطده اجازتله تحصیل دلخواه ایدوب اواخر
سلطنت محمودخانی ده سرکتابندن برنانیاده ایدوجاغ اولان رق
ارزنه ده اسلامه ایدی. قاضی کویی محمد اغانک هجیره زاده سیدر. کذا
فی تحفة الخطاطیه.

٤٤٥ محمود الحمیدیه محمد امیه المؤذنیه حافظ القرانه عائد امکی معلمیدر
ثلث ونسخی فواقلی امامی سید احمد حلمی افندیدن تلقی وتمشوایله ١١٨٤
اجازتنامه ١٧٤١ تاریخنده ارتحال دار بقا ایجکه مکتبه رکهده
ساهم سنده رضا المشر. سنک مزارنده نامی یازلدر حافظ محمود
افندی ایدوب ١٢٥٥ تاریخنده هاجی حسونی خلیفه یه ویرمسه الهینی اجازت
نامه یه [وانا الفقیر محمود الحمید بحافظ محمود المجید به محمد الامیه المؤذنه]
هو زنبیله امضا قویشدر.

٤٤٦ محمود عزتی ارزنه ده بواب سنانیه محله سنده. یدی سوقنده هاجه
علی اغا بن شاهی باشی وکتبه وبی ستانی ادوجاغنده کچدکدن المشر.
حسه خطی ابنه اکوکب حافظ محمود نه ویرمسه تمشوه وانک فوقنده

شفعی احمد دره رضی برزمانه کوتسه تحقیق ایدوب وصوبک ومعنوی
حسه خطه تمشوایلمکله راسه اجازتنامه رضا بقاوایدی. بلده ده امر
شرعی وکار عرفی رفیقنه توجیه زهده وحرف ودماغ اولدره ایدی
کذا فی تحفة الخطاطیه. عرفی مخلصیه اشعاری شعرا بیانده در.

٤٤٧ محمود نوری ارزنه لیسه. قونیه لی مکتبی معلمی هاجی حافظ محمود
افندیه. ثلث ونسخی اهل جلبی مکتبی معلمی هاجی علی رفیقه و
غازی صحاف بک مکتبی معلمی حافظ محمد سعید افندیدن تمشوایله اجازت
المشر. وبابا جوده حافظ بینشه یه شده ١٢٧٦ تاریخنده ارتحال
ایجکله زنده الشنه اسکیجی زاده هاجی علی افندی رحمه قبری
قریبنه دفنه المشر. وشیخ القراء.

٤٤٨ محمد الدیه محمد یه محمد بن دعی ترجمه شقایقده مرسی ارپک زجیسنده
حسه خط مالک الرقابی نظیر کتابته قادر ایدی. خطوط خطوط
آمیزی نسخ رقاع یاقوت ایدوب تحریراتیله کی مثالده مثلی بولنمغه مجال
محال ایدی. کمیت خامه معجز بیانی غایت سریع الیوب طرفة العین ایچنده
میدانه صحایفده طی مقامه ایدردی دیو محمودر. اوج شرفلی مدرک
سنده مدرس ایکن ٩٧٨ تاریخنده وفات ایتکینده مختفر زجیسی مدرسیه
حره سنده در ٤١٧

٤٤٩ مسلم نامی احمددر. حسه خط مالکدر. طرابزون کلشنیه ولی دره
درکاه شریفنه شیخدر. درکاهی برکور بیشکاهنده ١١٥٧ تاریخ
بناکرده سی اولوب حیشه نمک وسفره لغه سی خط ایله [ومن الماء کل شیء حی]
بوزانمش محمود دستی اولوب [حرره الباغی الثانی الحقیر الشیخ احمد
مسلم الفقیر] هو زنبیله وضع امضا ایتشدر. اشعاری مسلم
مخلصیله شعرا بیانده در. حسه خطه خفاف زاده حسیه افندیه تلمذ ایلمش محققدر.

٤٥٠ مصطفی حزب زاده دیکله مشهور. ثلث ونسخه بالکلیات حافظ
عثمانیه ماذونه. حافظ عثمان ارزنه ده اولرق حجاز الوقتا قتضا
ایدوب جلیده بعضیدن بونده تحصیل وکتبه وسی تصحیح ایدوکدن صوکره
قطب طاشی ونقطه طاشی تقیید اولنمامش ربع الشکل وجیاد الطرانی مساوی
رسم اوزره اولوب نوعیه ربط اسه سنک مزاری الیوب اسمی اندن مسطور
وفاتی ١١٤٦ تاریخنده در. کذا فی خط خطاطان. فطاط تلمیذی محمد
افندی ایسه ده بوزات تلمیذی قریبه زاده الحرمینی کی خطاط مصطفی الحسن محمد یه ویرمش تاریخ وفاتی ١١٦٦ در کی
خط وخطاطانه کی تاریخ مشاریق وارده اطلاعی

٤٥١ مصطفی برجی جلده ده سطانه احمد خانه ثالث عودی عماس حره سنده

٥٩٦

مسوده الترجمه خطيب زاده مصطفى افندى يدره . موصى اليه حسبه خطى اولوب اسماعيل زهدى افندى يدره و بعده اكرى فتولى خواجه راسم افندى شاكرداتندن ر . دوسى ابراهيم افندى يدره تعلم وتشويه ايد اجازت المشره ٩٨ صحيفه در سعوداد

مصطفى اورنه ده نقطه جين زاده محمد سعدى امامى جلبى امام ريحكده بنا حاجى حافظ مصطفى افندى يدره . خط نسخ ونسخ يوسف رويسيده نسخ وتحويل واونه واجازتيه تحويل اولنمشدر . موصى اليه بيك اكمسه خدلنده زنبار كلسه وبعد الكجاغه اللوى قريب مصحف شريف وبيشماريا تر لطيفه يادكار اوقوندى صكره ١١٤٠ تاريخ سنى ختم حسبه اولوب حاكده اليده سامه فراسه جلق لطيفه اثناء صباح وجواد المشره . حافظ القراء خادم الفقراء ابو ايوب محبوب القلوب بر وجود سلوب العيوب ايدى . جامع عتيق ده ٩٥ سنه ١١٧٦ تاريخ كتابت اولنمسه [اللهم انك عفو تحب العفو فاعف عنى] عباره سنى شامل بركبر لوحه سى وارد . سلطان مصطفى خامس ثانى وسلطان احمد خامس ثالث حضراتنك سورخشانه ذى كيفياتى حاكى دار السعاده اغاسى ثانى عبدى افندى طرفنه قلمه اولنمه اوزره خصوصى برتاريخ جريعه ثالث مقالسنده موصى اليه سلطان سليم امامى الخ اولوب وزره مضبوطه . اولمغله اطرافنه اوغرايه ثالثه وفات ايتكروه الكلام كلوزار

شيخ مصطفى وده ابه محمد كتخدا اورنه يدره . بدرى كباه دولت خدمتنده اولمغله محمد كتخدا ديكله شهره تمامايدى . وكندى مدفونلرى خانى شيخى اولوب انيس عبدى وده افندى بنات برادر زاده سى اولمغله اندك خدمتنده طريقت مولويه يى اخذ وخط نسخ ونسخى رضى موصى اليه انيس عبدى وده رند تحشيه ايله سائر رهرواه طريقنه نفوذ ايدوب شيخوخى انيس وده انتقال ايدكده بوندجانشينه مشيخت الحسينى ١١٧١ تاريخنده ارتحال دار بقا ايدى . كذا فى تحفة الخطاطين

مصطفى ابه محمد اورنه ده سلطان سليم جامعى ريفنت امامى يدره . ١١١٥ سنه سنده محراب وهره قدمزاده اقامت ونسخ ونسخ خفاق زاده حسبه افندى يدره تعلم وتشويه ايد ١١٧١ تاريخ اوده الى باشنده ايكمى افندى اجازت اعجبه سى ايله وسنه تحفة الخطاطين

مصطفى اورنه يدره كوچك خواجه ديكله عريفدر . سلطان سليم جوارنده ساكندر . ثلث ونسخ خفاق زاده حسبه افندى يدره تعشقه كمال درجه اولوب اولى باشنده اجازتنامه صكره ابقاى اثاره سعى ايتمه ١١٧٦ تاريخ ارتحال دار بقا ايلمشدر . كذا فى تحفة الخطاطين

مصطفى اورنه يدره . حافظ على بك محله سنده ساكنه خطاط احمد نورى

٥٩٧

289

افندينك برادر كتخداسيدر . ١١٧٠ تاريخ حسبه خطه هوكار ويراى ايله برابر نسخ ونسخى سيد زاده الحاج احمد افندى يدره تعشقه ايتمكله برادرينه ايكى سنه صكره افندى اجازتنامه موفق اولمشدر . كذا فى تحفة الخطاطين

مصطفى اورنه ده قصابيه عبد العزيز محله سنده قاضى زاده ديكله عريفدر ١١٩٤ تاريخنده عالم وجوده قدم باصمغه سعى رسيده واصل وحسبه خطه درسعادتده محبتنه حاصل اولمغله صكره ثلث ونسخى يسارى زاده اسماعيل افندى يدره تشهيل ايدرك اجازت وكتابه الى ثانى عاليرتبه اولمغين واجازتنامه ١١٦١ تاريخنده وتوجه اولوبه كندوسى بكدرمى باشنده ايدوكى وباب كمالدن رفيع المرتبه اولمغين تحفة الخطاطينه درج اولمشدر .

مصطفى اورنه ده قياقه عطار زاده ديكله معروفدر . حسبه خطه نامه استرى جلبى امامى ديكله شهير حاجى حافظ مصطفى افندى يدره تلمذ و اجازتنامه تلمذ ايله ١١٧٥ تاريخ مأذونه اولمغين . بعده لطفوزه سنه خدمتنه كتابتى ايفا وفى ١١٧٤ تاريخ ارتحال دار بقا ايدوكى تحفة الخطاطين

مصطفى اورنه ده يكى عمارنده سراج زاده حاجى مصطفى افندى يدره ١١٤٠ تاريخنده تكفاى عدم يدره ساحة وجوده قدم نهاده اولوب واصل سر منزل استعداد وبالغ مبالغ عفو مستفاد اولمغله قدر حسبه خطه سعى ايله سيد محمد نورى مدينه ١١٥٦ تاريخنده اولوته الى باشنده ايدوكى حاكده تحرير كتابنده كتابه اجازتيه حاصل وبعده على المرتبه المشروه تحفة الخطاطين

سيد مصطفى اورنه يدره . فويحى زاده ديكله معروفدر . خط ثلث ونسخى فواتحى امامى وسراجد مكتبى معلمى سيد احمد حلمى افندى يدره تعلم وتشويه ايد اجازت المشره .

مصطفى توفيق جمعه يدره . حاجى خطاط افندى ديكله شهرتسمار المشره . ثلث ونسخى اوزره حسبه حامه وثانيا عفيف داماره ديكله عيف طوسيه لى ولى عثمانه افندى يدره تعلم وتشويه ايد اجازتنامه الدقده صكره اورنه يركلمشه واورنه استاد ليسانه برسله سى بولنانده نشيب ايتمشدر ١٢٢٨ تاريخنده ارتحال مشفقانه بقا ايتكله بجهه تيره محمد ثنيه موسوما فوكى افندينك ذى قرينه بجوينه بر تنده دفنه الحسنه وسنك مزارنه [نزهة الخطاطين] جمعه لى الحاج مصطفى المعروفه بتوفيقى [عباءه سى محكوك بولنمشدر . (بلغ العلى) نظم جليلى شامل محصول وسنى اوزره برلوحه ير [كتبه اضعف الكتاب السيد مصطفى الحاج ابنه الشيخ المشهور بتوفيقى المتلمذ منه حسبه حامد

مصطفى ابه سليمان اورنه يدره . ديوانه باشنده واقع كتخداى عربيه سلطان عبد الحميد خانه خدمتنده والده سى بزم عالم سلطان اوقاتنده اوسوه كتابتيله مباشره نهايت اولمغله بر كبر القطعه بر كلدسته قيمه [شفاء الغليل ضحاح الى رحمة الله الكبير مصطفى ابه سليمان الورديلوى سنه توبنه كاتبه مصلح الصوى عفا الله عنهما وعن الواقع فى اولى شهر محرم الحرام سنه سبع وتسعين وسبعمائه سنه جمعة اليوم] موصوفه موضوع امضاسيله اورنه لى اولمغين وتوجه كاتب مصلح توبنه يه ايدوكى اكمل تحفه تبركا وتيمنا قيد ايدرك . هوس تحشيه اولنمشدر .

الشيخ مصطفى طريقت خلوتيه جالنه يقوتحه شيخى ريحكده مدفون وسنوسه در . حسبه خطى حافظ محمد كوكسه ثلث ونسخ ايله تحرير ونسخى اولمغين خلوتيه طريقنه وده اشتراكيه احيانه ويريلمغين خلوتى طريقنه وده اشتراكيه احيانه ويريلمغين تحفة الخطاطين خافظ محمد كوكسه ترجمه سنه درج اولنمه بوجهه تنبيه اولنمشدر .

وبعده السيد عثمان المعروف بداماد ابراهيم عفيف [١٢٢٦] هو رتبه وضع امضا ايلشدر . جامع عتيق داخلنده جنازه نجوه سي باد سنده (وم العويه عليه توكل) خط جليس بوزانك اولمه اوزره ورديه اورنه ده مويتاب دهن عاني اغاز اد حافظ محمد افنديه برصحف واردر. صدر اسبوه جلبي مصطفى باشا مرحومك اورنه ده سلطانيه لجي خانه ثاني كتجخانه سنه وقف و وضع ايتمه اولديغي كتب نفيسه نك وقفيه سي بوزانك خط دستيدر .

شيخ الخطاطيه مصطفى راسم يه عبد الرحمن الفتاح بشيخ زاده

علما : متافريه ده سنده مسبوقه الذكر اوچ سنه قدر جامع شريفك جمعه واعظلغي شيخ عبد الرحمن افنديك قرة شافع وجوديدر .

اورنه ده واقع الحديث جامع شريفك خطيبي ومدرسي مكتبنده معليدر . خط نقعه و نسخ كتابي زاده احمد افنديه تعلم و تحصيل ايله اجازت المشدر . ١٧٤٧ تاريخنده وفات ايتمكله نزديك التنده اسكيجي زاده افنديك قربي جوارنده دفنه اولنمشدر .

جامع عتيق داخلنده جمعه درسي نامله مشهور اولدقلري محللك وصفه دائر محرر وعرض عاكف افنديك نظمنده بن نامي اولدقلري معلوم بوزانك خط دستي اولديغه [كتبه مصطفى الراسم بشيخ زاده ابو العالي كان من تلاميذ كتابي زاده] هو رتبه وضع امضا ايتمشدر . وطرفنده بايانه سنده محفوظ برجلد سعادتي (هديه مصطفى به عبد الرحمن الفتاح بشيخ زاده من تلاميذ كتابي زاده ١١٧٠) هو رتبه امضا قويمشدر.

مصطفى راسم اسكي طوپخانه مكتبي معليدر . نقعه و نسخه غازي منجلي بك مكتبي معلمي درلكجي زاده حافظ محمد سعيد افنديه تحصيل ايله اجازت المشدر . ١٧٧٧ تاريخنده ارتحال ايتمكله نجوه تربه ده طابيه جوارنده دفنه اولنمشدر . بندايسي مكتبه احدوسن بوزانك اعمالي ايدي

مصطفى صبحي ايه على اورنه سنه سلطان على زاده ديمكله معروفدر شغلي اهل ده ورنه استفاضه حسنه نظم و حسن خط ايله بعد الاوزنه ابقاي آثار حسن اوزره اكمله مناصب دوريه و سدري ايله بكلك و جلوس سلطان محمود خانه اولنا تاريخي اولديغي ١١٤٢ سنه سنده الفته ياشنده مفيا قاضيسي اكمله اولديغي ارتحال ايلدي . كذا في تحفة الخطاطين

اورنه ده سيواسي عبد العزيز دركاه شريفنده (كتبه مصطفى على زاده) امضالي و بو تاريخ برجلد سعادتي واردر . نفيس و نفيس

مصطفى صفائي نقيب الاشراف اورنه ده محكمه شرعيه باشكاتبي ايدي . حسن خطي مرادي امامي حفيد حافظ محمد افنديه تلمذ ايله اجازت المشه ايدي ١١٧٩ تاريخنده وفات ايتمكله مرادي جامعنده بعض خطه سنده مدفون و نقعه سنك مزاري رفاعي شيخي مصطفى چلبي افنديك سويديكي تاريخ موزونه . (تاريخ)

نقيب سادات صفائي مصطفى آفندي عزيز الوقت ايدي ذاتي سخاوتده ايدوه
كاتبه هذه نيله كوي عمري شرع غرادده كرماكا تبيله السوه فيض كل آنده ايدوه
نداي اهمه حقه ايدي كونه اولي دين يا چوب ايدي يد واد هماي سايه سنده ايدوه
اجل جامه ايدوب ديكوي فنا ديه دستي چونكم بادقده الواد ودايه فوخ واه وفنا ايدوه
كلوب سياه بخته قولي ديدي تاريخه عند سوته روح صفائينه جنا ايدوه

نظم تاريخ بخته كلوب سياه دن واد سعد سياه دركه يدي عدد در . وضع هما ب اولنمشدر تاريخ نافع ظهوره ايدر .

مصطفى عزتي مقره لي نافع ديكر لطاسه مكتبي معلمي جامع حافظ مصطفى عزتي افنديدر . نقعه و نسخه غازي منجلي بك مكتبي معلمي حافظ محمد سعيد افنديه تحصيل ايله اجازت المشدر . ويك هوده تكرار بيتدر رسنه ١٢٨١ تاريخنده وفات ايتمكله رندانه التنده تاتارخانه قبرستانده طوقاغنده مدفونه .

مصطفى كسبي اورنه ليدر . يللي يرغوسي سختدندر . نقعه و نسخه اوزره بجوري زاده عبد الله افنديه تعلم و ثانيا قوانلي امامي سيد احمد حلمي افنديه تحصيل ايله اجازت المشدر . كسبي مخلصه اشعاري شعاعده سنده در .

مصطفى كشفي قول اوغلي ديكله معروفدر . نقعه و نسخي حاجي زاده محرم افنديه تحصيل ايله اجازت المشه ١٧٤٠ تاريخنده كتابتيه ايتمه اولديغي برتبارك مزلي اله موجوددر . مذهبلك صنعتنده مرغوب كامل سي واردر . ١٧٥٠ هذه لنده وفات ايتمكله بالكوكوريسي ايله سلطان بايزيد كوريسي مياننه واقع وليد جرستانده دفنه اولنمشدر .

مصطفى مدحي مسقط راسي قره حصار على قضاسنده الجي قراده قريه سي حماري شيخي مكتبي معلمي حسن وصفي افنديه بنا برادر كرتيدر . نقعه و نسخي برادر كرنيه تحصيل ايله اجازت المشه ١٧٧٤ تاريخنده ارتحالي رايقا ايتمكله اوزره قالديرمه وزنه جلبي سوري شكاهري واقع كوچوك زاغره وسلطان بوزوغه قريه سنده علمدن و بداية نقعه و نسخي بوزانكدن تعلم و تحصيل ايله اجازت ايلديكي

عباده افندی مرحومه نسخه یه تحصیل و اازه و اجازتیه تحریر ایلمشدر . اقدوم
ساتره ده مذکور بنامدر . ترجمه سی ایکیوز جلد ده (٥٦) صحیفه ده در .

نعمان ادرنه ده جفته جشمه قریه سنده اولوب حسه خطی عبدی حافظ
محمد افندی ده بساری زاده اسمعیل افندی یه ال ویرمیوب زمانه سعایه
تحصیل ایدی . ١١٤٠ تاریخنده ورودت و حمد بلوغه اجازت و ١١٧٠ تاریخنده
اولوز یاشنده ایکن شقایق النعمانیه حیاتی یازمغه باشلامش و بر یاز مرض و
حیات اولدی . کتابی نخبة الخطاطیه . و روضة الکتابه امام جامع مرآخور سید عباده افندی یه اقدوم ستره ده ازبره و قایض کوردیم آنده مأذونه المشار الیه نسخه

نفتی مرعطفی اسکیجی حضرتلرندن اجازه لمشدر . حسه خطلرنده
استاد اولوب خود بخود تحصیل ایتمکی مرویدر . خط جلیه و ریاضی ده
وارد . اسکی جامع شریف منقسه یازیدی بوزانتی محصول دستیه
مؤذنه محفلی مقابلنده کی کرده (العلماء ورثة الانبیاء) درکاه فیوضنه
جامعه رخوله صباغ طریقه کی ستوه یازمشدر [اشراف من جهة القرابه]
لوحه رین ١٢٠٩ تاریخنده یازمشدر و بوایکنجی امضاسی قومیشدر . سلطان
سلیم جامع شریفنده قیسمنده مدوه یازدیغی سوره اخذوحه رخی امضاوضع
ایلمشدر . سلطان سلیم و مراد یه و غازی محلی یه جامعلرنده و رهاریجوده
جوامع شریفه یازیدی وارد . اوچ شرفه لیه خطاط محفلی اتصالنه
کی بیچه نزدیغ (وما یستبان الرشد الا بالعلم) نقش جلیلی ساغ تعلیقه
اولمشدر برکیسه منقسه لوحه سی و باری ناسه مضع و منقسه لوحه ری کرلیه
و سولجی در . مذهبلک صنعتنده ره به طوروسی وار در . ١٢٧٤ تاریخنده
وفات ایتمکله قیاقده اودته قبرستانده عربه جدیده نده کی حیشه ظرفنه
رفنه ایلمشدر .

نویسی تعلیقه نو بسانه یونس جلیبه . نویسی مخلصه استادی
شعبا میانده در .

[حرف الواو]

ویسی هواجه قریه لیدر . اودته ده کوچک ایاسنده ره واقع اخی جلبی مکتبی
معلمیدر . حسه خط مالکدر . ١١٩٦ تاریخنده استانبولده استانبول یولنده
سید جمولی تربه سی بیتکاهنده کی رفنه ایلمشدر و سنک مزارنده خطاط بربنه
(یازیجی ویسی هواجه) عباده سی محکوم یاتمشدر .

[حرف الیاء]

یحیی الکری بکجه جامع شریفده امامی و نقطه جی قاسم افندی جامع اتصالنده کی
سنانه پاشا مکتبی معلمیدر . حسه خط مالکی برزانه . ١٢٩٦ تاریخنده

مصطفی رهنی چیچکلی مکتبی معلمیدر . تلمذ ایلدیکی سلفی حافظ خلیل
حلیمی افندی یه تلمذ ایله مأذونه المشدر . ١٢٩٥ تاریخنده وفات ایتمکله
قیاقده قبرستانده رفنه المشدر .

مصطفی قوردجی زاده دیکله معروف حاجی حافظ مصطفی شوقی افندی یه
قیاقده بردیکلی جامع شریفنده خطیبی و فریضه کی مکتبنده معلمیدر .
تلمذ و تحسین غازی مجلی یه مکتبی معلمی حافظ محمد سعید افندی یه تمشدر
و تمة الیه اجازت المشدر و محصول دستی الیه رفیقی یکدرمی عدد دی مجاز و
معروف شریف یازکار براقشدر . ١٢٨٩ تاریخنده مجازه غریبتی ایدوب
مکه مکرمه ده اتحای دار بقا ایتمشدر .

معینی حق شناسی ایدوکی سید رضا نقره سنج رکنوز در . معینی مخلصه
اشعاری شعا حاشیه سنده در .

محمد محمد حافظ القرائه . اسکیجی زاده موسی ناجی حافظ علی رضی
افندی نک برادر موسی حافظ محمد افندیدر . دخی حریق محمد سی
اهالیسندن شدر . تلمذ و تحسین قواعلی امامی سید احمد حلمی افندی یه یه تلمذ
ایله مأذونه المشدر . ١٢٧٨ تاریخنده وفات ایتمکله زنانه التنه برادری
قرینه مدفوندر .

منیبی عربدی تذکره سی بیانجی نستعلیق خطاطیدر . منیبی مخلصه
اشعاری شعا میانده در .

[حرف النون]

نشاطی احمد دده تعلیق خطاطیدر . ترجمه سی سلطان محمد خانه رابع عهدی
ده سنده و نشاطی مخلصه اشعاری شعا میانده در .

نصوحی عبد الرحمن محمد سنده ١٢٥٤ تاریخنده یازدوغه عالم ناسوتدن المشدر
تحت و تحسین هاوی شیخ مکتبی معلمی حسه و حسنی افندی یه تلمذ ایله اجازت
المشدر و بعده مصحف شریف یازمشدر . بعده طریق کتابه سلوک ایله قرره
کلیا فقیه سنده و کوکاتین ایکیه ١٢٩٤ تاریخنده اداره اتحای ایلمشدر .

نظیرا تعلیق خطاطی اولیدن قونولی درکاه شریفنده شو (بیت)

کو لطف ابد فای همته ولی شبهه ایتمه امید در قبول علی

نقشینی بر لوحه یه یازدوب [مستفاد نظر کلشنی] صورتنه امضا قویمشدر اولیدن
بالمشاهده فی ایدای . خفاف زاده حسید افندی یه تحریر ایتمشدر . تحفه
نعمانه نسبی یه محمد المحفی الکوردستانی الشهیر بخواجه افندی یه نسبی الکتاب
خطنه و تحسین استانبولده استاد معمور امام جامع مرآخور سید قدلی سید

وفات ایتمکه بعکه بکی جامعسنه یلغی بیشکاهنده کی بیوك قبرستانده جسمی ظاهرغ
رقعه اولنمشدر .

یحیی الصوفی اورنه لیسه . عبداة الهیرفیه مشهور ایدوب خداوندکار
اسعد افندم محضره ابوالفتح محمد خانه غازیلنك استانبوله بنا ایدیکی جامع
کبیرك شاذروانی خارجنده بیجه اراضی ایله سورهٔ فاتحه خطیله یونکر
وداخلنده باب جامعك خارجنده آنه کی طرفنده ابنه اکی بیجه اوقیه نده
کبه سنی یازمشدر . ۸۸۷ تاریخنده جلته ایدوب ترکه حصه سیله برابر حولی یه ناظر
بیجه راضیه واقع ورقه بنوك المعه اوزره معروضدر . ۱۱۷۹ تاریخنده واقع
نزاعك کبراده جامع شریف طرابزون المعه اولدقده اول بیجه ایله کتابه الی دفن مکسر
المعه اری محوالمشدر . کذا فی تحفة الخطاطین . عبداة الهیرفیه نك
تاریخ وفاتی (۷۶۷) واورنه نك تاریخ فتحی (۷۶۷) الی یغه کوره یحیی صوفینك
اورنه لی اولمسی وعبداة الهیرفیه مشهور اتمی مستبعددر .

یعقوب پاشا ابنه اسکوه فی الاصل برسوری ایکن اورنه ده دولته علیه
وصلت وفده طابت وسیله نسبتی اولوب یحیی الصوفیه نك حصه سی خط
ایتمکه ابوالفتح سلطان محمد خانه برسفره شوه اول دفتر داری ایدی .
بعده ستر فاسدوم الیه مشرف اولدقده اوج توغ ایله اکرام اولندی .
صکره صدر اعظم عزیز علیه تقاعد ایدی . ۸۸۰ تاریخنده طاهوف
روسانه وانه وجوری طرفلرینه بقایای فرامانه اولدی .

یعقوب پاشه حافظ القرانه . اورنه لیسه . خط نسخ ومولانا
امامن امام زاده حاجی حافظ محمد افندیه مشهور ابنه یکی واستخلاصی
ایدیکی ۱۶۰۰ تاریخلو اجازتنامه ده تحریر والقابیله یکی نظر
فقیرانه ایله مشدر .

یوسف وهبی ۱۱۰۱ تاریخنده اوج سنه قلی جامع شریفی بیشکاهنده
اعلم اولماغه کفری احمد افندینك اجازه سیله یخ . نسخ ونسخ یاقوتك
حافظ عثمانیه مأذونمدر . [اورنه استادی ریاسه سی یونس ده
نشعبانیه سی] . سالک وفاتی ۱۱۲۱ ده . کذا فی خط خطاطان (۱)
عبدالله افندینك تذکره سنده یازیلمشدر . یوسف وهبی افندی محرردر .
ومن یاعبدالوهاب ورسعادتله کاغذ خانه یولنده طوپه یرلرنده حسه
جلبیه صکره لطفه کذا شوری آتسه ایچ طاسه دیکمکسزیه وفاتی ایتمکه
یولوانه اقتضایه طاسه دیکمکدایدی . ایکنجی طاسه انکه . مرحوم
بعضه یرلری آتوب طاسه دیکمکه مماری ایسه . شامه . حلیه .

(۱) روضة الکتاب تاریخ وفاتی ۱۱۴۰ اولمغله .

[تحفة الخطاطینه مأخوذ تعلیق خطاطان]

حسیه رضایی اورنه رنده . حسه خط تعلیقی عواطفه یه تحصیل
ونجه قطعه خوب وترسیم شاکر داید اورنه کمالی تکمیل ایلمشدر . استانبوله
صکره رحلت ایدی .

صالح اورنه رده نشأیاب وفاضیعسکر امام سلطانی عبدالحمید قدیم
انتساب ومکتوبدیکه کامیاب وطریق قضاده عالیات اقضایاولنمدنه
خط تعلیقده اورنه ده کامیابه حسه وکمال اولدی . ایام ایله ختم
الملوك نبیلم محمدیه یازمغه ابتدا وختمی اتمسنده عروض حسه ختام
بولدیغی غرائب اتفاقیه دندر . ۱۱۸۱ رمضانی اواسطنده جلته وطویه
قیوفارجنده عزم رحلت ایدی .

محمد شهدی اورنه لیسه . خط تعلیقی طوپسه زاده احمد افندی
اورنه ده حاکم اولدقده برسنه ده تحصیل ایلمشدر . ۱۱۲۸ تاریخنده در
سلم ایلن قضاتی استرافندنه ایکیه رحلت ایدی .

محمد خیری ابنه مصطفی شهدیه . دولته علیه اورنه ده یولنه یغی ایامده
خفاف زاده حسیه افندیه اجازت المشدر . برمدت خطاطه
دیوانه حسه اعظمی کاتبی ایدی . مؤخراً شوه ثانی دفتر داری اولدی
فضوله ودقوه برفات یردقده . اورنه ده اجازت الحقه قیه ایلدی
۱۱۸۷ ذی القعده سنه وفات ایتمکله رحمة الله علیه مدفوندر .

اجازتنامه اورده کبه واعضالری کوره یلوب ترجمه حالدنه دستر تاریخ اولنمیان
خطاطینك اسامیسی دفن بروجه آتی ترکاهنط وقیه ایلدی .

ابراهیم ادهم ابنه جراح احمد اغا نك ونسخ وقوی زاده سید عبداة
افندیه مشهور ابنه ده ۱۷۴۸ تاریخنده اخذ اجازه بکام المشدر .

ابراهیم حلمی حمامی زاده دیکله مشهور ابوالوهاب ۱۱۸۸ تاریخلو اجازتنامه ده
نامی مرمضاس کوریلمشدر .

ابراهیم حلمی حافظ القرانه ۱۷۶۵ تاریخلو اجازتنامه ده امضاسی وارد .

ابراهیم اسی ۱۷۵۷ تاریخلو اجازتنامه ده امضاسی کوریلدی .

ابراهیم خالقی ۱۷۴۷ تاریخلو اجازتنامه ده ،

احمد اخصاری دیکله معروفدر . بونلرك ۱۷۰۰ و ۱۷۴۰ تاریخلو اجازتنامه لری

ابراهیم حقی حافظ القرانه مولانا ایله برده مولانا
استوفاسیله مکتوبه حسیه عالیه افندیه یازدقلری
هدیه سلام المسیه وآتی ده شورك محرکتی عاجز انه
وضع اصابع ایله وعصی نلاه علی زاهده زلفی خاتم ایتمه
الحاج علی اغاه ۱۷۷۴ تاریخنده حسه خطه اجازت
ویرمسه ایله اشاری وتاریخ وفاتی ومدفن تحقیقه
اولنمدی .

ابراهیم حسیب

صلوات شریفه سنه وفات ایله صدر اعظم نصوح پاشانك

نامه لره وهاسائر اجازتنامه لرده امضاسی مشاهده اولندی . حسه خطی مالکنه

احمد بقالکی زاده ریحله معروفدر . بونلرك ايله ١١٨٢ تاريخلو اجازتنامه لرى ايله بعضی نسخ امضالری کورلدی . خطی شایان تقدیردر .

احمد شیخ زاده ریحله مشهوردر . ١٢٠٠ و ١٢٠٥ و ١٢٠٩ و ١٢١٤ تاريخلو اجازتنامه لرده نامی ذکر ايله امضاسی مشاهده اولنمشدر . خطی شایان تقدیردر .

احمد لبیبجی زاده شیخ احمد افندی نامیله ١١٨٢ تاريخلو اجازتنامه ده امضاسی وارد .

احمد سیفی حافظ القرائه نامیله ١٢٥٧ تاريخلو برکتوه ده امضاسی مشاهده اولندی

احمد نجیب ١٢٠٠ تاريخلو " " " "

احمد نوری حاجی زاده بوعنوانله ١١٨٢ و ١٢٠٢ و ١٢٠٩ تاريخلو کتوه لرده امضاسی وارد . وحسه خطی مالکدر .

احمد وهبی ١٢٤١ تاريخلو اجازتنامه ده امضاسی وارد .

اسماعیل رجائی نقشبندی صادق شیخ مکتبی معلمی حسه وصفی افندیدن نقشبندیه طریقتنه ١٢٥٧ تاريخنده مرخص اولدیغنه دائر اجازتنامه کورلمشدر .

امیه الترکی ١٢٤٨ تاريخلو اجازتنامه ده امضاسی وارد .

حسه خیری ١٢٠٠ " " " "

حسیه رشدی ١١٩٩ " " " "

حسیه رشدی نقشبندی قوافلی امامی وساجد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندیدن نقشبندیه طریقتنه ١٢٤٤ تاريخنده مرخص الدیغی اجازتنامه کورلمشدر .

حقی حافظ القرائه اجازتنامه فقیرانه ده امضاسی وارد . ایرجه لوزی

خلیل غزالی زاده بوعنوانله ١١٨٨ تاريخلو اجازتنامه ده امضاسی وارد .

خلیل لطفی نقشبندی عمری مکتبی معلمی حافظ محمود الحیدی افندیدن نقشبندیه طریقتنه ایله اجازتنامه الدیغی ١٢٠٦ تاريخنده وضع کرده ایتدیکی اجازتنامه ده بیانه ایمشدر .

خلیل بسری حسه خطی عمری مکتبی معلمی حافظ محمود الحیدی افندیدن نقشبندیه طریقتنه ایله مأذون اولدیغی ١٢٠٦ تاريخلو اجازتنامه ده امضاسی افاده ایتمشدر .

خیرالله السروری حافظ القرائه نامیله ١٢٤٤ تاريخلو برکتوه ده امضاسی وارد .

سلیمان حسیب دامادزاده " " ١١٩٤ " " " "

سلیمان سری نقشبندی قوافلی مرادیه امامی حاجی حافظ محمد افندیدن نقشبندیه طریقتنه ایله ١١٩٤ تاريخنده الدیغی اجازتنامه کورلمشدر وسری عطا زاده ریحله معروفدر بالمشافه

سلیمان شکری ١٢٠٠ تاريخلو برکتوه ده امضاسی وارد .

شکری الشوفی ١٢٤٨ " " " "

صالح حافظ القرائه ١٢٤٦ " " " "

293

صالح شکری ابوعباده ١٢٤٤ تاريخلو برکتوه ده امضاسی مشاهده اولندی

سید صالح مدحی ١٢٥٧ " " " "

طاهر التوفیقی ١٢٤٨ " " " "

عبدی الشالی ١٢٤٤ " " " "

عثمان زکی ١٢٤١ " " " "

عثمان نجاتی ١٢٠٥ برکتوه ده کنه ریحله قوافلی امامی سید احمد حلمی افندی طرفندن ایرجه لوزی بالمشافه

عثمان وهبی ١٢٤٤ و ١٢٤٦ تاريخلو برکتوه ده امضاسی مشاهده اولنمشدر

عطاالله ٨٦٤ ربیع الاولی سنه سنده اردنه ده کتابت ایتمه ایرجه لوزی طرفندن خطوط براسکنه نامه فتویه ده موجود اجدادلرینه دائر تعریفات ورکاه ستریفی کتبخانه سنده مظهر فقیرانه مطالعه ایدلدی . اسکنه نامه رفعی سنه مشهور احمدی طرفنده اردنه ده تحت سلطنت جلوس ایده ایرسیمانه اسم سریفی تألیف ایدلمیه جوانسیزاهسانه بیوردیغی صحایف الوضاءه مذکوردر

علی حمدی عبدالقادر افندی نقشبندیه ایله کن ١٢٤٤ تاريخلو برکتوه ده قوسه لرینی امضاسیله افاده ایتمشدر .

علی حیدری موسی الرضا ١٢٥٧ تاريخنده سید مصطفی راسخ افندی یه ویرمسه اولدیغی اجازتنامه الده موجوددر .

علی ماهر التوفیقی حافظ القرائه ١٢٤١ تاريخلو برکتوه ده بوصورتله امضاسی وارد .

عمر حامد ١٢٤١ " " " "

عمر یاری ١٢٤١ " " " "

عیسی فائق ١٢٤١ " " " "

قاسم خطی اردنه مکتبی اعدادی عسکریسی صرف وخو معلمی ایدی ١٢٥٧ تاريخلو ورقه ده کی اجازتنامه ده امضاسی وارد .

سید محمد حافظ القرائه ١١٨٢ ورقه ده کی اجازتنامه ده امضاسی وارد .

سید محمد جاوسه زاده ریحله معروفدر . نقشبندی قوافلی امامی وساجد مکتبی معلمی سید احمد حلمی افندیدن نقشبندیه طریقتنه ١٢٠٥ تاريخنده اجازتنامه سنی کورلمشدر .

محمد امیه رفقی حاجی زاده ریحله معروفدر . نقشبندی حاج زاده محمد امیه افندیدن نقشبندیه طریقتنه ایله اجازتنامه سنی وبو تاريخ اجازتنامه سنی کورلمشدر .

محمد رضائی زاده ردر . نقشبندی ساجی نباشی مکتبی معلمی بکر رشاد افندیدن نقشبندیه طریقتنه ١٢٤٤ تاريخنده الدیغی اجازتنامه مظهر فقیرانه ده امضاسی وارد .

محمد رعاجی زاده نامیله ١٢٤٩ تاريخلو برکتوه ده امضاسی قویمشدر .

محمد کرشنجی زاده ریحله مشهوردر . قوافلی امامی سید احمد حلمی

عبدالقادر الشکری معاصرلرینه هوی تفوق ایتمسه لرینه بعضه اجازتنامه لرده کتبه وضع ایتمسه دائر ذکر حلمی افندی حسه خطلرنه اجازتنامه لرینه الیفند بوکه ثبت ایدلمی .

من علی حیمه ١٢٤٤ تاريخلو اجازتنامه کتبسی وارد .

٦٠٦

اقنیه یه تعلم ایله اجازت الدیکی ۱۱۷۰۵ و ۱۱۷۶ تاریخلو اجازتنامه لری قویمه
اولدیغنه امضالریله افاده ایتمشدر .

٢٤٨ محمد جلبی ۱۱۷۰۰ تاریخلو برکیته ره امضاسی شاهده اولمشدی .

٢٤٩ محمد حیری حافظ القرانه ۱۱۷۴۸ تاریخلو برکیته ره امضاسی شاهده ایدلدی .

٢٥٠ محمد رفعتی حافظ القرانه ۱۱۷۵۷ " " " " " "

٢٥١ محمد رفعی ۱۱۷۵۷ " " " " " "

٢٥٢ محمد سعید الرشید دباغ زاده دیوکله عریفه سی ۱۱۷۵۰ تاریخلو برکیته ره امضاسی کورلمشدر .

٢٥٣ محمد سعید الرضی ثلث و نسخی قره بلوط مکتبی معلمی حسن حسنی افندیه یه تعلم ایله ۱۱۷۵۷
تاریخنه نائل سرف اجازت اولمشدر .

٢٥٤ محمد سعید الفهامی ۱۱۷۴۱ تاریخلو اجازتنامه ره امضاسی مشهوردر .

٢٥٥ محمد شاکر خفاف زاده ره سی ۱۱۷۱۰ تاریخلو و رهاصده کی اجازتنامه لرده امضالری
کورلدی . حسن خط مالکدر .

٢٥٦ محمد شاکر العسکری علمدار مکتبی معلمی حافظ محمود الحمید افندیه یه حسن خطی عرضه
و تعلم ایله اجازت الدیکی ۱۱۷۰۶ تاریخلو برکیته ره امضاسی شاهده ایدلمشدر .

٢٥٧ محمد عسکری ۱۱۷۰۰ تاریخلو برکیته ره امضاسی کورلدی .

٢٥٨ محمد شریف ۱۱۹۷ و ۱۱۷۰۰ و ۱۱۷۰۷ تاریخلو اجازتنامه لرده امضاسی کورلدی .
سلم و مفتاح نسخ القرانجی زاده حافظ محمد افندیه یه ۱۱۸۸ تاریخنه اقنیه یه تعلم ایله اجازتنامه سی رمضان

٢٥٩ محمد عبادة العطار بونابی ایله ۱۱۷۲۷ تاریخلو "

٢٦٠ محمد طاهر التوفیقی " " ۱۱۷۲۸ " " "

٢٦١ محمد فارس العسکری ثلث و نسخی بشلیجه مکتبی معلمی حافظ محمد بحاثی افندیه یه
تعلم ایله ۱۱۷۶۵ تاریخلو اجازتنامه کورلمشدر .

٢٦٢ محمد القادری الشریف ابی بابا درسعادت و شیخ القراء طریقت علیه فارسیه
منتسبدر به الحبیب کبه یا بیچی محله سنده واقع حاجی موسی درکاه شریفی شیخی
حاجی محمد افندیدر . بوغنوانله ایله ۱۱۷۷۷ تاریخلو و رهاصده کی کتبه لرده
امضالری کورلمشدر . درکاه مذکور خطیبی سنده مدفونه ایله وکی محفوظ اولدیغی ۱۱۹۲
سنیدوسنه سنک مزاری محو و نابود اولمغله تاریخ وفاتی اکمونیله مرقوم

٢٦٣ محمد کامل الکردیب بونابی ایله ۱۱۷۰۰ تاریخلو برکیته ره امضاسی قویمه دیر .

٢٦٤ محمد نظیف ثلث و نسخی سعدی شیخی محمد افندیه یه تعلم ایله ۱۱۷۰۷ تاریخنه اقنیه یه
اولدیغنه اجازتنامه سی مشهوردر . فقیه نام اولمشدر .

٢٦٥ محمد نفیس ۱۱۸۲ و ۱۱۹۷ تاریخلو کتبه لرده بونابی ایله امضاسی کورلدی .

٢٦٦ محمد وهبی ۱۱۷۲۱ " " " " " "

٢٦٧ محمود اسعد ۱۱۷۲۱ " " " " " "

٢٦٨ محمد یسری ۱۱۷۴۵ تاریخلو اجازتنامه یه دهکتبه اولمشدر .

٦٠٧

٢٦٩ سید مصطفی بن شالجی زاده ره . ثلث و نسخی بشلیجه مکتبی معلمی محمد مصطفی
افندیه یه تعلم ایله ۱۱۷۵۰ تاریخلو افندی شرفه نائل اولدیغی کتبه لرده کورلمشدر .

٢٧٠ مصطفی ساعتچی زاده ره سی ۱۱۹۴ و ۱۱۸۲ تاریخلو کتبه لرده بونابی ایله امضاسی
کورلمشدر .

٢٧١ مصطفی حافظ القرانه . قیوداجه زاده ۱۱۷۴۴ تاریخلو کتبه ره امضاسی وارد .

٢٧٢ مصطفی مستجی زاده درکاه شریفی شیخی اولدیغی ۱۱۹۴ و ۱۱۹۷ تاریخلو
اجازتنامه لری قویمه اولدیغنه امضاسیله اثبات ایتمشدر .

٢٧٣ مصطفی تالی ابنه محمد اغا ثلث و نسخی قواعلی امامی سید احمد حلمی افندیه یه
تعلم ایتمه ۱۱۷۶۲ تاریخنده اجازت المشدر .

٢٧٤ مصطفی راسم ثلث و نسخی علی حیدری افندیه یه قسم ایله ۱۱۷۵۷ تاریخنده
افندیه نائل اولدیغی اجازتنامه نظمه فقیه نام اولمشدر . مومالیه حافظ القرانه

٢٧٥ مصطفی راقم خط ثلث و نسخی بربر زاده الحاج احمد افندیه یه تعلم ایله ۱۱۹۵
۱۱۹۶ تاریخنده افندیه مومالیه اولدیغی اجازتنامه ایله مأذونه اولدیغی کورلمشدر .

٢٧٦ مصطفی شوقی ۱۱۷۴۷ تاریخلو اجازتنامه سی بونابی ایله امضاسیله یکی کورلدی .

٢٧٧ مصطفی صدقی ۱۱۷۴۷ و ۱۱۷۵۰ " " " " " "

٢٧٨ مصطفی مدحی ۱۱۷۷۰ و ۱۱۷۴۰ " " " " " "

٢٧٩ مصطفی لطفی ۱۱۷۱۶ و ۱۱۷۰۵ " " " " " "

٢٨٠ یحیی حافظ القرانه ۱۱۷۲۷ " " " " " "

مصطفی بهجه هاشم بهجه هاشمی اکردیلوی ۱۱۵۶ سنه سی ذی القعده سنه ۱۱۵۶ ده وفات کونی ختام بولمسیله اوغوبه یه دعوی بقارداه دیوانه [علی به اضعف العباد سید الحاج مصطفی به هاشمی هاشمی به هاشمی اکردیلوی] تاریخ کتبه وضع ایتدیکی کورلمکله بوموحد فیه وخیر ایدلدی .

٢٨١ مصطفی نوری ۱۱۷۵۷ تاریخلو اجازتنامه سی بونابی الحاج امضاسیله کتبه

٢٨٢ مصطفی کاتب بعضه اجازتنامه لری کتبه سی کورلمشدر .

[اداره ده وخارجده الیوم حیات بولنماه اداره نه لی خطاطیمز]

احمد فتحی فقیر جامع الحروف کم خط ثلث و نسخی صاری شیخ نام دیکر لر
طاسه مکتبی معلمی ثانیسی موسوی مصطفی رضی افندیه یه تعلم و تسلم ایله
۱۱۷۶۷ تاریخنده افندیه اجازت میر اولسه و بعده برادر اکبر موسوی اولدیغی
حسه وصفی افندیه یه الکای نواحیسنه ۱۱۷۶۹ تاریخنده مسه غیر سی افندیه
موفوز اولدیغی اجازتنامه لرده فتحی مخلصی اعطا بیورلسه ایدی . آنای
عنوانیله شهره کار اولمغله موسوی یه اداره مجلس کبیر ایالته باسه کاتب
روسیفلی رضی حافظ مصطفی ۱۱ افندی جانبندن تنسیب ایدیلن (رای)
مخلصی برمدته مخلص ایله طبه ایدیلدیکی تاسه وخیور سیده نام عفیفه نک
احمد باری عنوانیله معروف اولدیغنه طرف عجزانه دن ده اوخلص قبول اولنمشدر
کتخلکده ادراج عدد کلمق قبیح کاتب میر ایله ایسه امور دولته دخالتدن
حکمه نوه ثلث و نسخی خطه دینه عطالت طاری اولمغله جلی خط ایله طاقم الواح یادکار

٦٠٨

برایغه بیلمشدر . خطارقعه ده خداوندکار ولوین دفترخاقانی مدیری حقی سری افندی یه استجازه ایلمشدر . محل ولادتی قونیه ده عثمانه مدرسی اولدیغی زعم حالیدر کومه راوی در

٢٨٦ حسین رجائی سولیجلی محدسی اهالیسندن وطائفه زراعه‌دن حجی حسن اغانک بر ذاتک صلبندن ١٢٥٩ تاریخنده قدمنهاده ساحهٔ وجود اولمشدر . خط ثلث و نسخی خطاط ابراهیم ادهم سری افندی یه مشق و خط تعلیقی اوتوز اسکی جریده ناظری حافظ احمد رشدی افندی یه تعلیم و موفقاً صورت و وقوع ارتحاله مبنی آنه تومیذنه محمد شوقی افندی یه تلمذ ایدرک اجازت المشدر . بکرمی ایکی مصحف شریف و بر حزب الاعظم و بر بخاری و دها بر چوق کتب و رسائل کتابت ایتمش حسن خط مالک بر ذاتدر .

٢٨٧ خیری نامی محمد در . (دیکله معروف و نباد سوره مکتبت) کبه یا پیجی (الیوم قدیم) مکتبی معلمی بوشناق زاده حجی سالم افندینک صلبندن ١٢٥٤ تاریخنده مدرسهٔ علی پاشا محله سنده تولد ایتمشدر . مطبعه‌جی و ایاغنت بری قضا زاده ای الیوم جریده طویال حاجی خیری دیکله شهرت شعار اولمشدر . ثلث و نسخی اولاً حافظ محمد شریف الحلمی افندی یه تعلیم و ثانیاً تعلیم ایله برابر مولانا نائب الحاج شریف الفطری افندی یه مشق ایله اخذ اجازت ایدوب ده بحسب الاستعداد کوفی و دیوانی کبی خطوطات تحصیلنه ده بذل مقدرت ایتمش و علوم عربیه ده اسکی جامع شریف مدرسی مدرسی الفردوی مولانا صالح افندینک حلقهٔ تدریسنه حاضر اولهرق تکمیل نسخ ایله استجازه ایلمشدر . موعی الیه مصحف شریف و دلائل شریف و امثالی آثار جلیله کتابتی جرینه سالت اولمیوب سابق الذکر نقشی مؤسسه نک اثرینه اقتفا ایله خط جلی تحریرنه دخی همت او خصوصده بر طور صاحب اولمش و زماننده اسکی جامع شریف و سلطان سلیم و بایزید ثانی و سلیمانیه و دلسلیجه دیمتوقه قریه سنده سفرجیلی و ستی سلطان جوامع شریفه ایله دها بر چوق جوامع و تکایا و سائره ده مجدداً جلی خط تحریر ایدرک وضع اصفا ایتمش و بعضا ده خطوط اسمی تنویر صورتیله کوزل کوزل لوحه لر یازاقسه والره برافمقده بولمشدر . بونکله برابر کاغد اوزرینه ده بیت چوق لوحه لر تحریرینه موفق اولمشدر . موعی الیه ایچ زماننده عدیم النظیر اولمشدر . و دیبت مطبعه‌سنده و شبکله بر چوق زمانلر استخدام اولنه‌رق اوراده مطبعه جیلق صنعتنی دخی صورت مکمله ده تحصیل ایتمشدر . شوقدرکه ع سودیکم منفرد شیدرانجه در مفهوم دهب نثر مصراعی موجبنجه پاره پیسل درغبتی و اولبابده کی حرص و طمعی درجهٔ غایه ده اولمیه سبب وجودی اولوب والده سنک اعاشه سی خصوصنده فرهضا ایلدیکی جرم موعی الیه افندی حقنده جانب حکومت سنیه یه باعوضای واقع اولوب شکایت اوزرینه اولنان تنبیهاتی اصفا ایتدیکنده ١٢٠٨ تاریخنده لقمه بر کوه حبسخانه ده توقیفی ارتکاب ایله عاجزه

٦٠٩

والده سنی جزئی المقدار بر مبلغ اعطاسیله اعاشه یه موافقه اجتناس کنندوسنده حاله واقف اولنمیدرجه موجب نفرت اولمشدر . اصلحه الله تعالی . بیان اوچ یوز اون سکز سنه سی (وفات ایتدکده بحیه سنده طاپه جوارنده دفن ایلمشدر)

٢٨٨ رضا شکرجی احمد افندی نک وزنه‌ار جبه پاشا مسجد شریفی امامی حافظ محمد افندی نام ذاتک صلبندن محلهٔ مذکوره ده ١٢٥٦ تاریخنده قدمنهادهٔ عالم وجود اولدیغی جهتله شکرجی زاده حافظ رضا افندی دیکله شهرت شعار اولمشدر . موعی الیه دخی پدرینک مسجد مذکورده امامت وظیفه سنی ایفا ایله مسجد مذکوره متصل امام مشروطه خانه سنده تجرد عالمنده ساکن و دها اولور اولماز ایله اختلاط ایتمیوب پدری اثرینه اقتفا ایله بو ذات دخی رمضان شریفده مسجد مذکورده اوتوز سکز سنه قدر ختم شریف ایله تراویح قیلدیرمشدر . مظنهٔ کرامت بر ذاتدر . ثلث و نسخی مقره لی مکتبی معلمی حاجی حافظ عزت افندی یه تعلیم و تشق ایله مأذون اولمش و علوم عربیه ده بابرزاده مولانا محمد افندینک حلقهٔ تدریسنده تکمیل ایدرک اجازت المشدر . حفظی بغایت متیندر . ١٢٢١ سنه سی شعبان شریفنک ایکنجی جمعه کیجه سی ارتحال دار بقا ایتدکده بحیه سنده طاپه جوارنده دفن اولمشدر . (بوقاری ده (٥٦٧) صحیفه یه بارتیوب بورایه یازلمه‌جقدر)

٢٨٩ سالم بك وزه محمد پاشا زاده سالم پاشانک حفیدی و حفظا غالحمد سنه یه چورده محمد بکک ثمرهٔ شاخ وجودیدر . جهت عسکریه ده قول اغاسی رتبه سنی حائزدر . ثلث و نسخی تشق ایله اجازت المشدر . حسن خط مالکدر . (یوقاروده سیه حرفی مباینه یازلدی)

٢٩٠ شاکر حافظ القرآندر . سولیجلی محله سنده وعرضحالجی احمد افندی یه یازیجی مستوه افندی نام ذاتک صلبنده ١٢٦٥ تاریخنده تولد ایتمش اولوب تاجر محمد و عبده . ثلث و نسخی ادهم سری افندی یه تشق و تعلیم و علوم عربیه‌یی جوقچی زاده مولانا محمود افندینک حلقهٔ تدریسنده تکمیل ایدرک اجازت المش و بر عدد مصحف شریف ایله بر قصیدهٔ بردهٔ کتابتنه موفق اولمشدر .

٢٩١ شریف خلوصی نامی محمد در . حافظ شریف افندی دیکله معروف شیخ الخطاطین اولمیه مدرس علی محدسی سکنه سندندر . ثلث و نسخی غازی مخلص جامع مکتبی معلمی دررکی زاده حافظ محمد سعید الطیبی افندی یه تعلیم و تشق ایله اجازت الدقده بر مدت صکره بیک ١٢٦٤ خلالنده کشاد اولنان مکتب اعدادی عسکریه حسن خط معلمی تعیین بیوریلوب خواجه سی کبی بو ذات دخی مدت عمرینی شاکردانه تعلیم ایله کچورمکده بولنمشدر . حسن خط صاحب ایله شهرت شعار اولوب موعی الیه ایکی مصحف شریف کتابت ایتمش و اصل الدینی حالده کوزلک استعمال ایتمیه‌رک ایفای امر کتابت ایلمکده در . زماننده وقعبو اجازتنامه لرک کافه‌سی امضالی در . ١٢١٩ جمادی الاولیسی اواخرنده وفات ایتدکده بحیه‌سنده قبرستانده دفن اولنمشدر .

٢٩٢ شوقی نامی محمد در . طاسه اوطه‌لر محله سنده عطار احمد افندی نک حجی عبد الفتاح زاده احمد افندی نام ذاتک صلبنده ١٢٦٤ تاریخنده قدمنهادهٔ ساحهٔ

وجود الوب سه رسنده واصل وهسه خط طبعنده بين دريغنه حاصل اولمه قدره
صكره ثلث دلسنى جامع عتيقه مكتبى معلمى حاجى حافظ شريف الحفظى افنديه وخط
تعليقى اسكى جريده ناظرى ديكله معروف حافظ احمد رشدى افنديه تعلم وتلمه
ايله اجازتنامه . نسخ خطايله مصحف شريف وخط تعليمايله برشفا شريف
ورهابر جوده كتبه ورسائل تحريريه موفق اولمشدر . اكرچه خط تعليقده استاد
ومظهر سايسه روح عماد ايسه ده علم رواج مناسبتيله كتابتيله بكى بازيجى
وكاتبنده حكاكلك حنفيتيله رضا استغنا ايدرك تعيشه المكده در . ازقبيل
حاجى عزت پاشانك اوج شرفلى مكتبنده كى تربه سنه بالاده سنه اوسونه تاريخى
خطى بولنان محصول رسنيده . امضا رضى وضع ايتمشدر .

عارف نامى محمد در . حافظ القراء وشيخ القراء اولوب نوتوجى احمد آغانك
صلبنده ١٢٥٩ تاريخنده حسه پاشا محله سنده قدمنه زاده عالم وجود ايلمشدر .
تلث ودلسنى علماء مكتبى معلمى كجه جى زاده حاجى محمد صحابى افنديه وعلوم عربيه
ايله اصول قرائتى اسكى جامع شريف خطيبى شيخ القراء حافظ محمد افنديه
تلمذ ونه رسنه ايله اجازت المشدر . خطيب موسى ايله اخذا وقوع وفاتنه
بنى جهت خطابته بوزاق توجه ان الله اليوم اسكى جامع خطيبى ديكله معروف
اولمغله استيناف جزا محكمه سنك ضبط كتابتنده ١٢٦٨ تاريخنده تقاعد
ايلمشدر . الى عهد مصحف شريف وبر شفا شريف
وبر رسائل شريف وبر حزب الاعظم واصول فناء ايله ملت وقدوه ى و
سازه كتابت ايله اليوم اولمغله عهد دسنه توجيه بيورلمسه اوسونه
سطعانه بازيده خانه ثانى جامع شريف جمعه واعظلغنى وظيفه سنه ايفا وايلم
سازه ره اولمغله بزستانده اخذ واعطا ايله اولمغله مقدره بلا استيفا
ايلمكده بولنمشدر .

مصطفى فوزى البنا ايله شهير حافظ عثمان افندى زاده صلبنده
١٢٩١ تاريخنده اولمغله يدى يشنده قرائتله ايتمسه ١٢٩٥ ده ركب
لونس اولمغله استيوسه اشاره عائله سى خطيه آطه سنده بهجت وبرسته
اولمغله افاضه مقدمه علوم دينيه واكمال اينه يكى حجره ده تلث ودلسنى و
تعليم خطلرينى ده تعلم وتشويقايله مرتبه كمالا ايصال ايلمشدر . مولى
اليه ١٢٩٧ تاريخنده اولمغله يكمسه ايكى آى مدت ظرفنده عودتله ايرانه و
عبدالسلام جنمزغ عالم سياحته اولمغله اوقات ايلمكده بولنمشدر . اشعار
رضى الدين تحقيق فلسفه ايچون درس اولمشدر .

مصطفى حافظ القراء وقرآء حسه پاشا محله سنده لبيبجى فضلى افندى
نام زاتك مخدومى در . تلث ودلسنى اوتحصيص مكتبى معلمى حافظ سكوتى

296

محمد رشيد خطاط مولنا مصطفى رضا افندى نك صلبنده سولجلى محله سنده
١٢٥٧ تاريخنده عالم وجوده قدم نزاده اولمشدر . مادرالذكر حاجى
حافظ على الرضوى افندى نك عمى زاده سيدر . تلث ودلسنى يه رنده تلمذ
ايله اجازتنامه آلمسه واده اوج مصحف شريف كتابتله موفق اولمشدر .

محمد كامل يازيجى اصافنده التى پارمغى حافظ احمد افندى نك صلبنده ١٢٥٧
خلدانه قرائتله صالح محله سنده يانزده عالم ناسوت اولمشدر . تلث و
دلسنى حسارى شيخ مكتبى معلم تانيس مولنا مصطفى رضا افنديه مشوقايله
١٢٦٩ تاريخنده ماذونه اولمسه وعلوم عربيه دن رضا اجازتنامه الموقه
البولم صاريجه پاشا مدرسى مدرسلكى عهده سنده اولديغى حالده يدى
سكنه سلول ايله اوم يعشتى اوج شرفليه واقع دكانده يازيجيلغه
ايله استحصال ايلمكده بولنمشدر .

مصطفى راسم عاكر شاهانه اسوى اصلندن حاجى راشد افندى زاده
صلبنده ١٢٥٥ تاريخنده نكيه على پاشا محله سنده قدم نزاده عالم وجود
اولوب حال حياتنده تلث ودلسنى جيجكلى مكتبى معلمى حافظ مصطفى
هيتى افنديه وعلوم عربيه يى مولنا كوچك حاجى ابراهيم افنديه تلمذ
وتدريس ايله اجازتنامه . الى عهد مصحف شريف وبر شفا شريف
وبر رسائل شريف وبر حزب الاعظم واصول فناء ايله ملت وقدوه ى و
سازه كتابت ايله اليوم اولمغله عهد دسنه توجيه بيورلمسه اوسونه
سطعانه بازيده خانه ثانى جامع شريف جمعه واعظلغنى وظيفه سنه ايفا وايلم
سازه ره اولمغله بزستانده اخذ واعطا ايله اولمغله مقدره بلا استيفا
ايلمكده بولنمشدر .

مصطفى فوزى البنا ايله شهير حافظ عثمان افندى زاده صلبنده
١٢٩١ تاريخنده اولمغله يدى يشنده قرائتله ايتمسه ١٢٩٥ ده ركب
لونس اولمغله استيوسه اشاره عائله سى خطيه آطه سنده بهجت وبرسته
اولمغله افاضه مقدمه علوم دينيه واكمال اينه يكى حجره ده تلث ودلسنى و
تعليم خطلرينى ده تعلم وتشويقايله مرتبه كمالا ايصال ايلمشدر . مولى
اليه ١٢٩٧ تاريخنده اولمغله يكمسه ايكى آى مدت ظرفنده عودتله ايرانه و
عبدالسلام جنمزغ عالم سياحته اولمغله اوقات ايلمكده بولنمشدر . اشعار
رضى الدين تحقيق فلسفه ايچون درس اولمشدر .

مصطفى حافظ القراء وقرآء حسه پاشا محله سنده لبيبجى فضلى افندى
نام زاتك مخدومى در . تلث ودلسنى اوتحصيص مكتبى معلمى حافظ سكوتى

297

[اذنة خط طغرا بخمس سطر بخط اجازة من صورتيه]

(ثلث) (مجلس العلم وضة مدبجة بأصيلة الجنان)

نسخ { قال رسول الله صلى الله عليه وسلم . إن الله تعالى زينة السماء بالكواكب . وزينة الملائكة بجبريل عليه السلام . وزينة الأيام بيوم الجمعة . وزينة الجنة بحور وقصور . وزينة الأنبياء بمحمد عليه السلام }

شاكر بن فطن

ولما أذن المحرر بكمال الإذنة لنوال . بكتبة غيره . زاده كمالا . وأنا الراجي السيد الحاج علي اجزت بوضع الكتبة بمحسة الحسنى طول الله عمره . وأنا الأستاذ الحاج نائل محمد عباس عبد الجبار . زاده .

بسم الله الرحمن الرحيم . الحمد لله الذي علم بالقلم والقلم والنون . ثم كتبه في جميع ما كان وما يكون لتكون له الحجة البالغة عليهم إلى يوم يبعثون . والصلوة والسلام على النبي الأمي الذي عجزت عن إحصاء الأولون والآخرون . وعلى آله وأصحابه الذين أشتهروا بنور كتابة المكنون . وبعد فهذه رقيمة إجازة ورسيمة أدب وأستجازة . مأنونة من آرام الرؤيا . وأعلام الأصفياء إلى أبهة مقلة الوزراء . ثم مهذب الخط أبو الحسن ابن البواب . الى آن جاء نجيبي طور الكتابة جمال الدين . الذي أبطل بعزائم قلمه سحر هاروت وماروت . وتحلت الرقاع منه كتيبة وتقلدت الدر الياقوت المستعصمي ثم جاء مظهر عجائب اللوح المحفوظ . ومظهر كتائب الكرام البررة صاحب الخط الملحوظ بعين العناية سيد حمزة . وبعده صاحب الرسوخ والوثقان . سيخ جامع القرآن المشتهر بحافظ عثمان . المكنوه في ياسه الجنان . وأفاض علينا من مدرهم الى يوم الميزان . ولما كان صاحب هذه الأسطر المحررة نور الله مضطنا للقواعد المقررة عند الكرامة من أولى الفضل الموفور . أعني حسن ابن علي الرباط ابن حسن الهدوي . عامل الإمانة المظمى وقابل الوكالة الكبرى الوسيم السيد جلبي مصطفى باشا . دامت تعالى ويسر له في البيت ما يشاء . الفيض هريتا بالقبول وصاعدا الى مسابح الكمال فوق المأمول . اجزت بريحي اسم تحدثا بنعمة أجنبية عارة الخمول . وأنا الفقير الذي إلى الله الواحد الغني بجناب أحمد المرزوقي بحق النبي محمد صلى الله عليه وسلم الشيخ العريف بالتوفيق . أذنته كذلك وأنا الفقير محمد العاصي بدك الله فطنة . وأنا الحقير الراقم بقلمه أذنته كذلك . زاده فطنة وكلا

وأذن للأخ الحافظ عمر أخيه . وأذن الحافظ قنوي زاده . وأذن الأخ الحافظ على الوزير . وأذن للسيد بكر الرشاد . وأذن للأخ الحافظ إبراهيم الحلبي . وأذن للسيد الحافظ إبراهيم الفائق . وأذن للسيد الحافظ طاهر الوزير . وأذن للفقير أحمد الرشدي . وأذن للفقير علي الشكري . وأذن للفقير الحافظ محمد الطيب المعروف بدركلي زاده أذنته كذلك . وأذن لحافظ القرآن الشهير بالسيد لطفي خواجه زاده . وأذن للسيد علي الحلبي مدرس عين الفاروق الشكري كذلك . وأذن للسيد الحافظ عثمان الوهبي . وأذن للسيد الحافظ العريف بدوي . وأذن للفقير أحمد القوني . وأذن للفقير السيد محمد الوصفي . وأذن لحافظ القرآن الشهير بالسيد الزهدي خواجه زاده . وأذن لمحمود الوزير . وأذن لإبراهيم الحلمي . وأذن للسيد أحمد العريف برشدي . وأذن للإمام محمد الزهدي . وأذن للسيد علي الحلبي . أذنته كذلك . وأذن للسيد سعيد المعروف بطيبي . وأذن للسيد إسمعيل الرشاد . وأذن للفقير محمد البسري . وأذن للسيد علي الرباط من أبهة مدرس الهدوي . الكاتب السيد جلبي مصطفى باشا .

الحمد لله الذي جعل الإجازة من أجل كنوز الدنيا والآخرة طوبى لمن نوه بها فاض به الكريم جامع سماء سرح اليوم اشتبا الولهان مكتبة معلمي شيخ القراء حفني حافظ عبد اللطيف أفندي بمنحه إياه إجازة المقرء . ترجمته قرأ مباشرة وفي مكة ره

اسكتبل بالعربية زاده ترجمته توفي سنة ٥٥٨ هجرية ديوانه ٩٠٠
نوبانه إيركي وفي خط وخطاط مترجم ره ٥٥٨

محمد عطا خوجه ابن الحاج إسمعيل أبو بكر باشا الإدرنوي مشيخ الكتاب ترجمته كيفي جلوس ٩٠١
٥٧ هجرية سنة ره . جودت خط ديواني وفقه سر آمد الكفاية في كل سفينة الرضا تمام شرحه مكة أولها بوحمد وفي آخره إيراد .

(ادرة خطاطة بنت المكي سلمها اجازتها بخطوطها)

(تحت) (ومن يرد الله به خيرا يفقه في الدين) (شاكر دل خطي)

نسخ { قال رسول الله صلى الله عليه وسلم • لا تسبوا اصحابي فلو ان احدكم انفق مثل احد ذهبا ما بلغ مد احدهم ولا نصيفه • صدق رسول الله }

الحمد لله الذي شرفنا بالاداب والادب • ورفع اهدانا على علي الرتب • واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة تبلغ قائلها فوق ما طلبه • واشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله • سيد العرب والعجم • صلى الله عليه وعلى اله ما نظر ما قرئ بنظر وكتب • وضي الله تعالى • عنه في طاعته وسيبة الكتب • اما بعد فان للخط اشارات مكتوبة انه تعالى • منها قوله عز وجل أو أثارة من علم • وقوله تعالى علم بالقلم • وروى عبد الله بن عباس رضي الله عنه • قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (سمروا كتابة بسم الله الرحمن الرحيم رضي الجيم) قال علي كرم الله وجهه ورضي الله عنه (اكربوا وورك بالكتابة فان الكتابة من اهم الامور واعظم السرور عليكم بحسن الخط فانه من مفاتيح الرزق) وبعد فهذه القطعة المرغوبة سيما سر المعروف بعطار زاده وفقه الله تعالى وكان من القبول • وقد استنسخه الاساتيذ المطاعون • فازنته واجزته بوضع الكتبة • كما خط شيئا فشيئا فبارك الله سبحانه وتعالى وزاده عمرا وشرفا واقبالا • وانا الجزء اضعف العباد الحاج حافظ محمد المولوي المعروف بابا بن زاده الاسلامبولي مدرسا • وقد اجازني السيد محمد المعروف بنابلي زاده • وكما اجازه شقيق رده • وكما اجازه حافظ محمد المعروف بكوكب • وكما اجازه حافظ عثمان المعروف برويس علي • وكما اجازه خاله المعروف • وكما اجازه حسن الاسكداري • وكما اجازه محمد رده • وكما اجازه مصطفى رده • و هو ملتزم زاده وابيه واضع الرسم شيخا ومسندا واساتيذنا المرجوع والمقصور حضرة حرفة المعروف بابنه الشيخ مصطفى الاسكداري • رفع الله ذكره وكما اجازه خير الدين المرعشي وهو من جملة الكتاب كما كتبه الفقير • وهو من قبة الكتاب كما كتبه الفقير اقرئ المستعصمي و البخاري وهو من الى علي محمد بن حسن بن مقلة الوزير • وهو من محول الخط عن ابن الكوفية ومن شيخ المشايخ الصوفية حضرة حسن البصري وهو من حضرة سيدنا علي بن ابي طالب كرم الله وجهه ورضي الله عنه • ومن حضرة صاحب الحيا والاجابة عثمان ابن عفان رضي الله عنه وعن كافة الصحابة رضوان الله تعالى عليهم اجمعين • الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول محمد الرسالة • وبعد فهذا سيما سر المعروف بعطار زاده فازنته واجزته كما خط شيئا فشيئا فبارك الله سبحانه وتعالى وزاده عمرا وشرفا واقبالا وانا الفقير الحاج احمد المعروف بكمالي زاده • وانا الفقير صالح زاده ازنته كذلك • وانا الفقير محمد المعروف بشيخ زاده • وانا الفقير حافظ زاده ازنته كذلك • وانا الفقير الحاج اسماعيل سيد المعروف بسامي زاده • ازنته بوضع الكتبة المرغوبة • وانا الفقير الشيخ محمد حسن ازنته كذلك • وانا الفقير الحاج احمد سامي محمد سامي زاده ازنته كذلك • وانا الفقير ضعف العباد الحاج احمد الحامدي المعروف بامام جمعة قراجاي ازنته كذلك • وانا الفقير السيد محمد امين سيد محمد ازنته كذلك • وانا الفقير السيد مصطفى المعروف بالشيخ مستقيم زاده ازنته بوضع الكتبة • وانا الفقير السيد عبد الوهاب المعروف بحاجي زاده • وانا الفقير السيد عباد المعروف ازنته كذلك • وانا الفقير اعز المعروف بيقال زاده ازنته كذلك • وانا الفقير مصطفى الشهالي • وانا الفقير السيد حسين سيد بقالي زاده • ازنته كذلك • وانا الفقير محمد الشيخ بطاشجي زاده • وانا الفقير السيد محمد طاهر ازنته كذلك • اللهم اغفر لنا ولوالدينا ولوالديه ولاساتيذنا ولمشايخنا ولمن وقفنا له • ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات برحمتك يا ارحم الراحمين •

تحريرا في سنة الثالثة والتسعين ومائة والف من هجرة من له العز والشرف المعارف ٩١١٩٣ / ٢٠١١

[(اكتفى جدات وبراجاز تاسيس صوبه تبريز)]

[(باسمه نظر الى خطه هو النظر)]

تحت (فاعلم علما الزهاد في بعض الجدل) خطه شاكر

نسخ { قال رسول الله صلى الله عليه وسلم • اذا اراد الله بالامير خيرا جعل له وزير صدق ان نسي ذكره وان ذكر اعانه واذا اراد الله به }

الحمد لله الذي كتب بالكاف وما يكون والنون والقلم وما يسطرون فطبق ان الله القلم وما يكتبون وتكريما لعظم شأنه الحروف بما يخرجون وعلى الانسان بالقلم ما لم يعلموا ليجتهد ويبذل الهمة ما لم تجتهد • والصلوة والسلام على سيد الله عليه سورة نون والقلم وما يسطرون • وعلى اله وصحبه الذين أتبعوه الى يوم يستبقون وعلى عباده الذين هم لا يفترون • وبعد في هذه سطور في صورة الاجازة المستتبعة التكريمة المتاخرة سيد النبيين صلى الله عليه وسلم • الى علي كرم الله وجهه • كما قال رضي الله عنه اكربوا اوركم بالكتابة فان الكتابة من اهم الامور • ومن اعظم السرور • ومنه علي رضي الله عنه الى الحسن البصري • ومنه الى الشيخ السيد قاسم • ومنه الى ابنه مقلة الوزير • ومنه الى الشيخ علي بابنه البواب • ومنه الى الشيخ اسحاق • ومنه الى الشيخ علي البخاري • ومنه الى الشيخ اويس • ومنه الى الشيخ طاهر بن عادل • ومنه الى الشيخ علي بن زين • ومنه الى الشيخ زين العابدين • ومنه الى الشيخ ابو بكر • ومنه الى الشيخ شرف الدين • ومنه الى الشيخ جمال الدين • ومنه الى الشيخ قبة الكتاب • ومنه الى الشيخ ياقوت المستعصمي • ومنه الى الشيخ حمدي • ومنه الى الشيخ محمد شاه • ومنه الى الشيخ محمد خير الدين • ومنه الى الشيخ حمدي المعروف • ومنه الى محمد رده • ومنه الى بير محمد رده • ومنه الى الحسن الاسكداري • ومنه الى خاله رده • ومنه الى رده • وبسببه علمه ومنه الى الحافظ عثمان المعروف • ومنه الى الحافظ محمد بكوكب • ومنه الى شفيق رده • ومنه الى السيد محمد امامي زاده • وقع الله آثارهم وفوز مقدارهم بانواع عدد الحروف المكتوبة بايديهم الفائضة • ومنه الى الفقير الحاج احمد المعروف ببير بر زاده انالهم الله تعالى بجميع ما تمناه وما رام لما كان خط مصطفى الراقم موافقا للقواعد المقررة بهيئة الاساتيذ المتقنة • ازنته بوضع كتبه تحت ما كتبه احسن الله تعالى خاتمه آمين •

الحمد لله مصطفى محمد امامه الكونين • وحبره في ازله سول الثقلين • وكتبه في كتاب الطلعة حجة للعالمين • والصلوة والسلام على نبي محمد اظهر اليقين • وبعد فهذا كان هذه النبذة النفوشة سلمه عنه الاوستاذية • اجزت للامة المسمى مصطفى الراقم بسره تعالى مقامه وبكمالي مرامه • وانا الفقير لرب الارباب احمد المعروف بكمالي زاده • وانا الفقير الشيخ احمد ازنته بوضع كتبه • وانا العبد المذنب احمد الوفي ازنته كذلك • وازن لي السيد • وازن لي الشيخ حسن • وانا الفقير السيد محمد النقشي ازنته كذلك • وانا الفقير محمد الرشدي ازنته كذلك • وانا المذنب السيد محمد المدعو بحافظ القرآن ازنته كذا • ازن له بوضع الكتبة وانا الفقير محمد الوصيه • وازن لي السيد مصطفى باعوني زاده • وانا الفقير الحقير السيد احمد الحلمي • ازنته كذلك • وازن لي السيد هبة الرشدي • وانا الفقير حافظ بطاشجي زاده • وازن لي حافظ علي الرزقي • اجزته بوضع كتبه • وانا العبد الضعيف محمد الشريف • وانا المذنب محمد العاصم ازنته كذلك • وانا الحقير محمد خواجه زاده • ازنته هكذا • وازن لي الشيخ السيد مصطفى • لسنة اثنين وتسعون ومائة والف •

[اجازة خطاطة بخط اوضح جدا سنة اجازته بس صورتيه]

نسخة [راس الحكمة مخافة الله صدق]

نسخ
- قال رسول الله صلى الله عليه وسلم • اذا اراد الله بعبده الخير عجل له العقوبة في الدنيا • واذا اراد الله بعبده الشر امسك عنه بذنبه حتى يوافي به يوم القيمة

الحمد لله الذي كتب ما كان وما يكون • والقى بالقلم وما يسطرون • تعظيما لشأن القلم وما يكتبون • والصلوة والسلام على من انزل عليه سورة ن والقلم وما يسطرون • وعلى اله وصحبه الذين انتموه الى يوم يبعثون • وبعد فهذه سطور في وجوه الاجازة المستفادة المكتسبة المتأثرة • من النبي صلى الله عليه وسلم الى علي رضي الله عنه • ومن اكرموا وبركم بالكتابة فان الكتابة من اهم الامور • ومنه على رضي الله عنه • الى الحسن البصري • ومن الى الشيخ قاسم • ومن الى الشيخ زين مقلة الوزير • ومن الى علي المشهور بابن البواب ومن الى الشيخ اسعد • ومن الى الشيخ علي البغدادي • ومن الى الشيخ اويس • ومن الى الشيخ طغرة • ومن الى الشيخ علي بن هلال • ومن الى الشيخ زين العابدين • ومن الى الشيخ الي زنبة • ومن الى الشيخ رستم الديلمي • ومن الى الشيخ جمال الدين • ومن الى الشيخ قبلة الكتاب • ومن الى الشيخ ياقوت • ومن الى الشيخ يحيى • ومن الى الشيخ احمد • ومن الى الشيخ وفي • ومن الى الشيخ عبد الله الصيرفي • ومن الى خير النساخ ومن الى الشيخ حمد الله المعروف • ومن الى مصطفى دده • ومن الى محمد دده • ومن الى بير محمد دده • ومن الى الحسن الاسكداري • ومن الى الشيخ خالد دده • ومن الى درويش علي • ومن الى حافظ عثمان افندي • ومن الى يمن خالد دده • ومن الى جلبي امام افندي • ومن الى صفاني زاده حسين افندي • ومن الى حافظ قراءة ابراهيم افندي ومن الى حافظ القراءة محمد الفائز المعروف بسماجي زاده افندي • وقع الله اغراضهم • وبعد فهذا لفظ توجه الله تعالى سيدي خليلي البرسوي • وفقه الله تعالى لما يحبه ويرضاه • ووفقه لحسن مرضياته دائما • لما وجدته موافقا للقواعد المقررة بين الاساتذة من التفنين • وكان من القبول بحيث فازت بوضع الكتبة في كتابته • وانا الفقير محمود الحسيني الرومي

وانا الفقير الحاج محمد حافظ القراءة ازنيق بوضع الكتبة • ومنه الفقير حافظ سيف الدين ازنيق كذلك • واذن لمصطفى الراسم صلم جيبا • في مكتبة مراد خانه • ازنيق كذلك • وانا الفقير علي الزنيقي • ازنيق كذلك • وانا الفقير السيد ابراهيم المعروف بشيخ زاده • ازنيق بوضع كتبة • وانا الحقير محمد الزهدي • وانا الفقير السيد عباد الله • ازنيق كذلك • واذن لمحمد الماهر المدين بخواجه زاده • ازنيق كذلك • وانا الفقير الحقير السيد محمد بوشناق زاده • واذن لي الفقير السيد الحافظ يعقوب اشد • لما استأذن هاهنا القطعة بالكتبة في تحرياته فاذنت ليمن الحاج محمد الرومي كياخ سلطان سليم • ازنيق بوضع الكتبة • وانا الفقير حرره المستهر امام كياخ مراد خانه • وانا الفقير الحاج محمد رشدي زاده ازنيق كذلك • واذن لي الفقير خليل اللطفي كما اذن لي بذلك استاذي محمود الحسيني الحافظ القرآن • واذن للسيد محمد شاكر الشهير كما اجازني بذلك استاذي محمد الحسيني الحافظ القراءة • اللهم اغفر لنا ولوالدينا ولمشايخنا ولمن له حق علينا ولصاحب هذه القطعة ولوالديه آمين • الحمد الذي جعل الخط من فواضل الانسان • وخص الانسان بتسهيل ما كدورات النسيان • والصلوة على محمد ما دامت الافلاك والاكوان • لسنة ست ومائتين والف • ١٢٠٦ هـ

اشواجازة شاه ال ١٢٤٧ تاريخيته هذه اقتضاء ايد لمسه اولم يفيته بنسخة صورتي تبركا درج ايداري

نسخة [قال النبي عليه السلام]

نسخ
- قال رسول الله صلى الله عليه وسلم • من تعلم العلم للكبر فقه مات جاهلا • ومن تعلم للناطفة والجاه الى فقه مات فاسقا • ومن تعلم للقوة فقه مات فقيرا • ومن تعلم للعمل فقه مات مؤمنا •

بسم الله الرحمن الرحيم • الحمد لله الذي خلق اللوح والقلم • وعلم الانسان ما لم يعلم • والصلوة والسلام على محمد سيد بني آدم • وعلى اله واصحابه خير الامم • وبعد فهذا كاتبه صاحب هذا الخط السيد مصطفى الراسم • متفننا للقواعد المقررة والاصول • وصاعدا الى مدارج الكمال فوفه المامول • اجزته برسم اسمه حسبما جرت به عادة الفحول • وانا الفقير السيد علي القبرصي

واذن له السيد الحافظ خليل الحليمي • واذن له الفقير الشيخ احمد • واذن له الحافظ محمد السيد الطبعي • واذن له احمد الزهني • واذن له شريف الفطري • واذن له الفقير السيد هبة الوصفي • واذن له الحاج محمود النوري • واذن له السيد محمد الزهدي • واذن له محمد الجباني • واذن له محمد الزهدي • واذن الحافظ احمد الرشدي • واذن له السيد الحافظ ابراهيم الراسم • واذن له علي القبري • واذن له الفقير محمد المطبعي • واذن له الي نوحي • واذن له السيد سعيد الرشاد • واذن له هبة الحسني • واذن له الفقير السيد صالح المرعشي • سنة اثنين وخمسين ومائتين والف ١٢٥٢

اورنره اجازتناه ال اليولي بواصول اونره ترتيب واعجب اولحفظ در • ١٢٦٩

[الخط عند الفقير مال وعند الغني كمال وعند الاكابر جمال]

١٢٦٧ تاريخه اخذنيه موضوعه اولم يفيم كتبة عفا الله عنه صورتيه •

نسخة [لا يرحم الله من لا يرحم الناس]

نسخ
- عن ابن عمر رضي الله عنه انه قال • قال رسول الله صلى الله عليه وسلم • اذا اماتة الرجل عرض عليه مقعده بالغداة والعشي ان كان من اهل الجنة فالجنة • وان كان من اهل النار فالنار • عند رسول الله فيما قال •

بسم الله وبه • ونصلي على محمد واله • وبعد فلما كان الباعث الى قرع هذه الوثيقة احرار الرضى اجتنبه في فنه الكتابة • وبلوغ ما بلغ بعون تعالى اجنت ان كتبه عنوان الكتبة كما تراه • وانا الفقير مصطفى الراسم ازنيق بوضع الكتبة وانا الفقير السيد الحافظ خليل الحليمي • واذن لي الحافظ احمد الزهني • واذن لي الحاج محمود النوري وانا الفقير الحاج احمد الرشدي ازنيق كذلك • واذن لي الفقير حسن الوصفي • وانا الفقير السيد مصطفى الراسم ازنيق كذلك • واذن لي الحاج ابراهيم الآمدي • واذن لي السيد مصطفى الراسم • واذن لي الحاج شريف الخطاط • واذن لي الفقير الحافظ محمد السكوتي • واذن لي الفقير الاعمى حسن الرضائي • واذن لي الفقير حسن الوصفي • واذن لي الفقير السيد الحافظ الطهطي • واذن لي الفقير السيد الحافظ محمد الجباني • واذن لي محمد الرشيد • واذن لي محمد الرشيد رفعة تانيه اول رده اسمي اونره سر خط كتبه اجمه وصفي افندي به اليوم اجازتناه استبودم ضيايي الى حمده • ٩١٢٦٧

قوه ناطقه سنك وسيله نقل افكار ايله تاريخ وار ايكن ١٤٤٥ تاريخنده ١٤٤٨ تاريخنده اختراع اولنان كتابت وخط ايله نقل افكار ايچون بر چوق مدت مديد كچمسي لازم كلمشدر . بو حالك سبب اولدغي شيلر ايسه بر چوقدر . بونلرك اك مهملرندن بري انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري ايدي . بو اونوتمه لر ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

١ — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(أ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ب) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ج) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(د) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ه) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(و) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ز) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ح) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ط) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ي) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ك) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ل) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(م) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ن) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(س) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ع) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ف) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ص) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ق) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ر) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ش) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ت) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ث) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(خ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ذ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ض) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ظ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(غ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(أ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ب) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ج) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(د) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ه) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(و) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ز) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ح) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ط) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ي) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ك) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ل) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(م) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ن) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(س) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ع) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ف) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ص) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ق) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ر) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ش) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ت) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ث) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(خ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ذ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ض) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(ظ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

(غ) — انسانلرك بر چوق شيلري اونوتمه لري حافظه لرينك ضعفندن ناشي ايدي . بو ضعف ايسه بر چوق سببلردن ناشي ايدي . بونلرك بعضيلري شونلردر :

ایده لرایسی هم علوم سازه بی دهره کنده معلوماته وعلیه ارنده عوماً
استفاده سنی تامیه ایمه ای جعفری کبی ذهنا وبانات اسویه علیه اصحاب
اغراضه طرفدرنده بانجوبه مقاصرته باطله وعاطله مکمل مدافعه نامدار لرمقابله
بولنرده وعلویت اسویه حقنده کتابلر یازلرده متوبات وسنوبه وافره ویه
مظهر اولمشلر . (انتهی)

موضوعات العلوم نام ازده علوم خطیه بانده برمقدمه وایکی شعبه دیر ایمشه بو ایله بلکه مقدمه دیر وحتی بنه یازلمشه ١١٩/١
مقدمه ـ خطات خطیلق وکتابت اصطلاحی وکیفیتنه وضعی بیانده در . اما خطیلق نفع جهتنده هو یقالینات قولیه در که (اقرأ
وربك الاكرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم) بیورمیه تعلیم خطی نفسنه مضاف ومنسوب وانی عباری حقنده اولمه
منه برخصوصیت اعظمیه بحسبیله ایدی . علم خط بوشرف کافی واثبات سعادته دلیل واضحه . ودخی حضرت خالق بیورمشه کتاب
مکتوبه (نون والقلم وما یسطرون) بیورمشه که اول حضرت باری النسم خلقدن سطر وکتابت ایله کلمه نفسی ایتمشه .
بیلمشه که قسم ایله انه اول امر معظم اولور . وحضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما مرویه که هو یقالینمش (او آثارة
من علم) قولنه مقصد خطدر . ودخی روایت اولنور که حضرت سلیمان علیه السلام وعلیه صلوات الرحمن برعفریته کلوب بیرسوال
ایدیور . اول دخی بر ریح غیر ایقیه دیدی . حضرت سلیمان رضی الله تعالی عنه آمنت قوی وبنی نادر دیوب جوابنه کتابت دیدی .
ودخی عبد الله بن عباس رضی الله تعالی عنهما بیورمشه که خط لسانه یدر . ودخی جعفر بن یحیی دیمشه که خط وکتابت
رشته در حکمتدر که آنکله منثور منظوم وسنه دن مفصل ومعلوم اولور . ابراهیم بن محمد الشیبانی دیمشه که خط
لسانه یدر وبرکت وزینت فکر وضبط وسفیر عقول ووحی فکر وسعی معرفت وزیاده فرقته انسی اخوانه وبعده مسافره
آلن مصاحبت یادلره وکتبه سترلره وامور واحوالی جامع دیولمشه . اما عفو جهتنده فضیلتی اولدیکه اکر خطه بر شرف
اولماسه الوهیت تعالی آنی حضرت آدم یا هود علیهما السلام انزال واعلام ایلیوب وجمیع صحف انبیاء مسطورة والواحه
حضرت موسی علیه السلام مکتوبة انزال ایلیکی اولمسه اکا فضیلت ایله کتابت ایده . ودخی امور زی شانه وخطور وتصورات
عقول وفکر ودرکات فهم وتخیلات وهم ومحسوسات حواسنه هرشیئ که عالم ناسی بوندن ذکر وتقریر بنده فاهم اولمله
کتابت اکا موکول ومربوط آنده منضبط ومحفوظ اولمشدر . اول جهتنده که آنده بعضدن فوقه وامتدن استفاده وبعضی کشفا اتمام ایلیوب
بلکه عالم تمام اکا احتیاجه مستغنی الوقت قالمیور . آنده ماحصل انواع انسانیت خاصه سی [ایله غایت علم ومعرفت وکتابت] قوتنه
فعله ظهوره ایدیوب وعلومی برای وعصر والدهور حفظ ایتکله سائر حیواناته مبانی ومتبوع اولمی وبرزمانه برزمانه نقل اخبار
وبرمکانه برمکان حمل اسرار جهتله معونت خط وکتابت ایده ایله وکی ظاهر واشکاردر . ودخی حفظ مقروء ومنع تزویر بابنده عقوده
کتابت مشروعات وقت سجلت ایله حاصل وبیع الناس مسافات بعیده ربنجه مصالح وامور که موصل مکتوبه تحصیل قاریه ونه
اصحابی بیرده جمع وحاضر اولمه کافی هرنه مرتبه حسابه اولمیوب بنا اول مقصده واسطه کتابته واصل اولمیور .
اول سبب در که اکثر علما خطی لفظه تفضیل ودرجه بولمیوب ایده تفضیل ایتمشلر دیکه لفظ فرع بابه انجق حاضر وخطاب فرضی حاضر
وغایب شامل بابه وکی ظاهردر . وصف قلم دخی عباده شریفه ایله ارشاد ایتمشه . فللہ دره (نظم)
واخرس یخطب بالحکمات . وجنان ما تاجوف . بکة یطوف فی ضمیته . وبالسام منطقه یعرف (ترجمه سی)
بی زبانه وجوفی خالی نه سوزی . بنه بسط ایدرحکمته جهوکلدی . مکه ده کرسوبلی افغانایه . فرهم ایه رأمت کلوسه اهل شام
نثر فضل قلمه دخی رضی الله تعالی عنه کل آلوسی مخلوقاتدن . نثر کم عبارة به عما شته رضی الله تعالی عنه مرویه که نبی علیه السلام

بیورمشه که هو یقالینات اول مخلوق قلمدر که خلعه ایدوب اکا کتابت ایله امر ایدی . قلم دخی الی یوم القیام اولجه اموری یازدی .
بوقول حضرت ابن عباس وحسن وعطا ومجاهد وعامه علما اختیاردر . ودخی ابن عباس رضی الله عنهما بیورمشه که وقتاکه حق
تعالی قلم خلق ایدوب اکا الی یوم القیام اولجه اشیا یله جریانه امر ایدی . قلم دخی لوح محفوظ اوزره وجه مزبور یله جاری
اولدی . حضرت ابن عباس سدیدن روایتله دخی وارد اولمشدر که : قلم حق تعالی یه تسبیح وتمجید ایدوی . بقدر اتی کتابت
ایتمزدن مقدم . ودخی دیمشدر که : قلم بیرنوع ملخدر که طولی بر یللق مسیره در . ونور ایله سوادلی مشدر . وتذکار
هو تعالی اکا نظر ایدی . هیبت نظر خداوندیله ایکی نصف الی یوم بری برینه جدا اولدی . اکر سوال اولنورسه که یا اول قلم
مکلف یه یاخود دکلیدر . جواب ویریلورکه اشیا یه مخصوصه ایله مکلفدر که کتابت وجریانه . کلمه لسانه آمدی طوغرو
درکه مطلقا مکلفدر . اکر بنه سوال اولنورسه که هو تعالی قلمه قسم ایدوب (ن والقلم وما یسطرون) بیورمشه .
یا قطع وقطع نظر یقه اکا مسلط اولور . جواب ویریلورکه اول قلم قطعا محتاج قط اولمامشدر . بلکه اکا محتاج
اولدیغی قلمدر که نه ایله وچرکین ایله ایله کتابته رفع الم اولنه . نته کم حیات شمع کردنی قطع ایله اولور . ایله المقصده
روایت اولنور . دیمشدر که : اقدم مطلبی عقود وسوك کریم وبیاله بنا وانامل انامدر . وجمیع امورك قوانین وملکات
روامی کبی شئی ایله درکه قلم وسیفدر . اما قلم سیفدن افضل وبرتردر . وبو معناده اشعار ایدی دیمشدر . (نظم)
ان یحکم القلم السیف الذی خضعت . له الرقاب وکلت دونه الامم . کما قضت للدی قدم ضربت . ان السیوف لها هفت خدم

ترجمه { قلم کیم حمله عالم آلمش امر ینه رام اولدی . مجمعی سیف آلمش حکمنه الی سر بنده فرمان
بورکه حکم ایدی کیم قلم خلعه اولدینی رسمدر . اکا خدمتده قالمیوب قلم تیغ اولوب برتر }

نثر ابو تمام طائی دخی دیمشدر که : (نظم)
والعلم مه کاتب بینا نه . امضی وابلغ مسه وفیصل حیاتم . قوم اذا عنوا عداوة حاسه . سفت الدما باسنة الاقلام

ترجمه { کاتبك انکشتی ضربنك اول قدر تأثیر ایدر . کیم بشمشیر اکا ضرب تیغ تیز هنوز فشان
سویلدیرمشدر که قصد قتل اعدا ایتسه لر . نیزه اقدمدن وبر تیغ بیانه نشان }

نثر بعضدن دیمشدر که ابو تمامه بوکلمه « السیف اصدق انباءً من الکتب » دیمکی قولنه مناقضه واعتراضه
معارضه در . نیرا بوکلمه سیفی . قلمدن ترجیح اقتضا ایلیکی مابوکلمدر . صاحب کتابه ایدر : به جواب
ویریلم که قولیه بیانده عدم تناقض جای ریب وشبه دکلدر . نیرا ابو تمامك کتبه مراری مطلوب اولمایوب انجق
کتب نجوم ایله وکی مورد کلوب مزبور اولدینه واقعه نك شاهدی معلوم اولمشدر . وقلمك فضیلتی اثبات ایچون انشاد
اولنمقده اولدینی ابیاتی بودر : (نظم)
فوم اذا هددوا الاقدوم غضب . تم استمروا برماة المیاة . نالوا طرا بحادیهم وادرکوا . ما ینال بحد المشرفیات

ترجمه { غضب وقتنده دستنه قلم آلدیغی ایچون . مداد امداد ایله صوویرمیوب تیغ سنانینه
عهده ضربایه بحث شوله تأثیری اولورکه سیف مشرفی یقمدشمشه یانه }

نثر اما خط اصحابه یانی : ایدی معلوم اولکه وقتاکه افاده واستفادة علوم ده مخاطبه ومحاوره نك نفس طالبینه
البته الفاظ ایله معلوم اولدیغندن بو الفاظ علما عالیه وعلیه وفضلا کامله شانه اعتنا وتحریك الفاظ
ایدکدی امور ده اول ایله اول سبب الفاظ متعلقه علوم استخراج وتفریع انواعنه اولمه ایکی قسمه تقسیم الیوب علوم ادبیه ایله
تسمیه ایتمشدر . ادب لغتدن ودرس اکا موقوف اولدینندن جهتنه ادبیه علوم عربیه ایله تسمیه ایتمشدر . بحثدی

انجمله الفاظ عربیه در اول بین جریشه نه زیرا بانع شریعتی که جمیع شرایعت افضل و اعدل و اهسه و اوسیه ر زوده و وجه
بلکه بقیه و بقاعه جریشه افضل لغات و اکمل السنه و عبارات اوزینه واقع الی الحشر که اول لغت عربیه و عزیزار که آنده جمیع
امم ایجزه اوسط و اکرم و هریزی بلوغه تخصص و فاتم حیاغه مانشه فصل الی الحشر در . آنده هکذه میاه احمدیه اباب
هم وفنا که بولغیز اساعت اوزینه محاوره و مخاطبه ایلدکه نفس انجمله حاضریه خصوصه قناعت ایمدیر . علوم بتشتری
وسعتوهدی اقتضا ایدوکه استنباط ایلدکدی علوم و معارف و تحصیل و تدقیق انتاب نفوس ایته کدی و قابلیو و الطائفه
هر طائفه کرل حاضریه . کرل غائبیه و کرل بعدهم فرلیوه ایچه جلب طالبیه رضی مطلع و آنلکه جمیع اوراده اوزینه
علما : اقطار متفرع الیوبه تاکه تموجوا افکار و کثرت تکرار ایله هم علوم رضی علی الدوام کثرت و ازدیاد حاصل اولر .
توجیع علما : امم اصوال کتابته رضی بحث ایلدیکه جمیع ازمانده نفوس ثابته و مناقص عامه و شامله اولر . و رضی حروفات
حرکاته و سکناته و نقطه و ضوابطه و شدات و مداته و ترکیبه و نسلیم نده بحث ایلدیلر . تاکه ناظ اولدیغز کتابته
الفاظ و حروف انتقال و آندیه ازهانه حاضره اولیه معانی یه استدلال ایچه لر . و رضی کتابتی الفاظ آره سنده و ضع
ایدیلیجانه اولیه اشیا آره سنده وضع ایلدیلر . منوجوهر ایچه بر نفسه و عرضیا ایچه نفسه آخر و ضع ایلدیلر . تاکه
کتابته الفاظ فرعی اولانلر مزکلیه ایچه . زیرا مدلول دلالته و دلالت مزکلر [دلالته مقصد الفاظ و
مدلوله مقصد معانیدر] اما الفاظه وضع اولنسیونت هذوفه در . زیرا دال دلالته مدلولی دلالت مزکلیر .
و رضی کتابتی اول امر ده ازهانه اولیه اشیا ایچه وضع ایلدیلر . زیرا قوة مفکره معتاد اولنسه که معانی بی
تصوره ایته کره اکا دلالت ایسه الفاظی رضی تخیلی و تفکر ایلیه . حتی کانه مفکر اولیه کیسه معانی بی تفکر ایتیکی
زمانده کانی نفسنه اکا دلالت ایسه الفاظات تخیلی رضی جریا ایلیه . و رضی کتابته معانی یه انتقالی اولنسه اول تقدیره
انده الفاظ انتقالی غیر ایلور . زیرا مدلوله دال انتقالی عکسنده اصعب ایه وکی جای فی و قال و کلره . کویی مسکله
نفسه اولیه معانی مقابله سنده اتا : الفاظ نفسی فاتنده الفاظه معانی فهمی ایتمکده اصعبدر .

اما خطلت کیفیت وضعی . ایدی دیشدر که اول واضع خط اولیه حضرت ابوالبشر آدم صفی در . علی نبینا
و علیه الصلوة و السلام که خطی بر طینه اوزره یازوب طبع ایلیدر . آنده بعد الطوفان هود قومی کتابتی و خطلرینی اصابت
ایلیدر . بعضلر دیشه که اول واضع اخنوخ یعنی ادریس در . علیه السلام . بعضلر هود علیه السلام
دیشدر . بعضلر رضی دیشه که حضرت آدم علیه السلام بکرمی صحیفه ایله حروف نقطه انتقال الی الحشر .
[کتاب المبسوط فی اصوال قرائته بود وانی نقل ایدیه بعد ذکر ایدیکه حضرت آدمه نعلم اسما ایتیکی کتابت اولکتابه در . والعلم عند الله
العلام الوهاب] اصح بودر که کتابت جمیع و یا خود بعضی جناب بیته رفوقنه تعلیم موقوفدر . و یونکه اسمانه اقوال
بیته نابعه رضی بوقدر . زیرا جائز که هر بیته نزول خط واقع الجمله اولر . و رضی حضرت ابن عباس رضی الله عنهما
مرویدر که خط عربی اول وضع ایندیغی کیسه در (یولان) در که بودیه طی در بر جیه در که (انبار) مدینه
نزول ایلیشدر . اول اوچ کیسه نات اولی مراد دکه هود حروفی رضی وضع ایدی . ایکنجی اسمه که حروفی
فصل و وصل ایدی . اوچنجیسی عامر دکه نقط و اعجام وضع ایدی . انده هکذه بوعلم مکه به نقل اولنوب نعلم ایلندیکه
ایچه دیه میاه خلقه شایع و کثیر و شامل اولدی . جوهری رضی شریفه یه به القطا میه نقل ایدی که اول
واضع حروف و اشکال طی نیدر سنه بر قاچ جاکه بر یرسی مراد به مره در . بعضلر رضی دیشه که خطی اول اختراع
ایندیغی شخصدر . قیل طی سه عدنان به اوده قدنه نزول ایشدی . و انلر اسامیی ایچه و هوذه

و حطی و کلمن و سعفص و قرشت ایدی . کتابتی رضی کتابلر اسامیسی اوزره وضع ایدیلر . کذیلر اسامیسنه شاذ
و ضایع اولیه حروفی آنده الحاق و زیاده ایلدیلر اوزره اتفاقه ایلدیکه آنده تحقق و ضبط در . و بعضه روایته مزکور که
اول کلمات اسما : ملوك مدین در . و کلمن حضرت شعیب علیه السلام زمانه ایدی . آنده هکذه خط مدینه اباده انتقال
بعده اهل حیره یه انتقال ایدی . بعده میاه عربه اشتهاره و بعد البعثه انتشاره یولدی . و رضی دیشدر که ابنا : حضرت
اسماعیله نفیس و نضر و تیما و دومه یکتاب وضع ایدوب جمله سنی بر سطر ایدیکه هود فی جمله موصول و غیر متفرق ایدی .
آنده هکذه آنی ثبت و ضجیع و قیذار نفیله ایدیه و اشباه و نظائره رضی نیاده ایلیدر . و رضی هشام بن محمد والدی
محمد دن روایت ایله که دیشه که علما : مصدره برقوم کتابتی بر خط عربی ایله یازدیکه خط عربی اول کتابت ایله یازیلدی دن بنی القطیه
کنانه دن . و سیرت ابن هشامده مزکور که خط عربی اول کتابت الحمیه حمیر نبه منسوبدر . مناسبه تعلیم الحشر .
امام سهیلی کتاب التعریف والاعلامده دیشه که اصح اقوال محمد بن عبد الرطیقنه روایت ایتیکی زکریا علیه السلام
حضرتنه وحی ایله که حضرت یوحنا دنه اول کتابتی الحمیه حضرت اسمعیل علیه السلام . و رضی ابن عباس
رضی الله عنهما سوال ایلدیکه کیمسه کتابت و شکلی قنه تعلیم ایتیکز . جواب ویردیکه بزه ضرب یدمیه تعلیم ایلمشدر .
و دیه یدکه ضرب یدمیه کیمسه تعلیم ایلدی . جواب ویردیکه : جانبه یمنه فجاءة بر کیمسه کلوب تعلیم ایدی . و دیه یدکه اول
کیمسه نوجود تعلم ایدی . و دیه یدکه حضرت هود علیه السلام و حی ایله الحمیه ایدی . ابو عمرو بن العلا کتاب التنبیه
علی الخط والشکل ده ذکر ایلمشدر که بعضلر دیشه که اول ظهور ایدن بمنه ابی سفیان بن حرب نامی ابی سفیان بن امیه
قبلنده ه اکا رضی الله عنهم حیره ده یازیلمشدر . اهل حیره رضی دیشه که بز اهل انبار دن اخذ ایتمشدر .
و ابی سفیان بن حربه دیشه که بز بعض اصحاب حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن و دیشه که بر جماعت رضی تعلم ایلمشدر . و معاویه
بن ابی سفیان رضی الله عنهما سفیانه تعلم ایدی . اما اوس و حرب قبیله لری بر یهودیه تعلم ایدیلر . بعده ظهور
دینه اسلام و بعثت حضرت سید الانام اولدقده اونده زیاده جلکیه محتاج نه موجود ایدی . سعید نزاره و منذر به
عمرو و ابی بن کعب و زید بن ثابت کبی رضی الله عنهم . انده عربیه و عبرانیه لی رضی کتابت ایدیه لر ایدی . و رضی آخر ده ایدی
راضع بن مالك و سعید بن خضیر و معن بن عدی و ابو عبس بن کثیر و اوس بن خولی و بشیر بن سعد . و رضی معلوم
اولدکه سکان شرقیه و غربیه و طائفه عجم و عرب و غیریه جمیع امم ایچنده اولنه کتابت و قلم اونه ایلکی کتابتلر .
عبریه و حمیریه و یونانیه و فارسیه و سریانیه و عبرانیه و رومیه و قبطیه و بربریه و اندلسیه و هندیه و صینیه .
بوندن بسه نوعی باکلیه مضمحل و اهلنه عالم خالی عاطله دکه آخر : حمیریه و یونانیه و قبطیه و بربریه و اندلسیه .
اوچی رضی جودنه استعمالی باقی و معلوم لکنه جود اسوده اهلی معدوم دکه آخر : رومیه و هندیه و صینیه .
باقی اولنه دکه آخر بلاده اسوده مستعمل اقدوه دکه عربیه و فارسیه و سریانیه و عبرانیه در (کتاب الروض المریع
فی شرح الفقیه) صاحبی دیشه که : خط عربیه مسلم الدکوفی دیه مشهوردر . و هذا مستعمل اوزره
اقدم آنده استنباط الی الحشر . و کوفه نقل اولنوب اواخر دولت (بنی امیه) و اوائل (عباسیه) ده اولشدر .
و خط سیع منسوبی اول کتابتی الحمیه ابو علی محمد بن علی بن حسن بن مقله الوزیر در . سنه ثمان و عشرینه و ثلثمائه ده
وفات ایلمشدر . بعده سنه عشرة و اربعمائه ده صاحب الخط البدیع المنسوب علی بن هلال البواب البغدادی
ظهور ایلمشدر . بوکا ابن سرتی رضی دیرلر بیدی بواب و بواب اولیه مدوم سرتی باب اولدینی جریشه . و آنك
کتابته شیخی ابن اسد کاتب ایدی که اول ابو عبد الله محمد بن اسد علی بن سعید القاری البناء البغدادی در . ابن بواب

وفاتی سنه ثمث وعشرین باهور عشرة وابعمائه ره بغداد ره واقع اولمشدر .
وامام اهد به حنبل جوارنده مدفوندر ـ رحمة تعالی . وابنه بوابت مرتبه سنده
بوشمدی انشا البشمدر . [شعر]

استعد الکتاب فضل سابقا فقضت بصحة ذلک الایام
ولنال سودد الدوانک کاتبة اسفا عدیت وشفقة الاقلام

[ترجمه]

کویا طوبشی کتاب اوزره فضل سنک صحنه صدره حکم ایتدی قضا ایله روزکار
اول سببدندر سیه یوز سنه لری هرنه وراث جیلی شوایدوب اقلام ایدوی اکا انکسار
نزیعه ابوالله یاقوت به عبدالله الموصلی امیر الدین المکی ظهور ایدوی
وسنه ثمان عشر وستمائه ره وفات ایدوی . بعده شهاب الدین ابوالله یاقوت به
به عبدالله الرومی الحموی ظهور ایدوی . وفاتی سنه سبع وستین وستمائه ره واقع
اولدی . بعده ابوالله یاقوت الرومی المستعصمی ظهور ایدوی . وآنک
اسمی عالمک شرقه وغربنده مذکور وذکری بلاد واصقاع ده مانند امطار
جاری ومشهور اولوب مجموع کتاب صنعتنی قبول ایدوب تاریخ وصول رکل ،
بلکه قریب اولمغه عدم فرصتدن اغلاط وحیاض رواشنه جاری اولدیغه نظرا
مادرنده استدراک واغلاط ایتمشدر . نزیله کتابنه برسر ایتمشدر که اکا
سامری کورسی سحر حلالدر دیوب عاجز وعدل قالوردی . وفاتی سنه
ثمان وتسعین وستمائه ره در . بونکله وتفصیل ایله بسط کلام وتطویل اولمغه
مرام اولدیغی اکثر ناس فتنه الناس اولمشدر که خط بیی منسوبات اساتذه
کتابه انتسابی کبدر (انتهی) شعبدلرله ایجاد موضوعات العلوم والصنایع

[قیام الحکمة بالقلم]

بنی الکتابة علی خمسة قوة الرصاص وحدة الرماص وجودة القرطاس ولمعان
الدفتاس وحسن الاتقاس وقال الخط هندسة روحانیة ظهرت بآلة جسمانیة
تقوی بالمسة والدربایه وتضعف بالزلل وقال یاقوت المستعصمی علیه
رحمة الباری الخط تابع للقلم ان جودت قلمک جودت خطک
وان اهملت قلمک اهملت خطک ویتم حسن الخط اتباع القلم
ثم القدوی بعویصة الملک العدل .
وسنه علومیات علم اللوح والقلم منقضیة ثلاثة وثلاثون قرن وستة اشهر

ادرنه ولایتنک ١٢٩٤ سنه هجریسی اسنیدسنیه مقول اولدوغی
اوزره قضا وقصبات وقراسی ادرنه سنجاغی (انکلیزجه)

	اسامی شهر وقصبه وقرا:		اسامی شهر وقصبه وقرا:
١	نفس ادرنه شهری	٢٩	فاریه قریه سی
٢	اوزون پیرقریه سی	٣٠	قره اسماعیلجه ″
٣	آسیاب پاشا ″	٣١	قیرشهری ″
٤	اقچه ابراهیم ″	٣٢	قطن پاشا ″
٥	اسماعیلجه کبیر ″	٣٣	قوم طفانجه ″
٦	اخی ″	٣٤	قره پکار ″
٧	اورغاسه ″	٣٥	قوریجه لر ″
٨	اوزنقلی ″	٣٦	قوزخه لرلی ″
٩	اتکچی ″	٣٧	قوجه یعقوبلی ″
١٠	اوجبد ″	٣٨	قره یبه ″
١١	بداوه طعانجه ″	٣٩	قاشه ″
١٢	بریجیلی ″	٤٠	قلفه ″
١٣	ترفلی سلم ″	٤١	قزلجه لی ″
١٤	ترفلی زنی ″	٤٢	قولی ″
١٥	ترفلی ناوه دیکر ترکسلی ″	٤٣	قیوناس ″
١٦	خضرآغا ″	٤٤	قره یلوط ″
١٧	وجرلی ″	٤٥	قره حصار ″
١٨	دوردوکیلی ″	٤٦	کرجعلی خاصکوی سلم ″
١٩	رسلتلی ″	٤٧	خاصکوی زنی ″
٢٠	سوکوتی ″	٤٨	کمال ″
٢١	ساوله ″	٤٩	کاذی حاجی ″
٢٢	سرای قیاغ ″	٥٠	کوستی ″
٢٣	صوبنیر سلم ″	٥١	کوده لرسلم ″
٢٤	صوبنیر زنی ″	٥٢	کوده لر زنی ″
٢٥	صاوقلی ″	٥٣	کجکطاری ″
٢٦	صوبنه ″	٥٤	مع اردونی کروه ″
٢٧	عواجه ″	٥٥	کاذی آکون ″
٢٨	غیدوآنه ″	٥٦	کوسه حمزه ″

İNDEKS

A

Abdü'l-vâsi' bin Mehmed, 46, 58
Abdü'l-vehhâb (Hâc- zâde), 46, 58
Abdülcelil b. Mustafa Râsim b. Eş- Şeyh, 45, 59
Abdullah Vefâî, 46, 58, 135
Ahdî, 47, 59, 130, 141, 145, 180
Ahi Çelebi Mektebi, 97, 105, 120, 140, 166, 171, 183
Ahlâk-ı Alaî, 111, 228
Ahmed (Berber-zâde), 38, 59
Ahmed (Canbaz-zâde), 38, 59
Ahmed (Çavuş-zâde), 37, 59
Ahmed (Haffaf), 37, 59
Ahmed (Kazanlıklı), 38, 59
Ahmed (Kıyak İmamı-zâde), 37, 59
Ahmed (Yanık Hafız), 38, 59
Ahmed b. Hacı Hasan, 38, 59
Ahmed Bâdî Efendi, 352, 353
Ahmed Hamdi, 38, 41, 59, 61, 62, 103, 114, 187
Ahmed ilmî, 39, 59
Ahmed Karahisârî, 17
Ahmed Rüşdî, 39, 57, 60, 71, 104, 105, 168
Ahmed Sâdık bin Süleyman Paşa, 39, 60
Alemdar Mektebi, 52, 54, 64, 66, 106, 160, 171, 188, 196
Amasya, 92
Armağan, 32, 208, 352, 353

B

Bağdad, 87, 93, 106
Bekir Reşad, 40, 60, 110, 190
Berber-zâde el-Hâc Ahmed Efendi, 41, 44, 55, 62, 68, 70, 119, 127, 175, 193
Beyazıt Devlet Kütüphanesi, 32
Bıçakcı-zâde Hafız Mehmed Emin Efendi, 38, 70, 103, 107
Boşnak-zâde Mehmed Râkım, 37, 38, 50, 52, 59, 63, 66, 67, 102, 136, 151, 163, 227
Buçuk Tepe, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 52, 58, 59, 60, 61, 62, 67, 71, 72, 112, 121, 127, 128, 134, 136, 141, 176
Buçuk Tepe Kabristanı, 40, 44, 60, 71
Buhûrî-zâde Abdullah Efendi, 50, 55, 66, 68, 151, 179
Bursa, 144

Büyük Arasta Mektebi, 98, 162
Cami-i Mirâhur, 182
Canbaz-zâde Ali Efendi, 47, 72

Ç

Çarşambalı Arif Bey, 18
Celal Bey (Mehmed), 40, 60
Çırpanlı Necip Efendi, 32
Çömlekçiler Kapısı, 137

D

Dâî Mehmed, 43, 61, 123
Dârü'l-Hadis Camii, 95
Debbağ, 124, 191
Deliler Kabristanı, 40, 55, 61, 69
Derviş Abdi-i Mevlevî Buhârî, 40, 62
Derviş Ali, 43, 61, 89, 97, 123, 202, 204, 206
Dimetoka, 38, 59, 103, 121, 141, 150
Dirlikci-zâde Hafız Mehmed Said Efendi, 39, 60, 63, 177
Divan, 47, 59, 139, 352
Dîvdest-zâde, 125

E

Ebu'l-Esved ed-Düelî, 16
Edirne, 46, 51, 57, 58, 65, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 119, 120, 121, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 189, 190, 194, 195, 197, 198, 200, 202, 205, 208, 209, 210, 231, 234, 238, 352, 353, 354, 355
Eğrikapılı Râsim Efendi, 46, 58, 135
El-Hâc Ahmed Sûfi Efendi, 42, 62
Eş-Şeyh Ahmed Efendi (Çadırcı-zâde), 37, 59
Eş-Şeyh İbrahim b. Ali Yazıcı, 37, 63
Eş-Şeyh İbrahim b. Mehmed, 37, 63

F

Feyzî, 48, 61, 111, 142
Fütûhî, 48, 61, 142

G

Gazi Mihal Bey Camii, 106, 163
Göl mahallesi, 100
Gülzâr-ı Savab, 86, 87, 93

H

Hacı Burnaz Camii, 160
Hacı Hafız Mehmed Efendi, 37, 39, 46, 50, 52, 58, 59, 63, 64, 67, 72, 97, 102, 136, 148, 149, 162, 163, 166, 178, 188
Hacı Receb Fırını, 102
Haffaf-zâde Hüseyin Efendi, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 46, 49, 50, 51, 53, 54, 58, 59, 61, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 95, 96, 99, 102, 107, 111, 121, 132, 133, 146, 147, 152, 157, 165, 172, 175, 182, 186, 199, 206
Hafız Abdullah Rüşdî Efendi, 38, 60, 104
Hâfız Osman, 17, 185, 204
Hafız Şerif Hulûsi Efendi, 44, 47, 70
Hafız Sükûtî Efendi, 47, 48, 63, 64, 199
Halil Hilmî, 42, 61, 121
Halil Seyyid, 42, 61, 121
Hâmid Aytaç, 18
Harb-zade Mustafa Efendi, 92
Hasan Rızâî, 41, 61, 114, 121
Hasan Vasfî, 41, 62, 115
Hasan Vasfi Efendi, 37, 38, 42, 44, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 63, 66, 67, 69, 70, 71, 97, 98, 102, 106, 121, 127, 140, 143, 147, 160, 169, 179, 181, 187, 194, 197, 209
Hattî, 41, 61, 114, 190
Hazinedar Sinan Bey Mektebi, 39, 60, 121, 163
Hilye, 181
Hüsâmî Derviş Hasan, 40, 62, 112, 137
Hüseyin Hâmid, 41, 55, 62, 69, 119, 176
Hüseyin İbn Ahmed (Haffaf-zâde) 41, 62
Hüseyin Recâî, 57, 62, 195
Hüseyin Şerif el-Hıfzî, 42, 62, 120

I

İbn Mukle, 16
İbn-ü Mukletü'l-Vezîr, 86
İbrahim (Şehir Emini), 37, 63
İbrahim (Şerbetçi- zâde, 37, 63
İbrahim b. Ahmed, 36, 63
İbrahim bin Ahmed, 95

İbrahim Edhem es- Sırrî, 37, 63, 97
İbrahim Hulûsi, 37, 63
İbrahim Nâmıkî, 37, 63
İbrahim Paşa Camii, 146
İbrahim Vâhid b. Yunus, 37, 63
İbrahim Zühdî Efendi, 37, 63
İskender, 39, 63, 107, 136
İsmail (Kadı İsmail), 39, 63
İsmail b. Ahmed (Yesârî- zâde), 39, 63
İsmail bin Ahmed Yesârî- zâde, 58, 63
İsmail Hakkı, 18, 39, 63, 109, 143
İsmail Hakkı Altunbezer, 18
İsmâil Reşad, 39, 63

K

Kadı Bedreddin Câmii, 135, 199
Kâmî Mehmed Efendi İbn Gülşenî eş- Şeyh İbrahim Efendi, 49, 63
Kâmil, 48, 57, 64, 66, 90, 143, 192, 198
Karabulut Mektebi, 114, 119, 150, 164, 165, 191, 197
Karslı Mevlana el-hâc Halil Efendi, 128
Kâsım Şükrî, 48, 63, 143
Kavaklı Mahallesi Mescidi, 103
Kirişhane, 97, 98
Kıyık, 44, 71, 99, 100, 122, 131, 148, 154, 164, 165, 169, 175, 180, 183
Konya, 81, 137, 195
Kubûri-zade, 84
Kûfî, 80
Kunduk Osman mahallesi, 153, 195
Kuşçu Doğan camii, 98
Kûsec Balaban mahallesi, 113

L

Lâhıkî, 49, 64, 145

M

Mahmud ‘Örfî, 54, 64, 171
Makaralı Mektep, 120, 123, 128, 158, 160
Manisa, 210
Menâkıb-ı Hünerverân, 37, 54, 63, 64, 96

Merkezefendi Dergâh-ı Şerifi, 41, 61, 114
Mevlana Fıtrî Efendi, 41, 55, 62, 69, 105, 117, 119, 126, 176
Mevlâna Hüsrev bin Mehmed bin Ferâmerz, 158
Mevzû'âtu'l-ulûm, 73
Milo bakkalı, 105
Mısrî Mehmed Nuri Efendi, 46, 71
muhakkak, 17, 87, 184, 192
Mehmed (Kasab-zâde), 51, 64
Mehmed bin el- Hâc Mustafa Efendi, 51, 65, 154
Mehmed Emin bin Ahmed, 50, 66, 151, 152
Mehmed Emin Paşa İbn Yağlıkçı Yusuf Ağa, 50, 66, 151
Mehmed Mu'tî, 53, 66, 169, 193
Mehmed Necâtî İbn Ahmed, 53, 67
Mehmed Saîd el- Ferîd İbn Tahrir el- Müderrisî, 52, 67
Murad Baba Kabristanı, 38, 59
murakka', 94
Müsellem, 54, 69, 117, 172, 210, 231
Mustafa (Attar-zâde), 55, 68
Mustafa (Hacı Hafiz Mustafa Şevki Efendi), 55, 68
Mustafa (Harb-zâde, 54, 68
Mustafa (Hatib-zâde), 54, 68
Mustafa (Sıraç-zâde), 55, 68
Mustafa Fevzî, 58, 68, 198
Mustafa Halim Özyazıcı, 18
Mustafa Kabûlî Efendi, 43, 61, 178
Mustafa Medhî Efendi, 57, 66, 67, 115, 194, 198
Mustafa Râkım, 17, 193
Mustafa Tevfik (Hacı Hattat), 55, 69
Mustafa Tevfik Efendi, 38, 47, 52, 59, 60, 67, 103, 140, 163

N

Nasûh, 56, 69, 181
Neşâtî Ahmed Dede, 56, 69, 104, 181
nesta'lik, 145, 180
Noktacı Kasım Efendi Camii, 114
Nüvisî (Yunus Çelebi), 56, 69

O

Ömer Râkım bin Râsim, 47, 70, 141
Osman bin Hâfiz er-Rızâî, 46, 70

R

reyhânî, 17
Riyâz-ı Belde-i Edirne, 352
Rıza (Şekerci-zâde), 43, 70
Rufâi Dergahı, 48, 63

S

Saksağan Sokağı, 116
Sâlim Bey, 44, 70, 127
Sâlim Tezkiresi, 104, 181
Sâmi Efendi, 18
Saraçlı mektebi, 103, 125, 190
Sarı Şeyh Mektebi, 97, 98, 102, 127, 140, 160, 167, 169, 179, 181, 187, 198
Sarıcapaşa Medresesi, 104
Selimiye Yazma Eser Kütüphanesi, 32
Şerbetdâr Hamza Bey mahallesi, 110
Şerif Fıtrî, 44, 71, 128
Şevki, 55, 57, 62, 68, 71, 143, 157, 195, 196
Şeyh ‘Ali bin Ahmed bin Halil, 47, 72, 140
Şeyh Hamdullah, 17, 47, 54, 59, 64, 88, 89, 91, 92, 96, 105, 141, 170, 185, 201, 206
Şeyh-zâde Hâfız İbrahim Efendi, 39, 50, 51, 60, 65, 72, 149, 156
Şeyhü’l-Hattâtîn Mustafa Râsim bin Abdurrahman en- Nessâh bi- Şeyh- zâde, 55, 69
Şeyhü’l-Kurrâ İbrahim Efendi, 37, 38, 45, 47, 52, 59, 60, 67, 70, 100, 131
Seyyid ‘Abdullah, 46, 70, 133, 170
Seyyid Ahmed Hilmi bin Seyyid Hüseyin Çelebi, 38, 70, 103
Seyyid Ahmed Hilmi Efendi, 41, 43, 50, 53, 54, 55, 56, 61, 64, 65, 68, 71, 72, 113, 114, 125, 141, 149, 150, 167, 171, 176, 179, 180, 188, 190, 193
Seyyid Celâlî Türbesi, 47, 70
Seyyid Feyzullah, 48, 61, 142
Seyyid Mehmed Kâşifî, 53, 71
Seyyid Ömer bin Ahmed, 47, 71
Sicill-i Osmânî, 45, 46, 54, 58, 64, 72, 89, 93, 151
Sıhrî, 43, 71
Sinan Paşa Mektebi, 114, 183, 192
Sırâcüddin Mehmed bin Ömer Çelebi, 44, 71
subha-i sıbyan, 116
Subhî, 45, 55, 69, 71, 131, 178
Şuğlî Ahmed Dede, 38, 44, 45, 49, 50, 51, 54, 55, 59, 64, 65, 66, 69, 71, 72, 92, 126, 129, 147, 151, 156, 171, 177
Şükrullah Halife, 88, 170
Sükûtî (Mehmed), 44, 71

Süleyman (Serpuşî-zâde), 44, 71
Sultan Ahmed Hân-ı Sâlis, 46, 54, 68, 69, 94, 101, 137, 142, 144, 173, 174
Sultan Bayezid Hân-ı Velî, 92
Sultan Mahmûd Hân-ı Sânî, 94
Sultan Murad Hân-ı Râbi', 93
Sultan Murad Hân-ı Sâlis, 92, 96, 234
Sultan Murad Hân-ı Sânî, 92
Sultan Mustafa Hân-ı Sâlis, 93, 124, 179
Sultan Mustafa Hân-ı Sânî, 93, 172, 174
Sultan Süleyman Hân-ı Sânî, 93, 185
Sultan Süleyman Muhibbî, 92

T

Ta'lik, 39, 40, 43, 60, 61, 70, 72, 93, 101, 108, 123,139, 172, 181, 183, 196, 198, 210, 211, 231
Tabya, 41, 42, 43, 46, 47, 52, 53, 55, 59, 60, 61, 62, 66, 67, 69, 70, 71, 106, 119, 121, 123, 124, 128, 136, 138, 141, 162, 163, 169, 177
Tahmis Mektebi, 125, 149, 199
Tâib Mehmed İbn Mustafa, 111
Taş Mektep, 107, 143, 178
tevki, 84, 93
Tıflî, 45, 72, 131
Trabzon, 94, 195, 234
Tuhfetü'l- Hattâtîn, 37, 38, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 95, 130, 139, 168, 170, 173, 175, 177
Turhan Rüşdî, 45, 72, 131

U-Ü

Üç Şerefeli Camii, 121, 177, 184
Üç Şerefeli Medresesi, 143, 172
Üsküfçü Hızır Mahallesi, 182
Uzun Kaldırım, 41, 62, 129

V

Veli Dede Dergâh-ı Şerifi, 172
Veysi Hoca, 56, 72, 166, 183
Vize Çelebi Mescidi, 41, 42, 55, 61, 62, 63, 69, 97, 103

Y

Yahya es-Sûfî, 49, 57, 64, 72, 145, 184
Yahya Şükrî Efendi, 40, 60, 112, 192
Yakub Râşid, 57, 72, 184
Yakup Paşa İbn İshak, 57, 72, 184
Yâkût el-Musta'sımî, 16
Yedikuleli Seyyid Abdullah, 56, 69, 182
Yelliburgaz, 125, 179
Yesâri-zâde İsmâil Efendi, 40, 61, 151
Yeşilce, 122, 169, 192, 193
Yusuf Efendi, 57, 72
Yusuf Rûmî, 54, 57, 68, 72, 90, 91, 149, 173, 184, 185

Z

Zahide Zeliha, 43, 72, 124, 186
Zindanaltı, 45, 59
Zübeyde, 43, 72, 125

KAYNAKÇA

ABDÜLBÂKÎ, Mehmed Fuâd, **Mu'cemu'l-Müfehres li Elfâzi'l-Kur'âni'l-Kerim**, Darü'l-Hadîs, Kahire 1996.

ADIGÜZEL, Niyazi, **Edirne'li Ahmed Bâdî'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı**, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 2008.

ADIGÜZEL, Niyazi, Râşit GÜNDOĞDU, Ahmed Bâdî Efendi, **Riyâz-ı Belde-i Edirne (20. Yüzyıla Kadar Osmanlı Edirne'si)**, c.1-3, Trakya Üniversitesi Yayınları, Edirne 2014.

"Ahmet Bâdî Efendi", **Türk Ansiklopedisi,** MEB Basımevi, İstanbul 1968.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, "Dürerü'l-Hükkâm", **DİA**, c.X, İstanbul 1994.

ALPARSLAN, Ali, **Osmanlı Hat Sanatı Tarihi**, YKY, İstanbul 1999.

ARSLAN, Mustafa, "Edirne Hattâtları",**I. Edirne Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri** (23-25 Ekim 2003), Edirne Valiliği, Edirne 2003.

BABİNGER, Franz, **Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri**, Prof. Dr. Coşkun Üçok (çev.), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992.

"Bâdî Ahmed", **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1977.

Ahmed BÂDÎ EFENDİ, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, Beyazıt Devlet Ktb. T. Y. Nr. 10391- 10392, c. I-III.

Ahmed BÂDÎ EFENDİ, **Riyâz-ı Belde-i Edirne**, Ratip Kazancıgil (çev.), Edirne Valiliği Yayınları, c. I, İstanbul 2000.

BAYAT, Ali Haydar, Hüsn-i Hat Bibliyografyası (1888-1988), K.B.Y, Semih Ofset, Ankara 1990.

BELVİRANLI, Ali Kemâl, **Osmanlıca İmlâ Lügâti**, Tekin Ofset, Konya 1978.

BEYZADEOĞLU, Süreyya Ali, Müberra Gürgendereli, Fatih Günay, Edirneli Ahmed Bâdî Efendi **Armağan** (Divan Şiirinde Atasözleri ve Deyimler), Harvard Üniversitesi Yakındoğu ve Medeniyetleri Bölümü, 2004.

BURSALI, Mehmed Tahir, **Osmanlı Müellifleri**, İstanbul 1333.

CAN, Cemil Cahit, Ender Bilar, **Edirne Bibliyografyası**, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları, Edirne 2009.

ÇETİN, Nihad M, "İslâm Hat San'atının Doğuşu ve Gelişmesi"**, İslam Kültür Mirasında Hat Sanatı,** IRCICA, İstanbul 1992.

DEMİRCİ, Muhsin, **Tefsir Usulü ve Tarihi**, MÜİFY, İstanbul 1998.

DERMAN, M. Uğur, "Hat", **DİA**, c. XVI İstanbul 1997.

DERMAN, M. Uğur, "Edirne Hattâtları", **Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı**, T.T.K. Basımevi, Ankara 1965.

DERMAN, M. Uğur, "Hat Sanatında Osmanlı Devri", **İslam Kültür Mirasında Hat Sanatı**, Ircıca Yayınları, İstanbul 1992.

DERMAN, M. Uğur, "İslâm'da Hat Sanatı", **İslam Kültürü** (Çeşitli Konuları İle), K.T.B. Yayınları, c. V, Ankara 2008.

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi, Ankara 2010.

GÖKBİLGİN, Tayyib, **Edirne ve Paşa Livası XV. ve XVI. Asırlarda Vakıflar-Mülkler-Mukataalar**, İşaret Yayınları, İstanbul 2007.

GÜNAY, Fatih, **Ahmed Bâdî'nin Armağanı'nın 158-206. Sahifelerinin Transkripsiyonu**, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 1994.

GÜNGÖR, Erkut, "Ahmed Bâdî Efendi" **, DİA**, c. II, İstanbul 1989.

GÜRGENDERELİ, Müberra, *Ahmed Bâdî'nin Armağanı'nın 98-157. Sahifelerinin Transkripsiyonu,* Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 1994.

HABİB EFENDİ, **Hat ve Hattâtan**, İstanbul 1306.

HAMİDULLAH, Muhammed, **Hz. Peygamberin Altı Orijinal Diplomatik Mektubu**, Beyan Yayınları, İstanbul 1990.

HAS, Şükrü Selim, "Mülteka'l-Ebhur", **DİA**, c. XXXI, İstanbul 2006.

KARABULUT, Ali Rıza, **Mu'cemu'l-Mahtûtâtü'l-Mevcûde fî Mektebâti İstanbul ve Anadolu (İstanbul ve Anadolu Kütüphanelerinde Mevcut El Yazması Eserler Ansiklopedisi)**, Kayseri 2005.

KAZANCIGİL, Ratip, **Edirne Mahalleleri**, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, İstanbul 1992.

KISSLING, Hans Joachim, **Beiträge zur Kenntnis Trakiens im 17. Jahrhundert**, Wiesbaden 1956.

KOCA, Ferhat, "Molla Hüsrev", **DİA**, c. XXX, İstanbul 2005.

KREISER, Kraus, **Die Ortsnamen der europäischen Türkei nach amtlichen Verzeichnissen und Kartenwerken**, Schwarz Verlag, Freiburg 1975.

MORİTZ B, "Arabistan: Yazı", **İslam Ansiklopedisi**, c. I, İstanbul, 1978.

MUSTAKÎM-ZÂDE Süleyman Sa'deddin Efendi, **Tuhfetü'l-Hattâtîn**, Devlet Matbaası, İstanbul 1928.

NEFESZADE İbrahim, **Gülzâr-ı Savâb**, Tashîh ve Tertib Eden Kilisli Mu'allim Rifat, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul 1938.

NUHOĞLU, Hidayet Yavuz, "Gülzâr-ı Savâb", **DİA**, c. XXX, İstanbul 2005.

OKMAK, Özgür, Ahmed Bâdî Dîvânı (Metin-İnceleme), **Yüksek Lisans Tezi,** Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 2008.

ONUR, Oral, **Edirne Hatt San'atı "Çizgi Saltanatı"**, Dilek Matbaası, Edirne 1985.

ÖZKIRIMLI, Atilla, ″Ahmet Badi Efendi″, **Türk Edebiyatı Ansiklopedisi**, Cem Yayınevi, c. 1, İstanbul 1984.

PEREMECİ, Osman Nuri, **Edirne Tarihi**, Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu, İstanbul 1940.

SÂMİ, Şemseddin, **Kâmûs-ı Türkî**, İkdâm Matbaası, Dersaadet 1312.

SCHİCK, İrvin Cemil, "Türkçe Matbu Hüsn-i Hat Literatürüne Toplu Bir Bakış", **Türkiye Araştırmaları Literarür Dergisi**, c.7, sy. 14, İstanbul 2009.

SERİN, Muhittin, **Hat Sanatı ve Meşhur Hattâtlar**, ITO Yay. İstanbul 2010.

SERİN, Muhittin, **Kazasker Mustafa İzzet Efendi'nin Sülüs ve Nesih Meşk Murakkaı**, Kubbealtı Yay, İstanbul, 1996.

SERİN, Muhittin, **Şevki Efendi' nin Meşk Murakka'ı**, Kubbealtı Yay, İstanbul 2013.

SEZEN, Tahir, **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)**, T.C Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın Nu:21, Ankara 2006.

SUYOLCUZÂDE Mehmed Necib, **Devhatü'l-Küttab**, Tertib ve tashîh eden: Kilisli Mu'allim Rıfat, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul 1942.

ŞİMŞEK, Selami, "Edirneli Kabûlî Mustafa Hayatı ve Eserleri", **I. Edirne Kültür Araşırmaları Sempozyumu Bildirileri (23-25 Ekim 2003)**, Edirne Valiliği, Edirne 2003.

TAŞKÖPRÜZADE Ahmed Efendi (mü.), Kemaleddin Mehmed Efendi Tabii (müt.) **Mevzuâtu'l-Ulûm**, İkdam Matbaası, Dersaadet 1313.

TOSYAVİZADE, Dr. Rifat Osman, **Edirne Evkâf-ı İslâmiyye Târihi**, T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1999.

TOSYAVİZADE, Dr. Rifat Osman, **Edirne Rehnüması**, Yayınlayan: Dr. Ratip Kazancıgil, Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları, Edirne 1994.

UNAT, Faik Reşit, **Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu**, TTK Basımevi, Ankara 1988.

ÜNVER, Süheyl, **Edirne Sarayı**, TTK Basımevi, Ankara 1989.

VEHBİ, Konyalı Mehmed, **Tam Metin Sahih-i Buhari**, Üçdal Neşriyat, c. I, İstanbul, trs.

YAZIR, M. Bedreddin, **Medeniyet Âleminde Yazı ve İslam Medeniyetinde Kalem Güzeli**, DİB Yayınları, c. I-III, Ankara 1972.

YAZIR, M. Bedreddin, **Eski Yazıları Okuma Anahtarı**, Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1974.

http://www.ttk.gov.tr/index.php?Page=Sayfa&No=385 (Tarih Çevirme Kılavuzu)